

ព្រះ
ក្រុងប៊ិកបាវី

និង

សេចក្តីប្រជាការសាខ្មែរ

វិន័យប៊ិក

មហាវិគទ្ធ ចតុត្ថភាគ

៤

បាចិភ្និយកណ្ឌ បាដិទេសនិយកណ្ឌ
សេខិយកណ្ឌ និង អធិករណសមថកណ្ឌ

ចេញផ្សាយលើកទី ២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឆ.ស ២០០៨

វិទ្យាប័ណ្ណ មហាវិថ្ន

ចតុត្ថភាគ

៤

ចាត់តាំងកិច្ចការ ចាត់តាំងសមាជិកកិច្ចការ
សេចក្តីកិច្ចការ ចំណែកការងារសមាជិកកិច្ចការ

គ. ស. ២២៨៨

ធម្មសិក្ខាបទ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធភោ ភគវា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថិច្ចល្អិតស្ស អាណមេ ។ តេន
 ចោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ វសេយ្យាយោ
 មលិតុទ្ធនំ ជេវ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយេនំ ។ អដោ ធម្មត្ថិ-
 យានំ ភិក្ខុនំ ឯតនហោសិ តេន ធុ ចោ មយំ
 ឧចាយេន ឥដេវ វស្សំ វសេយ្យាមាតិ ។ អដោ
 ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជេវ ភិក្ខុ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
 កម្សេន្តំ យស្ស សន្តានោ ភវីស្សតិ សោ បត្ត-
 មិស្សតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋា ។ យេ ។ តេ
 ឧដ្ឋាយនំ ជ័យនំ វិហារេនំ តេជំ ហិ នាម ធម្ម-
 ត្ថិយា ភិក្ខុ ជេវ ភិក្ខុ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ កម្សេស្ស-
 ន្តីតិ ។ អដោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ
 អាភោចេសុំ ។ យេ ។ សន្ធិំ ភិក្ខុ គុម្ភេ ភិក្ខុវេ ជេវ
 ភិក្ខុ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ កម្សេតាតិ ។ សន្ធិំ ភគវា-
 តិ ។ វិភហិ ពុទ្ធភោ ភគវា តេជំ ហិ នាម គុម្ភេ

សិក្ខាបទទី ២

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងនៅវត្ត
 ជេតវន លេស៍សនាថចំណុំកសិដ្ឋី ដ៏ត្រងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុ ប្រើគ្រឿងយកទាំងកល្យ ។ ភ្នំដ៏ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយឲ្យ
 គ្រាន់ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ និងគ្នាថា យើង
 ទាំងឡាយទៅចាំស្លាកដីទីនេះ ដោយឆ្ងាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ លំដាប់
 នោះ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុចូលទៅដេកប្រើគ្រឿងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយដោយ
 គិតថា ភិក្ខុណាមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 គឺពលរោស កំរងៀល បន្តបន្ទាប់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនសមបីទិស
 ចូលទៅដេកប្រើគ្រឿងពួកភិក្ខុចាស់នោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះចាំគ្នា
 ក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គក្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នករាល់គ្នាចូលទៅដេកប្រើគ្រឿងភិក្ខុ
 ចាស់ទាំងឡាយ គិតបែបម្តេ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
 អម្ពត្រាស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 កំរងៀលថា ឲ្យទោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅដេក

ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯតនេវ បច្ចយំ កាត្រា អនុញ្ញាតំ
ន អញ្ញោ កោចំ បច្ចយោ ហោតិ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
តប្បេត្តំ ។

[៣] សង្ឃកេ សង្ឃកសញ្ញំ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
តប្បេត្តំ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃកេ វេនតំកោ
អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ តប្បេត្តំ អាមត្តំ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ សង្ឃកេ បុគ្គលិកសញ្ញំ អនុប្បទដ្ឋ
សេយ្យំ តប្បេត្តំ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ មញ្ញស្ស
វ បីវស្ស វ បរិសទ្ធស្ស វ ធិកូបទ្ធស្ស វ ឧប-
តាវ ឋមេត្វា សេយ្យំ សន្តតិ វ សំទ្ធកមេតិ វ
អាមត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អភិច័ស្ថនតិ វ អភិច័មជ្ឈតិ
វ អាមត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ វិហារស្ស ឧបចារ វ ឧ-
បដ្ឋានសាលាយំ វ មណ្ឌបេ វ វុត្តម្បលេ វ អន្លោ-
កាសេ វ សេយ្យំ សន្តតិ វ សន្តកមេតិ វ អាមត្តំ
ទុក្ខាជស្ស ។ អភិច័ស្ថនតិ វ អភិច័មជ្ឈតិ វ
អាមត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ បុគ្គលិកេ សង្ឃកសញ្ញំ

ដេកសន្តតិ (លើទីដេកនោះ) ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ តាមរូប
ត្រូវអាមត្តិសេចក្តីច្រើនៗតែងនឹងឱ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុផលទេ
សេចក្តីថា គ្មានហេតុផលនីមួយៗដែលត្រូវតែការព្យាបាលទៅដេកច្រើនៗ
នោះឡើយ ។

[៣] វិហាររបស់សង្ឃ គិតសំគាល់ថា វិហាររបស់សង្ឃមិន
ហើយចូលទៅដេកច្រើនៗ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ
គិតមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចូលទៅដេកច្រើនៗ ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ គិតសំគាល់ថាមេសបុគ្គលវិញ ហើយ
ចូលទៅដេកច្រើនៗ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិតត្រាលឯនឹក
ប្រើគេឱ្យត្រាលក្តី ខ្ញុំទំរង់ រឿងដែលនឹងឯងចង់នាំទៅផ្អែក ខែតាំងក្តី
ខែកុំចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ គិតអង្គុយសន្តតិ
ដេកសន្តតិ ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ គិតត្រាលឯនឹក ប្រើគេឱ្យត្រាលក្តី ខ្ញុំ
ទំរង់ គន្ថិបចារវនៃវិហារក្តី គន្ថិបដ្ឋានសាលាក្តី^(២) គន្ថិមណ្ឌបត្តិ រឿប
គល់ឈើក្តី គន្ថិច័ស្ថនតិ ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ គិតអង្គុយសន្តតិ ដេក
សន្តតិ ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ វិហាររបស់បុគ្គល គិតសំគាល់ថាមេសសង្ឃ

១ ព្រឹត្តិសាលាសម្រាប់ប្រើ គេឱ្យក្នុងថា វាមិនមែនសាលាសម្រាប់ឆ្លង ឬរោងបាត់ ។

អាមត្តិ ទុក្ខនិស្ស ។ បុគ្គលិកេ វេមតិកោ អាមត្តិ
ទុក្ខនិស្ស ។ បុគ្គលិកេ បុគ្គលិកសញ្ញា អញ្ញស្ស
បុគ្គលិកេ អាមត្តិ ទុក្ខនិស្ស ។ អត្ថនោ បុគ្គលិកេ
អនាមត្តិ ។

[២] អនាមត្តិ គំណាទា ចរិសតិ សីគេន វា
ទុក្ខោន វា ចិឡិកេ ចរិសតិ អាមនាសុ ទុក្ខត្ថ-
កស្ស អាទិកេក្ខិតស្សតិ ។

ឡើយព្រះ ឧត្តរ ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខនិស្ស ។ វិហាររបស់បុគ្គល គិតមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាមត្តិទុក្ខនិស្ស ។ វិហាររបស់បុគ្គល គិតសំគាល់ថាបស់បុគ្គលដែល
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខនិស្ស ព្រោះវិហារនោះ ជាបស់បុគ្គល វិហារ ឯកិត្ត
ដរា ។ គិតមិនត្រូវអាមត្តិ ព្រោះវិហារ ជាបស់បុគ្គល វិហារ
របស់ខ្លួនឯង ។

[២] អាមត្តិមិនមាន ដល់គិតដែលមានជំងឺចូលទៅក្នុង ដល់គិត
ដែលត្រូវតែដាក់បុគ្គលទៀតទៀតហើយចូលទៅក្នុង ដល់គិតមានសេចក្តី
អនុរោមក្តី ដល់គិតនគរក្តី ដល់គិតដើមបញ្ញត្តិក្តី ។

សិក្ខាបទ ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទ

[៨] ភេទ សមាយន កុស្តា កតវា សាវត្ថិ-
យំ វិហារតិ ជេនវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
ភេទ ទោ មន សមាយន សត្តសាវត្ថិយា ភិក្ខុ
អត្តាភវំ បទ្ធន្តិមំ មហាវិហារំ បដិសន្ធិរោន្តិ ឥន
មយំ វស្សុំ វស្សុំស្សាមាតិ ។ អន្តសំសុ ទោ
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សត្តសាវត្ថិយេ ភិក្ខុ វិហារំ ប-
ដិសន្ធិរោន្តិ ធិស្វាន ឯវមាហំសុ ឥមេ ភាវុសា
សត្តសាវត្ថិយា ភិក្ខុ វិហារំ បដិសន្ធិរោន្តិ ហន្ត
នេ^(១)វុដ្ឋាបេស្សាមាតិ ។ ឯតារោ ឯវមាហំសុ ភា-
កមេជាវុសា យាវ បដិសន្ធិរោន្តិ បដិសន្ធិតេ វុដ្ឋា-
បេស្សាមាតិ ។ អថទោ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សត្ត
សាវត្ថិយេ ភិក្ខុ ឯតនរោន្តិ ទុដ្ឋេជាវុសា អត្តាភវំ
វិហារោ ជាបុណាតីតិ ។ ធម្ម ភាវុសា បដិសន្ធិរោ

សិក្ខាបទទី ៧

[៩] សមីយនោ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលឥតទៅវត្តាដេក
ទេ យេសវេនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋំ ជំនក្រីសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ពួកសត្ត-
សាវត្ថិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ១៧ ប្ល) នាំគ្នាជួសជុលវិហារធំៗ មាននៅ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នប្រទេសដោយឯកត្តាថា យើងទាំងឡាយទាំងនៅចាំវស្សាក្នុងវិ-
នេ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ៦ ប្ល) បានឃើញពួកសត្តសា-
វត្ថិយភិក្ខុនាំគ្នាជួសជុលវិហារ សុបឃ័ញ្ចហើយបាទនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ភាវុសា ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុនាំគ្នាជួសជុលវិហារ បើដូច្នេះ
យើងទាំងឡាយទាំងធ្វើឲ្យភិក្ខុទាំងនោះច្រឡំសាច់ញាតិ ។ ធម្មត្ថិយភិក្ខុចូរ
ខ្លះបាទនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសា សូមលោកទាំងឡាយបង្ខំដំចាំ
ឲ្យសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយជួសជុលវិហារច្របូស មុនជួសជុលស្រែច
ហើយ យើងទាំងឡាយទាំងធ្វើភិក្ខុទាំងនោះឲ្យច្រឡំសាច់ញាតិ ។ គ្រានោះ
ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុបាទនិយាយពាក្យនេះឯងពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុថា ម្ចាស់
ភាវុសា ពួកលោកចូរនាំគ្នាច្រឡំសាច់ញាតិ វិហារត្រូវបាទពួកយើង
ទេ ។ ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់ភាវុសា វិហារដូចម្តេច

អាចក្នុងក្នុង មយត្ថា អត្ថា បដិសន្ធិយោគាតិ ។
 នន្ទ អាវុសោ សង្ឃិកោ វិហារោតិ ។ អាវុសោ
 សង្ឃិកោ វិហារោតិ ។ ឧដ្ឋោវុសោ អម្ពាតិ
 វិហារោ ចាបុណ្ហាតីតិ ។ មហាលូកោ អាវុសោ
 វិហារោ ត្ថុម្ពចំ វសថ មយមិ វសស្សាមាតិ ។
 ឧដ្ឋោវុសោ អម្ពាតិ វិហារោ ចាបុណ្ហាតីតិ កុម្មតា
 អនត្តមនា កិលយំ កមោត្វា ចិត្តឡង្គិ ។ នេ
 ចិត្តឡង្គិយមាតា រោធន្តិ ។ កិត្ត ឯវមាហំសុ តិស្ស
 តុម្ពោ អាវុសោ រោធនាតិ ។ នេ អាវុសោ ធម្មតិយា
 កិត្ត កុម្មតា អនត្តមនា អម្ពោ សង្ឃិកោ វិហារោ
 ចិត្តឡង្គិ ។ យេ នេ កិត្ត អម្បត្ថា ។ បេ ។
 នេ ឧដ្ឋាយង្គិ ចិយង្គិ វិហារង្គិ តាដំ ហិ ធាប

កិញ្ចវលោកមិនប្រាប់យើងជាមុនសិន យើងទាំងឡាយនឹងបានជួសជុល
 វិហារដ៏ទៀតវិញ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុស្តាប់ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់
 វិហារនោះជាយសសង្ឃទេវីនី ។ ពួកសក្កសេវតិយភិក្ខុនិយាយគបថា
 គេអាវុសោ វិហារជាយសសង្ឃ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើង
 នេះ ។ ពួកសក្កសេវតិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ វិហារជា
 វិហារធំ ពួកលោកគំនាំទៅបាន ពួកយើងគំនាំទៅបាន ។ ពួកធម្មតិយ
 ភិក្ខុនិយាយដដែលទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀស
 ចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងនេះ ហើយមានចិត្តកម្រិតទាំងឡាយ
 នាំគ្នាចាប់កម្រិតនាំគ្នាចេញទៅ ។ ពួកសក្កសេវតិយភិក្ខុនោះ កាល
 ត្រូវពួកធម្មតិយភិក្ខុ កម្រិតនាំគ្នាចេញ ក៏នាំគ្នា ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ (ភិក្ខុដ៏វៃឆោតភិក្ខុវិញ្ញាណនោះ) បាននាំគ្នាស្រាវជ្រាវ
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកអ្វី បានជាពួកលោកយំ ។ ពួកសក្កសេ-
 វតិយភិក្ខុនិយាយគបថា ម្ចាស់អាវុសោ ធម្មតិយភិក្ខុទាំងនេះ មានចិត្ត
 កម្រិតទាំងឡាយពន្លាញពួកយើងចេញចាកវិហារយសសង្ឃ ។ ក៏
 ទាំងឡាយណាជាអ្នកនាសេចក្តីប្រាថ្នា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះគឺពាលោកោស និងជ្រិល បន្តិចផ្តាច់ថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុមិនសម

ធម្មត្ថិយា កំភូត កុប្បិកា អនត្តមជា កំភូត សង្ខត-
 តា វិហារា ជំគ្គិឡ្យស្សន្តិទិ ។ អថទោ តេ កំភូ-
 តករោ ឯតមន្តំ អាហលេសុ ។ អថទា កតា
 ធម្មត្ថិយេ កំភូត បដិបុត្តិ សង្ខត កិច្ច កុប្ប កំភូតេ
 កុប្បិកា អនត្តមជា កំភូត សង្ខតា វិហារា ជំគ្គិ-
 ឡ្យដាតិ ។ សង្ខត កតាតិ ។ វិភាហិ កុប្បោ
 កតា កតំ ហិ ជាម កុប្ប ហោយបុរិសា
 កុប្បិកា អនត្តមជា កំភូត សង្ខតា វិហារា
 ជំគ្គិឡ្យស្សន្តិ ធនំ ហោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ
 កំ បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ មន កំភូតេ ភំម
 សំតុកមធំ ឧត្តិសេយ្យេ យោ បន កំភូត កំភូត កុប្បិកា
 អនត្តមជា សង្ខតា វិហារា ជំគ្គិឡ្យេយ្យ កំ ជំគ្គិ-
 ឡ្យេយ្យ កំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

នឹងមានចក្ខុក្រាជនឹងទង់ទាញភិក្ខុទាំងឡាយចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ
 សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលដំណើរថ្មី ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ឆ្ងាយទៅឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរពួកធម្មត្ថិយ
 ភិក្ខុថា ខ្លាចភិក្ខុទាំងឡាយ ឬថា អ្នកទាំងឡាយមានចក្ខុក្រាជ
 នឹងទង់ទាញភិក្ខុទាំងឡាយចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ មែនឬទេ ។
 ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនសមរម្យនឹងមានចក្ខុក្រាជនឹងទង់ទាញភិក្ខុទាំង
 ឡាយចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កុំភ័យ
 ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះមិនមែនទាំងឡាយដែរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែល
 មិនចាត់ដែរថ្នាំទេ ។ បេ ។ ខ្លាចភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកប្ប
 សំដែងឡើងម្តុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមានចក្ខុក្រាជនឹង
 នឹងភិក្ខុផង ហើយទង់ទាញនឹងក្តី ប្រើឲ្យទង់ទាញភិក្ខុ ចេញចាក
 វិហាររបស់សង្ឃ ក្រាបចក្ខុចាចិត្តិយ ។

[៦] យោ មនាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។

ក៏ត្រូវ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្សី អន្តរ អនិច្ចេតោ
ក៏ត្រូវ ។ ក៏ត្រូវ អញ្ចំ ក៏ត្រូវ ។ ក៏ត្រូវតោ
អនត្តមយោតិ អនត្តមន្តោ អាហតចិត្តោ ចំលនសោ ។

[៧] សង្ឃតោ ឆាម វិហារោ សង្ឃស្ស ឆិញ្ចា
យោតិ មន្ត្រេតោ ។ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ តត្ថេ តតោត្វា
មមុចំ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ អាមត្តិ ចាចិត្តេយស្ស ។ មមុចេ
តតោត្វា ចាចំ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ អាមត្តិ ចាចិត្តេយស្ស ។
ឯតោ ឆាយោតោ តតោតេមិ ឆាម អតិញ្ញាមេតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តេយស្ស ។ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ អញ្ចំ
អាណាមេសិ អាមត្តិ ចាចិត្តេយស្ស ។ សតី អា-
ណាតោ តតោតេមិ ឆាម អតិញ្ញាមេតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តេយស្ស ។

[៨] សង្ឃតេ សង្ឃតសញ្ញា ក្រុមតោ អនត្ត-
មយោ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ក ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ក អាមត្តិ ចាចិត្តេ-
យស្ស ។ សង្ឃតេ មេតិកោ ក្រុមតោ អនត្តមយោ
ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ក ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ក អាមត្តិ ចាចិត្តេយស្ស ។

[៦] ត្រីវិភាគោ កិច្ចណាមួយ មានសេចក្តីថ្លែងស្តីស្តាប់
បទ្ខន្ធនៃបាវនាសង្ខារ ។ ពាក្យថា ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ។
ពាក្យថា មានចិត្តក្រាបរំលឹក សេចក្តីថា មានចិត្តមិនក្រាបរំលឹក មានចិត្ត
ដែលទោសកំចាត់បដិ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ។

[៧] វិហារវេស្សនេបិច្ចាតិព្រាជនីសង្ឃ ឈ្មោះថា វិហារ
របស់សង្ឃ ។ ពាក្យថា ទន័យាញ្ចនិ ឆិញ្ចេត្តេយ្យោតិ ។ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ
ហើយទន័យាញ្ចនិព្រាជនីសង្ឃ ត្រូវតែបដិសេធនៃ ។ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ
យកចិត្តក្រាបរំលឹកហើយទន័យាញ្ចនិព្រាជនីសង្ឃ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ ។
ទុកថា ក៏ត្រូវទន័យាញ្ចនិព្រាជនីសង្ឃ ទុកយ៉ាងប្រើប្រាស់ តែបដិសេធនៃ
យោតិមួយ ក៏ត្រូវតែបដិសេធនៃមួយ ។ ពាក្យថា ប្រើប្រាស់
ទន័យាញ្ចនិ ទោតិបដិសេធនៃ (ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ) ក៏ត្រូវតែបដិសេធនៃ
ចាចិត្តេយ ។ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃមួយ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃចាចិត្តេយ
ក៏ត្រូវបដិសេធនៃមួយ ក៏ត្រូវតែបដិសេធនៃមួយ ។

[៨] វិហាររបស់សង្ឃ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ ហើយ
មានចិត្តក្រាបរំលឹកទន័យាញ្ចនិ ប្រើប្រាស់ទន័យាញ្ចនិ ត្រូវតែបដិសេធនៃ
ចាចិត្តេយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ក៏ត្រូវបដិសេធនៃ ហើយមានចិត្ត
ក្រាបរំលឹកទន័យាញ្ចនិ ប្រើប្រាស់ទន័យាញ្ចនិ ត្រូវតែបដិសេធនៃ ។

សង្ឃិកោ បុគ្គលិកោ សង្ឃិកោ កុមារោ អនុត្តមនោ
 ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យយេតិ ឯ អាមត្តិ នាធិត្តិយស្ស ។
 តស្ស បរិច្ចារិ ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យយេតិ ឯ អាមត្តិ
 ធិន្តរ្យ្យស្ស ។ វិហារស្ស ទុបបារា ឯ ទុបប្លាណសាលាយ
 ឯ មណ្ឌលា ឯ វត្តមូលា ឯ អាជ្ឈានាសា ឯ
 ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យយេតិ ឯ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។
 តស្ស បរិច្ចារិ ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យយេតិ ឯ អាមត្តិ
 ធិន្តរ្យ្យស្ស ។ មុនុបសម្មាស្ម័ន្ធ វិហារា ឯ វិហារស្ស
 ទុបបារា ឯ ទុបប្លាណសាលាយ ឯ មណ្ឌលា ឯ
 វត្តមូលា ឯ អាជ្ឈានាសា ឯ ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យ-
 យេតិ ឯ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។ តស្ស បរិច្ចារិ
 ធិន្តរ្យ្យតិ ឯ ធិន្តរ្យ្យយេតិ ឯ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។
 បុគ្គលិកោ សង្ឃិកោសង្ឃិកោ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។ បុគ្គ-
 លិកោ បរមតិកោ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។ បុគ្គលិកោ
 បុគ្គលិកោសង្ឃិកោសង្ឃិកោ អាមត្តិ ធិន្តរ្យ្យស្ស ។
 អត្តនោ បុគ្គលិកោ អនាមត្តិ ។

វិហារបេសសន្ធិ កំគុសំគាល់ថាជាបេសបុគ្គលវេទិកា ហើយមានចំគុ
 ក្រោងទំនង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេទង់តាញ់ក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចក្តីយ ។
 កំគុទង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេទង់តាញ់ក្តី ខ្ញុំបរិច្ចារបេសកំគុនោះ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ កំគុទង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេទង់តាញ់ក្តី ខ្ញុំកំគុទ្វេទង់
 បេសវេទិកា ចាកបេស្មាណាភិ ចាកមណ្ឌបក្តី ចាកមូបេសក្តី
 ចាកទំពលក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កំគុទង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេទង់តាញ់ក្តី
 ខ្ញុំបរិច្ចារិកំគុនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កំគុទង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេ
 ទង់តាញ់ក្តី ខ្ញុំអនុបសម្បទ្ធាចាកវិហារក្តី ចាកបេសវេទិកា ចាក
 បេស្មាណាភិ ចាកមណ្ឌបក្តី ចាកមូបេសក្តី ចាកទំពលក្តី ត្រូវអា-
 មត្តិទុក្ខដ ។ កំគុទង់តាញ់ឯងក្តី ប្រើគេទ្វេទង់តាញ់ក្តី ខ្ញុំបរិច្ចារបេស
 អនុបសម្បទ្ធានោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ វិហារបេសបុគ្គល កំគុសំគាល់ថាជា
 បេសសន្ធិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ វិហារបេសបុគ្គល កំគុមានសេចក្តីសន្ធិយ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ វិហារបេសបុគ្គល កំគុសំគាល់ថាជាបេសបុគ្គល
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ប្រើវិហារជាបេសបុគ្គលខែកំគុទង់ ឯវិហារបេសគេ
 កំគុទង់ត្រូវអាមត្តិ ប្រើវិហារជាបេសបុគ្គលខែកំគុទង់ ឯវិហារបេសខ្ញុំទង់ ។

[៤] អនាមត្តំ អលដ្ឋី ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ
 វា ឧស្ស បរិត្តារំ ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ វា
 ឧដ្ឋត្តតំ ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ វា ឧស្ស បរិត្តារំ
 ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ វា អណ្ណាធនារតំ វា
 កលហនារតំ វា វិវាធនារតំ វា កស្សនារតំ
 វា សង្ឃ អធិការណារតំ វា ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រា-
 មេតំ វា ឧស្ស បរិត្តារំ ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ
 វា អន្តេកសិកំ វា សង្ឃិយារតំ វា ឧ សង្ឃាវត្តំ
 ធិត្តន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ វា ឧស្ស បរិត្តារំ ធិត្ត-
 ន្ទ្រតំ វា ធិត្តន្ទ្រាមេតំ វា ឧដ្ឋត្តតស្ស អធិតាម្ម-
 តស្សតំ ។

សព្វមស្ថាបតំ ធិត្តំ ។

[៤] អនាមត្តំមានដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញ
 ទ្វេរភិក្ខុអលដ្ឋី ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញទ្វេរភិក្ខុ
 របស់ភិក្ខុអលដ្ឋីនោះ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញ
 ទ្វេរភិក្ខុឆ្មុត ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញទ្វេរភិក្ខុ
 របស់ភិក្ខុឆ្មុតនោះ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញទ្វេរភិក្ខុ
 ជាអ្នកធ្វើទូរសេចក្តីបង្កើនហេតុក្តី អ្នកធ្វើទូរសេចក្តីប្រកួតប្រកាងក្តី អ្នកធ្វើទូរ
 សេចក្តីទាស់ទែនក្តី អ្នកធ្វើទូរពាក្យទ្វេរទ្វេរតាមតែច្បាប់តាមភ័ក្តី^(១) អ្នកធ្វើ
 ទូរអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃក្តី ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញ
 ទ្វេរភិក្ខុរបស់ភិក្ខុនោះចេញ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរ
 ទង់ទាញទ្វេរអន្តេកសិក ឬសង្ឃិយារិក ដែលប្រើភ្នែកមិនត្រឹមត្រូវ ដល់
 ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ប្រើប្រាស់ទ្វេរទង់ទាញទ្វេរភិក្ខុរបស់អន្តេកសិកឬ
 សង្ឃិយារិកដែលប្រើភ្នែកមិនត្រឹមត្រូវនោះ ដល់ភិក្ខុឆ្មុត ដល់ភិក្ខុដើម
 ចក្ខុក្តី ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

* ពោលពាក្យដូច្នេះនេះ ឬខ្ញុំសោយសរសើរក្រៃលែងប្រែសម្រួល ។ ខ័ណ្ឌនិកាយ ។

អង្គបណ្ឌិតបទី

[១១] តេជ សមយេន តុន្តា ភគវា សាវត្ថុយ៍
វិហារតិ ជេតវេន អនាជមិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ
ចោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ
ឧបវេស្សាសត្យដិយា ឯកោ ហេត្វា វិហារតិ ឯកោ
ឧបវេ ។ ឧបវេនា ភិក្ខុ អាហាទូបាធនំ មញ្ញំ សហសា
អភិជំស័ដំ ។ មញ្ញាធានា មនិទ្ធា ហេត្វេស្ស ភិក្ខុចោ
មន្ត្រេតេ វាវត្ថាសិ ។ សោ ភិក្ខុ វិស្សមកាសិ ។
ភិក្ខុ ឧបទាវត្ថា តំ ភិក្ខុំ ឯតទោវតំ តិស្ស ភំ
អាវុសោ វិស្សមកាសិតំ ។ អថេចា សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណេថេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ
កដំ ហិ ចាម ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបវេស្សា-
សត្យដិយា អាហាទូបាធនំ មញ្ញំ សហសា អភិជំ-
ស័ដិស្សតិតំ ។ អថេចា តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាណេថេសុំ ។ អថេចា ភគវា តំ ភិក្ខុំ បដិបុត្តំ

សំក្កាបទី ៨

[១១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធចំណាចព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវេ របស់អនាជមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដឹកក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុប្រ
ទ ប្រទៅថ្នាក់វាងក្រោម ទ ប្រទៅថ្នាក់វាងលើ ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ។
ភិក្ខុដែលនៅវាងលើអង្គុយចុះ ដោយហើសសន្តត់ត្រៃដែលមានជើងគ្រាន់
តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) ។ ជើងត្រៃ (នោះ) ក៏បួតធ្លាក់ចុះ
មកទទួលក្បាលភិក្ខុក្នុងវាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះបានស្រែកសំឡេង
ឮឮប្លែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរដល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ប្អូនអាវុ-
សោ ហេតុអ្វីក៏លោភស្រែក ។ ភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឆោ ថាអ្នកមានសេចក្តីប្រាប់តិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ កាលរថាស តំរង្រៀល បន្ទុះបង្ហូរថា ភិក្ខុមិនសម
បីនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយហើសសន្តត់ត្រៃដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក
(ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃនោះ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចាំគ្នាប្រាសចូលប៉ុណ្ណឹងចំពោះព្រះដំណាចព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះដំណាចព្រះភាគត្រាស់សួរភិក្ខុនោះថា ប្អូនភិក្ខុ ពួកអ្នកឯង

បុគ្គលិកសត្វ អត្តស្វ បុគ្គលិក អាចត្តិ ធុត្តជស្ស ។
អត្តនោ បុគ្គលិក អនាចត្តិ ។

(១៤) អនាចត្តិ អវហសកុខិយា សីសយដ្ឋាយ
ហេដ្ឋា អបរិភោគំ ហោតិ បទាសញ្ចំ ហោតិ បដាលំ
ធិដ្ឋា ហោតិ ភស្មំ បំភោ កណ្ណាតិ វា លក្ខេតំ វា
ឧបុគ្គតាស្ស អាធិកាម្មកស្សាតំ ។

អង្គមហិច្ឆតំ ធិដ្ឋំ ។

ភិក្ខុសំខាលំថា ការបស់បុគ្គលដែល ត្រូវតាមត្តិទុក្ខប ព្រោះវិហារនោះ
បានបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ វិហាររបស់អ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវតាមត្តិ ព្រោះ
វិហាររបស់ខ្លួន វិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

(១៥) កាចត្តមិននាម ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ ឬផុតសង្កត់លើគ្រឹះ
ភ្នំ តាំងភ្នំ ដែលរាជម្តង់ទុកលើទីដែលមិនមែនជាកំ លើវិចារដែល
ដើរទង្វិចក្បាលវិដែលមិនបានប្រើប្រាស់វាដ៏ក្រអឿងទាំងអស់ ទីដែល
គេក្រាលដីគេដោយនាម លើគ្រឹះ ឬតាំងនោះ ដែលគេដាក់គន្លឹះហើយ
ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅលើគ្រឹះ ឬតាំងនោះ ហើយកាន់យក ឬញ្ជូនឬបិទ្វារ
ដល់ភិក្ខុ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

និមិត្តបទ

(១៥) គេន សមយេន តុន្ទា កកក កោសន្តិយំ
វិហារេ យោសិការោ ។ គេន ទោ បន សមយេន
អាយស្មតោ ធន្ទស្ស ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្ម-
តោ ធន្ទស្ស វិហារំ កាការេតិ ។ អថេទា អាយស្ម
ធន្ទោ កកបរិយោសិតំ វិហារំ បុនប្បុនំ ធានារេសិ(១)
បុនប្បុនំ លិម្បារេសិ(២) អតិការិកោ(៣) វិហារោ មរិម-
តិ ។ អថេទា អាយស្ម ធន្ទោ តិណត្ថា កដ្ឋត្ថា សន្តិ-
ន្ត្រោ អត្តាកាស្ស ព្រាហ្មណស្ស យវទត្ថំ ទ្វិសេសិ ។
អថេទា សោ ព្រាហ្មណា ឧជ្ឈាយនំ ទិយនិ វិចារេតិ
កដំ ហំ នាម កដ្ឋត្ថា អត្តាកំ យវទត្ថំ ទ្វិសេស្យន្តិ-
តិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស
ឧជ្ឈាយន្ទស្ស ទិយន្ទស្ស វិចារេន្ទស្ស ។ យេ ភេ
ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
កដំ ហំ នាម អាយស្ម ធន្ទោ កកបរិយោសិតំ

១ ឧ.ម.ធារេសិ ។ ២ លិម្បារេសិ ។ ៣ អតិការិកោ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៥) សមយេនាះ ព្រះកេតុដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅក្នុង
យោសិការោ ជិតគ្រឿងកោសន្តិ ។ គ្រានោះឯង មហាមត្តជាមេដ្ឋាន
របស់ន្ទកុដ៏មានអាយុ បានឱ្យគេធ្វើវិហារប្រគេនន្ទកុដ៏មានអាយុ ។
លំដាប់នោះ ន្ទកុដ៏មានអាយុ បានឱ្យគេប្រគល់ទិវប្បកាលវិហារដែល
គេធ្វើស្រចៃហើយនោះឆ្ងាយ ។ វិហារនោះច្រើនសកលាតំ គឺបាក់លំបុរ
មក ។ គ្រានោះ ន្ទកុដ៏មានអាយុ ក៏ផ្សាយករស្ម័គ្រនឹងឈរទៅថ្មី
(វិហារថ្មី) ប្រើគេប្រើទៅស្រស្រវល់ស្រព្វល្អិតម្នាក់ ឱ្យចូលទៅ
ទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស គំរេងៗ មន្ត្រីបង្គាប់ថា
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមកប្រើគេប្រើទៅស្រស្រវល់ស្រព្វ
ឱ្យចូលទៅទេសោះ ។ គិតទាំងឡាយបានឮពាក្យថេស្រព្វល្អិត
នោះ ពោលទោស គំរេងៗ មន្ត្រីបង្គាប់ហើយ ។ គិតទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាជ្ញាគឺថា ។ យេ ។ គិតទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
គំរេងៗ មន្ត្រីបង្គាប់ថា ន្ទកុដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងឱ្យគេប្រគល់ឡើយ ។

វិហារំ បុទប្បដំ ធានាបេស្សនំ បុទប្បដំ លិម្បាបេស្សនំ
អតិការិកា វិហារោ បរិបតិទំ ។ អដទោ ភេ ភិក្ខុ
ភតវតោ ឯតមត្ថំ ពោលេសុំ ។ មេ ។ សទ្ធ�ំ កំ ភ្នំ
ធន្ន កាតបរិយោសិតំ វិហារំ បុទប្បដំ ធានាបេស្ស
បុទប្បដំ លិម្បាបេស្ស អតិការិកា វិហារោ បរិបតិទំ ។
សទ្ធ�ំ ភតវតិ ។ វិភហិ តុន្នោ កតតំ កាដំ ហិ ធាម
ភ្នំ មោយបុរិស កាតបរិយោសិតំ វិហារំ បុទប្បដំ ធា-
នាបេស្សសិ បុទប្បដំ លិម្បាបេស្សសិ អតិការិកា
វិហារោ បរិបតិ ធនំ មោយបុរិស អប្បសន្នាចំ ក
ចសាធាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ កំ លិក្ខា-
បទំ ឧទ្ធិសេយ្យាជ មហាស្កកំ បទ ភិក្ខុធា វិហារំ
ការយមាទេន យាវ ឆ្មារកោសា អត្តន្យដ្ឋបថាយ
អាសោកសន្ធិបរិកាម្មាយ ភិក្ខុធន្តស្ស បរិយាយំ

បុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារំវេលាភោជ្ជិស្រចេហិយ កាលំតៃវិហារោនោះ
ប្បដំបុសកំណតំ បាតំលំបុរេមាសោ ។ ភិក្ខុអប្បសាសនាទាំង
ក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគក្រាស់ស្អាត ខ្លាលន្ត ពួក អ្នកឯងឲ្យគេប្រក់ហើយ ។ ឆិ
បុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារំវេលាភោជ្ជិស្រចេហិយ កាលំតៃវិហារ
នោះប្បដំបុសកំណតំ បាតំលំបុរេមាសោ ។ ឆេតិកុក្ក្រាបទូលដំ
សូមព្រះមគ្គាប្រាស ភិក្ខុមេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ច្រើននិរដ្ឋលថា វេទមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើឆិឲ្យគេប្រក់ហើយ ។
ឆិបុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារំវេលាភោជ្ជិស្រចេហិយ កាលំតៃវិហារោនោះ
ប្បដំបុសកំណតំ បាតំលំបុរេមាសោ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើ
នេះចំណង់ឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអប្បស័ន្ធនៃឆិឲ្យដល់កុមារខ្មោចយំឆិខេត
ភិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើវិហារចំ អប្បិយា (លាបច្បូនច្បាយ ។ បាទ) កំណត់ទី
មានកុសលព្រឹមតែសន្តិកថាវិទ្យា (ឆិសន្តិកបង្គំ) ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់
ឲ្យបាន ឆិដើម្បីចាក់ឧទ្ធិសន្តិកបង្គំ ដំបូលភិក្ខុក្រវាយក្នុង

* ក្នុងឧបាសមនេះ មានទំហំខ្លួនបាតប្បដំមាន កង់តំពិធម្មនុវេញទៅ ក្នុងក្បួនថា
កំណត់ជ្រុងសន្តិកថាវិទ្យាតាំងពីដំបូន្មាន ក្នុងមហាដ្ឋកថាថា សន្តិកថាវិទ្យានេះមួយបាតប្បដំ
កំណត់មាន ដំណើរដំណើរ ពីរដងក្នុងកំណត់មាន ។

ជាទេន្ទស្ស ទេ មាតុ អធិដ្ឋហំត្វា តតិយំ មត្តំ អាណា-
 យេត្វា បញ្ញមិត្តំ ។ បរិយាយេន ជាទេន្ទស្ស ទេ
 បរិយាយេ អធិដ្ឋហំត្វា តតិយំ បរិយាយំ អាណាយេត្វា
 បញ្ញមិត្តំ ។

[១៧] តតោ ទេ ទុត្តរំ អបហរិតិមិ បិតោ អធិដ្ឋ-
 ហាយ្យតិ ឥដ្ឋកាយ ជាទេន្ទស្ស ឥដ្ឋកិដ្ឋកាយ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំលាយ ជាទេន្ទស្ស សំលាយ
 សំលាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សុដាយ ជាទេន្ទស្ស
 បិណ្ឌោ បិណ្ឌោ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តំលោន ជា-
 ទេន្ទស្ស កាវេជ្យ កាវេជ្យ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យណ្ឌោន
 ជាទេន្ទស្ស ចណ្ឌោ ឧណ្ឌោ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៨] អតិរេកន្ទិក្ខុបរិយាយេ អតិរេកសញ្ញំ អ-
 ធិដ្ឋាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរេកន្ទិក្ខុបរិយាយេ
 វេរតិកោ អធិដ្ឋាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរេក-
 ន្ទិក្ខុបរិយាយេ ឧទកសញ្ញំ អធិដ្ឋាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ ឧទកន្ទិក្ខុបរិយាយេ អតិរេកសញ្ញំ អាបត្តិ

ត្រូវប្រក់រួចឯងបានត្រឹមពីរដង ដល់ត្រាច់បីត្រូវប្រក់រួចរំពេចហើយចៀស
 ចេញទៅ ។ កាលភក្តិប្រើឱ្យគេប្រក់មួយដាន់រំពេចហើយ ត្រូវប្រក់រួចឯង
 បានត្រឹមពីរដាន់ ដល់ដាន់ទីបីត្រូវប្រក់រួចរំពេចហើយចៀសចេញទៅ ។

[១៩] ត្រង់ពាក្យថា បើភក្តិប្រក់ឱ្យច្រើនលើសដាន់កំណត់នោះទៅ
 ខុសឈរនៅក្នុងវិសេសឆ្ងាច់ណា សេចក្តីថា កាលភក្តិប្រើឱ្យប្រក់
 ដោយរក្សាទី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗដែលរក្សាទី ។ កាលភក្តិប្រើ
 ឱ្យប្រក់ដោយថ្ម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗដែលថ្ម ។ កាលភក្តិ
 ប្រើឱ្យប្រក់ដោយគំបុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗ ដុំគំបុក ។
 កាលភក្តិប្រើឱ្យប្រក់ដោយស្មៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រង់ៗ គណ្តប ។
 កាលភក្តិប្រើឱ្យប្រក់ដោយស្មុំកឈើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗ
 សន្លឹក ។

[២០] វិហារបូកប្រក់លើសកំណត់ពីរដាន់ ភក្តិសំគាល់ថា
 លើសនៃរំពេចនៅក្នុងផ្ទៃថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់
 លើសកំណត់ពីរដាន់ ភក្តិសង្ស័យហើយនៅក្នុងផ្ទៃថែម ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់លើសកំណត់ពីរដាន់ ភក្តិសំគាល់ថាខ្វះ
 វិញ ហើយនៅផ្ទៃថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរ
 ដាន់ ភក្តិសំគាល់ថាលើស ហើយ(នៅផ្ទៃថែម) ត្រូវអាបត្តិក្នុងផ្ទៃ ។

ជាចិត្តិយកណ្តា ភូតតាមវត្ថុស្ស ឧបសម្ព័ន្ធស្ស អនាមត្តិកោ

ទុក្ខាដស្ស ។ ឧបកក្ខន្ធច្បិយាយោយ វេយ្យាករណ៍ អាមត្តិ
ទុក្ខាដស្ស ។ ឧបកក្ខន្ធច្បិយាយោយ ឧបកក្ខន្ធសញ្ញា
អនាមត្តិ ។

[១៨] អនាមត្តិ ច្បិយាយោយ ឧបកក្ខន្ធច្បិយាយោយ
លោកោ កុហាយ តិណកុដិកាយ អញ្ញា-
ស្សត្តាយ អត្តនោ ធម្មេន វិសាការំ វេយ្យា សត្វត្ថ
អនាមត្តិ ឧបកក្ខន្ធស្ស អាមត្តិ ឧបកក្ខន្ធសញ្ញាតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធន៍ ។

ជាចិត្តិយកណ្តា ភូតតាមវត្ថុ សិក្ខាទទ័ ១ វិសេសន៍ឧបកក្ខន្ធន៍

វិហារេច្ចក្រិតមិនទាន់ដល់តិច្ចានំ ភិក្ខុសន្សិយ ត្រូវតាមក្ខន្ធន៍ ។
វិហារេច្ចក្រិតមិនទាន់ដល់តិច្ចានំ ភិក្ខុសន្សិយជាមិនទាន់ដល់មែន មិន
ត្រូវតាមក្ខន្ធន៍ ។

[១៩] ភាមត្តិមិនទាន់ ដល់ភិក្ខុដែលច្ចក្រិតវិហារត្រឹមតិច្ចានំ
ដល់ភិក្ខុដែលច្ចក្រិតវិហារមិនដល់តិច្ចានំ ដល់ភិក្ខុដែលច្ចក្រិត
លោក (ទីក្នុង) កុហ កុដិច្រក់ដោយស្មៅ ធ្វើដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
អ្នកដទៃ ធ្វើដោយឧទ្ធរេសស្រូវ ច័សតាសនៈទាំងឡាយ រៀបរៃលើ
តែកុដិសម្រាប់នៅលើស្រូវ ដល់ភិក្ខុទុក ដល់ភិក្ខុដើម្បីបញ្ចាតិ ។

សិក្ខាទទ័ ១ ០០ ។

ទស្សនសិក្ខាបទ

[២០] តេជ សមយេន តុន្តា ភកា អាឡវិយំ
វិហារិ អត្តាឡវ ទេតិយេ ។ តេជ ចោ បទ
សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ ទកាម្មំ តារោត្តា ជាតំ
សប្បណាតំ ទុកតំ តិណាម្យំ មត្តិកម្យំ សិក្ខុន្តិមំ
សិក្ខាបេន្តិមំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អឡវិច្ឆា ។ យេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ ឆាម
អាឡវិកា ភិក្ខុ ជាតំ សប្បណាតំ ទុកតំ តិណាម្យំ
មត្តិកម្យំ សិក្ខុស្សន្តិមំ សិក្ខាបេស្សន្តិមំ ។ អដោ
តេ ភិក្ខុ ភកាតា ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។ យេ ។
សទ្ធ�ំ កា តុន្តា ភិក្ខុវ ជាតំ សប្បណាតំ ទុកតំ
តិណាម្យំ មត្តិកម្យំ សិក្ខុន្តិមំ សិក្ខាបេន្តិមំ ។
សទ្ធ�ំ ភកាតិ ។ វិចារេ តុន្តា ភកា កងំ ហិ
ឆាម តុន្តា ហោយបុរិសា ជាតំ សប្បណាតំ ទុកតំ
តិណាម្យំ មត្តិកម្យំ សិក្ខុស្សន្តិមំ សិក្ខាបេស្សន្តិមំ

សិក្ខាបទទី ១០

[២១] សមយេនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
គត្តាឡវចតិយ ទៀបស្រុកតាឡវ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុស្រុកតាឡវចំន
ឡាយកាលធ្វើខ្ញុំវិញ្ញាណ (កម្មទើបតែកសាងថ្មី) ដឹងថាទំកមានសក្ខ
តំស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យស្រាចខ្លះ ខ្ញុំស្មោះខ្លះ ខ្ញុំដ៏ខ្លះ ។ ភិក្ខុ
ចំនឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាចំន ។ យេ ។ ភិក្ខុចំនឡាយនោះ
កាលទោស កំរង្រៀល ចន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកភិក្ខុស្រុកតាឡវដឹងថាទំក
មានសក្ខហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យស្រាចខ្លះ
ខ្ញុំស្មោះខ្លះ ខ្ញុំដ៏ខ្លះសោះឡើយ ។ ទើបភិក្ខុចំននោះចាំគ្នាត្រាបចូលជំរុំរោង
ខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា អាលភិក្ខុ
ចំនឡាយ ពួក អ្នកចំនឡាយដឹងថាទំកមានសក្ខ ហើយស្រាចឯងខ្លះ
ប្រើគេឱ្យស្រាចខ្លះ ខ្ញុំស្មោះខ្លះ ខ្ញុំដ៏ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចំននោះ
ត្រាបចូលថា សូមទ្រង់ត្រាស់សួរ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា អាលមោឃបុរសចំនឡាយ ពួកអ្នកឯង
ដឹងថាទំកមានសក្ខហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យ
ស្រាចខ្លះ ខ្ញុំស្មោះខ្លះ ខ្ញុំដ៏ខ្លះទេ តែហោយបុរសចំនឡាយ គំរើកែល

នេតិ មោឃបុរិសា អប្បសន្ធានំ វា មសាធាយ មសន្ធានំ
 វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវេ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ជាតំ
 សប្បណតំ ឧទតំ តិណំ វា មត្តតំ វា សិក្ខោយ្យ
 វា សិក្ខោយេយ្យ វា ចាចិគ្គិយន្តំ ។

[២១] យោ បទាភិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុភិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុភិ ។ ជាតំ ចាម សាមំ វា ជាតាភិ អញ្ញំ វា
 តស្ស អាហោចន្តំ ។

[២២] សិក្ខោយ្យាភិ សយំ សិក្ខាភិ អាចត្តំ ចា-
 ចិគ្គិយស្ស ។ សិក្ខោយេយ្យាភិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាចត្តំ
 ចាចិគ្គិយស្ស ។ សតី អាណាត្ថោ ធម្មាតំចិ សិក្ខាភិ
 អាចត្តំ ចាចិគ្គិយស្ស ។ សប្បណតោ សប្បណតោ សញ្ញិ
 តិណំ វា មត្តតំ វា សិក្ខាភិ វា សិក្ខោបេតិ វា អាចត្តំ
 ចាចិគ្គិយស្ស ។ សប្បណតោ វេទតំកោ តិណំ វា
 មត្តតំ វា សិក្ខាភិ វា សិក្ខោបេតិ វា អាចត្តំ ធម្មាតំស្ស ។
 សប្បណតោ អប្បណតោសញ្ញិ តិណំ វា មត្តតំ

អត្ថនេមិមំចាតិវិជ្ជាជនំបុគ្គលតំវិជ្ជាយវិជយមិមំចាតិវិជ្ជាជនំ ឬ
 មួយញ្ចំវិជយមិមំចាតិវិជ្ជាយវិជយមិមំចាតិវិជ្ជាជនំ ឬ
 ។ បេ ។ មាលភិក្ខុតំវិជយ អតតំវិជយ អត្ថសំវិជយ ឬសិក្ខាបទ
 នេយ្យាភិ ភិក្ខុណាមួយជីវិតវិជយសត្វហើយ ប្រាចង់ក្តី ប្រើ
 អធិប្បត្តិ ឬស្មៅប្រដី ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។

[២៣] ត្រីភក្កាភិ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាភិ
 សំបូរទី ១ នៃបាធិប្បន្នកថា ។ ភិក្ខុជីវិតវិជយ ឬសត្វហើយ
 ប្រាចង់ក្តី ឬស្មៅប្រដី ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។

[២៤] ត្រីភក្កាភិ ប្រាចង់ ភិក្ខុប្រាចង់ ឬសត្វហើយ ឬស្មៅប្រដី
 ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។ តាមភិ ប្រើអធិប្បត្តិ ភិក្ខុប្រាចង់ ឬសត្វហើយ
 ឬស្មៅប្រដី ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។ ភិក្ខុប្រាចង់ ហើយអត្ថបទ
 បន្តិចត្រួតត្រា ប្រាចង់ ភិក្ខុអត្ថបទ ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។ (ទឹក)
 មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា (ទឹក) មានសត្វមែន ហើយប្រាចង់ក្តី
 ប្រើអធិប្បត្តិ ឬស្មៅប្រដី ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។ (ទឹក) មានសត្វ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រាចង់ក្តី ប្រើអធិប្បត្តិ
 ឬស្មៅប្រដី ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មានសត្វត្រូវ ហើយប្រាចង់ក្តី ប្រើអធិប្បត្តិ ឬស្មៅប្រដី

វា សិព្វតំ វា សិព្វកមេតំ វា អបាមត្ថំ ។ អប្បណាកេ
 សប្បណាកសញ្ញំ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។ អប្បណាកេ
 វេមតិកោ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។ អប្បណាកេ អប្ប-
 ណាកសញ្ញំ អបាមត្ថំ ។

(២៣) អបាមត្ថំ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជា-
 ធុត្តស្ស ធុត្តត្ថកស្ស អាទិកម្មិកស្សានំ ។

សេសសិក្ខាទំ នីម្ពំ ។

ពូតពាមវគ្គោ ខុតិយោ ។

មិនត្រូវតាមតួអ្វីឡើយ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំសំគាល់ថា មានសត្វ
 (ត្រូវតាមតួខ្ពង់ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវ
 តាមតួខ្ពង់ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំសំគាល់ថា មិនមានសត្វ
 មិនត្រូវតាមតួអ្វីឡើយ ។

(២៥) តាមតួមិនមាន ដល់ភិក្ខុមិនក្លែង ដល់ភិក្ខុមិនមានស្មារតី
 ដល់ភិក្ខុមិនជឿ ដល់ភិក្ខុឆ្គង ដល់ភិក្ខុជើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាទទំ ១០ បដំ ។

ពូតពាមវគ្គោ ២ បដំ ។

ឱវាទវិគ្គយ្យ បឋមសិក្ខាបទ្ធ

[២២] ភេទ សមយេន ពុទ្ធា កកា សាវត្ថុយំ
វិហាតំ ជេនាទេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន ដេវ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវទត្ថា
លាភំនោ ហោត្ថំ ចីវរិយំណ្ហាមាភសេនាសទកំលាទប្បទ្វា-
យភេសន្តបរិច្ឆារាទំ ។ អដទោ ធចត្ថិយាទំ ភិក្ខុនំ
ឯសំនិស្សិ ឯសំហិ ទោ អាវុសោ ដេវ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនិយោ ឱវទត្ថា លាភំនោ ហោត្ថំ ចីវរិយំណ្ហាមាភសេ-
នាសទកំលាទប្បទ្វាយភេសន្តបរិច្ឆារាទំ ហត្ថាវុសោ
មយំបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អដទោ ធចត្ថិយា
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កម្ភា ឯសំភេទំ ឯសំ អម្ពេបិ
ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កម្ភេ មយំបិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អដទោ
តា ភិក្ខុនិយោ យេន ធចត្ថិយា ភិក្ខុ ភេទុបសង្កម្ភិសុ
ឧបសង្កម្ភា ធចត្ថិយេ ភិក្ខុ អភំវិនេត្វា ឯសំមនំ
និសំនិស្សិ ។ អដទោ ធចត្ថិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ បរិគ្គំ
យេវ ធម្មំ កថំ កត្វា និវាសំ តិច្ឆានកថាយ វិគិលមេត្វា

ឱវាទវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២២] សម័យពោរ ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភាគ កាលនឹងនៅវិគ្គយ្យ
ចេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជីវក្រីសាវត្ថុ ។ ត្រាតោនិ ភិក្ខុជាថេរៈ
តាំងឡាយទូន្មានភិក្ខុនិទាំងឡាយ ក៏បាននូវចីវរ ចំណូល មេតាសនៈ
នឹងភេសជ្ជៈបរិច្ឆារាជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ លំដាប់នោះ ពួកធូត្តិយ
ក៏បាននឹកគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ឥឡូវនេះភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ
ទូន្មានលក់ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ចំណូល មេតាសនៈនឹងភេសជ្ជៈបរិច្ឆារាជាបច្ច័យ
ដល់មនុស្សឈឺ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ មេដូច្នោះ យើងទាំងឡាយ
ក៏ទូន្មានលក់ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ។ វេលានោះ ពួកធូត្តិយក៏កុំប្រកាសទៅកេ
ភិក្ខុនិទាំងឡាយហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រីទាំងឡាយ
ពួកនាងចូរមកកណ្តយើង ។ នឹងទូន្មាន ។ ត្រាតោរ ភិក្ខុនិទាំងឡាយ
នោះក៏ចូលទៅកេធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយបាន
ថ្វាយបង្គំធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយហើយអង្គុយក្នុងទីស្នូមួយ ។ ពួកធូត្តិយ
ភិក្ខុនិទាំងឡាយក៏ចង់ចម្លង ដល់ភិក្ខុភិក្ខុនិ ហើយគំពោលគំហួនកថាឱ្យ
កន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចបញ្ជូនភិក្ខុនិឱ្យព្រឡប់ទៅវិញ ដោយពាក្យថា

វិវាទមេត្តា ឧបាយដេសាតិ ។ សង្ខ កតវាតិ ។
 វិវាទា ឧបាយ កតវា កតំ ហិ ធម៌ ឧបាយ មោឃៈ
 បុរិសា កិក្ខុវិទ្យា បរិក្ខុវិទ្យា ធម៌ កតំ កត្វា
 ជីវសំ តិវាទាធម៌តាម វិវាទមេត្តា ឧបាយដេស្សន៍
 ធម៌ មោឃបុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ
 បសន្នាធំ វា កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វិវាទាត្វា ធម៌
 កតំ កត្វា កិក្ខុ អាមាទ្គសិ អនុជាធម៌ កិក្ខុវ
 កិក្ខុវោវាទកំ សង្ខន្ធម៌ វិវាទ បទ កិក្ខុវ សង្ខន្ធកត្វា
 ចរមំ កិក្ខុ យាចិកត្វា ។ យាចិកត្វា ឡាន្ត កិក្ខុវ
 បដិសេស ឧបាយ ប្រាថេតកត្វា សុណកត្វា មេ កត្វា
 សង្ខ យនិ សង្ខស្ស បត្តកាវយ សង្ខ ឥត្តន្តមំ
 កិក្ខុ កិក្ខុវោវាទកំ សង្ខន្ធម៌ ។ បសា ញត្ថំ ។

ឧបាយដេស្សន៍ ។ ថ្ងៃ ហើយក៏បញ្ចូលកិក្ខុវិទ្យាទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ គឺ
 មេត្តា ។ ពួកពុទ្ធគ្នីយកកិក្ខុវិទ្យាត្រឡប់មកជា សូមទ្រង់មេត្តា
 ត្រៀមពិនិត្យ ។ ព្រះពុទ្ធជ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អង្វរថ្វីលថា ម្ចាស់មោឃៈ
 បុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនសប្បើនិវេទន៍ផ្អែមម្នាក់ជាដល់កិក្ខុវិទ្យា
 គឺចាត់ ពោលតែត្រូវបានជាឲ្យកត្វាដេស្សន៍ ។ ថ្ងៃ ហើយបញ្ចូលកិក្ខុវិ
 ទាំងឡាយឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
 ដែលអ្នកកល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែនទាំងឡាយដូចជាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រាប
 ។ ឬមួយដំបូងអ្នកដែលជ្រាបហើយឲ្យវិនិច្ឆ័យតែជ្រាបឡើងមិនបាន
 ។ មេ ។ លុះព្រះជ័យព្រះភាគទ្រង់អង្វរថ្វីលហើយ ក៏ទ្រង់ផ្អែមម្នាក់
 ត្រាស់ហៅកិក្ខុវិទ្យាមកដោយព្រះពុទ្ធជ៏ថា ម្ចាស់កិក្ខុវិទ្យា
 គង់គង់អនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសង្កតិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យទេវតាដល់កិក្ខុវ ម្ចាស់
 កិក្ខុវិទ្យា សង្ឃត្រៀមសង្កតិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យទេវតាដល់កិក្ខុវយ៉ាងនេះ
 សង្ឃត្រៀមភាគចតុក្ខុ (នោះ) ជាមុនសិន ។ លុះអាករចនាចរហើយ
 ក៏អ្នកឲ្យសង្កតិក្ខុឲ្យបញ្ជាក់សង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្បត្តិម្នាក់នេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ
 សង្ឃឲ្យសង្កតិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យទេវតាដល់កិក្ខុវ ។ នេះជាវិធី
 ច្រកសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

កំភ្លុចឈោ ឱវនយ្យ ចាតិក្លិយន្តំ ។ ឯវត្ថុនេះ កតតា
កំភ្លុច សំគ្គាបនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៨] តេជ ទោ បន សមយេន ជេរ កំភ្លុ
សម្មតា កំភ្លុចឈោ ឱវនយ្យ តថេវ លាភិជោ ហោន្តំ
ចីវរិយំល្អាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសន្ទមិត្តា
កនំ ។ អថេវា ធាតុក្លិយន្តំ កំភ្លុច ឯស្សីម
ឯស្សីម ទោ អត្ថុហោ ជេរ កំភ្លុ សម្មតា កំភ្លុចឈោ
ឱវនយ្យ តថេវ លាភិជោ ហោន្តំ ចីវរិយំល្អាចាតសេនាស-
នតិលានប្បច្ចយកេសន្ទមិត្តាកនំ ហត្ថាវុសោ មយំមិ
នំស្សីម កត្តា អញ្ញមញ្ញំ កំភ្លុចោវនតំ សម្មត្តិកា
កំភ្លុចឈោ ឱវនយ្យ ។ អថេវា ធាតុក្លិយ កំភ្លុ ឯស្សីម
កត្តា អញ្ញមញ្ញំ កំភ្លុចោវនតំ សម្មត្តិកា កំភ្លុចឈោ
ឧបសង្កមិត្តា ឯស្សីម មយំមិ កតិឈោ សម្មតា
អម្ព ឧបសង្កមិត្ត មយំមិ ឱវនយ្យនាតិ ។ អថេវា
តា កំភ្លុចឈោ យេន ធាតុក្លិយ កំភ្លុ តេឧបសង្កមិត្ត
ឧបសង្កមិត្តា ធាតុក្លិយ កំភ្លុ អតិវាធាតា ឯស្សីម
នំសិទិស្ស ។ អថេវា ធាតុក្លិយ កំភ្លុ កំភ្លុចនំ

ហើយទៅប្រដៅក្នុងកំភ្លុ (គ្រូអាចប្តូរចិត្ត ។ សំគ្គាបនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាពទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់កំភ្លុទាំងឡាយដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[២៩] សម្តីយនោះបង កំភ្លុជាដោះទាំងឡាយដែលសង្ឃបាន
សន្មតហើយក៏ទៅប្រដៅកំភ្លុទាំងឡាយក៏បានចិវ ចិល្អាបាន សេនា-
សនៈនិងកេសន្ទមិត្តាជាបច្ច័យដល់កំភ្លុយ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះ
ធាតុក្លិយកំភ្លុទាំងឡាយ បានគិតគ្នាថា អាវុសោ ឥឡូវនេះ កំភ្លុជាដោះ
ទាំងឡាយ ដែលសង្ឃបានសន្មតហើយ ក៏ទៅប្រដៅកំភ្លុទាំងឡាយ
បានចិវ ចិល្អាបាន សេនាសនៈនិងកេសន្ទមិត្តា ជាបច្ច័យដល់
កំភ្លុយ៉ាងនោះដែរ អាវុសោ បើដូច្នេះ មានតែពួកយើង
ទៅកាន់វិទ្យាសីមា ហើយសន្មតទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅ
កំភ្លុ ច្រប្រដៅកំភ្លុ ។ គ្រានោះ ពួកធាតុក្លិយកំភ្លុទាំងឡាយទៅកាន់
វិទ្យាសីមា ហើយសន្មតទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកំភ្លុ ហើយ
ពួកទៅកេសន្ទមិត្តាទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ចូលស្រីទាំងឡាយ
សង្ឃបានសន្មតពួកយើងហើយ នាងទាំងឡាយ ចូលមកពួកយើង
ចុះ យើងនឹងប្រដៅទូទាត ។ ចើបកំភ្លុទាំងឡាយនោះចូលទៅកេ
សន្ទមិត្តាទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយពួកយើងធាតុក្លិយកំភ្លុទាំង
ឡាយហើយអង្គុយនៅក្នុងវិទ្យាសីមា ។ គ្រានោះ ធាតុក្លិយកំភ្លុទាំងឡាយ

អភិវឌ្ឍន៍ តថាវចនស្ស ធម្មា ពហុស្សតា ហោត្តិ ធម្មា
 វចនា បរិច្ចតា បទសាទុបេក្ខតា ធម្មិយា សុប្បដិវត្តា
 ឧបយាមិ ទោ បទស្ស ចាតិមាត្រា វិជ្ជាបទ ស្វាគ-
 តាមិ ហោត្តិ សុវិភត្តាមិ សុប្បវត្តិមិ^(១) សុវិច្ឆិកាមិ
 សុត្តសោ អនុត្តរាសោ កាល្យាណាវចោ ហោតិ
 កាល្យាណាវចនា យេកុយ្យេន ភិក្ខុនិមំ បិយោ
 ហោតិ មនាទោ បដិគលោ ហោតិ ភិក្ខុនិយោ ឧវេក្ខ-
 ន ទោ បទេតិ កតវន្តិ ឧទ្ទិស្ស បទុដិកាយ កាសាយ-
 វត្ថុវសនាយ កុដ្ឋំ អដ្ឋបបទុប្បោ ហោតិ វិសតិវស្សា
 វ ហោតិ អតិវតិវសតិវស្សា វ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ-
 តមេហិ អដ្ឋហត្ថេហិ សមញ្ញាគតំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោ-
 វគតំ សម្មន្តិគុន្តិ ។

(២២) យោ មចាតិ យោ យាមិសោ ។ ថេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ ថេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
 អសម្មតោ ធម្ម ញត្តិចតុត្ថេន កម្មេន អសម្មតោ ។
 ភិក្ខុនិយោ ធម្ម ឧបតោសន្នេ ឧបសម្មតោ ។

១ សុប្បវត្តិមិ ធម្ម ។

ព្រះតំវអន្តរំវិជ្ជាញ្ញាត្តិសុប្បវត្តិមិ តំវអន្តរំវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 សកាធយានីនេ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ សន្និប្បិយោ
 ដោយវចនស្សាវតំ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ត្រូវល្អដោយ
 ទីដ្ឋិ ១ បំណែងបាត់មាត់ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 ចេញច្បាស់ដោយប្រែ ចំណែងបាត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ
 ដោយស្មុគ្រ (ធម្មន្តៈទី១៣៖) ដោយអនុត្តរាសោ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ
 កោតត្រឹមត្រូវដោយសិលាបិដកដោយ មានសំឡេងពីរោះ ១ ភិក្ខុនោ
 ដោយស្រឡាញ់ចេញចិត្តនៃភិក្ខុនិវត្តិដោយដោយច្រើន ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ
 កាត់ដោយច្រើនច្រើន ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 ភិក្ខុនិវត្តិ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 មានព្រះភាគនេះ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 ចំវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ដោយអនុត្តរាសោ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 ចំវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ។

(២២) ត្រីវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ មានសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ
 ទី១នៃបាត់មាត់ ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 សន្និប្បិយោ ដោយច្រើនច្រើន ១ ភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ
 មានសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុនោបាច្ឆិមេហិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ច្រវិជ្ជាញ្ញាត្តិ ។

(២៧) ឧវេទយ្យាតិ អដ្ឋហំ កុរុនម្មេហំ ឧវេទតំ
 អាចត្តំ ចាចិត្តយស្ស ។ អញ្ញោ ធម្មោ ឧវេទតំ
 អាចត្តំ ទុក្ខោយស្ស ។ ឯកានោ ឧបសម្ពន្ធនំ ឧវេទតំ
 អាចត្តំ ទុក្ខោយស្ស ។

(២៨) ភេទ សម្មភេទ កិក្ខុជា បរិវេណំ សម្មជ្ជត្វា
 ចាចិយំ បរិភោជនិយំ ឧបជ្ឈាបេត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា
 ទុតិយំ កហេត្វា និសីទិត្យំ ។ កិក្ខុនិហំ កក្ក កញ្ច តំ
 កិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិត្យំ ។ ភេទ
 សម្មភេទ^(១) កិក្ខុជា បុជិត្វា សមក្កត្វ ភតិវិយោតិ ។
 សរេ សមក្កត្វាយ្យាតិ កណ្តិ វត្តនំ ភតិវិយោ អដ្ឋ
 កុរុនម្មាតិ ។ សរេ វត្តនំ អយ្យាតិ កណ្តិ ឯសោ
 ភតិវិយោ ឧវាទោតិ និយ្យាទេត្វោ ។ សរេ ន
 វត្តនំ អយ្យាតិ កណ្តិ ឧសាវេត្វា វស្សសត្វប-
 សម្បត្តាយ កិក្ខុនិយោ តទហុបសម្បន្ធស្ស កិក្ខុជា
 អភិវាទនំ បទុដ្ឋានំ អញ្ញលំកាម្មំ សាមិទិកាម្មំ កាតត្យំ
 អយំ ធម្មោ សក្កត្វា កុក្កត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យាវជិវំ

១ ឧ. វ. បេត្តភេ ឈំ បាវា ១ យោ ។

(២៧) គ្រីពាក្យថា (ប្រដៅ ឯកិក្ខុទូន្មានដោយគុណចម្រើន ត្រូវគោបក្ខិ
 បាចិត្តិយ ។ កិក្ខុប្រដៅដោយចម្រើន ត្រូវគោបក្ខិទុក្ខ ។ កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុ
 ដែលបានបសម្បទាភក្ខិសំណា ភក្ខិសិទ្ធិនៃមួយចំណែក ត្រូវគោបក្ខិទុក្ខ ។

(២៨) កិក្ខុដែលសិទ្ធិសន្មតនោះឈ្មោះប្រាស ត្រូវសន្មតិបរិវេណ រួច
 ត្រូវតាំងទីកន្លែងនិវាសន៍ប្រើប្រាស់នៃភក្ខិសន្មតនោះទុក ហើយនាំយក
 កិក្ខុជាតំបំពាក់ទៅអង្គុយនៅចុះ ។ កិក្ខុនិហំទិទ្យាយឈប់នៅក្នុងទីនោះ
 ហើយថ្វាយចង្គ្គន៍កិក្ខុនោះ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីនិសមគ្នា ។ កិក្ខុដែលសិទ្ធិ
 សន្មតនោះឈ្មោះប្រាស កិក្ខុនិហំទិទ្យាយថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ ពួកនាង
 ព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ។ បើកិក្ខុនិហំទិទ្យាយពោលថា លោកម្ចាស់
 យើងទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុឈប់ស្ងួតថា ម្ចាស់នាងទាំង
 ឡាយ គុណចម្រើនចាំស្ងាត់តែម្នាក់ហើយ ។ បើកិក្ខុនិហំទិទ្យាយពោល
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចាំស្ងាត់តែម្នាក់ហើយ កិក្ខុឈប់ប្រគល់ទុក
 ដោយពាក្យថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ នេះហើយជាទុក ។ បើកិក្ខុ
 ទាំងឡាយពោលថា គុណចម្រើនចាំស្ងាត់ លោកម្ចាស់ កិក្ខុឈប់ស្ងួត
 ប្រាប់កិក្ខុនិហំ កិក្ខុនិហំបសម្បទាហើយបានមួយរយវស្សាត្រូវធ្វើកិក្ខុទេ-
 កម្ម បទុកជាទុក្ខ អញ្ញលំកម្មនិសាមិទិកម្មនៃកិក្ខុ (សូម្បី) បសម្បទា
 ហើយក្នុងវិជ្ជាខ្លះ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យល្អនោះគ្រប់គ្រាន់មួយ

បរិភាសិតក្លា អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុក្កតា
 មាទេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ អនត្តមនិយោ ។ អដ្ឋតក្ក
 ឱវេជា កិក្ខុនិច្ចំ កិក្ខុសុ វចនបថោ អនោវេជា កិក្ខុនិច្ចំ
 កិក្ខុនិសុ វចនបថោ អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុក្កតា
 មាទេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ អនត្តមនិយោតិ ។
 សរេ ឧបក្កម្ភាយ្យាតិ ភណ្ឌិ^(១) អញ្ចំ ធម្មំ ភណ្ឌិ
 អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ សរេ វត្តម្ភាយ្យាតិ ភណ្ឌិ^(២) អដ្ឋ
 កុក្កតេ ភណ្ឌិ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ ឱវេជំ អ-
 និយ្យាទេត្វា អញ្ចំ ធម្មំ ភណ្ឌិ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។

[២៨] អនុកម្ម អនុកម្មសញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុនិសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញំ ឱវេជំ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ អនុកម្ម
 អនុកម្មសញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុនិសង្ឃំ វេមតិកោ ឱវេជំ
 អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ អនុកម្ម អនុកម្ម-
 សញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុនិសង្ឃំ សមគ្គសញ្ញំ ឱវេជំ អាបត្តិ
 ចាចិត្តយស្ស ។

១-២ វ. ខ. ភណ្ឌិ ។

នេះជាធម៌ដែលកិត្តន៍ត្រូវធ្វើឲ្យល្អ គោរពបំផុត កុំប្រព្រឹត្តកម្មនិវេទន
 គសំមួយជីវិត ។ ពួកកិត្តន៍មិនត្រូវស្តីប្រដៅពួកកិត្តន៍ឡើយ ពួកកិត្តន៍
 ស្តីប្រដៅដល់ពួកកិត្តន៍បាន តាំងពីពិជ្ជនេះជាដើម នេះជាធម៌ដែលកិត្ត-
 ន៍ត្រូវធ្វើឲ្យល្អ គោរពបំផុត កុំប្រព្រឹត្តកម្មនិវេទនគសំមួយជីវិត ។
 បើកិត្តន៍ចាំឲ្យយោធន៍ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឲ្យយោធន៍
 ត្រៀងគ្នាហើយ កិត្តន៍ពោលធម៌ដទៃទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ បើកិត្តន៍
 ចាំឲ្យយោធន៍ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឲ្យយោធន៍ បក្សាជាពួក
 កិត្តន៍ចៅកោលឲ្យគ្រូតម្ក ៨ ដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។ កិត្តន៍មិនបានប្រ-
 គល់ទៅឲ្យដល់កិត្តន៍ ត្រូវបំពេញធម៌ដទៃទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខន ។

[២៩] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិត្តសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន
 កិត្តន៍សង្ឃបក្សាជាពួក កិត្តសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវ
 អាបត្តិចាចិត្តយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិត្តសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌
 មែន កិត្តន៍សង្ឃបក្សាជាពួក កិត្តសង្ឃយ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
 ចាចិត្តយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិត្តសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន
 កិត្តន៍សង្ឃបក្សាជាពួក កិត្តសំគាល់ថាត្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ
 ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តយ ។

[៣០] អនុម្បត្តោ វេមតិកោ វត្ថុំ ភិក្ខុនីសង្ឃ
 វត្ថុសញ្ញំ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។ វេមតិកោ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។
 សមគ្គុសញ្ញំ ឱវេនតិ អាចត្ថំ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣១] អនុម្បត្តោ ធម្មកម្មសញ្ញំ វត្ថុំ ភិក្ខុនី-
 សង្ឃវត្ថុសញ្ញំ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។ វេមតិកោ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។
 សមគ្គុសញ្ញំ ឱវេនតិ អាចត្ថំ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣២] អនុម្បត្តោ អនុម្បត្តុសញ្ញំ សមគ្គំ
 ភិក្ខុនីសង្ឃវត្ថុសញ្ញំ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។ វេមតិកោ ឱវេនតិ
 ។ ឃេ ។ សមគ្គុសញ្ញំ ឱវេនតិ អាចត្ថំ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣៣] អនុម្បត្តោ វេមតិកោ សមគ្គំ ភិក្ខុនី-
 សង្ឃវត្ថុសញ្ញំ ឱវេនតិ ។ ឃេ ។ វេមតិកោ ឱវេនតិ
 ។ ឃេ ។ សមគ្គុសញ្ញំ ឱវេនតិ អាចត្ថំ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣៤] ភិក្ខុសង្ឃយក្កដិកម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក
 ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសង្ឃយហើយ
 ប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គិ
 បាចិត្តិយ ។

[៣៥] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃ
 បែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុ
 សង្ឃយហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
 ប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ ។

[៣៦] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនមែនជាធម៌មែន
 ភិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកព្រៃ ហើយប្រដៅ
 ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសង្ឃយហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀង
 គ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ ។

[៣៧] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ឃយ ភិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀង
 គ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកព្រៃ ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុ
 សង្ឃយ ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
 ប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ ។

[៣៤] អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ សមត្ថំ ភិក្ខុ-
 ជីសង្ឃំ វត្តសញ្ញំ ឱវនតំ ។ ឬ ។ វេមតិកោ ឱវនតំ
 ។ ឬ ។ សមត្តសញ្ញំ ឱវនតំ អាបត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៥] ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញំ ឱវនតំ អាបត្តំ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មកម្មេ
 អធម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ វេមតិកោ ឱវនតំ
 អាបត្តំ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ
 ភិក្ខុជីសង្ឃំ សមត្តសញ្ញំ ឱវនតំ អាបត្តំ ទុក្ខជស្ស ។

[៣៦] ធម្មកម្មេ វេមតិកោ វត្តំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញំ ឱវនតំ ។ ឬ ។ វេមតិកោ ឱវនតំ ។ ឬ ។
 សមត្តសញ្ញំ ឱវនតំ អាបត្តំ ទុក្ខជស្ស ។

[៣៧] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញំ ឱវនតំ ។ ឬ ។ វេមតិកោ ឱវនតំ ។ ឬ ។
 សមត្តសញ្ញំ ឱវនតំ អាបត្តំ ទុក្ខជស្ស ។

[៣៤] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ មិនជាធម៌ មែន
 ភិក្ខុជីសង្ឃំ ព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថា បេក្ខជាតិពួកវា ហើយប្រដៅ
 ។ ឬ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ។ ឬ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា
 ហើយប្រដៅ ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។

[៣៥] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ មិនជាធម៌ មែន ភិក្ខុជីសង្ឃំ បេក្ខ
 ជាតិពួក ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។
 កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ មិនជាធម៌ មែន ភិក្ខុជីសង្ឃំ បេក្ខជាតិពួក
 ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់
 ថា កម្មជាធម៌ មិនជាធម៌ មែន ភិក្ខុជីសង្ឃំ បេក្ខជាតិពួក ភិក្ខុសំគាល់ថា ព្រមព្រៀង
 គ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។

[៣៦] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសង្ឃិយ ភិក្ខុជីសង្ឃំ បេក្ខជាតិពួក ភិក្ខុ
 សំគាល់ថា ជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឬ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយប្រដៅ
 ។ ឬ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។

[៣៧] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ មិនជាធម៌ មែន ភិក្ខុជីសង្ឃំ បេក្ខ
 ជាតិពួក ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឬ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ
 ហើយប្រដៅ ។ ឬ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ
 ត្រូវការបង្កើតចិត្តិយ ។

[៣៨] ធម្មកាមេ ធម្មកម្មសញ្ញី សមគ្គំ កិក្ខុ-
 ទិសង្ឃំ វត្តសញ្ញី ឱវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឱវនតិ
 ។ បេ ។ សមគ្គសញ្ញី ឱវនតិ អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៩] ធម្មកាមេ វេមតិកោ សមគ្គំ កិក្ខុទិសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញី ឱវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឱវនតិ ។ បេ ។
 សមគ្គសញ្ញី ឱវនតិ អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៤០] ធម្មកាមេ ធម្មកម្មសញ្ញី សមគ្គំ កិក្ខុទិសង្ឃំ
 វត្តសញ្ញី ឱវនតិ អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មកាមេ
 ធម្មកម្មសញ្ញី សមគ្គំ កិក្ខុទិសង្ឃំ វេមតិកោ ឱវនតិ
 អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មកាមេ ធម្មកម្មសញ្ញី សមគ្គំ
 កិក្ខុទិសង្ឃំ សមគ្គសញ្ញី ឱវនតិ អនាបន្តិ ។

[២៨] កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌វេទ កិក្ខុទិសង្ឃ
 ព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបេក្ខាជាពួកវេទ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។
 កិក្ខុសង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា
 ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបន្តិទុក្ខដ ។

[២៩] កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់សេចក្តីសង្ឃិយ កិក្ខុទិសង្ឃព្រមព្រៀង
 គ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបេក្ខាជាពួកវេទ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ កិក្ខុ
 សង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
 ប្រដៅ ត្រូវអាបន្តិទុក្ខដ ។

[៤០] កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌វេទ កិក្ខុទិសង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបេក្ខាជាពួកវេទ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបន្តិ
 ទុក្ខដ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌វេទ កិក្ខុទិសង្ឃព្រម-
 ព្រៀងគ្នា កិក្ខុសង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបន្តិទុក្ខដ ។ កម្មជាធម៌
 កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌វេទ កិក្ខុទិសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថា
 ព្រមព្រៀងគ្នាវេទ ហើយប្រដៅ មិនត្រូវអាបន្តិអ្វីឡើយ ។

(៤១) អនាមត្តំ ឧទ្ធករំ ទេវតា ចរិយុត្តំ ទេវតា ឧសា-
 វេហំ អយ្យាតិ វុច្ចមានោ ឧសាវេតិ បញ្ចំ បុច្ឆតិ បញ្ចំ
 បុដ្ឋា កាដេតិ អញ្ញាស្សត្ថាយ គណាត្ថំ កំត្យាជិយោ
 សុណាត្ថំ សំក្កាមាទាយ សាមណេវិយោ ឧម្ពុត្តកាស្ស
 អាទិសម្ពុត្តកាស្សាតិ ។

បើសិន្យាចេះ ខ្ញុំដឹង ។

(៤១) អាបត្តិមិនទាន់ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវបាឡីនៃគុណបដិប្បាទ
 ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃគុណបដិប្បាទ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិពោល
 ថា លោកម្ចាស់ ចូរស្វែងរកភិក្ខុស្រី ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិព្វលាស
 ហើយឆ្លើយថា៖ ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃស្តាប់ ហើយភិក្ខុនិ
 ចូលស្តាប់ដឹង ដល់ភិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខុមាតាឬដល់សាមណេវិ ដល់
 ភិក្ខុទេវតា ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខំ ។

សិក្ខាធម៌ ១ បទ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ្ធ

(២២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវាទ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ ថន សមយេន ថេរា ភិក្ខុ កំត្តាធិយោ ឱវនន្តិ
បរិយាយេន ។ តេន ទោ ថន សមយេន អាយស្មតោ
ទូឡបន្តកស្ស បរិយាយោ ហោតិ កំត្តាធិយោ ឱវនិកុំ ។
ភិក្ខុធិយោ ឯវាហំសុ ទទានំ អដ្ឋ ឱវនោ ឥន្ទោ
កវិស្សតិ កញ្ញាវនាទំ ទទានំ អយ្យោ ទូឡបន្តកោ
បុនប្បុរំ កណ៌ស្សតិកិ ។ អថទោ កា កំត្តាធិយោ
យេនាយស្មា ទូឡបន្តកោ តេទុបសន្តិមីសុ ទុបសន្តិ-
មិត្តា អាយស្មន្តំ ទូឡបន្តកំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ
ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីត្វា ទោ កា កំត្តាធិយោ
អាយស្មា ទូឡបន្តកោ ឯតទវាទ សមគ្គត្ត កតិច៌-
យោតិ ។ សមគ្គត្តាយ្យាតិ ។ វត្តន្តិ កតិច៌យោ អដ្ឋ
កុដម្នាតិ ។ វត្តន្តិ អយ្យាតិ ។ ឯសោ កតិច៌យោ
ឱវនោតិ ធិយ្យាតេត្វា ឥមំ ទទាន បុនប្បុរំ អភាសំ

សិក្ខាបទទី ២

(២២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំបានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថមិណ្ឌិតស្មី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះនារោង កំពុង
ថេរៈចាំទ្បាយប្រដៅពួកកុំត្តិដោយវេទនាសំដាប់ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុក្រៅទៅប្រដៅកុំត្តិចាំទ្បាយ ។ ពួកកុំត្តិ
និយាយគ្នាថា ថ្ងៃនេះទេវទតន៍នឹងមិនសម្រេចបរិច្ចារិទ្ធ លោកម្ចាស់
ចូឡបន្តកនឹងនឹងពោលនូវទោនារោងដដែល ។ ឧទ្ទេស្សន៍ ។ កុំត្តិ
ចាំទ្បាយនោះគ្នាចូលទៅក្រែចូឡបន្តកដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។
ឯព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងកុំត្តិចាំទ្បាយនោះ ដែលអង្គុយ
នៅហើយក្នុងទីសមគួរដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងចាំទ្បាយ
ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ ពួកកុំត្តិឆ្លើយថា ព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្តកសួរថា ម្ចាស់នាងចាំទ្បាយ
គរុមិដចាំស្តាប់ហើយឬ ។ ពួកកុំត្តិឆ្លើយថា ចាំស្តាប់ហើយ លោក
ម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្តកប្រាប់ថា ម្ចាស់នាងចាំទ្បាយ នេះហើយជាទុក្ខ
ហើយបានពោលនូវទោនារោងដដែលថា

អនិច្ចេកសា អប្បមន្តោ
 មុនំនោ មោធម៌ស្មសិក្ខតោ
 សោកា ធិ កវន្តំ តានិទោ
 ឧបសន្តស្ស សនា សតិមនោគំ ។

[៤៣] កិក្ខុនិយោ ឯកមាហិស្ស ធនុ អវេទ្យា
 ធនាធិ អន្ត ឧវនោ ឥន្ទោ កវិស្សតិ តត្ថោវនាធិ
 ឧនាធិ អយ្យោ ច្ចឡបន្តោតោ បុនប្បនំ កលាស្ស-
 តិកិ ។ អស្សោសិ ចោ អាយស្មា ច្ចឡបន្តោតោ តាសំ
 កិក្ខុនិយំ ឥមំ តតាសល្លាបំ ។ អនោ អាយស្មា
 ច្ចឡបន្តោតោ វេហាសំ អត្តក្ខត្តា អាការស អន្តលំន្ទេ
 ចន្តមតិមំ តិដ្ឋតិមំ ធិសិទតិមំ សេយ្យំ តត្ថោវន
 ច្ចឡាយតិមំ ធន្តលតិមំ អន្តោធាយតិមំ តត្ថោវ ឧនាធិ
 កលាតិ អញ្ញត្ថ តហំ តុន្តវចនំ ។ កិក្ខុនិយោ
 ឯកមាហិស្ស អន្តវយំ វត កោ អក្ខនំ វត កោ ធិ វត
 នោ ឥតោ បុត្រ ឧវនោ ឯកំ ឥន្ទោ ក្ខតបុត្រោ យថា
 អយ្យស្ស ច្ចឡបន្តោតស្សតិ ។ អនោ អាយស្មា

សេចក្តីសាកតាំងឡាយ វេទនិមិត្តមានសំបុត្រដែលមាន
 អតិថិត្តមិត្តប្រមាទ សិក្សានៅក្នុងផ្នូរវេទមានធម៌ (ធិអវេទ្យ-
 ញាណ) មិនញាប់ញ័រ (ដោយលោកធម៌) មាន
 ចិត្តស្ងប់ (ចាកកិលេស) តែងមានស្មារតី ជាទីចូរ ។

[៤៣] កិក្ខុនិយោ ឯកមាហិស្ស ធនុ អវេទ្យា
 ធនាធិ អន្ត ឧវនោ ឥន្ទោ កវិស្សតិ តត្ថោវនាធិ
 ឧនាធិ អយ្យោ ច្ចឡបន្តោតោ បុនប្បនំ កលាស្ស-
 តិកិ ។ អស្សោសិ ចោ អាយស្មា ច្ចឡបន្តោតោ តាសំ
 កិក្ខុនិយំ ឥមំ តតាសល្លាបំ ។ អនោ អាយស្មា
 ច្ចឡបន្តោតោ វេហាសំ អត្តក្ខត្តា អាការស អន្តលំន្ទេ
 ចន្តមតិមំ តិដ្ឋតិមំ ធិសិទតិមំ សេយ្យំ តត្ថោវន
 ច្ចឡាយតិមំ ធន្តលតិមំ អន្តោធាយតិមំ តត្ថោវ ឧនាធិ
 កលាតិ អញ្ញត្ថ តហំ តុន្តវចនំ ។ កិក្ខុនិយោ
 ឯកមាហិស្ស អន្តវយំ វត កោ អក្ខនំ វត កោ ធិ វត
 នោ ឥតោ បុត្រ ឧវនោ ឯកំ ឥន្ទោ ក្ខតបុត្រោ យថា
 អយ្យស្ស ច្ចឡបន្តោតស្សតិ ។ អនោ អាយស្មា

ទូឡបន្តកោ តា កំក្កុដិយោ យា សមទូកា ក ឱវ
 ធិត្វា ឧយ្យោជសំ កច្ចជ ភកិដិយោតិ ។ អជទា
 តា កំក្កុដិយោ នេតាធារេ ជក្កុតេ ពហំមគេ វសិត្វា
 កាលស្សេវ នេវ បរិសន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
 ទីយន្តំ វិចារេន្តំ អត្រឡាចារិយោ ឥមា កំក្កុដិយោ
 អាភមេ កំក្កុហំ សន្ធិ វសិត្វា ឥនាជំ នេវ បរិ
 សន្តិកំ ។ អស្សេសុំ ទោ កំក្កុ តេសំ មនុស្សានំ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កំក្កុ
 អប្បជ្ជា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ
 កាជំ ហំ ឆាម អាយស្មា ទូឡបន្តកោ អត្ថន្តតេ
 សុរិយេ កំក្កុដិយោ ឱវធិស្សតិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ
 កាវ ភ្នំ ទូឡបន្តកា អត្ថន្តតេ សុរិយេ កំក្កុដិយោ
 ឱវធិសីកំ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិកហំ តុន្ទោ
 ភគវ កាជំ ហំ ឆាម ភ្នំ ទូឡបន្តកា
 អត្ថន្តតេ សុរិយេ កំក្កុដិយោ ឱវធិស្សសំ នេវ
 ទូឡបន្តកា អប្បសន្តានំ វ មសាធាយ ។ មេ ។

ប្រាថេតិកុត្តិអម្បលនោះដកបដល់ដប់ ហើយចត្តុទៅវិញថា ម្ចាស់ខាង
 ទាំងឡាយ ពួកទាំងឡាយទៅចុះ ។ វេលានោះទ្វារនៃអារាមចាប់ហើយ កំក្កុតាំង
 ទោះក៏នៅខាងក្រៅនៃអារាម លុះព្រឹកឡើងទើបចូលទៅកាន់នគរ ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយ កោលទោស កំរើង្សិល បន្តបង្ហាត់ថា កំក្កុទាំងឡាយនេះ
 មិនមែនជាព្រហ្មចារិក (មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ) ទេ ទៅជាមួយនឹងកំក្កុ
 ទាំងឡាយក្នុងអាណាហើយទើបតែចូលមកកាន់នគរក្នុងកាលវេលាដូច្នេះ ។
 កំក្កុទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សអម្បលនោះ កោលទោស កំរើង្សិល
 បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ កំក្កុទាំងឡាយណា ជាអ្នកឆានសេចក្តីប្រាថ្នាច្បាស់
 ។ មេ ។ កំក្កុទាំងឡាយនោះ កោលទោស កំរើង្សិល បន្តបង្ហាត់ថា ចូរ
 បន្តុះដំបានកាយ កាលព្រះភាគិក្យអស្ថន្តិតហើយមិនគួរទំនៀមទៅប្រាថ្នា
 កំក្កុទាំងឡាយទេ ។ មេ ។ ព្រះដំបានព្រះភាគិក្យស្រស់ស្អាត ម្ចាស់
 ចូរ្យបន្តុះ ឮថាកាលព្រះភាគិក្យអស្ថន្តិតហើយ អ្នកឯងទៅប្រាថ្នា កំក្កុ
 ទាំងឡាយពិតមែនឬ ។ ព្រះចូរ្យបន្តុះដំបានកាយម្តងថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រាសពិតមែន ។ ព្រះឮថាម្ចាស់ដំបានព្រះភាគិក្យទ្រង់ចង្អុល
 ថា ម្ចាស់ចូរ្យបន្តុះ កាលព្រះភាគិក្យអស្ថន្តិតទៅហើយ អ្នកឯងមិនគួរ
 ទំនៀមទៅប្រាថ្នាកំក្កុទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ចូរ្យបន្តុះ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ
 មិនគាំទ្រជ្រាបថា ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រាបថា ។ មេ ។

ឯកសារ ១១ កំណត់ ៨៩ សិក្សាបដិ ឧទ្ទិសយ្យាថ
សម្មតោ ១០ កំណត់ អនុត្តរេ សុរិយេ កំណត់យោ
ឧទ្ទិសយ្យា ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

[២២] សម្មតោ ចាម ញត្តិចតុក្កន្ធ កាម្មន
សម្មតោ ។ អនុត្តរេ សុរិយេតិ ឧទ្ទិសយ្យា សុរិយេ ។
កំណត់យោ ចាម ឧទ្ទិសយ្យា ឧទ្ទិសយ្យា ។ ឧទ្ទិស
យ្យាតិ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់យោ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់
ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

[២៣] អនុត្តរេ អនុត្តរេសញ្ញា ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ
ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។ អនុត្តរេ វេទនិកោ ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ
ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។ អនុត្តរេ អនុត្តរេសញ្ញា ឧទ្ទិសយ្យា
អាមត្តិ ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។ ឯកសារ ឧទ្ទិសយ្យា(១) ឧទ្ទិស
យ្យា ឧទ្ទិសយ្យា ។ អនុត្តរេ អនុត្តរេសញ្ញា អាមត្តិ
ឧទ្ទិសយ្យា ។ អនុត្តរេ វេទនិកោ អាមត្តិ ឧទ្ទិស
យ្យា ។ អនុត្តរេ អនុត្តរេសញ្ញា អាមត្តិ ។

១ យោយ្យា ឯកសារ ឧទ្ទិសយ្យា ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

ឯកសារ ១១ កំណត់ ៨៩ សិក្សាបដិ ឧទ្ទិសយ្យាថ
សម្មតោ ១០ កំណត់ អនុត្តរេ សុរិយេ កំណត់យោ
ឧទ្ទិសយ្យា ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

[២៤] វេទនិកោ សញ្ញាសញ្ញា ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ
ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។ ឯកសារ ឧទ្ទិសយ្យា ឧទ្ទិសយ្យា ។ ឧទ្ទិស
យ្យាតិ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់យោ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់
ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

[២៥] ឯកសារ ឧទ្ទិសយ្យា ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ
ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។ ឯកសារ ឧទ្ទិសយ្យា ឧទ្ទិសយ្យា ។ ឧទ្ទិស
យ្យាតិ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់យោ អនុត្តរេ កំណត់ កំណត់
ឧទ្ទិសយ្យា អាមត្តិ ចាត់ត្រឹមត្រូវ ។

[៤៦] អនាចត្តំ ឧទ្ទេសំ ទេត្តោ បរេបុទ្ធំ ទេត្តោ
 ឧសារេហំ អយ្យានំ វុទ្ធានោ ឧសារេហំ បញ្ញំ បុទ្ធនិ
 បញ្ញំ បុដ្ឋោ ករេតំ អញ្ញស្សន្ទាយ កណ្តំ កិក្ខុវិយោ
 សុណាត្ថំ សិក្ខាមាតាយ សាមណេយោ ឧម្ពត្តកស្ស
 អាជិកម្ពត្តកស្សានិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ វង្សំ ។

[៤៦] អនាចត្តំ ឧទ្ទេសំ ទេត្តោ បរេបុទ្ធំ ទេត្តោ
 ឧសារេហំ អយ្យានំ វុទ្ធានោ ឧសារេហំ បញ្ញំ បុទ្ធនិ
 បញ្ញំ បុដ្ឋោ ករេតំ អញ្ញស្សន្ទាយ កណ្តំ កិក្ខុវិយោ
 សុណាត្ថំ សិក្ខាមាតាយ សាមណេយោ ឧម្ពត្តកស្ស
 អាជិកម្ពត្តកស្សានិ ។

សិក្ខាបទ ២ បទ ។

ធម៌យសិក្ខាបទ

[៤៧] តេន សមយេន កុដ្ឋា កកក សន្តោសា
វិហាតិ កាចេលវត្ថុស្មំ ជំត្រាតាកមេ ។ តេន ចោ បន
សមយេន ធូត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសង្ក-
មិត្តា ធូត្តិយា កិក្ខុចិយោ ឱវនន្តិ ។ កិក្ខុចិយោ
ធូត្តិយា កិក្ខុចិយោ ឯតនកេត្តំ ឯថ អយ្យេ ឱវន-
កម៌ស្សានាតិ ។ យម្បិ^(១) មយំ អយ្យេ កធម្មយ្យម
ឱវនស្ស កាវណា អយ្យា ធូត្តិយា និរោ អម្ពេ
ឱវនន្តិកិ ។ កិក្ខុចិយោ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
កាចំ ហិ ឆាម ធូត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា កិក្ខុចិយោ ឱវនន្តិកិ ។ រាជោ កា
កិក្ខុចិយោ កិក្ខុចំ ឯតមត្តំ អារោចសុំ ។ យេ តេ
កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
កាចំ ហិ ឆាម ធូត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា កិក្ខុចិយោ ឱវនន្តិកិ ។ យេ ។ សច្ចំ តិវ

១ ឧ. យំ ហិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

[៤៧] សមយោនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ពាលគន្ថនៅចំត្រា-
ពាក្យ ដ៏គត្រីភិកថេលកស្មុ ក្នុងវិថេរណ្ណសេក្ខៈ ។ ព្រោះមានដ៏
ធូត្តិយកិក្ខុទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅធូ-
ត្តិយកិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយបច្ចុប្បន្នធូត្តិយកិក្ខុ-
នីយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក យើងនឹងទៅចូល
ទេវទ (ជាមួយគ្នា) ។ ធូត្តិយកិក្ខុនីនិយាយថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
យើងទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅព្រះរាជគុំនេរទេវទេវីអ្វី ដ្បិតធូត្តិយកិក្ខុ
នាស់ទាំងឡាយមកប្រដៅពួកយើងក្នុងលំនៅនេះហើយ ។ កិក្ខុនីទាំង
ឡាយនាំគ្នាពាលទោស និងរៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធូត្តិយកិក្ខុមិនគួរ
នឹងចូលដល់លំនៅកិក្ខុនីហើយប្រដៅកិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ លំដាប់នោះ
កិក្ខុនីម្នាក់នោះបានប្រាប់ដំណើរនេះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ឮហា ដាច់កមាទាសចក្ខុប្រាជ្ញាភិប ។ យេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពាលទោស និងរៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធូត្តិយកិក្ខុ មិនគួរចូល
ដល់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅកិក្ខុនី ។ យេ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ

កុម្មោ កិក្ខុវេ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសង្កម្មត្វា កិក្ខុនិយោ
 ឧវេជ្ជោ ។ សង្ខំ ភក្កវាតិ ។ វិគាហិ តុច្ឆោ ភក្កវា
 កងំ ហិ ឆាម កុម្មោ មោយបុរិសា កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
 ឧបសង្កម្មត្វា កិក្ខុនិយោ ឧវេជ្ជស្សដ ទេតំ មោយបុរិ-
 សា អប្បសម្មាទំ វា មសាទាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ
 បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យោ យោ
 បទ កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសង្កម្មត្វា កិក្ខុនិយោ
 ឧវេជ្ជេយ្យ ពាច្ច័យន្តិ ។ ឯវត្ថុទំ ភក្កវា កិក្ខុនិ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៤៨] តេជោ មេ សមយេន មហាបជាបតិ
 ភោគមី គិលានា ហោតិ ។ ថេរា កិក្ខុ យេន
 មហាបជាបតិ ភោគមី តេជោបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មត្វា
 មហាបជាបតិ ភោគមី ឯតទរោជំ កង្ខំ តេ ភោគ-
 មី ឧមច័យំ កាដ្ឋំ យាបនិយន្តិ ។ ទ មេ អយ្យា

ប្រដៅភិក្ខុទំ តំ វិទ្យាយ ចូលដល់លំនៅភិក្ខុទំ ពិតមែន ។ ពួកគេគ្រាន់
 ភិក្ខុទូលថា សូមឱ្យដឹងត្រូវបាន ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់និរដ្ឋថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ
 នឹងចៅប្រដៅភិក្ខុទំ តំ វិទ្យាយ ចូលដល់លំនៅភិក្ខុទំទេ នែមោយបុរស
 ទាំងឡាយ អំពីវេយ្យាករណ៍នេះ មិនទាន់ជ្រាបដល់ច្បុលដែល
 មិនទាន់ជ្រាបទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទំ វិទ្យាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅ
 របស់ភិក្ខុទំ ហើយប្រដៅភិក្ខុទំ តំ វិទ្យាយ ត្រូវតាមតួបាច្ច័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ព្រះមហាបជាបតិភោគមីភិក្ខុទំមានដើម្បី ។
 ភិក្ខុជាដើរ តំ វិទ្យាយ ចូលទៅកាន់លំនៅព្រះមហាបជាបតិភោគមីភិក្ខុទំ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយសួរព្រះមហាបជាបតិភោគមីភិក្ខុទំ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ព្រះនាងភោគមី សរីរយន្តព្រះនាងល្អអស់ត្រឡប់ទៅ
 ឬទេ ល្អម្រិត្តទៅបានស្រស់ស្រាយទេ ។ ព្រះមហាបជាបតិភោគមី
 ភិក្ខុទំគបថា លោកម្ចាស់ សរីរយន្តខ្ញុំមិនអាចអស់ត្រឡប់ទេ ខ្ញុំមិនអាច

ឧបទ្ទិសំ ឧ យាបទ្ទិសំ ឥឡយ្យា ឧម្ពំ ឧសេដាតំ ។
 ឧ ភាវ ភតិធំ កប្បតិ កិត្តុទ្ធិបស្សយំ ឧបសន្តមិត្តា
 កិត្តុទ្ទិយា ឧម្ពំ ឧសេត្តុទ្ធិ កុក្កុទ្ទាយន្តា ឧ ឧសេ-
 សុំ ។ អដទោ ភកា បុព្វត្ថាសមយំ ឯវសេត្តា
 បត្តិវិវាទាយ យេន មហាបជាបតិ តោតមី តេ-
 ទុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្តា បញ្ញត្តេ ភាសនេ ឯសិទ្ធិ ។ ឯ-
 សន្ត ទោ ភកា មហាបជាបតិ តោតមី ឯនទាវេច
 កត្តំ តេ តោតមី ឧបទ្ទិសំ កត្តំ យាបទ្ទិសន្តិ ។ បុរោ
 មេ កន្តេ យេវ កិត្តុ ភាគត្តា ឧម្ពំ ឧសេត្តុ តេន
 មេ ជាសុ ហោតិ ឥទានំ បទ ភកា បដិក្ខត្តិ
 កុក្កុទ្ទាយន្តា ឧ ឧសេត្តុ តេន មេ ឧ ជាសុ
 ហោតិ ។ អដទោ ភកា មហាបជាបតិ តោតមី
 ឧទ្ទិយា កថាយ សទ្ធិស្សត្តា សមាទមេត្តា សមុត្ត-
 ដេត្តា សម្បហសេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលៗ ចង់ត្រូវរកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឃើញចុះ
 សូមកុំរលោភម្ចាស់សំដែងធម៌ឱ្យខាង ។ កិត្តុទ្ទិសនោះនិយាយថា
 ម្ចាស់ភាគ ក៏វិញដែលកិត្តុចូលមកកាន់លំនៅរបស់កិត្តុ ហើយសំដែង
 ធម៌ដល់កិត្តុ មិនគួរឡើយ ហើយមានសេចក្តីសន្សំយ (យ៉ាងនេះ)
 ក៏មិនហ៊ានសំដែងធម៌ឡើយ ។ ព្រោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ស្ងៀមស្ងៀម ហើយប្រាប់ដោយព្រះតិរិយាវត្ថុក៏វិញ ហើយ
 ទ្រង់ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធគ្រាន់លំនៅរបស់ព្រះមហាបជាបតិភាគមី លុះដល់
 ហើយទ្រង់គង់លើភាសនៈដែលតែងតាំងទុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គង់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះមហាបជាបតិភាគមីយ៉ាងនេះថា
 ព្រះនាងភាគមី សរីរយន្ត ព្រះនាងល្អមគត់ប្រាប្បនិវេទន្ត ល្អមទ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរ ។ ព្រះនាងទូលកថា ចង់ត្រូវព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 កាលមុនកិត្តុជាថេរទាំងឡាយ មកសំដែងធម៌ដល់ព្រះអង្គ ហេតុនោះ
 ព្រះអង្គមានសេចក្តីសប្បាយ ក៏ឱ្យនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ហាមឃាត់ហើយ ព្រោះហេតុនោះ កិត្តុជាថេរទាំងឡាយ មានសេចក្តី
 ព្រួយបារម្ភ ទើបមិនហ៊ានសំដែង សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់ព្រះអង្គ
 ព្រោះហេតុនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រាស់
 ព្រះមហាបជាបតិភាគមីឱ្យឃើញ ឱ្យកាន់យក ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីក
 រាយដោយធម៌កិត្តុហើយ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យភាសនៈទៀសចេញទៅ ។

អដិទោ ភតតា ឯកស្មី ឯធានេ ឯកស្មី បត្តកណ្ត ធម្ម
 តត្ថ តត្ថា កិត្ត អាមន្តសំ អនុធានាមិ កិត្តេ
 កិត្តុបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា កិលានំ កិត្តុនី ឧរិភំ
 វេរុ បន កិត្តេ ភំ ឥត្តាបនំ ឧត្តសយ្យា
 យោ បន កិត្ត កិត្តុបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា
 កិត្តុនីយោ ឧរិភយ្យ អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចន្តិយំ
 តត្ថាយំ សមយោ កិលានា ហោភិ កិត្តុនី អយំ
 តត្ថ សមយោភិ ។

(២៧) យោ បចាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេសស្មី អានុ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុទ្ធចបស្សយោ^(១) ជាម យត្ថ ភិក្ខុធិយោ
 ឯកវត្ថុអ្នំ វសន្តិ ។ ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តាតិ តត្ថ ភត្ថា ។
 ភិក្ខុធិយោ ជាម ទុកតោសាម្មេ ឧបសម្បត្តា ។ ទវ-
 ធម្ម្យាតិ អដ្ឋហិ ពុទ្ធខេហិ ទវនតិ អាបត្តិ ចាធិត្ថ-
 យស្ស ។ អញ្ញាតិ សមយាតិ វេយ្យា សមយំ ។
 ភិលាជា ជាម ភិក្ខុធិ ឧ សាញាតិ ឱវនាយ វា
 សំវាសាយ វា ភត្តំ ។

• ភ័ក្ត្រស្រឡាញ់ដ៏រឹង ចាស់ ។

ព្រោះវិបាកនេះ ដំណើរនេះ ព្រមទាំងព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម្មិតថា
ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អញគង
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនីដែលមានធម្ម
បាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អញទាំងឡាយធម្មសំដែងឱ្យនិម្មិតសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅ
ឲ្យភិក្ខុនី ត្រូវឈរក្នុងបាចិត្តិយ រៀបរងនៃមានសម័យ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ភិក្ខុនីមានធម្ម នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(២៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាភ្នំសិរីសោយន៍
 ចំ ១ នៃបារាជិកគណៈ ។ ភិក្ខុនិទានឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីអស់ពី ១
 ទីនោះហៅថាទីនោះសេសភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ចូលដល់ គឺនៅក្នុងទីនោះ ។
 ភ្នកស្រីដែលបានឧបសម្ព័ន្ធ ក្នុងសង្ឃតិចរណគ ហៅថា ភិក្ខុនី ។
 ពាក្យថា ប្រដៅ គឺភិក្ខុប្រដៅដោយឧបេសម័យ ត្រូវតាមភ្នំនាមភ្នំយ ។
 ពាក្យថា រៀបលើកនៃមានសម័យ គឺលើកលើកនៃមានសម័យ ។
 ភិក្ខុនីមិនអាចទៅចូលទៅចេញទៅនៅមូលសង្ឃកម្មបាន ហៅថាមានជម្ងឺ ។

[៥០] អនាបត្តិ សមយេ ឧទ្ទសំ នេត្តោ ចរិយុច្ឆំ
 នេត្តោ ឧសារេហំ អយ្យតំ វុទ្ធិមារោ ឧសារេតិ
 បញ្ញំ បុច្ឆតិ បញ្ញំ បុដ្ឋោ ករេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណ្តំ
 ភិក្ខុនិយោ សុណត្ថំ សិក្ខាមាធិយ សាមណេយោ
 ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្ថកស្សតិ ។

ឥតិយសំបុត្រ ខ្លីបំផុត ។

[៥១] ភាបក្កិមិនមានផល់ភិក្ខុដែលប្រដៅភិក្ខុនីក្នុងសម័យ ផល់ភិក្ខុ
 ដែលសំដែងបាច្យវិនិច្ឆ័យមិធ្យោ ផល់ភិក្ខុដែលសំដែងអន្តរាគមន៍ត្រូវចម្រើ
 ធ្វើបី ផល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនីតាមការណែនាំស្របច្បាប់ស្រីគេទៅភិក្ខុភិស្សត្រ
 ផល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនីស្ម័គ្រស្មារហ័យឆ្លើយដោះ ផល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌
 ដើម្បីអ្នកដទៃហើយភិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ផល់ភិក្ខុដែលប្រដៅធម៌ផល់សំបុត្រ
 មានប្តូរផល់សាមណេយ ផល់ភិក្ខុធម៌ ផល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សំបុត្រទំ ៣ ចប់ ។

បុត្តសម្ពាសន៍

[៩២] តេជ សមយេន ទុក្ខោ កតតា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវិន អនាថមិណ្ឌុកាស្ស អាហរេ ។ តេជ
 ខោ មន សមយេន ថេរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវន្តា
 ណាភិលោ ហោន្តិ ឱវចិណ្ឌុកាសេនាសនភិលាទ-
 យ្យទ្វយេនេសជ្ជបក្ខាភពំ ។ ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ ឃី
 វនេន្តិ^(១) ន ពហុកតា ថេរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
 ឱវន្តតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
 ឱវន្តតុំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ
 ឧដ្ឋាយន្តិ វិយន្តិ វិហារេន្តិ កាចំ ហិ ធាម
 ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ ឃី វត្ថុន្តិ ន ពហុកតា ថេរា
 ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវន្តតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនិយោ ឱវន្តតុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កា គុម្ពេ ភិក្ខុវ
 ឃី វនេន ធម្មត្ថយា ថេរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ-
 យោ ឱវន្តតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ

ទ. ឧ. វ. ១

សិក្ខាបទ ទី ៤

[៩២] សម្មយេនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំនាចព្រះភាគ គង់នៅក្នុងដេកវង់
 របស់អនាថមិណ្ឌុកាសេន្តិ ជំរក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រោះនោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
 ឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី តែងបានខ្ញុំចំរ ចំណុបាត សេនាសនៈនីតិកេ-
 សជ្ជបក្ខារជាបច្ច័យផល់មនុស្សឈឺ ។ ពួកធម្មត្ថយភិក្ខុ និយាយគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅ
 ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែ
 តាមិស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស គំរង្សិល បន្តិះបង្ខំថា ថ្វីឡើយ ពួក
 ធម្មត្ថយភិក្ខុមកនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវយកចិត្ត
 ទុកដាក់នឹងប្រដៅពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី
 ព្រោះហេតុតែតាមិស ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
 ឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅពួកភិក្ខុនីចំនួនខេ ភិក្ខុជា
 ថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែតាមិស ពិតមែនឬ ។

ឧទ្ទិស្តិ ។ សង្ខារ កក្កាតិ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា កក្កា
 កថំ ហិ ឆាម គុប្ប មោឃបុរិសា ឯវំ វត្ថុថ
 ទ ពហុតតា ថេវ កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្តិ ធនំ
 អាមិសហេតុ ថេវ កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្តិ ធនំ
 មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ ។ បេ ។
 ឯវំ បទ កិក្ខុថ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យន
 យោ បទ កិក្ខុ ឯវំ វេទយ្យ អាមិសហេតុ កិក្ខុ
 កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្តិ ចាចិត្តយន្តិ ។

[៥៣] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តោ អចិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
 អាមិសហេតុតិ ចិវហេតុ បិណ្ឌចាតហេតុ សេយាសន-
 ហេតុ តំលានប្បកូលកេសជ្ជបរិក្ខារហេតុ សន្តារហេតុ
 កុក្ការហេតុ មាននហេតុ វន្តនហេតុ បូជនហេតុ ។

[៥៤] ឯវំ វេទយ្យនិ ឧបសម្បន្នំ សង្ខេប សម្មតំ
 កិក្ខុចារាធនំ អវល្លា កក្កាតាមោ អយសំ កក្កា-
 តាមោ មន្តកក្កាតាមោ ឯវំ វេទនិ ចិវហេតុ

ពួកពួកន្តិយកិក្ខុចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រាស ពិគមន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពិគមនៀលថា នែមោឃបុរិសាចំនឡាយ ពិថ្វី
 ឡើយ ពួកអ្នកឯងមកពោលយ៉ាងនេះថា កិក្ខុជាថេរៈចំនឡាយមិនសូវ
 យកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀបប្រដៅពួកកិក្ខុឡើយ កិក្ខុជាថេរៈចំនឡាយ
 ប្រដៅពួកកិក្ខុ ព្រោះហេតុតែតាមិស នែមោឃបុរិសាចំនឡាយ អំពើ
 ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែនជាច្បាប់ដ្ឋង្គលចំនឡាយដែលមិន
 ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំនឡាយ អ្នកចំនឡាយឧបស័-
 ដន៍ឡើងទៅសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា កិក្ខុ
 ចំនឡាយប្រដៅពួកកិក្ខុ ព្រោះហេតុតែតាមិស ត្រូវតាមគ្គបាចិត្តិយ ។

[៥៥] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំបញ្ចក្ខន្ធសិក្ខា-
 បទទី១ នៃបារាជិកកថា ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែតាមិស សេចក្តីថា
 ព្រោះហេតុតែចិវ បិណ្ឌចាត សេនាសនៈ តេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់
 បទុស្សយំ ត្រៀមសន្តារ សេចក្តីនារោ សេចក្តីកថាទ តិរិយាថ្វាយបង្គំ
 នឹងតិរិយាបូជា ។

[៥៦] ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា កិក្ខុណាប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងធ្វើទូរពាក្យដទៃទៀត ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងថ្កុបថ្កបំបែក ប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងធ្វើទូរសេចក្តីបញ្ចប់បង្គោន ចំពោះបេសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មត

ចំណូតរោគ រោគសេនាសនា រោគ កំណាចប្បច្ចយកេ-
សន្និបរិក្ខាររោគ សន្តិកា រោគ កុក្ការរោគ មាណ-
រោគ វេទនារោគ ប្លង់នារោគ ឧបទត្តិ ភណ្ឌ-
អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

[៥៥] អនុម្បត្តិ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ធុត្ត-
ជស្ស ។ អនុម្បត្តិ វេទនិកោ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
អនុម្បត្តិ អនុម្បត្តិសញ្ញា អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

[៥៦] អនាចត្តិ បកាតិយោ ចិវរោគ ចំណូតរោ-
គ រោគសេនាសនា រោគ កំណាចប្បច្ចយកេសន្និបរិក្ខា-
រោគ សន្តិកា រោគ កុក្ការរោគ មាណរោគ វេទនា-
រោគ ប្លង់នារោគ ឧបទត្តិ ភណ្ឌ ធុត្តកុក្ការស្ស
អាទិកម្មកុក្ការស្ស ។

ចក្កសិក្ខាបទ ទី១១ ។

ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុ ព្រោះហេតុតែចំរើ
ចំណូត រោគសេនាសនា កេសន្និបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿង
សក្ការៈ សេចក្ដីគោរព សេចក្ដីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយចង្គំ ទំនិកិរិយាបូជា
(ភិក្ខុនោះ) ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[៥៧] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំភាល់ថាកម្មជាធម៌ ត្រូវតាមភិ-
ក្ខុក្នុង ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ កម្ម
មិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំភាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[៥៨] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលពោលចំពោះភិក្ខុផងគ្នាដែល
ជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុ ព្រោះហេតុតែចំរើ ចំណូត រោគសេនាសនា កេសន្និ-
បរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្ដីគោរព សេចក្ដីរាប់
អាន កិរិយាថ្វាយចង្គំ ទំនិកិរិយាបូជារបស់ប្រក្រតី ដល់ភិក្ខុក្នុង
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទ ៤ ២ ០០ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២០] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភក្កា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អញ្ញា-
តាស្សា វិសំទាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អញ្ញាតាបិ ភិក្ខុចិ
តស្សា វិសំទាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អថទោ សោ
ភិក្ខុ ភំ ភិក្ខុនិ ឯតទារោច កច្ច ភតិចិ អមុកស្មី
ឱតាសេ ភិក្ខុា ធីយតីតិ ។ សាបិ វេរាមាហ កច្ច
អយ្យ អមុកស្មី ឱតាសេ ភិក្ខុា ធីយតីតិ ។ តេ
អភិណ្ឌាធស្សនេន សន្និដ្ឋា អហេសុំ ។ តេជ ទោ បន
សមយេន សន្និស្ស ចីវរំ កាដិយតិ ។ អថទោ សា
ភិក្ខុចិ ឱវាធំ កត្វា យេន សោ ភិក្ខុ តេជុបសន្តមិ
ឧបសន្តមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិក្ខេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ មិតំ ទោ តំ ភិក្ខុនិ សោ ភិក្ខុ ឯតទារោច អយំ
មេ ភតិចិ ចីវរាប្បជិវសោ សាដិយស្សសីតិ ។ អាម អយ្យ

សិក្ខាបទទី ៥

[២១] សម័យនោ ព្រះតេជោ ព្រះភោគ កាលនិវេទនាវត្ថុ
ជេតវេន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតត្រីសាវត្ថុ ។ ព្រះនាងឯង ភិក្ខុមួយ
ប្រក្រតីចៅបិណ្ឌបាត តាមផ្លូវច្រកមួយ ក្នុងត្រីសាវត្ថុ ។ មានភិក្ខុ
មួយប្រទៀតក៏ក្រាច់ចៅបិណ្ឌបាតតាមផ្លូវច្រកនោះដែរ ។ ទើបភិក្ខុនោះ
និយាយនឹងភិក្ខុនិពន្ធនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង នាងចូរទៅក្នុងឧកាស
ឯណោះ គេប្រគេនភិក្ខុ ។ ឯភិក្ខុនិពន្ធនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទៅក្នុងឧកាសឯណោះចុះ គេប្រគេនចង្ហិន ។
ភិក្ខុនិពន្ធនោះបានស្គាល់គ្នា ព្រោះបានឃើញគ្នាញឹកញយ ។ ព្រា
នោះឯង សន្សំកំពុងចែកចីវរគ្នា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនិពន្ធកាលទៅទទួល
ឧបទ័ក្ខលទៅគេភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះហើយ
បានបំភៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនិវេលប័ត
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង ចំណែកចីវរនេះចស្រយើង
នាងនឹងត្រូវការដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនិពន្ធច្បែរថា កុណាលោកម្ចាស់

ធុត្ថលចិវត្ថិតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនិយា
 ចិវ អនាសិ ។ សោមិ ទោ ភិក្ខុ ធុត្ថលចិវោ ហោតិ ។
 ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ឯតនេវេតំ តតោហិណាមិ តេ អាវុសោ
 ចិវត្ថំ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 រេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ បេ ។ តេ
 ឧដ្ឋាយត្ថំ ទិយត្ថំ វិចារេត្ថំ កាមំ ហិ បាម ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 និយា ចិវ ឧស្សតិភិ ។ បេ ។ សត្វំ កា ត្ថំ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 និយា ចិវ អនាសិភិ ។ សត្វំ ភគវតិ ។ ញាតិកា
 តេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាភិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវតិ ។
 អញ្ញាតិកា មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាបាតិ
 បដ្ឋបំ វា អប្បដ្ឋបំ វា សត្ថំ វា អសត្ថំ វា កាមំ
 ហិ បាម ត្ថំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
 ចិវ ឧស្សសិ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាមំ វា
 បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
 ចនំ ឧត្ថិសេយ្យាជ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ

និក្កុលកា មានចិវោសំហើយ ។ ភិក្ខុនោធិវចិវដល់ភិក្ខុនិយា ។ ចំណែក
 ភិក្ខុនោជាអ្នកមានចិវធុត្ថលកា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ
 នោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរធ្វើចិវរបស់អ្នកក្នុងកាលវេលាវេន
 ចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រថុយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏កាល
 ចោស ឯរបៀប បន្តបន្តបំបា ភិក្ខុមិនសម្បទាន់ធិវចិវដល់ភិក្ខុនិយា
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកអ្នកឯងបានធិ-
 វចិវដល់ភិក្ខុនិ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលតបថា សូមជ្រើស
 មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនិនោះជាញាតិរបស់អ្នកឯងឬមិនមែនញាតិទេ ។ ភិក្ខុនោះទូលថា
 សូមជ្រើសមេត្តាជ្រាស ភិក្ខុនិនោះមិនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រសិនមែនជាញាតិ វេមិនមែនមិនធិវ
 កម្មនិសមគ្នាឬមិនសមគ្នា ល្អិតល្អន់ល្អិតល្អរបស់ស្រីដែលមិនមែនជា
 ញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងធិវចិវដល់ភិក្ខុនិមិនមែនញាតិទេ
 នែមោឃបុរស កំពើដែលអ្នកឯងធ្វើមែនមែននាំឲ្យជ្រៅថ្នាំដល់អ្នកបុគ្គល
 ដែលមិនចាត់ជ្រោះទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយតប្បស័វជនឡើងទូលក្តីបន្តបន្តបំបា ភិក្ខុណាមួយធិវចិវ

ភិក្ខុនិយា ចីវរំ ធនេយ្យ ចាចិត្តយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ
កកវត្ថា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២០] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ កុក្កុ-
ទ្វាយន្តា ភិក្ខុនំ ចារិដ្ឋកំ ចីវរំ ធនេយ្យ ។ ភិក្ខុនិយា
ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ វាម អយ្យ
អម្ពាតំ ចារិដ្ឋកំ ចីវរំ ធនេយ្យន្តិតំ ។ អស្សាសុ
ទោ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនំ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ
វិចារេន្តំ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ កកវត្ថា ឯតមន្តំ
អាហេទេសុ ។ អដទោ កកវ ឯតស្មី ឯតាទេ ឯតស្មី
បតរណេ ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាហន្តេសំ អបុ-
ដាធាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ញត្តំ ចារិដ្ឋកំ ធាតុំ ភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុនិយា សិក្ខាវាទាយ សាមណេស្ស សាមណ-
វិយា អនុដាធាមិ ភិក្ខុវេ កមេសំ បញ្ញត្តំ ចារិដ្ឋកំ
ធាតុំ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ កងំ សិក្ខាបទំ ឧជ្ឈេសយ្យាថ
យោ បទ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ ធនេយ្យ
អញ្ញត្រិ ចារិដ្ឋកា ចាចិត្តយន្តំ ។

ផលភិក្ខុនិយមនៃមហាញាតិ (គ្រោបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយផលភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[២១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយសង្ឃ័យមិនហ៊ានផ្លូវផ្លូវ
ចិវរំនិងភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនិយាគោលគោល កំរើសៀល បន្ទុះ
បង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់តាំងឡាយមិនសមនឹងមិនហ៊ានផ្លូវចិវរំនិងពួក
យេនសោះ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮពួកភិក្ខុនិយាគោលគោល កំរើសៀល
បន្ទុះបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុតាំងនោះនាំគ្នាគ្រាបចូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មកថាហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
តាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្លូវចិវរំនិងសហធម្មកតាំង ៩ គឺ ភិក្ខុ
១ ភិក្ខុនិយា ១ សិក្ខាវាទ ១ សាមណេស្ស ១ សាមណេវិទ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្លូវចិវរំនិងសហធម្មកតាំង ៩ នេះបាន
ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឧប្បស័ន្ធនិវាសន៍សិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយឲ្យចិវរំផលភិក្ខុនិយមនៃមហាញាតិ (គ្រោបត្តិបាចិត្តិយ
វៀវៃផ្លូវផ្លូវនោះ ។

(៦២) យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ មេ ។ អយំ ឥធិស្ឋី អន្តរ អចិប្បតោ
 ភិក្ខុតំ ។ អញ្ញាតិកា ធាម មាតិកា វា មិគិកោ
 វា យា សត្តមា មិគាមហាយុតា អសម្ពុត្តា^(១) ។
 ភិក្ខុនី ធាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្មា ។ ចិវំ ធាម
 ធម្មំ ចិវាទំ អញ្ញាតំ ចិវំ វិកប្បនុបតំ មជ្ឈិមំ^(២) ។
 អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋតាតិ មេត្តា ចារិដ្ឋតំ ទេតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

(៦៣) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ ចិវំ ទេតិ
 អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋតា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ មេតិកោ ចិវំ ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋតា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ ចិវំ
 ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋតា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឯកតោ ឧបសម្មា ចិវំ ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋតា
 អាមត្តិ ទុក្ខេស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ

១ អសម្ពុត្តាប្បិ ធាយា ទិស្សតំ ។ ២ វិកប្បនុបតិ ។

(៦៤) ត្រីវិញ្ញាណា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីថ្លែងតាម
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបាវជីកកណ្ត ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានសម្ពុត្តាថ្នាក់
 ត្រូវតាមកម្រិតចំណែកទានបាតក្តី អំពីចំណែកទានបាតក្តី អត់អំពី
 ក្នុងជីវិតជាដាច់ខាត ។ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបាន
 ឧបសម្ពុត្តាហើយក្នុងសង្ឃៈចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ចក្ខុ
 ចិវំ ៦ យ៉ាងចិវិកណាមួយ យ៉ាងក្នុងបំផុតដ៏គួរដល់កិច្ចបាទ ហៅថា
 ចិវំ ។ ពាក្យថា វៀរលេងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា សេចក្តីថា ភិក្ខុ (ចិវំដល់
 ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ) ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ លើកលែងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា ។

(៦៥) ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ហើយ
 ឲ្យចិវំ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ វៀរលេងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា ។ ភិក្ខុនីមិន
 មែនជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយឲ្យចិវំ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ វៀរ
 លេងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ
 ហើយឲ្យចិវំ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ វៀរលេងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា ។ ភិក្ខុឲ្យចិវំ
 ដល់ភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្ពុត្តាអំពីសង្ឃៈមួយចំណែក ត្រូវតាមក្តីក្នុង
 វៀរលេងតែផ្ទះផ្ទេរគ្នា ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ

អាបត្តិ ឧត្តរដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ
ឧត្តរដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[២២] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចារិដ្ឋតំ បរិភូត
វា វិបុលំ វិបុលេន វា បរិភូតំ កិត្យុទ្ធិ វិស្សាសំ កណ្ណាតិ
ការតាលំតំ កណ្ណាតិ ធិរំ ឋមេត្វា អញ្ញំ បរិភូតំ
នេតិ សិក្ខាមាធាយ សាមណេរិយា ឧប្បត្តកស្ស
អាធិកម្មកស្សាតិ ។

ចន្ទមន្ត្រាចរំ ធិដ្ឋិតំ ។

[ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦២) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យចិវដល់ភិក្ខុនិជាញាតិ ដល់
ភិក្ខុដែលផ្ទុះផ្ទុះចិវត្ថា ដល់ភិក្ខុដែលផ្ទុះយកចិវមានដំឡែងច្រើនដោយចិវ
មានដំឡែងចិ ឬចិវមានដំឡែងចេញដោយចិវមានដំឡែងច្រើន ដល់ភិក្ខុ
ដែលភិក្ខុនិកាន់យកចិវរបស់ខ្លួនដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល ដល់ភិក្ខុដែល
ភិក្ខុនិកាន់យកចិវរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យបរិការដៅទៀតដែលឆ័ត
ចិវ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យចិវដល់សិក្ខាមាធាឬដល់សាមណេរី ដល់ភិក្ខុទុក្ខ
ដល់ភិក្ខុដ៏មហាត្ថិ ។

សិក្ខាបទវិទ្យា ។

ធម្មិកបិដក

[២៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវ សាវត្ថិយេ
 វិហារតិ ជេនវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ បដ្ឋោ ហោតិ
 ចីវតាម្ពំ កាតុំ ។ អញ្ញតព ភិក្ខុនិ យេនាយស្មា
 ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ
 ឯតនរោច សាទុ តេ កន្តេ អាយ្យោ ចីវ សិទ្ធតត្ថិ ។
 អដទោ អាយស្មា ឧទាយិ តស្ស ភិក្ខុនិយា ចីវ សិទ្ធត-
 ត្វា សុរត្តំ សុបក្កត្តកាតំ តត្វា មាជ្ឈេ បដិភាសាចិត្តំ
 វុដ្ឋាបេត្វា សំហវិត្វា ចិត្តិបំ ។ អដទោ សា ភិក្ខុនិ
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតនរោច តត្ថិ^(១) តេ កន្តេ ចីវ-
 រត្តំ ។ ហន្ត កតិចិ ឥមំ ចីវំ យថាសំហវំ ហវិត្វា
 ចិត្តិបំត្វា យថា ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឧវាធំ អាគត្តតិ
 តតា ឥមំ ចីវំ ចារុចិត្វា ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ
 បិដ្ឋតោ អាគត្តាតិ ។ អដទោ សា ភិក្ខុនិ តំ ចីវំ

• កតំ ធម្មិក បិដក ។ ខ. ឧ. រាមន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ២

[២៥] សមយោនា ព្រះក្មេងដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅត្រៃ
 ជេនវេនរបស់អនាថបិណ្ឌិតសង្ឃ ជិតគ្រងសាវត្ថិ ។ ត្រាវោះឯង ។ ទាយិ
 ដ៏មានកាយជាអ្នកប្រសប់ធ្វើចីវរកម្ម ។ មានភិក្ខុនិទូទៅចូលទៅកាន់វិវាស
 ។ ទាយិដ៏មានកាយទៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយទី១ ទាយិ
 ដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ដៅ
 ចីវរឲ្យខ្ញុំផង ។ ត្រាវោះ ។ ទាយិដ៏មានកាយក៏ដៅចីវរ ហើយធ្វើកិច្ច
 ជ្រលក់តក់បោកដំលើច្រើនប្រគល់^(១) ត្រង់កណ្តាលចីវរ ស្រេចហើយបពិត្រ
 ទុកឲ្យភិក្ខុនិវោះ ។ ត្រាវោះ ភិក្ខុនិវោះទៅកាន់ល្អនៅ ។ ទាយិដ៏មាន
 កាយ លុះទៅដល់ហើយបាននិយាយទី២ ។ ទាយិដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវររបស់លោកម្ចាស់នោះមួយមួយទៅ ។ ។ ទាយិភ្លេច
 ថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ហ៊ី ឆាន់ចូរនាំយកចីវរនេះទៅចាំដង្កត់ហើយទុក កាល-
 ណាភិក្ខុនិសង្ឃមកទទួលទុកៗ ចូរដណ្តប់ចីវរនេះដើរទៅតាមគ្រាយ ។

• កត្តិកបិដក ព្រះភាគបិដក ធ្វើសក្ការៈត្រា មានទាយិលាយដោយវត្ថុសាសន៍ផ្សេងៗ
 កម្រិតតិចបស់ខ្លួន ត្រង់កណ្តាលចីវរ ។

យេជាសំហង់ ហរិត្វា ជិត្តិយំត្វា យេនា ភិក្ខុនិសង្ខរ
 ទវង់ អាគច្ឆតិ ឥនា តំ ជីវំ តារុប្បិត្វា ភិក្ខុនិសង្ខរស្ស
 បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អាគច្ឆតិ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ
 ជ័យន្តិ វិហារេន្តិ យោវច្ឆិកា ឥនា ភិក្ខុនិយោ ធុត្តិ-
 កា អហំកាយោ យត្រ ហិ ធាម ចីវរ បដិគា-
 ណាចំភ្នំ វដ្ឋាយេស្សន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ វរាហាសុ
 កស្សន្តិ កម្មន្តិ ។ អយ្យស្ស ឧទាយិស្សាតិ ។ យេមិ
 តេ ជិន្នកា ធុត្តកា អហំកា តេសំមិ វរុបំ ឧ
 សោគេយ្យ តំ បទ អយ្យស្ស ឧទាយិស្សាតិ ។ អជចោ
 តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ យេ
 តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ
 វិហារេន្តិ កាមំ ហិ ធាម អាយស្សា ឧទាយិ ភិក្ខុនិយោ
 ចីវរំ សំទ្យេស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភ្នំ ឧទាយិ ភិក្ខុ-
 និយោ ចីវរំ សំទ្យេស្សតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ ញាតិកា

ភិក្ខុនិសង្ខរ ក្នុងកាលណា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនិសង្ខរនាំយកចីវរនោះ
 ទៅតាំងផ្គត់ហើយទុក កាលណាភិក្ខុនិសង្ខរមកទទួលទោសន៍ក៏ដណ្តប់
 ចីវរនោះដើរទៅតាមក្រោយ ។ ភិក្ខុនិសង្ខរ ក្នុងកាលណា ។
 មទុស្សតាំងឡាយកាលទោស ក៏ចៀល បន្តបង្គាប់ថា ភិក្ខុនិសង្ខរ
 នេះជាស្រីគ្មានកោតញញើត ជាស្រីអកលេន៍ គ្មានអៀនគ្មាន មិន
 សមបើនឹងគួរឲ្យក្នុងចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនិសង្ខរឡាយបាននិយាយសួរគ្នា
 យ៉ាងនេះថា នេះជាភារិករបស់អ្នកណា ។ ភិក្ខុនិសង្ខរឡាយឆ្លើយថា
 នេះជាភារិករបស់លោកម្ចាស់ទោយំ ។ ពួកភិក្ខុនិសង្ខរគ្នាថា
 ដទៃទាំងឡាយណាជាអ្នកគ្មានសេចក្តីកោតញញើត ជាអកលេន៍ ជាអ្នក
 គ្មានសេចក្តីអៀនគ្មាន ក្នុងនាមសភាពយ៉ាងនេះក៏គង់មិនល្អដល់ដទៃទាំង
 ឡាយនោះ នឹងកាលទៅថ្ងៃដល់លោកម្ចាស់ទោយំ ។ ពួកភិក្ខុនិសង្ខរ
 នាំគ្នាប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នក
 មានសេចក្តីប្រាជ្ញាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទោរកាលទោស ក៏
 ចៀល បន្តបង្គាប់ថា ទោយំដ៏មានអាយុមិនឆ្លូតនឹងដើរចីវរដល់ភិក្ខុនិសង្ខរ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទោយំ ពួកអ្នកដទៃដើរ
 ចីវរឲ្យភិក្ខុនិសង្ខរមែនឬ ។ ទោយំភិក្ខុទូលថា សូមត្រង់ទុក្ខាប្រាស
 ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា តើទោយំភិក្ខុនិសង្ខរជាញាតិ

ភេត ឧទាយំ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភក្កាតិ ។
 អញ្ញាតិកា មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ ០ ជាចាត់
 ចង្ស្រប់ វា អប្បង្ស្រប់ វា ខាសាទិកំ វា អប្បាសាទិកំ
 វា កតំ ហិ បាម ភំ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ
 កិក្ខុនិយា ចិវំ សិទ្ធិស្សសំ នេតំ មោឃបុរិស អប្ប-
 សង្ខាតំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុ-
 តំ វា សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ យោ បទ កិក្ខុ
 អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយា ចិវំ សិទ្ធិស្ស វា សិក្ខា-
 បេយ្យ វា បាចិត្តយន្តំ ។

(bb) យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥវស្មី អត្ថេ អនិច្ចេតោ
 កិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកា បាម មាតិកោ វា មិនិកោ វា
 យាវ សត្តមា មិតាមហាយុតា អសម្ពុត្តា^(១) ។ កិក្ខុនិ
 បាម ឧកតោសង្ខេ ឧបសម្បត្តា ។ ចិវំ បាម
 ចន្ទំ ចិវរាជំ អញ្ញាតំ ចិវំ វិគេប្បទុបតំ បន្ទិមំ ។
 សិទ្ធិស្សតិ សយំ សិទ្ធិតិ អាហបថេ អាហបថេ អាហបត្តិ

១ អសម្ពុត្តាសិ ជាយេ ទិស្សតិ ។

របស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ តាមភិក្ខុទូលថា សូមមើល
 មេត្តាប្រាស មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះជីវិតព្រះភាគគ្រាន់ថា
 នៃមោឃបុរស ប្រសិនបើមិនមែនជាញាតិ វេមនិមិត្តស្តាប់កម្មជ័យមន្ត្រី
 មិនសមគួរក្តី កម្មជាទីជ្រះថ្លាក្តី មិនជាទីជ្រះថ្លាក្តី របស់ស្រីដែលមិនមែន
 ជាញាតិទេ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមគួរទើងដេចចេញពីក្នុងមិន
 មែនញាតិទេ នៃមោឃបុរស អំពីដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លា
 ដល់បុគ្គលដែលមិនខានជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ខ្នាតភិក្ខុបំណិទូល
 អ្នកតាំងទូលគប្បីសំដែងឲ្យនិទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 ដេរឯងឬប្រិយឬដេរឲ្យចិវិវេទភិក្ខុនិមិត្តមែនមែនញាតិ (ភិក្ខុនោះ) (ត្រូវអាហបត្តិ
 បាចិត្តយ ។

(bb) ព្រឹត្តិការណ៍ថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនភាគសិក្ខាបទ
 ៦១ នៃបាចិត្តយកល្អា ។ ភិក្ខុនិមិត្តដែលមិនបានជាប់ភិក្ខុនាមកអំពីចំណែក
 ភាគហោត្តិ អំពីចំណែកភាគហោត្តិដកបំណិក្ខុដ៏ជូនដ៏តាមរយៈ ៨ ហៅ
 ថាមិនមែនញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសង្ឃតិចំណែក
 ហៅថា ភិក្ខុនិ ។ បណ្តាចិវិវេ ៦ យ៉ាងចិវិវេណាមួយ យ៉ាងក្នុងបំណុល
 កែប្រែបាន ហៅថា ចិវិ ។ ភាគរួម ដេរឯង ភិក្ខុនោះយ៉ាងមុនឯង

ចាចិត្តិយស្ស ។ សិទ្ធាយេយ្យាតិ អត្ថំ អាណាមេតិ
អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ សភី អាណាត្ថោ តហុកំមិ
សិទ្ធនំ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៦៥] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ជីវំ សិទ្ធនំ
វា សិទ្ធាយេតិ វា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
វេមតិកោ ជីវំ សិទ្ធនំ វា សិទ្ធាយេតិ វា អាមត្តំ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ជីវំ
សិទ្ធនំ វា សិទ្ធាយេតិ វា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឯកតោ ឧបសម្ពុទ្ធាយ ជីវំ សិទ្ធនំ វា សិទ្ធាយេតិ
វា អាមត្តំ ធុត្តិយស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី
អាមត្តំ ធុត្តិយស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាមត្តំ
ធុត្តិយស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាមត្តំ ។

[៦៦] អនាមត្តំ ញាតិកាយ ជីវំ បមេត្វា អត្ថំ
បរិក្ការំ សិទ្ធនំ វា សិទ្ធាយេតិ វា សិទ្ធិមាទាយ
សាមណេរិយោ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ពីកស្សាតិ ។

ធូសិក្ខុបទំ ទីបី ។

[ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយភវន្តម្ពល ។ ពាក្យ២ ប្រើគេឲ្យដេរ ភិក្ខុបត្តិបទំ
អ្នកដទៃឲ្យដេរ ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបត្តិបទំ អ្នកទទួល
បត្តិបទំដេរ(ប្រិទ្ធអ័រ ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ(តែមួយ) ។

[៦៧] ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថា មន្តមនញ្ញាតិមន
ហើយដេរនីត្តិ ប្រើគេឲ្យដេរក្នុងខ្លួន(ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមន្ត
មនញ្ញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេរនីត្តិ ប្រើគេឲ្យដេរក្នុងខ្លួន
ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាញាតិ
ហើយដេរនីត្តិ ប្រើគេឲ្យដេរក្នុងខ្លួន(ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដេរនីត្តិ
ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្នុងខ្លួន(ដើម្បីភិក្ខុនិមន្តដែលបានឧបសម្ពុទ្ធាតំពីសង្ឃតែមួយ
ឯណែន ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមន្តមនញ្ញាតិ
ត្រៃភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រៃភាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាញាតិមន មន្ត(ត្រៃភាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

[៦៨] អាមត្តិមនមានសេចក្តីសង្ស័យដេរ(ដល់ភិក្ខុនិមន្តមនញ្ញាតិ ដល់
ភិក្ខុដេរនីត្តិ ឬប្រើគេឲ្យដេរក្នុងខ្លួន(គ្រាពីរ(ឲ្យភិក្ខុនិមន្ត) ឲ្យ
សិក្ខុមាទាឬ ឲ្យសាមណេរី ដល់ភិក្ខុក្នុង ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ។

សិក្ខុបទំ ៦ ០០ ។

សត្តមសិក្សាបទ

[៦៩] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ពតតិ សាវត្ថិយំ
វិហារិនី វេនវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស រណមេ ។ តេជ
ចោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុធិហិ
សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ បដិបទ្ធន្តំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តិ វិហារេន្តំ យថេវ មយំ សច្ច-
ជាបតីកា^(១) អាហិណ្ឌាម ឯវេវេន សមណា សត្យ-
បុត្តិយា ភិក្ខុធិហិ សន្និ អាហិណ្ឌន្តិតិ ។ អាស្សាសុ
ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជីយន្តានំ
វិហារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ យេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តិ វិហារេន្តំ តតំ ហិ ធាម
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុធិហិ សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ
បដិបទ្ធស្សន្តិតិ ។ យេ ។ សច្ចំ តតិ គុទ្ធ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុធិហិ សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ បដិបទ្ធជាតិ ។
សច្ចំ ពតតិ ។ វិហារិ ពុទ្ធា ពតតិ តេនំ ហិ ធាម

សិក្សាបទទី ៧

[៦៩] សម័យនាឯន ព្រះសព្វគ្នាពុទ្ធដ៏មានជាតិ កាលនឹង
នៅក្នុងជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀចក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯន ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ចុប្បន្នភិក្ខុនិរទេវកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជា-
មួយគ្នា ។ មនុស្សទាំងឡាយកាលរោស គំរើង្រិល ចន្ទបង្ហាបំប៉ន យើង
ទាំងឡាយមានប្តីច្រើនដើរទៅយ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះ ជា-
កូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រដើរទៅមួយគន្លើជាយភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
នោះឯន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយកាលរោស
គំរើង្រិល ចន្ទបង្ហាបំប៉ន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកាលរោស គំរើង្រិល ចន្ទបង្ហាបំប៉ន
ជា មិនសមបើធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ចុប្បន្នភិក្ខុនិរទេវកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
មួយជាមួយគ្នាទេ ។ យេ ។ ព្រះភ្នំត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្លាហានទាំងឡាយ បច្ចុប្បន្នភិក្ខុនិរទេវកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ពិត
មែនឬ ។ ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា ចតិក្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ កាលនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាតិទ្រង់គំរើង្រិល
ជា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងបច្ចុប្បន្នភិក្ខុនិ

តុម្កេ ហោយបុរិសា ភិក្ខុនិមិត្តំ សុទ្ធិ សុវិជាយ ឯកត្តា-
 នមត្តំ បដិបទ្ធិស្សន ធនំ ខោយបុរិសា អប្បសន្ទានំ
 កំ បសាធាយ ។ មេ ។ វេត្តា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាម យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា
 សុទ្ធិ សុវិជាយ ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិយ្យ អន្តមសោ
 កាមន្តរម្យ ទាទិក្ខុយន្តិ ។ វេត្តានំ ភក្កវា ភិក្ខុនំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៧០) គេន ទោ បទ សវេយេន សម្ពុហុណ ភិក្ខុ ច
 ភិក្ខុនិយោ ច សាគេតា សាវត្ថិ អន្តានមត្តប្បដិបទ្ធា
 ហោន្តិ ។ អថទោ តា ភិក្ខុនិយោ ភេ ភិក្ខុ បស្សិតា
 វេត្តានំ មយំមិ អយ្យេហំ សុទ្ធិ តមិស្សាមាតិ ។ ន
 ភតំនំ កប្បតំ ភិក្ខុនិយោ សុទ្ធិ សុវិជាយ ឯកត្តា-
 នមត្តំ បដិបទ្ធិតុ តុម្កេ កំ បវមំ តច្ឆជ មយំ កំ
 តមិស្សាមាតិ ។ អយ្យា ភន្ត អត្តបុរិសា អយ្យា
 វ បវមំ តច្ឆន្ទតិ ។ អថទោ តាសំ ភិក្ខុនំ
 បញ្ញា តច្ឆន្ទនំ អន្តកមត្តេ ហោក អន្ទិដ្ឋិសុ ថេ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រូវយមួយដាមួយគ្នាទេ ម្ចាស់នាយបុរសទាំងឡាយ ការ
 នេះមិនមែនជាច្បាប់ចម្លងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយបឋមភិក្ខុនិមិត្តំដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រូវយមួយដាមួយគ្នា ដោយហោច
 ទៅសូម្បីកាន់ទីជាលក្ខណ៍នៃ(ស្រុក១(ភិក្ខុនោះ))ត្រូវតាមក្តីបាទិក្ខុយ ។ សិក្ខា-
 បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧១) សវីយៈនោះឯង ភិក្ខុនិមិត្តភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនប្រេ ដើរទៅ
 កាន់ផ្លូវត្រូវយកត្រីស្រាគេតទៅកាន់ត្រីស្រាភ្នំ ។ កាលនោះ ភិក្ខុ-
 និមិត្តភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ឃើញពួកភិក្ខុនោះហើយ បានពោលពាក្យនេះថា
 យើងទាំងឡាយនឹងទៅដាមួយនឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះឆ្លើយថា ម្ចាស់នាង ការដែលភិក្ខុបឋមភិក្ខុនិមិត្តំដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រូវយ
 មួយដាមួយគ្នាមិនគួរទេ នាងទាំងឡាយទៅមុនៗ យើងទាំងឡាយ
 នឹងទៅមុន ។ ភិក្ខុនិមិត្តនោះឆ្លើយថា បតីត្រីស្រាគេនឹងទៅ លោក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយជាបុរសដ៏ប្រសើរ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តទៅ
 មុន ។ កាលភិក្ខុនិមិត្តនោះដើរទៅជាទាំងក្រុមនៃភិក្ខុទាំងឡាយដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ទោះទាំងឡាយក៏ដកក្តីមយត (បាត្រនិមិត្តិក) ដល់

សន្តិភ័យ ឯកតោ ។ សំវេទយាតិ កុញ្ញាម កតិធំ កុញ្ញាម
 អយ្យ កុញ្ញាម អយ្យ កុញ្ញាម កតិធំ អដ្ឋ វា ហិរយ្យា វា
 បរេ វា កុញ្ញាមាតិ សំវេទយាតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 អន្ធមសោ តាមន្តរដ្ឋតិ កុត្តជស្សតេ តាមេ តា-
 មន្តរេ^(១) អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ អតាមតេ អរញ្ញា
 អន្ធយោជនេ អន្ធយោជនេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។
 អញ្ញាត្រិ សមយាតិ វេបត្ថា សមយំ ។ សុត្ថុកមនិយោ
 នាម មត្តោ ធន សត្តា យោតិ វិបា សន្តេន តម្កំ ។
 សាសន្តំ នាម តស្មី មត្តោ ចោរាចំ ធិវិជ្ជាតាសោ
 ធិស្សតិ កុត្តោតាសោ ធិស្សតិ វិបតាតាសោ ធិស្សតិ
 ធិសិទ្ធាតាសោ ធិស្សតិ ធិបន្នោតាសោ ធិស្សតិ ។
 សប្បជិតយំ នាម តស្មី មត្តោ ចោរេវា មនុស្សា ហតា

១ ១ ៥ តាមន្តរេ តាមន្តរេ ។

កុត្តិវត្ថុតាស្មី ។ តាក្យថា ជាមួយគ្នា សេចក្តីថា ពួកជាមួយគ្នា ។
 តាក្យថា បបួល ធិបបួលគ្នាថា ម្ចាស់នាង យើងចាំនិព្វាយនិរិយោ បពិត្រ
 រោគម្ចាស់ យើងចាំនិព្វាយនិរិយោ បពិត្ររោគម្ចាស់ យើងចាំនិ
 ព្វាយនិរិយោ ម្ចាស់នាង យើងចាំនិព្វាយនិរិយោ យើងចាំនិព្វាយនិរិយោ
 កុត្តិវត្ថុតាស្មី កុត្តិវត្ថុតាស្មី កុត្តិវត្ថុតាស្មី ត្រូវតាមក្តីកុត្ត ។ តាក្យ
 ថា ដោយហេតុពេលសូម្បីតែកាន់ខ្ចីជាលក្ខណ៍ស្រក ១ សេចក្តីថា (កិច្ច
 បបួលកិច្ចនិរិយោមួយគ្នាទៅ) កុត្តិវត្ថុតាស្មីស្រក កុត្តិស្រកបាន
 ចម្ងាយល្មមខាងហើរទៅវិញ (និព្វាយនិរិយោ) ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 (កិច្ចបបួលកិច្ចនិរិយោមួយគ្នាទៅ) កុត្តិវត្ថុតាស្មីស្រក ត្រូវតាមក្តី
 បាចិត្តិយត្រូវវាគន្ធយោជន៍ ។ តាក្យថា រៀបរៀងនៃកាន់សម័យ
 សេចក្តីថា លើកទុកនៃកាន់សម័យ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវដែលគួរនិរិយោ
 ដោយមានគ្នាជាពួក ធិវត្ថុដែលបុគ្គលនៃកាន់គ្នាមិនអាចដើរទៅបាន ។
 ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយសេចក្តីស្មើស ធិវត្ថុដែលចោរោស្រីយ
 នៅក៏ប្រាកដ ក៏ធិវត្ថុដែលចោរោស្រីយក៏ប្រាកដ ក៏ធិវត្ថុដែល
 ចោរោស្រីយក៏ប្រាកដ ក៏ធិវត្ថុដែលចោរោស្រីយក៏ប្រាកដ ក៏ធិវត្ថុដែល
 ចោរោស្រីយក៏ប្រាកដ ក៏ធិវត្ថុដែល ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយ
 ភ័យចំពោះមុខ ធិវត្ថុនាងដែលចោរចាំនិព្វាយ សម្លាប់មនុស្សក៏ប្រាកដ

និស្សន្តិ វិសុត្តា និស្សន្តិ អាភោជិតា និស្សន្តិ ។ សប្ប-
ដិភយំ តត្ថា អប្បដិភយំ បស្សិតា^(១) ទុយ្យោជេតព្វា
កច្ចជ ភតិវិយោតិ ។

(៧២) សំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី ឯកឆ្មានមត្តំ
បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្យំ អញ្ញត្រិ សមយា
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ វេមតិកោ ឯ-
កឆ្មានមត្តំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្យំ អញ្ញត្រិ
សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ អសំវិទ-
ហិតសញ្ញី ឯកឆ្មានមត្តំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្ត-
រម្យំ អញ្ញត្រិ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ
សំវិទហិតំ ភិក្ខុនំ ១ សំវិទហិតំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អសំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អសំវិទហិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អសំ-
វិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

១ ឧ. ឧស្សុតា ។ ឧ. ឧស្សុតា ។

ប្រដមនុស្សកិប្រាគដ វាយដមនុស្សកិប្រាគដ ។ ភិក្ខុនីវេទិតានំផ្គូវវេស
ប្រាបដោយគ័យចំការេមុរ ហើយយេញផ្គូវមិនច្រកហោយគ័យចំការេ
មុរវេញ ត្រូវបញ្ជូនភិក្ខុនីវេ ដោយភាស្យថា ឆ្មាលនាងពំនិទ្យាយ
នាងពំនិទ្យាយច្បាវពុរ ។

(៧២) ភិក្ខុបប្បស្ថាហើយសំគាល់ថា បប្បស្ថាវេម ដើរទៅកាន់ផ្គូវ
ឆ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់វិជារវិជ្ជកនៃស្រុក ១ ត្រូវតា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀបលើតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងការវេសបាច
បប្បស្ថា ហើយដើរទៅកាន់ផ្គូវឆ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅ
កាន់វិជារវិជ្ជកនៃស្រុក ១ ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ រៀបលើតែមាន
សម័យ ។ ភិក្ខុបប្បស្ថា ហើយសំគាល់ថាមិនបានបប្បស្ថា ដើរទៅកាន់ផ្គូវ
ឆ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់វិជារវិជ្ជកនៃស្រុក ១ ត្រូវតា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀបលើតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុបប្បស្ថា តែភិក្ខុនិមិទ
បប្បស្ថា (ភិក្ខុនារ) ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនបានបប្បស្ថា ហើយ
សំគាល់ថាបានបប្បស្ថា ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងការវេស
មិនបានបប្បស្ថា ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបប្បស្ថា
ក្នុងការវេសមិនបានបប្បស្ថា មិនត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៧៣] អធិបត្តិ សមយោ អសំវិទ្យាត្វា កច្ចង្គិ
 កិក្ខុចិ សំវិទ្យាតិ កិក្ខុ ៥ សំវិទ្យាតិ វិស្សង្កេត
 កច្ចង្គិ រាបធាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

សព្វឧបទ្ទេស វិជ្ជិតំ ។

[៧៣] កាបត្តិមិទាន ផលកិក្ខុដែលមានសម័យ ផលកិក្ខុដែល
 មិនបានបឋមភិក្ខុនិហោយដើរទៅ ផលកិក្ខុដែលភិក្ខុនិបបួល កែភិក្ខុមិទ
 បានបឋម ផលកិក្ខុនិងភិក្ខុនិដែលទៅដោយទុស្សាភិក្ខុ ផលកិក្ខុដែលទៅ
 (ជាមួយនិងភិក្ខុនិ)ដោយមានសច្ចៈអន្តរាយ ផលកិក្ខុឆ្នួត ផលកិក្ខុជាខាង
 ដើមបាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧០០ ។

អង្គមសិក្សាបទី

[៧៤] គេន សមយេន កុដ្ឋោ កកា សាវត្ថិ-
 យំ វិហារតំ ផេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាកាមេ ។
 គេន ទោ បន សមយេន ធចត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 ធិហំ សន្និ សំវិបាយ ឯកនាវំ អភិរូហន្តំ ។ មនុស្ស
 ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ យាថេ មយំ សម្បជាប-
 តំកា ឯកនាវាយ កំណ្យម ឯកបរិម សមណ
 សក្សបុត្តិយា ភិក្ខុធិហំ សន្និ សំវិបាយ ឯកនាវាយ
 កំណ្យន្តិតំ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សនំ
 ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ
 កតំ ហំ ឆាម ធចត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុធិហំ សន្និ
 សំវិបាយ ឯកនាវំ អភិរូហស្សន្តិតំ ។ អថ ទោ
 តេ ភិក្ខុ កកាតា ឯកមន្តំ អាហារេសុំ ។ អថ-
 ទោ កកា ធចត្តិយា ភិក្ខុ មជ្ជបុត្តិ សន្និ តំ
 កុដ្ឋោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុធិហំ សន្និ សំវិបាយ ឯកនាវំ

សិក្សាបទី ៨

[៧៥] សមយេនាវា ព្រះកុដ្ឋដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តផេត-
 វេន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រឿងសាវត្ថិ ។ សមយេនាវាឯង
 ធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុធិហ្មឿនដំរិះទូក ១ ជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយកាលទោស កំរេងៀល បន្តបង្គាប់ថា យើងទាំងឡាយមានប្តី
 ប្រពន្ធដែរលេងលើទូក ១ យ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះជាកូនចៅព្រះ
 ពុទ្ធអោសក្សបុត្របបួលពួកភិក្ខុធិហ្មឿនលេងលើទូក ១ ជាមួយគ្នាយ៉ាងនោះ
 ឯង ។ កុំទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ កាលទោស កំរេងៀល
 បន្តបង្គាប់ហើយ ។ កុំទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាក៏ច ។ បេ ។
 កុំទាំងឡាយនោះ កាលទោស កំរេងៀល បន្តបង្គាប់ថា ធូត្តិយភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមិនគួរបើនីបបួលពួកភិក្ខុធិហ្មឿនដំរិះទូក ១ ជាមួយគ្នាទេ ។ ទើប
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបួលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគជាគ្នាស្រីជ្រងំស្រងំពោះធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាល
 នោះថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុធិហ្មឿនដំរិះទូក

អយ្យា កន្តេ អត្ថបុរិសា អយ្យា ។ បឋមំ ឧត្តរន្ទ្ទតិ ។
 អដោ តាសំ កិត្តុច្ឆំ បញ្ចា ឧត្តរន្ទ្ទតំ លោក
 អច្ឆិទ្ធិសុ វេរ ធូសេសុក្ខ ។ អដោ តា កិត្តុច្ឆិយោ
 សាវត្ថិ កត្តា កិត្តុច្ឆំ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។
 កិត្តុច្ឆិយោ កិត្តុច្ឆំ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ កិត្តុ
 កករតា ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ អដោ កករ
 ឯតស្មី ធិណេ ឯតស្មី មគ្គរណេ នម្មិ កមំ កេត្តា
 កិត្តុ កាមន្តេសំ អនុដាធាមិ កិត្តុវ តិរិយន្តរណាយ
 កិត្តុច្ឆិយោ សន្និ សំវិជាយ ឯតោវ អភិរុក្ខតុ ឯតា
 បទ កិត្តុវ ឯតំ សំត្តាបទំ ឧត្តិសេយ្យាវ យោ បទ
 កិត្តុ កិត្តុច្ឆិយោ សន្និ សំវិជាយ ឯតោវ អភិរុក្ខយ្យ
 ឧត្តន្តាមិទំ ក អនោតាមិទំ ក អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយ
 បាចិត្តិយន្តំ ។

[៧៦] យោ បទាតិ យោ យាធិសា ។ បេ ។
 កិត្តុតិ ។ បេ ។ អយំ កេស្មី អត្ថេ អចិរ្យុតា
 កិត្តុតិ ។ កិត្តុច្ឆិ ធាម ឧត្តរតាសង្ឃេ ឧបសម្បត្តា ។
 សន្និទ្ធិ ឯតតោ ។ សំវិជយាតិ អភិរុក្ខាម កតិទំ

កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ ឆ្លើយថា បតិក្រិលាភមិទំវេន លោកម្ចាស់ តាំងឡាយ
 ជាម្ចាស់ដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ តាំងឡាយ ចូរច្រើនទៅមុខចុះ ។ កាលកិត្តុ
 ច្ឆំ តាំងឡាយ នោះច្រើនទៅជា តាំងក្រិយ ហៅតាំងឡាយ គឺដំណើរមក
 (បាតិក្កិទិច្ឆិ) ដង (បុព្វស្តង្គនិក្ខិកាលរណះ ។ កុរុក្កុច្ឆំ តាំងឡាយ នោះ
 ទៅដល់ក្រុងសាវត្ថិហើយ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ ។ ពួក
 កិត្តុច្ឆំ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ ។ ពួកកិត្តុច្ឆំ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះឯនោះទេ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាម្ចាស់ ឆ្លើយឆ្លើយថា ហៅកិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ មក ហើយក្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ គឺជា ឧត្តរន្ទ្ទតា កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 មួយនោះ ឆ្លើយឆ្លើយថា ម្ចាស់កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 ឆ្លើយឆ្លើយថា កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 ជាមួយគ្នា ទៅប្រាសចិត្ត ទៅប្រាសចិត្ត (កិត្តុច្ឆំ) ក្រិលាចក្ក
 បាចិត្តិយ ព្រះវិហរន្ត តែការច្រើនទៀត ។

[៧៦] ត្រីតិកាភ្នំ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 ចន្ទិទំ នៃបាតិក្កិទិច្ឆិ ។ បេ ។ ដែលហៅថា កិត្តុ
 ឧបសម្បត្តិ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 ជាមួយ ។ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ
 យើងតាំងឡាយ

១ ឆ្លើយឆ្លើយ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ ។ កិត្តុច្ឆំ តាំងឡាយ ។

អនោតាមិទំ វា អញ្ញាត្រិ តិវយន្តរណាយ អាបន្តិ
 ចាចិត្តយស្ស ។ សំវិទហិទេ អសំវិទហិតសញ្ញា
 ឯកទាវ អភិរូហនំ ទុទ្ធយ្ហាមិទំ វា អនោតាមិទំ វា
 អញ្ញាត្រិ តិវយន្តរណាយ អាបន្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ភិក្ខុ
 សំវិទហនំ ភិក្ខុនំ ឧ សំវិទហនំ អាបន្តិ ទុក្កជស្ស ។
 អសំវិទហិទេ សំវិទហិតសញ្ញា អាបន្តិ ទុក្កជស្ស ។
 អសំវិទហិទេ វេទតិកោ អាបន្តិ ទុក្កជស្ស ។ អសំ
 វិទហិទេ អសំវិទហិតសញ្ញា អថាបន្តិ ។

[៧៥] អថាបន្តិ តិវយន្តរណាយ វាសំវិទហិត្វា
 អភិរូហន្តិ ភិក្ខុនំ សំវិទហនំ ភិក្ខុ ឧ សំវិទហនំ
 វិសង្កេតន អភិរូហន្តិ អាបទាសុ ទុទ្ធយ្ហាស្ស អាធិ-
 កម្មតស្សាតំ ។

អដ្ឋខណ្ឌបទំ ទីបួន ។

ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តយ វៀរវែងតែឆ្លងទទឹង ។
 ការដែលបានបបួលគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានបបួលគ្នា ហើយឡើងវិះ
 ទូកជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តយ
 វៀរវែងតែឆ្លងទទឹង ។ ភិក្ខុបបួល ភិក្ខុនិមន្តបានបបួល ត្រូវតាមភ្នំទុក្កជ ។
 មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាហើយ ត្រូវតាមភ្នំ
 ទុក្កជ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំ
 ទុក្កជ ។ បើបានបបួលគ្នាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបបួលគ្នាមែន
 មិនត្រូវតាមភ្នំ ។

[៧៦] ភាវន្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឆ្លងទទឹង ដល់ភិក្ខុដែល
 មិនបានបបួលភិក្ខុនិមន្តហើយឡើងវិះទូក ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានបបួលភិក្ខុនិ
 តែភិក្ខុនិបបួល ដល់ភិក្ខុដែលឡើងវិះទូកជាមួយនឹងភិក្ខុនិដោយខុស
 សន្តិកត្តា ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆ្លង ដល់ភិក្ខុជា
 ភាវន្តិមិមបញ្ញាតិ ។

វិមលីក្ខាបទំ

[៧៧] តេជ សមយេន តុន្តោ ភក្កវា ពដេតហេ
វិហរេតិ វេជ្ជុវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេជ ។ ខ
បន សមយេន ដុល្លនន្តា ភិក្ខុនី អញ្ញាភស្ស កុ
លស្ស កុលុមិកា^(១) ហោតិ និព្វតត្ថិតា ។ តេជ ឧ
តហាបតិយា ដេវា ភិក្ខុ និមន្តិតា ហោន្តិ ។ អថទោ
ដុល្លនន្តា ភិក្ខុនី បុព្វន្តសមយំ និវាសេត្វា បត្តិចរិ-
ហនាយ យេន តំ កុលំ នេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
តំ កហាបតិ ឯតនភោជ កមិមំ កហាបតិ បហុតំ
ទាននិយំ កោជនិយំ បជ័យត្ថន្តំ ។ ដេវា អយា
អយ្យេ និមន្តិតាតិ ។ តេ បន- តេ កហាបតិ
ដេវតិ ។ អយ្យេ ភោវិទុត្តោ អយ្យេ មហាមោក្ខល្លាហេ
អយ្យេ មហាកត្តានោ អយ្យេ មហាកោដ្ឋិតា អយ្យេ
មហាកប្បិដោ អយ្យេ មហាធុត្តា អយ្យេ អធុត្តា
អយ្យេ ហរិកោ អយ្យេ ឧកាលំ អយ្យេ អាណប្តោ
អយ្យេ ភហុលោតិ ។ ភី បន តំ កហាបតិ

១. វ. កុលុមិកា ។

សិក្ខាបទទី៨

[៧៨] សម័យនាវា ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនេះនៅ
វិញ្ញាណ ជាគលន្តកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រិកជ្រក ។ សម័យនាវា
ឯន ភិក្ខុនិយ្យាបថុល្លនន្តា ជាដីកុទរបស់ត្រកូល ១ ជាភិក្ខុនីប្រកប
ដោយខ្ញុំច្បង ។ ចំណែកគហបតីនោះគឺបានទិមន្តក្នុងកុដ៏ដាច់ដោះនៅ
ដនី ។ ត្រាវោះឯន ភិក្ខុនិយ្យាបថុល្លនន្តា ស្បៀតស្បៀនប្រដាប់ដោយ
ទាត្រទំនិចរ ក្នុងវេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយបានទិយាយពាក្យនេះទ្រឹតហបតីនោះថា អាលកហបតី
នាទនិយាភាវនិយាហារោទប្រមាណាច្រើននេះ គេចាត់ចែងដើម្បីអ្វី ។
គហបតីឆ្លើយថា បតីត្រាលកម្លស់ ខ្ញុំបានទិមន្តព្រះចៅទាំងឡាយ
បរាជ័យ ។ ភិក្ខុនិយ្យាបថុល្លនន្តាសួរថា អាលកហបតី ព្រះចៅ
ចំនីនោះ គឺព្រះចៅណាខ្លះ ។ គហបតីឆ្លើយថា ព្រះហឺបុត្ត ជា
ម្ចាស់ ព្រះហេត្ថល្លាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកត្តានោះ ជាម្ចាស់ ព្រះមហា-
កោដ្ឋិកៈ ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកប្បិទ ជាម្ចាស់ ព្រះមហាធុន្ត ជាម្ចាស់ ព្រះ
អធុត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះវត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះចាលំ ជាម្ចាស់ ព្រះ
កនន្ត ជាម្ចាស់ ព្រះភហុល ជាម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនិយ្យាបថុល្លនន្តាឆ្លើយ
ថា អាលកហបតី កាលព្រះចៅមហាភាគដ៏ច្រើនស្រីមាននៅទេវតិ

សង្ខ ភក្កវតិ ។ វិសេសី ពុទ្ធា ភក្កវតិ តទិ ហិ ធាម
 ត្វំ មោឃបុរិស ជាតំ ភិក្ខុនិបរិចារិកំ បិណ្ឌទាតំ
 កុញ្ញស្សសំ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសា-
 នាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ទិសេយ្យនំ យោ បទ ភិក្ខុ ជាតំ ភិក្ខុនិបរិចារិកំ
 បិណ្ឌទាតំ កុញ្ញេយ្យ ចាតិក្កយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ ភក្កវតា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

[៨០] តេន ទោ បទ សមាយន អញ្ញត្តោ ភិក្ខុ
 ភក្កវតា បទ្ធកោ ញាតិកុលំ អតមាសំ ។ បទុស្ស
 ចិស្សចំ កន្ត្តោ ភាគតោតិ សក្កន្ធិ កន្តំ អត្ថសុ ។
 តស្ស កុលស្ស កុលុបំភោ ភិក្ខុនំ នេ មទុស្ស
 ឯតនកោច នេន អាវុសោ អយ្យស្ស កន្តន្តំ ។ អថទោ
 សោ ភិក្ខុ ភក្កវតា បទ្ធកុតំ ជាតំ ភិក្ខុនិបរិចារិកំ
 បិណ្ឌទាតំ កុញ្ញកុតំ កុញ្ញោយន្តោ ឧប្បជិត្តហោសំ
 ធាសតុំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ ជិន្នកត្តោ វេហោសំ ។

ទេវត្តក្រាបចូលថា បទ្ធក្រិត្រដ៏មានព្រះភាគ ពិតបែប ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ខ្លាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និរៀតថ ខែមោឃបុរិស អ្នកឯងដឹងហើយ
 មិនគួរនឹងនាមបិណ្ឌទាតដែលភិក្ខុនិបាតវិចារិក ឆ្ងល់មោឃបុរិស ការនេះ
 មិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដែលផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ខ្លាស់ភិក្ខុ
 ព័ន្ធច្បាយ អ្នកព័ន្ធច្បាយធម្មសំដែងឡើងខ្លាស់ក្នុងនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយនាមបិណ្ឌទាតដែលភិក្ខុនិបាតវិចារិក ត្រូវ
 អាបត្តិទាច់ភ្លុយ ។ សំគាល់នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់
 ភិក្ខុព័ន្ធច្បាយយ៉ាងនេះ ។

[៨១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្បាប់ច្បាប់ត្រង់ក្នុងព្រះទ័យ
 ហើយទៅកាន់ត្រកូលញាតិ ។ មនុស្សព័ន្ធច្បាយនិយាយនាមរោគម្នាក់
 ដំបូងនាមមនុស្សមួយហើយ (ថាផ្សំថ្មោះហើយ) ក៏នាំគ្នាធ្វើចង្ហាន់ច្រ-
 អនេដាយភោគ ។ មានភិក្ខុម្នាក់ជាដំបូងរបស់ត្រកូលនោះបាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងមនុស្សព័ន្ធច្បាយនោះថា ឆ្ងល់អាវុសោ អ្នកព័ន្ធច្បាយចូរ
 ឱ្យចង្ហាន់ដល់លោកខ្លាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា ការដឹង
 ហើយបរិភោគបិណ្ឌទាតដែលភិក្ខុនិបាតវិចារិក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាម
 ហើយ (សន្សំយផ្សំថ្មោះហើយ) ក៏និទានចូល (បិណ្ឌទាតនោះ) ហើយមិន
 អាចនឹងត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌទាតឡើយ ក៏គង់បង្ហាត់នឹងគេលនោះឯង ។

អដ្ឋោ សោ ភិក្ខុ អាហមំ គត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ
 អាហោទេសិ ។ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហោទេសិ ។
 អដ្ឋោ កតវា ឯតស្មី ចិហោទេ ឯតស្មី មគ្គរណា
 ធម្មិ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមទេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
 បុព្វេ គិហិសមារម្ភ ជាតំ ភិក្ខុនំ មរិចាចិតំ ចិណ្ឌាចាតំ
 កុញ្ចតំ វេស្ស មន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្ត-
 សេយ្យដ យោ មន ភិក្ខុ ជាតំ ភិក្ខុនំ មរិចាចិតំ
 ចិណ្ឌាចាតំ កុញ្ចយ្យ អញ្ញត្រិ បុព្វេ គិហិសមារម្ភ
 ចាចិត្តយន្តំ ។

[៨១] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ រយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ជាបាតិ ជាម សាមំ វា ជាបាតិ
 អញ្ញា វា តស្ស អាហោទន្តិ សា វា អាហោទតិ ។
 ភិក្ខុនំ ជាម ឧកតោសាធម្មំ ឧបសម្មត្ថា ។ មរិចាចេតិ
 ជាម បុព្វេ អនាតុត្ថាមាតំ អនាតុត្ថាមាតំ អយ្យោ
 កាណតោ អយ្យោ តហុស្សតោ អយ្យោ សុត្តន្តិ-
 តោ អយ្យោ វិជយនេវេ អយ្យោ ធម្មកម៌តោ ទេវ

បើបិក្ខុនាមេវោកម ហើយប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
 ដំណើរនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មកម៌ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលចង្អុលនិទានគ្រិយស្ថ
 ប្រាជ្ញាជាមុនហើយ គេជាធម្មកម៌ក្នុងក្នុងដែលដឹងនាំចំណុចក្នុងដែល
 ភិក្ខុនិចាត់ចែងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែង
 ទៀងទូរស្ថិតាបទនេះយ៉ាងនេះថា កត្តកាយមួយកាលដឹងហើយនាំចំណុច
 បានដែលភិក្ខុនិចាត់ចែង ត្រូវតាមត្តិបាច៍ក្តីយ វៀរលេងតែចង្អុលដែល
 គ្រិយស្ថបានប្រាជ្ញាជាមុន ។

[៨២] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុកាយមួយ នានាសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុសិក្ខាបទ
 ច័ន្ទ ខែបាតដ៏កកល្អ ។ ដែលហៅថា ច័ន្ទ គឺភិក្ខុដ៏ឯងក្តី ដទៃទាំងឡាយ
 ដទៃដឹងហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា
 ភិក្ខុនិ គឺស្រីដែលបានបសម្បទានសំណាក់ភិក្ខុសាស្ត្រ ។ ដែល
 ហៅថា ចាត់ចែង (គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់ដទៃ) ដែលមិនបង្កើត មិន
 ចង់ធ្វើនាមក្នុងកាលមុនថា លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកតោល លោកម្ចាស់នេះ
 ជាអ្នកស្បែក លោកម្ចាស់នេះ ជាអ្នកចេះព្រះសូត្រ លោកម្ចាស់នេះ
 ច្រឡំនិវេយ លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកចិត្ត អ្នកទាំងឡាយចូល (ចង្អុល)

អយ្យស្ស តោភេទ អយ្យស្សតិ វិសា បរិចារេតិ
 ធាម ។ បិណ្ឌចារតោ ធាម បព្វន្ធំ ភោជនាមំ អញ្ញតិ
 ភោជនំ ។ អញ្ញតិ បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ ឋយេត្តា
 តិហិសមាម្ពាតិ ។ តិហិសមាម្ពាតិ ធាម ញាតតា វា
 ហោន្តិ បរាតា វា ធម្មតិប្បដិយត្តា វា ។ អញ្ញតិ
 បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ កុញ្ញស្សមីតិ មជ្ជិកុណ្ឌតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
 ចាតិក្ខិយស្ស ។

[៨២] បរិចារេតេ បរិចារេតសត្តិ កុញ្ញតិ អញ្ញតិ
 បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ អាបត្តិ ចាតិក្ខិយស្ស ។ បរិចារេ-
 តេ វេមតិគោ កុញ្ញតិ អញ្ញតិ បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិចារេតេ អបរិចារេតសត្តិ
 កុញ្ញតិ អញ្ញតិ បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ អនាបត្តិ ។
 ឋានតោ ឧបសម្បជ្ឈាយ បរិចារេតំ កុញ្ញតិ អញ្ញ-
 តិ បុរេ តិហិសមាម្ពាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ផលវោគម្ចាស់អង្គនេះ ចូរធ្វើ(ចង្អុល) ផលវោគម្ចាស់នេះ ភិក្ខុនិទេ
 ហៅថា ចាតិវេទ ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាត បានផលភោជនចាំបាច់
 ភោជនណាមួយ ។ ដាក់ថា វៀរវេទនៃចង្អុលដែលត្រហស្សត្រាវេទ
 ជាមុន សេចក្តីថា លើកទុកនៃចង្អុលដែលត្រហស្សត្រាវេទជាមុន ។ ដែល
 ហៅថាត្រហស្សត្រាវេទ នឹងដាច់ខ្យល់ថាញាតិក្ខិ បិណ្ឌបាតដែលសេវា-
 ណាត្តិ ចង្អុលដែលគោតាំងដាក់ប្រតិក្ខិ ។ ភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដោយ
 នឹតថា អញ្ញនឹងធានា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេទនៃបិណ្ឌបាត ដែល
 ត្រហស្សត្រាវេទជាមុន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខិយ គ្រប់ៗ ពុំដែល
 លេបចូល ។

[៨២] ចង្អុលដែលភិក្ខុនិទេចាតិវេទ ភិក្ខុសំគាល់ថា ភិក្ខុនិទេចាតិវេទ
 ហើយធានា ត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខិយ វៀរវេទនៃចង្អុលដែលត្រហស្សត្រា-
 វេទជាមុន ។ ចង្អុលដែលភិក្ខុនិទេចាតិវេទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ
 ធានា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេទនៃចង្អុលដែលត្រហស្សត្រាវេទជាមុន ។
 ចង្អុលដែលភិក្ខុនិទេចាតិវេទ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានចាតិវេទទេ នឹងចង្អុល
 ដែលត្រហស្សត្រាវេទជាមុន ហើយធានា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ភិក្ខុធានាភោជន ដែលភិក្ខុនិទេចាតិវេទឧបសម្បជ្ឈាយក្នុងកោតាសត្វបានចាតិវេទ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេទនៃភោជនដែលត្រហស្សត្រាវេទឡើងជាមុន ។

អបរិចារិកេ បរិចារិកសញ្ញា អាមគ្គិ ធុត្តកដស្ស ។
អបរិចារិកេ វេសតិកោ អាមគ្គិ ធុត្តកដស្ស ។ អបរិ-
ចារិកេ អបរិចារិកសញ្ញា អនាមគ្គិ ។

[៨៣] អនាមគ្គិ^(១) តំហិសនាមេ ធុត្តកមាណា
បរិចារិកេ សាមណេ បរិចារិកេ បញ្ច កោដនាធិ
វេសតា សព្វត្ថ អនាមគ្គិ ធុត្តកកស្ស អាធិកម្ម-
កស្សតិ ។

វេសសិក្ខាបទំ ធុត្តកំ ។

១ ឧ. ម. អនាមគ្គិ បុព្វេ ។

ភិក្ខុសំគាល់ភោជនដែលភិក្ខុនិមន្តបានចាត់ចែងថា បានចាត់ចែងទៅវិញ
ត្រូវតាមគ្គិក្កដ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយក្ខន្ធភោជនដែលភិក្ខុនិមន្តបានចាត់ចែង
ត្រូវតាមគ្គិក្កដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ភោជន ដែលភិក្ខុនិមន្តបានចាត់ចែងថា
និមន្តបានចាត់ចែង និមន្តត្រូវតាមគ្គិ ។

[៨៣] អាមគ្គិនិមន្ត ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលត្រឹមត្រូវ
ប្រាកដឡើងជាមុន ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលសិក្ខានាចាត់ចែង
ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលសាមណេចាត់ចែង អាមគ្គិនិមន្ត
ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជនចាត់ចែងត្រូវតាមគ្គិ ៩ យ៉ាង ដល់ភិក្ខុក្នុង
ដល់ភិក្ខុជាអាធិកម្មមាត្រ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទស្សនសិក្ខាបទ

(៨៤) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវ សាវត្ថយំ
 វិហារិនំ លោភិវេន អនាជយិណ្ឌុកកស្ស អារាមេ ។ តេជ
 ចោ បទ សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណ
 ធុតិយំកា កំក្កុធិស្ស បព្វជីតា យោតិ ។ សា
 កំក្កុធិ^(១) អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្និគេ អភិក្កុណំ
 អាគច្ឆតិ ។ អាយស្មតិ ឧទាយំ កស្ស កំក្កុធិយា
 សន្និគេ អភិក្កុណំ គច្ឆតិ ។ តេជ ចោ បទ សម-
 យេន អាយស្ម ឧទាយំ កស្ស កំក្កុធិយា សន្និ-
 ឋតោ ឯកាយ រហោ ជិសង្គំ កាឃ្មសិ ។ យេ តេ
 កំក្កុ អម្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តំ ទិយន្តិ វិចារិច្ឆំ
 កតំ ហំ ឆាម អាយស្ម ឧទាយំ កំក្កុធិយា សន្និ-
 ឋតោ ឯកាយ រហោ ជិសង្គំ កាឃ្មស្សតិ
 ។ បេ ។ សន្និ កំ កំ ឧទាយំ កំក្កុធិយា សន្និ-
 ឋតោ ឯកាយ រហោ ជិសង្គំ កាឃ្មសិ ។ សន្និ

១១. ឧ. ដោយការស្នើ ៨ ទិសដ្ឋាន ៧

សំណូមពរទី ១០

(៨២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធវិនិច្ឆ័យព្រះកោត កាលនេះនៅក្នុង
ជេតពន របស់អោធិបណ្ឌិតរបស់ខ្មែរ ទៀបក្រុងសាវ័ត្ថ ។ សម័យនោះឯង
ស្តាប់តាមសម័យរបស់ខ្មែរ ចាយវិធានអាយុ ឬសក្កន៍សំណា ក៏ក្នុងចំណង
ខ្សោយ ។ ក៏ក្នុងនោះតែងមកក្នុងសំណា ក៏ចាយវិធានអាយុរឿយៗ ។
ចំណែកទាំងនេះចាយវិធានអាយុ តែងនៅក្នុងសំណា ក៏ក្នុងនោះរឿយៗ ។
នោះនោះ ចាយវិធានអាយុម្នាក់ឯង អន្តរាយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ក៏ក្នុងនោះតែម្នាក់ឯង ។ ក៏ក្នុងខ្សោយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗ រឿយៗ ក៏ក្នុងខ្សោយនោះកាលទោស គឺជឿយ បន្តិចបន្តួចថា ចុះហេតុ-
អ្វី បានជាចាយវិធានអាយុម្នាក់ឯងសម្រេចការអន្តរាយក្នុងទីស្ងាត់ ជា-
មួយនឹងក៏ក្នុងតែម្នាក់ឯង ។ រឿយៗ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ចាយវិធាន
ពូកា ឬក៏ឯងតែម្នាក់ឯងសម្រេចការអន្តរាយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងក៏ក្នុងតែ
ម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ចាយវិធានក៏ក្នុងតែម្នាក់ឯង បើត្រូវព្រះវិនិច្ឆ័យព្រះកោត

ឧបដិសន្ធិ វា ហោតិ ឧបដិសន្ធិ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិ
 យស្ស ។ កំតុ ចំសន្ធិ កំតុ ឧបដិសន្ធិ វា ហោតិ
 ឧបដិសន្ធិ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ វា
 ចំសន្ធិ ហោតិ ឧភោ វា ចំសន្ធិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៨៦] រហោ រហោសញ្ញា ឯកោ ឯកាយ
 ចំសន្ធិ កាប្បតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ រហោ
 រេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ ចំសន្ធិ កាប្បតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ រហោ អាហោសញ្ញា ឯកោ ឯកាយ
 ចំសន្ធិ កាប្បតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោ
 រហោសញ្ញា អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។ អាហោ រេមតិកោ
 អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។ រហោ អាហោសញ្ញា អាបត្តិ ។

[៨៧] អបាមត្តិ យោ កោចំ វិញ បុរិសេ^(១)
 ធុតយោ ហោតិ ធុតតិ ឯ ចំសន្ធិ អាហោរេកោ
 អញ្ញាវហិតោ ចំសន្ធិ ឧត្តរស្ស អាចិត្តិកស្សានិ ។

សេសសំព័ន្ធទំ ចំដំ ។
 ឧបាសិកា ចំសន្ធិ ។

១ ទ. ឧ. បុរិសេ ឧត្តរ ។

កំតុអន្តិយដិត្តិ ដេតដិត្តិ ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាហតិកុអន្តិយ
 កំតុអន្តិយដិត្តិ ដេតដិត្តិ ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដេតដិត្តិ
 (កំតុអន្តិយដិត្តិ) អន្តិយកំ ដេតដិត្តិ (កំតុអន្តិយដិត្តិ) ដេតដិត្តិ
 ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៨៨] ចំសន្ធិ កំតុអន្តិយដិត្តិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ
 កំតុអន្តិយដិត្តិ ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចំសន្ធិ កំតុអន្តិយដិត្តិ
 ហោតិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ កំតុអន្តិយដិត្តិ ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។
 ចំសន្ធិ កំតុអន្តិយដិត្តិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ កំតុអន្តិយដិត្តិ
 ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចំសន្ធិ កំតុអន្តិយដិត្តិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ
 ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។ កំតុអន្តិយដិត្តិ ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។
 ចំសន្ធិ កំតុអន្តិយដិត្តិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ ហោតិ កំតុអន្តិយដិត្តិ
 ត្រាហបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៨៩] កាបត្តិមិនមាន ដល់កំតុដែលមានបុរសណា ចំសន្ធិ ដែលដិត
 សេចក្តីនៅជាពីរភាគដិត ដល់កំតុដែលឈរមិនអន្តិយ ដល់កំតុដែល
 មានបំណងនូវចំសន្ធិ ហោតិ (អន្តិយ) ដល់កំតុដែលមានចិត្តបញ្ចូល
 កាន់ការម្នាក់ដទៃអន្តិយនៅ ដល់កំតុដូច ដល់កំតុជាខាងដើមបញ្ចូល ។

សិក្ខាបទ ១១ ៨៦ ។
 ឧបាសិកា ចំសន្ធិ ៣ ៨៦ ។

បាច្ឆិយកណ្ត វិហរន្តស្វ ទំព្រាម

ឧស្សុត្តាចំ

អសម្មត្តត្ថតា ឧបស្សយ-

អាមិសនាខេន សំគុតិ

អត្តាចំ ឆាវី កុញ្ញេយ្យ

វិសោ វិសាយ តេ ធនាតិ ។

បាច្ឆិយកណ្ត វិហរន្ត ស្វ ទំព្រាម

ចំនួនសិក្ខាបទនៃឧបទ្ទវគ្គនោះមាន ១០ គឺ

អសម្មតសិក្ខាបទ (កិក្កុដានសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋវគ្គសិក្ខាបទ ១

ឧបស្សយសិក្ខាបទ (កិក្កុដ្ឋបស្សយ) ១ អាមិសសិក្ខាបទ ១

ពានសិក្ខាបទ (ចិវរពានសិក្ខាបទ) ១ សិក្ខានសិក្ខាបទ (ចិវរ-

សិក្ខានសិក្ខាបទ) ១ អន្ទានសិក្ខាបទ (សិវិពានសិក្ខាបទ) ១

ពាវគិរិពានសិក្ខាបទ ១ កុញ្ញនសិក្ខាបទ (បរិក្ខាននសិក្ខាបទ) ១

ឯកោឡកាយសិក្ខាបទ (កបោនិសដ្ឋសិក្ខាបទ) ១ ។

កោដិវត្តស្វ បរិមសិក្ខាបទ

[៨៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា គតា សាវត្ថិយំ
 វិហារតំ ជេនវាទ អនាថបំណុតស្ស អាហមេ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន សាវត្ថិយា អវិទូរ អញ្ញាតស្ស
 បូតស្ស អាវសថបិណ្ឌោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ ធម្មត្ថិ-
 យា ភិក្ខុ បុព្វត្ថិយាសមយំ និវាសេត្វា មត្តចិវមាណាប
 សាវត្ថិ^(១) បិណ្ឌោយ បរិសិក្ខា បំណុំ អលកមាណា អាវ-
 សថំ អគម្មេសុ ។ មនុស្សា ចិស្សាបិ គន្ធន្តា អា-
 គតាភិ សត្តត្ថំ បរិសិសុ ។ អដទោ ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ ធុតិយំបិ និវសំ តតិយំបិ និវសំ ពុព្វត្ថិ-
 សមយំ និវាសេត្វា មត្តចិវមាណាយ សាវត្ថិ^(២) បិណ្ឌោ-
 យ បរិសិក្ខា បំណុំ អលកមាណា អាវសថំ កត្វា
 កុញ្ញីសុ ។ អដទោ ធម្មត្ថិយាធំ ភិក្ខុធំ ឯតទហោ-
 សិ ភិ មយំ ករិស្សាម អាហមំ គតា^(៣) កិយ្យោ-
 បិ ឥនេវ អាគន្ធាត្ថំ ករិស្សត្ថិតិ ។ តត្វាវ អនុវសិត្វា

កោដិវត្ត បរិមសិក្ខាបទ

[៨៨] សមយោនា ព្រះពុទ្ធជីវិតាទព្រហ្មា កាលឆន្ទវេ
 ក្តោជេន របស់អនាថបំណុតសេដ្ឋី ទៀបក្រីសាវត្ថី ។ សមយ
 នោះឯង មានពួកដទៃ ពួក ទៅជិតក្រីសាវត្ថី បាននាំគ្នាពាក់ភេន
 ចំណុចកក់ផ្ទះសំណាក់បូរោសីនា ។ ធម្មត្ថិយភិក្ខុចាំទិញយនាំគ្នាស្ងៀក
 ស្ងួតហើយប្រាប់ដោយបាត្រនិងចិវមត្តព្រឹក ចូលទៅបំណុតកក់
 ក្រីសាវត្ថី ដល់មិនបានបំណុតកក់នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់បូរោសីនា
 (នោះ) ។ មនុស្សចាំទិញយនិយាយគ្នាថា លោកខ្លាស់ចាំទិញយ
 នាខំបន្តមកយូរណាស់ហើយ (ចាំដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាមន្តសាដោយ
 គោរព ។ កាលនោះឯង ធម្មត្ថិយភិក្ខុចាំទិញយ នាំគ្នាស្ងៀកស្ងួត
 ហើយប្រាប់ដោយបាត្រនិងចិវមត្តព្រឹក ចូលទៅកាន់ក្រីសាវត្ថីដើម្បី
 បំណុត ដល់មិនបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់បូរោសីនា(នោះ)
 ហើយនាខំ ក្នុងថ្ងៃចាំគំរប់ពិសេស ក្នុងថ្ងៃចាំគំរប់ពិសេស ។ ទើបធម្ម-
 ត្ថិយភិក្ខុចាំទិញយមានសេចក្តីព្រិះរិះផ្ទុះថា យើងចាំទិញយទៅកាកម
 ថ្មីអ្វី យើងគួរតែមកកក់ផ្ទះសំណាក់បូរោសីនានេះប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុចាំទិញយនៅហើយនៅទៀត ក្នុងផ្ទះសំណាក់នោះឯង

១.២ សាវត្ថិយុបិ វិស្សតិ ។ ៣ គ. ឆ. គន្ធា ។

កង់ សិក្ខាបទធំ ឧត្តសេយ្យជ ឯកោ អាវស្សជបិណ្ឌោ
 អុញ្ញាតត្រា គតា ទេ ឧត្តរ^(១) កុញ្ញេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។
 ឯវត្ថុធំ អគតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបទធំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[illegible]

គ្នាទាំងឡាយគប្បីសម្រេចនូវច្បាប់សីលធម៌នេះយ៉ាងនេះថា គាហករណ៍ផ្ទះ
សំណាក់ពួកពលីទាន ភិក្ខុត្រូវបានបោះបង្គោល បើបានឱ្យសេសសល់កំណត់
នោះទៅ ត្រូវតាមគ្នាបាចិត្តយ ។ សីលធម៌នេះ ព្រះធម៌នៃព្រះភាគបាន
បញ្ជាក់ឃើញដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨៨) សម័យនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ ក្រសួង
 ក្រសួងក្រសួង បានចូលទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្អូនភីនា ១ ។
 បុត្រស្វាមី ឡើយនិយាយថា ព្រះបាទមានវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ
 ហើយ (វាច្បាស់ហើយ) ក៏មានអាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុវិស្សន័យ ក៏មានអាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ ។
 លោកមុនមាននិមិត្តសញ្ញាដ៏ផ្ទុះសំណាក់ប្អូនភីនា ១៧ ឆ្នាំ ។
 បុត្រស្វាមី ឡើយនិយាយថា បានពេលពេលនេះនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
 អាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ បរិច្ឆេទព្រះបាទនិមិត្ត សូមលោកមុន
 បានចុះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ ការវិស្សន័យ
 នៅក្រៅក្រុងមានបំណុលច្រើន ដូច្នេះសំណាក់ប្អូនភីនា ១៧ ឆ្នាំ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបានហាមហើយ ហើយមិនទទួលបំណុល ក៏អត់ប្រុងក្នុង
 ពេលនោះ ។ ព្រះនោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុវិស្សន័យ ១៧ ឆ្នាំ ក្រសួង
 ហើយសំណាក់សេចក្តីនេះដល់ក្នុងវិស្សន័យ ។ គ្រាបុត្រសាវ័បុត្តនេះបាន

ភក្កវត្តា ឯកមន្តំ អាណេសំ ។ អចចោ ភក្កវ ឯកម្ម
 ចំណេ ឯកស្មី បក្កវលោ ធម្មំ គង្គំ គត្វា កំត្វា
 អាមន្តេសំ អនុជាតាមិ កំត្វាវ តិលាទេ កំត្វា
 អនុសំត្វា អនុសំត្វា អាស្រមិល្លា កុញ្ញត្ថំ ឯក
 បទ កំត្វាវ ឥមំ សំត្វាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យា អតិលាទេ
 កំត្វា ឯកោ អាស្រមិល្លា កុញ្ញត្វា គតា
 ទេ ឧត្តរំ កុញ្ញេយ្យ ចាចិត្តិយត្ថំ ។

[៨០] អតិលាទោ តាម សក្កោតិ គត្វា អាស្រមិ
 បក្កមន្តំ ។ តិលាទោ តាម ឧ សក្កោតិ គត្វា
 អាស្រមិ បក្កមន្តំ ។ អាស្រមិល្លោ តាម បក្កមន្តំ
 ភោជនាធំ អញ្ញត្ថំ ភោជនំ សាលាយ^(១) វា មណ្ឌប
 វា កុត្វាម្បល វា អដ្ឋោតាសេ វា អនោធិស្ស យោវនត្តោ
 បញ្ញត្តោ យោតិ ។ អតិលាទេ កំត្វា សក្ក
 កុញ្ញត្វា គតា ទេ ឧត្តរំ កុញ្ញស្សមិគំ ធម្មត្ថណ្ឌតិ
 អាមន្តំ ទុដ្ឋជស្ស ។ អដ្ឋោហាវ អដ្ឋោហាវ អាមន្តំ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ៤. សាលាយំ ។

[ព្រះជំនាន់ព្រះគាត ។ ព្រះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះជំនាន់ព្រះ
 គាត ច្រើនធ្វើធម្មតាហៅកិត្តតាំងឡាយបក្កុនិពលនោះ ហើយក្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិត្តមានជម្ងឺអាស្រមិយនៅ
 ហើយ ។ តាំងភោជនក្នុងពេលបាន ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ អ្នកតាំង
 ឡាយបក្សសំដែងឱ្យស្មើគ្នាបទនេះយកនេះថា បិណ្ឌបាតក្នុងពេលបាន
 កិត្តមិនមានជម្ងឺត្រូវបានបានតែម្តង បើបានឱ្យស្មើសក្តិកំណត់នោះទៅ
 ត្រូវតាមកិត្តចិត្តិយ ។

[៨០] កិត្តដែលអាចដើម្បីឱ្យសចេញពីកេតិកាននោះទៅបាន
 ហៅថា មិនមានជម្ងឺ ។ កិត្តដែលមិនអាចដើម្បីឱ្យសចេញពីកេតិកាន
 នោះទៅបាន ហៅថា មានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាតក្នុងពេលបាន
 បានដល់ភោជនតាំងឡាយ ភោជនណាមួយ ដែលគេកាត់តែនីក្នុងសា-
 លាភី ក្នុងមណ្ឌបក្តិ ទៀបគល់ឈើភី ក្នុងទីពឹងភី មិនបំពានបុគ្គលណា
 គេកាត់តែនីកំណត់លម្អមួយផ្នែក (គ្រប់គ្នា) ។ កិត្តមិនមែនជម្ងឺត្រូវ
 បានបានតែម្តង បើទទួលឱ្យស្មើសក្តិកំណត់នោះទៅ ដោយគិតថាអញ
 នឹងបាន ត្រូវតាមកិត្តក្នុង ។ កិត្តត្រូវតាមកិត្តចិត្តិយ គ្រប់ ៥ វិ. ដែល
 លេចចូលទៅ ។

[៧០] អតិលាទេ^(១) អតិលាទសញ្ញា ឥន្ទុត្តរ^(២) អាវ-
សធម៌ល្អា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាទេ
វេមតិកោ ឥន្ទុត្តរ អាវសធម៌ល្អា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាទេ តិលាទសញ្ញា ឥន្ទុត្តរ
អាវសធម៌ល្អា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិលាទេ
អតិលាទសញ្ញា អាបត្តិ ឥន្ទុត្តរស្ស ។ តិលាទេ វេម-
តិកោ អាបត្តិ ឥន្ទុត្តរស្ស ។ តិលាទេ តិលាទ-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៧១] អនាបត្តិ តិលាទស្ស អតិលាទោ សតិ
កុញ្ញតិ ឧច្ឆន្តោ វា អាគច្ឆន្តោ វា កុញ្ញតិ សាមិ-
កោ ជិមន្តន្តោ កោទេន្ត ឌីជិស្ស បញ្ញត្តោ ហោតិ
ន យោទន្តោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ចញ្ច កោដិបាទិ វេមតា
សព្វត្ថ អនាបត្តិ ឧច្ឆន្តកស្ស អាទិកម្មតិកស្សតិ ។

ពាសនិបាទ៍ ខ្មែរតី ។

១ ៩. អតិលាទោ ។ ២ ១. វ. ឥន្ទុត្តរ ។

[៧២] ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ហើយ
បរិភោគអាវសធម៌ល្អាបាន ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបរិភោគ
អាវសធម៌ល្អាបាន ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមានជម្ងឺ ហើយនាងអាវសធម៌ល្អាបាន ឲ្យ
លើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់
ថាមិនមានជម្ងឺ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសង្ស័យ (ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៧៣] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺនាង
កែលួច ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅភ្នំ ដើរមកភ្នំ ហើយនាង^(១) ដល់ភិក្ខុដែល
ដេញដោលសំពាធនមិនឲ្យឆាន់ ដល់ភិក្ខុដែលនាងបំណុលបានដែលគេ
កាត់កែចំពោះ ដល់ភិក្ខុដែលនាងបំណុលបានដែលគេកាត់កែដើមដល់
ឬយចំអែក អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុព្រោះនាងភោជនដាច់ភ្លឺ (ត្រូវ
ភោជនដាច់ភ្លឺ ដល់ភិក្ខុគួរ ដល់ភិក្ខុជាទាសិកដ៏មហាភ័ក្តិ ។

សំពាធន៍ ១ ចប់ ។

* ពានិស័ក្ខុមានជំងឺនាងចេញពីស្រែក ។ ត្រូវស្រែក ។ ចម្ងាយដូរទៅមួយថ្ងៃមកចម្ងាយថ្ងៃ ថ្ងៃ
ទីមួយនោះនាងម្តង ថ្ងៃទីពីរថ្ងៃម្តងបំបាច់នាងម្តងទៀត ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៧៣) តេន សមាយន ទុន្ទោ ភគវិ វាជិតហោ
វិហារិនិ វេទ្យានន កាលទុក្ខតំភិយេ ។ តេន ទោ
បន សមាយន វេទ្យានន្ទោ ចរិហិទលាភសន្តារាណា^(១)
សមរិសា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ ។
មទុស្សន ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ តានំ ហិ
នាម សមណា សក្យមុតិយា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សន្តំ កស្ស សម្បត្តំ ន មនាម
កស្ស សាទុ^(២) ន ក្កន្តិភិ ។ អស្សោសុ ទោ ភិក្ខុ
តេសំ មទុស្សនំ ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារ-
េន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អរហ័ន្ទា ។ យេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ តានំ ហិ នាម វេទ-
ន្ទោ សមរិសា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្សន្តិ ។ យេ ។ សទ្ធំ ភិវ កុំ វេទន្តុ ស-
មរិសា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញសិភិ ។

១ ១. ម. ចរិហិទលាភសន្តារា ។ ២ ក្កន្តិ វេទន្តុ សាទុនិម វិស្សនំ ។

សិក្ខាបទទី ២

(៧៣) សមិយនោ ព្រះកុទ្ធិមានព្រះភាវ កាលអន្តរោ
វេទ្យានន ជាតលទុក្ខតំភិយន ទៀបត្រៃនិវត្តិ ។ សមិយនោឯត
វេទន្តុ មានណាសស្ការៈសាបសូន្យហើយ ព្រមទាំងបរិសទ្យកំនាំគ្នាដើរ
សូមរឿយៗ ក្នុងក្រុងត្រៃលុយហើយនាង ។ មទុស្សនំទិយនយកំពាល
ចោស គំរង្វៀល បន្ទុះបង្ហាប់ជា សមណៈទាំងឡាយដាំទូនាចាព្រះកុទ្ធ
ឬត្រៃសក្យពព មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងក្រុងត្រៃលុយហើយនាង
សោះ (ឧបសមទុស្ស) អ្នកណាមួយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងគោដនល្អ
អ្នកណាមួយដែលមិនគេត្យង់នឹងគោដនដ៏ធ្លាញ់ពិសា ។ គំនុំទាំងឡាយ
បានឮមទុស្សទាំងនោះពាលចោស គំរង្វៀល បន្ទុះបង្ហាប់(ដូច្នោះ)
ហើយ ។ គំនុំទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបដឹង ។ យេ ។ គំនុំ
ទាំងឡាយនោះពាលចោស គំរង្វៀល បន្ទុះបង្ហាប់ជា វេទន្តុព្រមទាំង
បរិសទ្យ មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងក្រុងត្រៃលុយហើយនាង
សោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរពោ ឬលះវេទន្តុពពឬក្នុងព្រមទាំងបរិ-
សទ្យនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងក្រុងត្រៃលុយហើយនាង ពិតមែនឬ ។

ស្ត្រី កតតតិ ។ វិគ្គហំ ពុទ្ធា កតត កតតំ ហិ
 ធាម តុំ មោឃបុរិស សមរិសោ គុលេសុ វិញ្ញា-
 មេត្តា វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញស្សសំ ទេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ បសន្តានំ វា កំយ្យោ-
 កាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ កំត្តវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុទ្ទិសេយ្យេ គណាកោដិទេ ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្ថុ
 កតតតា កំត្តវេ សិក្ខាបទំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៤] គេង ចោ បទ សម្ភាយន មនុស្ស កិ-
 ណទេ កំត្ត កតតត ឯមន្តេន្តំ ។ កំត្ត កតតតាយន្តា
 ចាចិត្តិយន្តំ មន្តេន្តំ កតតតា គណាកោដិទន្តំ ។
 កតតតា ឯមន្តេន្តំ កតតតេសុ ។ គេងចោ កតតា
 ឯមន្តេន្តំ គណាកោដិទន្តំ មន្តេន្តំ កតតត
 កតតា កំត្ត កតតតេសុ អនុជាធាបិ កំត្តវេ កិណ-
 ទេន កំត្តតា គណាកោដិទន្តំ កុញ្ញតុ ឯវត្ថុ បទ
 កំត្តវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទិសេយ្យេ គណាកោដិទេ

ទេវត្ថុកិច្ចបទ្បាថា បតិក្រិដ្ឋានព្រះភាគ ព័ត៌មទ ។ ព្រះកុដ្ឋា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគច្រើននិរ្យាលថា ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងត្រឹមតាំង
 បរិស្ស បំណងនឹងដើរសូមរឿយ ។ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយហើយធានាទេ
 ម្ចាស់មោឃបុរិស ការនេះមិនមែនជាច្បាប់ដ្ឋានដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាន់នឹងមាត់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លាត្រិ-
 ក្រិណិទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កំត្តទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចឲ្យឆ្លើយ
 ខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំត្តនាមគណាកោដិទ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់កំត្តទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះ ។

[៧៥] សម្ភាយនាឯង មនុស្សទាំងឡាយនិមន្តពួកកំត្តដែលមាន
 ដើម្បី ដោយកត្ត ។ ពួកកំត្តសន្សំយ៉ាងទទួលបានដោយកំតត គណាកោដិទ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនហោរហើយ ។ ទើបពួកកំត្តក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចី
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិច្ចាទនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគជាម្ចាស់ច្រើនបង្កើតថា ហៅកំត្តទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះហើយ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្តទាំងឡាយ គេឯងគេអនុញ្ញាតឲ្យកំត្តមានដើម្បីទាន់គណ-
 កោដិទន្ត ម្ចាស់កំត្តទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចឲ្យឆ្លើយ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំត្តត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ព្រោះនាមគណាកោដិទ

អញ្ញាត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
តិណាទសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៥] ពេទ ទោ បទ សមយោទ អនុស្សា
ជីវនាទសមយោ សចីវតត្ថំ បដិយាទត្ថា កិក្ខុ និ-
មន្តន្តិ កោជន្តា ជីវនា អន្តរនស្សាមាតិ ។ កិក្ខុ
តត្ថាយន្តា ជាជីវនសន្តិ បដិគ្គត្តិ កកវតា ក-
ណាកោជន្តិ ។ ចីវ បរិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ កកវតា
ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ជីវ-
នាទសមយោ តណាកោជនំ កុត្តិត្តំ ឯវត្ថុ បទ
កិក្ខុវេ កក សិក្ខាបទំ ឧត្តមសយ្យាជ តណាកោជន
អញ្ញាត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិណាទ-
សមយោ ជីវនាទសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវត្ថុនំ កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

វៀរលន្តិកោទសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានជំងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះជីវនាទ
ព្រះភាគបុរាណបញ្ញត្តិយោជន៍ក្នុងទ្បាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាតវត្តិចត្តិ
ព្រមទាំងចីវ ក្នុងសម័យចីវនោះ ហើយនិងមនុស្សទាំងឡាយថា យើង
ទាំងឡាយនឹងនឹងឆ្កោលឆ្កាស់ទាំងឡាយឲ្យនាទ រួចហើយនឹងច្រក
ចីវឲ្យស្រៀកជណ្តប់ ។ ក៏ទាំងឡាយ សង្ស័យមិនចូលដោយគិតថា
គណាកោជនព្រះជីវនាទព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចីវក៏កើតឡើង
ដល់ក៏គ្នាថាយស្អប់ស្អើង ។ ក៏ទាំងឡាយត្រាបចូលសេចក្តីខ្វះខាត
ព្រះជីវនាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក្រាសថា ម្ចាស់ក៏ទាំងឡាយ
គឺជាគណបុត្រឲ្យអ្នកទាំងឡាយនាទគណាកោជនបុរាណក្នុងសម័យនៃចីវ-
នាទ ម្ចាស់ក៏ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រែងឲ្យនិម្មិតសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ក៏ក្នុងក្រកាបត្តិបដិក្ខិយ ព្រោះមាត់គណាកោជន វៀរ
លន្តិកោទសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានជំងឺ សម័យដែលគេឲ្យចីវនាទ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះជីវនាទព្រះភាគបុរាណបញ្ញត្តិយោជន៍ក្នុងទ្បាយ
យ៉ាងនេះ ។

[៩៦] តេជ ទោ បទ សមយោន មនុស្សា ចិវកា-

រតេ ភិក្ខុ កត្តោ ធម្មន្តន្តំ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយាយនា
នាធិវិសេន្តំ បដិក្ខុត្តំ កកវតា កណ្តោជន្តំ ។
កកវតា ឯតម្ភត្តំ អាហារេសុ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវ
ចិវកាសមយោ កណ្តោជន្តំ កុក្កុត្តំ ឯវត្ថុ បទ
ភិក្ខុវ សម្ម សំគ្គាបនំ ឧដ្ឋិសេយ្យនំ កណ្តោជន្តំ
អញ្ញត្រិ សមយោ ចាធិត្តយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
តិលានសមយោ ចិវកាសមយោ ចិវកាសមយោ
អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា ភិក្ខុនំ
សំគ្គាបនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៩៧] តេជ ទោ បទ សមយោន ភិក្ខុ ម-

នុស្សេហំ សម្ម អដ្ឋានំ កត្តន្តំ ។ អដ្ឋទោ តេ ភិក្ខុ
តេ មនុស្ស ឯតម្ភកេន្ទំ មុញ្ចត្តំ អាវុសា កាតមេ-
នំ បណ្តាយ ចិវស្សាមាតិ ។ តេ ឯវត្ថុឯសុ សិរេ
កត្ត កុក្កុតាតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយាយនា ន បដិក្ខុយានិ

[៩៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និងមន្តពូកក្នុងវេលា

ជាអក្ខរិយ ដោយចង្អុល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំយមិនទទួល
ដោយគិតថា គណៈភាជន ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីថ្កុំថ្កើនព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អថាគអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនាំខ្លួនគណៈភា-
ជនបាន ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
នឿយវែងឡើងស្វែងរកសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាចន្តបាច់ក្តីយ
ព្រះនាងគណៈភាជន រៀបរយនៃមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ឯសម័យដែលមានដើម្បី សម័យដែលប្រភេទចិវទ
សម័យដែលធ្វើចិវទ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទ
នេះ ព្រះជីមានព្រះភាគបានបញ្ជាក់ហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៩៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយអាទ្រី

ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
ទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកទាំងឡាយចូលបង្គំទី១ ទី២ ទី៣ យើង
ទាំងឡាយនឹងត្រឡប់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
និមន្តចាំក្នុងទីនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសន្សំយមិនទទួលដោយគិតថា

បដិក្ខុត្តំ ភក្កតា គណៈភោជន្តំ ។ ភក្កតោ ឋាន-
 មត្តំ អាហារេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ អន្ធាន-
 កមនសមយេ គណៈភោជនំ កុញ្ញតុំ ឯវត្ស បន
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបនំ ទុក្ខិសេយ្យនំ គណៈភោជនេ
 អញ្ញាត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ គន្ធាយំ សមយោ
 គិណ្ឌិសមយោ ចីវរានសមយោ ចីវរានសមយោ
 អន្ធានកមនសមយោ អយំ គត្វ សមយោតិ ។ ឯវត្សនំ
 ភក្កតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបនំ ចញ្ញាត្តិ ហោតិ ។

[៩៨] តេជ ទោ បន សមយេន កិក្ខុ មនុស្ស-
 ហិ សន្និ ឆានយ កុច្ឆន្តិ ។ អនេទោ តេ កិក្ខុ
 តេ មនុស្ស ឋាននកេនុំ មុហុត្តំ អាហារេសា តិរ
 ចានី) ឧបនេន ចិណ្ឌាយ ចរិស្សានាតិ ។ តេ
 ឯវត្សហំសុ ឥនេវ កន្តេ កុញ្ញជាតិ ។ កិក្ខុ
 កុញ្ញជ្ជាយន្តា ន បដិក្ខុណ្ឌនំ បដិក្ខុត្តំ ភក្កតា

• ៩, ១, ឆោត្តរេសុ អយំ ចាហិ ៩ ហោតិ ។

គណៈភោជនព្រះជីវិតព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនាំគ្នាទៅគណៈភោជន ក្នុងសម័យដែល
 មើលឮឆ្ងាយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្របច្រើនឲ្យ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវកាបក្តីចាចិត្តិយ ព្រោះនាំគ្នា-
 ភោជន រៀបលំអិតមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ
 សម័យដែលមានដង្ហើម ១ សម័យដែលគេប្រទេសចំរើន ១ សម័យដែល
 ធ្វើឲ្យច្រើន ១ សម័យដែលនៅកាន់ឲ្យឆ្ងាយ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខា-
 បទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះជីវិតព្រះភាគបានបញ្ជាគ្នាហើយដល់
 កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៩៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយទៅដោយទូកមួយអង្គ
 ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯកិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
 ទាំងនោះថា ម្ចាស់អាហារ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកបន្ទុកទៀបឆ្នេរមួយរំពេច
 សិន យើងទាំងឡាយនឹងត្រឡប់ទៅដើម្បីចិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំង-
 ឡាយនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បរិក្ខណៈកង្កែបនឹង សូមលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយនាំគ្នាទៅក្នុងទីនេះចុះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ាន
 ទទួលដោយគិតថា គណៈភោជនព្រះជីវិតព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។

គណកោដណ្ឌិ ។ កកវតោ ឯតមន្ត អាពេស្សំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឆាវភិក្ខុវេសមយេ គណកោ-
 ដណ្ឌិ កុញ្ញតុ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ វេសិ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យេន គណកោដណ្ឌិ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្ត-
 យំ ។ គត្តាយំ សមយោ គិណ្ឌសមយោ ចិវតានស-
 មយោ ចិវតានសមយោ អន្ធានកមនសមយោ ឆាវ-
 ភិក្ខុវេសមយោ អយំ គត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្ថុ
 កកវតោ ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ មញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៩៩] គេន ទោ បទ សមយេន ធិសាស្ស វស្ស
 វត្ថា ភិក្ខុ កដតហំ អាគច្ឆន្តិ កកវត្ថុ ធិស្សបាយ ។
 មនុស្ស ជាតាហេត្ថេក ភិក្ខុ បស្សិតា កត្ថេន ឯ-
 មន្តេនិ ។ ភិក្ខុ កក្កត្តាយត្ថា ចាចិវសេន្តិ មឯត្ថត្ថ
 កកវតោ គណកោដណ្ឌិ ។ កកវតោ ឯតមន្ត អាពេស-
 ្សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មហាសមយេ គណកោដណ្ឌិ

ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អន្តត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្បភិក្ខុតាំងឡាយ-
 កោចក្តសម័យឡើងដំបូងបំផុត ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ឃ្លីសំដែងឡើងនូវសក្តាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវតែបង្កើតចិត្ត
 ព្រះតាន់គណកោដណ្ឌិ រៀបរៀងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា-
 បទនោះគឺ សម័យដែលមានជំនួយ ១ សម័យដែលគេប្រទេសចំរើ ១
 សម័យដែលធ្វើចំរើ ១ សម័យដែលគេតាំងថ្មីថ្មាយ ១ សម័យដែល
 ល្បងដំបូង ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៩៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយ នៅចាំស្បែកក្នុងសិក្ខា
 តាំងឡាយ លុះដេញស្បែកចេញហើយ គឺតាំងឡាយឯក្នុងក្រុងគ្រិះដ៏ឃ្លីគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ក្នុងមនុស្សយើងភិក្ខុតាំងឡាយមកពីដើមសីមា^(១)
 ផ្សេងៗគ្នា ហើយក៏ទិដ្ឋផ្តាច់ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួល
 ដោយនឹកថា គណកោដណ្ឌិព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនហោមហើយ ។ ភិក្ខុ
 តាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអន្ត
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្បភិក្ខុតាំងឡាយតាន់

១ ភស្តុតាងព្រឹត្តិទិវ ព្រឹត្តិសមិទ្ធិ វិសេស ។

កុញ្ញតុំ ឯវត្ថុ ធម៌ កំត្វាវេ សមំ សិក្ខាបទំ ទុត្តិ-
 សេយ្យាថ គណកោជនេ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាតិក្កិយំ ។
 តត្ថាយំ សមយោ កំលានសមយោ ជីវតានសមយោ
 ជីវតានសមយោ អញ្ញានសមយោ កំលានសមយោ
 សមយោ មហាសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
 ឯវត្ថុនំ កតវតា កំត្វានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១០០] តេន ទោ ធម៌ សមយេន អញ្ញា មាគ-
 ធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ញាតិសារណហិកោ
 អាជីវកស្ស បទុជិតោ ហោតិ ។ វេដទោ សោ
 អាជីវកោ យេន វាជា មាគតោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
 តេទុចសន្តមំ ឧបសន្តមិកា វាជានំ មាគតំ សេនិយំ
 តិម្ពិសារំ ឯវត្ថុកេច ឥន្ទ្រាមហំ មហារាជ សទ្ធា-
 សណ្ឋិតំ កត្តិ^(១) កាតុត្តំ ។ សទេ តុំ កន្តេ ទុទ្ធប្បមុទំ
 កំត្វាសង្ឃំ ចមមំ កោដេយ្យាសិ ឯវំ តត្ថយ្យមិតំ ។

១ ឧ. ម សព្វធាសណ្ឌិត្តំ ។

គណកោជនេមហាសមយោន ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 កប្បិសំវេសនិវ្យាជន្តសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចត្រិកាបក្កិបក្កិយ
 ព្រះនាងគណកោជន វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានផ្លូវ ១ សម័យដែលគេច្រឡោតពីរ ១
 សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលចៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យ
 ដែលឡើងពីរទូក ១ សម័យដែលមានកិច្ចច្រើន ១ នេះជាសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះម៉ែមានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយ
 ដល់កិច្ចទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០១] សម័យនោះឯង (មានបុរសម្នាក់) ត្រូវជាញាតិសារណោ-
 ហិតាបសំព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារាជ បានបួសក្នុងសំណាក់អាជី-
 វិកទាំងឡាយ ។ សំណាក់នោះ អាជីវិកនោះចូលទៅគាល់ព្រះបាទ
 មាគធសេនិយតិម្ពិសារាជ ហើយបានទូលតាមរន្ធនោះព្រះបាទ
 មាគធសេនិយតិម្ពិសារាជថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើ
 ទូកក្នុងការប្រៀបប្រដាប់សណ្ឋិតិយ្យ^(១) ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសា-
 រាជត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ហើយលោកនឹងទុកកិច្ចសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
 ជាប្រធាននាទម្ងន់សិន (ទើប) យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ(បាទ) ។

១ គឺរៀបធៀបគ្នាធម៌សិក្ខាទិដ្ឋិ ត្រឹមត្រូវតាមសត្វ ។

អថទោ សោ អាជីវតោ ភិក្ខុនំ សុត្តំកេ ទ្កតំ
 ចារហេសិ អជិវសេន្តំ មេ ភិក្ខុ ស្វាគនាយ ភត្តនំ ។
 ភិក្ខុ កុក្កុបាយន្តា ឆានិវសេន្តំ បដិច្ចត្ថំ ភកវតា
 ភណ្ឌោជន្តំ ។ អថទោ សោ អាជីវតោ យេន
 ភកវ ភេទុបសុត្តំមិ ឧបសុត្តំមិត្វា ភកវតា សុត្តិ
 សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ កថំ សារណីយំ វិភិសាតោ
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិគោ ទោ សោ អាជី-
 វតោ ភកវន្តំ ឯកនាវេន ភវិយំ កោតមោ បព្វជិតោ
 អហិយំ បព្វជិតោ អហាតិ បព្វជិតោ បព្វជិតស្ស ចំណុំ
 បដិគ្គហេតុំ អជិវសេតុ មេ ភវី កោតមោ ស្វាគនាយ
 ភត្តំ សុត្តិ ភិក្ខុសង្ឃបាតិ ។ អជិវសេសិ ភកវ
 តុណ្ហិការេន ។ អថទោ សោ អាជីវតោ ភកវតោ
 អជិវសនំ វិនិត្វា បក្កាមិ ។ អថទោ ភកវា ឯកស្មី
 ជំនានេ ឯកស្មី បកវណោ ធម្មិ កថំ តត្វា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សមណភត្តសមយេ ភ-
 ណ្ឌោគោជនំ ពុត្ថិតុំ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបដិ

អាជីវករនោះក៏ប្រើប្រាស់ទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរឲ្យពេលវេលាជា
ភិក្ខុទាំងឡាយសូមទទួលចម្លាក់របស់ខ្ញុំដើម្បីគន្ធាតុក្នុងវិទ្យាស្ថាន ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលរបាយក៏តថា គណនាគង្វានព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ហាមហើយ ។ គ្រានោះ អាជីវករនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ដល់របាយក៏ពោលពាក្យដាច់កត់ចាត់ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលបុគ្គលធម្មវិភក្ស ដែលបុគ្គលធម្មវិភក្សស្រេច
ហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងជីវិតសមគួរ ។ អាជីវករនោះលុះស្ថិតនៅក្នុងជីវិត
ហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះតា-
តមដ៏ចម្រើនជាអកម្មស ខ្ញុំព្រះត្រីកំជាអកម្មសដែរ អកម្មសនូវទទួលដុំបាយ
របស់អកម្មសផងគា ព្រះតាតមដ៏ចម្រើន សូមទទួលចម្លាក់របស់ខ្ញុំព្រះ
អង្គដើម្បីគន្ធាតុក្នុងវិទ្យាស្ថាន មួយនាឡើយដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហភាព ។ អាជីវករនោះផងច្បាស់ថាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយក៏ប្រើសច្ចញ្ញាទៅក្នុងពេលវេលា ។ ព្រោះនិមន្ត
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដាក់ជាហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកជួបដុំក្នុងពេលវេលាហើយគ្រាស់ថា ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតនូវភិក្ខុនាខ័ណ្ឌវេលាផងក្នុងសម័យនៃសមណគត្តបាទ ខ្លាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងទូរស័ក្តិបទនេះយ៉ាងនេះថា

ទុក្ខសេយ្យន គណភោជនេ អញ្ញត្រិ សមយោ
 ចាតិក្កិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ គិលានសមយោ
 ចិវិគានសមយោ ចិវិការសមយោ អន្ធមសោ
 យោ ចាតិក្កិយំសមយោ មហាសមយោ សមណ-
 កត្តសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

[១១១] គណភោជនំ នាម យត្ថ ធន្តារោ កំគ្គ
 បញ្ចន្តំ ភោជនាចំ អញ្ញត្រេន ភោជនេន ចិមន្តិកា
 កុញ្ញន្តំ ឯតំ គណភោជនំ នាម ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ
 វិមេត្តា សមយំ ។ គិលានសមយោ នាម អន្ធមសោ
 ចាតិកិ ជាតិកា ហេតុ ។ គិលានសមយោតិ កុញ្ញ-
 តត្ថំ ។ ចិវិគានសមយោ នាម អនុត្តរេ កាបិលេ វស្សា-
 នស្ស បច្ឆិមោ មាសោ អនុត្តរេ កាបិលេ បញ្ច មាសា ។
 ចិវិគានសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ ចិវិការសមយោ នាម

កំគ្គត្រៃវិជ្ជាបញ្ញាចត្តិយៈ ព្រោះតាមគណភោជន រៀបរយនៃគោតសម័យ ។
 ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជំនួច សម័យដែលគេប្រ-
 ភេទចំរើន សម័យដែលធ្វើឲ្យចំរើន សម័យដែលដើរឆ្លើយឆ្លាយ សម័យ
 ដែលទៀងទាត់ស្រេច សម័យដែលមានកិត្យុច្ឆៃទ័រអន្តិម សម័យនៃសមណ-
 កត្ត ទោះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[១១១] ដែលហៅថា គណភោជន គឺកិត្យុច្ឆៃទ័រដែលនិមន្តចេញ
 ឈ្មោះភោជនចាំបាច់ ដោយភោជនណាមួយ ហើយតាមភោជនណា
 ភោជននោះ ហៅថា គណភោជន ។ ពាក្យថា រៀបរយនៃគោតសម័យ
 គឺសិក្ខាបទនៃគោតសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងមានបាន) ។ ដែលហៅថា
 សម័យមានជំនួច ដោយហេតុដែលស្របនឹងចាំបាច់ រួមយដែលបែក
 (បាក់ផ្តាច់ហៅថាមានជំនួច) ។ កិត្យុច្ឆៃទ័រមានសម័យឈឺថ្កាត់
 ហើយគប្បីបានគណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលគេប្រភេទ
 ចំរើន គឺថាកាលបើកិត្យុច្ឆៃទ័របានក្រាលកបិទ (សម័យនៃចំរើនបាន) បាន
 ត្រឹមត្រូវនៃ គឺថាបានពុទ្ធិនៃស្សនាដូចគ្នា បើកិត្យុច្ឆៃទ័រក្រាលកបិទ
 (សម័យនៃចំរើនបាន) បានត្រឹមត្រូវ ។ កិត្យុច្ឆៃទ័រមានសម័យនៃចំរើនបាន
 ហើយគប្បីបានគណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលធ្វើឲ្យចំរើន

• ជំនិត ១ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ។ ២ ជំនិត ១ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ពោធិ៍សាត់ ។

ជីវិត តាមរយៈនេះ ។ ជីវិតការសមយោគី កុញ្ញតត្ថំ ។
 អន្ធានកម្មនសមយោ ជាម អន្ធរយោជនំ តមិស្សមីតិ
 កុញ្ញតត្ថំ ។ តច្ចន្តេន កុញ្ញតត្ថំ ។ អាគារេន កុញ្ញ-
 តត្ថំ ។ នាវាភិក្ខុរោនសមយោ ជាម ហវំ អភិក្ខុមាស្សមីតិ
 កុញ្ញតត្ថំ ។ អាវុធយេន កុញ្ញតត្ថំ ។ ឱវុធយេន កុញ្ញ-
 តត្ថំ ។ មហាសមយោ ជាម យេត្ត ទ្វេ តយោ ភិក្ខុ
 ចិណ្ឌាយ ជរិត្វា យោបេន្តំ បតុវេន ភាគាត ន យោបេន្តំ ។
 មហាសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ សមណកត្តសមយោ
 ជាម យោ កោចិ បរិព្វាជនសមាចរោ កត្តំ តា.វ.
 តិ ។ សមណកត្តសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ អញ្ញត្រិ ស-
 មយោ កុញ្ញស្សមីតិ បដិក្កណ្ឌតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។
 អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តំ ចាចិត្តយស្ស ។

ភិកាសវេលភិក្ខុកំពុនិវេនិវេ ។ ភិក្ខុដ៏ដឹងជាមានសម័យជាដើម កុំឱ្យចិញ្ចឹមហើយ
 គប្បីតាមគណៈកោដន្យាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលដើរផ្លូវតាម
 ភិក្ខុដ៏ដឹងជាអញ្ជើញដើរផ្លូវតាមប្រមាណកម្មរយោជនំ ហើយគប្បីតាម
 គណៈកោដន្យាន ។ កាលភិក្ខុកំពុនិវេនិវេ ភិក្ខុប្បីតាមគណៈកោដន្យាន
 បាន ។ កាលភិក្ខុមកវិញ ភិក្ខុប្បីតាមគណៈកោដន្យាន ។ ដែលហៅថា
 សម័យឡើងដំបូក ភិក្ខុដ៏ដឹងជាអញ្ជើញឡើងដំបូក ហើយគប្បីតាម
 គណៈកោដន្យាន ។ ភិក្ខុឡើងដំបូកហើយគប្បីតាមគណៈកោដន្យាន ។
 កាលភិក្ខុចុះដំបូកហើយគប្បីតាមគណៈកោដន្យាន ។ ដែលហៅថា
 សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គ ភិក្ខុដ៏ដឹងជាសម័យដែលភិក្ខុទាំងឡាយគឺប្រើប្រាស់
 ដើម្បីបំបាត់ហើយបាននូវភ្នែកក្នុងចំណា ដែលភិក្ខុមួយអង្គមកវិញ
 ត្រូវជាប្អូនអង្គ បានមិនមែន ។ ភិក្ខុដ៏ដឹងថា សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គដូច្នេះ
 ហើយគប្បីតាមគណៈកោដន្យាន ។ ដែលហៅថា សម័យនៃសមណកត្ត
 ដ៏អនុលោមយុវដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកអកម្មស (គ្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា)
 ធ្វើកត្ត ។ ភិក្ខុដ៏ដឹងថា សម័យនៃសមណកត្តហើយគប្បីតាមគណៈកោដន្យាន
 បាន ។ ភិក្ខុទទួលគណៈកោដន្យានដោយគិតថា អញ្ជើញដំបូកគេ ត្រូវតាមភិ-
 ក្ខុក្នុង រឿយៗនៃតាមសម័យ ។ ភិក្ខុត្រូវតាមភិក្ខុបាចិត្តយ ត្រូវវាវិរ-
 ដែលលេចចូលក្នុង ។

[១០២] គណៈភោជនេ គណៈភោជនសញ្ញា អញ្ញា-
 ត្រិ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ គណ-
 ភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញាត្រិ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ គណៈភោជនេ ឧគណៈភោជនសញ្ញា
 អញ្ញាត្រិ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ គណៈភោជនសញ្ញា អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ ឧគណៈភោជនសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១០៣] អនាបត្តិ សមយេ ទ្វេ តរយា ឯកតោ
 កុញ្ញនិ ឯណ្ឌយេ ចត្វា ឯកតោ សន្និបត្តិកា
 កុញ្ញនិ ចំធូរត្ថេ សលាភក្ក បត្តិកេ ឧបោស-
 ថេកោ ចាជិបនិកោ ដទ្ធ ភោជនាជិ វេមត្វា សព្វគ្គ
 អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាជិកម្មកស្សាតិ ។

វិទ្យាស្ថានបុរាណ វិទ្យាស្ថាន ។

[១០៤] គណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ជាគណៈភោជនមេ ហើយ
 ហិកោត ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ វៀរលេងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ
 ក្នុងគណៈភោជនហើយនោះ ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ វៀរលេងតែមាន
 សម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងគណៈភោជនថា មិនមែនគណៈភោជនហើយ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ វៀរលេងតែមានសម័យ ។ មិនមែនគណៈភោជន
 ភិក្ខុសំគាល់ជាគណៈភោជន ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ មិនមែនគណៈភោជន
 ភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ មិនមែនគណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មិនមែនគណៈភោជន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០៥] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមានសម័យ ដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយចំប្រើអង្គដែលទាំងមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលក្រាបទៅ
 ដើម្បីបំណុលហើយប្រជុំគ្នាទាំងក្នុងទីមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលទាំង
 ឧប្បត្ត សលាភក្ក បត្តិកក្ក ឧបោសថិកក្ក បាជិបនិកក្ក អាបត្តិ
 មិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលទាំងភោជនចាត់តាំងត្រូវភោជន ៨ យ៉ាង ដល់
 ភិក្ខុក្នុង ដល់ភិក្ខុជាធានីដើមបញ្ចត្តិ ។

វិទ្យាស្ថានបុរាណ វិទ្យាស្ថាន ។

ពត៌យសិក្ខាបទ

[១០៤] តេជ សមយេន កុដ្ឋោ ភកវា វេសាលំយំ
 វិហាតិ មហាវេន កុដ្ឋាការសាលាយំ ។ តេជ ទោ
 មន សមយេន វេសាលំយំ មណីតានំ ភត្តានំ ភត្ត-
 មនិចានំ អនំដ្ឋិតា ហោតិ ។ អថទោ អញ្ញតាស្ស
 ទលិទ្ធស្ស កម្មការាស្ស ឯតទហោសិ ន ទោ ឥនំ
 ឡាតំ កវិស្សតិ យថាយំមេ^(១) មទុស្សា សក្កន្ធនំ ភត្តំ
 កកេន្តិ យទ្ធី^(២) បាហំមិ ភត្តំ កកេយ្យន្តិ ។ អថទោ សោ
 ទលិទ្ធា កម្មការាហ យេន កកេយ្យតិកោ តេជុបសាដ្ឋមិ
 ទុបសាដ្ឋមិទ្វា តំ កកេយ្យតិកំ ឯតទហោ ន បាហំ
 អយ្យបុត្ត កុទ្ធិប្បមុទស្ស កិច្ចសាដ្ឋស្ស ភត្តំ កាតុំ
 ធម៌ា មេ វេតទន្តិ ។ សោមិ ទោ កកេយ្យតិកោ សន្នោ
 ហោតិ មសុន្នោ ។ អថទោ សោ កកេយ្យតិកោ តស្ស
 ទលិទ្ធស្ស កម្មការាស្ស អនំរាតំ^(៣) វេតទន្តិ^(៤) អនាសិ ។
 អថទោ សោ ទលិទ្ធា កម្មការាហ យេន ភកវា
 តេជុបសាដ្ឋមិ ទុបសាដ្ឋមិទ្វា ភកវន្តំ អនិកាវេន្ទា

១ ឧ.ម. យថាយំមេ ។ ២ ឧ.ម. យំ ភត្តនាហំ ។ ៣ ឧ.ម. ភត្តនិកោ ។ ៤ វេតទន្តិវិ បាហោ

សិក្ខាបទទី ៣

[១០៥] សម័យានោ ព្រះពុទ្ធដំហនព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងៈ
 ការសាលា ក្នុងមហាវេន ក្បែរគ្រឹះវេសាលី ។ សម័យានោឯង ក្រុន
 វេសាលីគេបានចាត់ចែងកត្តាដ៏ក្នុងមាត់ទ្បាយតាំងនៅជាន់ច្ន់ ។ គ្រានោះ
 អ្នកធ្វើការងារកំជាមទុស្សបាលីគ្រានោះសច្ចៈគឺព្រះដូច្នេះថា មទុស្សតាំង-
 ទ្បាយនេះធ្វើកត្តាដោយការពា តាមទំនងយ៉ាងណា (ទំនង) នេះមិនមែន
 ជាថាវាជាបទ្បាយ បើដូច្នេះហេតុតែអញគ្រូធ្វើកត្តាទំនងនេះ ។ ឯអ្នក
 ធ្វើការងារដែលជាមទុស្សបាលីគ្រានោះ ចូលទៅកបុសោឈ្នះគិរិយតិក
 សុះចូលទៅហើយក៏ជាទំនងយាយាត្យកន្លែងកបុសោឈ្នះគិរិយតិកនោះថា
 មតិគេអយ្យបុត្រ ឡើងប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកត្តាដ៏ល្អិតសង្ស័យមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
 សូមអ្នកឱ្យថ្លែងឈ្នួលមកទំនុក ។ បុរសឈ្នះគិរិយតិកនោះឯង ក៏ជាមទុស្ស
 មានសព្វជ្រះថ្លាដែរ ។ ឯបុរសឈ្នះគិរិយតិកនោះ បានឱ្យថ្លែងឈ្នួល
 ប្រើទីតាំងមើលអ្នកធ្វើការងារដែលជាមទុស្សបាលីគ្រានោះ ។ គ្រានោះ
 អ្នកធ្វើការងារដែលជាមទុស្សបាលីគ្រានោះចូលទៅកាលព្រះដំហនព្រះ
 ភាគ សុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដំហនព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ

ឯកមន្ត្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្ត្តំ ធិសីទិ ទោ សោ
 ធិសីទិ កម្មតារោ កតវន្តំ ឯកមន្ត្តំ អនិកសេតុ
 មេ កន្ត កតវ ស្វាគនាយ កត្តំ សន្តិ កិក្ខុសង្ខេ-
 បាតិ ។ មហា ទោ អាវុសោ កិក្ខុសង្ខេ ជាតាហ៍តិ ។
 ហោតុ កន្ត បហាភិក្ខុសង្ខេ តហ្វ មេ តនក
 មជ្ជេយត្តា តនមិស្សតេន^(១) មេយ្យា បរិម្មវេស្សន្ត្រ-
 តិ ។ បដេវសេសិ កតវ តុណ្ហិភាវេន ។ អថទោ
 សោ ធិសីទិ កម្មតារោ កតវតោ អនិកសេតុ
 វិទិត្យា ឧត្តាយាសនា កតវន្តំ អនិកទេត្វា បទត្តុណំ
 កត្វា បដ្ឋាមិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ ធិសីទិ
 តិ កម្មតារោ ស្វាគនាយ តុន្តប្បមុទោ កិក្ខុសង្ខេ
 ធិមន្ត្តតោ តនមិស្សតេន មេយ្យា បរិម្មវេស្សន្ត្រ-
 តិ តោលស្សេវ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កុញ្ញិសុ ។ អស្សោសុំ
 ទោ មនុស្សា ធិសីទិ តិ កម្មតារោ តុន្តប្បមុទោ
 កិក្ខុសង្ខេ ធិមន្ត្តតោតិ ។ តេ ធិសីទិស្ស កម្ម-
 តារស្ស មហ្វតិ ទាននិយំ ភោជនិយំ អភិហរិសុ ។

* ១. ម. តនមិស្សតេន ។

កុន្តិវិទីសមគ្គ ។ បុរសអ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទីលក្ខណៈ ល្អ
 អង្គុយនៅក្នុងវិទីសមគ្គហើយ ក៏ត្រាច់ចូលតាមរូងចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាវៈ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាវៈសូមចូលកត្តាបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត្តាដ៏ចម្រើនក្នុងស្រុកកម្ពុជាអន្តរជាតិក្នុងសង្គម ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ កិក្ខុសង្ខេច្រើនណាស់ អ្នកចូរដឹងចុះ ។
 បុរសគំនិតត្រាច់ចូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្ខុសង្ខេច្រើនក៏ច្រើនចុះ
 (ព្រោះ) ដូចព្រះមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយ
 ត្រឡប់ទៅតាំងឲ្យយន្តិចបិណ្ឌវិញដោយបរិយាយយូរយាវទ្រព្វ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាវៈទ្រង់ចូលនិមន្តដោយតុណ្ហិភាវ ។ តែព្រោះ បុរស
 អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតចាត់ចែងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាវៈចូលនិមន្ត
 ហើយ ក៏ត្រាច់ចូលតាមរូងចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាវៈធ្វើប្រទស្សនា
 ហើយច្រៀសចេញទៅ ។ កិក្ខុតាំងឲ្យយន្តិចដ៏ណឹមថា ពួង កិក្ខុសង្ខេ
 មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតចាត់ចែងច្បាស់ហើយដើម្បីកត្តា-
 កិក្ខុដ៏ចម្រើនក្នុងស្រុក ត្រឡប់ទៅតាំងឲ្យយន្តិចបិណ្ឌវិញដោយបរិយាយយូរយាវ
 ទ្រព្វ ។ កិក្ខុតាំងព្រះភាវៈត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌវិញដោយឆាន់តាំងអំពី
 ត្រីក ។ មនុស្សតាំងឲ្យយន្តិចដ៏ណឹមថា ពួង កិក្ខុសង្ខេមានព្រះពុទ្ធ
 ជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតចាត់ចែងច្បាស់ហើយ ។ មនុស្សតាំងព្រះ

អដទោ សោ ធនំធម្មោ កម្មតារោ តស្ស វត្ថុយា
 អន្ធយេន បណ័តំ ទាធនីយំ កោធនីយំ បដិយាធាបត្វា
 កតវតោ តាលំ អាហោបេសិ^(១) កាលោ កន្ថេ ធិដ្ឋិតំ
 កត្តន្តិ ។ អដទោ កតវា បុត្តស្វាសមយំ ធិសេត្វា បត្ត-
 ចិវមាធាយេ យេន តស្ស ធិបិដ្ឋស្ស កម្មតារស្ស ធិវ-
 សំ តេនុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិ-
 សំធិ សន្តិ ធិត្ថុសន្តិ ។ អដទោ សោ ធនំធម្មោ កម្ម-
 តារោ កត្តន្ត ធិត្ថុ បដិសតំ ។ ធិត្ថុ ឯវមាហំសុ ចោតំ
 អាវុសោ នេហិ ចោតំ អាវុសោ នេហិតំ ។ អា ចោ
 តុម្ពេ កន្ថេ អយំ ធនំធម្មោ កម្មតារោតិ ចោតំ ចោតំ
 បដិក្កណ្ឌិត្ត បហុតំ មេ ទាធនីយំ កោធនីយំ បដិយត្ថំ
 បដិក្កណ្ឌាដ កន្ថេ យាវនត្តន្តិ ។ ន ចោ មយំ អាវុសោ
 ឯតំកាវណា ចោតំ ចោតំ បដិក្កណ្ឌាម អរិច មយំ
 កាលស្សេវ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កុញ្ញត្វា តេន មយំ

១ អាហោបេសិបិ បាណ ។

តំយកទាទន័យភោជនីយ មានប្រមាណច្រើនទៅ ដើម្បីអ្នកធ្វើការងារដើ-
 កំសត់ (នោះ) ។ លុះព្រឹកឡើង ទើបអ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះ
 ទូទុកស្បូកាក់តែងទាទន័យភោជនីយដ៏តូច ហើយឱ្យគេត្រាបទូលនូវ
 កត្តកាលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលគួរ
 ហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ស្ងៀមស្ងៀម ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រធីតិវិវាតិព្រឹក រួចហើយយាទិចូល
 ទៅកាន់លំនៅអ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់
 លើតាលន ដែលរកតាក់តែងថ្វាយ មួយគ្នាដោយកិត្តុសន្តិ ។ ទើប
 អ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះក៏អង្គុសកិត្តុតាំងឡាយក្នុងពេលកត្ត ។ ពួក
 កិត្តុកាលយាទិនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរឱ្យតែបន្តិចហើយ ម្ចាស់
 អាវុសោ អ្នកចូរឱ្យតែបន្តិចហើយ ។ អ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកតាំងឡាយដ៏ចម្រើន លោកតាំងឡាយសូមកុំទទួលនូវតែបន្តិចៗ
 ដោយគិតថា អ្នកធ្វើការងារនេះជាមនុស្សកំសត់ឡើយ (ព្រោះ) ទាទន័យ
 ភោជនីយមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឱ្យគេតាក់តែងហើយ បពិត្រ
 លោកម្ចាស់តាំងឡាយ សូមលោកតាំងឡាយទទួល(ទាន់)ត្រាតែឆ្អែក ។
 ពួកកិត្តុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងតាំងឡាយទទួលតែបន្តិចៗ ព្រោះតែ
 ហេតុនេះ ក៏មិនមែនទេ មកពីយើងតាំងឡាយត្រង់ទៅដើម្បីចំណូល

ដោតំ ដោតំ បដិគ្គហ្មាមាតិ ។ អដោ យោ ឧលំតោ
 កក្កុស្តារោ ឧដ្ឋាយនំ ចិយនំ វិចារេនំ ធានំ ហិ ឆាម
 កក្កុស្តា មយោ ធិបត្ថិតា អញ្ញាត្រិ កុញ្ញស្សន្តិ ។ បាហំ
 ចជីវណោ យោវន្តំ ឆានុត្ថំ ។ អស្សេហុំ ទោ ភិក្ខុ
 វស្ស ឧលិទ្ធស្ស កក្កុស្តារស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ចិយន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ នេ ភិក្ខុ អញ្ញាត្រិ ។ យេ ។ នេ
 ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ ឆានុត្ថំ ហិ ឆាម ភិក្ខុ
 អញ្ញាត្រិ ធិបត្ថិតា អញ្ញាត្រិ កុញ្ញស្សន្តិ ។ យេ ។
 សុត្ថំ កក្កុស្តារ ភិក្ខុ អញ្ញាត្រិ ធិបត្ថិតា អញ្ញាត្រិ
 កុញ្ញស្សន្តិ^(២) ។ សុត្ថំ កក្កុស្តារ ។ វិចារេនំ តុន្តោ
 កក្កុស្តា ឆានុត្ថំ ហិ ឆាម នេ ភិក្ខុវេ មោយពុស្ថា
 អញ្ញាត្រិ ធិបត្ថិតា អញ្ញាត្រិ កុញ្ញស្សន្តិ ធានំ ភិក្ខុវេ
 អញ្ញសម្ពាទំ កំ ចសាធាយ បសម្ពាទំ កំ ភិក្ខុកាភិយ
 ។ យេ ។ វេត្ថា បទ ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាម

១ ១, ៨. កុញ្ញន្តិ ។

ឆានំភាវនំកិព្រិកហើយ ហេតុនោះ បានជាយើងតាំងឡាយទទួលតែ
 បន្ទុកៗម្នាក់ ។ លំដាប់នោះ អ្នកធ្វើការនឹងតំសត់នោះពាលទោស
 គំរងៀល បន្ទុកបង្គាប់ថា មិនសមហេតុកតាំងឡាយដឹងរើសឲ្យបាននិមន្ត
 ហើយមិនគួរនឹងតាំងក្នុងវិធីនៃសោះ ឬខ្ញុំមិនកាចដើម្បីប្រគេនឲ្យឆាន់
 វែកឆេងនឹង ។ គំនុំតាំងឡាយអ្នកធ្វើការនឹងតំសត់នោះពាលទោស
 គំរងៀល បន្ទុកបង្គាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ គំនុំតាំងឡាយណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាគឺ ។ យេ ។ គំនុំតាំងឡាយនោះពាលទោស គំរងៀល
 បន្ទុកបង្គាប់ថា ពួកគំនុំដែលគេបាននិមន្តក្នុងវិធីនៃហើយ មិនគួរនឹងតាំង
 ក្នុងវិធីនៃសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់គំនុំតាំងឡាយ
 ភូមិពួកគំនុំគេបាននិមន្តក្នុងវិធីនៃហើយ ត្រូវបំបាត់ក្នុងវិធីនៃព្រា
 ចិត្តនៃឧប្ប ។ ពួកគំនុំត្រាចរូបថា មតិគ្រិព្រះនិពានព្រះភាគ ភិក្ខុ
 នៃន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ជ្រើសរើសថា ម្ចាស់គំនុំតាំងឡាយ
 ហោយបុរសតាំងនោះគេបាននិមន្តក្នុងវិធីនៃហើយ មិនគួរនឹងតាំង ក្នុង
 វិធីនៃ ម្ចាស់គំនុំតាំងឡាយ ការនៃនឹងនាំឲ្យជ្រើសរើសដល់ដានតាំង
 ឡាយដែលមិនគាន់ជ្រើស ឬដានដានតាំងឡាយដែលជ្រើសហើយឲ្យរើសតែ
 តែជ្រើសឡើងតែ ។ យេ ។ ម្ចាស់គំនុំតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ដើម្បីសង្វែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះហើយនេះថា គំនុំត្រូវតែបង្កប់នឹង

បាម្បរោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ ភគវតោ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១០៥] ឆេត ទោ ចន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
ភិលានោ ហោតិ ។ អញ្ញតោ ភិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ អាធាយ
យេន សោ ភិក្ខុ ឆេតុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុ
ឯតធរណិ គុញ្ញាហំ អាវុសាតិ ។ អលំ អាវុសា អត្ថិ
មេ ភត្តប្បត្តាសាតិ ។ តស្ស ភិក្ខុតោ បិណ្ឌចាតា
ឧស្សរ អាហរិយិត្ត ។ សោ ភិក្ខុ ច ចិត្តរូបំ
កុញ្ញំ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហារេស្សំ ។ អដទោ
ភគវិ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី បតិរណោ ចម្ពី
តមំ តត្ថា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាចាមិ ភិក្ខុវេ
ភិលានេន ភិក្ខុនា បាម្បរោជនំ គុញ្ញតុំ ឯវត្ថុ បទ
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្ថុសេយ្យាដ បាម្បរោជនេ
អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ

ព្រោតោបម្បរោជនំ^១ (គឺភាវនាដែលនាំមន្ត្រាធិក្រាយ) សិក្ខាបទ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុចាំឯវត្ថុយាយិននេះ ។

[១០៥] សម្មយោនាមិ មានភិក្ខុទ្រុបមានធម៌ ។ ភិក្ខុទ្រុប
ទៀតកាន់យកបង្កាន់បិណ្ឌបាតចូលទៅក្នុងភិក្ខុនោះ លុះចូលរៅហើយបាន
ចំហើយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសា លោកចូរចាន់ ។ ភិក្ខុ
មានធម៌ដូច្នេះយថា ម្ចាស់អាវុសា កុំឡើយ ចង្អុលដែលគេបម្រើឲ្យច្រូចបាន
ហើយ ។ បិណ្ឌបាតដែលគេនាំយកមកប្រគេនភិក្ខុនោះក្នុងពេលថ្ងៃពត ។
ភិក្ខុមានធម៌ចាន់ចាន់មិនបានដោយស្រួលសោះ ។ ភិក្ខុចាំឯវត្ថុយក្រាប
ចូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទំហំនេះ និរោធិនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនធ្វើឯម្នាក់ហៅភិក្ខុចាំឯវត្ថុយមក ក្នុងពេល
នោះហើយគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯវត្ថុយ តថាភក្កអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនាម
ដូច្នេះបានបម្បរោជនបាត ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯវត្ថុយ អ្នកចាំឯវត្ថុយគប្បីសំ-
ដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយាយិននេះថា ភិក្ខុត្រូវអាចគ្គិបាចិត្តិយ ព្រោតោ
បម្បរោជន វៀរលេងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ

១ ព្រោតោបម្បរោជនមន្ត្រាធិក្រាយនេះ ពោជនណាមួយក្នុងទីឯណោះ ហើយ
ត្រឡប់ទៅចាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ឬទទួលនិមន្តចាន់ក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់មកចាន់ក្នុងទី
ឯណោះវិញ ។

កិលានសមយោ អយំ ភក្កុ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
ភក្កវត្ថា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១០៦] ភេទ ទោ បទ សមយោន មនុស្សា
ចិវណ្ណានសមយោ សចិវភក្កំ បដិយោនេត្វា ភិក្ខុ
និមន្តន្តិ កោដេត្វា ចិវន អត្ថានេ ប្បហាតិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កុប្បាយត្ថា ឆានិវសន្តិ បដិកុត្តំ ភក្កវត្ថា បរម្ប
កោដនន្តិ ។ ចិវំ បរិក្ខំ ទុប្បជ្ជនិ ។ ភក្កវត្ថោ ឯវត្ថុ
អាហារេសុំ ។ មនុស្សានិ ភិក្ខុវ ចិវណ្ណានសមយោ
បរម្បកោដនំ កុប្បនុំ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវ ភមំ សិក្ខា
បដំ ទុដ្ឋិសេយ្យនំ បរម្បកោដនេ បញ្ញត្តិ សមយោ
ឆានិត្តយំ ។ ភក្កាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចិវ
ណ្ណានសមយោ អយំ ភក្កុ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ ភក្ក
វត្ថា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១០៧] ភេទ ទោ បទ សមយោន មនុស្សា ចិវ
ភក្កវត្ថោ ភិក្ខុ ភក្កេន និមន្តន្តិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុប្បាយត្ថា

សមយោដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាគរំពងភក្កត្រាម
ទាំងពីរក្នុងសម័យនៃចិវតាន ហើយនិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយថា ពួកយើងនឹង
និមន្តលោកត្ថាសំទាំងឡាយទាំង បួន(ចំនីប្រភេទ)ចិវត្វស្បៀតដណ្តប់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលយកថា បរម្បកោដនព្រះដ៏មាន
ប្រភេទទ្រង់ហាមហើយ ។ ចិវតំភិក្ខុទាំងឡាយស្តាប់ស្តើង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះគង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាភក្កមនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយកោដន
ក្នុងសម័យនៃចិវតានបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃ្លីកាំ
ដៃនិឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវរាប់ភិក្ខុជាចិត្តិយ ព្រោះតាន
បរម្បកោដន រៀបរយនៃមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
នី សម័យដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម័យនៃចិវតាន ១ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តភក្កភិក្ខុជាអ្នក
ធ្វើដំរើឱ្យតានបញ្ជី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលយកថា

ចាត់វិសេដ្ឋិ បដិក្ខត្តំ ភក្កតា បរម្យកោដជន្តិ ។
 ភក្កតា ឯតមន្តំ អាហោស្មំ ។ អនុជាបាមិ ភំគូរ
 វិវកាសមយេ បរម្យកោដជំ កុញ្ញត្ថំ វិវត្ត បទ
 ភំគូរ វិវ វិស្វាបនំ វិស្វយុត្ត បរម្យកោដជេ
 អញ្ញត្តិ សមយា ចាត់ត្ថិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិលា-
 ទសមយោ វិវត្តាទសមយោ វិវកាសមយោ អយំ
 តត្ថ សមយោតិ ។ វិវត្តំ ភក្កតា ភំគូរ
 វិស្វាបនំ វិញ្ញត្ថំ យោតិ ។

[១១៥] អថេវា ភក្កតា បុព្វត្ថសមយេ វិវ-
 សេតា បុព្វវិវត្តនាយ អាយស្មតា អាទន្ទ
 បុព្វសមយោ យេ អញ្ញត្តិ ក្បាល តេនុបស្ម័ន្តិ
 បុព្វស្ម័ន្តិ បញ្ញត្តិ អាសនេ វិស្វតិ ។ អថេវា
 តេ បុព្វស្ម ភក្កតា វិ អាយស្មតា វិ អាទន្ទ
 កោដជំ អនុស្ម ។ វាយស្ម អាទន្ទ កុញ្ញត្ថាយតោ
 វិ បដិក្ខត្តតិ ។ ភក្កតា អាទន្ទតិ ។ អលំ

បរម្យកោដជន្តិមានព្រះភាគទ្រង់យាមហើយ ។ ភំគូរវិស្វយ
 ក្រាបចូលសេចក្តីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភំគូរវិស្វយ គឺជាអនុញ្ញត្តិភំគូរវិស្វយ ក្នុងសម័យជាទី
 ធ្វើទូច្រវែន ម្ចាស់ភំគូរវិស្វយ អ្នកវាងវិស្វយក្នុងសម័យធ្វើទូច្រវែន
 សំគាល់នេះយ៉ាងនេះ ភំគូរក្រាបចំបង្គំ ព្រោះនោះបរម្យកោដជន្តិ
 រៀបរៀងនៃសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសំគាល់នោះ វិស្វយ
 ដែលភំគូរវាងវិស្វយ សម័យនៃវិស្វយ វិស្វយជាទីធ្វើទូច្រវែន នេះជា
 សម័យក្នុងសំគាល់នោះ ។ សំគាល់នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
 បញ្ជាក់ហើយដល់ភំគូរវិស្វយយ៉ាងនេះ ។

[១១៦] ត្រាោះ ពេលបុព្វត្ថសម័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ស្ងៀមស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយព្រះនិវត្តិ មានព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ
 ជាបុព្វសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ត្រកូល ។ លុះចូលទៅ
 ហើយក៏ទ្រង់និវត្តិសមណៈដែលគេកត់តែងថា ។ ទើបអនុស្សាវរីយ៍
 ចូលទៅបានថ្វាយកោដជន្តិព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ដល់ព្រះអាទន្ទ
 ដ៏មានអាយុផង ។ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុស្បើយ មិនហ៊ានចូល ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាទន្ទ អ្នកចូលចុះ ។ ព្រះអាទន្ទក្រាបចូលថា

កត្តា អត្ថិ ខេ ភត្តប្បព្វាសាតិ ។ កេណាទទ
 វិគេប្បត្តា កត្តាហិ ។ អថេវ កត្តា ឯស្មី
 ឯណេ ឯស្មី បករណេ ឯម្ហី កត្តា កត្តា
 អាប្បេសិ អនុជាតាមិ កត្តា កត្តប្បព្វាសាតិ^(១) វិគេប្បត្តា
 បរម្បកោដិ កុញ្ញតំ បរាញ បទ កត្តា វិគេប្ប-
 តតំ មញ្ញំ កត្តប្បព្វាសំ កត្តាម ឬ ធម្មតិ ។

[១០៧] បរម្បកោដិ ជាម បញ្ចន្ធ កោដិជាដ
 អត្តាភាវ កោដិ ឯមន្ទ្រតា ចំ បរេត្វា អត្តា
 បញ្ចន្ធ កោដិជាដ អត្តាភាវ កោដិ កុញ្ញតិ ឯតំ
 បរម្បកោដិ ជាម ។ អត្តា ឆ្រ ឆ្រយាតិ បរេត្វា
 សមយំ ។ កិលាទសមយោ ជាម ឧ សញ្ញាតិ
 ឯកាសាទ ឯសិប្បា យាវន្តំ កុញ្ញតំ ។ កិលាទ-
 សមយោតិ កុញ្ញតតំ ។ ចិវរោទសមយោ ជាម អនុគត

១ ១. ឆ. យេត្តកេសុ អយំ បរាភ ៩ បរាភ ។

សូមច្រើនមេត្តាប្រាស ត្រែងមិនគួរ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានចង្ហាន់គេបម្រើ
 នឹងប្រកែកហើយ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឆ្ងល់អានខ្ញុំ បើដូច្នេះ
 អ្នកចូរកំណត់ (ចង្ហាន់នោះដល់ភិក្ខុឯទៀត) ហើយចូលយក
 (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះអង្គមានព្រះភាគ
 ជ្រើសរើសប្រើក្នុងហេតុភ័ក្ត្រចំណង់ឡាយមក ក្នុងនោះនោះ ហើយត្រាស់ថា
 ឆ្ងល់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុកំណត់ចូរចង្ហាន់ដែលគេ
 បម្រើដើម្បីខ្លួនដល់ភិក្ខុឯទៀត ហើយចង់បរម្បកោដិបាន ឆ្ងល់ភិក្ខុ
 ចំណង់ឡាយ ភិក្ខុប្បកំណត់ថា យកក្បាលភិក្ខុនោះ ដូច្នេះភិក្ខុដែល
 គេបម្រើទុកដើម្បីខ្លួនដល់ភិក្ខុឯទៀតនេះ ។

[១០៨] ដែលហៅថា បរម្បកោដិ គឺ(ភិក្ខុ)ដែលគេបង្គំ
 ដោយកោដិ ៥ យ៉ាង កោដិណាមួយ ហើយក្រៅកោដិនោះទៀត
 នាងកោដិ ៥ យ៉ាង កោដិណាមួយ ទៅដល់ កោដិនេះហៅថា
 បរម្បកោដិ ។ ពាក្យថា ក្រៅវិសមានសម័យ គឺសិក្ខុក្រែង
 សម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងបានបាន) ។ ដែលហៅថា សម័យ
 ដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងអង្គុយបានដកបទាល់ចូលស្រីសាសនា
 មួយ ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្លាតែហើយគប្បីនាង(បរម្បកោដិ
 បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចិវរោទ គឺបើភិក្ខុមិនបាន(កាល

បញ្ចសិក្ខាបទី

[១១២] តេជ សមយេន តុត្ថោ កត្តា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវេន អនាថចំណ្ហិតស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន កាណាមាតា ឧបាសិកា សប្បា
ហោតំ ចសប្បា ។ កាណា តាមតោ អញ្ញាតស្ស
បុរិសស្ស ជំន្វា ហោតំ ។ អដិទោ កាណា មាតុយំ
អគមាសិ កេនចិវេន តាណីយេន ។ អដិទោ
កាណាយ សាមិកោ កាណាយ សន្និទោ ម្ខតំ
ទាហេសិ អាគច្ឆតុ កាណា ឥច្ឆាមិ កាណាយ
អាគតត្ថំ ។ អដិទោ កាណាមាតា ឧបាសិកា តិស្សី
វិយ វិត្តហត្ថំ ឥន្ទុន្តំ បូរំ បដិ ។ ចត្តោ បូរំ អញ្ញាតកេ
ចំណ្ហាវិកា ភិក្ខុ កាណាមាតាយ ឧបាសិកាយ ចិវេ
សនំ ចាវិសិ ។ អដិទោ កាណាមាតា ឧបាសិកា តស្ស
ភិក្ខុទោ បូរំ ទាហេសិ ។ សោ ជិក្ខុមិថា អញ្ញាស្ស
អាចិត្តំ ។ តស្សាមិ បូរំ ទាហេសិ ។ សោ ជិក្ខុមិថា
អញ្ញាស្ស រាចិត្តំ ។ តស្សាមិ បូរំ ទាហេសិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

[១១២] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលធនំទៅ
ត្បូងជនន របស់ឥតាចចំណ្ហិតសេដ្ឋំ ទៀបត្រីសាវត្ថិ ។ ព្រះនោះឯង
ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ជាស្រ្តីមានសប្បជ្រះថ្លា ។ (ឧបាសិ-
កានោះ) បានឲ្យនាងកាណាជាកូន ទៅបុរសទំនាត់ ទៅក្នុងស្រុកកូច១ ។
ព្រះនោះ នាងកាណា បានទៅផ្ទះមាតា ដោយភិក្ខុអ្វីមួយដែលខ្លួន
ត្រូវធ្វើ ។ ទើបប្តីនាងកាណាប្រើប្រើអ្នកសំណាត់នាងកាណាថា
នាងកាណាចូរមក អញ្ជូនឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ កាលនោះ
ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទ្រព ឬចម្លែង
ទំន់ភើត (គិតដូច្នោះហើយ) នាងក៏ចង់ទំ ។ ដល់ទំផ្ទុំមានភិក្ខុម្នាក់
ត្រាច់ប៉ុណ្ណាបាន ១ អង្គចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកាជាមាតានាង
កាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯទៀត ។ (មាតារបស់នាង
កាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់
ភិក្ខុវិទ ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។

យជាបដិយេត្តំ ឬវំ បរិក្ខេយំ អគមាសំ ។ ធុត្ថយម្បិ
 ទោ កាលាយ សាមីកោ កាលាយ សុត្តិកោ ទ្ធាតុ
 ចាហេសិ អនុត្តត្ថ កាលា ឥន្ទ្រាមិ កាលាយ
 អគត្ថំ ។ ធុត្ថយម្បិ ទោ កាលាមាតា ឧបាសិកា
 កិស្សិ វិយ វិក្កហត្ថំ កុត្តិ ឬវំ បដិ ។ បក្កេ
 ឬវំ បក្កាតោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ កាលាមា-
 តាយ ឧបាសិកាយ ធម៌សង្ខំ ចារិសិ ។ អថទោ
 កាលាមាតា ឧបាសិកា តស្ស កិក្ខុនោ ឬវំ
 ធារេសិ ។ សោ ធិត្ថមិត្តា អញ្ញស្ស រាជិត្តិ ។
 តស្សមិ ឬវំ ធារេសិ ។ សោ ធិត្ថមិត្តា អញ្ញស្ស
 រាជិត្តិ ។ តស្សមិ ឬវំ ធារេសិ ។ យជាបដិ-
 យេត្តំ ឬវំ បរិក្ខេយំ អគមាសំ ។ ធុត្ថយម្បិ ទោ
 កាលាយ សាមីកោ កាលាយ សុត្តិកោ ទ្ធាតុ
 ចាហេសិ អនុត្តត្ថ កាលា ឥន្ទ្រាមិ កាលាយ
 អគត្ថំ សរេ កាលា ជាតមិស្សតិ^(១) អហំ
 អញ្ញំ បជាបតី រាជស្សមិត្តំ ។ ធុត្ថយម្បិ ទោ
 កាលាមាតា ឧបាសិកា កិស្សិ វិយ វិក្កហត្ថំ

១ ១. ម. តាច្ឆិយ្យតិ ។

នំវេលាហនេវេសនាវិ កាលា បាន ចាត់ចែងហើយយ៉ាងណា ក៏អស់ ត្មាទ
 សល់ ។ ស្វាមីរបស់នាវិកាលាប្រើប្រាស់ទៅ ក្នុងសំណាក់នាវិកាលា
 ជាតំបន់វេលា បានកាលាចូលមកវិញ អញ្ញចន្ទីនាវិកាលាត្រឡប់
 មកវិញ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាវិកាលាគិតថា ការទៅដោយ
 ថែវទេវដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចង់ទិញរបស់ទៅជាតំបន់
 វេលា ។ កាលនោះ មានកុំពូ ១ អង្គអ្នកត្រាច់ទៅ ដើម្បីចំណុះកុំពូ
 ទៅកាន់សំនោរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាវិកាលា ។ តើឧបាសិកា
 ជាមាតារបស់នាវិកាលា ច្បាប់ប្រគល់ដល់កុំពូនោះ ។ កុំពូនោះ
 ចេញទៅប្រាប់ដល់កុំពូទៀត ។ (ឧបាសិកា) ច្បាប់ប្រគល់ដល់កុំពូនោះ
 ទៀត ។ កុំពូនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កុំពូទៀត ។ (ឧបាសិកា) ច្បាប់
 ប្រគល់ដល់កុំពូនោះទៀត ។ នំវេលាឧបាសិកាបានចាត់ចែងហើយ
 ពន្លឺប្រាប់អស់ត្មាទសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាវិកាលាប្រើប្រាស់ទៅ
 ក្នុងសំណាក់នាវិកាលា ជាតំបន់វេលា បានកាលាចូលមកវិញ អញ
 ចន្ទីនាវិកាលាត្រឡប់មកវិញ ជាមាតានាវិកាលាមិនត្រឡប់មកវិញទេ
 អញនឹងយកប្រក្ខណ៍ទៀតដោយ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាវិ
 កាលាគិតថា ការទៅដោយថែវទេវដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ)

តិស្សប្បយំ កាលោក វេទនីតិ ។ អដោច កាលាមាណា
 ទុច្ចាសិកា ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសិ ។ អដោច
 ភកវត កាលាមាណា ទុច្ចាសិកា ធម្មិយា កថាយ
 សទ្ធស្សេត្វា សមាធិបត្តា សមុត្តេដេត្តា សម្មាសត្វា
 ទុដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

[១១៣] គេ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតវេ
 សត្វា វេទនយា ធម្មិយាលោកំ កត្តកាតោ ហោតិ ។
 អញ្ញាតវេ ចិល្ចាតាវតោ ភិក្ខុ តំ សន្តំ ចិល្ចាយ
 ចាវេសិ ។ អញ្ញាតវេ ទុច្ចាសតោ តស្ស ភិក្ខុ ចា
 សន្តំ ធាយេសិ ។ សោ ធិត្ថម្ភំត្វា អញ្ញាស្ស អាចិក្ខំ ។
 តស្សបិ សន្តំ ធាយេសិ ។ សោ ធិត្ថម្ភំត្វា អញ្ញាស្ស
 អាចិក្ខំ ។ តស្សបិ សន្តំ ធាយេសិ ។ យដាបដិយន្តំ
 ចាដេយ្យំ ឃិត្តយំ អភយាសិ ។ អដោច សោ ទុច្ចា-
 សតោ គេ អនុស្សេ ឯតនវេន អដ្ឋុល្លោ អយ្យា

នាវិភាលកានេះ ហេតុអ្វីបានយ៉ាង ។ ទុច្ចាសិកាជាមាតារបស់នាវិ
 កាលោ គឺគ្រាបចូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកេលនោះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ទុច្ចាសិកាជាមាតារបស់នាវិ
 កាលោឲ្យឃើញត្រឹម ឲ្យកាន់យកត្រឹម ឲ្យស្រាវ ឲ្យរីករាយ ដោយ
 ក្នុងដីកាដ៏ច្រកបាយធម៌ ហើយត្រាកបាកភាសនយាននៅវិញ ។

[១១៣] សម័យនោះឯង នាវិកុលនេះ ទ ក្នុងនាវិសេចក្តីប្រាថ្នា
 មើម្បីចេញអំពីគ្រិនកន្ត្រៃនៅកាន់ប្រទេសរាជ្យាបដិយាលោក(១) ។
 ហេតុអ្វីក្នុងគ្រាចាំទៅ មើម្បីបំណុលកម្មយុទ្ធន៍ ចូលទៅក្នុងកុលនោះនោះ
 មើម្បីបំណុល ។ នាវិទុច្ចាសកម្មាភ័ន្តបានឲ្យគេប្រទេសដូរដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯទៀត ។ ទុច្ចាសកនោះឲ្យគេ
 ប្រទេសដូរដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុ
 ឯទៀត ។ ទុច្ចាសកនោះឲ្យគេប្រទេសដូរដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។
 ស្បៀងវិថលទុច្ចាសកនោះបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្នាទ
 សល់ ។ ទើបទុច្ចាសកនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា
 បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយផ្ទះទៅថ្ងៃសិន(ព្រោះ)

១ គឺប្រទេសរាជ្យាបដិយាលោកនេះ ។

អាតមេត យថាបដិយត្តំ ចានេយ្យំ ។ យ្យាចំ ធិត្តំ
 ចានេយ្យំ បដិយានេស្សមីតិ ។ ចាយ្យា^(១) សន្តា
 អាតមេតំ បយោតោ សន្តោតិ អកច់ស្ក ។ អដិទោ
 តស្ស ឧបាសកស្ស ចានេយ្យំ បដិយានេត្វា បច្ឆា
 តច្ចុទ្គស្ស ចោរា អច្ចិដ្ឋីសុ ។ បទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
 មីយន្តំ វិហានេន្តំ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-
 បុត្តិយា ឧ មត្តំ តាមិត្វា បដិគ្គហេស្សន្តំ អយំ វេសេសំ
 ឧត្វា បច្ឆា តច្ចុទ្គោ ចោរេហិ អច្ចិដ្ឋាតិ ។ អស្សាសុ
 ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាចំ ឧជ្ឈាយន្តាចំ មីយន្តាចំ
 វិហានេន្តាចំ ។ អដិទោ តេ ភិក្ខុ គតវតោ ឯតមត្តំ
 រាគេយេសុ ។ អដិទោ ភកា ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី
 បករណេ ធម្មី តាមិត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុចំ សំត្វាបនំ បញ្ញាបេស្សាមិ នស អត្ត-
 រស បដិពូ សង្ឃសុដ្ឋកាយ សង្ឃនាសុកាយ ។ មេ ។

១ ១. ឆ. ចាយ្យា ។

ស្បៀនីវេសន្តំ ធានាចំ វេសេហិយ ភាវីយ្យាន ខ្ញុំប្រគេនដល់លោកម្ចាស់
 ភាវីយ្យានេសំ វេសេហិយ ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងស្បៀន (ឬទៀត) ។ មនុស្ស
 ភាវីយ្យានេហិយ ចតិក្រម្មកម្ចាស់ យើងមិនអាចនឹងរំលែកបានទេ
 (ព្រោះ) ភូតរេវេន្តាចោរេហិយ (ថាប្តូរចោរេហិយ) កំនាត្វាទៅ ។ តាម
 ឧបាសកនោះចាត់ចែងស្បៀនហើយគឺជាគ្រាយគេ ចោរភាវីយ្យានេ
 កំដរណ្តើមយក (មេស័ទ្រព្យ) ក្នុងគោលនោះ ។ មនុស្សភាវីយ្យានេ
 គឺជាគោលគោល កំដរឱ្យ បន្តបង្ហាត់ថា អរណេ ភាវីយ្យានេសុក្ក-
 មុត្រ បំនេសមចំនិទំនេដំនិទំន្តំប្រមាណេហិយ រទូលសោះ ។ ធារាបក
 នេះប្រគេនសម្តីដល់សមណៈភាវីយ្យានេ ហើយ វេសេហិយ ភាវីយ្យានេ
 ចោរភាវីយ្យានេ កំដរណ្តើមយក (មេស័ទ្រព្យ) ។ ភិក្ខុភាវីយ្យានេ
 បានឧបទុស្សាភាវីយ្យានេនាម ភាវីយ្យានេ ភាវីយ្យានេ បន្តបង្ហាត់
 (ឬច្នោះ) ហើយ ។ វេសេនិក្ខុ ភាវីយ្យានេគ្រាបទូលសេចក្តីនេះនោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ជ្រើសរើសម្តីថា ចោរភាវីយ្យានេ ក្នុងគោលនោះហើយគ្រាសំថា
 ម្ចាស់ភាវីយ្យានេ បើប្តូរនោះ គឺជាគតិបញ្ញត្តិសំត្វាបនំ ភាវីយ្យានេ
 ខ្យាយ ព្រោះជាស្រីយក់រាជប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង និមិត្តភាពប្រពៃ
 ដល់សង្ឃ ដើម្បីនាំសម្ភារៈដល់សង្ឃ ។ មេ ។ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ

ឧទកន្តិក្ខំបត្តបូរ អនិរកសញ្ញា អបាមន្តិ ធុត្តដស្ស ។
 ឧទកន្តិក្ខំបត្តបូរ វេមនិកោ អបាមន្តិ ធុត្តដស្ស ។
 ឧទកន្តិក្ខំបត្តបូរ ឧទកសញ្ញា អបាមន្តិ ។

[១១៦] អបាមន្តិ ក្នុងបត្តបូរ បដិក្កណ្ឌតិ
 ឧទកន្តិក្ខំបត្តបូរ បដិក្កណ្ឌតិ ១ បហិណ្ឌកត្តាយ
 ១ កាមេយ្យត្តាយ បដិយត្តិ ទេត្តិ បហិណ្ឌកត្តាយ
 ១ កាមេយ្យត្តាយ ១ បដិយត្តិសេសកំ ទេត្តិ កបាទ
 បដិប្បស្សន្ត ទេត្តិ ញាតតោ បរិវត្តានំ អញ្ញាស្សត្តា-
 យ អត្តោ ធម្មេន ឧប្បត្តកស្ស អាមិកម្មត្តកស្សានំ ។

បុគ្គលំបូរេ ធិត្តិ ។

ក៏ក្នុងសាលាក្នុងន័យសង្ឃដែលមិនអាចព្យាបាលកំណត់ពីរបីបាត្រ ជាសេសទៅ
 វិញ ត្រូវតាមត្ថ្ថក្កដ ។ ក៏ក្នុងន័យសង្ឃដែលមិនអាចព្យាបាល
 បីបាត្រ ត្រូវតាមត្ថ្ថក្កដ ។ ក៏ក្នុងសាលាក្នុងន័យសង្ឃដែលមិនអាចព្យា-
 បាលបីបាត្រ ជាមិនអាចព្យាបាល មិនត្រូវតាមត្ថ្ថក្កដ ។

[១១៦] តាមត្ថ្ថក្កដមាន ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់អាច
 ត្រូវតែពីរបីបាត្រ ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់អាចពីរបីបាត្រ ដល់
 ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃ (ឯណាខ្លះ) ដែលមិនមែនជាសាវ័ននិ ដើម្បីបញ្ជូន
 ទៅ (ញាតិ) មិនភាគវិភង ដើម្បីជាស្បៀង ដល់ក៏ក្នុងសាលា
 ដែលមិនសង្ឃកំណត់ន័យសង្ឃដែលមិនអាចព្យាបាលពីរបីបាត្រទៅ (ញាតិ) ក្នុង
 ដើម្បីជាស្បៀងក្នុងដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ន័យសង្ឃដែលមិនអាចព្យា-
 បាលពីរបីបាត្រទៅហើយទៅវិញ ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ ដល់
 ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ដែលមិនសង្ឃ ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃ
 មិនដើម្បីអ្នកផ្សេង ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ន័យសង្ឃដែលមិនសង្ឃ
 ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ន័យសង្ឃ ដល់ក៏ក្នុងសាលាដែលមិនសង្ឃកំណត់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ្ធ

(១០៧) គេន សមយេន តុប្បា គគា សាវត្ថុយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ គេន
ទោ បន សមយេន អញ្ញតេពា ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ
និមន្តត្វា គោជេសំ ។ ភិក្ខុ កុត្តាវី បរិវិតា ញាតំកុ
លានំ គត្វា ឯគារេ កុញ្ញិសុ ឯគារេ បិណ្ឌចានំ
អាធាយ អគម៌សុ ។ អដទោ សោ ព្រាហ្មណោ បដិ
វិស្សកេ ឯគារេថ ភិក្ខុ មយា អយ្យា សន្តប្បតា
ឯថ កុញ្ញេថ សន្តប្បស្សមិតំ ។ គេ ឯវមាហំសុ តិ
ត្ថំ អយ្យ អម្ពេ សន្តប្បស្សសិ យេថ គយេ និមន្តតា
តេថ អញ្ញតំ យរាជ អាគត្វា ឯគារេ កុញ្ញិសុ ឯ
គារេ បិណ្ឌចានំ អាធាយ អគម៌សុតំ ។ អដទោ
សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ វិហារេតំ តេនំ
ហំ ធាម កុត្តា អញ្ញតំ យរេ កុញ្ញត្វា អញ្ញតិ
កុញ្ញិស្សន្តំ ន ចាហំ បដិគលោ យាវេត្ថំ ធាតុន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(១១៧) សមីយោនោ ព្រះត្រៃធីតានុព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវនេ របស់អនាថបិណ្ឌិតសន្តិ ទៀបគ្រន់សាវត្ថុ ។ គ្រានោះឯង មាន
ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុពុទ្ធជាន់ ។ ភិក្ខុនោះទាន់ហើយបាន
ហាមគន្លងហើយ តាំងកាន់គ្រឿងញាតិពុទ្ធជាន់ ភិក្ខុភ្នកខ្វះក៏ទាន់
ភិក្ខុភ្នកខ្វះកាន់យកបិណ្ឌចានទៅ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍នោះបាន
ពោលពាក្យនេះនឹងភ្នកដឹងអ្នកស្ម័គ្រស្មាលថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ពុទ្ធជាន់
ភិក្ខុពុទ្ធជាន់ខ្ញុំបានប្រគេនចម្លង់ចាន់បិណ្ឌចានហើយ សូមអ្នកពុទ្ធជាន់
អញ្ជើញមក ខ្ញុំនឹងអង្គុសអ្នកពលគ្នាទៀត ។ ភ្នកស្ម័គ្រស្មាលពុទ្ធជាន់នោះ
គោលយំនិរទេថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងអង្គុសយើងពុទ្ធជាន់ខ្ញុំ
ដូចម្តេចបាន អម្បាលភិក្ខុពុទ្ធជាន់ដែលអ្នកនិមន្តមកហើយ ភិក្ខុ
ពុទ្ធជាន់នោះមកកាន់ផ្ទះភ្នកយើង ខ្ញុំទាន់ ខ្ញុំកាន់យកបិណ្ឌចានហើយទៅ ។
ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលនោះស តិរវិល បន្តបង្កើតថា លោកដ៏ចំរើន
ពុទ្ធជាន់មិនសមនឹងទាន់ភ្នកផ្ទះយើងពុទ្ធជាន់ហើយទៅនាមកដ៏ចំរើន
ទៀតនោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនលោកបានទៀតបាន ។

អស្សោស្សំ ហោ ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧដ្ឋា-
 យន្តស្ស ជ័យន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បជ្រា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កថំ
 ហិ បាម ភិក្ខុ កុត្តារី បរាវិតា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ
 ។ បេ ។ សច្ចំ គេវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុត្តារី បរាវិតា អញ្ញ-
 ត្រិ កុញ្ញន្តិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិចារហិ តុដ្ឋោ ភគវ
 កថំ ហិ បាម តេ ភិក្ខុវេ ខោយបុរសា កុត្តារី បរា-
 វិតា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ខេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ ក
 បសាទាយ បសន្នាធំ ក តិយ្យកាកយ ។ បេ ។
 ឯវត្ថុ បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិបេយ្យាច
 យោ បធម ភិក្ខុ កុត្តារី បរាវិតា ខាធនិយំ ក
 កោដនិយំ ក ខាធយ្យ ក កុញ្ញេយ្យ ក ចាចិត្តិ-
 យន្តំ ។ ឯវត្ថុ ភគវតា ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ យោតិ ។

ពួកភិក្ខុព្រាហ្មណ៍នោះពាលទោស និងជៀស បន្តបង្កាប(ផ្លូវថ្នាល)
 ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះពាលទោស និងជៀស បន្តបង្កាបថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដាច់ហើយហាមកត្តាហើយ មិនគួរនឹងទៅដាច់ក្នុងទីដទៃទៀតនោះ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដាច់ហើយហាមកត្តាហើយ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ក្នុងទីដទៃទៀត ព័ត៌មានឬ ។
 ពួកភិក្ខុត្រាចម្លេងថា បត់ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព័ត៌មាន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និមន្សថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហោយបុរស
 ទាំងនោះ ដាច់ហើយហាមកត្តាហើយ ហេតុម្ចាស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ក្នុងទីដទៃ
 ទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការទេវបំណងទាំងឡាយដ្រូងដល់ពួកដទៃដែល
 មិនទាន់ដ្រូងថា ឬទាំងពួកដទៃដែលដ្រូងហើយឱ្យរើសរើសដ្រូងតទៅ
 ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីបំរើផង
 ឡើងខ្លួនសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដាច់ហើយហាមកត្តាហើយ
 ចំណាស់ក្តី បរាភោគក្តី ខ្លួនវាទើប ឬភោជនិយាហារ ត្រូវតាមភ្នំ
 បាចិត្តយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាចបញ្ញត្តាហើយ ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១១៥] គេច ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ តិលា-
 ជាតំ ភិក្ខុនំ បណ៌តេ បិណ្ឌបាតេ ធិហរន្តំ ។ តិលាបា-
 តំ ធិត្ថវបំ កុញ្ញន្តំ ។ តាម ភិក្ខុ ធិត្ថន្តំ ។ អាស្សាសិ
 ទោ ភគវំ ឧបាសន្តំ មហាសន្តំ តាកោរាសន្តំ សុ-
 តានំ អាយស្មន្តំ អាមន្តំ អាមន្តសិ ធិត្ថ ទោ សោ
 អាមន្ត ឧបាសន្តោ មហាសន្តោ តាកោរាសន្តោតិ ។
 អដទោ អាយស្ម អាមន្តោ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាពេ-
 លេសំ ។ កុញ្ញេយ្យំ បចាទន្តំ ភិក្ខុ តិលាបាតិវត្តន្តំ ។
 ឧ កុញ្ញេយ្យំ ភគវតិ ។ អដទោ ភគវំ ឯតស្មី ធិតាធន
 ឯតស្មី បករណេ ធិត្ថ តតំ តតា ភិក្ខុ អាមន្តសិ
 អនុជាបាមំ ភិក្ខុវេ តិលាទស្ស ច អតិលាទស្ស ច
 អតិវត្តំ កុញ្ញត្ថំ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ អតិវត្តំ តាកាត្ថំ
 អលមេតិ សទ្ធាន្តំ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥតំ សិក្ខាបទំ

[១១៥] សមយេនាវេន ភិក្ខុទាំងឡាយ តាំងកន្លែងបិណ្ឌបាតដ៏
 ត្រូវទៅទិញភិក្ខុឈើ ។ ភិក្ខុភិក្ខុឈើតាំងមុនបានហើយស្រួល ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុគ្នាចោលចំណុចតាំងភិក្ខុមុននោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានព្យា-
 សំឡេងទាំង សំឡេងធំ សំឡេងត្រឡៀវខ្លីក្នុង លុះឮហើយត្រង់
 ហៅព្រះភាគខ្លួនដ៏មានអាយុហើយត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាទន្ធ សំឡេងទាំង
 សំឡេងធំ សំឡេងត្រឡៀវខ្លីក្នុង សំឡេងនោះ ជាសំឡេងអ្វីហ្ន៎ ។
 ត្រាោះ ព្រះភាគខ្លួនដ៏មានអាយុត្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ-
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាទន្ធ ភិក្ខុភិក្ខុឈើតាំងនឹងសល់
 អំពីភិក្ខុឈើ ពិតមែនឬ ។ ព្រះភាគទូត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ភិក្ខុភិក្ខុមុនតាំងទេ ។ ព្រោះទីទាបនេះ បំណើនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ធ្វើដំបូងថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុង
 ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទិញ
 ភិក្ខុតាំងនឹងសល់អំពីភិក្ខុឈើភិក្ខុមុនឈើភិក្ខុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុត្រឡៀវតាំងនឹងសល់ (អំពីភិក្ខុឈើ) ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ភោជន
 ទាំងអស់នេះសមគ្រប់ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ធម្មសិល្បៈទាំងឡាយសិក្សាបរទេយ្យនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយតាំងហើយ

ទុដ្ឋិសេឃ្យោ យោ បន ភិក្ខុ កុត្តារី បវាសិតោ អនតិវត្ថុ

ចានន័យំ វា ភោជន័យំ វា ចានយ្យ វា កុរោយ្យ វា

ចាតិវត្ថុយន្តំ ។

[១១៩] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេទស្មី អន្ត អនិច្ចារោ ភិក្ខុ

តិ ។ កុត្តារី ឆាប ចក្ខុន្តំ គោជនាមំ អញ្ញតិ ភោជនំ

អន្តមសោ ត្យសត្តេនបិ កុត្តំ ហោតិ ។ បវាសិតោ ឆាប

អសនំ បញ្ញាយតិ ភោជនំ បញ្ញាយតិ ហន្តនាសេ

មិតោ អភិហោតិ បដិក្ខោចា បញ្ញាយតិ ។ អនតិវត្ថុ

ពុទ្ធហោមភោជនហ័យ ទំការស្មីតិ ទានតិ ទុវា វនិយាហា ឬកោជនិ
យាហាវដែលជាអនតិវត្ថុ គឺជាវត្ថុដែលមិនបានធ្វើឱ្យឈឺ មិនមិនមែន
សរសៃភិក្ខុឈឺ ត្រូវបង្កឱ្យចិត្តឈឺ ។

[១២០] គ្រឹះកាត្យាវា ភិក្ខុធម៌ត្ថិយ មានសេចក្តីស្តាប់គ្នាទី៣ សិក្ខាបទ
ទី១២ បាណសិក្ខា ។ បេ ។ ដែលហៅថា ឆាតហ័យ គឺជាឆាតជនយន្តិ
អនន្តមសោ យោ ហោចាតសម្បត្តិគោតនប្រយោជន៍ប៉ុន្មាន ។
ដែលហៅថា ហោមភោជន (គឺហោមប្រគល់ជាយអន្តិយន្តិ) គឺកុត្តារី
ទាន់ ឆាតគោតនម្តងប្រយោជន៍ ។ ទៅក្នុងក្បួន ។ ១ គេបង្កើន
ភោជនម្តងទៅ ១ ក្នុងហោមភោជន ២ ។ ដែលហៅថា អនតិវត្ថុ ។

១ អង្គថា ដែលហៅថា អនតិវត្ថុ គឺជា ចានន័យភោជនដែលមិនបានស្រាប់តាម
វិធីធម្មតា យន្តិ គឺជាភោជនដែលមិនបាន យន្តិភិក្ខុឈឺ ។

ឯអាការដែលមិនបានស្រាប់តាម ហៅថា អនតិវត្ថុ ។

២ វត្ថុទាំងឡាយមានផ្ទៃនិងមុខទាំងពីរ ដែលបានបង្កើតឱ្យមានសីលធម៌ធម៌
និងសីលនិងមុខទាំងពីរ ហៅថា អនតិវត្ថុ ហៅថា អាការ គឺជា វត្ថុដែលធ្វើឱ្យឈឺ
យកអាការៈឱ្យឆាតនិងមុខទាំងពីរឱ្យឆាត វត្ថុទាំងនេះគឺជាធម៌ធម៌ ។

៣ វត្ថុដែលភិក្ខុធម៌ត្ថិយ ឱ្យឆាតនិងមុខទាំងពីរឱ្យឆាត ហៅថា វត្ថុទាំង
នេះគឺជាធម៌ធម៌ ។

៤ វត្ថុដែលភិក្ខុធម៌ត្ថិយ ឱ្យឆាតនិងមុខទាំងពីរឱ្យឆាត ហៅថា វត្ថុទាំង
នេះគឺជាធម៌ធម៌ ហៅថា វត្ថុដែលឆាត ហៅថា វត្ថុដែលឆាត ។

នាម អកប្បយកតំ ហោតិ អប្បដិក្ខហិតកតំ ហោតិ

អនុច្ឆារិកកតំ ហោតិ អហត្ថចាសេ កតំ ហោតិ អ.

កុត្តាវិបា កតំ ហោតិ កុត្តាវិបា បរិវេនេន អាសនា

វុដ្ឋិភេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ ហោតិ

ន កិណាចាតិវត្ថុ ហោតិ ឯតំ អនតិវត្ថុ នាម ។ អតិវត្ថុ

នាម កប្បយកតំ ហោតិ បដិក្ខហិតកតំ ហោតិ

បានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើនយោបាយ (ដោយការព្រំឃាំង) គឺរបស់ដែល
 គេមិនបានធ្វើឲ្យជាកុត្តរ ១ របស់ដែលគេមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជា
 របស់គួរ ១ របស់ដែលគេមិនបានលើកឡើង (ឬ) មិនបានបង្កើនចូលទៅ
 ជិតដើម្បីឲ្យកុត្តរធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ គេមិនប៉ះពាល់ទៅនឹងភស្តុតាង
 ហើយធ្វើ ១ គេមិនទាន់បានដឹងហើយធ្វើ ១ គេមិនដឹងហើយបានហាម
 ការដទៃហើយ ត្រាចចាកអាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលគេមិន
 ពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ១ ខ្លឹមដែលមិនមែនជារបស់
 សរសៃគេកុត្តរ តែទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិវត្ថុ ២ ដែលហៅថា
 អតិវត្តនា បានដល់វត្ថុដែលបានធ្វើនយោបាយ (ដោយការព្រំឃាំង)

- ២ ភិក្ខុក្នុងយកវត្ថុបរាជ័យឲ្យភិក្ខុផងធ្វើនយោបាយ ក្នុងកុត្តរធ្វើនយោបាយនោះប៉ះពាល់
 ព្រំឃាំងហើយ ហើយធ្វើនយោបាយ របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
- ៣ ភិក្ខុទាញយកវត្ថុនយោបាយ របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ តែភិក្ខុម្នាក់ធ្វើនយោបាយនោះ
 មិនទាន់បានពោជទៅឲ្យដឹង ហើយធ្វើនយោបាយ របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
- ៤ ភិក្ខុអ្នកធ្វើនយោបាយបានដឹងហើយ ហាមហាមដឹងហើយ ព្រាងចាកអាសនៈហើយ តើ
 ធ្វើនយោបាយឲ្យបាន របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
- ៥ ភិក្ខុអ្នកធ្វើនយោបាយ មិនបានបញ្ចេញវិធីហើយ របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
- ៦ កោដិ ៥ យ៉ាង កោដិទទួលបាននិមិត្តសម្គាល់ពីភិក្ខុទាំង ១ ក្នុងនិមិត្តសម្គាល់
 ការព្រំឃាំងនយោបាយទាំង ៥ យ៉ាងនេះ កោដិដែលមិនមែនសម្គាល់ពីភិក្ខុដ៏ថ្មី ទាំងពីរចំណែក
 នេះ ហៅថា អនតិវត្តហានិទ ។

ទុក្ខារិកកតំ ហោតំ ហត្ថុចារសេ កតំ ហោតំ កុត្តារិចា
 កតំ ហោតំ កុត្តារិចា បរាវតេន រាសនា អវុដ្ឋិតេន
 កតំ ហោតំ អសមេតំ សទ្ធិន្តំ វុត្តំ ហោតំ តិលាចា-
 តិវត្តំ ហោតំ វតំ អតិវត្តំ ធាម ។ ទាននិយំ ធាម
 បញ្ច ភោជនិយំ យោមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ
 យាវជីវិតំ បមេត្វា អវសេសំ ទាននិយំ ធាម ។
 ភោជនិយំ ធាម បញ្ច ភោជនិយំ ទិណោ កុត្តាសោ
 សត្ត បច្ឆោ មំសំ ។ ទានិប្បូមំ កុញ្ញស្សមិតិ
 បដិក្កណ្ឌតិ អាមត្តំ ទុក្ខជស្ស ។ អវជ្ជាហារេ អវជ្ជា-
 ហារេ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១២១] អនតិវត្ត អនតិវត្តសញ្ញា ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត វេមតិកោ ទាននិយំ វា
 ភោជនិយំ វា ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាមត្តិ ចា-
 ចិត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត អនតិវត្តសញ្ញា ទាននិយំ វា

កិ លេសវេលេភេត្តិវិជ្ជាវត្ថុត ។ លេសវេលេភិក្ខុបាធិបតីយេភេត្តិ
 វិជ្ជាវេលេសំភូ ។ លេសវេលេភិក្ខុលេសភេត្តិ ឬបាធិបតីយេភេត្តិ ដើម្បី
 ភេត្តិវិជ្ជាវេលេសំភូ ។ ភិក្ខុនេស្តិយភិក្ខុបាធិបតីយេភេត្តិ ។ ភិក្ខុនេស្តិយេភេត្តិ
 ចើបភេត្តិ ។ លេសវេលេភិក្ខុនេស្តិយេភេត្តិ ដើម្បី មិនទាន់ត្រាក
 ចាកភាសនេភេត្តិ ។ លេសវេលេភិក្ខុលេសេភេត្តិ លេសអស់ទាំងនេះភូ
 ភេត្តិ ។ និមិត្តលេសវេលេសំភូភិក្ខុលេស វត្ថុទាំងនោះយ៉ាងនេះ ហៅថា
 អតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ទាននិយាយហារេ បានដល់លេសទាំងអស់
 ព្រៀលវេលេភោជនីយេភេត្តិ និមិត្តលេសវេលេសំភូ យោមកាលិក សត្តាហកាលិក
 យាវជីវិតេបញ្ច ហៅថា ទាននិយាយហារេ ។ ដែលហៅថា ភោជនិយាយហារេ
 ចោទានដល់ភោជនីយេភេត្តិ និមិត្ត ទំស្រស់ ទំស្រីច ត្រីសាច់ ។
 ភិក្ខុទទួលដោយនិមិត្ត អញ្ជើញទំស្រីច អញ្ជើញទំស្រីច ត្រីសាច់
 ទទួល ។ ភិក្ខុត្រីសាច់ទំស្រីច ត្រីសាច់ វា ដែលលេបចូល ។

[១២២] ទាននិយាយភោជនីយាយ ជាអនតិវត្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាថា
 អនតិវត្តនិមិត្ត ហើយទំស្រីចស្រីច បរិភោគភិក្ខុ ឬទាននិយាយហារេ ឬភោជនី-
 យាយ ត្រីសាច់ភិក្ខុបាធិបតីយេ ។ ភិក្ខុស្រីចស្រីចទាននិយាយភោជនីយាយហារេ
 ជាអនតិវត្ត ហើយទំស្រីចស្រីច បរិភោគភិក្ខុ ឬទាននិយាយហារេ ឬភោជនីយាយ
 ត្រីសាច់ភិក្ខុបាធិបតីយេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ភិក្ខុទាននិយាយភោជនីយាយ ជាអនតិវត្ត

គោដជ័យំ វា ទានតំ វា កុល្យតំ វា អាបត្តិ ចាចិត្ត-
 យស្ស ។ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវ-
 ជីវកំ អាហារត្ថាយ បដិគ្គណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អដ្ឋោហារា អដ្ឋោហារា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ
 អនតិវត្ថុសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ បមតិកោ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ អតិវត្ថុសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១២១] អនាបត្តិ អតិវត្ថុ តាការបេត្វា កុល្យតំ អតិវត្ថុ
 តាការបេត្វា កុល្យស្សមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ អត្រាស្សត្ថាយ
 ហារេត្វា កុល្យតំ កិលានស្ស សេសតំ កុល្យតំ យាប-
 កាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវជីវកំ សតិ បច្ចុយ្យ
 បរិកុល្យតំ ឧដ្ឋត្ថកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

បញ្ចសំបូរ ខ្ញុំផ្គុំ ។

ជាអតិវត្ថុទៅវិញ ហើយទំពារស្តីក្តី បរិភោគក្តី ខ្លាចខ្លាចយាហារ
 គោដជ័យាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តយ ។ កិច្ចទទួលរបស់ជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក យាវជីវិត ដើម្បីប្រយោជន៍ជាតាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 កិច្ចត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗ ករៈដែលលេបចូល ។ កិច្ចសំគាល់ក្នុង
 ខាងនិយោគដ៏យាហារដែលជាអតិវត្ថុ ជាអតិវត្ថុទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ កិច្ចមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងខាងនិយោគដ៏យាហារដែលជា
 អតិវត្ថុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កិច្ចសំគាល់ក្នុងខាងនិយោគដ៏យាហារ
 ដែលជាអតិវត្ថុ ជាអតិវត្ថុពិតបែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២២] តាបត្តិមិទទានំ ដល់កិច្ចដែលទិញធ្វើនិយមប្បវិធាន
 ដល់កិច្ចដែលទទួលរបស់ដោយគិតថា អញមិនទិញធ្វើនិយមប្បវិធាន
 ទានំ ដល់កិច្ចដែលនាំយករបស់ទៅដើម្បីកិច្ចដទៃ ដល់កិច្ចដែលទានំ
 របស់ដ៏សេសសល់អំពីកិច្ចឈឺ ដល់កិច្ចដែលទានំរបស់ជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក យាវជីវិតដោយទានហេតុ ដល់កិច្ចត្រូវ ដល់កិច្ចជា
 ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សំបូរទទឹង ៨ ចប់ ។

ឆ្លងសិក្ខាបទ

[១២២] តេជ សមយេន តុន្តោ គតា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ នេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណ-
មេ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ទេ ភិក្ខុ
តោសលេស្ស ជនបទេស្ស សាវត្ថិ អន្ទានមគ្គឃ្លង់បញ្ញា
ហោត្ថិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាថាវ អាចារិ ។ ទុតិយោ
ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អា អាវុសោ ឯវុបំ
អកាសិ នេតំ កប្បត្ថតិ ។ សោ តស្មី ឧប-
នង្គិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថិ អនាថស្ស ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន សាវត្ថុយំ អញ្ញាតស្ស ប្លតស្ស
សង្កតត្ថំ ហោតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ កុត្តារី បរាវិ-
តោ ហោតិ ។ ឧបទន្ធា ភិក្ខុ ញាតិកុលំ កុត្តា
បិណ្ឌាចាតំ អាណាយ យេន សោ ភិក្ខុ តេទុបសង្កម្ពិ
ឧបសង្កម្ពិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កុញ្ញាហិ អា-
វុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណាម្ពិតិ ។ សុទ្ធករ
អាវុសោ បិណ្ឌាចាតោ កុញ្ញាហិតិ ។ អថទោ សោ

សិក្ខាបទទី ២

[១២២] កាលណោ ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត-
ថេរកន យេសំអនាថបិណ្ឌិតសង្ឃ ក្សេត្រីសាវត្ថិ ។ សម័យានេនធិ
មានភិក្ខុតិវច្ឆេនីវត្ថុវិទ្យាយោក្សេត្រីសាវត្ថុក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទុប្ប
ប្រតិក្កអនាថា ។ ភិក្ខុជាតំបំពិបាកនិយាយពាក្យនេះ (យាត់) ភិក្ខុនោះ
ថា ម្ចាស់លោកជីមានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ អំពើដែលលោក
ធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រតិក្កអនាថានោះក៏ចងចាំនឹងភិក្ខុអ្នក
យាត់នោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុជាតំនោះបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យ
នោះធិ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិមានប្រជុំជនមួយពួក (ធ្វើ) សង្ឃកត្ត ។ ភិក្ខុ
ជាតំបំពិបាកបានសង្ឃកត្តចូលហើយហាមកត្តហើយ ។ ភិក្ខុដែលចងចាំ
នៅកាន់ត្រកូលជាញាតិហើយទទួលបិណ្ឌបាត រួចហើយក៏ចូលទៅភិក្ខុ
ដែលហាមកត្តនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុ
អ្នកហាមកត្តនោះថា ម្ចាស់លោកជីមានអាយុ លោកចូរនាំ (ចង្វាក់
នេះ) ចុះ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តក៏ប្រកែកថា ភិក្ខុអាវុសោ ខ្ញុំឆាន់បរិបូណ៌
ហើយ ។ ភិក្ខុដែលចងចាំក៏អធិរថា ម្ចាស់អាវុសោ បិណ្ឌបាត(នេះ)ល្អ
លោកចូរនាំទៅ ។ កាលបើភិក្ខុអ្នកចងចាំនោះជម្រុញទាំងពេក

កិច្ច ភេទ កិច្ចជា ឯប្បវិទ្យាយនាគោ តំ បិណ្ឌាចា-
 តំ កុញ្ញំ^(១) ។ ឧបទន្ទ្រា^(២) កិច្ច តំ កិច្ច ឯតនភោទ
 តំ ហិ ឆាម អាវុសា បំ វត្តតំ មញ្ញសិ យំ តំ
 កុញ្ញាវី បរិវត្តា អនតិវត្ត ភោជនំ កុញ្ញសីតិ ។ ឧ-
 ទុ អាវុសា អាចិត្តិតត្ថនំ ។ ឧទុ អាវុសា មុច្ឆិតត្ថនំ ។
 អនេចា សោ កិច្ច កិច្ចនំ ឯតមត្តំ អាណនេសិ ។
 យេ ភេ កិច្ច អប្បិទា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយនំ
 មិធនំ វិចារេនំ តនំ ហិ ឆាម កិច្ច កិច្ច
 កុញ្ញាវី បរិវត្ត អនតិវត្ត ភោជនេ អភិហដ្ឋំ
 បរិវស្សតិ ។ យេ ។ សដ្ឋំ តិវ តំ កិច្ច កិច្ច
 កុញ្ញាវី បរិវត្ត អនតិវត្ត ភោជនេ អភិហដ្ឋំ
 បរិវស្សតិ ។ សដ្ឋំ ភគវតិ ។ វិគរមា តុន្ទា
 ភគវ តនំ ហិ ឆាម តំ មោឃបុរិស កិច្ច កុញ្ញាវី
 បរិវត្ត អនតិវត្ត ភោជនេ អភិហដ្ឋំ បរិវស្សសិ
 ឯតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

១ ១. ម. កុញ្ញំ ។ ២ ១. ម. បេន្ទ្រា ។

កិច្ចកហមក្កនាគោ(ត្រាមិនបាទ)ក៏នាមបិណ្ឌបាគនោះទេ ។ កិច្ចដែល
 បង្កើតក្រោយពាក្យនេះនឹងកិច្ចកហមក្កនាគោថា ម្ចាស់អាវុសា
 លោកសំណាមកថ្មីជាបុគ្គលដែលគ្រូតែស្តីពីបុគ្គ តម្រូវលោកឆាន់រួច
 ហើយហាមកក្កហើយ ម្តេចឡើយក៏នៅតែនាមអនតិវត្តភោជន ។ កិច្ចក
 ហាមកក្កនាគោនាមថា ម្ចាស់អាវុសា ហេតុម្តេច លោកមិនប្រាប់(ឡើ)ផង ។
 កិច្ចកក្កនាគោនាមថា ហេតុម្តេច លោកមិនសួរ(ឡើ)ជាមុន ។ កិច្ចក
 ហាមកក្កនាគោនាមថា លោកនឹងប្រាប់កិច្ចតាំងឡើយក្នុងឈ្មោះនោះ ។
 ក្នុងកិច្ចកហដែលមានសេចក្តីប្រាប់ភិច ។ យេ ។ កិច្ចតាំងនោះក៏ដោយ
 លោក គឺជៀស បន្តិចបន្តួចថា កិច្ចមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅហើយហេ-
 លោកបង្ខំកិច្ចដែលនាមហើយហាមកក្កហើយ ឲ្យបានឲ្យអនតិវត្តភោជន
 (ថ្មីថ្មោ) លោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិច្ច ឬថា អ្នកឯង
 នាមកក្កនាគោហេតុកិច្ចដែលនាមហើយ ហាមកក្កនាគោហើយ ឲ្យ
 បានអនតិវត្តភោជន គិតថែមឬ ។ កិច្ចនាគោត្រាបទូលថា សូមប្រើមេត្តា
 ព្រៀប គិតថែម ។ ព្រះក្នុងដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រឡប់
 ចូលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅហេតុហេតុកិច្ចដែលនាម
 ហើយហាមកក្កហើយ ឲ្យបានអនតិវត្តភោជនទេ វិចារមោឃបុរស កំពើ
 ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រេថា ដល់ពួកផងដែលមិនចាត់ជ្រេថា

បសុដ្ឋានំ កំ ភិយ្យកាកាយេ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សំគ្គាបដំ ឧប្បិសេយ្យាជ យោ បទ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ កុត្តារី បរិវិតំ អនតិវត្ថន ទានជីយេន វា កោជនិ
 យេន កំ អភិហដ្ឋំ បរិវេយ្យ ហន្ត ភិក្ខុ ទាន វា កុត្ត
 វតិ ជានំ អាសាធនាបេត្តោ កុត្តស្មី ទានតិវត្ថយន្តំ ។

[១២៣] យោ បនាតិ យោ យាជិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី កត្តេ អនិច្ឆេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ កុត្តារី បាម
 បញ្ចន្ធំ កោជនានំ អញ្ញាតំ កោជនំ អន្តមសោ តុ
 សត្តនមិ កុត្តំ ហោតិ ។ បរិវិតោ បាម អសានំ
 បញ្ញាយតិ កោជនំ បញ្ញាយតិ ហត្ថទាសេ បិតោ
 អភិហាតិ បដិក្ខេតោ បញ្ញាយតិ ។ អនតិវត្ថំ បាម
 អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បជិត្តហិកកតំ ហោតិ
 អនុញ្ញាតកតំ ហោតិ អហត្ថទាសេ កតំ ហោតិ

បូជានុកជនវង្សជន្រ្ទស្រាបំហើយ ឱវរិកិកវង្សជន្រ្ទវង្សជន្រ្ទ ។ បេ ។
 ហសភិក្ខុចំនិច្ចាយ អនតិវត្ថយកប្បិសំវង្សជន្រ្ទឱវរិកិកសុត្តាបទនេះយ៉ាង
 នេះ ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយវិចារកាសនាំភិក្ខុទៅបរិវេណ
 បន្តិក្ខុវង្សនាមហើយហាមភិក្ខុហើយ ឱវរិកិកស្មី បរិកោត្តិ ឱវ
 រិកិកភិក្ខុភាជន ដោយពាក្យថា វិចារក អនុវត្តភិក្ខុ បរិកោត្តិ
 ដូច្នេះ ដឹងភិក្ខុភិក្ខុភាជននាមហើយ ត្រូវតាមភិក្ខុបាចិត្តិយ ។

[១២៤] គ្រីជិតាភិក្ខុ ភិក្ខុណាមួយ បាទសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុ
 បទនំ ខែបាទនំភិក្ខុ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ ភិក្ខុជន ។ ដែលហៅថា
 នាមហើយ ភិក្ខុបាននាមភាជនចំនិច្ចាយ យ៉ាង កោជនណាមួយ
 ដោយហោតេសូម្បីតែបុគ្គលិកស្មីក្នុង ។ ដែលហៅថា ហាមភិក្ខុ
 (ភិហាមប្រគល់ដោយអង្គ ៥ យ៉ាង) ភិក្ខុកំពុងនាម ១ តេយកភាជន
 ចក្រប្រគេនឱ្យ ១ គេបរិវេណវិចារកុត្តាស ១ គេបញ្ជូនភាជនមក
 ចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភាជន ១ ។ ដែលហៅថា រិកិកភិក្ខុ បានដល់ភិក្ខុ
 ដែលមិនបានឱ្យនិយមដោយ (កាតារវេយ្យ) ភិក្ខុសំដែងភិក្ខុ
 បានឱ្យភិក្ខុ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយឱ្យដល់របស់
 គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានឈើភាជន (បូជនបានបាតិកាចូលទៅដឹក
 ដើម្បីឱ្យដល់របស់គួរ) ១ ភិក្ខុមិនស្មើភាជនកុត្តាសហើយឱ្យ ១

អកុត្តាវិចារ កតំ ហោតិ កុត្តាវិចារ បរិវត្តន អាសនា
 វុដ្ឋិកេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ ហោតិ
 ទ កំលានាភិវត្តំ ហោតិ ឯតំ អនតិវត្តំ ឆាម ។
 ទាននិយំ ឆាម បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ
 សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិតំ វេទេត្វា អវសេសំ ទាន-
 និយំ ឆាម ។ ភោជនិយំ ឆាម បញ្ច ភោជនានិ
 ឱនោ ឥន្ទ្រាសោ សត្តុ មាត្រា មំសំ ។ អភិហន្តិ
 បរិវេយ្យតំ យាវតតំ វុដ្ឋសិ តាវតតំ កណ្តាហិតិ ។
 ជាបាតំ ឆាម សាមំ វា ជាបាតិ អញ្ញោ វា តស្ស
 អាភេទេន្តំ សោ វា អាភេទេតំ ។ អាសាននាហេត្វានិ
 វមិចា វមំ ចោទេស្សមិ សាវេស្សមិ បដិចោទេស្សមិ
 បដិសាវេស្សមិ មន្តិ កវិស្សមិកំ អភិហរតិ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ តស្ស វចោទេ ទានេស្សមិ កុត្តាស្សមិកំ

ភិក្ខុមិនបានឆាន់ហើយធ្វើទ ភិក្ខុនាឆាន់ហើយ យាមភោជនហើយ ក្រែក
 ចាកអាសនាហើយធ្វើទ របស់ដែលភិក្ខុមិនគោលថា របស់ទាំងអស់នេះ
 គួរហើយទ នឹងក្រែកដែលមិនមែនជារបស់សាល័យភិក្ខុស្រី ក្រែកទាំងពីរយ៉ាង
 នេះហៅថា អនតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ទាននិយ(នោះ) បានដល់វត្ថុទាំង
 អស់ លើកលែងភោជនទាំង៤យ៉ាង នឹងក្រែកយាមកាលិក សត្តាហកា-
 លិកនិយាយិកេចត្វា ហៅថាទាននិយ ។ ដែលហៅថា ភោជនិយ បាន
 ដល់ភោជន៤យ៉ាងគឺឆាមទ មំស្រស់ទ មំក្រៀមទ ត្រីទ សាច់ទ ។
 ពាក្យថា នាគត្តោបបរិវេយ្យា (នោះ) គឺភិក្ខុនិយាយថា លោកបដិបាន
 ប៉ុន្មាន មំមន្តយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ដែលហៅថា ជីវិ (នោះ) គឺភិក្ខុជីវិ
 ខ្លះៗ ឬក្នុងន័យដ៏ទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ឬភិក្ខុអ្នកយាមភោជន
 នោះប្រាប់ ។ ពាក្យថា វិចារេវាស (នោះ) គឺ ភិក្ខុនាំយក
 (ទាននិយឬភោជនិយ) ទៅដោយគិតថា អញនឹងចោទនឹងលើកភិក្ខុនេះ
 ដោយភ្នែកនេះ អញនឹងចោទចំពោះនឹងលើកចំពោះភិក្ខុនេះ ដោយភ្នែក
 នេះ អញនឹងធ្វើភិក្ខុនេះឱ្យកាប់មុខ ដោយភ្នែកនេះ ក្រែកតាមភិក្ខុក្នុង ។
 ភិក្ខុអ្នកយាមភោជនទទួលដោយគិតថា អញនឹងចំពោះស្តី នឹងនាថ

បដិគ្គណ្ហាតិ អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។ កោដជីយេន យាសានេ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៤៤] បរិវត្តេ បរិវត្តសញ្ញា អនតិកេត្តេ ចានជី-
យេន វា កោដជីយេន វា អភិបាដ្ឋេ បរិវត្តេ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ បរិវត្តេ វេមតិកោ អនតិកេត្តេ
ចានជីយេន វា កោដជីយេន វា អភិបាដ្ឋេ បរិវត្តេ
អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។ បរិវត្តេ អប្បវរិតសញ្ញា^(១) អនតិ-
កេត្តេ ចានជីយេន វា កោដជីយេន វា អភិបាដ្ឋេ បរិវត្តេ
អនាមត្តិ ។ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាជីវិកំ
អាហារត្ថាយ អភិហារតិ អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។ តស្ស
វចនេន ចានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិតំ បដិគ្គណ្ហាតិ អាមត្តិ
ទុក្ខន្ទស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ ទុក្ខ-
ន្ទស្ស ។ អប្បវរិត^(២) បរិវត្តសញ្ញា អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។
អប្បវរិតេ^(៣) វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខន្ទស្ស ។ អប្ប-
វរិតេ^(៤) អប្បវរិតសញ្ញា^(៥) អនាមត្តិ ។

១.២-៣-៤-៥ ៖ ឧ អប្បវរិតេ ។

តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខន្ទ ត្រូវទទួលបានដែលលេច ។ លុះភិក្ខុនោះបានចូលទៅ ភិក្ខុអ្នកបង្ខំ
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[១៤៥] ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម
ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយកោដជីយេនដែលជាអនតិកេត្តេចៅបង្ខំ(ភិក្ខុនោះ)ឱ្យបាន
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តី
សង្ស័យ ភិក្ខុទាំងឡាយកោដជីយេនដែលជាអនតិកេត្តេចៅបង្ខំឱ្យបាន ត្រូវអា-
មត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាមិនបានហាម
ភិក្ខុទាំងឡាយកោដជីយេនដែលជាអនតិកេត្តេចៅបង្ខំឱ្យបាន មិនត្រូវអាមត្តិ ។
ភិក្ខុអ្នកចោទបង្ខំរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាជីវិក
ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលក្នុងព្រះពុទ្ធិនោះ
ដោយគិតថា អញមិនទំពារស្តី មិនបាន តាមពាក្យរបស់លោកអ្នក
ចោទនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ពលំ ។ ទណ្ឌ
ដែលលេច ។ ភិក្ខុមិនហាមភោជនទេ តែភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុមិនហាមភោជនទេ ភិក្ខុអ្នកចោទសង្ស័យ ត្រូវ
អាមត្តិទុក្ខន្ទ ។ ភិក្ខុមិនបានហាមភោជន ភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថា
មិនបានហាមមែន មិនត្រូវអាមត្តិ ។

[១២៥] អនាមិក្ខំ អតិវិក្ខំ ការេត្វា នេតិ អតិវិក្ខំ
 ការេត្វា កុញ្ញាហិតិ នេតិ វេញស្សន្ទាយ ហរេត្វា
 កុញ្ញាហិតិ នេតិ កិលានស្ស ខេសេតិ នេតិ យាមកា
 លិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ ចចូយេ
 បរិកុញ្ញាតិ នេតិ ឧប្បន្តតស្ស រាជគម្មតស្សតិ ។

ផ្ទុសិក្ខាបទំ ខីឡិតំ ។

[១២៥] អាចត្តិមិទមាន ដល់ភិក្ខុដែលឱ្យភិក្ខុផងគ្នាថ្វីវិទ្យាបិដក
 ហើយឱ្យ ដល់ភិក្ខុដែលឱ្យដោយពាក្យថា លោកចូរឱ្យគេធ្វើឱ្យជាវិទ្យា-
 បិដកហើយនិមន្តទាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុដែលឱ្យដោយពាក្យថា លោកចូរទាំ
 (ឧទាហរណ៍និយាមការនេះ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃចុះ ដល់
 ភិក្ខុដែលឱ្យរបស់ដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈឺ ដល់ភិក្ខុដែលឱ្យរបស់ជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ហើយពាក្យថា ការណ៍នេះហេតុចូរលោក
 ទាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុឆក ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ រាជ ។

សត្តមសិក្ខាបទ

[១២៦] តេជ សមយេន តុត្ថោ ភគវា វាជនាហ
 វិហាតិ វេជ្ជវេន តេជនុត្តរំវាមេ ។ តេជ ខោ
 បន សមយេន វាជនាហ តំភ្នុសមដ្ឋោ ហោតិ ។ សត្ត-
 រសវត្ថុយា ភិក្ខុ តំភ្នុសមដ្ឋំ ឧស្សនាយ អគម៌សុ ។
 មនុស្សា សត្តរសវត្ថុយេ ភិក្ខុ បស្សិតា ឧហារេត្ថា
 វិសិម្បត្ថា កោជិត្ថា ខាធនីយំ អនិសុ ។ សត្តរសវត្ថុ-
 យា ភិក្ខុ ខាធនីយំ អាទាយ អាវាសំ គត្ថា ឧត្ថត្ថិ-
 យេ ភិក្ខុ ឯតទរោត្ថំ គត្ថាវាសោ ខាធនីយំ ខាធន-
 ជាតិ ។ តុត្ថោ តុម្ពេហំ អាវាសោ ខាធនីយំ លទ្ធនំ ។
 សត្តរសវត្ថុយា ភិក្ខុ ឧត្ថត្ថិយាជំ ភិក្ខុជំ ឯតទរំ
 អាវោចសុ ។ តី បន តុម្ពេ អាវាសោ វិការល
 កោជំ គុញ្ញជាតិ ។ ឯវិហារសោតិ ។ ឧត្ថត្ថិយា ភិក្ខុ
 ឧជ្ឈាយនំ ទិយនំ វិហារេនំ តនំ មា ធាម សត្ត-
 រសវត្ថុយា ភិក្ខុ វិការល កោជំ គុញ្ញស្សន្តិគំ ។

សិក្ខាបទទី ៧

[១២៦] កាលានោ ព្រហ្មជ្ឈមាទព្រាកាគ កាលធនំនៅ
 វត្តោឡេន ជាគលនុត្តរំវស្សាន ក្បែរត្រីភជត្រិះ ។ សម័យានោឯន
 ត្រីភជត្រិះលេនិយោស្រពាឈីកំលូលក្ខំ ។ ពួកសត្តរសវត្ថុយភិក្ខុ
 ក៏បានទៅដើម្បីមើលមហាស្រពដែលលេនិយភិក្ខុលក្ខំ (នោ) ។
 មនុស្សចាំនិទ្យាយ បានឃើញពួកសត្តរសវត្ថុយភិក្ខុហើយ មិនខ្លាចស្រី
 ទេ ទិវលាប ឲ្យឆាន់ ស្រែចងាយក៏ប្រគេនឲ្យទាន់យះ ។ ពួកសត្តរស-
 វត្ថុយភិក្ខុ កាន់យកទាន់យះទៅភាគម ហើយមិនយាយភាគៗនេះប្រាប់ពួក
 ឧត្ថត្ថិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវាសោចាំនិទ្យាយ លោកចាំនិទ្យាយចូរទទួល
 យកទាន់យះទៅឆាន់ចុះ ។ ពួកឧត្ថត្ថិយភិក្ខុចាំនិទ្យាយសួរថា ម្ចាស់អាវា-
 សោចាំនិទ្យាយ ពួកលោកបានទាន់យះបគព៌័យ ។ ពួកសត្តរស-
 វត្ថុយភិក្ខុបានប្រាប់អ្វីនឹងចុះដល់ឧត្ថត្ថិយភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។ ពួកឧត្ថត្ថិយភិក្ខុ
 សួរថា ម្ចាស់អាវាសោចាំនិទ្យាយ លោកចាំនិទ្យាយបានឆាន់កោដកក្នុង
 គោលដែលមិនគួរមែនឬ ។ ពួកសត្តរសវត្ថុយភិក្ខុឆ្លើយថា មែនអាវាសោ
 ចាំនិទ្យាយ ។ ពួកឧត្ថត្ថិយភិក្ខុភាសាទៅស គឺដៀល បន្តបន្តិចថា ពួក
 សត្តរសវត្ថុយភិក្ខុ មិនគួរនឹងឆាន់កោដកក្នុងគោលវិការល (ដូច្នេះ) លោក ។

វេទកោ ធម្មតិក្ខណៈ ភិក្ខុ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ឯកមន្ត វេទកោ វេទកោ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កេនី ហិ ធាម សត្តសវត្តិយា ភិក្ខុ វិចារេ
 កោជន្តិ កុញ្ញស្សន្តិ ។ យេ ។ សច្ចំ កិច្ច កុញ្ញ ភិក្ខុវេ
 វិចារេ កោជន្តិ កុញ្ញចាតិ ។ សច្ចំ ភក្កនិ ។ វិចា-
 ហិ កុញ្ញ ភក្កនិ កេនី ហិ ធាម កុញ្ញ មោឃបុរិសា
 វិចារេ កោជន្តិ កុញ្ញស្សន្តិ ទេតិ មោឃបុរិសា អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ
 ។ យេ ។ វេទកោ បទ ភិក្ខុវេ វេទកោ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋ-
 សេយ្យនំ យោ បទ ភិក្ខុ វិចារេ ទាននិយំ វា
 កោជនិយំ វា វាធម្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ចាតិក្ខិយន្តិ ។

[០២៨] យោ បទាតិ យោ យាជិសា ។ យេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ យេ ។ អយំ វេទកោ អត្ថេ អជំប្បេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ វិចារេ ធាម ឧដ្ឋន្តិកោ វិចារេ យោ អ-
 ណុក្កមនា ។ ទាននិយំ ធាម បទ កោជនិយំ

វេទកោ ធម្មតិក្ខណៈ ភិក្ខុ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ឯកមន្ត វេទកោ វេទកោ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កេនី ហិ ធាម សត្តសវត្តិយា ភិក្ខុ វិចារេ
 កោជន្តិ កុញ្ញស្សន្តិ ។ យេ ។ សច្ចំ កិច្ច កុញ្ញ ភិក្ខុវេ
 វិចារេ កោជន្តិ កុញ្ញចាតិ ។ សច្ចំ ភក្កនិ ។ វិចា-
 ហិ កុញ្ញ ភក្កនិ កេនី ហិ ធាម កុញ្ញ មោឃបុរិសា
 វិចារេ កោជន្តិ កុញ្ញស្សន្តិ ទេតិ មោឃបុរិសា អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ
 ។ យេ ។ វេទកោ បទ ភិក្ខុវេ វេទកោ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋ-
 សេយ្យនំ យោ បទ ភិក្ខុ វិចារេ ទាននិយំ វា
 កោជនិយំ វា វាធម្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ចាតិក្ខិយន្តិ ។

[០២៩] ត្រីភិក្ខុវេ ភិក្ខុណាមួយ វាធម្មតិក្ខណៈ ឧដ្ឋាយន្តិ
 បទ បទាតិ ភិក្ខុវេ ។ យោ វេទកោ ឧដ្ឋាយន្តិ ត្រីភិក្ខុវេ បទ បទាតិ
 អណុក្កមនា ។ ទាននិយំ ធាម បទ កោជនិយំ

វិភាសសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ កាលេ វេមត្ថ-
 តោ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ កាលេ កាលសញ្ញា
 អនាមត្តិ ។

[១២៩] អនាមត្តិ យាមកាលិកំ សត្តាហកា-
 លំតំ យាវជីវិតំ សតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញតិ ទុក្ខត្ថ-
 កស្ស អាទិកម្មត្ថកស្សតិ ។

សត្តមសំបូរាទំ វិជ្ជិតំ

តិកុស្ថភាវថា ពេលវិភាស ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ ពេលជាពេលគួរ
 តិកុស្ថឡើយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខជ ។ ពេលជាពេលគួរ តិកុស្ថភាវថា
 កាលគួរមែន មិនត្រូវតាមត្តិឡើយ ។

[១៣០] ព័ក្ខមិនទាន ផលកិក្ខុវេលាបានវិភាសជា យាមកាលិក-
 សត្តាហកាលិក ទិវយវេលិកដោយមានហត្ថវេលាគួរបានទាន ផលកិក្ខុ-
 ទុក្ខ ផលកិក្ខុវេលាមត្តិ ។

សំបូរាទំ វិ ធម៌ ។

[១៣០] តេជ សមយេន តុត្វោ គតា សាវត្ថិយំ
 វិហាតិ ជេតវេន វេនាជបិណ្ឌិតាម្ប អាហមេ ។ តេជ
 ទោ មន សមយេន អាយស្មតោ អាជន្ធស្ស ឧបជ្ឈាហា
 អាយស្មា វេជ្ជដ្ឋសីសោ^(១) អារាញ វិហាតិ ។ សោ
 បិណ្ឌាយ បរិគ្គា ពហំ បិណ្ឌោតំ លតិគ្គា^(២) សុត្ថំ^(៣)
 ត្តុំ វណមំ បរិគ្គា សុត្តាមេត្វា ចិត្តិមតំ យនា
 អាហារេន អត្តោ ហោតិ គនា ឧនេតេន តេមេត្វ
 កុញ្ញតិ ចិវេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិស្ថតិ ។ ភិក្ខុ
 អាយស្មតំ វេជ្ជដ្ឋសីសំ ឯតនេវាចំ តិស្ស កំ
 អាវុសោ ចិវេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិស្ថសីតិ ។ អដទោ
 អាយស្មា វេជ្ជដ្ឋសីសោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាហរេសិ ។

១ ១. ម. ហេតុដ្ឋសីសោ ។ ២ ពហុ បិណ្ឌោតំ លតិគ្គាតិ ឧបទ្វេវាបិយាធានេ
 ធម្មំ ។ ៣ ១. ម. សុត្តុរំ ។

[១៣១] កាលេនា ព្រៃក្បួន៍មានព្រៃភោគ កាលគង់នៅក្នុង
 ជេតវេន បេសំអនាថបិណ្ឌិតាសេដ្ឋី វិក្កុវត្រិស្ថសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
 ព្រៃវេជ្ជដ្ឋសីសៈដ៏មានកេរ្តិ៍ ជាឧបជ្ឈាវ័យរបស់ព្រៃមានខ្ទប់មានកេរ្តិ៍
 គង់នៅក្នុងព្រៃ ព្រៃនេះនោះគ្រាប់ទៅបិណ្ឌាចារ លុះបានអាហារបិណ្ឌា-
 ចារជាច្រើនហើយក៏នាំយកបាយស្អាត^(១)មកកាន់ភោគ រួចហាលបាយ
 នោះឱ្យស្ងួតត្រៀមហើយទុកដាក់ កាលណាមានសេចក្តីត្រូវការហើយ
 ពេញហើយយកបាយត្រៀមនោះមកគ្រាន់ក ហើយក៏នាំខ្ញុំឱ្យកាលនោះ
 យូរៗ បានរលាកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌាចារក្នុង ។ ភិក្ខុចាំទិញយ
 បានខំយាយតាមទេវន៍នៃព្រៃវេជ្ជដ្ឋសីសៈដ៏មានកេរ្តិ៍ ថ្វាលអាវុសោ
 ចូរហត្ថក្សិបានជាយូរៗ ទើបរលាកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌាចារក្នុង ។
 ទើបព្រៃវេជ្ជដ្ឋសីសៈដ៏មានកេរ្តិ៍ដំណាលឡើងខ្ញុំប្រាប់ភិក្ខុចាំនិ ឱ្យយ ។

១ អន្តរាថា និវាយន្តឡាន ចំណែកសម្លឹងឡូចច្រៀតលាយជាមួយគ្នា ។

ក៏ បទ ត្រូវ អាវុស្ត សង្ខតិការកំ ភោជនំ កុញ្ញសិ-
 តិ ។ វេទាវុស្តាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ យេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ តតំ ហិ ធាម អា-
 យស្មា វេទ្យដ្ឋសីសោ សង្ខតិការកំ ភោជនំ កុញ្ញស្ស-
 តិ ។ យេ ។ សង្ខំ តតំ ត្រូវ វេទ្យដ្ឋសីស សង្ខតិការកំ
 ភោជនំ កុញ្ញសិ ។ សង្ខំ ភក្កវតិ ។ វិការហិ តុន្តា
 ភក្កវ តតំ ហិ ធាម ត្រូវ វេទ្យដ្ឋសីស សង្ខតិការកំ
 ភោជនំ កុញ្ញស្សសិ តេ វេទ្យដ្ឋសីស អប្បសង្ខាតំ
 វិ បសាទាយ បសង្ខាតំ វិ កំយោភាវាយ ។ យេ ។
 វេទ្យ បទ ភិក្ខុវេទនំ សិក្ខាវេទនំ ឧទ្ទិសេយ្យាម យោ
 បទ ភិក្ខុ សង្ខតិការកំ ទាធនីយំ វិ ភោជនីយំ វិ
 ទាធយេ វិ កុញ្ញយេ វិ ចាតិភ្នំយន្តំ ។

អ្នកកុំចាំនិទានក៏សួរថា ម្ចាស់អាវុស្ត ធ្វើដូច្នោះមានតែលោកនាង
 ភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឱ្យកន្លងក្រីប្បី ។ ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈឆ្លើយថា
 យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុស្ត ។ អ្នកកុំភ័យដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 តិច ។ យេ ។ កុំចាំនិទានក៏ដោយចោល ក៏ដើរ បន្តបង្ហាត់ថា
 ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈដ៏មានកាយ មិនសម្បើមនឹងតាន់ភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់
 ឱ្យកន្លងក្រី (ដូច្នោះ) ទេ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាន់ស្តាប់
 ម្ចាស់វេទ្យដ្ឋសីសៈ ពួកអ្នកនឹងបានតាន់ភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឱ្យកន្លង
 ក្រី តិចមែន ។ ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈត្រាបចូលថា សូមជ្រើសមគ្គីប្រាស
 ពីនិមន ។ ព្រះសម្តេចជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគជ្រើសចោលថា ម្ចាស់
 វេទ្យដ្ឋសីសៈ អ្នកនឹងមិនសម្បើមនឹងតាន់ភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឱ្យកន្លង
 ក្រី (ដូច្នោះ) ទេ ម្ចាស់វេទ្យដ្ឋសីសៈ កំពើដែលអ្នកនឹងធ្វើនិមនមែន
 ចាំឱ្យជ្រើសរើសក្នុងដងដែលមិនទាន់ជ្រើស ទាំងនិមនមែនចាំក្នុងដងដែល
 ជ្រើសរើសហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រើសរើសទៅទៀតទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់កុំចាំនិ-
 ទាយ អ្នកចាំនិទាយត្រូវសំដែងឱ្យនិទាយស្តាប់រយៈពេលវែងនេះថា កុំ
 ភ័យឡើយចាំនិទាយ បរិភោគក្តី នូវភាវនិយៈ បូជាដ៏ឆ្ងាយៈជាសង្ខតិការក-
 ំក្នុងដែលខ្លួនទុកដាក់ឱ្យកន្លងក្រី (ត្រូវតាមដំណឹង) ។

[១៣១] យោ មនាតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ សមស្មី អន្តោ អនិមេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ សន្និធិការកតំ ឆាម អន្ត បដិគ្គហិតំ
 អបរាជ្ជំ ទានិកំ ហោតិ ។ ទាននិយំ ឆាម មញ្ញ
 ភោជនាធិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដិ-
 វិតំ ។ មន្តា អរសសំ ទាននិយំ ឆាម ។ ភោជនិយំ
 ឆាម មញ្ញ ភោជនាធិ ឧទេវា ត្បុម្ភសោ សត្ត មន្តោ
 បំសំ ។ ទានិស្សនិ កុញ្ញិស្សនិ បដិគ្គហិតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខេស្ស ។ អន្តោហារ មន្តោហារ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៣២] សន្និធិការកត សន្និធិការកសញ្ញំ ទា-
 ននិយំ វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សន្និធិការកត មេតិកោ ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សន្និធិការកត អសន្និធិការកសញ្ញំ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ

[១៣៣] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនគ្នាខ្លី
 សិក្ខាបរិវេណ្ឌ ខែបារាជកកណ្តា ។ ដែលហៅថា ខ្លួនខ្វះដាក់ឱ្យ
 កន្លងត្រី (បានដល់ខាងនិយៈ ឬភោជនិយៈ) ដែលខ្លួនខ្វះខ្លួនខ្វះខ្វះ
 ហើយបានក្នុងវិញ្ញាណក្រាយ ។ ដែលហៅថា ខាងនិយៈ (នោះ) បាន
 ដល់ក្នុងអស់សម្រាប់ពាក្យ រៀបរៀងតែភោជន៍ទាំង៨ យ៉ាង មិន
 វត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវដិកចេញ ហៅថា ខាងនិយៈ ។
 ដែលហៅថា ភោជនិយៈ បានដល់ភោជន៍ទាំង៨ យ៉ាង មិនបាយ ១
 ចំស្រស់ ១ ចំស្រីម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុខ្វះខាតយន្តិកថា
 អញ្ជើញទំពាស្តី អញ្ជើញទំពាភោគ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ត្រប់ៗ ព្រះដែលលេចចូលទៅ ។

[១៣៤] បេសដែលជាសន្និធិការកតៈ ភិក្ខុសំគាល់ជាសន្និ-
 ធិការកតៈនៃ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាងនិយៈ ឬភោជនិយៈ
 ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ បេសដែលជាសន្និធិការកតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាងនិយៈ ឬភោជនិយៈ ត្រូវ
 អាបត្តិចាចិត្តិយ ។ បេសដែលជាសន្និធិការកតៈ ភិក្ខុសំគាល់ជាទំនៀម
 ជាសន្និធិការកតៈ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាងនិយៈ ឬភោជនិយៈ
 ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុខ្វះខាតវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក

យោជីវិកា អាហារតាយ ចង្កៀងភ្នំ អាហារ ធុត្តជស្ស ។
 អាហារ អាហារ អាហារ អាហារ ធុត្តជស្ស ។ អសង្ខ-
 តិការក អសង្ខតិការកសញ្ញា អាហារ ធុត្តជស្ស ។
 អសង្ខតិការក វេទនាការ អាហារ ធុត្តជស្ស ។
 អសង្ខតិការក អសង្ខតិការកសញ្ញា អសង្ខតិ ។

[១៣៣] អសង្ខតិ យោគាលិកា យោគាលិកា
 ចំណង់ កុញ្ញតិ យោគាលិកា យោគ ចំណង់
 កុញ្ញតិ សត្វហកាលិកា សត្វហា ចំណង់ កុញ្ញតិ
 យោជីវិកា សតិ បទ្បាយ បរិកុញ្ញតិ ឧប្បត្តកស្ស
 អាទិកថ្មីកស្ស ។

អសង្ខតិ ធុត្តជ ។

យោជីវិកា ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវ
 តាមត្ថិកុក្កដ ត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ។ របស់ដែលមិនមែនជា
 សង្ខតិការក ភិក្ខុសំគាល់ជាសង្ខតិការក ត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ។ របស់មិន
 មែនជាសង្ខតិការក ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ។ របស់មិនមែនជាសង្ខ-
 តិការក ភិក្ខុសំគាល់ជាមិនមែនជាសង្ខតិការក មិនត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ។

[១៣៤] អាហារមិនមែន ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់ក្នុងយោគាលិកា^(១)
 ហើយបានត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់ក្នុងយោ-
 គាលិកា^(២) ហើយបានត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ យោគ (ភិក្ខុ ១ យប់១) ដល់ភិក្ខុ
 ដែលទុកដាក់ក្នុងសត្វហកាលិកា^(៣) ហើយបានអស់ត្រឹមពីរថ្ងៃ ដល់ភិក្ខុ
 ដែលទុកដាក់ក្នុងយោជីវិកា^(៤) ត្រូវតាមត្ថិកុក្កដ ដល់ភិក្ខុកុក្កដ
 ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខន្ធ ។

សំណួរទី ៩ ដប់ ។

១ គឺជា អាហារមិនមែនជាដើម ដែលអ្នកប្រាជ្ញបានចាត់ទុកជាអាហារដែលមិនមែនជាអាហារ
 ហៅថាយោគាលិកា ។ ២ ទឹក ៨ យ៉ាងមានទឹកស្វាយជាដើម ដែលអ្នកប្រាជ្ញបានចាត់ទុកជាអាហារ
 ហៅថាយោគាលិកា ។ ៣ ជាសត្វៈ ៨ យ៉ាង មានត្រីជាដើម ដែល
 អ្នកប្រាជ្ញបានចាត់ទុកជាអាហារ ហៅថា សត្វហកាលិកា ។ ៤ ភិក្ខុដែលទុកដាក់ក្នុង
 យោជីវិកា ៣ យ៉ាងដើម ដែលអ្នកប្រាជ្ញបានចាត់ទុកជាអាហារដែលមិនមែនជាអាហារ
 ហៅថាយោជីវិកា ។

និមិត្តបទ

(១៣៤) តេជ សមយេន កុត្តោ ភគវ សាវត្ថយំ
 វិហាតិ ជេតវេន អនាមិច្ឆិកេស្ស អារាម ។ តេជ ចោ
 មន សមយេន ចក្ខុត្ថយោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោជនាធិ
 អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញត្ថំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
 យន្តំ ទីយន្តំ វិទាចេន្តំ កេជំ ហំ នាម សមណា សត្យ-
 បុត្តិយោ បណ្ឌិតោជនាធិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា
 កុញ្ញស្សន្តំ កេស្ស សង្កន្តំ ន អនាមិ កេស្ស សាវត្ថ-
 ន កុញ្ញតិ ។ អស្សោសំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិទាចេន្តំ
 កេជំ ហំ នាម ចក្ខុត្ថយោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោជនាធិ
 អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។
 សច្ចំ កេវ គុដ្ឋេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោជនាធិ អត្តនោ
 អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។

សំក្កាប១១៩

(១៣៤) កាលនោះ ព្រះសព្វគ្រូពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
 ត្បូងជនន ចេសំអនាមិច្ឆិកេស្ស ក្បែរត្រីសាវត្ថ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកចក្ខុត្ថយភិក្ខុសូមភោជនជំនុំគ្នា ទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន
 ហើយបាន ។ ពួកមនុស្សពាលទោស គំរង្វើល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសម-
 ណៈជាក្នុងព្រះក្នុងសក្យបុត្រ មិនសមនឹងសូមភោជនជំនុំគ្នាទាំង
 ឡាយដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយបានសោះ អ្នកណាមួយមិនគាប់ចិត្ត
 នឹងភោជនដែលសម្បូរ អ្នកណាមួយមិនចូលចិត្តនឹងភោជនដែលហានសេ-
 ចាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះកំពុងពាលទោស
 គំរង្វើល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសច្ច័ត្តិប្រាជ្ញាភិប-
 ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកំពាលទោស គំរង្វើល បន្តបង្កាប់ថា ពួក
 ចក្ខុត្ថយភិក្ខុមិនសមនឹងសូមភោជនជំនុំគ្នាទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ខ្លួន ហើយបានដូច្នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា អ្នក
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសូមភោជនជំនុំគ្នាទាំងឡាយ
 មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយក៏នាំគ្នាដាច់ ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាចចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិការហិ ពុទ្ធា កតវ កតំ ហិ យាម តុម្ក
 មោឃបុរិសា បណ្ឌិតភោជនាទិ អត្តោ អត្តាយ
 វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្សជ ទេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នាទំ
 វា បសាធាយ បសន្នាទំ វា ភិយ្យោភាវយ ។ បេ ។
 ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឆមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យជ
 យាទិ ទោ បទ ភាទិ បណ្ឌិតភោជនាទិ សេយ្យជិទំ
 សប្បំ នវិទិតំ តេសំ មទុ ជាណិកំ មាត្រា បំសំ
 ទិវំ ធនិ ។ យោ បទ ភិក្ខុ ឯវត្ថុនាទិ បណ្ឌិត
 ភោជនាទិ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញយ្យ
 កាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ កតវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បន្ទាត្តំ យោតិ ។

[១៣៥] តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ
 តិលាទា យោន្តិ ។ តិលាទបុច្ឆកា ភិក្ខុ តិលាទេ
 ភិក្ខុ ឯវត្ថុនេតុ កតាវុសា មមជ្ឈិយំ កតិ យាមជ្ឈិ
 យន្តិ ។ បុត្រេ មយំ អាវុសា បណ្ឌិតភោជនាទិ
 អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញាម តេន យោ ជាសុ

ព្រះសព្វញ្ញាតុទ្ធដំខានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភូតបុរសសោះសូន្យ
 អ្នកទាំងឡាយ មិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ផលខ្លួន ហើយបានដូច្នេះទេ នៃភូតបុរសសោះសូន្យ អំពើនេះ
 មិនមែនជាទ្រង់ជ្រាបដល់ភូតដទៃដែលមិនទាន់ជ្រាបទេ ឬនាំភូតដទៃដែល
 ជ្រាបហើយទ្រង់រើសគេជ្រាបទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកប្បិសំផងឡើងនូវសីក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយណាមួយ ភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងនោះ ដូចម្តេច
 ភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងនោះគឺទឹកដោះថ្លា ទឹកដោះទាបិ ច្រើន ទឹកយ៉ូ
 ស្ករក្តៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះផ្លែ ។ ភិក្ខុណាមួយ
 សូមភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ផល
 ខ្លួន ហើយបាន ត្រូវតាមភូតាចិត្តិយ ។ សីក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៣៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ភូតភិក្ខុ
 អ្នកសូមឲ្យបានឆ្ងាយភាគ្យនេះឲ្យភិក្ខុឆ្ងាយទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសា
 លោកអាចអត់ត្រាបានឬទេ អាចប្រត្រាត្រាបានឬទេ ។ ភូតភិក្ខុឈឺ
 ធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសា ក្នុងកាលមុនយើងទាំងឡាយបានសូមភោជនដ៏
 ទុក្ខមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ផលខ្លួនហើយបាន ព្រោះហេតុនោះ

ហោតិ ឥនាទិ បទ កតវតា បទកុត្តន្តិ កុក្កនាយន្តា
 ទ វិញ្ញាបេម ភេទ ជា ទ ជាសុ ហោតិ ។ កតវតា
 ឯកមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អថទោ កតវា ឯកស្មី ឯនានេ
 ឯកស្មី បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា កិក្ខុ អាមាទ្តសំ
 វេទុជាធាមំ កិក្ខុវេ កំលានេន កិក្ខុនា បណ្ឌិតកោដ-
 នាទិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញេតុំ ឯវត្ថុ បទ
 កិក្ខុវេ ឥមំ សំគូកមនំ ឧទ្ទិសេយ្យាវ យោទិ ទោ បទ
 តាទិ បណ្ឌិតកោដនាទិ សេយ្យធីនំ សប្បំ នវន័តំ
 តេសំ បទ ជាណាតំ បច្ឆោ បំសំ ទិវំ ននិ ។ យោ
 បទ កិក្ខុ ឯវត្ថុនាទិ បណ្ឌិតកោដនាទិ អតិលាទោ
 អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៣៦] យោទិ ទោ បទ តាទិ បណ្ឌិតកោដ-
 នាទិ តេសំ តាម តោសប្បំ វា អជិតកាសប្បំ វា

ទើបយើងចាំឱ្យយោគសេចក្តីសប្បាយ កែតម្រូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ហោមហើយ យើងចាំឱ្យយោគនៃក្រុង មិនហ៊ានសូមទៀត ទើប
 សេចក្តីមិនសប្បាយមានផលយើងចាំឱ្យយោគនេះហើយហេតុនោះ ។ ក៏ចាំឱ្យ
 ឱ្យយោគប្រយោជន៍សេចក្តីផ្តុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ
 ចំណេះនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ច្នៃប្រឌិត ហៅក៏ចាំឱ្យយោគក្នុង
 កេសាធារហើយគ្រាន់ថា ម្ចាស់ក៏ចាំឱ្យយោគនេះអនុញ្ញាតឱ្យក៏ចាំឱ្យ
 សូមភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យយោគ មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយនាងបាន
 ម្ចាស់ក៏ចាំឱ្យយោគ អ្នកចាំឱ្យយោគប្រសើរឡើងចូលក្នុងបរទេសយ៉ាង
 នេះថា ភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យយោគមួយ ភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យនោះដូច
 ម្តេច ភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យនោះគឺ ទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប ប្រេង ទឹកយុំ
 ស្ករកំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះផ្លែ ។ ក៏ចូលក្នុងមួយគ្នា
 ដើម្បីសូមភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យយោគសភាពយាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ខ្លួនហើយនាង ក្រៅអាបត្តិចាចិត្តិយ ។

[១៣៧] ក្រុងតាឡា ភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យយោគមួយ
 ភោជនដ៏ឥតម្លៃចាំឱ្យនោះ គឺទឹកដោះថ្នាំរបស់តាត្ថិ ទឹកដោះថ្នាំរបស់តាត្ថិ

មហិសសប្បិ វា^(១) យេសំ មំសំ កឡត្ថំ តេសំ
 សប្បិ ។ វាវិចិតំ ឆាម តេសំយេវ វាវិចិតំ ។ តេសំ ឆាម
 តំលតេសំ សាសបតេសំ មនុកតេសំ ឋាន្តតេសំ
 សោតេសំ ។ មនុ ឆាម មនុកតាមនុ ។ ឋាន្តតំ ឆាម
 ឡុត្តតំ ឡុត្តតំ ។ មន្តោ ឆាម ឧមត្តចរា^(២) វុច្ឆតំ ។
 មំសំ ឆាម យេសំ មំសំ កឡត្ថំ តេសំ មំសំ ។ វិវំ
 ឆាម តេវិវំ វា វាវិចិតាវិវំ វា មហិសវិវំ វា យេសំ
 មំសំ កឡត្ថំ តេសំ វិវំ ។ ឆិចំ ឆាម តេសំ-
 យេវ ឆិចំ ។

[១៣៧] យោ មនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សី អត្ថេ អនិច្ចេ-
 តោ ភិក្ខុតិ- ។ ឯវុកាធិ មណីគភោជនាធិតិ
 តថាវុកាធិ មណីគភោជនាធិ ។ អតិណាចោ ឆាម
 យស្ស វិណា មណីគភោជនាធិ ថាសុ ហោតិ ។

១ ។ មហិសំ វា សប្បិ ។ ម. មាតិសា សប្បិ វា ។ ២ សព្វត្ថំ ត្រូវស្រាយ
 ចាញ់ ទិស្សតំ ភិក្ខុតិវិស្ស ចាធិសេនិយកល្លោ ចេ សព្វត្ថាបិ ទេវកោតិ ទិស្សតិ ។
 វិចារត្ថា គហេត្ថំ ។

ទិកដោរោបេសំក្រិប្បិ ហៅថាទិកដោរោ ឬសប្បិទិកសាច់របស់ពួកសត្វ
 ណាដ៏គួរ (ផលវិទយបញ្ញត្តិ) ទិកដោរោបេសំពួកសត្វនោះ ហៅថា ទិក
 ដោរោឫសប្បិ ។ ទិកដោរោបេសំសត្វមហាលានាង ហៅថា ទិក
 ដោរោប្បូនវិចិត ។ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ ប្រេសិក្ខ
 ប្រេសិក្ខ ហៅថា ប្រេសិ ។ ទិកវិជ្ជាបេសំមេឃុំ ហៅថា ទិកម្ឃុំ ។
 ទិកវិជ្ជាបេសំតេតិកិកិកា ហៅថា ទិកតេតិកិកា ។ សត្វវិសេ
 ត្រាច់ទៅក្នុងទិក ហៅថា ត្រិមុមច្ឆាតិ ។ សាច់វិសេសត្វណាដ៏គួរ
 (ផលវិទយបញ្ញត្តិ) សាច់វិសេសត្វពាងនោះ ហៅថា សាច់ប្បូនសេ ។ ទិក
 ដោរោស្រស់របស់តាត្តិ ទិកដោរោស្រស់របស់ពាត្រត្តិ ទិកដោរោស្រស់
 ក្រិប្បិ ហៅថា ទិកដោរោស្រស់ប្បិ ។ សាច់របស់ពួកសត្វណាដ៏គួរ (ផលវិ-
 ទយបញ្ញត្តិ) ទិកដោរោស្រស់របស់ពួកសត្វពាងនោះ ហៅថា ទិកដោរោស្រស់
 ប្បិ ។ ទិកដោរោបេសំពួកសត្វពាងនោះ ហៅថា ទិកដោរោប្បូនវិចិត ។

[១៣៨] ត្រីតាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសច្ច័យដូចជាទិកបឋមបា-
 រាធិកស្ថិតាប ។ តាក្យថា ភោជនដ៏ត្រូវចាំឱ្យយមានសភាពយ៉ាងនេះ
 គឺភោជនដ៏ត្រូវចាំឱ្យយមានសភាពដូច្នេះ ។ ភិក្ខុណាវៀរភោជន
 ដ៏ត្រូវចាំឱ្យយហើយនៅជាសប្បាយបាន ភិក្ខុនោះហៅថាភោជនដ៏ម្ល៉ៃ ។

[១៣៩] អនាមត្តំ គិលានស្ស គិលានោ ហុត្វា
 វិញ្ញាបេត្តា អគិលានោ កុញ្ញតិ គិលានស្ស សេសេតំ
 កុញ្ញតិ ញាតតាចំ យវិតាចំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្ត-
 នោ ធរណ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិតស្សតិ ។

សំពាចនំ ឧដ្ឋិកំ ។

[១៣៩] អាមត្តមិទមាន ផលភិក្ខុឈី ផលភិក្ខុដែលមានជម្ងឺហើយ
 សូម លុះសូមបានមកដាក់ជម្ងឺនោះហើយតាម ផលភិក្ខុដែលមានគោដទ
 ដ៏សល់អតិក្ខុឈី ផលភិក្ខុដែលមានគោដទរបស់ពួកញាតិ ផលភិក្ខុ
 ដែលមានគោដទរបស់ពួកដទៃដែលបានបរិភោគ ផលភិក្ខុដែលសូម
 ដើម្បី(យាយដទៃផលអ្នកដទៃ) ផលភិក្ខុដែលមានគោដទដែលកើតថា
 (ឱព្យបេស្សន្ត ផលភិក្ខុឆត ផលភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ។

សំពាចនំ ៩ ចង ។

[១៤០] តេន សមយេន តុន្តោ គត្តា វេសាលំ-
 យំ វិហរតិ បរាវេន តុន្តាវាវសាលាយំ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ សព្វបំសុត្វលីកោ
 សុសារេន វិហរតិ ។ សោ មនុស្សហិ ទីយនាចំ ន
 ភិក្ខុនិ បដិគ្គហេតុំ ។ សុសារេន វុត្តមូលេន ឧបាសេន
 អយ្យវេសាជិតតាចំ សាបំ តហេត្វា កុញ្ញតិ ។ មនុស្ស
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិហរេន្តំ ភេតំ ហិ ឆាម អយំ ភិក្ខុ
 អម្ពាតំ អយ្យវេសាជិតតាចំ សាបំ តហេត្វា កុញ្ញស្ស-
 តិ វេរោយំ ភិក្ខុ វេរោ មនុស្សបំសំ មញ្ញា ទាន-
 តីតិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាចំ ឧជ្ឈា-
 យន្តាចំ ទីយន្តាចំ វិហរេន្តាចំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិដ្ឋា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិហរេន្តំ
 ភេតំ ហិ ឆាម ភិក្ខុ អនិច្ចំ មុទុក្ខាវំ អាហារំ
 អាហារិស្សតីតិ ។ យេ ។ សទ្ធិំ តេវ ភំ ភិក្ខុ អនិច្ចំ

[១៤០] កាលនោះ ព្រះសង្ឃដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅ
 ក្នុងការសាលា ក្នុងមហាវេន ក្បែរគ្រឹះវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុត្វលីកោរបស់គ្រប់យ៉ាង^(១) ទៅក្នុងព្រៃ
 សុសារេន ។ ភិក្ខុនោះមិនប្រាថ្នានឹងទទួលយកក្បែរដែលមនុស្សចាត់ចែង
 ឱ្យឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុនោះតាមយកទៅសំណែន ក្នុងព្រៃសុសារេន ទៀប
 ទល់រមែង ទៀបចរណីវារេន ដោយខ្លួនឯង ហើយនាត់ ។ មនុស្ស
 ចាត់ចែងយកកាលនោះ និងជ្រាប ចង្អុលដាក់ថា ភិក្ខុនេះមិនគួរបើនឹង
 កាន់យកសំណែនរបស់យើងចាត់ចែងដោយខ្លួនឯង ហើយនាត់
 ភិក្ខុជាច្រើន នេះហេតុអ្វីនាត់ ខំទង់ស៊ីសាច់មនុស្សវេទីនី ។ ភិក្ខុនោះ
 ឆ្ងាយបានក្នុងមនុស្សចាត់ចែងកាលនោះ និងជ្រាប ចង្អុលដាក់ហើយ ។
 ក្នុងភិក្ខុនោះដែលបានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ ក្នុងភិក្ខុនោះកាល
 ហើយ និងជ្រាប ចង្អុលដាក់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងស៊ីសាច់មនុស្សកាលនោះ
 ទាក់ ជាសាហាវដែលគម្លិនបានប្រគល់សោរ ។ យេ ។ ព្រះភាគ
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា បាលភិក្ខុ ពូជ្ជាអ្នកនឹងស៊ីសាច់មនុស្សកាលនោះ

។ ភិក្ខុនោះប្រើប្រាស់សុត្វលីកោ ។ ដោយហេតុនេះស្វាមីស្វាមីរបស់សុត្វលី
 យកវិទ្យា ។

មុខងារ រាហាវ រាហាវសីតិ ។ សង្ខ ភគវតិ ។
 វិគាហិ តុឡោ ភគវ តង្គំ ហិ ឆាម វង្គំ មោឃបុរិស
 អង្គង្គំ មុខងារ រាហាវ រាហាវស្សសិ ធនំ មោឃបុរិស
 អប្បសង្ខានំ វា មសាឆាយ បសង្ខានំ វា ភិយ្យោភា-
 វាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តរេសយ្យាដ យោ បទ ភិក្ខុ អង្គង្គំ មុខងារ
 រាហាវ រាហាវយ្យ ចាតិក្ខិយង្គំ ។ ឯវត្ថុ ភគវតា
 ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ បញ្ចក្ខំ យោភិ ។

[១៤៦] តេជ ចោ បទ សមយេន ភិក្ខុ
 ឧទគទន្តោចោលោ កុក្កុទ្ធាយង្គំ ។ ភគវតា ឯវត្ថុ
 អាហេទេសុំ ។ អនុជាឆាមិ ភិក្ខុវេ ឧទគទន្តោចោលា
 សាមំ គរោត្តា កុក្កុតំ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តរេសយ្យាដ យោ បទ ភិក្ខុ អង្គង្គំ
 មុខងារ រាហាវ រាហាវយ្យ អញ្ញត្រ ឧទគទន្ត-
 ចោលោ ចាតិក្ខិយង្គំ ។

តាមព្រះមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រភេទ ពិតមែន ។ ភិក្ខុនោះ
 ត្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
 បានជាដទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនគួរនឹងស៊ីលេប
 នូវអាហារតាមព្រះមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រភេទ (ដូច្នេះ) ។
 ខែមោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនជាធម៌ជ្រះថ្លាដល់ក្នុងផងដែលមិនបានជ្រះ
 ថ្លាទេ ឬនាំក្នុងផងដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិវត្តន៍ជ្រះថ្លាឡើងទៅទៀត
 ទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រែងឡើង
 នូវសីលាមទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមព្រះមាត់
 ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រភេទ ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ ។ សីលាមទ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ជាហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយនេះ ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុភិក្ខុយមានសេចក្តីសន្ស័យក្នុង
 ចំណង់ឈើស្អំ ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះបានត្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់គោរពព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រាជាឥន្ទ-
 ធុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកចំណង់ឈើស្អំតាងវាយខ្លួនឯងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រែងឡើងនូវសីលាមទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមព្រះមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រ-
 ភេទ ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ រៀបលើកចំណង់ឈើស្អំ ។

[១២២] យោ មហាតិ យោ យោធិសោ ។ មេ ។

ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥចស្មី អន្តរ អន្តរម្យតោ

ភិក្ខុតិ ។ អនិច្ចំ ឆាម អប្បនិក្ខមាតកំ រុទ្ធិ ។

និច្ចំ ឆាម កាយេន វា កាយប្បដិទ្ធន វា

និស្សត្តិយេន វា ធម្មេ ធម្មាចារសេ បិសោ កាយេន

វា កាយប្បដិទ្ធន វា មជ្ឈិម្បតិ វតំ និច្ចំ

ឆាម ។ អាហារេ ឆាម ឧទកន្តុចោលំ វេមត្វា

យដ្ឋីញំ អន្តរាហារណីយំ ឯសោ អាហារេ ឆាម ។

អញ្ញត្រិ ឧទកន្តុចោលាតិ វេមត្វា ឧទកន្តុ-

ចោលំ ។ ខានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមីតិ កុញ្ញាតិ

វាមត្តំ ឧត្តដស្ស ។ អន្តរាហារ អន្តរាហារ វាមត្តំ

ចាត់តាំងស្ស ។

[១២២] ត្រីភក្សថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាខឹង

សំបុត្រទី ១ នៃបាតដឹកកណ្ត ។ ដែលហៅថា គេមិនបានប្រភេទ

កិសៈដោយកត្តាដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រភេទ ។ ដែលហៅថា បេស

ដែលគេប្រភេទ គឺកាលបើបាយគឺបេសវាដោយកាយក្តី ដោយ

បេសដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះចេញក្តី ភិក្ខុក៏ស្លាប់នៅក្នុងវាគួរបាន

បានទទួល^(១)ដោយកាយ ឬ ដោយបេសដែលជាប់នឹងកាយ បេសនេះ

ហៅថា គេប្រភេទ ។ ដែលហៅថា កាយា គឺបេសវាមួយដែល

គួរលេបចូលទៅបាន រៀងលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួត បេសនេះហៅថា

កាយា ។ ពាក្យថា រៀងលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួត គឺស្រដៀងនឹងទឹក

នឹងឈើស្ងួត ។ ភិក្ខុទទួលយកដោយគិតថា អញខឹងទុក្ខស្តី អញខឹង

បរិភោគ ត្រូវភាបក្តីទុក្ខ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវភាបក្តីបាច់ក្តីយ ត្រូវ

ករដែលលេបចូលទៅ ។

១ អង្គថា កិរោទទូលប្រភេទប្រភេទដោយអង្គ ៥ គឺ ១ វត្ថុដែលបុរសមានកំលាំងឈាត
កណ្តាល ល្អឈឺចង្រ្កឹបបាន ។ ២ អង្គប្រភេទបិទនៅក្នុងហត្ថចាស ។ ៣ អង្គប្រភេទ
បានចង្អាន់ខ្លួនចូលមក ។ ៤ ទេវក្ខត្តិ មនុស្សក្តី សត្វដ៏ធ្ងន់ក្តីប្រភេទ ។ ៥ ភិក្ខុទទួលវត្ថុ
នោះដោយកាយក្តី ដោយក្រូធិសជាប់នឹងកាយក្តី ។

[១៤៤] អប្បដិក្ខហិកកេ អប្បដិក្ខហិកកសញ្ញី
 អធិដ្ឋំ មុទទ្ធាវ អាហារំ អាហារតិ អញ្ញាត្រិ ឧទក-
 កន្ត្រោណា អាមត្តិ ចាធិត្តិយស្ស ។ អប្បដិក្ខហិកក
 វេមតិកោ អធិដ្ឋំ មុទទ្ធាវ អាហារំ អាហារតិ អញ្ញាត្រិ ឧទ-
 កន្ត្រោណា អាមត្តិ ចាធិត្តិយស្ស ។ អប្បដិក្ខហិកក
 មធិក្ខហិកកសញ្ញី អធិដ្ឋំ មុទទ្ធាវ អាហារំ អាហារតិ
 អញ្ញាត្រិ ឧទកន្ត្រោណា អាមត្តិ ចាធិត្តិយស្ស ។
 មធិក្ខហិកក អប្បដិក្ខហិកកសញ្ញី អាមត្តិ ធុត្តាដស្ស ។
 មធិក្ខហិកក វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តាដស្ស ។ មធិក្ខ-
 ហិកក មធិក្ខហិកកសញ្ញី វេមតិកោ ។

[១៤៥] អនាមត្តិ ឧទកន្ត្រោណា ចត្តាវ មហា-
 វិកតានំ សតិ ចច្ចុយេ អសាតិ កម្យាយការកេ សាមំ
 តមោន្តា វរិកុញ្ញតិ ឧម្ពត្តកស្ស អាធិកម្ពត្តកស្សតិ ។

សមស្សកថា ខំដឹក ។
 ហានិវត្តា ចក្កោ ។

[១៤៦] ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទ កិត្តសំគាល់ថាមិន
 បានទទួលប្រភេទ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារចាត់ ជាអាហារ
 ដែលគេមិនប្រភេទ ត្រូវតាមក្តីបាច់ក្តីយ វៀរលេងតែទំនងឈើស្ងួត ។
 ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទ កិត្តសន្ធិយ ហើយលេបនូវអាហារ
 តាមទ្វារចាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រភេទ ត្រូវតាមក្តីបាច់ក្តីយ
 វៀរលេងតែទំនងឈើស្ងួត ។ ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទ កិត្ត
 សំគាល់ថាបានទទួលប្រភេទ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារចាត់ ជា
 អាហារដែលគេមិនបានប្រភេទ ត្រូវតាមក្តីបាច់ក្តីយ វៀរលេងតែទំនង
 ឈើស្ងួត ។ ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទ កិត្តសំគាល់ថាមិនបាន
 ទទួលប្រភេទ ត្រូវតាមក្តីបាច់ក្តីយ ។ ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទ កិត្តសន្ធិយ
 ត្រូវតាមក្តីបាច់ក្តីយ ។ ត្រូវដល់កិត្តមិនបានទទួលប្រភេទហើយ កិត្តសំគាល់ថាបាន
 ទទួលប្រភេទហើយ មិនត្រូវលេបនូវឡើយ ។

[១៤៧] អាមត្តិមិនមានផលកិត្តដែលតាមទំនងឈើស្ងួត ផលកិត្ត
 ដែលតាមយកថ្នាំមហាវិកត ២ យ៉ាង^(១) ហើយខ្លួនឯងហើយតាម ព្រោះមាន
 ហេតុហើយគ្មានកម្យាយការកេ ផលកិត្តតូច ផលកិត្តជាតិវិជ្ជាមហាភិក្ខុ ។

សិក្ខាបទ ១០០ ប្រ ។
 ហានិវត្តា ២ ប្រ ។

១ មហាវិកត ២ កិត្ត ១ ក្នុង ១ ដើម ១ ។

តស៊ូឆ្មាបំ

បិណ្ឌ គណៈ បរិ ប្ប

ទ្រ ធ វត្ត បរិវេណ(២)

វិភាគលោ(២) សង្ឃិកា(៣)

បណ្ឌិត ឆ្មាតត់ ធម្មតិ(៤)

១ ឧ រុក្ខា បរិវេណ ។ ២ ឧ. ម. វិភាគ ។ ៣ ឧ. ឧ. សង្ឃិកា វិវ ។ ៤ ឧ ម
ឧត្តរោលោក រក ឧសាវី ។

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងភោជនវត្តនោះមាន ១១ យ៉ាង គឺ

បិណ្ឌ(សិក្ខាបទ)១ គណៈ(សិក្ខាបទ)១

បរ(សិក្ខាបទ)១ ប្ប(សិក្ខាបទ)១

បរិវេណ (សិក្ខាបទ)ពីរ ព្រះមហាព្រះគាតរោលោក

វិភាគ(សិក្ខាបទ)១ សង្ឃិកា(សិក្ខាបទ)១

បណ្ឌិត(សិក្ខាបទ)១ ឆ្មាតត់(សិក្ខាបទ)១ ។

អប្បធម៌កិច្ចស្ស បឋមសិក្ខាបទី

(១៤៩) តេជ សមយេន តុន្តោ កកា វេសាលិយំ
វិហាតិ មហាវិទ ក្កដាតាសាលាយំ ។ តេជ ទោ មន
សមយេន សង្ឃស្ស ចាទិយំ ទុប្បន្តំ មោតិ ។ អថទោ
រោយស្មា អាទេន្តោ កកាតោ ឯតមន្តំ អាហោសិ ។
តេជហានន្ត វិហាសាធានំ បូរំ ទេហិកំ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ទោ អាយស្មា អាទេន្តោ កកាតោ បដិស្សណិត្វា វិហាសាទេ
មដិចាដិយោ ទិសិដាមេត្វា ឯកេតតំ បូរំ ទេន្តោ អញ្ញាតិ
ស្ស បរិព្វាជិតាយ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។
សាមញ្ញ បរិព្វាជិតាយោ តំ បរិព្វាជិតំ ឯតទរោតំ
ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ទ មេសោ សមណោ
ជាហេ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។ ទុតិយប្ប
ទោ អាយស្មា អាទេន្តោ ឯកេតតំ បូរំ ទេន្តោ តស្ស
យេវ បរិព្វាជិតាយ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។

អប្បធម៌កិច្ច សិក្ខាបទី ១

(១៥០) កាលានោះ ព្រះសព្វញ្ញក្នុងដំណាច់គឺនៅ
ក្នុងតាសាធានិត្វា(ព្រះហោរ) ទៀបក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
យេស៊ីវេលបុគ្គលតម្លង់កស៊ីកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ព្រះអាទុដ្ឋមាន
អាយុក្រោចទូលសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ឆ្លង់ត្រាស់ថា ខ្មោលអាទុដ្ឋ បើដូច្នោះអ្នកច្បាប់ដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលចុះ ។ ព្រះអាទុដ្ឋមានអាយុទទួលព្រះពុទ្ធដីតាថា បតិវ្រិតព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងរំពឹង។ ក៏ទ្រព្យមនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែលអង្គុយជាដូរ
ហើយក៏ទ្រព្យមួយៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចទ្រព្យពីរទៅបីនាទី
បរិព្វាជិតាម្នាក់ដោយសំគាល់ថាទ្រព្យមួយដូចគេពាំងក្នុងដែរ ។ ពួកនាទី
បរិព្វាជិតា (ដែលនៅ) ដុំវិញ បាននិយាយភាគៗទៀតនាទីបរិព្វាជិតានោះ
ថា សមណនោះជាសហាយរបស់នាទី ។ នាទីបរិព្វាជិតានោះឆ្លើយថា
សមណនោះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្លួនទេ គឺលោកសំគាល់ថាទ្រព្យមួយដល់
ខ្ញុំតែក្រឡប់ទៅជាទ្រព្យពីរមកវិញ ។ ក៏ដាក់បេតិកជន ព្រះអាទុដ្ឋមាន
អាយុ ទ្រព្យមួយៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចទ្រព្យពីរទៅបីនាទី
បរិព្វាជិតាដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាទ្រព្យមួយដូចគេពាំងក្នុងដែរ ។

សាមញ្ញា បរិក្ខាជីកាយោ តំ បរិក្ខាជីកំ ឯតនរោច្ចំ
 ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ១ មេសោ សម-
 ណោ ជាហេ ឯតំ មញ្ញាមាថោ ទេ ប្លវេ អនាសិ ។
 តតិលេប្បិ ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ ឯកតំ ប្លវេ ធម្មតា
 តស្សយេវ បរិក្ខាជីកាយេ ឯតំ មញ្ញាមាថោ ទេ ប្លវេ
 អនាសិ ។ សាមញ្ញា បរិក្ខាជីកាយោ តំ បរិក្ខាជីកំ
 ឯតនរោច្ចំ ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ១
 មេសោ សមណោ ជាហេ ឯតំ មញ្ញាមាថោ ទេ ប្លវេ
 អនាសិ ។ ជាហេ ១ ជាហេតិ ឧប្បន្ទិសុ ។ មញ្ញាតា-
 រោមិ អាជីវកោ បរិវេសនំ អតមាសំ ។ មញ្ញតរោ
 កិត្តុ បល្លេងេ ឧប្បិទា ឯមនំ មន្តិកា តស្ស
 អាជីវកោ ឧប្បាទំ ចិន្ទំ អនាសិ ។ អនោ ឧសា
 អាជីវកោ តំ ចិន្ទំ អាទាយ អតមាសំ ។ មញ្ញា-
 តរោ អាជីវកោ តំ អាជីវកំ ឯតនរោច ពុកោ

ពុកនាវិបរិក្ខាជីកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ តំឯយាយកាព្យនេះនឹងនាវិបរិក្ខាជីកា
 នោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាវិបរិក្ខាជីកា នោះឆ្លើយថា
 សមណៈនុ៎ះនិមន្តមន្តជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនិមន្តមន្ត
 ដល់ខ្ញុំ តែត្រូវបំបៅដោះឲ្យនិមន្តមន្តវិញ ។ ឯវាជាតំបើបដិវៀក ព្រះ
 កន្ត្រៃដ៏មានអាយុ ឲ្យនិមន្តមន្ត(ដល់មនុស្សដែលជាមនុស្សដែល) ត្រូវ
 និមន្តមន្តនាវិបរិក្ខាជីកាដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនិមន្តមន្តច្រើន
 តាំងតាំងដែរ ។ ពុកនាវិបរិក្ខាជីកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ តំឯយាយកាព្យនេះ
 នឹងនាវិបរិក្ខាជីកានោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាវិបរិក្ខាជីកា
 នោះឆ្លើយថា សមណៈនុ៎ះនិមន្តមន្តជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោក
 សំគាល់ថាឲ្យនិមន្តមន្តដល់ខ្ញុំ តែត្រូវបំបៅដោះឲ្យនិមន្តមន្តវិញ ។ ពុកនាវិ
 បរិក្ខាជីកាតាំងនោះ គឺតាំងឲ្យនិមន្តមន្តជា (សមណៈនុ៎ះ) សហាយ
 និមន្តមន្តសហាយ ។ (វេលានោះ) មានកាជីវកោក្នុងដីកាតាំងដែល
 កេរ្តិ៍ស ប្លវេចក(នំ) ។ (វេលានោះ) មានកិត្តុមន្តកិត្តុនិមន្តច្រើន
 ចាយលាយដោយទឹកដោះដូរច្រើន ហើយកិត្តុមន្តចាយដុំដល់កាជីវក
 នោះ ។ តំបើបនោះ អាជីវកនោះក៏តាំងយកដុំបាយនោះហើយដីកា ។
 (វេលានោះ) មានកាជីវកក្នុងទ្រូងបាវពាក្យនេះនឹងកាជីវកនោះថា

តណ អាវុសា បិណ្ឌា លង្វេតិ ។ តស្សាវុសា
 សបណស្ស តោតមស្ស មុណ្ឌាកកដាបតិកស្ស បរិវ
 សនាយ លង្វេតិ ។ អាស្សាស្សំ ទោ ទុចាសតា
 តេសំ អាជីវកាតំ ឥមំ កតាស្សាវុតំ ។ អដទោ
 តេ ទុចាសតា យេន កកវា តេនុបស្សន្តមីសុ
 ទបស្សន្តមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា វត្តមន្តំ ជិសិទ្ធ-
 សុ ។ វត្តមន្តំ ជិសិទ្ធិត្វា ទោ វត ទុចាសតា
 កកវន្តំ វត្តមន្តំ ឥមេ កន្តេ តិគ្គិយា អវណ្ណាតា-
 មា ពុទ្ធស្ស អវណ្ណាតាមា នម្មស្ស អវណ្ណាតាមា
 សង្ឃស្ស សាធុ កន្តេ អយ្យក តិគ្គិយាជំ
 សពត្តា ន ននេយ្យន្តំ ។ អដទោ កកវា តេ
 ទុចាសតេ នម្មិយា កតាយ សន្តស្សសំ សមា-
 នបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អដទោ
 តេ ទុចាសតា កកវតា នម្មិយា កតាយ សន្តស្សតា
 សមាទម័តា សមុត្តេជិតា សម្មហំសិតា ទុដ្ឋា-
 យាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទកុណំ កក្វា

ម្នាលអាវុសា អ្នកឯងបានដុំបាយបតីទី១ហើយ ។ អាជីវករដែលបាន
 ដុំបាយនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសា ដុំបាយដុំបានមកអំពីទីដែលគេ
 អន្តរាស្សន្តបុណ្ណកតបតី(គឺបាបតីក្រៃតែង) របស់ព្រះសមណគោតប
 នោះ ។ ពួកទុចាសកបានឮពាក្យចោទនេះដំណឹងពួកអាជីវករនោះច្បាស់
 ណាស់ហើយ ។ ទើបពួកទុចាសកចាំនឹងនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយស្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានបុណ្យហើយក៏អង្គុយ
 ក្នុងទី១ដ៏សមគួរ ។ ទុចាសកចាំនឹងនោះ ក្រុមអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ស្រាបចូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពួកតិរិយធម្មករនេះ ប្រាថ្នាទីនិរោធដោសដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌
 ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមកុំឱ្យលោកច្បាស់ចាំឱ្យឆ្ងាយ
 ឱ្យ (វត្តមន្ត ។) ថត់ពួកតិរិយធម៌ដល់សេចក្តីខ្លាចឱ្យយ ។ សំដៅចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធម្មតាទុចាសកចាំនឹងនោះ ឱ្យឃើញច្បាស់ណាស់
 ឱ្យកាន់យកព្រឹម ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីករាយ ដោយធម៌កតាហើយ ។
 ឯពួកទុចាសកចាំនឹងនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធម្មតាឱ្យឃើញ
 ច្បាស់ណាស់ ទ្រង់ឱ្យកាន់យកព្រឹម ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីករាយ ដោយ
 ធម៌កតា ហើយក៏ត្រាចជាគោតសុខ ស្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

សាមណេវត្ត ឋបេត្តា យោ កោចិ បរិព្វាជិតសមា-
 បន្នោ ។ បរិព្វាជិតា ជាមុ កំត្តុជិត្ត សិក្ខុមាធាតុ
 សាមណេវត្ត ឋបេត្តា យោ កោចិ បរិព្វាជិតសមា-
 បន្នោ ។ ទានជ័យំ ជាម មញ្ច ភោជនាជិ ឧទកនន្ត-
 ចោណំ ឋបេត្តា អវសេសំ ទានជ័យំ ជាម ។ ភោជជ័យំ
 ជាម មញ្ច ភោជនាជិ ឧទនោ ឥន្ទ្រសោ សន្ត អន្តា
 មំសំ ។ ឧទយ្យាតិ កាយេន វា កាយប្បជីតវុទ្ធ
 វា និស្សត្តិយេន វា នេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១២៧] វិនិច្ឆ័យេ វិនិច្ឆ័យសញ្ញី សមាត្តា ទាន-
 ជ័យំ វា ភោជជ័យំ វា នេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 វិនិច្ឆ័យេ វេមតិកោ សមាត្តា ទានជ័យំ វា ភោជជ័យំ
 វា នេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ វិនិច្ឆ័យេ វេវិនិច្ឆ័-
 យសញ្ញី សមាត្តា ទានជ័យំ វា ភោជជ័យំ វា
 នេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកនន្តចោណំ
 នេតិ អាមត្តិ ឧត្តន្តស្ស ។ អវិនិច្ឆ័យេ វិនិច្ឆ័យសញ្ញី

វៀវលន៍តែកុដ្តិ សិក្ខុមាធាន៍សាមណេវត្តេ ។ វេលហោថា
 វត្ថុវេលបុគ្គលគួរពោស្មី គឺលើកទុកគោត្តន៍ ៥ យ៉ាង ព្រមទាំងវិវាទន៍
 ឈើស្កន់ចេញ ត្រូវតែដោះហោថា វត្ថុវេលបុគ្គលគួរពោស្មីទាំងអស់ ។
 វេលហោថា វត្ថុវេលបុគ្គលគួរបរិភោគ បានដល់គោត្តន៍ ៥ យ៉ាង
 គឺបាយ ១ ទំស្រស់ ១ ទំទ្រីម ១ ទ្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ
 គិតកុដ្តិរាជយកាយក្តី ដោយវត្ថុវេលជាប់ទឹកកាយក្តី ដោយបាទ្យក្តី ត្រូវ
 រាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[១២៨] ដនជាតិយ កិត្តសំភាល់ថាជាតិយ ហើយឲ្យវត្ថុ
 វេលគួរពោស្មី ឬវត្ថុវេលគួរបរិភោគ ដោយវេលសំខ្លួន ត្រូវរាមក្តី
 បាចិត្តិយ ។ ដនជាតិយ កិត្តមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យវត្ថុវេលគួរ
 ពោស្មី ឬវត្ថុវេលគួរបរិភោគ ដោយវេលសំខ្លួន ត្រូវរាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 ដនជាតិយ កិត្តសំភាល់ថាមិនមែនជាតិយ ហើយឲ្យវត្ថុវេលគួរ
 ពោស្មី ឬវត្ថុវេលគួរបរិភោគ ដោយវេលសំខ្លួន ត្រូវរាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 កិត្តឲ្យទំនងឈើស្កន់ ត្រូវរាមក្តីកុដ្តិ ។ បុគ្គលមិនមែនជាតិយ

ពាចរិត្តិយស្តោ អរោសាវត្តស្ស ចរិយសំកាមស្ស អនាបត្តិវា

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អត្ថត្ថិយេ វេមតំកោ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អត្ថត្ថិយេ អត្ថត្ថិយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[១៤៨] អនាបត្តិ តាមេតំ ៥ ទេតិ ឧបទិក្កំវិគ្គា
ទេតិ ពាហិរលេមំ^(១) ទេតិ ឧទ្ទក្កកស្ស អាទិកកម្ម-
កស្សតិ ។

ចរិយសំកាមំ ឥទ្ធិតំ ។

។ ។ ។ ពាហិរលេមំ ។

ពាចរិត្តិយស្តោ អរោសាវត្ត សិក្ខាទេវី ១ វារិសេសមិច្ឆេវាបត្តិ

កំកុសំគាល់ថាជាតិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ផនមិនមែនជាតិយ
កំកុសជ្ឈិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ផនមិនមែនជាតិយ កំកុសំគាល់ថា
មិនមែនជាតិយ មិនត្រូវអាបត្តិទៀយ ។

[១៤៨] អាបត្តិមិនមែន ដល់កំកុសជស្សប្រិះឧទ្ធិឱ្យ មិនឱ្យដោយ
ខ្លួនឯង ដល់កំកុសជស្សជាតិ^(១) កំកុសជ្ឈិយ ដល់កំកុសជស្សរបស់ពាត្រីជ
លាបខាងក្រៅ^(២) ដល់កំកុស ដល់កំកុសដើមបញ្ចក្ខិ ។

សិក្ខាទេវី ១ ចប់ ។

។ កំកុសាបសក្កន្ធភាគី ហើយស្វែងយកភាគនៃសាវត្រីដ៏ខ្ពស់បំផុតនៃ ជីវិតវិញស្វាគ
នោះ ហើយឱ្យដោយវា ។ ២ ថាដងស្រ្តីនិងអាយុកាលគ្រប់យ៉ាងមានល្បែងដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[១២៩] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវ សាវត្ថិយំ
វិហារី ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន វាយស្នា ឧបទន្ទោ សក្សបុត្តា
កតុនោ សន្និវិហារីកំ ភិក្ខុំ ឯនតវេន ឯហារុសា
កមំ បិណ្ឌាយ បវសិស្សាមាតិ តស្ស អនាមេត្វា
ឧយ្យាទេសិ កត្វារុសោ ធមេ តយា សន្និ កថា វា
និសង្ខា វា ជាសុ មោតិ ឯតកស្ស មេ កថា វា
និសង្ខា វា ជាសុ មោតិ ។ អដទោ សោ ភិក្ខុ
ឧបក្កន្នេ កាលេ នាសត្វំ បិណ្ឌាយ ចរិតំ បដិក្កម-
ទេបិ ភត្តវិស្សតំ ធន សម្ភារេសិ ជិច្ចកត្តោ អមោសិ ។
អដទោ សោ ភិក្ខុ អារមំ កត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អារោទេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា ។ យេ ។
តេ វុឡាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ កត្វំ ហំ នាប
អាយស្នា ឧបទន្ទោ សក្សបុត្តា ភិក្ខុំ ឯហារុសា
កមំ បិណ្ឌាយ បវសិស្សាមាតិ តស្ស អនាមេត្វា

សិក្ខាបទទី ២

[១២៩] កាលោនោ ព្រះសព្វក្ខត្តបុគ្គលីមានជាតិ កាលនន្ទៅក្នុង
ត្រូវជនពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសម្ព័ន្ធ ត្រូវត្រង់សាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបទន្ទជាសក្សបុត្រដ៏មានកាយ បាននិយាយពាក្យនេះទ័ងទឹកថាសង្ខ-
វិហារិករបស់ព្រះចៅ ជាបដិប្បដ្ឋថា ម្ចាស់កាវុសា លោកចូរមក យើង
ចាំនិទ្យាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ចាង្វចូរហើយ គឺមិន
ឱ្យគេប្រគេន(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះឡើយ(ឯរោង) ប្រើឱ្យត្រឡប់ទៅវិញថា
ម្ចាស់កាវុសា លោកចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងនិយាយប្តូរនឹងអង្គុយជាមួយនឹងលោក
ប៉ុនសប្បាយទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយប្តូរនឹងអង្គុយនៅម្នាក់ឯងស្រួលជាង ។ ត្រ-
ងោះ កាលមើរពលដែលត្រូវបានកាន់តែចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុនោះមិន
រកទង់ត្រច័ក្របិណ្ឌបាតបាន សូម្បីត្រាន់តែត្រឡប់មកទ្វីកក្នុងក្បែរ
មិនបាន ជាអ្នកគំចង្អៀន (មួយពេលនោះឯង) ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅកាន់អា-
រាមហើយដំណាលរឿងនេះប្រាប់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកភិក្ខុណាដែលមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាខិត ។ ថេ ។ ពួកភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គឺកាលនោស តំលៀវ បន្តិះ
បន្តាប់ថា ព្រះឧបទន្ទជាសក្សបុត្រដ៏មានកាយ មិនសមរម័យមកប្តូរនិក្ខុថា
ម្ចាស់កាវុសា លោកចូរមក យើងចាំនិទ្យាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក

ហោតិ ឯកកស្ស មេ កតា វា ជិសដ្ឋា វា ជាស្ស
ហោតិ ឯកកស្ស មេ កតា វា ជិសដ្ឋា វា ជាស្ស ។

[១៨១] យោ បដាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តរ អនិម្មេតោ កិក្ខុតិ ។
កិក្ខុតិ អញ្ញំ កិក្ខុ ។ ឯហរុសោ កាមំ វា ជិកមំ វាតិ
កាមោមិ ជិកមោមិ ធករិមិ កាមោ មេវ ជិកមោ ច ។
កស្ស ធាមត្វាតិ យាតុំ វា កត្តំ វា ទានជ័យំ វា
កោជនិយំ វា ធាមត្វា ។ អធាមត្វាតិ ច កិក្ខុ ធា-
មត្វា ។ ឧយ្យោជេយ្យតិ ហត្ថត្តាមេន សន្និ ហស័តុ-
កាមោ កិក្ខុតុកាមោ ហោនិសិទ្ធិតុកាមោ អធាចារិ
អាចារិកុកាមោ ឯវំ វាជនិ កត្តាសោ ធមេ កយា សន្និ
កតា វា ជិសដ្ឋា វា ជាស្ស ហោតិ ឯកកស្ស មេ
កតា វា ជិសដ្ឋា វា ជាស្ស ហោតិ ឯកកស្ស មេ
អាមត្តិ ធម្មត្ថាស្ស ។ ធម្មត្ថាស្ស ធម្មតា វា សវត្ថុមចារិ វា

ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះ
ធ្វើខ្លះហត្ថកុះឯងឲ្យជាច្រើន មិនមែនជាហត្ថដទៃឡើយ ។

[១៨១] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុកាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាគង់ស្ថាបន
ទី១ នៃបាវដកកណ្ត ។ ពាក្យថា ឥន័តិកុ គឺឥន័តិកុដ៏ទ ។ ពាក្យ
ថា ឧលហរុសោ លោកចូរមក (យើងខ្ញុំទី១៧) កាន់ស្រូវច្រនម
(ដើម្បីបំបាត់) គឺស្រកក្តី ឧតបក្តី ឧតត្តិ ក៏ហៅថាស្រកឥន័តិប
(គង់ស្ថាបនៈ) ។ ពាក្យថា ឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ) ដល់កិក្ខុនោះ
គឺប្រើឲ្យឲ្យយាត្តិ កត្តិ ទាននិយក្តី កោជនិយក្តី (ដល់កិក្ខុនោះ) ។
ពាក្យថា មិនឲ្យគេឲ្យ គឺមិនឲ្យទារុណឲ្យ(អ្វីៗ)នោះ ។ ពាក្យថា
បញ្ចូឲ្យត្រឡប់វិញ សេចក្តីថា កិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីសេច ប្រាថ្នាដើម្បី
លេង ប្រាថ្នាដើម្បីអង្គុយគង់ទីស្ងាត់ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រតិភូតាមរយៈ
មួយទីនោះត្រាម ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ឧលហរុសោ លោកចូរមក
វិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនស្រួលទេ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយ
តែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ថាហើយក៏បញ្ចូឲ្យត្រឡប់វិញ ត្រូវអាមត្តិ
កត្តិ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងលេងបង្គំច្បាស់មើលគ្នាឃើញឬទីលេងស្ងាត់

វិជមាន្តស្ស អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ វិជហិតោ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯតនេវ មច្ចយំ ករិតោ អនុញ្ញាត្តិ ឬ
អត្រោ កោចិ បច្ចុយោ ហោតិ ទុយ្យោដេតុំ ។

[១៥១] ឧបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសត្វិ ទុយ្យោ-
ដេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ វេមតិកោ
ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ អនុ-
បសម្បទ្ធសត្វិ ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
តានិសាសនំ អាហេបេតិ^(១) អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធ ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ តានិសាសនំ
អាហេបេតិ^(២) អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ
ឧបសម្បទ្ធសត្វិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ
វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុប-
សម្បទ្ធសត្វិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

១.២ ធុត្តិ ធុត្តិកោ អាហេបេតិ ទិស្សនំ ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កាលគិតនោះលេបេតិផុត (ឲ្យទិស្សមើលឃើញឬទី
ល្អមស្តាប់ឮ) ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភាស្យថា ព្រោះធ្វើឲ្យហេតុផុត
ឲ្យជាប់ច្រើន មិនមែនជាហេតុផុតឡើយ សេចក្តីថា មិនមានហេតុ
មួយផុតជាប់ច្រើន ត្រូវអំពីហេតុផុតលបញ្ចូនទៅនោះឡើយ ។

[១៥១] ឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធ ហើយបញ្ចូនទៅ
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ គិតសង្ស័យ ហើយបញ្ចូនទៅ ត្រូវ
អាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បទ្ធ
ហើយបញ្ចូនទៅ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ គិតលើកឡើងឲ្យតាមបញ្ជីចិត្ត
(ចំពោះឧបសម្បទ្ធ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ គិតបញ្ចូនឧបសម្បទ្ធទៅ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ គិតលើកឡើងតាមបញ្ជីចិត្ត (ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ)
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាជាឧបសម្បទ្ធ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ្ធ គិតសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បទ្ធ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

(១៨២) អបាមន្តិ ឧភោ ឯតតោ ឧ យាបេស្ស-
 មាតិ ឧយ្យោជេតិ មហាគ្យំ កណ្តំ បស្សិត្វា លោកធម្មំ
 ឧប្បាទេស្សតីតិ ឧយ្យោជេតិ មាតុក្កាមំ បស្សិត្វា អន-
 ភិវេតិ ឧប្បាទេស្សតីតិ ឧយ្យោជេតិ តំលាទស្ស វា ឧហ័-
 យតេស្ស វា វិហារាលស្ស វា យាតុំ វា កត្តំ វា(១)
 ទានធិយំ វា ភោជធិយំ វា ជីហរតិ ឧយ្យោជេតិ ឧ
 អបាចារំ អាចារិតុកាលោ សតិ កាលាយ ឧយ្យោ-
 ជេតិ ឧត្តត្ថតេស្ស អាជិតត្ថតេស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិតំ ។

១ អយំ បាលី ១, បេត្តក ២ ទិស្សតិ ។

(១៨២) អបត្តិមិនាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ជូនភិក្ខុផងនាឱ្យត្រឡប់
 ទៅដោយគិតថា យើងចាំបាច់ប្រើប្រាស់ដីកែច្នៃប្រព្រឹត្តទៅក្នុងជីវិតមួយ
 ភ្លាមបាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ជូនភិក្ខុផងនាឱ្យទៅដោយគិតថា កែច្នៃក្នុង
 ពេលបានឃើញរាល់មានដីឱ្យប្រើទៅហើយ នឹងក្លាយលោកធម៌ឱ្យភើត
 ឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុផងនាឱ្យទៅដោយគិតថា កែច្នៃក្នុងពេល
 បានឃើញមានត្រឹមត្រូវហើយនឹងក្លាយលោកធម៌ឱ្យភើតឡើង ដល់ភិក្ខុ
 បញ្ជូនភិក្ខុផងនាឱ្យទៅដោយពាក្យថា លោកចូរដាំយាតុត្ថិត កត្តត្ថិត ទានធិយត្ថិត
 ភោជធិយត្ថិតទៅឱ្យដល់ភិក្ខុមានដើម្បី ឬភិក្ខុដែលទៅក្នុងវត្តឬក្នុងផ្ទះដែលក្បែរវត្ត
 ដល់ភិក្ខុមិនប្រាជ្ញានឹងប្រព្រឹត្តនាហោរាទ (កែ) ការលើកមានកិច្ចហើយ
 តំបន់ភិក្ខុផងនាឱ្យទៅ ដល់ភិក្ខុតូច ដល់ភិក្ខុអាយុកាលតូច ។

សិក្ខាបទទី ២ បប ។

តតិយសិក្ខាទីបី

[១៥៣] តេជ សមយេន តុន្តោ អគ្គំ សា-
 វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវន អបាធិបណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
 តេជ ទោ បជ សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ធា
 សក្យបុត្តា សហាយកស្ស យវំ ភត្តា ភស្ស
 បដាបតិយា សន្តិ សយនិយម និសង្កំ កម្សេសំ ។
 អដទោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា ឧបទន្ធា សក្យ-
 បុត្តា តេជុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧប-
 ទន្តំ សក្យបុត្តំ អភិជនេត្វា ឯតាមន្តំ និសីទំ ។
 ឯតាមន្តំ និសីទ្ធោ ទោ សោ បុរិសោ បដាបតិ
 ឯតនរោច ធមោយ្យស្ស ភិក្ខុន្តំ ។ អដទោ សា វត្ថុ
 អាយស្មតោ ឧបទន្ធាស្ស សក្យបុត្តស្ស ភិក្ខុំ អនា-
 សំ ។ អដទោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ
 សក្យបុត្តំ ឯតនរោច ភត្តនិ ភន្តេ យសោ អយ្យសុរ-
 ភិក្ខុា និម្មាតិ ។ អដទោ សា វត្ថុ សល្លត្តេត្វា
 បរិយុដ្ឋិតោ អយំ បុរិសាតិ អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ

សិក្ខាបទទី ៣

[១៥៣] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះរាជ កាលទ្រង់សម្រេច
 វិជ្ជាបទក្នុងវត្តជេតវន របស់រាជបណ្ឌិតសេដ្ឋី ត្រូវត្រង់សាវត្ថុ ។
 សម័យនោះឯង ព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុទាបទើបចូលរបស់
 វង្សាញ់ ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងផ្ទះសម្រាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
 សិទ្ធាញ៉ាទោះ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះបទន្ធា
 សក្យបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 មុន្តិព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា
 តាងចូលប្រគេនបង្គំដល់លោកទ្វាស់ចុះ ។ ស្ត្រីនោះក៏ប្រគេនបង្គំដល់
 ព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុក្មេងតែងនោះ ។ លំដាប់នោះ បុរស
 នោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
 លោកទ្វាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកទ្វាស់និមន្តទៅចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំទ្វាង
 ប្រគេនបង្គំដល់លោកទ្វាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះក៏លាត់ដំរីថា
 បុរសនោះមានពាក្យប្រសើរហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្ធា

សក្យបុត្តំ ឯសីនេច កន្ត្ត មា អគ-
 មិត្តាតំ ។ ធុតិយម្បំ ទោ សោ បុរិសោ ។ មេ ។
 តតិយម្បំ ទោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបទន្ធី
 សក្យបុត្តំ ឯសីនេច កន្ត្ត មេ យោ អយ្យ-
 ស្ស កិត្តា ធិត្តាតំ ។ តតិយម្បំ ទោ សា ឥត្ថិ
 អាយស្មន្តំ ឧបទន្ធី សក្យបុត្តំ ឯសីនេច កន្ត្ត មា
 អគមិត្តាតំ ។ អនេទោ សោ បុរិសោ ធិត្តា
 មិត្តា កិត្តា ឧជ្ឈាបេសិ អយំ កន្ត្ត អយេវា ឧបទន្ធា
 មយ្ហំ មជាបតិយា សន្និ សយនិយេ ធិសន្នោ សោ
 មយា ឧយ្យេនិយេវា ឧ ឥន្ទតិ ភន្តំ ពហុកិត្តា
 អយំ ពហុករណិយាតិ ។ មេ តេ កិត្ត អប្បិទ្ធ ។ មេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តំ វិចារទន្ធី កន្តំ ហិ ឆាម អាយ-
 ស្សា ឧបទន្ធា សក្យបុត្តោ សកោជនេ កុលេ អនុប្ប-
 ទន្ធី ធិសន្នំ កក្កេស្សតិ ។ មេ ។ សន្នំ កក ភ្នំ ឧប-
 ទន្ធី សកោជនេ កុលេ អនុប្បទន្ធី ធិសន្នំ កក្កេស្សតិ ។

ជាសក្យបុត្រនីមានអាយុជា បរិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់
 សិន កុំអាល់ខិតខំទៅ ។ បុរសនោះ(បាននិយាយ)ដាច់បំប៉នផង ។ មេ ។
 បុរសនោះ បាននិយាយពាក្យនេះឡើងព្រះបទនូវជាសក្យបុត្រនីមានអាយុ
 ជាចំរើនផងថា បរិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ខិតខំទៅវិញ
 ចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រទេសឱ្យដឹងដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្រី
 ពោរសាកក៏និយាយពាក្យនេះឡើងព្រះបទនូវជាសក្យបុត្រនីមានអាយុ ជា
 ចំរើនផងថា បរិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់សិន កុំអាល់
 ខិតខំទៅឡើយ ។ ឯបុរសនោះក៏ដើរចេញពីផ្ទះទៅ ហើយពោលទោស
 នឹងភ្នំទាំងឡាយថា បរិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់បទនុ
 ទេវទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះសម្រាប់ជេតជាមួយនឹងប្រពន្ធចេសំខ្ញុំ ព្រះបទនូវពោរ
 កាលខ្ញុំបញ្ជូនទៅវិញក៏ទំលង់ទៅ យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកមានកិច្ច
 ច្រើន មានវេលាច្រើន ។ ក្នុងកំឡុងពេលដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ
 ។ មេ ។ ក្នុងអប្បលាភនោះក៏ពោលទោស ក៏រៀប បន្តបង្ហាត់ថា ព្រះ
 បទនូវជាសក្យបុត្រនីមានអាយុ បំណងបើខ្ញុំហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅក្នុង
 ត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ (គឺត្រសាទីនិស្រ) (ដូច្នោះ) លោះ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់បទនុ ឮថា អ្នកឯងបាន
 ចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ពិនិមន្ត ។

[១៥៥] សយនិយម សយនិយមសញ្ញា សភាជន
 កុល អនុប្បទន្ធ ឯសន្និ កាប្បត្តិ អាបត្តិ ចាចិត្ត
 យស្ស ។ សយនិយម វេទនតោ សភាជន កុល
 អនុប្បទន្ធ ឯសន្និ កាប្បត្តិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
 សយនិយម ធនយនិយមសញ្ញា សភាជន កុល
 អនុប្បទន្ធ ឯសន្និ កាប្បត្តិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
 ធនយនិយម សយនិយមសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ធនយនិយម វេទនតោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធន-
 យនិយម ធនយនិយមសញ្ញា អបាមត្តិ ។

[១៥៦] វេទនតោ មហាស្មតោ យេ មិដ្ឋសង្ខារស្ស
 ហត្ថចាសំ អវិជហិតា មិសំធនំ ទុក្ខតោ យេ មិដ្ឋសំ
 អនតិក្កមិត្តា ឯសិធនំ កិត្តុ ទុតិយោ ហោតិ ទុកោ
 ចិត្តត្តា ហោន្តិ ទុកោ វិភាសា ធនយនិយម ទុក្ខត-
 កស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

កន្ថយសិក្សា ឯន្និ ។

[១៥៥] ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយ
 ចូលទៅសម្រេចការអន្តិយក្នុងត្រកូលដែលមានផលតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិ
 ចាចិត្តយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុសន្សំយ ហើយចូលទៅសម្រេចការអន្តិយ
 ក្នុងត្រកូលដែលមានផលតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក
 ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអន្តិយ
 ក្នុងត្រកូលដែលមានផលតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តយ ។ មិនមែនផ្ទះ
 សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះ
 សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសន្សំយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់
 ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៥៦] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយក្នុងផ្ទះធំ មិនលះហត្ថ-
 ទាននៃទេវាឬមនុស្ស ដល់ភិក្ខុអន្តិយក្នុងផ្ទះតូច មិនលះហត្ថ-
 ទានដល់ភិក្ខុដែលមានភិក្ខុដាក់បំពាក់អន្តិយនៅផង ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយនៅ
 តែធនតាំងពីរនាក់គេចេញទៅហើយ ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយនៅជាមួយនិង
 ជនតាំងពីរនាក់ជាបុគ្គលមិនមានភាគ ដល់ភិក្ខុអន្តិយនៅក្នុងផ្ទះ ដែលមិន
 មែនជាផ្ទះសម្រាប់ដេក ដល់ភិក្ខុតូច ដល់ភិក្ខុម្នីមហាភិក្ខុ ។

បត្តសក្កាបទ

[១៩៩] តេ ភិក្ខុ សមយេន តុត្ថា ភក្កា សា-
 ភ័យំ វិហាតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌំកស្ស អាហមេ ។
 តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ធា សត្យ-
 បុត្តា សហយកស្ស យវំ កត្វា កស្ស បជាម-
 តិយា សន្និ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ ធិសន្នំ កក្សេ-
 សំ ។ អថេវា សោ បុរសោ ឧជ្ឈាយតិ ទិយតិ
 វិហាទេតិ កតំ ហំ ឆាម អយ្យោ ឧបទន្ធា មយ្ហំ
 បជាមតិយា សន្និ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ ធិសន្នំ
 កក្សេស្សតីតិ ។ អស្សាសំ ទោ ភិក្ខុ កស្ស
 បុរសស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិហាទន្តស្ស ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្ត
 ទិយន្តំ វិហាទន្តំ កតំ ហំ ឆាម អាយស្មា ឧបទន្ធា
 សត្យបុត្តា មាតុត្តាមេន សន្និ រហោ បដិច្ចន្នេ
 អាសនេ ធិសន្នំ កក្សេស្សតីតិ ។ យេ ។ សន្នំ តិវ
 ត្ថំ ឧបទន្ធា មាតុត្តាមេន សន្និ រហោ បដិច្ចន្នេ

សិក្ខាបទទី ៤

[១៩៩] កាលោវេ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
 និយាបថនៅក្នុងវត្តជេតវេន របស់អនាថបិណ្ឌកស្មី ស្បែក្រងសាវត្ថិ ។
 សមយេនោឯង ព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រជំមានអាយុ បានទៅកាន់ផ្ទះ
 របស់បុរសជាសំឡាញ់ ហើយនិសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់
 កំបាំង ជាមួយទីនីមួយៗរបស់សំឡាញ់នោះ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏
 ពោលទោស កិះដៀប បន្ទុះបង្កប់ថា ព្រះបទន្ធាម្ចាស់ មិនគួរបី
 ទីនីមួយៗមកសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយទីនី
 មួយៗរបស់សំឡាញ់នោះ ។ កំបាំងទ្វាយបានសំដីនៃបុរសនោះ
 និយាយពោលទោស កិះដៀប បន្ទុះបង្កប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
 មានសេចក្តីជ្រាបដឹង ។ យេ ។ កំបាំងនោះ ក៏ពោលទោស កិះដៀប
 បន្ទុះបង្កប់ថា ព្រះបទន្ធាសក្យបុត្រជំមានអាយុ មិនសមស្របទីនីមួយៗ
 ទៅសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយទីនីមួយៗ
 (ដូច្នោះ)ទេ ។ យេ ។ ព្រះជំមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 បទន្ធា ឮថា អ្នកដទៃទៅសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង

អាសនេ ចំសង្កត់ កម្រិតស្រី ។ សង្កត់ កត
 ភតិ ។ វិភាហ តុល្លា កតភ កតិ ហិ ធាម តុ
 មោឃបុរិស មាតុត្តាមេន សន្តិ រហា ចង្ក្រន្ទ
 អាសនេ ចំសង្កត់ កម្រិតស្រី នេត មោឃបុរិស
 អប្បសន្ធានំ វិ បសាធាយ បសន្ធានំ វិ កំយោ-
 ភាវាយ ។ បេ ។ ឃរា បន កំត្ត ឥមំ សំគ្គា-
 បនំ ឧត្តសេយ្យាជ យោ បន កំត្ត មាតុត្តាបន
 សន្តិ រហា ចង្ក្រន្ទ អាសនេ ចំសង្កត់ កម្រិតស្រី
 ចាចិត្តិយន្តំ ។

[១៥៨] យោ បនាតិ យោ យោនិសោ ។ បេ ។
 កំត្តតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អនិម្បតោ
 កំត្តតិ ។ មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សត្ថិ ន យត្ថិ
 ន បេតិ ន តំន្ទានុគតា អន្តមសោ តនហុជាតាមិ
 តាវិតា បតេវ មហាន្តតិ^១ ។ សង្កត្តំ ឃរាតោ ។
 រហា ធាម ចត្តស្ស រហា សោតស្ស រហា ។
 ចត្តស្ស រហា ធាម ន សត្តា ហាតិ អត្ថិចិ

១. ឧ. ឃរា ។

ជាមួយនឹងមាតុត្រាម តំកែមេឫ ។ ព្រះបទនុក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះ
 ជំហានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជំហានព្រះភាគ
 ទ្រង់បញ្ជូនថា តាងមោឃបុរស រកឯងមិនសមបើនឹងហៅទៅសាម្រែច
 កាតុក្កយាលីភាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុត្រាម (ដូច្នោះ)
 ទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនជាអ្វីជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកនៃជ្រះថ្លាឡើង
 ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កំត្តចំណង អ្នកចំណងឲ្យសំដែង
 ឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា កំត្តណាមួយសម្រេចការធុធុយាលី
 ភាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង មួយអាទិត្យដោយមាតុត្រាម ត្រូវរោបភ្នំចាំចិត្តិយ ។

[១៥៩] ត្រង់ពាក្យថា កំត្តណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំគ្នានឹងសិទ្ធិបទ
 ទី២នៃពួកជនកត្តា ។ ដែលហៅថាមាតុត្រាម គឺស្រីបទស្ស មិនមែនជា
 ចារ្យស្រី មិនមែនជាប្រតិស្រី មិនមែនជាប្រាមញ្ញ ដោយហេតុអ្វីសូម្បី
 តែក្មេងស្រីដែលទើបនឹងកើតបាន១ថ្ងៃ មិនបាច់និយាយទៅក្នុងស្រីធំ
 ទេ ។ ពាក្យថាមួយអាទិត្យ គឺជាមួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីដែលស្ងាត់
 ខ្លួន ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺការប្រើភ្នែកមិនភ្នែកភ្នែក

វា ធិទិយមនោ កម្មតំ វា ធិត្តិបិយមនោ សីលំ វា
 ធិត្តិបិយមនោ មស្សតំ ។ សោតស្ស រហោ ធម
 ន សត្តា ហោតិ បកកិកាជា សោតំ ។ បដិច្ចន្ទ
 ធម អាសនំ ក្សត្តន វា កកាដេន វា កិលត្បោន
 វា កណ្តិប្បកាដេន វា ក្សត្តន វា ដង្កេន វា
 កោដ្ឋន្ទិយោ វា លេន កេនចិ បដិច្ចន្ទ ហោតិ ។
 ធិសង្ខំ កម្មេយ្យាតិ មាតុត្តាមេ ធិសីលេ កិក្ខុ ឧបធិ-
 សំប្បោ វា ហោតិ ឧបធិប្បោ វា អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 កិក្ខុ ធិសីលេ មាតុត្តាមោ ឧបធិសំប្បោ វា ហោតិ
 ឧបធិប្បោ វា អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ វា ធិ-
 សំប្បោ ហោតិ ឧភោ វា ធិប្បោ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៥៧] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ រហោ បដិច្ចន្ទ
 អាសនេ ធិសង្ខំ កម្មេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 មាតុត្តាមេ វេមតិកា រហោ បដិច្ចន្ទ អាសនេ
 ធិសង្ខំ កម្មេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តា-
 មេ វេមាតុត្តាមសញ្ញំ រហោ បដិច្ចន្ទ អាសនេ
 ធិសង្ខំ កម្មេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ យត្ថិយោ វា

ញាតំចិត្តិមក្ខំ ធិតំក្កាលក្ខំ បុគ្គលដិវេមិកាចរេយ្យោបាន ។ ដែល
 ហៅថាវិស្វតំត្រាច្យត គឺថាដែលបុគ្គលដិវេមិកាចរេយ្យោបានពាក្យជាប្រក្រតី
 បាន ។ ដែលហៅថា ភាសនាជាទីកំបាំង គឺភាសនាដែលគេបំបាំង
 ដោយដក្ខតំក្ខំ ដោយសន្ធិវារក្ខំ ដោយកន្ទេលវេនក្ខំ ដោយភាវិកាបុក្ខិ-
 នក្ខំ ដោយរេយិក្ខំ ដោយស សាត្ថិ ដោយស្មិក្ខំ ឬដោយកុលាមួយ ។
 ពាក្យជា សម្រេចការអន្តិយ គឺការសម្រេចតាមអន្តិយ កិក្ខុអន្តិយនិក
 ឬដេកដេក ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ ការសម្រេចកិក្ខុអន្តិយ តាមត្រាម
 អន្តិយនិក ឬដេកដេក ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ ដទៃទៀតក៏អន្តិយក្ខំ
 ដទៃទៀតក៏អន្តិយ (ធិតំក្ខំ) ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។

[១៥៨] មាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយសម្រេច
 ការអន្តិយសេវាភាសនាជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
 កិក្ខុសន្សំយ ហើយសម្រេចការអន្តិយសេវាភាសនាជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវ
 អាបន្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា ដទៃទៀតមាតុត្រាម
 ហើយសម្រេចការអន្តិយសេវាភាសនាជាទីស្ងាត់កំបាំងត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ។
 កិក្ខុសម្រេចការអន្តិយសេវាភាសនាជាទីស្ងាត់កំបាំង ដោយឧទ្ទិសយក្សស្រីក្ខំ

មេតិយោ វា ចណ្ណតោ វា តិច្ឆាទតតមទុស្សវត្ថុ-
 មាតិយោ វា សន្និ រមោ មជ្ជដ្ឋាន្ធ អាសនេ ជំសង្ក-
 តឃ្មេតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាម-
 សញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាបេ វេមតំតោ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា
 អនាមត្តិ ។

[១៦១] អនាមត្តិ យោ តោជំ វិញ្ញា បុរិសា
 ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតំ ន ជំសំទតិ អរមោហេត្វា
 អញ្ញាវិហិតោ ជំសំទតិ ទុម្ពត្តតស្ស អាជិតម្ពិ-
 តស្សាតិ ។

ធម្មត្ថសិល្បាទំ ជំដ្ឋិតំ ។

ប្រេសិត្តិ ឆ្នើយក្តី តិច្ឆានញ្ញាដែលមានក្នុងកាយដូចមនុស្សក្តី ក្រៅតាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ក៏កុំសំគាល់ថាមាតុត្រាម ក្រៅតាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ក៏កុំសង្ស័យ ក្រៅតាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
 មាតុត្រាម ក៏កុំសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម មិនក្រៅតាបត្តិឡើយ ។

[១៦២] អាបត្តិមិនមាន ដល់កំពុងដែលអន្តិយនៅ មានបុរសណា-
 ចួយដែលជាមនុស្សមិនក្តី(ទៅ)ជាតំរប់ភិរ ដល់កំពុងឈរមិនបាត់អន្តិយ ដល់
 កំពុងបានក្រឡេកគយគន់រកមិនស្គាល់ហើយអន្តិយ ដល់កំពុងបានចិត្តបញ្ចូល
 ទៅកាន់វារម្មណ៍ដ៏វិទាហិយអន្តិយ ដល់កំពុងត្រឡប់ ដល់កំពុងដើមបញ្ចក្តិ ។

សិល្បាទទំ ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[១៦១] គេន សមយេន តុដ្ឋោ កកា សាវត្ថុយំ
វិហារតំ ជេតវនំ អបាធិបិណ្ឌិតាស្ស អាណមេ ។ គេន
តោ បទ សមយេន អាយស្មា ឧបទដ្ឋោ សក្យបុត្តោ
សហាយតាស្ស យំ កត្តា តស្ស បដាបតិយា សន្និ
ឋិតោ ឯតាយ រហោ ចិសង្កំ កាឃ្យេសី ។ អដតោ
សោ បុរិសា ឧដ្ឋាយតិ ទិយតំ វិចារចតំ កាធិ ឯ
នាម អយ្យោ ឧបទដ្ឋោ មប្បំ បដាបតិយា សន្និ ឯតោ
ឯតាយ រហោ ចិសង្កំ កាឃ្យេស្សតិ ។ អស្សន្តស្ស
តោ កំត្តា តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
វិចារចន្តស្ស ។ យេ តេ កំត្តា ឧប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារចន្តំ កាធិ ឯ ឆាម អាយស្មា
ឧបទដ្ឋោ សយ្យបុត្តោ មាតុត្តាមេន សន្និ ឯតោ
ឯតាយ រហោ ចិសង្កំ កាឃ្យេស្សតិ ។ យេ ។ សន្និ
កំរ ភំ ឧបទន្ត មាតុត្តាមេន សន្និ ឯតោ ឯតាយ
រហោ ចិសង្កំ កាឃ្យេសីតិ ។ សន្និ កកាតិ ។ វិកេហិ
តុដ្ឋោ កកា កាធិ ឯ ឆាម ភំ មោយបុរិស

សិក្ខាបទទី ៥

[១៦១] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
នាំយាបដក្កនីក្កោនកពន របស់គោតមិណ្ឌិតាសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថុ ។
សម័យនោះឯង ព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រជំនាន់កាយុដើរទៅកាន់ផ្ទះរបស់
សំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយក្នុងវិស្វាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
សំឡាញ់នោះតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏ពោលទោស គិរ
ងៀល បន្តបង្គាប់ថា ព្រះបទន្តជាម្ចាស់មិនសមរម្យនឹងហិមមកសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងវិស្វាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ផ្ទះច្រើន)
សោះ ។ គិតុំគិតុំឡាយបានឮពាក្យសំដីនៃបុរសនោះក៏ក្នុងពោលទោស
គិរងៀល បន្តបង្គាប់ (ផ្ទះច្រើន) ហើយ ។ គិតុំគិតុំឡាយបានសេចក្តី
ប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ គិតុំគិតុំនោះក៏ពោលទោស គិរងៀល បន្តបង្គាប់ថា
ព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រជំនាន់កាយុ មិនសមរម្យនឹងហិមទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងវិស្វាត់ ជាមួយនឹងមាតុក្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ទេ ។ បេ ។
ព្រះជំនាន់ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់បទន្ត ត្រូវម្ចាស់នឹងទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងវិស្វាត់ ជាមួយនឹងមាតុក្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ពិតមែនឬ ។
ព្រះបទន្តក៏ចម្លើយថា បពិត្រព្រះជំនាន់ព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរស

មាតុត្តារមេន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសន្តិ
 កម្មេស្សសិ ធនំ មោឃបុរស អប្បសន្នាធំ វា
 បសាធាយ បសន្នាធំ វា កិយេក្ការាវយ ។ មេ ។ ឯកា
 បទ កំត្តុយ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាម យោ បទ
 កំត្តុ មាតុត្តារមេន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសន្តិ
 កម្មេស្សសិ ធនំ មោឃបុរស អប្បសន្នាធំ វា

(១៦៦) យោ មជាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។

កំត្តុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អនិស្សតោ
 កិក្ខុតិ ។ មាតុត្តារមោ ធាម អនុស្សន្តិ ធនំ យត្តិ ធនំ
 មេតិ ធនំ តិរច្ឆានតតា វិញ្ញា បដិទណ្ឌ សុភាសិតទុក្ខា-
 សំតំ ឧដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ រាជាធិតុំ ។ សន្តិទ្ធិ ឯកោ ។
 ឯកោ ឯកាយាតិ កំត្តុ ថេរ យោតិ មាតុត្តារមោ ម ។
 រហោ ធាម ចត្តុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
 ចត្តុស្ស រហោ ធាម ធនំ សត្តា យោតិ រាត្តិធិ វា
 តិទិធិយមាធន កម្មតំ វា ឧត្តិប័យមាធន សីសំ វា
 ឧត្តិប័យមាធន បស្សន្តិ ។ សោតស្ស រហោ ធាម

អ្នកឯចំណុចសមបើទីនិហោទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយទីនិ
 ហោត្រាមតែម្នាក់ទីនិម្នាក់ (ថ្ងៃច្រើន) ទេ ខែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯន
 ធ្វើនេះមិនមែនទាំងពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាទេ ឬទាំងពួកផង
 ដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិវត្តតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ហាលកិក្ខុតាំងឱ្យយ
 អ្នកតាំងឱ្យយសប្បីសំដែងឡើងឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំត្តុណាមួយ
 សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ មួយអង្វើដោយមាតុត្រាមតែម្នាក់ទីនិម្នាក់
 ត្រូវរាជ្ជបាចិត្តិយ ។

[១៦៦] ត្រីវិភាគ្យថា កំត្តុណាមួយ មានសេចក្តីបំប៉នទីនិស្សា-
 បទទី១ ខែចាកជិតស្នា ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម គឺជំពោះវេទស្រី
 មនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេស្រី មិនមែនជាតិច្ឆានញី
 ជាអសីទីក្តី ជាអ្នកអាចរើប្បស្ថាបនាក្សសំដី ដែលបុគ្គលខំយាយល្អប្អូ
 ពាត្រៃ ពាក្យរាសត្រាមមិនមែនអាសត្រាម ។ តាក្សថា មួយអង្វើ
 គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់ទីនិម្នាក់ គឺមានតែកំត្តុទីនិមាតុត្រាម
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីស្ងាត់ភ្នែក ស្ងាត់ប្រាជ្ញា ។
 ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺការលាបភិក្ខុមិច្ឆាភក្តី ញាត់ចិត្តមិច្ឆា
 នៃកំលាំងភក្តី ផងដឹងមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ប្រាជ្ញា

១ សក្តានុ ហោតិ បក្កតិកថា សោតិ ។ ចិសង្ក្ខ គោប្បេ
 យ្យតិ មាតុត្តាមេ ចិសង្ក្ខ ភិក្ខុ ឧបចិសង្ក្ខ ភ
 ហោតិ ឧបចិសង្ក្ខ ភ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។
 ភិក្ខុ ចិសង្ក្ខ មាតុត្តាមេ ឧបចិសង្ក្ខ ភ ហោតិ
 ឧបចិសង្ក្ខ ភ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ ឧកោ ភ
 ចិសង្ក្ខ ហោតិ ឧកោ ភ ចិសង្ក្ខ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។

[១៦៣] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា ឯកោ
 ឯកាយ រហោ ចិសង្ក្ខ គោប្បេតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។
 មាតុត្តាមេ វេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសង្ក្ខ
 គោប្បេតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ មាតុត្តាមេ រមាតុ
 ត្តាមសញ្ញា ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសង្ក្ខ គោប្បេតិ
 អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ យក្ខិយា ភ វេមតិយា ភ
 បណ្ណកោ ភ វេមតិយា ភ វេមតិយា ភ វេមតិយា ភ សង្ក
 ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសង្ក្ខ គោប្បេតិ អាមត្តិ
 ឧត្តរស្ស ។ មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា អាមត្តិ
 ឧត្តរស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតិកោ អាមត្តិ ឧត្តរស្ស ។
 មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា មាមត្តិ ។

តិវិវាសបុគ្គលមិនអាចស្តាប់អាត្មាប្រតិបត្តិ ។ អាត្មា សាមេ
 ការអនុវត្តការងារដែលមានគ្រឹះ អនុវត្តហើយ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ត្រូវតាមតួបាចិក្ខុយ ។ ភិក្ខុអនុវត្ត មាតុត្តាមសញ្ញាដ៏តម្រូវដល់
 (ភិក្ខុ)ត្រូវតាមតួបាចិក្ខុយ ។ ភិក្ខុអនុវត្តស្រីចាត់ចែង អនុវត្ត វេមតិ
 (ភិក្ខុ)ត្រូវតាមតួបាចិក្ខុយ ។

[១៦៤] មាតុត្តាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មាតុត្តាម ហើយសាមេ
 ការអនុវត្តការងារដែលមានគ្រឹះ អនុវត្តហើយ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ភិក្ខុអនុវត្ត ហើយសាមេការអនុវត្ត ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ត្រូវតាមតួបាចិក្ខុយ ។ មាតុត្តាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្តាម
 ហើយសាមេការអនុវត្តការងារដែលមានគ្រឹះ អនុវត្តហើយ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ភិក្ខុសាមេការអនុវត្តការងារដែលមានគ្រឹះ អនុវត្តហើយ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ភិក្ខុអនុវត្ត ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 ភិក្ខុអនុវត្ត ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់ ភិក្ខុអនុវត្តដ៏តម្រូវដល់
 មិនមែនមាតុត្តាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្តាម មិនមែនមាតុត្តាម ។

[១៦៤] អបាមត្ថិ យោ កោចិ វិញ្ញា បុរិសោ
 ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ធនំ សំធនំ អរហោ មក្កោ
 អញ្ញាវិហិតោ ធនំ សំធនំ ទុក្ខត្តតាស្ស អាទិតម្ហិ
 តាស្សតិ ។

ឧបាសម្ពាសនំ ខីដ្ឋតំ ។

[១៦៥] អបត្ថិមិននាទ ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា
 ម្នាក់ជាអ្នកដឹងសេចក្តីនៅជាតំបើក ដល់ភិក្ខុឈរមើលបានឥឡូវ ដល់ភិក្ខុ
 បានក្រឡេកឈរនៅតំបើកស្ងាត់ហើយអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុមានចិត្តបញ្ចូល
 នៅកាន់ការម្នាក់ដទៃអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុគួត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចូល ។

សិក្ខាបទទី ៥ ៤៨ ។

ធម្មិសិក្ខាបទ

[១៦៩] តេជ សមយេន ទុន្នោ ភក្កា វាជេសោ
 វិហារេតិ បទ្បវេន កាលទុក្ខកំណើត ។ តេជ ទោ វេន
 សមយេន អាយស្មតោ ឧបទទ្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស
 ឧបជ្ជាភក្កលំ អាយស្មន្តំ ឧបទទ្ធិ សក្យបុត្តំ កត្តេន
 ឱមន្តេសំ អត្ថោបំ ភិក្ខុ កត្តេន ឱមន្តេសំ ។ តេជ
 ទោ វេន សមយេន អាយស្មា ឧបទទ្ធា សក្យបុត្តោ
 បុរេកត្តំ តុលានំ បយិវុទាសតិ ។ វេន ទោ ភិក្ខុ
 តេ ឧទុស្សេ ឯតទេវេច្ចំ ទេវាវុសោ កត្តន្តំ ។ អាត-
 មេជ កន្តេ យាវ អយេកា ឧបទទ្ធា អាតច្ចត្តិ ។
 មុតិយម្បិ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ ឧទុស្សេ ឯតទេវេច្ចំ ទេ-
 វាវុសោ កត្តន្តំ ។ អាតមេជ កន្តេ យាវ អយេកា ឧប-
 ទទ្ធា អាតច្ចត្តិ ។ មុតិយម្បិ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ

សិក្ខាបទទី ៦

[១៦៩] គាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
 វិហារបទៅក្នុងវត្តវេល្លាន ជាពលទុក្ខកំណើត ក្បែរព្រៃវិពជ័តិ ។
 សម័យនោះឯង ត្រកូលជាបច្ច័យរបស់ព្រះឧបទទ្ធជាសក្យបុត្រដ៏មាន
 កាយ ឱមន្តព្រះឧបទទ្ធជាសក្យបុត្រដ៏មានកាយដោយកត្ត ហើយក៏ឱមន្ត
 ពួកភិក្ខុចៀតដោយកត្តវេលា ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបទទ្ធជាសក្យ-
 បុត្រដ៏មានកាយ កាលយកចូលទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ គួរឆោលមុន
 នោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សអម្បាល
 នោះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រកាន់ចង្អៀត(មក) ។
 ពួកមនុស្សអម្បាលនោះ ក៏និយាយយាត់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ដឹងរឿន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឆ្លើយសំណួរ បម្រើព្រះឧបទទ្ធជា
 ម្ចាស់លោកឱមន្តមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
 មនុស្សអម្បាលនោះជាតិបើកដឹងថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយចូរប្រកាន់ចង្អៀតមក ។ ពួកមនុស្សអម្បាលនោះក៏និយាយយាត់ថា
 បពិត្រព្រះករុណា ទាំងឡាយដឹងរឿន សូមព្រះករុណា ទាំងឡាយ
 ឆ្លើយសំណួរ បម្រើព្រះឧបទទ្ធជាម្ចាស់ឱមន្តមក ។ ពួកភិក្ខុអម្បាល
 នោះ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះជាតិបើកដឹងថា

មនុស្ស ឯកទេវតំ ធម្មាវសោ វត្ថុ បុរ តាលោ
 អតិក្កមតិ ។ យេ មយំ កន្ត កតំ ករិម្ភា អយ្យស្ស
 ឧបទទ្ធស្ស ការណា អាគមេថ កន្ត យាវ អយ្យ
 ឧបទទ្ធនោ អាគម្ពតិ ។ អថចោ វាយស្មា ឧបទទ្ធនោ
 សក្យបុត្តោ បុរកតំ កុលាធំ បយ្យចាសិក្ខា ធំ
 អាគម្ពតិ ។ កិក្ខ ធំ ធិត្តរុបំ កុញ្ញសុ ។ យេ ភេ
 កិក្ខ អប្បិម្ភា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិគា-
 ចេន្តំ តថ ហិ ធាម អាយស្មា ឧបទទ្ធនោ សក្យបុត្តោ
 ធំមន្តិកោ សកត្តោ សមាលោ បុរកតំ កុលសុ ចារិក្ខ
 អាមជ្ជិស្សតិ ។ យេ ។ សច្ចំ តត ភំ ឡ ឧបទទ្ធនំ ធិមន្តិ-
 កោ សកត្តោ សហោ បុរកតំ កុលសុ ចារិក្ខ
 អាមជ្ជិសីតិ ។ សច្ចំ កតកតិ ។ វិគាហិ កុលោ កតក
 តថ ហិ ធាម ភំ មោយបុរិស ធិមន្តិកោ សកត្តោ

ម្ចាស់គាត់សាតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូលប្រគេនចង្ហាន់មក (នឹងចង្ហាន់
 នៅ) ត្រង់ឃ្លាសពលនោះ ។ មនុស្សតាំងឡាយក៏និយាយថា បពិត្រ
 ព្រះករុណាតាំងឡាយដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំតាំងឡាយបានធ្វើកត្តាតាំងប៉ុន្មាន
 ព្រៀនព្រះបទនូវម្ចាស់ (ទេវតា) បពិត្រព្រះករុណាតាំងឡាយដ៏
 ចំរើន សូមព្រះករុណាតាំងឡាយដ៏ចំរើនព្រៀនព្រះបទនូវម្ចាស់នៃបុត្ត
 បកសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបទនូវ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុកាលវ័យ
 តែចូលទៅគូសសម្លឹងត្រឡប់តាំងឡាយ ក្នុងពេលមុននោះ ហើយក៏បក
 ក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ។ គិតតាំងឡាយក៏បានចង្ហាន់នឹងល្អមជ្ឈិមចិត្ត ។ ពួក
 គិតក្នុងវេលានោះសម្លឹងក្រឡាតិច ។ យេ ។ គិតតាំងចោតក៏ពេលនោះសា
 កិរដ្ឋិល បន្តបន្តិចនោះ ព្រះបទនូវ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទទួល
 នឹងគូសគណៈអ្នកមានកត្តាហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រឡប់តាំងឡាយ
 (៨៧០) ក្នុងពេលមុននោះ (ដូច្នេះ) សោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់បទនូវ ក្នុងអ្នកឯងបានទទួលនឹងគូសគណៈអ្នកមានកត្តាហើយត្រាច់
 ទៅក្នុងត្រឡប់តាំងឡាយ (៨៧០) ក្នុងពេលមុននោះ ពិតមែនឬ ។
 ព្រះបទនូវត្រាច់ចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស សេចក្តីនោះពិត
 មែន ។ ព្រះក្នុងម្ចាស់នឹងបានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អាយុ-
 បុរស អ្នកឯងបានទទួលនឹងគូសគណៈអ្នកមានកត្តាហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅ

សមាធា បុរោកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិស្សសិ
 នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ កំ បសាតាយ
 បសន្នានំ កំ ភិយ្យោភាវាយ ។ យេ ។ វិវត្តោ បទ
 ភិក្ខុវេ កមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាជំ យោ បទ
 ភិក្ខុ ឯបន្តិគោ សកតោ សមាធា បុរោកត្តំ កុលេសុ
 ចារិត្តំ អាមជ្ជិយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។ វិវត្តិនំ កតតា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៦៦] តេជ ទោ បទ សមាយទ អាយស្មតោ
 ឧបទទ្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សង្ឃស្សត្វាយ
 ចាននិយំ ចាហេសិ អយ្យស្ស ឧបទទ្ធប្ប នស្សត្វា
 សង្ឃស្ស នាតទ្ធិន្តំ ។ តេជ ទោ បទ សមាយទ
 អាយស្មា ឧបទទ្ធា សក្យបុត្តោ កាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋា
 ហោតិ ។ អថទោ តេ អនុស្សា អាទមំ កត្វា
 ភិក្ខុ បុត្តិសុ កុលំ កន្តេ អយ្យា ឧបទទ្ធាតិ ។
 ឯសាវសោ អាយស្មា ឧបទទ្ធា សក្យបុត្តោ កាមំ
 បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋាតិ ។ កនំ កន្តេ ចាននិយំ អយ្យស្ស

ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ (៨១) ក្នុងពេលមុនទាន់ (ដូច្នេះ) ខេ ខេ
 មោឃបុរិស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យកើតក្រៃជ្រះថ្លា
 ឡើងទៀតទេ ។ មេ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 ស្រីវេទិវិទ្យាសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានទទួលទិវមន្ត
 ជាអ្នកមានឥត្តាហើយ ដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុង
 ពេលមុនទាន់ ត្រូវគាបភ្លឺបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះជំទាវព្រះភាគ
 ជ្រើសត្រួតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៦៦] ការបោះ ត្រកូលទាំងឡាយស្រីព្រះបទន្ទ ជាសក្យបុត្រ
 ដ៏មានឥទ្ធិពល បានបញ្ជូនទាន់យាហរទៅដើម្បីប្រគល់ដល់សង្ឃដោយ
 ពាក្យថា ទាននិយមន្ត្រីត្រូវបង្ហាញដល់ព្រះបទន្ទធាត្វាស់ហើយ
 សម្របគង់ដល់សង្ឃចុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបទន្ទជាសក្យបុត្រដ៏
 មានឥទ្ធិពលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ឯពួកមនុស្សអម្បាលនោះ
 ទៅកាន់ពេលហើយស្ទើរភិក្ខុទាំងឡាយថា បតិគ្រិលាកម្លាស់ទាំងឡាយ
 ដ៏ធំធេង ព្រះបទន្ទជាម្ចាស់និមន្តទៅឯណា ។ ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះប្រាប់
 ថា អ្នកអ្នកដ៏មានឥទ្ធិពលទាំងឡាយ ព្រះបទន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានឥទ្ធិពល
 ខ្ញុំទំនុកទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ

ឧបទទ្ធស្ស ធរស្សត្វា សធម្មស្ស នាគព្វន្តិ ។ គតវត្ថោ
 ឯតតត្ថំ អាហេទេស្សិ^១ ។ តេជហិ ភិក្ខុវេ មជ្ជិក្កមោក្ខា
 ធិត្ថុបដ យោ ឧបទទ្ធគោ នាគព្វន្តិ ។ វេទិកា
 អាយស្សា ឧបទទ្ធគោ សត្យបុត្តោ កតវត្ថោ មជ្ជិក្កត្ថំ
 បុរេត្ថំ គុរេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិក្កន្តិ បច្ឆាកត្ថំ គុរេសុ
 បយ័រុតាសិទ្ធា ធិកា មជ្ជិក្កន្តិ ។ វាជនិយំ ឧស្សរិ-
 យិក្កិ^២ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ចិយន្តិ វិទានន្តិ កាចំ ហំ ធាន អាយស្សា ឧបទទ្ធគោ
 សត្យបុត្តោ បច្ឆាកត្ថំ គុរេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិក្កន្តិ
 ។ យេ ។ សច្ចំ តេ ភិក្ខុ ឧបទទ្ធគោ បច្ឆាកត្ថំ គុរេសុ
 ចារិត្តំ អាមជ្ជិក្កន្តិ ។ សច្ចំ គតវត្ថំ ។ វិគរហិ
 ពុទ្ធា កតវត្ថំ តេ ហិ ធាន ភិក្ខុ មោឃបុរិស
 បច្ឆាកត្ថំ គុរេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិក្កន្តិ ទេតំ

១ ឱកា បរិ អបរិកោ ឧបទទ្ធគោ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិទានន្តិ កាចំ ហំ ធាន អាយស្សា ឧបទទ្ធគោ សត្យបុត្តោ បច្ឆាកត្ថំ គុរេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិក្កន្តិ ទេតំ

តំនិយាយថា បដិគ្រាសាកម្មាសំដីចំរើន វាជនិយាយនេះ សូមរាល់
 ពួកទាំងឡាយបង្ហាញដល់ព្រះបទនុបមាទាយ ហើយសម្រេច
 ដល់សច្ចៈ ។ ក៏ពុំខ្វះឡើយ គ្រាបច្ចុប្បន្នសេចក្តីចុះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះវិញ្ញាណស្រស់ថ្លា ឆ្ងល់ក៏ពុំបានឡើយ បើដូច្នេះ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវទទួលហើយផ្តល់ទុកដ្ឋានបទនុបមាទាយ ។
 តែងព្រះបទនុ ជាសត្យបុត្រដ៏មានអាយុធិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់រាបរយាត់មិនឲ្យព្រះវេក្ខន្ធគ្រិក្ខុល ទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនគត្ត
 (គិតដូច្នេះហើយ) ក៏ចូលទៅក្នុងក្រុងទាំងឡាយក្នុងវេលាត្រាយគត្ត
 ហើយត្រឡប់មកក្នុងវេលាស្រាល ។ វាជនិយាយនេះគឺត្រឡប់ទៅ
 វិញ ។ ក៏ពុំខ្វះឡើយ បទនុបមាទាយនេះ ។ យេ ។ ក៏ពុំខ្វះឡើយ
 ពោលទោស ក៏នាំឱ្យបទនុបមាទាយ ព្រះបទនុជាសត្យបុត្រដ៏មានអាយុ
 មិនត្រូវបដិស្រាន់ទៅក្នុងក្រុងទាំងឡាយក្នុងវេលាត្រាយគត្ត (ដូច្នេះ)
 ហេតុ ។ យេ ។ ព្រះវិញ្ញាណស្រស់ថ្លា ឆ្ងល់បទនុ ពួកនេះ អ្នកឯងគ្រា
 ទៅក្នុងក្រុងទាំងឡាយក្នុងវេលាត្រាយគត្ត ពិតមែនឬ ។ ព្រះបទនុ
 គ្រាបច្ចុប្បន្ន សូមទ្រង់ព្រះបញ្ជាប្រាស សេចក្តីនោះពិតមែន ។
 ព្រះបទនុដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាត់សេចក្តី ឆ្ងល់ហើយបុរស អ្នកឯង
 មិនត្រូវបដិស្រាន់ទៅក្នុងក្រុងទាំងឡាយក្នុងវេលាត្រាយគត្ត (ដូច្នេះ)

តត្ថាយំ សមយោ ចិវ្រជាទសមយោ អយំ តត្ថ
សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា កិត្តនំ សិក្ខាបដំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៦៨] តេជ មោ បទ សមយោ កិត្ត
ចិវ្រកត្តំ កកវត្ថុ អត្រា ទ ហោតិ សុចិយមិ
សុត្ថនំបំ សត្តកេនបំ ។ កិត្ត តត្ថត្ថាយត្ថ
តត្ថាយាទំ ទ មយំវតាសត្ថំ ។ កកវតា ឯវត្ថុ
កកវតសុ ។ អនុជាយាមិ កិត្តវេ ចិវ្រការសមយោ
តត្ថាយាទំ មយំវតាសត្ថំ ឯវត្ថុ បទ កិត្តវេ ឥមំ
សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាជ យោ បទ កិត្ត ឯមត្តិគា
សកវត្ថា សមយោ បុរតត្ថំ វា បញ្ញតត្ថំ វា តុ
លេសុ ចាវត្ថំ អបដ្ឋេយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាវតត្ថ
យំ ។ តត្ថាយ សមយោ ចិវ្រជាទសមយោ ចិវ្រ
ការសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កកវតា កិត្តនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយកប្រធានចិវ្រ នេះជាសម័យ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះវិហារព្រះភោគទ្រង់បញ្ញត្ត
ហើយដល់កិត្តនាំឯឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៦៨] សម័យនោះឯង កិត្តនាំឯឡាយធ្វើចិវ្រកត្ថ គឺការដេចចិវ្រ
ក៏មានសេចក្តីត្រូវការដោយមូលនូវ ដោយចេសន្ត ដោយចំបិតនូវ ។
កិត្តនាំឯឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនបានចូលទៅក្នុងកូលនាំឯឡាយ
ឡើយ ។ កិត្តនាំឯឡាយត្រាចូលសេចក្តីនូវចំពោះព្រះវិហារព្រះភោគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តនាំឯឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យចូលទៅ
ក្នុងកូលនាំឯឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើចិវ្រនោះ ម្ចាស់កិត្តនាំឯឡាយ អ្នក
នាំឯឡាយតប្បសំដែងឡើងទៅសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិត្តណាមួយ
បានចូលឯមន្តគេជាអ្នកទទួល ហើយដល់នូវការត្រាច់ទៅក្នុងកូល
នាំឯឡាយក្នុងពេលមុនកត្ត គ្រោយកត្ត ត្រូវមេត្តចាចិត្តយ វើរ
វែលនៃមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយក
ប្រធានចិវ្រ កាលដែលកិត្តធ្វើចិវ្រ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះវិហារព្រះភោគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិត្តនាំឯឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

[១៦៩] តេជ ទោ បទ សមយោន កិក្ខុ
 តិលាធា ហោត្ថិ អន្តោ ច ហោតិ គេសន្នេហា ។ កិក្ខុ
 កុក្កុញ្ញាយន្តា តុលាជំ ទ បយ័ក្កាសន្និ ។ កក្កតោ
 ឯតមន្តំ គារោចេស្មំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ សន្និ កិក្ខុ
 អាប្បន្តា តុលាជំ បយ័ក្កាសន្និ ឯវត្ថុ ចទ កិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ ចិ-
 មន្តិកា សកត្តោ សទាថា សន្និ កិក្ខុ វេទាប្បន្តា
 បុរេកតំ វា បច្ឆាកត្តំ វា តុលាស្ម ជាតិកំ អាមាជ្ឈយ្យ
 អត្មាត្រំ សមយោ ចាចិត្តិវេ ។ តត្ថាយំ សម-
 យោ ចិវនានសមយោ ចិវនាវសមយោ អយំ តត្ថ
 សមយោតំ ។

[១៧០] យោ បទាតំ យោ យាធិសោ ។ យេ ។
 កិក្ខុតំ ។ យេ ។ អយំ ឥបស្មី អន្តោ អចិប្បតោ
 កិក្ខុតំ ។ ឯមន្តិកា ធាប បព្ពន្ធំ គោជនាជំ វត្តាបទ
 គោជនទ ឯមន្តិកោ ។ សកត្តោ ធាប យោ ឯ-
 មន្តិកោ គេន សកត្តោ ។ សន្និ ធាប កិក្ខុ សក្ខា

[១៦៩] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានដើម្បី ក៏មានសេចក្តី
 ត្រូវការដោយគេសង្ឃឹមទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏សង្ឃឹមមិនបានចូល
 ទៅក៏ត្រូវទាំងឡាយហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រាបទូលសេចក្តីខ្ពុះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុលាម្នាក់ប្រាប់កិក្ខុដែលមាននៅ ហើយសឹមចូលទៅ
 ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បិស័វឌ្ឍ
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុលាមួយ បានទទួលឯមន្តិកាជាអ្នក
 មានកត្ត ហើយមិនបានលាម្នាក់ប្រាប់កិក្ខុដែលមាននៅ ហើយដល់នូវកិរិយា
 ត្រង់ព្រះអង្គត្រូវទាំងឡាយ ក្នុងនាមបុរេកតក្តី ព្រាយកត្តក្តី ព្រៃ
 អាប្បន្តបាចិត្តិយ រៀនរាល់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
 គឺ កាលដែលទាយកប្រែគន្លឹះ ១ កាលដែលកុំប្រើចិវ ១ នេះជា
 សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[១៧០] ត្រង់តាម្យថា កិក្ខុលាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទីសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃបាវនីកកំណា ។ ដែលហៅថា គេឯមន្ត គឺ ជនឯមន្ត
 ដោយគោជនទី ៥ យ៉ាង គោជនលាមួយ ។ ដែលហៅថា ជាអ្នក
 មានកត្ត គឺកិក្ខុដែលគេឯមន្តដោយកត្តលា ឈ្មោះថាជាអ្នកមានកត្ត
 ព្រោះកត្តនោះឯង ។ ដែលហៅថា កិក្ខុមាននៅនោះ គឺកិក្ខុភាចិត្តិវេនា

ហោតិ អាបុត្តា បរិសិទ្ធំ ។ អសន្តំ ឆាម កំត្តំ
 ឧ សន្តា ហោតិ អាបុត្តា បរិសិទ្ធំ ។ មុរេកត្តំ
 ឆាម យេន ធិមន្តំតោ តំ អកុត្តារី ។ បច្ចាកត្តំ
 ឆាម យេន ធិមន្តំតោ អន្តមសោ កុសត្តេនបិ
 កុត្តំ ហោតិ ។ កុលំ ឆាម ធម្មាវ កុលាធិ
 ទត្ថិយកុលំ ព្រាហ្មណកុលំ វេស្សកុលំ ហុន្តកុលំ ។
 កុលេសុ ចាវត្តំ អាបាជ្ឈយ្យតិ អក្ខាស្ស យុបបាវ
 ឧត្តមន្តស្ស អាបត្តិ ធុត្តនស្ស ។ មមមំ ចាធំ
 ឧប្បាវ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ធុត្តនស្ស ។ ឧត្តមំ
 ចាធំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាធិត្ថិយស្ស ។ អក្ខាត្រ
 សមយាតិ មាមទ្វា សមយំ ។ ជីវនាឧសមយោ
 ឆាម អនុត្តេ តតិវេន វេស្សនស្ស បច្ច័មា មាសា
 អនុត្តេ តតិវេន ចត្វា មាសា ។ ជីវកាសមយោ
 ឆាម ជីវេ កយិវមាធន ។

ភិក្ខុផ្សំនាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) បាទ ។ ភិក្ខុដែលមិនទាន់ទៅ
 នោះ គឺភិក្ខុមិនអាចលាភិក្ខុផ្សំនាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) ឡើយ ។
 ដែលហៅថា ក្នុងពេលមុនគត្ត គឺដងទឹកដូចជាយកគត្តណា ហើយភិក្ខុមិន
 ទាន់បានឆាន់ក្នុងនោះ ។ ដែលហៅថា ក្នុងពេលក្រោយគត្ត គឺដងទឹក
 ដោយគត្តណា ភិក្ខុបានឆាន់ក្នុងនោះហើយ ដោយហេតុទៅសូម្បីប៉ុន្មាន
 នៃស្បូវ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល គឺត្រកូលទាំងឡាយ គឺត្រកូលត្រឡា
 ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលវេស្សៈ (អ្នកកេស៊ីដូញប្រែធ្វើស្រែចំការ) ១
 ត្រកូលសុប្បៈ (អ្នកធ្វើការស៊ីល្អ) ១ ។ ពាក្យថា ដល់ខ្ញុំតិរិយាត្រចៅ
 ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ គឺកាលដែលភិក្ខុឈានចូលទៅដល់មហាផ្ទះរបស់
 បុគ្គលដទៃទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឈានដើរជាដង្ហើមក្នុងឫស្សី
 ធានីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឈានដើរជាដង្ហើមក្នុងឫស្សីទៅ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យថា រៀនរកតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែ
 មានសម័យ ។ ដែលហៅថា កាលដែលអាយុក្រីក្រចំរើននោះ គឺថា
 បើភិក្ខុមិនបានត្រាលកម្មនៃ កំណត់កាល ត្រឹម១១៥ ឆ្នាំបំផុតនៃវេស្សនាដូរ
 (គឺតាំងពី១០០០ ឆ្នាំមុនដល់១០៨ កើតត្រកូល) បើភិក្ខុបានត្រាលកម្មនៃ
 កំណត់កាលត្រឹម១១៥ (តាំងពី១០០០ ឆ្នាំមុនដល់១០៨ កើតនៃ
 វេស្សនា) ។ ដែលហៅថា កាលដែលភិក្ខុធ្វើជីវិតនោះ គឺភិក្ខុកុំធ្វើជីវិត ។

[១៨៤] អនាមត្តំ សមយេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាបុច្ឆា
 បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា បរិសតិ អញ្ញាស្ស
 យវេន មក្កោ ហោតិ យវុបចារេន មក្កោ ហោតិ
 អន្តរាណម្មំ^(១) កច្ចតិ ភិក្ខុទ្ធអស្សយំ កច្ចតិ ភិក្ខុយសេយ្យំ
 កច្ចតិ បដិក្កមមំ កច្ចតិ កត្តិយយវំ កច្ចតិ អាបទាសុ
 ឧប្បត្តតាស្ស អាទិកម្មតាស្សាតិ ។

ធម្មនិកាយ វិជ្ជា ។

• ៩ អនុគាថ ។

[១៨៥] អាបុក្កមិទាន ផលភិក្ខុដែលមានសម័យ ផលភិក្ខុដែល
 បានលាភក្កុដ្ឋន្តដែលមាននៅហើយចូលទៅ ផលភិក្ខុដែលមិនបានលា
 ភិក្កុដ្ឋន្ត ព្រោះមិនបានលាភក្កុដ្ឋន្តហើយចូលទៅ ផលភិក្ខុដែលដើរទៅ
 តាមផ្លូវត្បែងនៃបុគ្គលដទៃ ផលភិក្ខុដែលដើរទៅដោយផ្លូវតាមទម្រង់នៃ
 ផ្លូវ ផលភិក្ខុដែលនៅកាន់កាប់ផលមានក្នុងចន្លោះស្រុក ផលភិក្ខុដែល
 នៅកាន់កាប់ទៅនៃទានភិក្ខុនី ផលភិក្ខុដែលនៅកាន់កាប់ទៅនៃភិក្ខុយ ផល
 ភិក្ខុដែលដើរត្រឡប់មកវិញ ផលភិក្ខុនៅកាន់ផ្ទះនៃទាយក ជាទ្រព្យសក្ក
 ផលភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ផលភិក្ខុធូត ផលភិក្ខុដើមធម្មាភិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ បទ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[១៧៣] តេជ សមយេន តុនោ ភគវា

សុត្តេស្ស វិហារិ កេមិសវុត្តស្មី និព្រាហមេ ។ តេជ

ទោ បទ សមយេន មហាធាមស្ស សុត្តេស្ស ភេសន្តិ

ទុស្សន្តិ ហោរិ ។ អថទោ មហាធាមោ សុត្តោ

យេន ភគវា តេជុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កតវន្តិ

អភិវាទេន្ទា ឯតមន្តិ និសិទិ ។ ឯតមន្តិ និសិទ្ធោ

ទោ មហាធាមោ សុត្តោ ភគវន្តិ ឯតនកេត ឥន្ទាបរា

កន្តេ សន្និវុំ ធាតុម្នាសំ ភេសន្តិ បរាមន្តិ ។ សាទុ

សាទុ មហាធាម តេជរា ខំ មហាធាម សន្និវុំ

ធាតុម្នាសំ ភេសន្តិ បរាមន្តិ ។ ភិក្ខុ កុត្តា

យន្តា ធានិកសេន្តិ ។ ភគវតា ឯតមន្តិ អារា-

ហេសុំ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ ធាតុម្នាសម្បជ្ជយប្បវរណំ

សិក្ខាបទី ៧

[១៧៣] ភាវនាវា ព្រះត្រៃបិដក ភាវនាវា

ក្នុងនិព្វានកម វិញ្ញាណិកម្មនិកម្ម ក្នុងនិវេសន្តិ ។ សម្មយេនាឯនិ

មហាធាមស្ស(១) មានថ្វាសម្រាប់កែតក់ដីបរិច្ចាគ ។ លំដាប់នោះ

មហាធាមស្ស ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់

ហើយ ក៏រៀបចំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងវិជីសមគ្គ ។

លុះមហាធាមស្ស អង្គុយនៅ ក្នុងវិជីសមគ្គហើយ ក៏ត្រាបចូលពាក្យនេះ

ចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគថា បតិព្រិហន្តិដីចំរើន ខំព្រះអង្គចង់

បរាហោព្រះសន្សំដោយថ្វាសម្រាប់កែតក់ដី ៤ ខែ ។ ព្រះអង្គ

ព្រាស់ថា មហាធាម ការនេះប្រែប្រួលហើយ មហាធាម បើដូច្នេះ

ចូរព្រះអង្គបរាហោសន្សំ ដោយថ្វាសម្រាប់កែតក់ដី ៤ ខែចុះ ។

ភ្លាត់កុំមានរសចក្ខុសន្សំ ក៏ប៉ះខ្សឹបខ្សួល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

ត្រាបចូលរសចក្ខុនេះព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គព្រាស់ថា

គាល់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គណនេត្តាឲ្យភិក្ខុត្រឡប់ទៅការងារណា

១ អង្គនេះថា មហាធាមស្សនេះ ជាច្បាប់ឲ្យគេចេញពីព្រះភាគដីដីដី ដីមានព្រះភាគប្រមាណ ១ ខែ ដីអរិយសាវ័កធម៌ដ៏ល្អឆ្លាតវៃស្រស់ស្អាត ដីសាវ័កធម៌ដ៏ល្អ ដីសាវ័កធម៌ដ៏ល្អ ។

សាងគុដ្ឋ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មហាបាមិ
 សត្តំ បរិវត្តយេវ^(១) ភេសន្តំ វិញ្ញាបេន្តំ ។ ឧដេវ
 មហាបាមស្ស សត្តស្ស ភេសន្តំ ទស្សន្តំ ហោតិ ។
 ធុតិយម្បិ ទោ មហាបាមោ សក្កោ យេន ភគវា
 តេជុបសន្តមិ ធុបសន្តមិត្វ ភគវន្តំ អភិវាធម្មា ឯ-
 តតន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតតន្តំ ជិសីន្នោ ទោ មហាបាមោ
 សក្កោ ភគវន្តំ ឯតតកេន ឥន្ទ្រាមហំ ភន្តេ សង្ឃំ
 អមរិមិ បាគុម្ភាសំ ភេសន្តេន បរិវេតន្តំ ។ សាទុ
 សាទុ មហាបាម តេជហំ ភំ មហាបាម ភេសន្តំ
 អមរិមិ បាគុម្ភាសំ ភេសន្តេន បរិវេតន្តំ ។ ភិក្ខុ
 កុក្កុច្ឆាយន្តា បាជិវសេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតតន្តំ
 ភារោចេសំ ។ អនុបាបាមិ ភិក្ខុវេ មុន បរិវេតន្តំ សាង-
 គុដ្ឋ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មហាបាមិ សត្តំ
 បរិវត្តយេវ ភេសន្តំ វិញ្ញាបេន្តំ ។ ឧដេវ មហាបាមស្ស
 សត្តស្ស ភេសន្តំ ទស្សន្តំ ហោតិ ។ ធុតិយម្បិ
 ទោ មហាបាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេជុបសន្តមិ

១ ឧ ចិន្តំ ។

ដោយបង្ខំកំណត់ត្រីម ៤ វ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
 សួរភេសន្តៈទិដ្ឋមហាបាមសក្កៈតែបន្តិច ។ ។ ភេសន្តៈរបស់មហាបាម
 សក្កៈគឺជាបស់នៅតែបរិច្ចលាដដែល ។ ឯមហាបាមសក្កៈក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុតទៀត លុះចូលទៅគាល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមសួរ ។ លុះ
 មហាបាមសក្កៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមសួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គចង់បក់រណាព្រះសង្ឃដោយភេសន្តៈកំណត់ ៤ វគ្គទៅទៀត ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហាបាម ការនេះប្រែហើយ ។ មហាបាម
 បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គបក់រណាសង្ឃ ដោយភេសន្តៈកំណត់ ៤ វគ្គទៅ
 ទៀតចុះ ។ តួភិក្ខុទាំងឡាយសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានចូល ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គច្រឡំត្រាស់ថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាភគវេទន្តាត ឱ្យភិក្ខុ
 ត្រេកអរនឹងការបក់រណាថែមម្តងទៀត ។ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយទៅសួរភេសន្តៈទិដ្ឋមហាបាមសក្កៈតែបន្តិច ។ ។ ដោយ
 ហេតុនោះឯង ភេសន្តៈរបស់មហាបាមសក្កៈក៏នៅតែបរិច្ចលាដដែល ។
 មហាបាមសក្កៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុតទៀត

កោន ធុ ទោ មយំ ធុតាយេន មហាធាមំ សក្កំ មជ្ជិ
 ករយ្យាមាតិ ។ អដាទា ធាតុយាចំ កំភូតំ ឯតន-
 យោសំ មហាធាមេន^(១) អាវុសោ សក្កេន សាដ្ឋា
 ភេសដ្ឋេន បរាភិគោ ហទ្ធ មយំ អាវុសោ មហាធាមំ
 សក្កំ សម្បំ វិញ្ញាបេមាតិ ។ អដាទា ធាតុយា កំភូ-
 យេន មហាធាទោ សក្កោ តេធុបស្កមីសុ ធុប-
 ស្កមីត្វា មហាធាមំ សក្កំ ឯតនេវេតំ គោលោន
 អាវុសោ សម្បំធា អត្ថាតិ ។ អដ្ឋិស្តោ កន្ថោ អាគមេវ
 មនុស្សា វេធំ គតា សម្បំ អាហារិកំ កាលេ ហរិស្ស-
 ជាតិ ។ ធុតិយម្បំ ទោ ។ មេ ។ តតិយម្បំ ទោ
 ធាតុយា កំភូតំ មហាធាមំ សក្កំ ឯតនេវេតំ គោលោន
 អាវុសោ សម្បំធា អត្ថាតិ ។ អដ្ឋិស្តោ កន្ថោ អាគមេវ
 មនុស្សា វេធំ គតា សម្បំ អាហារិកំ កាលេ ហរិស្ស-
 ជាតិ ។ តី បទ តយា អាវុសោ អនាគតកមេន

១ ដោ ព័ 1. 8. ធាតុកាយ ទោសត្ថេ ទំស្សតិ ។

យេនីតំនិឡាយ ភូត្ថេមហាធាមសក្កៈឡាយំអាទោយេន ធាតុយេន ធុតេមេន
 អេ ។ គ្រានោះ ពួកធាតុយា កំភូតំ បានប្រែក្លាយដូច្នេះថា មាសលោក
 ដ៏មានអាយុវែងឡាយ មហាធាមសក្កៈ បានបក់រលាយច្រើនដោយភេសដ្ឋៈ
 ហើយ ល្បាយចុះ មាសលោកដ៏មានអាយុវែងឡាយ យេនីតំនិឡាយ
 ទៅសូមសម្បំអំពីមហាធាមសក្កៈចុះ ។ ទើបពួកធាតុយា កំភូតំ ចូលទៅក្នុង
 មហាធាមសក្កៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទំយាយពាក្យនេះនឹងមហាធាម
 សក្កៈថា មាសអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសម្បិមួយចោល ។
 ឯមហាធាមសក្កៈឆ្លើយតបថា បរិក្ខេណកម្មាសំវិចារីន សូមលោកម្ចាស់
 បង្កើនពុទ្ធិវិជ្ជាទេ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំងឡាយគេចរិះគ្រាលគ្រោះដ៏ម្ល៉ៃ
 ខំសម្បិមក លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងយកសម្បិទោះទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។
 ពួកធាតុយា កំភូតំ យាយសូមដាក់បំពង់ ។ មេ ។ ធាតុយា កំភូតំ យាយ
 ពាក្យនេះនឹងមហាធាមសក្កៈដាក់បំពង់ថា មាសអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវ
 ការដោយសម្បិមួយចោល ។ មហាធាមសក្កៈឆ្លើយតបថា បរិក្ខេណក
 ម្ចាស់វិចារីន សូមលោកម្ចាស់បង្កើនពុទ្ធិវិជ្ជាទេ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំង
 ឡាយគេចរិះគ្រាលគ្រោះដ៏ម្ល៉ៃខំសម្បិមក លោកម្ចាស់នឹងយកសម្បិទោះ
 ទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។ ពួកធាតុយា កំភូតំ យាយ មាសអាវុសោ ពួកអាត្មា

បរាភិវឌ្ឍន យំ ភំ បរាភិវឌ្ឍន ឧ ធនេសីតិ ។ អបេយកា
 មហាបាមោ សក្កោ ឧជ្ឈាយនិ ទិយនិ វិចារេនិ កម្មំ
 ហំ នាម កុដ្ឋតា អដ្ឋល្ហោ កន្ត្ត ភាគមេថាតិ វុទ្ធភាថា
 នាគមេស្សន្តិកំ ។ អស្សោសុំ វោ ភិក្ខុ មហាបាមស្ស
 សក្កស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។
 យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បវិចារ ។ មេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្ត
 ទិយន្ត វិចារេន្ត កាថំ ហំ នាម ធម្មន្តិយា ភិក្ខុ
 មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋល្ហោ កន្ត្ត ភាគមេថាតិ
 វុទ្ធភាថា នាគមេស្សន្តិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ តេវ ឧប្ប
 ភិក្ខុវេ មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋល្ហោ កន្ត្ត ភាគមេ
 ថាតិ វុទ្ធភាថា នាគមេថាតិ ។ សច្ចំ កតាភតិ ។
 វិភាហំ ពុត្តោ កតាភ កម្មំ ហំ នាម ឧប្ប មោយមុវិសា
 មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋល្ហោ កន្ត្ត ភាគមេថាតិ
 វុទ្ធភាថា នាគមេស្សន្ត ធនេ មោយមុវិសា អប្បសម្មាធិ

ដោយភេសដ្ឋៈណាហើយមិនឱ្យវិញ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភេសដ្ឋៈដែលអ្នក
 បរាវណាតែមិនចង់ឱ្យនោះ ។ គ្រានោះ មហាបាមសក្សៈកំរោល
 ចោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ខ្ញុំបាទអង្វរថា
 លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើនចំរើនឱ្យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន
 ចុះហេតុដូច្នេះម្តងបាននាំមកនេះ ។ ក៏កុំចាំឱ្យយូរជាងក្នុងមហាបាមសក្សៈ
 កោលវោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាខំ ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកំរោលវោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់
 ថា ពួកធម្មន្តិយភិក្ខុកាលដែលមហាបាមសក្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏
 ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើនចំរើនឱ្យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន មិនស្តីមិនប៉ិននាំ
 លោះ ។ មេ ។ តែត្រូវជាម្ចាស់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 អ្នកទាំងឡាយ កាលដែលមហាបាមសក្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
 សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើនចំរើនឱ្យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន ដូច្នេះហើយមិននាំថា ភិក
 មែនឬ ។ ពួកធម្មន្តិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ភិក្ខុមែន ។
 តែត្រូវជាម្ចាស់ដ៏ចំរើនប្រភេទទ្រង់គំរងៀលថា ម្ចាស់ពួកហោយមុវិសា អ្នក
 ទាំងឡាយ កាលដែលមហាបាមសក្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
 សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើនចំរើនឱ្យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន ហើយមិនសម្រេចមិននាំ
 ចាំ (ថ្ងៃច្រើន) លោះ នែហោយមុវិសាទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកដទៃធ្វើនោះ

ឆាម ភេសជ្ជៈ បរិក្ខណៈ ហោង ឯង ភេសជ្ជៈ
 ភេសជ្ជៈ បរិក្ខណៈ ។ ភេសជ្ជៈ ឆាម ភេសជ្ជៈ
 បរិក្ខណៈ ហោង ឯង ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ បរិក្ខណៈ
 មី ។ ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ ។ ឆាម
 ភេសជ្ជៈ ។ បរិក្ខណៈ ហោង ភេសជ្ជៈ ។
 បរិក្ខណៈ ហោង ឯង ភេសជ្ជៈ ឯង
 ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ បរិក្ខណៈ ។ ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ
 ។ ភេសជ្ជៈ ឆាម ភេសជ្ជៈ ។ បរិក្ខណៈ
 ហោង ភេសជ្ជៈ ។ បរិក្ខណៈ ឯង
 ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ ឯង ភេសជ្ជៈ ឯង
 ភេសជ្ជៈ ភេសជ្ជៈ បរិក្ខណៈ ។

(១៩៩) ភេសជ្ជៈវិយល្លោ យេហិ ភេសជ្ជៈវិ
 មហិកោ ហោតិ តាមិ ភេសជ្ជៈវិ ឋេតុ
 អត្តាមិ ភេសជ្ជៈវិ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាមត្តិ
 យស្ស ។ វត្តិវិយល្លោ យស្ស វត្តិស្ស មហិកោ ហោតិ
 តា វត្តិយោ ឋេតុ អត្តាស្ស វត្តិស្ស វិញ្ញាបេតិ

កំណត់ភេសជ្ជៈ (ខោរ) គឺភេសជ្ជៈដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះ
 គុណសូមបរិភោគ ដោយភេសជ្ជៈពុទ្ធិ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
 ដែលហៅថា បរិភោគកំណត់ភិ គឺភិដែលគេកំណត់
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះគុណបរិភោគអស់ភិពុទ្ធិពុទ្ធិមានប្រមាណ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា បរិភោគកំណត់ពុទ្ធិ កំណត់ពុទ្ធិ
 ភិខោរ គឺភេសជ្ជៈពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ កំណត់ភិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះគុណសូមបរិភោគ ដោយភេសជ្ជៈពុទ្ធិពុទ្ធិ
 មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ អស់ភិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ ។
 ដែលហៅថា បរិភោគមិនកំណត់ភេសជ្ជៈ មិនកំណត់ភិ (ខោរ) គឺ
 មិនកំណត់ភេសជ្ជៈពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ មិនកំណត់ភិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះគុណសូមបរិភោគ ដោយភេសជ្ជៈពុទ្ធិពុទ្ធិ
 មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ មិនអស់ភិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិពុទ្ធិ ។

(១៧៧) ឯភាគរូបដែលថា កំណត់កេសដូចនោះ អង្គច្បាយថា គេ
បរិវេណក៏ដូចជាយកេសដូចនោះ ក៏ច្បូចច្បាយស្រដៀងគ្នា ទាំងឡាយ
ដទៃទៀត ត្រូវបានកេសដូចដែលបរិវេណនោះ ត្រូវបានក្នុងចំណោម ។
ឯកំណត់ក្រឡា គឺគេបរិវេណក៏ដូចកំណត់ក្រឡាណា ក៏ច្បូចច្បាយ
ស្រដៀងគ្នា ទាំងឡាយដទៃទៀត ត្រូវបានត្រូវបានកេសដូចនោះ

អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភេសដ្ឋបរិយន្ត ច វត្ថុ-
 បរិយន្ត ច យេហិ ភេសដ្ឋេហំ បរាភិសា ហោតិ
 តាមិ ភេសដ្ឋាមិ បរេត្វា យាសុ វត្ថុសុ បរាភិសា
 ហោតិ តា វត្ថុយា បរេត្វា អញ្ញាមិ ភេសដ្ឋាមិ
 អញ្ញាសុ វត្ថុសុ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 នេវ ភេសដ្ឋបរិយន្ត ច វត្ថុបរិយន្ត អនាមត្តិ ។

[១៩៨] នាភេសដ្ឋេន ការណីយេ^(១) ភេសដ្ឋំ វិញ្ញា-
 បេត អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាម ភេសដ្ឋេន
 ការណីយេ^(២) អញ្ញំ ភេសដ្ឋំ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចា-
 ចិត្តិយស្ស ។ ឥន្ទត្តិ^(៣) ឥន្ទត្តិបញ្ញំ ភេសដ្ឋំ វិញ្ញាបេតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឥន្ទត្តិ វេយ្យាសោ ភេសដ្ឋំ
 វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឥន្ទត្តិ នឥន្ទត្តិ-
 សញ្ញំ ភេសដ្ឋំ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ។ ឧ. ភេសដ្ឋេនការណីយេន ។ ២ ឧ. ឧ. ការណីយេន ។ ៣ ឥន្ទត្តិ ។

ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់បំណងភេសដ្ឋៈ កំណត់បំណងត្រិះរោះ គឺ
 គេបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈទាំងឡាយណា កិច្ចវៀរវេលាភេសដ្ឋៈទាំង
 ពោះ គេបដិសេធកិច្ចក្នុងត្រិះរោះ កិច្ចវៀរវេលាត្រិះរោះនោះ ហើយ
 ត្រូវបំបៅសូមភេសដ្ឋៈទាំងឡាយដទៃ ទំនក្នុងត្រិះរោះទាំងឡាយនោះទៀតវិញ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯមិនកំណត់ភេសដ្ឋៈ ខ្លីមិនកំណត់ត្រិះ
 មិនខានអាមត្តិឡើយ ។

[១៩៩] ការបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈ ហើយកិច្ចវេលាសូម
 ភេសដ្ឋៈ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ការបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈនោះទៀត
 ហើយកិច្ចវេលាសូមភេសដ្ឋៈនោះទៀតវិញ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់
 ដែលគេបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈ ហើយ កិច្ចសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបដិសេធកិច្ចាចារ្យ
 មែន ហើយវេលាសូមភេសដ្ឋៈ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែល
 គេបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈ ហើយ កិច្ចសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបដិសេធកិច្ចាចារ្យ
 បាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែលគេបដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈ ហើយ កិច្ចសំគាល់ថា មិនហួស
 កំណត់បដិសេធកិច្ចាចារ្យភេសដ្ឋៈ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

អធិបសិក្ខាបទ

[១៨០] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកក សារត្ថំយំ
វិហារតិ វេតនេន អនាជមិល្លាភិក្ខុស្ស អារាមេ ។ គេន
ទោ មន សមយេន វាជំ បរិសេនំ កោសលោ សេនា-
យ អន្តរុយ្យតោ ហោតិ ។ ធាតុត្ថំយា ភិក្ខុ ឧយ្យុត្ថំ សេនំ
និស្សនាយ អតមំសុ ។ អន្តសា ទោ វាជំ បរិសេន-
ំ កោសលោ ធាតុត្ថំយ ភិក្ខុ ទ្វារតោ ។ អាគច្ឆន្តេ
និស្សាន បរិក្ខាសាមេត្វា ឯកនវេន តិក្ខុ តុន្ត កន្ត
អាគតត្វាតិ ។ មហាវាជំ មយំ ធម្មតាហោតិ ។ តិ
កន្ត បំ ធម្មេន យុត្តាភំនំនំ ចនុ កកក បស្ស-
តត្វោតិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ
កមំ ហំ នាម សមណា សត្យប្បត្តិយា ឧយ្យុត្ថំ
សេនំ និស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តំ វេញ្ញាកម្យំ អលាតា
អញ្ញាកម្យំ ធុល្លន្តំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ
បុត្តនារស្ស កាវណា សេនាយ វាគញ្ញាមាតិ ។
វាស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ
ទីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ វាច្យុត្តា

សិក្ខាបទទី ៨

[១៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជីមានដាន កាលគង់នៅក្នុងគោន
បេសកនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រីសាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទ
បរិសេនទិកោសលកដ ទ្រង់លើកគង់ទីតទេព្យាដៅ ។ ពួកធូត្តិយភិក្ខុក៏បាន
ដៅលើកគង់ទីតដែលស្ដេចលើកទេព្យាដៅហើយ ។ ព្រះបាទបរិសេន-
ទិកោសលកដ បានទុកឃើញពួកធូត្តិយដៅមកដំឡើង លុះទ្រង់
ឃើញហើយក៏មានបទូលឱ្យខំមន្តមកហើយទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដំបែង ពួកលោកនាំគ្នាមកឃើញ ។ ពួកធូត្តិយភិក្ខុក៏ឆ្លើយថា
ពួកអាគាមានប្រាថ្នាដើរឱ្យនឹងមើលបញ្ចបពិត្រ ។ ស្ដេចក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ការមើលឱ្យពេលណាជាអ្នកត្រឡប់មកក្នុងការច្បាំងនឹង
មានប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកត្រូវតែមើលមើលព្រះដ៏មានព្រះកាគទេតី ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស គំរើងលី បន្តបន្តិចថា ពួកសមណ
ជាសត្យប្បត្រី មិនគួរនឹងមកមើលគង់ទីត ដែលស្ដេចលើកទេព្យា
ដៅនោះ ពួកយើងឯណាមកក្នុងគង់ទីត ព្រោះហេតុត្រឡប់ពីក្នុង
ដីកន្លែងបុត្រភិយា យើងនោះឈ្មោះថាខ្លាឧបកដន៍ ឈ្មោះថាបាទបេស
អាត្រីកដន៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស គំរើងលី
បន្តបន្តិចហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្ដីប្រាថ្នាខំ

។ បេ ។ តេ ឧប្បាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ តានំ
 ហំ ឆាយ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧប្បត្តំ សេនំ ធម្មា-
 ឆាយ កង្ខេប្បន្តិតំ ។ បេ ។ សន្តំ តេវ តុម្កេ
 ភិក្ខុវេ ឧប្បត្តំ សេនំ ធម្មាឆាយ កង្ខេបាតំ ។
 សន្តំ ភក្ខាតិ ។ វិចារេនំ តុម្កា កត្តា តានំ ហំ ឆាយ
 តុម្កេ ហោយបុរិសា ឧប្បត្តំ សេនំ ធម្មាឆាយ កង្ខេប្ប-
 ធម្មតំ ហោយបុរិសា ឧប្បសន្តានំ វា បសាឆាយ បសន្តានំ
 វា តិច្ឆោកាវយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥតំ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ឧប្បត្តំ សេនំ
 ធម្មាឆាយ កង្ខេប្ប ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្ថុតំ កត្តា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៨០] តេន មោ បទ សមយេន អត្ថានស្ស
 ភិក្ខុនោ វាតុនោ សេនាយ តិលាសោ ហោតិ ។ សោ
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកេ ធម្មតំ ចាមោសិ វេហំ ហំ
 សេនាយ តិលាសោ អាត្មន្តតុ ភិក្ខុនោ ឥន្ទានិ ភិក្ខុន្តស្ស
 អាត្មត្ថំ ។ អថេវា តស្ស ភិក្ខុនោ ឯវត្ថុហោសិ

។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះ គឺពោលពោស តាំងឡើង បន្តបន្តប្រ-
 ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្ដេចលើកចេញ
 ទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង-
 ឡាយ ឮថា អ្នកតាំងឡាយនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្ដេចលើកទៅ
 កងមែឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិរមន ។
 ព្រះក្នុងមានជាន់ ទ្រង់តាំងឡើងថា ខែមោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នក
 តាំងឡាយមិនគួរនឹងទៅមើលកងទ័ពដែលស្ដេចលើកចេញទៅទេ ខែ
 មោឃបុរសតាំងឡាយ កំរើនមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ដនតាំងឡាយដែល
 មិនខានជ្រះថ្លា ឬតាំងដល់ជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យនិរតិក្នុងជ្រះថ្លាឡើងទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយធម្មសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញ
 ទៅ ត្រូវរាប់គ្នាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
 ហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៨១] សម័យនោះនឹង ឥរុក្ខជំរឿនភិក្ខុមួយរូប នាងដ៏ម្នីក្នុង
 កងទ័ព ។ អ្នកនោះរឹបគ្នាទទួលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំព្រះ
 ករុណាមានដ៏ម្នីក្នុងកងទ័ព សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក ខ្ញុំព្រះករុណាចង់ឱ្យ
 លោកម្ចាស់និមន្តមកលាស់ ។ ឯដំបូងនោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីព្រិះរិះ

កករតា កំគូតំ សំគូបដំ បញ្ចក្ខន្ធ ១ ឧយ្យុត្តំ សេដំ
 ឧស្សុនាយ កន្ត្រង្គំ អយក្ខ មេ មាតុលា សេនាយ
 តំលាខោ តតំ ឌុ ខោ បយា បដិមដ្ឋិតត្ថង្គំ ។ កករតា
 ឯតមត្ថំ អាហារេស្មំ ។ អថខា កករ ឯតស្មី ចំនាណ
 ឯតស្មី បតរណា ឧដ្ឋិ តតំ តាតា កំគូ អាហារ្គសំ
 អនុជាបាមិ កំគូរ តតារបប្បក្ខយា សេដំ(១)កន្ត្រ ឯតក្ខ
 បដ កំគូរ សំ សំគូបដំ ឧដ្ឋិសយ្យាដ យោ បដ
 កំគូ ឧយ្យុត្តំ សេដំ ឧស្សុនាយ កន្ត្រង្គ អញ្ញត្រ
 តតារបប្បក្ខយា ចាមិត្តិយង្គំ ។

[១៨៤] យោ មនាតិ យោ យាតិសា ។ មេ ។
 កំគូតិ ។ មេ ។ អយំ សមស្មី អត្ថេ អនិម្មតោ
 កំគូតិ ។ ឧយ្យុត្តា នាម សេនា តាមតោ ឯត្ថុ-
 មិថ្វា ឯត្ថា វា យោមិ បយាតា វា ។ សេនា
 នាម មាត្រី អស្សា រជា បត្តិ ។ ឧទសប្បិសា
 មាត្រី ។ ឯមុកិសា អស្សា ។ ឯតុប្បិសា រជា ។

។ ឧយ្យុត្តំ សេដ្ឋិច្ចំ កន្ត្រង្គំ ចេត្តេត ឧយ្យុត្តំ ។

ដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាភូសិតាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា
 ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលគងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅទេ តែគងទ័ពដែល
 អញនេះមានដើម្បីតែក្នុងគងទ័ព អញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ដើមភិក្ខុ
 ទាំងឡាយប្រាបទូលសេចក្តីនេះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះ
 និពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាគ្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងគោលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុភាពដើម្បីឱ្យទៅកាន់គងទ័ពបាទ ព្រោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បវាសដើរឡើងទៅស្វែងរកទាននោះយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលគងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវ
 អាចត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[១៨៥] ត្រង់តាមរូប ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 ស័ក្ខាបទទ័ពទ័ពបាទនៃកក្កដាច្នេះហើយ ។ ដែលហៅថា គងទ័ពដែលគេ
 លើកចេញទៅ គឺគងទ័ពលើកចេញពីស្រុកទៅកាន់សំបុតនៅភ្នំ ចេញ
 ទៅហើយទៅកាន់ដីនៅភ្នំ ។ ដែលហៅថា គងទ័ព គឺពលដ៏
 ពលសេរ ពលរថ ពលរឿន ។ ពលដ៏(មួយ)មានបុរស១២នាក់ ។
 ពលសេរ(មួយ)មានបុរសបីនាក់ ពលរថ(មួយ)មានបុរសបួននាក់ ។

ចាចិយ្យនាម្យា អបេសកវិទូស្ស អន្តិមសិទ្ធិបទស្ស អាមត្តិវេទ

ចាចិយ្យនាម្យា អបេសកវិទូ សិក្ខាបទទី ៨ វាសិវិទូស្សអាមត្តិ

ចត្តារោ មុវិសា សាហន្តា មត្តិ ។ ឧស្សនាយ កច្ចតិ
អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ យត្ថ បិគោ មស្សតិ អាមត្តិ ចាចិគ្គិ-
យស្ស ។ ឧស្សនុបចាវ វិដហិត្វា ពុទ្ធប្បនំ មស្សតិ
អាមត្តិ ចាចិគ្គិយស្ស ។ អត្មាត្រ តត្វារមប្បទូយាតិ
បរេត្វា តត្វារមប្បទូយំ ។

[១៨៣] ឧយ្យុត្ត ឧយ្យុត្តសញ្ញិ ឧស្សនាយ កច្ចតិ
អត្មាត្រ តត្វារមប្បទូយា អាមត្តិ ចាចិគ្គិយស្ស ។
ឧយ្យុត្ត វេទតំសោ ឧស្សនាយ កច្ចតិ អត្មាត្រ តត្វា-
រមប្បទូយា អាមត្តិ ចាចិគ្គិយស្ស ។ ឧយ្យុត្ត ឧយ្យុត្តសញ្ញិ
ឧស្សនាយ កច្ចតិ អត្មាត្រ តត្វារមប្បទូយា អាមត្តិ
ចាចិគ្គិយស្ស ។ ឋិតិអេតំ ឧស្សនាយ កច្ចតិ
អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ យត្ថ បិគោ មស្សតិ អាមត្តិ
ធុត្តន្តស្ស ។ ឧស្សនុបចាវ វិដហិត្វា ពុទ្ធប្បនំ មស្សតិ

ពលាម្មិវេសិទ្ធ (មួយៗ) មានបុរសចូលនាក់កាន់ច្នូស ។ កិច្ចដើរទៅដើម្បី
មើល ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កិច្ចឈរមើល (គងទីពារោះ) នៅទីណា
កិច្ចនោះត្រូវអាមត្តិបាចិគ្គិយ (ក្នុងទីនោះ) ។ កិច្ចលះបង់ទុបបារសប្រាប់
មើលឃើញ ហើយមើលរឿយ ។ ត្រូវអាមត្តិបាចិគ្គិយ ។ ពាក្យថា
រឿយសិនតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកលែងទូរហេតុមាន
សភាពយ៉ាងហ្នឹង ។

[១៨៣] គងទីពារោះចេញទៅហើយ កិច្ចសំគាល់ថាគងទីពារោះ
ចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាមត្តិបាចិគ្គិយ រឿយសិន
តែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ គងទីពារោះចេញទៅហើយ កិច្ច
មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយនៅដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាមត្តិបាចិគ្គិយ
រឿយសិនតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ គងទីពារោះចេញទៅ
ហើយ កិច្ចសំគាល់ថា លើកចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល
ត្រូវអាមត្តិបាចិគ្គិយ រឿយសិនតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។
កិច្ចដើរទៅដើម្បីមើលគងទីពារោះមួយៗ (ក្នុងគងទីពារោះ) ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ ។ កិច្ចឈរមើលគងទីពារោះនៅទីណា ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដនៅទី
នោះ) ។ កិច្ចលះបង់ទុបបារសប្រាប់មើលឃើញ ហើយមើលរឿយៗ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុយ្យតេ ឧយ្យតសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុយ្យតេ វេទនិកា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុយ្យតេ អនុយ្យតសញ្ញា អាបត្តិ ។

[១៨៤] អាបត្តិ អាភមេ បិភោ បស្សតិ ភិក្ខុស្ស
ចិកោតាសំ វា ចិសិម្ពោតាសំ វា ចិបម្ពោតាសំ
វា អាគជ្ជតិ បដិបទំ កជ្ជន្តោ បស្សតិ តថាវចប្បច្ចយោ
អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្នកស្សតិ ។

អន្តរលំក្ខណ៍ ខំជ្រុំ ។

[ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។ គង្គទ័ពមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើក
ចេញទៅហើយ [ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។ គង្គទ័ពមិនទាន់លើកចេញទៅទេ
ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ [ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។ គង្គទ័ពមិនទាន់លើកចេញ
ទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់លើកចេញទៅទេ មិន[ត្រាបត្តិ ។

[១៨៥] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅក្នុងភាគមហាយម្រាល
យើង ដល់ភិក្ខុដែលគង្គទ័ពនាមលើកមកគាន់ទ័ពដែលភិក្ខុឈរនៅ (ភ្នំ)
អន្តិយនៅ (ភ្នំ) ជេតនៅ (ភ្នំ) ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅជួបផ្លូវតាមទាយត្រា
គង្គទ័ព ដល់ភិក្ខុដែលមានហត្ថមានសភាពយ៉ាងនោះ ដល់ភិក្ខុដែលមាន
សេចក្តីអន្តរាយក៏គេហ្វឺន(១) ដល់ភិក្ខុឆ្លង ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខិ ។

សិក្ខុបទទី ៩ លំ ។

១ បើមានសេចក្តីអន្តរាយដល់អីត ដល់ព្រិញច្រាយផង ភិក្ខុតែងតែ អញ្ជើញក្នុងគង្គទ័ព
តាមរូបសេចក្តីអន្តរាយ ហើយដើរចូលទៅក្នុងគង្គទ័ព មិនត្រូវអាបត្តិ ។

សិរីសិរីបទី

[១៨៥] គេន សមយេន តុន្តា ភគវា សាវ-
ត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាជបិណ្ឌិកស្ស អាហារេ ។
គេន ចោ ចន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សន្តិ
កាណិយេ សេនំ កត្វា អតិរេកតិវត្ថុំ សេនាយ
វសន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា សេនាយ វសិស្សន្តិ
អម្ពាតម្បិ អណាគ អម្ពាតម្បិ ទុល្លន្តិ យេ មយំ
អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តនាវស្ស ការណា សេនាយ
បដិវសាមាតិ ។ អស្សោស្សំ ចោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សនំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ចិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
អម្បិថា ។ បេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ
ហិ នាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អតិរេកតិវត្ថុំ សេនាយ
វសិស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ ភិរ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អតិរេក-
តិវត្ថុំ សេនាយ វសនាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិចារេន្តិ
តុន្តា ភគវា តាដំ ហិ នាម តុម្ពេ ហោយបុរិសា

សិរីសិរីបទី ៨

[១៨៦] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធដំបាទព្រះភាគ កាលនឹងនៅក្នុង
ជេតវន របស់អនាជបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមានភិក្ខុវេរ តំនាំគ្នាទៅតាមទំនងចិត្ត ហើយឈប់
នៅក្នុងទីនោះច្រើនជាងបីត្រីហ្ស៊ីនទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏កោល
គោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្រ
បិទគ្នានឹងនៅក្នុងទីនោះ ពួកយើងឯណាមកអាស្រ័យនៅក្នុងទី
ទំនើបព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួននឹងបុត្រិកាយា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា
ន្ទនហេតុផល ឈ្មោះថា បុរសរបស់ពាក្រង់ផង ។ ពួកភិក្ខុ
បានឮពួកមនុស្សនោះកោលគោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថ្លោះ
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
នោះក៏កោលគោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងនៅក្នុងទីនោះច្រើនជាងបីត្រីហ្ស៊ីនទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដំបាទ
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអ្នកឯងនៅនៅ
ក្នុងទីនោះច្រើនជាងបីត្រីហ្ស៊ីនទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ត្រឡប់ថា សូមទ្រង់មធានាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដំបាទ
ដាក់ទ្រង់គំរងៀលថា ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ

អតិរកតិរក្ខ រសឆាយ រសស្រួច ទេត មោឃបុរស
 អប្បសន្នាធំ វា បសាឆាយ បសន្នាធំ វា គិឡោតា-
 វាយ ។ មេ ។ ឃរា មន គិឡាវេ ឥម សិក្ខាបដ
 ឧត្តិសេយ្យាជ សិយា ច ឧស្ស គិក្ខុនោ កោចិធរ
 បច្ចយោ សេធំ ឥមឆាយ ជ្ជរត្តតិរក្ខ ទេត គិក្ខុនា សេឆា-
 យ រសិត្តំ ។ តតោ ច ឧត្តិ វសយ្យ ចាចិត្តិយធំ ។

[១៨៦] សិយា ច ឧស្ស គិក្ខុនោ កោចិធរ
 បច្ចយោ សេធំ ឥមឆាយាតិ សិយា បច្ចយោ
 សិយា ករណីយំ ។ ជ្ជរត្តតិរក្ខ ទេត គិក្ខុនា
 សេឆាយ រសិត្តុធំ ទ្វេ តិស្សា វត្តិយោ រសិត្តំ ។
 តតោ ច ឧត្តិ វសយ្យាតិ ចតុត្ថេ និវេស អត្ថម្ពគេ
 ស្យាវេ សេឆាយ រសតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៨៧] អតិរកតិរក្ខ អតិរកសញ្ញី សេឆាយ
 រសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរកតិរក្ខ វេមតិ-
 កោ សេឆាយ រសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិ-

ធនំនៅក្នុងក្នុងវិទ្យាច្រើនជាងបីក្រិវោ មាសមោឃបុរសចាំឲ្យយ
 អំពីនេះមិនចាំបាច់ជ្រាបដល់ក្នុងផលនៃវិទ្យា ឬដាក់ក្នុងផល
 ជ្រាបហើយ ឲ្យវិទ្យាវិទ្យាជ្រាបឡើងវិញ ។ មេ ។ មាសគិក្ខុចាំឲ្យ
 ឲ្យយ អ្នកដាំឲ្យយឆាប់រហ័សដែលឲ្យឲ្យសិក្ខាបដនេះយ៉ាងនេះថា(បើ)
 គិក្ខុនាមានហេតុអ្វី ឬនឹងវេកាមកដល់វិទ្យា គិក្ខុនាត្រូវនៅក្នុងក្នុង
 វិទ្យាបានត្រឹមត្រឹមត្រឹម ។ បើនៅឲ្យយូរព័ត៌មាននោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ
 ចាចិត្តិយ ។

[១៨៦] ត្រឹមតាមថា (បើ) គិក្ខុនាមានហេតុអ្វីឬនឹងវេកាមក
 ក្នុងវិទ្យាគិក្ខុនាមានហេតុ មានគិក្ខុនា (ដែលគួរខាងមិនបាន) ។ តាមថា
 គិក្ខុនាឆាប់នៅក្នុងក្នុងវិទ្យាបានត្រឹមត្រឹមត្រឹម គិក្ខុត្រូវនៅបានត្រឹម
 ត្រឹមយប់ ។ តាមថា បើនៅឲ្យយូរព័ត៌មាននោះទៅ សេចក្តីថា
 កាលត្រូវខាងឲ្យ អស្មន្តក្នុងវិទ្យាដំបូង គិក្ខុចេតនៅក្នុងក្នុងវិទ្យា
 ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។

[១៨៧] កាលហួសកំណត់បីក្រិវោហើយ គិក្ខុសំភាវថាហួស
 មែន ហើយចេតនៅក្នុងក្នុងវិទ្យា ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កាលហួស
 កំណត់បីក្រិវោហើយ គិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចេតនៅក្នុងក្នុង
 វិទ្យា ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីក្រិវោហើយ

ទស្សនសិក្ខាបទ

[១៨៩] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតតំ សាវ្យ័យំ
វិហារតិ វេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាហារេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជីវិត្តតំ
សេនាយ វសនាទា ឧយ្យោជិតំ ពលត្ថំ បិ សេនា-
ក្សមំ បិ អនិកមស្សនំ បិ កឡត្ថំ ។ អញ្ញាគរោមិ
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ ឧយ្យោជិតំ កត្វា ករណ្ណោន បដិ-
វិទ្ធា ហោតិ ។ មនុស្សា តំ ភិក្ខុ^(១) ឧប្បន្នាសុ
កត្វិ កន្ត្តេ សុយុទ្ធី អហោសិ កតិ តេ លទ្ធានិ
លទ្ធានិ ។ សោ ភិក្ខុ តេហំ មនុស្សេហំ ឧប្បន្នាយ-
មាដោ បន្តំ អហោសំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិរោ
ឧយ្យោជិតំ ធម្មនាយ អាគជ្ជិស្សន្តិ អត្តាភាវ្យ
អលាភា អត្តាភាវ្យ ឧល្លាស្តំ យេ មយំ អាជីវស្ស
ហេតុ បុត្តនាស្ស កាវណា ឧយ្យោជិតំ អាគជ្ជាមាតិ ។
អស្សាសុ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ

១ បល្ល័ង្ក ឧប្បន្នាសុ កត្វិ កន្ត្តេ ហេតុ ទិយន្តិ ។

សិក្ខាបទ ១០

[១៩៩] សម័យោនា ព្រាហ្មណ៍មាគោត កាលធនំនៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវ្យ័ ។ សម័យោនាវង ពួកធម្ម-
គ្គិយភិក្ខុ កាលនៅក្នុងទីពេលស្ងប់ស្ងើត បាននាំគ្នាទៅកាន់ទីដែលគេ
ច្បាំងគ្នាខ្លះ ជិតត្រង់ពលខ្លះ ទីតាំងនៅខាងទីពេលខ្លះ ទីសម្រាប់មើល
គេបាត់ត្បូងទីពេល ។ មានធម្មត្ថិយភិក្ខុមួយប្រ ហៅកាត់ទីដែលគេច្បាំង
ហើយភិក្ខុនោះត្រូវសេ ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពុងឡើយច្បាំងគ្នានោះ
លោកម្ចាស់ លោកច្បាំងស្រែបប្រទេ លោកជាខ្លាចប្រឈមហើយ ។
កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះចំអក់អន់ឱ្យ ភិក្ខុនោះក៏ស្រៀងរត់ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយក៏ពាលពោស គំរៀល ចង្កូចឆ្លៀតថា ពួកសមណៈជាសក្យ-
បុត្រមិនគួរនឹងនាំគ្នាមកមើលចម្បាំងសោះ ឯពួកយើងមកកាន់ចម្បាំងក៏
ព្រៃតែងចេះភ្លឺមជ្ឈិមនឹងបុត្រសិរោ កំពើនេះមិនមែនជាសាសនរបស់
យើងទេ គឺទ្រព្យដែលពួកយើងបានមក ល្មោះថាបានហើយដោយ
អាស្រ័យទេសី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពាលពោស

ឯត្ថកា ហត្ថិ ឯត្ថកា អស្សា ឯត្ថកា រថា ឯត្ថកា
 បត្តិ ។ សេនាស្សហំ នាម ឥតា ហត្ថិ ហោត្ត
 ឥតា អស្សា ហោត្ត ឥតា រថា ហោត្ត ឥតា
 បត្តិកា ហោត្ត ។ អធិកំ នាម ហត្ថាធិកំ អស្សា-
 ធិកំ រថាធិកំ បត្តាធិកំ ។ គយោ ហត្ថិ បច្ឆិមំ
 ហត្ថាធិកំ ។ គយោ អស្សា បច្ឆិមំ អស្សាធិកំ ។
 គយោ រថា បច្ឆិមំ រថាធិកំ ។ ចត្តារា ឧវសា
 សវហត្ថា បច្ឆិមំ បត្តាធិកំ ។

[១៨១] ឧស្សនាយ ឥច្ឆតិ អាបត្តិ ឧត្តរាស្ស ។
 យត្ថ បិតោ បស្សតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧស្ស-
 នុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុរំ បស្សតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ ឯកមេតំ ឧស្សនាយ ឥច្ឆតិ អាបត្តិ
 ឧត្តរាស្ស ។ យត្ថ បិតោ បស្សតិ អាបត្តិ ឧត្តរាស្ស ។
 ឧស្សនុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុរំ បស្សតិ អាបត្តិ
 ឧត្តរាស្ស ។

ចំដែលនៅត្រួតតាមនោះ គឺវិដែលគោរពលាថា ពលដំរីមានប៉ុណ្ណោះ
 ពលសេះមានប៉ុណ្ណោះ ពលរថមានប៉ុណ្ណោះ ពលថ្មើរដើមមានប៉ុណ្ណោះ ។
 ដែលហៅថា វិគាសនាវិទកន្តវតនោះ គឺពលដំរីនៅត្រង់កន្លែងនេះ
 ពលសេះនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលរថនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលថ្មើរដើម
 នៅត្រង់កន្លែងនេះ ។ ដែលហៅថា ក្បួនទ័ពនោះ គឺពួកសេនា
 ដំរី ១ ពួកសេនាសេះ ១ ពួកសេនារថ ១ ពួកសេនាថ្មើរដើម ១ ។
 ដំរី ហៅថា សេនាឯយ៉ាងនីមួយៗផ្សេង ។ សេនា ហៅថា ពួកសេនា
 សេនាឯយ៉ាងនីមួយៗផ្សេង ។ រថ ហៅថា ពួកសេនារថឯយ៉ាងនីមួយៗផ្សេង ។
 បុរសចូលទៅកាន់ស្រែដំរី ហៅថា ពួកសេនាថ្មើរដើមឯយ៉ាងនីមួយៗផ្សេង ។

[១៨១] គិត្តទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ គិត្តឈរមើល
 ឃើញក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ គិត្តឈរមើលមហាវិញ្ញាណ
 ហើយក៏ទៅមើលឃើញអ្វីៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ គិត្តទៅដើម្បី
 មើលកន្លែងមួយៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ គិត្តឈរមើលឃើញក្នុងទីណា
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ គិត្តឈរមើលមហាវិញ្ញាណហើយក៏ទៅមើលឃើញ
 អ្វីៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

បាចិត្តិយកណ្ណា អបេលកវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស ឧបាសន្តិវាចា

(១៩២) អនាមត្តំ អារាមេ បិគោ បស្សតិ កិក្ខុស្ស
បិគោកាសំ វា ជិសិដ្ឋោកាសំ វា ជិបដ្ឋោកាសំ វា
អាកត្តា សម្បហារាវា ជិស្សតិ បដិមនំ កត្តដ្ឋោ បស្សតិ
សតិ កកេណីយេ កត្តា បស្សតិ អាបតាសុ ទុម្មត្តកស្ស
អាជិកក្ខត្តកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ ឡើង ។

អបេលកវត្តោ ឧបាសន្តិវាចា ។

តស្សត្ថាជំ

ចូរំ កកេណីយេ ទុស្ស

តយិបដ្ឋាកកេមេ ច

មហាបាសោ បសេនតិ

សេនាវិម្ពោ ឥមេ នសាតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណា អបេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ១១ វារៈវិសេសមន្ត្រីភាចន្តិ

(១៩២) ភាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរលើសនៅក្នុងភាគម ដល់
ភិក្ខុដែលឃើញចង្វាក់ជាដើមដែលគេបកកាន់ទីដែលខ្លួនឈរត្តិ អត្ថិយក្ខិ
ដេកត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅប្រទេសឃើញតាមផ្លូវ ដល់ភិក្ខុដែលមានកិច្ច
(ត្រូវទៅ) ហើយប្រទេសឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់
ភិក្ខុ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១១ រាជ ។

អបេលកវត្ត ជាតំបន់ ៥ ២៦ ។

ឧទ្ទាននៃអបេលកវត្តនោះមាន ១១ សិក្ខាបទ គឺ

ចូរំសិក្ខាបទ ១ កកេណីយេសិក្ខាបទ ១

ទុម្មត្ត ២ សិក្ខាបទ ១ បដិមនំសិក្ខាបទ ១

មហាបាសោសិក្ខាបទ ១ បសេនតិសិក្ខាបទ ១

សេនាវិម្ពោសិក្ខាបទ ១ ឥមេនសាតិសិក្ខាបទ ១ ។

លុកបាតវិគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទី

[១៩៣] តេជ សមយេន តុត្ថោ ភគវំ ចេតិយេស្ស^១
 ចារិកំ ធរមាថោ យេន កន្តវតីតា តេន ចាយាសិ ។
 អន្តសំសុ ខោ តោចាលតា បសុចាលតា កសតា
 បថាវំថោ ភគវន្តំ ធូរតោ វ អាតព្វន្តំ ធិស្វាន ភគវន្តំ
 ឯតនំតំ មា ខោ កន្តេ ភគវំ អម្ពតិក្ខំ អគហសិ
 អម្ពតិក្ខេ កន្តេ ធិលស្ស អស្សមេ ធាតោ មជិវសតិ
 ភត្តិមា អាសិវិសោ យោវិសោ សោ ភគវន្តំ មា
 វិហាថេសីនិ ។ ឯវំ កន្តេ ភគវំ តុល្លំ រមោសិ ។
 ធុតិយម្យំ ខោ ឬ មេ ។ តតិយម្យំ ខោ កោចាលតា
 បសុចាលតា កសតា បថាវំថោ ភគវន្តំ ឯតនំតំ
 មា ខោ កន្តេ ភគវំ អម្ពតិក្ខំ អគហសិ អម្ពតិក្ខេ កន្តេ
 ធិលស្ស អស្សមេ ធាតោ មជិវសតិ ភត្តិមា អាសិវិសោ

លុកបាតវិគ្គ សិក្ខាបទី ១

[១៩៣] សមយោនា ព្រះពុទ្ធម៌មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធ
 វិសោតៅកាន់ចារិក ក្នុងរតន្ត្រីយ៍៨០០០ ហើយហាវទៅកាន់ស្រុកកន្ទុ-
 រតិកា ។ ពួកអ្នកឃ្លាលតោ អ្នកអ្នកឃ្លាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹម
 ជាពពោះ) ពួកអ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះម៌មានព្រះភាគ
 យាងបក់រតន្ត្រីយ៍ លុកឃើញហើយក៏ទាំងក្របខ្លួនព្រះម៌មានព្រះ
 ភាគច្បងចង់ បត់គ្រឿងអង្គជីវិតរើន សូមព្រះម៌មានព្រះភាគកុំយាងទៅ
 កាន់កំណត់ឈ្មោះអម្ពរឡើយ បត់គ្រឿងអង្គជីវិតរើន នាគមានវិជ្ជាជាសត្វ
 អាស្រ័យ មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រម លេងផងល
 ទៀបកំណត់ឈ្មោះអម្ពរ កុំឲ្យនាគនោះហៀរហៀនព្រះម៌មានព្រះភាគបាន
 ឡើយ ។ កាលក្លាចចង់ទាំងនោះគ្រាបខ្លួនយាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់
 រោងជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្លាលតោ អ្នកឃ្លាលបសុសត្វ អ្នក
 ស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានគ្រាបខ្លួនសេចក្តីចង់នោះព្រះម៌មានព្រះភាគជា
 តំរូវតិវធិផង ។ បេ ។ បីផងផងចាំ បត់គ្រឿងអង្គជីវិតរើន ព្រះអង្គ
 កុំយាងទៅកាន់កំណត់ឈ្មោះអម្ពរឡើយ បត់គ្រឿងអង្គជីវិតរើន (ព្រោះមាន)
 នាគមានវិជ្ជាជាសត្វអាស្រ័យ មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅ

១ អន្តសុវ ពេលយេ ចារិកខ្លី កន្តវំ កេតិយេ ទិស្សតិ ។

យោវិសោ សោ ភគវន្តំ ហ វិហារេសីតិ ។ តតិយម្យ
 ទោ ភគវ ឥន្ទ្រា អយោសំ ។ អដទោ ភគវ អនុ-
 បុត្រេន បារិកំ វេហានោ យេន កន្ថវតិកា តនសារិ ។
 តត្រិ សុនំ ភគវ កន្ថវតិកាយំ វិហារិ ។ អដទោ
 អាយស្មា សាគតោ យេន អម្ពតិក្កំ^(១) ជិដិលស្ស អស-
 មោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតា អក្សតារំ បរិសុត្វា
 តិណសទ្ធារតំ បញ្ញាមេត្វា វិសីទំ បល្លង្កំ អាកុដិត្វា
 ឧដុំ កាយំ បណីនាយ បរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋមេត្វា ។
 អនុសា ទោ សោ នាតោ អាយស្មន្តំ សាគតំ ប-
 រិដ្ឋំ វិស្វាទ ធុត្ថំ ធុត្ថោ បទ្ធាសំ ។ អាយស្មាបិ
 សាគតោ បទ្ធាសំ ។ អដទោ សោ នាតោ អត្ថំ
 អសមាហានោ បដ្ឋលិ ។ អាយស្មាបិ សាគតោ តេ-
 ដោបាតុំ សមាបដ្ឋិតា បដ្ឋលិ ។ អដទោ អាយស្មា
 សាគតោ តស្ស នាគស្ស តេជសា តេជំ បរិយោទយិត្វា
 យេន កន្ថវតិកា តេនុបសង្កម្មំ ។ អដទោ ភគវ
 កន្ថវតិកាយំ យថាភវន្តំ វិហារិត្វា យេន កោសម្ពី

ក្នុងការស្រមៃសេសសំដីល្បឿនបំណងអម្ពៈកុំឱ្យនាគនោះប្រើប្រាស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ដាច់បំប៉ង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់បារមីដោយ
 លំដាប់ ក៏បានយាងទៅដល់ស្រុកកន្ថវតិកា ។ មានដំណឹងល្អរៀបរាប់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកកន្ថវតិកានោះ ។ គ្រាតារងងឹ ព្រះ
 សាគតៈដ៏មានកាយបុព្វបុរសទៅកាន់ការស្រមៃសេសសំដីល្បឿនបំណងអម្ព-
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បើរចូលទៅក្នុងពេទ្យក្នុង កាលកម្រាលស្នេ-
 ហើយពិអង្គុយរំលែកភ្នែក តាំងកាយដ៏ត្រង់ដ៏ម្តងស្រស់ស្អាតផ្លូវ ។ ឯនាគនោះ
 បានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានកាយបុព្វបុរសហើយ លុះឃើញហើយក៏រត់
 ឆ្លុះទោមទស្សបង្ហូរឱ្យផ្សង (ពិសេសព្រះសាគតនោះ) ។ ចំណែកនាគ
 ព្រះសាគតៈដ៏មានកាយ ក៏បង្ហូរឱ្យផ្សងគបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគ
 ទាំងទាំងត្រឡប់លេចក្តីល្អបរសី (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្តាលឱ្យ
 កើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មានកាយក៏បានចូលគេដោយគុ-
 ហើយបណ្តាលភ្លើងគបទៅវិញ ។ គ្រាតារងងឹ ព្រះសាគតៈដ៏មាន
 កាយ ក៏បានត្រឡប់ត្រឡង់រលស់នាគនោះ ដោយគេដះ (រលស់
 រលាក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកកន្ថវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងស្រុកកន្ថវតិកាបានសមគួរដល់ពុទ្ធកម្សាន្តស្រីយាហើយ

តេជ ចារិត្ត បញ្ញាមិ ។ អស្សោសុំ ចោ កោសម្ពិកា
 ឧបាសកា អយ្យោ កំរ សាគាតា អម្ពត្តត្ថោ
 ចារេន សន្និ សង្ការេសីតិ ។ អថេវា ភគវា អនុ-
 បុគ្គេន ចារិត្ត ធរណោ យេន កោសម្ពិ តនាសវិ ។
 អថេវា កោសម្ពិកា ឧបាសកា ភគវតោ បច្ចុត្ត-
 មនំ ករិត្តា យេនាយស្មា សាគតោ តេនុបសង្កម្ពិសុ
 ឧបសង្កម្ពិត្តា អយស្មន្តំ សាគតំ អភិវាធជា ឯកមន្តំ
 អន្តិសុ ។ ឯកមន្តំ វេតា ចោ កោសម្ពិកា ឧបាស-
 កា អយស្មន្តំ សាគតំ ឯកមន្តំ កំ ភន្តេ អយ្យាធិ
 ធុល្យភព្វ មនាបព្វ កំ បដិយាធមោតំ ។ ឯវ វុត្ត
 ធិព្វត្តយោ ភិក្ខុ កោសម្ពិកា ឧបាសកោ ឯកមន្តំ
 អត្តាវសោ កាចោតិកា ធម៌ បសន្នា ភិក្ខុធិ ធុល្យភា
 ច មនាភា ច កំ បដិយាធមោតំ ។ អថេវា កោសម្ពិកា
 ឧបាសកា យរ យរ កាចោតិកំ បសន្តំ បដិយា-
 ធជា អយស្មន្តំ សាគតំ ចិល្លាម ធរន្តំ^(១) ធិស្វាធិ

១ ១. ២. បដិ ។

ក៏ទ្រង់ព្រះដំណើរពេញគោត្តមភាពក្នុងគ្រិស្ណកោសម្ពិ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងគ្រិស្ណ
 កោសម្ពិបានព្យាបាលយោងថា លោកម្ចាស់សាគតៈបានច្បាំងគ្នាដ៏ឆ្លាត
 ឈ្មោះអម្ពត្តត្ថកៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះដំណើរ
 ពេញគោត្តមភាពយោងលំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅក្នុងគ្រិស្ណកោសម្ពិនោះ ។
 ត្រាងនោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងគ្រិស្ណកោសម្ពិចាំគ្នាទៅចូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅក្រសែសាគតៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ
 ក៏ថ្វាយចង្ហែព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ហើយក៏បំភ្លឺនៅក្នុងទីដ៏សប្បុរស ។ ពួក
 ឧបាសកនៅក្នុងគ្រិស្ណកោសម្ពិ លុះបំភ្លឺនៅក្នុងទីដ៏សប្បុរសហើយ រើប
 ដំណើរនាក្រុមនេះ ឆ្លងព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏
 ចម្រើន ក្រុមដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តផង ពួក
 យើងនឹងនឹកគាត់តែងក្រុមប្រាកដ ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានរកល
 ភាពយោងនេះហើយ ពួកព្រះម្ចាស់ក៏ចុះ បានដំណើរនាក្រុមនេះនឹងពួក
 ឧបាសកដែលនៅក្រិស្ណកោសម្ពិថា ហួសអ្នកទាំងឡាយ សុភវាឈ្មោះ
 កាបោតិកា (មានពណ៌ត្រហម្ពច្រះដ៏ធំត្រាប) ដែលក៏ទាំងឡាយរកបាន
 ដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកនឹងចូរគាត់តែងក្រុ
 មនោះប្រគេនលោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រិស្ណកោសម្ពិ
 ចាំគ្នាគាត់តែងសុភវាឈ្មោះកាបោតិកាគ្រប់ ។ ពួក បានឃើញព្រះសាគតៈ

អាយស្មន្តំ សាគតំ ឯតទានំចុំ បរិវត្ត កន្ត្ត អយ្យោ
 សាគតោ កាចោតិកំ បសន្តំ បរិវត្ត កន្ត្ត អយ្យោ
 សាគតោ កាចោតិកំ បសន្តំ ។ អថទោ អាយស្មា
 សាគតោ យេ យេ កាចោតិកំ បសន្តំ បរិវត្ត ឧត-
 រត្តា ធិត្តមន្តោ ឧត្តរាម បរិបតិ ។ អថទោ កតវ
 សម្ពហុលេហិ កិត្តុហំ សន្និ ឧត្តរត្តា ធិត្តមន្តោ អនុស
 អាយស្មន្តំ សាគតំ ឧត្តរាម បរិបតិ ធិស្វាឧ កិត្តុ
 រាមន្តសំ កល្យាណំ កិត្តុវ សាគតន្តំ ។ ឯវិ កន្ត្តតិ
 ទោ តេ កិត្តុ កតវតោ បដិស្សណំត្វា អាយស្មន្តំ សា-
 គតំ អាណមំ រាត្រា យេន កតវំ តេន សីសំ កាត្វា
 ធិកាតេសុំ ។ អថទោ អាយស្មា សាគតោ បរិវត្តត្វា
 យេន កតវំ តេន ចារេន កត្វា សេយ្យំ កាប្បេសិ ។
 អថទោ កតវំ កិត្តុ អាយស្មន្តសំ ធម្ម កិត្តុវ សាគតោ
 តថាគតេ សការោ អយោសំ សប្បតិស្សន្តតិ ។ ឯវិ

ដំនានាយុកំតុន៍ដើរទៅចំណុចាន ហើយបានដំនាយភាគរួចនឹង
 ព្រះសាគតៈដំនានាយុកំ បត់ត្រលាភដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
 សាគតៈនិមន្តទាន់សុភវ្យាឈ្មោះការបាត់កាចុះ បត់ត្រលាភដ៏ចំរើន
 សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្តទាន់សុភវ្យាឈ្មោះការបាត់កាចុះ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះសាគតៈដំនានាយុ សុំបានទាន់សុភវ្យាឈ្មោះការបាត់កា
 គ្រប់ៗ ផ្ដុំហើយចេញចាកនគរទៅ ក៏ដូចលាដកទៀបទ្វារនគរ ។
 គ្រាតោះ ព្រះដំនានព្រះភាគកាលចេញចាកនគរជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
 ជាច្រើនអង្គ បានទស្សនាព្រះសាគតៈដំនានាយុផ្ដុំលាដកទៀប
 ទ្វារនគរ សុំទ្រង់ឃើញហើយក៏ត្រាស់បន្ទាប់ពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពុំទំលាយ ពួកអ្នកឯងចូរត្រាស់សាគតភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះដំនានព្រះភាគដោយភាគរួច បត់ត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្មឺនហើយ ។ ក៏ត្រាស់ព្រះសាគតៈដំនានាយុ
 ទៅកាន់អាណម ហើយផ្ដក់ចេញលាទៅព្រះដំនានព្រះភាគ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈដំនានាយុប្រគល់ដល់ដំនានព្រះភាគ
 ព្រះដំនានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដំនានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពីដើមមកសាគតភិក្ខុ
 មានសេចក្ដីការពារគោរពគ្រឿងដល់តថាគតមែនទេ ។ ពួកភិក្ខុក៏បទូលថា

កន្លែង ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ សាគរោ ឯតរហំ តថា-
 គតេ សភារោ សប្បតិស្សតិ ។ ទោ មោតំ កន្លែង ។
 ទទុ ភិក្ខុវេ សាគរោ អម្ពតិកុកេន ធាតេន សង្ការេ-
 សីតំ ។ ឯវំ កន្លែង ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ សាគរោ
 ឯតរហំ ចហោតិ ទេនុកេនបិ^(១) សង្កិ សង្កាមេត្តន្តិ ។
 ទោ មោតំ កន្លែង ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ តំ ឆា-
 តង្គំ យំ ចិវុត្តា វិសក្ខំ អស្សតិ ។ ទោ មោតំ
 កន្លែង ។ អទទុច្ឆរិតំ ភិក្ខុវេ សាគរោ អទទុណា-
 មិតំ អប្បជ្ឈរំ អស្សបណាតំ វាតេជ្ឈយំ អត្តរ-
 ណីយំ តេជំ ហំ ឆាម ភិក្ខុវេ សាគរោ មង្គំ ឯវិស្សតិ
 ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសង្កាតំ វំ ចសាធាយ មសង្កាតំ វំ

១ តាទេន សង្កិ កន្លែង កន្លែង វិស្សតិ ។

សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគរភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពការត្រឹម
 ដល់តថាគតឬទេ ។ ភូតភិក្ខុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស មិនគោ-
 រពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគរភិក្ខុបាន
 ច្បាំងនឹងអម្ពតិកុកេន ពិតឬមែនទេ ។ ភូតភិក្ខុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ឥឡូវនេះ សាគរភិក្ខុ (ដែលដួលរេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) កាចច្បាំងនឹង
 ពស់ទឹក^(១)បានឬទេ ។ ភូតភិក្ខុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស មិន
 បានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រាសចាក
 សញ្ញាប្រែច្រើនទីតណា ទីការងារកំពុងដឹកឬទេ ។ ភូតភិក្ខុក្រាបចូលថា
 សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស មិនគួរដឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គម្មរបស់សាគរភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប
 មិនមែនជាយេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគរ-
 ភិក្ខុមិនគួរនឹងដឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បំរើនេះមិនត្រូវ
 ច្យុជ្រែងដល់ភូតផងដែលមិនទាន់ជ្រេថ្នាំ ឬនាំភូតផងដែលជ្រេថ្នាំហើយ

១ ពស់ទឹកពិត បានដល់ពស់ពុទ្ធមម មិនពស់ព្រលឹងពិតទេ ។

ចាចិត្តិយកល្លោ សុភាយាស្តិយ ធម៌សិទ្ធាចរស្ស អាចត្តិភាព

កិរយ្យោភាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចការ កន្លែង សិទ្ធា-
បទ ទុដ្ឋិសយ្យាថ សុភាមោយចានេ ចាចិត្តិយេន្តិ ។

(១៩២) សុភ ជាម មិដ្ឋសុភ ឬសុភ ទិព្វសុភ
កិណ្ឌប្បត្តិភា សម្ពាសយុត្តា ។ មេយោ ជាម មុត្តា-
សភេ ធលាសភេ មជ្ជាសភេ តុណ្ហសភេ សម្ពាស-
យុត្តោ ។ វិវេយ្យាភិ^(១) អន្តរាហ តុសត្តេនម៍ មិវតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៩៣) មជ្ជេ មជ្ជិសញ្ញិ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មជ្ជេ វេរាតិកោ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មជ្ជេ
មមជ្ជិសញ្ញិ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ វាមជ្ជេ

១ អរិយ ពាក្យ វិធានធម្មា មានអាយុ គោរពគ្នា ។

ចាចិត្តិយកល្លោ សុភាយាស្តិ សិទ្ធាចរស្ស វិវេយ្យាភិ

ច្បវិវេយ្យាភិច្ឆេត្តាច្បវិវេយ្យាភិច្ឆេត្តា ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យឆ្ងាយ អ្នកចាំឲ្យ
ឆ្ងាយធម្មសំរិទ្ធិច្បវិវេយ្យាភិច្ឆេត្តាច្បវិវេយ្យាភិច្ឆេត្តា កិច្ចការសុភាមិវិវេយ្យា
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៩៤) ដែលហៅថា សុភ គឺសុភធ្វើដោយមេត្តា ១ សុភធ្វើដោយ
នំ ១ សុភធ្វើដោយធម៌ ១ សុភដែលគេដាក់ក្នុងសុភ ១ សុភដែលគេ
ប្រើប្រាស់ដោយត្រូវដង្ហែងដូច្នេះ ។ ១ ។ ដែលហៅថា មេយោនោះ
គឺជិតត្រាដែលគេធ្វើដោយក្រណាត់ ១ ជិតត្រាដែលគេធ្វើដោយក្រណាត់ ១
ជិតត្រាដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ឬគេធ្វើដោយជិតឃ្មុំ ១ ជិតត្រាដែល
គេធ្វើដោយជិតអំពៅ ១ ជិតត្រាដែលគេប្រើប្រាស់ដោយគ្រឿងផ្សំ
ផ្សេងៗ ១ ។ ត្រីកិច្ចការ ជិត សេចក្តីថា ដោយហោចទៅស្លាប់តែ
កិច្ចការប្រធានាប៉ុន្មានស្លាប់ គឺត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៩៥) ជិតស្រវឹង កិច្ចការសំគាល់ថា ជិតស្រវឹង ហើយជិត
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ជិតស្រវឹង កិច្ចការសេចក្តីសង្ស័យ ហើយជិត
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ជិតស្រវឹង កិច្ចការសំគាល់ថា មិនមែនជិតស្រវឹង
ហើយជិត ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនជិតស្រវឹង កិច្ចការសំគាល់

មជ្ឈសុត្តិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមន្ទេ វេទតំគោ រាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អមន្ទេ អមជ្ឈសុត្តិ វាបាបត្តិ ។

[១៩៦] អនាមត្តិ អមជ្ជញ្ញ ហោតិ មជ្ជាណ្ឌំ មជ្ជកន្លំ
 មជ្ជសំ តំ បរិទិ សុចសំបាតោ ម័សសំបាតោ គេល-
 សំបាតោ អាមលកតាណំតេ អមជ្ជំ អរិដ្ឋំ បរិទិ
 ទុម្ពកតស្ស អាជំកម្ព័កតស្សតិ ។

ប្រមូលសិទ្ធិរដ្ឋ ៦

៣ ចំពោះស្រីដែលបានប្រពន្ធក្នុង ១ ម៉ោងមុនពេលស្រីនឹង កំពុងមានសក្តិ
 សង្ស័យ ត្រូវបានប្រពន្ធក្នុង ១ ម៉ោងមុនពេលស្រីនឹង កំពុងសំគាល់ថា មិនមែន
 ចំពោះស្រីនឹង មិនត្រូវបានប្រពន្ធក្នុង ១ ម៉ោងមុនពេលស្រីនឹង កំពុងសំគាល់ថា មិនមែន

(១៩៦) ព័រដែលមិនត្រូវបានគេ (ក្នុងសំណួរនេះមាន៨យ៉ាង)
គឺភក្ត្រផ្នែកមិនស្រស់ ពេញព័រមានពណ៌ដូចជាទឹកស្រវឹង មានភ្លុកដូច
រាងទឹកស្រវឹង មានសេដ្ឋកិច្ចដូចជាទឹកស្រវឹង ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំណាយ
ខ្លះសម្បូរ ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំណាយខ្លះសាច់ ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេ
ចំណាយខ្លះប្រេង ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេត្រាស់ដៃក្នុងទូក្រៅ ១ ភក្ត្រ
ជិតជាអង្គមិនស្រស់ ១ ភក្ត្រចក ១ ភក្ត្រដើមបញ្ចាញ់ ១ ។

សិក្ខាទានទី ១ រាប់ ។

៦ ថ្នាំដែលបានធ្វើដោយរាងសាច់ដូចខាងលើ មានផ្ទុកក្នុងត្រីជ្វាដ៏ម ។

ទុតិយសំក្កាបទ្ធ

(១៨៨) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌុកស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ មន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ សាត្តសាវត្ថិយំ
ភិក្ខុំ អន្តរិយ្យតោនកេន ហារសសំ ។ សោ ភិក្ខុ
ទុត្តសាត្តា មនស្សាបកោ កាលាមកាសិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិណ្ឌ ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ
កនំ ហំ នាម ធម្មតិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អន្តរិយ្យតោន-
កេន ហារសស្សន្តិ ។ មេ ។ សព្វំ កំរ ឧម្ពេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុំ អន្តរិយ្យតោនកេន ហារសថាតិ ។ សព្វំ ភគ-
វាតិ ។ វិគាហំ ពុទ្ធា ភគវា កនំ ហំ នាម ឧម្ពេ
នាយបុរិសា ភិក្ខុំ អន្តរិយ្យតោនកេន ហារសស្សន្ត
នេតំ នាយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា មគាណាយ ប-
សន្នានំ វា កិយ្យោភារិយ ។ មេ ។ វិវត្តា មន ភិក្ខុវេ
សមំ សំក្កាបនំ ឧន្តរិយ្យតោនកេន អន្តរិយ្យតោនកេន
ចាចិត្តិយន្តំ ។

សំក្កាបទ្ធ ២

(១៨៩) សមយោនា ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតវនបេសំអនាថមិណ្ឌុកសេដ្ឋី ទៀបគ្រែសាវត្ថី ។ សមយោនាឯង
ពួកគេត្រូវបានកុំឱ្យស្រួលសន្តិយភិក្ខុមួយរូប ឱ្យស្ថិតដោយដុំឧត្តរាគីមាម
២៤១) ។ ភិក្ខុនោះស្ថិតតាំងពីដំបូងមិនច្បាប់ក៏ធ្វើការសិក្សាយោ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលពោល គឺជឿល បន្តបន្តថា ធម្មតិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុ
ផងគួរស្ថិតដោយដុំឧត្តរាគីមាមដែរនោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ហ្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគួរ
ស្ថិតដោយដុំឧត្តរាគីមាមដែរ ពុំមែនឬ ។ ពួកគេត្រូវបានកុំឱ្យស្រួលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពុំមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជឿលថា
ហ្នួលពោលបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគួរស្ថិត
ដោយដុំឧត្តរាគីមាមដែរ ហ្នួលពោលបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនគួរ
ព្រះពុទ្ធដ៏លក្ខណៈដ៏ល្អមិនខានដែរថា បូជាពួកដ៏ល្អដែរព្រះពុទ្ធដ៏ល្អ
នឹងតែងដែរថាទ្រង់តែងតែ ។ មេ ។ ហ្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
អប្បិសំផងទ្រង់ស្តាប់តាមនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយប្រសើរ
គ្រាន់ដោយដុំឧត្តរាគីមាមដែរ គ្រូអាចក៏បាចិត្តយ ។

១ កំយកម្រាមវិទានក្រលោកលេខ ។

[១៩៨] អង្គលិច្ឆតោនកោ ឆាម អង្គលិយាចិ
តុនិច្ចំ ។ ឧបសម្បទោ ឧបសម្បទ្ធំ ហស្សាចិច្ឆរាយា^(១)
តាយេន តាយំ អាមសតិ អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៩៩] ឧបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អង្គលិច្ឆ-
តោនកោ ហសេតិ អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧប-
សម្បទ្ធ វេចតិកោ អង្គលិច្ឆតោនកោ ហសេតិ
អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ អឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ
អង្គលិច្ឆតោនកោ ហសេតិ អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០០] តាយេន តាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ អាមត្ថំ
នុត្តរស្ស ។ តាយប្បដិពទ្ធេន តាយំ អាមសតិ អាមត្ថំ
នុត្តរស្ស ។ តាយប្បដិពទ្ធេន តាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ
អាមត្ថំ នុត្តរស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន តាយំ អាមសតិ
អាមត្ថំ នុត្តរស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន តាយប្បដិពទ្ធំ
អាមសតិ អាមត្ថំ នុត្តរស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន ចិស្សត្ថិយំ
អាមសតិ អាមត្ថំ នុត្តរស្ស ។

១ ឆាមនិច្ឆរាយា ឬ ហាមនិច្ឆរាយា ។

[១៩៨] ដែលហៅថា ដុត្តញ្ញតិមាមវដ្ឋនោះ គិតតាមដោយ
មាមវដ្ឋ ។ ឧបសម្បទ្ធ ចំនេះដូច្នេះស្របលេច ហើយបង្កើតតាមរបស់
ឧបសម្បទ្ធដ៏គ្នា ដោយតាមរបស់ខ្លួន ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។

[១៩៩] ឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធ ហើយធ្វើឲ្យស្រប
ដោយដុត្តញ្ញតិមាមវដ្ឋ ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ កិត្តុខាទ
សេចក្តីសន្សំ ហើយធ្វើឲ្យស្របដោយដុត្តញ្ញតិមាមវដ្ឋ ត្រូវអាមត្ថិ
ច្ឆាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ គិតសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធចៅវិញ ហើយ
ធ្វើឲ្យស្របដោយដុត្តញ្ញតិមាមវដ្ឋ ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។

[២០០] គិតសំគាល់ត្រូវតែដែលជាប់ដោយតាយ (របស់គិតផលគ្នា)
ដោយតាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ គិតសំគាល់ត្រូវតាយ (របស់គិត
ផលគ្នា) ដោយតែដែលជាប់ដឹងតាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ គិត
សំគាល់ត្រូវតែដែលជាប់ដឹងតាយ (របស់គិតផលគ្នា) ដោយតែដែលជាប់ដឹង
តាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ គិតសំគាល់ត្រូវតាយ (របស់គិតផលគ្នា)
ដោយតែសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ គិតសំគាល់ត្រូវ
តែដែលជាប់ដឹងតាយ (របស់គិតផលគ្នា) ដោយតែសម្រាប់បោះចោល
(របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។ គិតសំគាល់ត្រូវតែសម្រាប់បោះចោល (របស់
គិតផលគ្នា) ដោយតែសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្ថិច្ឆាចិត្តិយ ។

[២០១] អនុបសម្បទ្ធ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ កាយេន កាយប្បដិពទ្ធ
 អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ
 អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កា-
 យប្បដិពទ្ធ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ ជិស្សក្ខិយេន
 កាយំ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ ជិស្សក្ខិយេន
 កាយប្បដិពទ្ធ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។ ជិស្សក្ខិ-
 យេន ជិស្សក្ខិយំ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។

[២០២] អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តំ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាមត្តំ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ
 អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។

[២០៣] អនាមត្តិ ន ហស្សាដិឃ្យាយោ សតិ
 ករណីយេ អាមសតិ ឧប្បត្តកស្ស វាធិកាដ្ឋកស្សាតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនាម ខ្លីង ។

[២០១] ភិក្ខុកាលំត្រូវកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយកាយ (របស់
 ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវក្រែងដែលជាប់ទីនិកាយ (របស់អនុប-
 សម្បទ្ធ) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយក្រែងដែលជាប់ទីនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិ
 ខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវក្រែងដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយ
 ក្រែងដែលជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយក្រែងប្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិ
 ខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវក្រែងដែលជាប់ទីនិកាយ (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយ
 ក្រែងប្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។ ភិក្ខុកាលំត្រូវក្រែង
 ប្រាប់បោះចោល (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយក្រែងប្រាប់បោះចោល
 (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។

[២០២] អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ជាឧបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។
 អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុខានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។ អនុបសម្បទ្ធ
 ភិក្ខុសំគាល់ជាអនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិខ្លួន ។

[២០៣] ករណីដែលបំប្លែងកាយ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 ភិក្ខុខានបំប្លែងទីនិកាយរបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុមានភិក្ខុហើយកាលំត្រូវ ១ ភិក្ខុ
 ៥ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[២០២] តេជ សមយេន តុនោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវេន អបាជបិណ្ឌិតាស្ស ភាវម ។ តេជ
ទោ បន សមយេន សត្តសវត្ថិយា ភិក្ខុ អដវតិយា
នជិយា ឧនតេ កំឡុន្តំ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
រាជា បសេនជិ តោសលោ មល្លតាយ ធម៌យា សង្ឃ
ឧបវច្ចាសាធរតតោ ហោតិ ។ អនុសា ទោ រាជា
បសេនជិ តោសលោ សត្តសវត្ថិយេ ភិក្ខុ អដវ-
តិយា នជិយា ឧនតេ កំឡុន្តំ ជិស្វាន មល្លតំ
ធម៌ ឯតនរោច ឯតេ ហោ មល្លតេ អរហន្តោ ឧនតេ
កំឡុន្តិ ។ ជិស្វសយំ ទោ បហារាជ ភគវតា
សំគ្គាបនិ អប្បញ្ញត្តំ តេ វា ភិក្ខុ អប្បតតញ្ញាបោតិ ។
អដទោ រត្តោ បសេនជិស្ស តោសលស្ស ឯតន-
ហោសំ តេជ ឧ ទោ អហំ ឧទាយេន ភគវតា
ច ន ភារោជយ្យ ភគវា ច ជារោជយ្យ ឧមេ ភិក្ខុ
ឧនតេ កំឡុន្តិ ។ អដទោ រាជា បសេនជិ
តោសលោ សត្តសវត្ថិយេ ភិក្ខុ បត្តោសាបេត្វា

សិក្ខាបទទី ៣

[២០២] សម័យនោះ ព្រះកេត្តដ៏មានជោគ កាលនឹងនៅឆ្នាំជនពន របស់
គោតមិណ្ឌិតសង្ឃ ទៀបគ្រងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តសវត្ថិយ-
ភិក្ខុលេងឆ័ត្តភក្តិស្វ័យល្មោះអចរិត ។ ព្រោះ ព្រះបាទបសេនជិគា-
សល ជ្រើសរើសលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ជាមួយនឹងព្រះរាជព្រះនាម
មល្លតា ។ ព្រះបាទបសេនជិគាសល ជ្រើសឃើញពួកសត្តសវត្ថិយភិក្ខុ
កំលាំងលេងចិត្ត ក្នុងស្វ័យអចរិត លុះច្រឡំឃើញហើយគិតបានព្រះឧបាសម្ពិទ្ធ
នាងមល្លតាទៅយំកំរងនេះថា ខែខាងមល្លតា ព្រះអរហន្តកាំងខែលេងចិត្តរេ
តើ ។ នាងមល្លតាទៅត្រាបទូលថា បដិទ្រពហារាជ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ
ព្រះដ៏មានព្រះរាគមន៍ខាងបញ្ញត្តិសំគ្គាបទេ កុំចោលសាគ ភិក្ខុវាំងនោះ
ជាអ្នកមិនជំនឿសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះការព្រះបញ្ញត្តិហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនជិគាសល ជ្រើសរើសយំកំរងនេះថា ដោយ
ទុយដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលអញមិនបាច់ត្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏
ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគគឺជ្រើសរើសថា ភិក្ខុវាំងនោះលេងចិត្តផង ។ កាល
នោះ ព្រះបាទបសេនជិគាសល ជ្រើសរើសមន្តពួកសត្តសវត្ថិយភិក្ខុមក

គេសំ មហាភ័ក្ត្រ កុដ្ឋបិណ្ឌំ អនាសិ ឥមំ កន្ត្រៃ
 កុដ្ឋបិណ្ឌំ កតវតា ទេវតិ ។ សត្វសុវត្ថិយា ភិក្ខុ
 ភំ កុដ្ឋបិណ្ឌំ អាតាយ យេន កតវា កេតុប-
 សង្កម្មិកា ឧបសង្កម្មិកា កតវត្ថុ ឯតនេវេនំ ឥមំ
 កន្ត្រៃ កុដ្ឋបិណ្ឌំ រាជា កតវតា ទេវតិ ។ តាហំ
 បទ តុម្កេ ភិក្ខុវេ រាជា អនុសាតិ ។ អចរិតិយា
 ឯតិយា កតវា ឧទកេត កុដ្ឋបិណ្ឌំ ។ វិគាហា
 តុម្កោ កតវា ឧទំ ហិ បាម តុម្កេ មោឃបុរសា
 ឧទកេត កុដ្ឋបិណ្ឌំ ទេវតិ មោឃបុរសា អប្បសន្នាទំ
 វា បសាទាយ បសន្នាទំ វា តិយ្យោកាវយ ។ យេ ។
 ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាទ
 ឧទកេត ហស្សនម្កោ^(១) បាធិស្ឋានេ ។

[២០៥] ឧទកេត ហស្សនម្កោ បាម ឧបវត្ថុធម្មតេ
 ឧទកេត ហស្សនម្កោយោ ឯមុដ្ឋតិ វា ឧមុដ្ឋតិ វា
 បសាទិ វា អាយត្តិ បាធិស្ឋានេ ។

១ ហស្សនម្កោវិ ធម្មតា ។

ហើយប្រធានដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដែលពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះត្រាស់
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅ
 នេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំ ។ ពួកសត្វសេដ្ឋីយកដុំស្ករអំពៅ
 នោះ ចូលទៅតាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បរិសុទ្ធ ស្តេច
 ថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចឃើញពួកសត្វនេះនៅចំណា ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
 ទូលថា សូមទ្រង់ទោសប្រោស ស្តេចទតឃើញពួកសត្វនេះនៅចំណា
 ទំពក្សន៍ស្ទើរអចិន្តរាត្រី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូនថា ម្ចាស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាសេចក្តីពិរោះ ម្ចាស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅចង់ទិញប្រដាប់ដែលពួកដទៃដែលមិនខាន
 ជ្រះថ្លា ឬដំណាក់ដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យទិញនៅត្រជាក់ឡើងវិញ
 ដែរ ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បវាសន៍ឡើងទៅ
 សិក្សាបទនេះយ៉ាងនេះថា គិតលេខវិសិដ្ឋ ត្រូវកាបត្តិបាធិស្ឋាន ។

[២០៥] ដែលយោងថា លេខវិសិដ្ឋនោះ គិតក្នុងខណ្ឌនៃវិសិដ្ឋនៃវិសិដ្ឋ
 ដែលជ្រាបនៃក្រុមការព្រឹទ្ធិនា ពោះមុខចុះក្តី ដើមឡើងក្តី ហែលក្តី
 ត្រូវកាបត្តិបាធិស្ឋាន ។

[២០៦] ឧទាហរណ៍ ហស្សនប្បដិសេធ ហស្សនប្បដិសេធិ អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទាហរណ៍ ហស្សនប្បដិសេធ វេមនីតោ អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទាហរណ៍ ហស្សនប្បដិសេធ អហស្សនប្បដិសេធិ
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៧] ហេតុតោច្ឆកេ ឧទាហរណ៍ តីណ្ណតិ អាចត្តិ
 ធុត្តន្តស្ស ។ ចាតិយ តីណ្ណតិ អាចត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។
 ហេតុន វា ចាតេន វា តាច្ឆេន វា តតិលាយ
 វា ឧទាហរណ៍ ហេតុន(២) អាចត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ តាច្ឆេនតិ
 ឧទាហរណ៍ វា តាច្ឆេនតិ វា ចិវិ វា តត្តិ វា រតន្ត
 វា ចស្សន្តិ វា ចិត្តល្អ វា តីណ្ណតិ អាចត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។

[២០៨] ឧទាហរណ៍ អហស្សនប្បដិសេធ ហស្សនប្បដិសេធិ
 អាចត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ ឧទាហរណ៍ អហស្សនប្បដិសេធ វេមនីតោ
 អាចត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ ឧទាហរណ៍ អហស្សនប្បដិសេធ អហស្ស-
 នប្បដិសេធិ អាចត្តិ ។

១ ឧ. វ. ១១ វ. ២៣ ។

[២០៩] លេខីវិក ភិក្ខុសំគាល់ថា លេខីវិក (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
 លេខីវិក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ លេខីវិក
 ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេខីវិក (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១០] ភិក្ខុលេខីវិកពាក់ដៃនៃគោត (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ
 លេខីវិកដោយចូក (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រហារលេខីវិកដោយដៃភិក្ខុ លើ
 ភិក្ខុ កំណត់ឈ្មោះ អវិជ្ជាភិក្ខុ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលេខីវិកដែលមាន
 ក្នុងកាត់ភិក្ខុ លេខីវិកបាចិត្តិ ចំណេះស្រីភិក្ខុ ចំណេះភូមិភិក្ខុ ចំណេះ
 ជ្រលកភិក្ខុ ចំណេះភាគភិក្ខុ ភិក្ខុភិក្ខុ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១១] មិនបានលេខីវិក ភិក្ខុសំគាល់ថា លេខីវិក (ត្រូវអាចត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ មិនបានលេខីវិក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
 មិនបានលេខីវិក ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេខីវិក មិនត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(២០៩) អធិបត្តិ ១ មានស្ថាប័នប្បាយោ សតិ
 ការណីយេ ធុតតំ ធុតវិកា ធុមុជ្ជតិ វា ធុមុជ្ជតិ
 វា បលវតិ វា ចាវ គប្បត្តា ធុមុជ្ជតិ វា ធុមុជ្ជតិ
 វា បលវតិ វា អាបនាសុ ធុមុត្តកស្ស មាធិគម្មិ
 តាស្សតិ ។

ឥតិយសិទ្ធិបទ ឧប្បតិ ។

(២១៩) វារដែលមិនប្រើអាចត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទទី ៣ មាន ៦ យ៉ាង)
 ឥតិកុដ្ឋានមំណនីវលេតិ ១ ឥតិកុដ្ឋានកិច្ចាហ័យបុរិកមុជ្ជតិ ឆើបត្តិ
 វាលេក្ខី ១ ឥតិកុដ្ឋានវារត្រិយនាយ មុជ្ជតិ ឆើបត្តិ វាលេក្ខី ១
 ឥតិកុដ្ឋានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ឥតិកុដ្ឋាន ១ ឥតិកុដ្ឋានប្រាតិ ១ ។

សិទ្ធិបទទី ៣ ចប់ ។

ចតុតសិក្ខាបទ

[២១១] តេជ សមយេន តុន្តោ កតវា កោ-
 សម្ព័យំ វិហរតិ យោសិតាវមេ ។ តេជ ទោ បទ
 សមយេន អាយស្មា ធម្មោ អនាធាវំ អាចរតិ ។ កិក្ខុ
 ឯវមាហំសុ ហា វាវុសោ ធម្ម ឯវុចំ អតាសិ នេតំ
 កាឃ្យតីតំ ។ សោ អនាធាវំយំ បទិច្ច កាហេតំយេវ ។
 យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ
 វិហរេន្តំ កាដំ ហិ ធាម អាយស្មា ធម្មោ អនាធាវំយំ
 កាវស្សតីតំ ។ បេ ។ សទ្ធ�ំ តេវ ភំ ធម្ម អនាធាវំយំ
 កាហាសីតំ ។ សទ្ធ�ំ កតវាតំ ។ វិចារហិ តុន្តោ កតវា
 កាដំ ហិ ធាម ភំ មោយឫស អនាធាវំយំ
 កាវស្សសំ នេតំ មោយឫស អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ
 បសន្នានំ វា កិយ្យោតាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧន្តសេយ្យាថ អនាធាវំយ
 ចានិគ្គយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

[២១១] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធដ៏មានធាតុ កាលគង់នៅយោសិតាវមេ
 ជិតគ្រឿនកោសម្ព័ ។ សម័យនោឯង ធម្មដ៏មានអាយុវិភាគប្រព្រឹត្ត
 អនាថា ។ កិក្ខុជាតិទ្បាយគឺឱយាយយាវិទនេះថា ម្ចាស់ធម្មដ៏មាន
 កាយ រោគកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នេះឡើយ អំពើនេះមិនសម
 គួរទេ ។ ធម្មតិក្ខុនោះតាស្រីយចូលសមគ្គីមិនអំពើ ហើយចេះវេទធ្វើ
 (កម្មនោះ) ដរាប ។ កិក្ខុជាតិទ្បាយធាតុមានសេចក្តីផ្ទុកថ្វីវិវ
 ។ បេ ។ កិក្ខុជាតិទ្បាយនោះគឺកោលកោស គឺជឿល ចុះបង្គាប់ថា
 ធម្មដ៏មានអាយុ មិនគួរធ្វើឲ្យសេចក្តីមិនអំពើនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ជ្រងំក្រាស់ស្លាប់ ឯធម្ម ពួកអ្នកឯងធ្វើឲ្យសេចក្តីមិនអំពើ ពិតមែនឬ ។
 ធម្មតិក្ខុតាមចូលថា សូមជ្រងំមកត្រាស់ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគជ្រងំចន្ទាសថា ម្ចាស់មោយឫស អ្នកឯងមិនគួរឱ្យធ្វើ
 ឲ្យសេចក្តីមិនអំពើទេ ម្ចាស់មោយឫស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
 ដទៃដែលមិនខានជ្រះថ្លា ឬនាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិវិភាគជ្រះថ្លា
 ឡើងតទៅដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុជាតិទ្បាយ អ្នកជាតិទ្បាយធម្មសំវេន
 ឡើងទូលំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុមិនអំពើ ក្រៅកាបត្តិជាតិក្តីយ ។

[២១១] អនាធិយំ នាម ន្ទេ អនាធិយាវំ បុគ្គ
 លាធានិយេត្វ ធម្មាធានិយេត្វ ។ បុគ្គលាធានិយំ នាម
 ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចហនោ អយំ ទុត្តិក្កោ វា
 វម្ពិកោ វា ករហិកោ វា ឥសម្ប វចំ អកាតំ កវិស្ស-
 តិកំ អនាធិយំ ករោតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ ធម្មា-
 ធានិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចហនោ
 កថាយំ នស្សយ្យ វា វិនស្សយ្យ វា អន្តរាយេយ្យ
 វាតិ តំ វា ន សិក្ខិតុក្កាមោ អនាធិយំ ករោតិ
 អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។

[២១២] ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ អនា-
 ធិយំ ករោតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ ឧបសម្បន្ន
 វេមតិកោ អនាធិយំ ករោតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។
 ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញំ អនាធិយំ ករោតិ
 អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។

[២១៣] ឧបសម្បន្នេន អប្បញ្ញត្តេន វុច្ចហនោ
 ឥតំ ន សស្សោយ ធម្មត្តាយ ន ចាសាទិកតាយ

[២១១] ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់សេចក្តីមិនអើពើពីរយ៉ាង
 គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល១ មិនអើពើនឹងធម៌១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹង
 បុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នា កាលដាស់តឿន
 តាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ។ គិតថា គិតនេះ
 សន្សំបានលើកត្តាហើយក្តី សន្សំផ្តាសារហើយក្តី សន្សំក្នុងនៀល
 ហើយក្តី ពាក្យរបស់គិតនេះ អញ្ជូននឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ចុះ
 សេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ
 គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នា កាលដាស់តឿនតាម
 សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយ។ គិតថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ចប់នោះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី អន្តរាយទៅក្តី ឬមិនចង់
 លើក្បួននោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីបិទអើពើ ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ។

[២១២] ឧបសម្បន្ន គិតសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តី
 មិនអើពើ ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ។ ឧបសម្បន្ន គិតមានសេចក្តីសន្សំ
 ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ។ ឧបសម្បន្ន គិតសំគាល់
 ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាមត្តិចាចិក្ខុយ ។

[២១៣] ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នា កាល
 ដាស់តឿនដោយពាក្យដទៃទៀត ដែលមិនមែនជាវិន័យបញ្ញត្តិ ហើយគិតថា

ន អបចយាយ ន វិរិយាម្ពាយ សំវត្ថុតិគ៌ អនាធិយំ
 កហេតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ បញ្ចក្ខេន
 វា អប្បញ្ញត្តេន វា វុទ្ធិមាហេ ឥតំ ន សាស្ត្រាយ ន
 ទូតត្តាយ ន ចាសាធិកតាយ ន អបចយាយ ន វិរិយា-
 ម្ពាយ សំវត្ថុតិគ៌ អនាធិយំ កហេតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

(២០៤) អនុបសម្បន្នេ ធុត្តជស្សសញ្ញា អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតំកោ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។

(២០៥) អនាបត្តិ វិវា អន្តាគំ អាចរិយាធិ ធុត្តកោ
 បរិបុច្ឆាតិ ភណ្ឌំ ធុត្តត្ថស្ស អាធិកម្មត្ថស្សាតិ ។

ចក្កស័ព្ទាច ខន្តិ ។

ពាក្យនេះមិនទាន់ឱ្យចិត្តផ្សេងទៀត មិនទាន់ច្រក់ចាត់បង់គំលេងសាវ័ជ្ជ មិនទាន់ឱ្យកើត
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែនទាន់ឱ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកំលេងសាវ័ជ្ជ មិនទាន់
 ឱ្យប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើឱ្យសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខជ ។
 របស់សម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពោលជា សំភ្លើងតាមសំគាប់ទងដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចក្ខេហើយក្តី មិនបញ្ចក្ខេហើយក្តី ហើយគិត
 ជា ពាក្យនេះមិនទាន់ឱ្យចិត្តផ្សេងទៀត មិនទាន់ច្រក់ចាត់បង់គំលេងសាវ័ជ្ជ មិន
 ទាន់ឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែនទាន់ឱ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកំលេងសាវ័ជ្ជ
 មិនទាន់ឱ្យប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវតាមក្តី
 ទុក្ខជ ។

(២០៦) អនុបសម្បន្ន កំតុសំគាល់ជា របស់សម្បន្ន ត្រូវតាមក្តីទុក្ខជ ។
 អនុបសម្បន្ន កំតុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខជ ។ អនុបសម្បន្ន
 កំតុសំគាល់ជា អនុបសម្បន្ន ត្រូវតាមក្តីទុក្ខជ ។

(២០៧) វារៈវេលាមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមានព្យាយាម)
 គិតកុំពោលជា បាញ់អង្គក្នុងខែពេលរៀបចំឱ្យយ លេសយើងយ៉ាង
 មេរ ១ កំតុត្ថ ១ កំតុវេលាបញ្ចក្ខិ ១ ។

សិល្បាទម្ពី ២២០ ។

១ គឺពាក្យដែលមានបញ្ចក្ខិព្រះស្រីព្រះនិមិត្ត ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២១៦] តេជ សមយេន តុត្វា ឥត្តកា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ទេវតេន អនាមិច្ឆិកាស្ស អារាមេ ។
 តេជ មោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សត្ត-
 រសវត្ថិយេ ភិក្ខុ ភីសាមេន្តិ ។ តេ ភីសាមិយមាធា
 រោធន្តិ ។ ភិក្ខុ វិវាហាមាសុ កុស្យ តុម្ពេ អារាសា
 រោធនាតិ ។ ឥមេ អារាសា ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អម្ពេ
 ភីសាមេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិជ្ជា ។ យេ ។ តេ
 ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ កេជំ ហិ ធាម ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាមេស្សន្តិ ។ យេ ។ សច្ចំ កិរិ
 តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភីសាមេនាតិ ។ សច្ចំ ភត្តកាតិ ។
 វិករហំ តុត្វា ឥត្តកា កាតិ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយ-
 បុរិសា ភិក្ខុ ភីសាមេស្សន ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្នាទ ភិ បសាធាយ បសន្នាទំ ភិ កិយ្យ-
 កាភយ ។ យេ ។ វិវាហ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យន យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាមេយ្យ
 ចានិត្ថយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

[២១៦] សមយេនា ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះតាត កាលគង់នៅក្នុងរាជានៃ
 បេស័អនាថបំណិតសេដ្ឋីជិតក្រីសាវត្ថី ។ សមយេនាឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
 ធ្វើសត្តរសវត្ថិយភិក្ខុទ្ធាច ។ ពួកសត្តរសវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេ
 ធ្វើទ្ធាចក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮយំទាំងនេះថា ម្ចាស់ភារុសា
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្តរសវត្ថិយភិក្ខុប្រាប់ថា
 ម្ចាស់ភារុសា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងនេះធ្វើយើងរស់នាទ្ធាច ។ ពួកភិក្ខុ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាប់ដូច្នេះ ។ យេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កំពោល
 គោស គំរង្សិល បន្ទះបំផ្លាស់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុធម៌នាទ្ធា
 ចរសោះ ។ យេ ។ ព្រះគង្គិទ្រង់ក្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 អ្នករាល់គ្នាធ្វើភិក្ខុធម៌នាទ្ធាច ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុស្រាបទូលថា
 សូមទ្រង់មគ្គារប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់បញ្ជូនថា
 ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាមិនគួរនឹងបន្ទាចភិក្ខុធម៌នាទ្ធា ទេ នៃ
 មោយបុរសទាំងឡាយ កំណើនមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកផនវេសមិន
 បានជ្រះថ្លា ពួកពួកផនវេសជ្រះថ្លា ហើយឱ្យវិនិកាកជ្រះថ្លាឡើងវិញទៅដែរ
 ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្រីវេសឡើងវិញសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើភិក្ខុធម៌នាទ្ធាច ក្រីកាចក្តីបាចក្តីយ ។

[២១៧] យោ ចចាតិ យោ យោធិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឧបស្សី អត្ថេ អនិច្ចេតោ កិក្ខុតិ ។
 កិក្ខុតិ អញ្ញំ កិក្ខុតិ ។ កីសាមេយ្យាតិ ឧបសម្មន្ទោ
 ឧបសម្មន្ទំ កីសាមេយ្យាតោ រូបំ វា សន្នំ វា កន្ធ�ំ
 វា រសំ វា ដោដ្ឋន្តំ វា ឧបសំហាតិ កាយេយ្យ វា
 សោ ឧ វា កាយេយ្យ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ចោរកត្តារំ វា វាឡកត្តារំ វា បិសាចកត្តារំ វា
 អាចិត្តិ កាយេយ្យ វា សោ ឧ វា កាយេយ្យ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២១៨] ឧបសម្មន្ទោ ឧបសម្មន្ទសញ្ញំ កីសាមេតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្ទោ រមេតិកោ
 កីសាមេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្ទោ អនុប-
 សម្មន្ទសញ្ញំ កីសាមេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២១៩] ឧបសម្មន្ទោ អនុបសម្មន្ទំ កីសាមេតុ-
 កាមោ រូបំ វា សន្នំ វា កន្ធ�ំ វា រសំ វា ដោដ្ឋន្តំ វា
 ឧបសំហាតិ កាយេយ្យ វា សោ ឧ វា កាយេយ្យ

[២២០] ត្រីភាស្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនគ្នាទំន
 បឋមបាណិក ។ ភាស្យថា ភិក្ខុធនតា ភិក្ខុផវិទ (ត្រីភិក្ខុ) ។
 ភាស្យថា ឱវាទ ធម្មបទសម្មន្ទ មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្មន្ទឱវាទ ហើយ
 សំដែនរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី សេក្តី ឡូក្តី ទោះបីឧបសម្មន្ទនោះ
 ខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ (ឧបសម្មន្ទមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីបន្ទាចឧបសម្មន្ទផង) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចាកក្តី ផ្លូវ
 លំបាកដោយមិនសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្លាចក្តី ទោះបីឧបសម្មន្ទ
 នេះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២២១] ឧបសម្មន្ទ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្មន្ទ ហើយបន្ទាច ត្រូវ
 អាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ទ ភិក្ខុសន្សំរយំ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ទ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្មន្ទចៅវិញ ហើយ
 បន្ទាច ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២២២] ឧបសម្មន្ទ មានបំណងនឹងបន្ទាចអនុបសម្មន្ទ ហើយសំដែន
 រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី ឡូក្តី សេក្តី ទោះបីអនុបសម្មន្ទនោះខ្លាចក្តី

អាចត្តិ ឧត្តរាជស្នាក់ ។ យោគាត្តា វា វាឧត្តរាត្តា វា
បិសាធត្តា វា អាចត្តិ ភាយេយ្យ វា សោ ទ វា
ភាយេយ្យ អាចត្តិ ឧត្តរាជស្នាក់ ។

[២២០] អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញា អាចត្តិ
ឧត្តរាជស្នាក់ ។ អនុបសម្បទ្ធ បេតិកភាព អាចត្តិ ឧត្តរ-
ាជស្នាក់ ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាចត្តិ
ឧត្តរាជស្នាក់ ។

[២២១] អនាម័យ ឧ កីសាបេតុកាមោ រូប វា
សន្ត វា តន្ត វា រស វា ដោដ្ឋង់ វា ឧបសហាតិ
យោគាត្តា វា វាឧត្តរាត្តា វា បិសាធត្តា វា
អាចត្តិ ឧត្តរាជស្នាក់ អាចត្តិ ឧត្តរាជស្នាក់ ។

ឧបសម្បទ្ធនៃ ឧត្តរាជស្នាក់ ។

មិនខ្វះក្តី ក៏(ក្រុមអាចត្តិទុក្ខ ។ (ឧបសម្បទ្ធមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាច
អនុបសម្បទ្ធ) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោទក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹត
សាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ចោទអនុបសម្បទ្ធនាខ្មោចក្តី
មិនខ្វះក្តី ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។

[២២០] អនុបសម្បទ្ធ ក៏កុស្តាសាសនាឧបសម្បទ្ធទៅវិញ ត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខ ។ អនុបសម្បទ្ធ ក៏កុស្តាសាសនាសន្សំយ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។
អនុបសម្បទ្ធ ក៏កុស្តាសាសនាអនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។

[២២១] ការងារមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសំបុកទី២នេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺកុស្តាសាសនាឧបសម្បទ្ធនៃ ហើយសំដែងក្នុងក្តី សំរេងក្តី ក្នុងក្តី សេក្តី
ឡូក្តី ១ ក៏កុស្តាសាសនាឧបសម្បទ្ធនៃហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោទ
ក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹតសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ១ ក៏កុស្តាសាសនា
ក៏កុស្តាសាសនា ១ ។

ធម្មិកប្បដិសន្ធិ

[២២២] តេន សមយេន តុន្តោ ភគវា ភក្កេសុ
 វិហារិ សុសុហារិវ ភេសតតលាវនេ មិគធាយេ ។
 តេន មោ មន សមយេន ភិក្ខុ ហេមន្តិកោ មាសេ
 អញ្ញតវ មហន្តំ សុសារីរាដ្ឋំ ជោតិ សមាធម៌ត្វា
 វិសំទ្យេសុ ។ តស្មី ម សុសារីរ តណ្ហាសម្បោ អត្ថិថា
 សន្តត្តោ ធិត្តមិកា ភិក្ខុ បរិបាតសំ ។ ភិក្ខុ តហិ
 តហិ បដាវិសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បត្រា ។ មេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ យាម
 ភិក្ខុ ជោតិ សមាធម៌ត្វា វិសំទ្យេស្សន្តិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ
 តេវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជោតិ សមាធម៌ត្វា វិសំទ្យេន្តិកំ ។
 សច្ចំ ភគវាតំ ។ វិគាហិ តុន្តោ ភគវា តេយំ ហិ យាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ជោតិ សមាធម៌ត្វា
 វិសំទ្យេស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ
 បសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ មន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាម យោ មន ភិក្ខុ

សិក្ខាបទទី ២

[២២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជីមានជាតិ កាលគង់នៅភសកលាវន
 ជាទីឱ្យអភ័យដល់សត្វប្រីត ដឹកត្រង់សុសុហារិវៈ ក្នុងភក្កជនបទ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្ការភិក្ខុធិន្ទិសឈើដែលមានប្រហោង ១ ដុំធំ
 ហើយនាំគ្នាដំឡើងក្នុងទីនោះ ។ មានពស់ទៅ ១ នៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ
 លុះត្រូវដំឡើងក៏លូតចេញមក ហើយធ្វើភិក្ខុទាំងឡាយ ឱ្យជួលដាស
 ពាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សួរគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលថាស តិចជ្រិល
 បន្តិចបន្តួច ភិក្ខុទាំងឡាយមិនឱ្យនឹងបង្ការភិក្ខុធិន្ទិសនោះ ។ មេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយបង្ការភិក្ខុ
 ធិន្ទិសពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុក៏តបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជីមានជាតិទ្រង់បញ្ជាសថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ មោយបុរិសាតំ
 នោះ មិនឱ្យនឹងបង្ការភិក្ខុធិន្ទិសនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
 មែនទាំងឡាយជ្រាបដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រាបថា ឬថាពួកជនដែលជ្រាប
 ហើយឱ្យវិនិច្ឆ័យជ្រាបភ្លើងកំទេវផ្កា ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយភក្តីសំដែងឱ្យដឹងស្តីក្នុងនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

វិស័វតាមេត្តា^(១) ដោតិ សមាធិហេយ្យ វា សមាធិហា-
មេយ្យ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។ វិវត្តនំ កតវតា កិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២២៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ កិលានា
ហោន្តិ ។ កិលានបុត្រតា កិក្ខុ កិលានេ កិក្ខុ វត្ថុនេវេត្ថ
កុញ្ញាសោ ទមន្តិយំ កុត្តិ យាបន្តិយន្តិ ។ បុព្វេ មយំ
អាវុសោ ដោតិ សមាធិហេត្វា វិស័វេម ភេទ ពោ ជាស្ម
ហោតិ ឥនានំ បទ កតវតា បដិក្ខុត្តន្តិ កុញ្ញាបាយន្តា
ន វិស័វេម ភេទ ពោ ន ជាស្ម ហោតិ ។ កតវតា
វត្ថុនេវេត្ថ អាហារេសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កិលានេន
កិក្ខុនា ដោតិ សមាធិហេត្វា វា សមាធិហាមេត្តា វា
វិស័វេត្ថុ វិវត្ត បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិ-
សេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ អកិលានោ វិស័វតាមេត្តា
ដោតិ សមាធិហេយ្យ វា សមាធិហាមេយ្យ វា ចាចិត្តិ-
យន្តិ ។ វិវត្តនំ កតវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ ១, ៥, វិស័វតាមេត្តា ។

មានបំណងនឹងកាន់ក្លែង បង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី ឲ្យក្លែង
ត្រូវអាបក្តីបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[២២៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានផ្សំ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នក
សូរដ៏ម៉ត់ចត់យោគាត្រូវនេះនឹងភិក្ខុដែលមានផ្សំថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំង
ឡាយល្មមអត់ចង់បោះបង់ ល្មមញ្ជាត់អត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។
ពួកភិក្ខុមានផ្សំប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ គឺដើមយើងរាល់គ្នាបង្កាត់ក្លែងអាំង
បានដោយឯងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានកាន់ក្លែង
នោះតែឥឡូវនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះទើបយើង
មានសេចក្តីខ្លាចក្រែង មិនហ៊ានកាន់ក្លែង បានដោយឯងមិនមានសេចក្តីសុខ
សប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានផ្សំបង្កាត់ក្លែងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី ហើយ
កាន់បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យនិទានសិក្ខា
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនមានផ្សំ ប្រាថ្នានឹងកាន់ក្លែងហើយ
បង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី ឲ្យក្លែង ត្រូវអាបក្តីបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[២២២] តេជ ទោ បទ សមយេន កំភូ បទីបេចិ
 ជាតិកេមិ ជញ្ញាយេមិ កុញ្ញត្ថាយន្តិ^(១) ។ កកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាណេសុំ ។ អនុជាធាមិ កំភូវេ តថាវប-
 ប្បច្ចយា ជោតិ សមាទហិតុំ សមាទហាមេតុំ ឯវត្ថុ បទ
 កំភូវេ វង់ សំត្តាបទំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បទ កំភូ
 អតិលាទោ វិស្សីទាមេត្តោ ជោតិ សមាទហេយ្យ វ ស-
 មាទហាមេយ្យ វ អញ្ញត្រិ តថាវបប្បច្ចយា ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២២៣] យោ បទាតិ យោ យាទិសា ។ បេ ។
 កំភូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិប្បតោ កំភូតិ ។
 អតិលាទោ ធាម យស្ស វិចា អត្ថិទា ជាសុ ហោតិ ។
 តិលាទោ ធាម យស្ស វិចា អត្ថិទា ន ជាសុ ហោតិ ។
 វិស្សីទាមេត្តោតិ តប្បិគុកាមោ ។ ជោតិ ធាម អត្ថិ
 វុទ្ធាតិ ។ សមាទហេយ្យាតិ សយំ សមាទហាតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សមាទហាមេយ្យាតិ អញ្ញ អាណាមេតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សតិ អាណត្តោ តហ្ម
 តំមិ សមាទហាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រិ
 តថាវបប្បច្ចយាតិ ឯវេត្ថា តថាវបប្បច្ចយំ ។

១ ន. តេជ ទោ បទ សមយេន កំភូ ។ បទីបេចិ ជាតិកេមិ ជញ្ញាយេមិ កុញ្ញត្ថាយន្តិ

[២២៤] សម្មយាទាឯន កំភូតាំងឡាយមានសេចក្តីសន្ស័យក្នុង
 ការអនុប្រតិបត្តិ បង្កាត់ភ្លើងដុតបាតជាដើមនេះ ពេទ្យភ្លើងនេះ ។ កំភូតាំង-
 ឡាយគ្រាបច្ចុលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ បើមានហេតុយ៉ាងនោះ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកំភូបង្កាត់
 ភ្លើងខ្លួនឯង ឬប្រើឱ្យបង្កាត់បាទ ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 គប្បីស្រែងឱ្យភ្លើងនៃកំភូបទនេះយ៉ាងនេះថា កំភូណាមួយមិនមានជម្ងឺ
 មានចំណងនឹងកាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើឱ្យបង្កាត់ក្តី ឬភ្លើង
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរវែលនៃមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៥] ត្រីវិភាគ្យថា កំភូណាមួយ មានសេចក្តីជួបគ្នានឹងបឋម-
 បាតដិត ។ កំភូណាវៀរចោតភ្លើងហើយសប្បាយ កំភូតាមហៅថា ជាអ្នក
 មិនមានជម្ងឺ ។ កំភូណាវៀរចោតភ្លើង ហើយមិនសប្បាយ កំភូតាមហៅថា
 អ្នកមានជម្ងឺ ។ ពាក្យថា មានចំណងនឹងកាំងភ្លើង គឺនឹងកង់កាយ ។ ដែល
 ហៅថា ភ្លើង គឺភ្លើងធម្មតានោះឯង ។ ពាក្យថា បង្កាត់ខ្លួនឯង គឺកំភូបង្កាត់
 ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើឱ្យបង្កាត់ គឺកំភូបង្កាត់អ្នកដទៃ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កំភូបង្កាត់ភ្លើងអ្នកទទួលបង្គាប់ចៅបង្កាត់ភ្លើងច្រើន
 ដង(កំភូអ្នកបង្គាប់)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរវែលនៃមានហេតុ
 មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកទុកចំពោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៦] អតិលាដោ អតិលាទស្សញ្ញំ វិសីវនាបេក្ខោ
 ដោតិ សមាទហាតិ វា សមាទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ
 តដារុបប្បព្វយា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាដោ
 វេមតិកោ វិសីវនាបេក្ខោ ដោតិ សមាទហាតិ វា សមា
 ទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ តដារុបប្បព្វយា អាមត្តំ ចាចិត្តិ
 យស្ស ។ អតិលាដោ តិលាទស្សញ្ញំ វិសីវនាបេក្ខោ
 ដោតិ សមាទហាតិ វា សមាទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ
 តដារុបប្បព្វយា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ បដិលាតំ
 ធុត្តំបតិ អាមត្តំ ធុត្តាដស្ស ។ តិលាដោ អតិលាទ
 សញ្ញំ អាមត្តំ ធុត្តាដស្ស ។ តិលាដោ វេមតិកោ
 អាមត្តំ ធុត្តាដស្ស ។ តិលាដោ តិលាទស្សញ្ញំ អនាមត្តំ ។

[២២៧] អនាមត្តំ តិលាទស្ស អញ្ញោទ តតិ
 វិសីវេតំ វិភុត្តិកម្មំ វិសីវេតំ បដិមេមិ ដោតិកោបិ
 ជុត្តាយវេមិ តដារុបប្បព្វយា អាមត្តាសុ ឧត្តត្ថកស្ស
 អាទិត្តិយ្យស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ឧដ្ឋានំ ។

[២២៦] ខួនមិនមានដម្ចី ភិក្ខុសំភាល់ថាមិនមានដម្ចី មានបំណង
 នឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបញ្ជាក់ក្តី ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខួនមិនមានដម្ចី
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងខួនឯង
 ក្តី ប្រើអ្នកដទៃបញ្ជាក់ក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមាន
 សភាពយ៉ាងនោះ ។ ខួនមិនមានដម្ចី ភិក្ខុសំភាល់ថាមានដម្ចី មានបំណង
 នឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងខួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបញ្ជាក់ក្តី ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុបាចិត្តិក៍
 ភ្លើងលើកឡើង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ខួនមានដម្ចី ភិក្ខុសំភាល់ថាមិនមានដម្ចី
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ខួនមានដម្ចី ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ខួនមានដម្ចី ភិក្ខុសំភាល់ថាមានដម្ចី មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[២២៧] វិវិដលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧ យ៉ាង)
 ភិក្ខុមានដម្ចី១ ភិក្ខុកាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបញ្ជាក់១ ភិក្ខុកាំងភ្លើងក្នុង
 ដែលគ្មានអណ្តាត១ ភិក្ខុមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះភិក្ខុប្រើបញ្ជាក់
 បញ្ជាក់ភ្លើង (ដើម្បីជុតបាតដោយដៃ) ក្តី បញ្ជាក់ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក្តី ១
 ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុត្រឡប់ ១ ភិក្ខុបើបញ្ជាក់ ១ ។

សិក្ខាបទំ ៦ ចប់ ។

១ ភិក្ខុកសំបិក ហៅ ឬម្រឹគណហារវៀតបៀនដាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

សម្ព័ន្ធសិក្ខាបទ

(២២៨) តេជ សមយេន កុត្តោ កកវា រាជគយោ
 វិហារតិ វេណ្ណវរេន កលទ្គកុណិវិមេ ។ តេជ ចោ
 បន សមយេន ភិក្ខុ តទោនេ ញាយន្តិ ។ អថទោ
 រាជា មាគតោ សេនិយោ តិម្ព៌សារោ សិសំ ញា-
 យិស្សមីតិ តទោនំ កត្វា យាវ អយ្យា ញាយន្តិតិ
 ឯកមន្តំ បដិមារេសំ ។ ភិក្ខុ យាវ សមទ្គកាវា
 ញាយិស្ស ។ អថទោ រាជា មាគតោ សេនិយោ
 តិម្ព៌សារោ វិកាលេ សិសំ ញាយិត្វា ឧត្តរោ
 ជត្តិតេ តហិធករេ វសិត្វា កាលស្សេវ អសម្ព័ន្ធន
 វិលេចនេន យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា កកវន្តំ អភិវានេត្វា ឯកមន្តំ ជិសំជិ ។
 ឯកមន្តំ ជិសំជិ ចោ រាជានំ មាគតំ សេនិយំ តិម្ព៌-
 សារំ កកវា ឯកនវេន កតិស្ស ត្វំ មហារាជ កាលស្សេវ
 មាគតោ អសម្ព័ន្ធន វិលេចនេនាតិ ។ អថទោ រាជា

សិក្ខាបទទី ៧

(២២៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានជាន់ កាលគង់នៅវត្តវេណ្ណវរ
 ជាន់កលទ្គកុណិវិមេន ជិតត្រីវិភង្គិ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុចាំ
 គ្នាទៅស្រីវិភង្គកំភង្គទីករណ្ណារកោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទតិម្ព៌សារ-
 សេនិយរាជ ជាអស្សៈក្នុងវេនមគ្គៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំភង្គទីករណ្ណារ-
 កោទ ដោយតាំងព្រះហ្វូងយថា ឆឹងស្រីវិភង្គិព្រះសិវ្យ ហើយក៏ទ្រង់
 ប្រដាប់ថា ក្នុងទីដ៏សមគួរ ដោយតាំងព្រះហ្វូងយថា ចាំរោកម្ចាស់
 តាំងឡាយស្រីវិភង្គកុស្ត ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក៏ស្រីវិភង្គកុស្តកាលក្រយថ
 ធិនីត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទតិម្ព៌សារសេនិយរាជ ជាអស្សៈក្នុងវេនមគ្គៈ
 ស្រីវិភង្គិព្រះសិវ្យក្នុងវេនវិកាល ពួកផងបិទបារមន្ត (ឃ្លួស) ទៅ
 ស្តេចគំប៉កនៅភាគិក្រិវនន្ត សុះដល់រោលព្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿង
 លាបព្រះអង្គមិនចាត់បានសំអាត ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាលព្រះ
 ជំមានព្រះភាគ សុះចូលទៅហើយតំប៉ាងបង្កើតព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយ
 គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សុះព្រះបាទតិម្ព៌សារសេនិយរាជ ជាអស្សៈ
 ក្នុងវេនមគ្គៈ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះជំមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ថា ចត់ត្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនចាត់បាន
 សំអាត ហើយស្តេចមកក្នុងវេនវិកាល (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

មាតាសា សេនិយោ តំម្ពសារោ កតវតោ ឯតមគ្គ
 អាណេនសិ ។ អដទោ កតវា កតាចំ មាតាចំ សេនិយ
 តំម្ពសារំ ឯម្ពយា កតាយ សុត្ថស្សនិ សមាទ-
 មេសិ សមុត្តេនសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ កតា
 មាតាសា សេនិយោ តំម្ពសារោ កតវតោ ឯម្ពយា
 កតាយ សុត្ថស្សនិ សមាទិចិតោ សមុត្តេនតោ
 សម្បហំសេសោ ឧត្តាយាសនា កតវន្ត អភិវាទេត្តា
 បទក្ខណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អដទោ កតវា
 ឯតស្សី ឯនាទេ ឯតស្សី បក្កាណោ កិក្ខុសង្ឃ
 សង្ឃនាតាបេត្តា កិក្ខុ បដិបុត្តិ សង្ឃ កតិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ កតាចំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជាតិត្វា ញាយន្តិតំ ។
 សង្ឃ កតវាតំ ។ វិកេហិ ពុទ្ធា កតវា កតិ ហិ ចាម
 តេ កិក្ខុវេ ទោយបុរិសា កតាចំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ
 ជាតិត្វា ញាយស្សន្តិ នេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្នាចំ វា
 បសាទាយ បសន្នាចំ វា កិយ្យោកាភិយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ
 បទ កិក្ខុវេ ភិវ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាទេ យោ បទ

តំម្ពសារសនិយកដ ជាវស្សៈក្នុងផែនមគ្គៈត្រាបទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ត្រាខោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ-
 តំម្ពសារសនិយកដ ជាវស្សៈក្នុងផែនមគ្គៈឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
 ព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងគោលនោះ ដោយធម្មិតថា ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះបាទតំម្ពសារសនិយកដ ជាវស្សៈក្នុងផែនមគ្គៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
 រាយ ដោយធម្មិតថាហើយ ទ្រង់ត្រាភពិសាលៈ ថ្វាយវង្សព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ រដ្ឋបទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ
 ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកុស្តសង្ឃហើយទ្រង់ត្រាស់សួរចេញកំ
 ភិតកំហុសថា ម្ចាស់កុំចាំនិទ្យាយ ឬថាពួកភិក្ខុបាទៈយំញាសចោលហើយ
 ដូចគ្នាមិនដឹងប្រមាណកាល ចំតែមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុត្រាបទូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រាស ភិក្ខុមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់កុំចាំនិទ្យាយ ពួកមាយបុរសតាំងនោះ បាទាយំញាសចោលហើយ
 មិនគួរនឹងដឹងប្រមាណកាលនោះ ម្ចាស់កុំចាំនិទ្យាយ អំពី
 នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លា ឬថាពួកដទៃ
 ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរីករាយជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កុំចាំនិទ្យាយ
 អ្នកចាំនិទ្យាយគប្បីស្រីផងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

ភិក្ខុ ឱរេនឡ្ហមាស^(១) ញាយយ្យ ចាចិត្តយន្តិ ។ ឯវត្ថុនៃ
កកវត្ថា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២២៩) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឧត្តា-
សមយេ បរិណិហសមយេ កុក្កុដ្ឋាយន្តា ឧ ញាយន្តិ
សេនកគេន កត្តន សយន្តិ ។ ចំរើម សេនាសនំចិ
ពុស្សតិ ។ កកវត្ថា ឯវត្ថុនៃ អាហារេស្មំ ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ ឧត្តាសមយេ បរិណិហសមយេ ឱរេនឡ្ហមាស
ញាយន្តិ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឯមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេ-
យ្យាជ យោ បទ ភិក្ខុ ឱរេនឡ្ហមាស ញាយយ្យ អញ្ញត្រិ
សមយោ ចាចិត្តយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ និយន្តោ
មាសោ សេសោ កិម្ពានន្តិ វស្សានស្ស បរមោ
មាសោ ឥច្ឆេតេ អន្តរេយ្យមាសា ឧត្តាសមយោ
បរិណិហសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនៃ
កកវត្ថា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ ឱរេនឡ្ហមាសន្តិ ឃាថា ។

មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែហើយឬតទឹក ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឬហើយ ។

(២២៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ
ក្នុងសម័យស្អប់ ក៏មិនហ៊ានឱ្យតទឹកឡើយ ទាន់ខ្លះប្រឡាក់ដោយ
ភ្លៀសស្រែលហើយគំចេះតស៊ូនិមេ ។ ចំរើម សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់
ប្រឡូស (ដោយហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្លាសភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គេជាគតតុ-
ញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឱ្យតទឹកបាន ខ្លាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ
ហើយឬតទឹក ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះពីសេស (ខាងចុង) ខែត្រីម្ភាវដ្ឋ មួយខែខាង
ដើមខែវស្សានវដ្ឋ រួមទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្លះ ហៅថាសម័យក្តៅ^(១)
សម័យស្អប់^(២) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឬហើយ ។

១-២ មួយខែកន្លះខាងចុងត្រីម្ភាវដ្ឋ ពីកំណើត ។ កើតខែវស្សាទៅដល់ ១៩ កើតខែអាសាឍ
នេះជាទេត្តរបស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមវស្សានវដ្ឋ ពីកំណើត ១ កើតខែអាសាឍទៅ
ដល់ ១៨ កើតខែស្រាព័ន្ធ នេះជាទេត្តរបស់សម័យស្អប់ ។

[២៣១] តេជ ទោ បទ សមយោជ កិក្ខុ គិលានា
 មាត្រ ។ គិលានបុត្រកា កិក្ខុ គិលានេ កិក្ខុ
 ឯតនពេទ្ធ កត្តាសោ ឧបនិយំ កត្តំ យាបនិយន្តំ ។
 បុត្រ មយំ អាវុសា ឱវេនឡមាសំ ញាយាម តេជ
 ជាសុ ហោតិ ឥតានិ បទ ភគវតា បដិក្ខុត្តន្តិ
 កុក្កុត្តាយន្តា ឧ ញាយាម តេជ ទោ ឧ ជាសុ
 ហោតិ ។ ភគវតា ឯតបន្តំ អាវេនេសុំ ។ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្ខុវេ គិលានេជ កិក្ខុវា ឱវេនឡមាសំ
 ញាយន្តំ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិ-
 សយ្យាជ យោ បទ កិក្ខុ ឱវេនឡមាសំ ញាយយ្យ
 ត្រិ សមយោ ពាច្ចុយំ ។ គត្តាយំ សមយោ
 និយឡោ មាសោ សេសោ កិក្ខុនន្តិ វេន្យាឧស្ស
 បរិយោ មាសោ ឥច្ឆេតេ អន្យតេវ្យមាសា ឧត្តាសមយោ

[២៣០] សម័យនោះឯង ក៏មានជម្ងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកក៏
 ជាអ្នកស្នេដ្ឋីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងក៏ក្នុងវេលានោះជម្ងឺថា ម្ចាស់អាវុសា
 អ្នកចាំទ្បាយល្មមអត់ធ្ងន់បាទឬទេ ល្មមញ៉ាំងអ្នកកាត់ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបាទ
 ឬទេ ។ ពួកក៏មានជម្ងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា ពីដើមយើងចាំទ្បាយ
 មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ អ័ត្រក៏តែឱ្យគង់ក្រពោះហេតុនោះ ចំបងយើង
 មានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមាហ័យ
 ហេតុនេះយើងចាំទ្បាយមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ានឱ្យគង់ក្រពោះ បាទ
 ដោយឯងមិនបាទសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបក៏ចាំទ្បាយ
 នាំសេចក្តីនេះត្រាបចូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ក៏ចាំទ្បាយ ក៏មានជម្ងឺទុកដដែលមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ គង់គត
 អនុញ្ញាតឱ្យឆ្លងកំណាង ម្ចាស់ក៏ចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយតប្បស័វឯង
 ឡើងឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ក៏ក្បាលមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ
 ហើយឱ្យគង់ ត្រូវតាមត្រូវចិត្ត រៀនវេលាវិតមានសម័យ ។ ឯសម័យ
 ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយទែកខ្លះដ៏សេស (ខាងចុង) វែកត្រូវដូរ មួយទែកខាង
 ដើមវែកស្រានដូរ ប្រទេចាំងនេះ ត្រូវជា ២ ទែកខ្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ

បរិស្ថានសមយោ កិលានសមយោ អយំ ឥត្ត
សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កតវតា កិច្ចានំ សិក្ខាបដំ
ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣១] តេន ទោ បទ សមយោន កិច្ច ឧវកម្មំ
កត្វា កុក្កុបាយន្តា ន ខ្លាយន្តិ សេនកកេន កត្តន
សយន្តិ ។ ចីវរិបិ សេនាសង្ខេបំ ទុស្សតិ ។ កតវតា
ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិច្ចាវេ កម្មសមយោ
ទិវេនឡមាសំ ខ្លាយនុំ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចាវេ ឥមំ សិក្ខា-
បដំ ទុន្តិសេយ្យាថ យោ បទ កិច្ច ទិវេនឡមាសំ
ខ្លាយេយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តយំ ។ តត្ថាយំ
សមយោ ធិយេន្យោ មាសោ សេសោ កិច្ចានន្តិ វស្សា-
នស្ស បវហោ មាសោ កំច្ចេតេ អន្យោគេយ្យមាសា
ទុល្លាសមយោ បរិស្ថានសមយោ កិលានសមយោ
កម្មសមយោ អយំ ឥត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កតវតា កិច្ចានំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

សម័យស្កុស្កុបំ សម័យភិក្ខុមានជម្ងំ នេះហៅថា សម័យក្នុងសិក្ខាបទ
នោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តផលកិច្ចទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣១] សម័យនោះឯង កិច្ចទាំងឡាយ ធ្វើនូវកម្មហើយមាន
សេចក្តីស្រឡាត់ (ខ្លាចត្រង់ត្រូវខោស) មិនហ៊ានឆ្លើយតបឡើយ ហើយ
ក៏ស្រីទាំងឡាយប្រឡាក់ ដោយឆ្មើសក្អែក ។ ចីវរក្តី សេនាសនក្តី
ក៏ស្រព្វឆ្ការ ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើការ
នោះ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិច្ចក្នុងភិក្ខុទាន
ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ឬក៏ទាំងឡាយ តប្បីសំដែងឡើងខ្លះសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ ហើយឆ្លើយតប
ត្រូវតាមកិច្ចចិត្ត រៀបរៀងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា-
បទនោះ គឺមួយនៃកន្លះជីវិតស (ខាងចុង) វិទិត្តម្តេច មួយនៃខាង
ដើមវិទិត្តម្តេច មួយនៃចំណុចក្រៅជាងនៃកន្លះ ហៅថា សម័យក្នុង
សម័យស្កុស្កុបំ សម័យភិក្ខុមានជម្ងំ សម័យធ្វើការនោះ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តផលកិច្ច
កិច្ចយ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣២] គេន ទោ បទ សមយេន កំគូ អន្ទាន-
 មត្តំ កត្តា កុក្កុម្ភាយត្តា ន ញ្ញាយន្តំ សេនកតេន
 កត្តេន សយន្តំ ។ ចំរំបំ សេនាសនំបិ ធុស្សតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេនេសុំ ។ អនុជាបាមំ កំគូវេ
 អន្ទានកមនសមយេ ឱវេនឡមាសំ ញ្ញាយន្តំ ឯវត្ថុ
 ចន កំគូវេ ឥមំ សំគូបនំ ឧត្តិសេយ្យេន យោ បទ
 កំគូ ឧវេនឡមាសំ ញ្ញាយេយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ
 ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ ធិយន្តោ មាសា
 សេសោ កំត្តានន្តំ វស្សានស្ស បមមោ មាសោ ឥវេនេ
 អន្សកេយ្យមាសា ឧត្តាសមយោ ចរិទ្ធហាសមយោ
 តិលានសមយោ កម្មសមយោ អន្ទានកមនសមយោ
 អយំ តត្ថ សមយោកំ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតោ កំគូវេ
 សំគូបនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣៣] គេន ទោ បទ សមយេន សន្តហុលា
 កំគូ អន្សោកាសេ ចំរំកម្មំ តេរោត្តា សរេនេន វាគេន
 ឧត្តិណ្ណា ហោន្តំ ធមោ ច ចោតំ ចោតំ ធុស្ស ។

[២៣២] សម័យនោះឯង កំពុងនាំឲ្យយ ដើរផ្លូវឆ្ងាយ មាន
 សេចក្តីឆ្លៀស (គ្រូច្រែកស្រែ) ក៏មិនហ៊ានឆ្លងទឹក ហើយសិន
 ទាំងខ្លួនដែលនៅហ្មងដោយភ្លើងស្រែល ។ ចំរំក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏
 នៅហ្មងរាវ ។ កំពុងនាំឲ្យយក្របខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កំពុងនាំឲ្យយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ
 គោរមន៍ទាន់ដល់កំណត់កន្លះវិទ្យុ គឺជាតតអនុញ្ញាតឲ្យកំពុងនាំឲ្យយ ម្ចាស់
 កំពុងនាំឲ្យយ ឬកំពុងនាំឲ្យយ គប្បីស្រវឹងឡើងនូវសំគូបនោះយ៉ាង
 នេះថា កំពុងនាំឲ្យយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះវិទ្យុ ហើយផ្អាកទឹក (គ្រូ
 អាបត្តិបាចិត្តយ រៀបរៀងវិធានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសំគូបនោះ
 នឹងឆ្ងាយនៃកន្លះដីសេស (វាធិបុត្រ) នៃតិម្ភរដ្ឋ ទីនឹងឆ្ងាយនៃទាំងដប់វិទ្យុ
 រដ្ឋ រដ្ឋទាំងនេះត្រូវជាព័រទីកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្ងួត ឬ
 សម័យហន់ដី សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុង
 សំគូបនោះ ។ សំគូបនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យបញ្ញត្តដល់កំពុង
 នាំឲ្យយយ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣៣] សម័យនោះឯង កំពុងជាច្រើនប្រ ធ្វើចំរំកម្មក្នុងទីវាល
 ត្រូវរូបបក់ដោយទាំងខ្លួនមក ទាំងភ្លើងកំពុងចុះមកត្រូវបង្កិច ។ ឥត ។

២៣៦

[២៣៥] ឧទកឡមាសេ ឧទកសញ្ញំ អញ្ញត្រិ
 សមយា ញ្ញាយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧទកឡ-
 មាសេ វេមតិកោ អញ្ញត្រិ សមយា ញ្ញាយតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តយស្ស ។ ឧទកឡមាសេ អតិរេកសញ្ញំ
 អញ្ញត្រិ សមយា ញ្ញាយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
 អតិរេកឡមាសេ ឧទកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អតិរេកឡមាសេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អតិរេកឡមាសេ អតិរេកសញ្ញំ អបាបត្តិ ។

[២៣៦] អបាបត្តិ សមយេ អឡមាសំ ញ្ញាយតិ
 អតិរេកឡមាសំ ញ្ញាយតិ^(១) ចាវ ក្នុងន្តា ញ្ញាយតិ
 សព្វប្បទុត្តិវេស្ស ជនបទេស្ស អាបទាស្ស ឧប្បត្តកស្ស
 អាទិកម្មិតស្សតិ ។

សន្មតសំបូរ ឧប្បត្តិ ។

• ឥតោ បរិ ក្នុង បណ្ឌិត សតិ គណនីយេ ទទតិ វេមតិកោ ញ្ញាយតិ បរិ ឧប្បត្តិ អាទិកម្មិត
 វា តាមរិច ឯវ បាយោ អត្ថិ ។

[២៣៧] មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្លះ
 នៃ ហើយធូតទឹក ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ វៀរលេងតែមានសម័យ ។
 មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ វៀរ
 លេងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើស
 ហើយធូតទឹក ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ វៀរលេងតែមានសម័យ ។ កាល
 លើសជាធិកន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ កាលលើស
 ជាធិកន្លះនៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ កាលលើស
 ជាធិកន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវតាមភ្នំឡើយ ។

[២៣៨] វា វេលាមិនត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសំគាល់នេះមាន៨យ៉ាង)
 ភិក្ខុមានសម័យ ១ កន្លះនៃភិក្ខុធូតទឹកម្តង ១ លើសជាធិកន្លះនៃភិក្ខុធូតទឹក ១
 ភិក្ខុធូតទឹកវិញមានហើយធូត ១ ភិក្ខុនៅក្នុងជនបទចុងដៃនៃបង្គំសំខ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សំបូរទទ ឥ ឯ ។

• ភិក្ខុមានសម័យឡើងវិញទិវ ហើយមុនពេលទិវ ដើម្បីឱ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយ
 នោះ ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសំបូរនេះ ។

អង្គបណ្ឌិត

[២៣៩] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវ សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌុកស្ស អាណមេ ។ តេជ
 ចោ បន សមយេន សម្ពុហុណ ភិក្ខុ ច ចរិក្ខាជកា
 ច សាគោតា សាវត្ថី អន្ទាធមត្ថប្បដិបត្តា ហោត្ថំ ។
 អន្តរាមត្តេ ចោរា ធិក្ខមិត្វា តេ អច្ឆន្ទិសុ ។ សាវត្ថិយា
 រាជភជា ធិក្ខមិត្វា តេ ចោរ សគណ្ណោ តហេត្វា
 ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ ចាហេសុំ អាភជ្ជន្តុ ភទ្ធា
 សកំ សកំ ចិវំ សញ្ញាធិក្ខា តណ្ហាទ្ធិតំ ។ ភិក្ខុ
 ចិវំ ធន សញ្ញាធិក្ខំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិចារេន្តំ កងំ ហំ យាម ភទ្ធា អត្ថនោ អត្ថនោ
 ចិវំ ធន សញ្ញាធិស្សន្តិតំ ។ អស្សាសុំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ
 មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
 អថចោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។
 អថចោ ភគវ ឯតស្មី ចំណានេ ឯតស្មី បតរណោ

សិក្ខាបទទី ៨

[២៣៩] សមយេនាៈ ព្រះត្រៃបិដកនៃព្រះគោត កាលនឹងទៅវត្តជេតវន
 របស់អនាថមិណ្ឌុកស្មី ទៀបគ្រឿងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ
 ពួកចរិក្ខាជក្ខុះ ដាំច្រើនរូបនាំគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ពីគ្រឿងសាគោតៅគ្រឿង
 សាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុនិង
 ពួកចរិក្ខាជក្ខុះនោះ ។ ភគវតោឲ្យចាំឲ្យយនាំគ្នាចេញពីគ្រឿងសាវត្ថី
 មកចាប់ចោរពិន័យនោះបានព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើប្រាស់ទ្រព្យ
 សំណាត់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ចាំឲ្យយច្បាប់មន្តមកយកចិវរបស់ខ្លួន ។
 ភាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុចាំឲ្យយកមិនស្គាល់ចិវ ។ មនុស្សចាំឲ្យយ
 កំពោលចោស តំរៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់ចាំឲ្យយបិទគ្រឿង
 បិទស្គាល់ចិវរបស់ខ្លួន ។ លោះ ។ ភិក្ខុចាំឲ្យយបិទគ្រឿងមនុស្សវាំងនោះ
 កោលចោស តំរៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ចិវភិក្ខុពិន័យនោះក្រាបទូល
 សេចក្តីផ្តើមនោះព្រមទាំងព្រះគោត ។ ព្រះភ្នំនេះ ដំណើរនេះ

កិក្ខុសង្ឃ សង្ឃាគារេត្វា កិក្ខុនំ ឥន្ទុទ្ធរំ ឥន្ទុ-
 លោមិកំ ធម្មំ កថំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេជោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញាបេស្សាមិ នស អក្ករេស
 មជ្ជិច្ច សង្ឃសុដ្ឋកាយ សង្ឃជាសុតាយ ។ មេ ។
 សង្ឃជ្ជនិយា វិទយានុក្កហាយ ។ ឯវត្ថុ មន កិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តរេសយ្យាថ ឈំ មន កិក្ខុវេ ចិវ-
 ណារេន ឥន្ទំ ឧត្តរណារណំ អញ្ញាតំ ឧត្តរណា-
 រណំ អាធាតត្ថំ ធិលំ វា កាធិនំ វា កាធិសាតំ វា ។
 អធានា មេ កិក្ខុ ឥន្ទំ ឧត្តរណារណំ អញ្ញាតំ
 ឧត្តរណារណំ ឈំ ចិវំ ចិវកុញ្ញយ្យ ធាតុនិយន្តំ ។

(២៣៨) ឈំ ធាត អកាតកម្ម វុទ្ធនិ ។ ចិវំ
 ធាត ធម្មំ ចិវនំ អញ្ញាតំ ចិវំ ។ ឥន្ទំ ឧត្តរណា-
 រណំ អញ្ញាតំ ឧត្តរណារណំ អាធាតត្ថំ អន្តរេសា
 កុសត្តេន អាធាតត្ថំ ។ ធិលំ ធាត ធម្មំ ធិលានំ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយប្តូរចម្លងថា ដ៏ល្អ
 សមគួរដល់រឿងនោះ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
 ដោយព្រះពុទ្ធដ៏គាត់ ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ គាត់គន់នឹបញ្ញត្ត
 សក្កាច្ចដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតាស្រីយក់ណាចប្រយោជន៍ទុំយ៉ាង
 គិរីដ៏ម្យ៉ាងតែដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសម្រាយដល់សង្ឃ ។ មេ ។ ដើម្បីបំផុស
 នៅនៃព្រះសង្ឃ ដើម្បីគន្លងត្រាច្រវើនយ ។ ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយឆ្ងល់សំដែងឡើងឲ្យសក្កាច្ចនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចិវំចម្លង
 ហើយ ឆ្ងល់តាមកម្មវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង គឺពណ៌ខៀវក្តី
 ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ខ្មៅក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ណាមួយ បើភិក្ខុមិន
 តាមកម្មវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌
 ណាមួយ ហើយប្រើប្រាស់ចិវំថ្មី ត្រូវតាមដំបូង ។

(២៣៩) វេសហៅថា ថ្មី គឺចិវំដែលមិនទាន់បានធ្វើកម្ម ។ វេស
 ហៅថា ចិវំ គឺបណ្តាចិវំទាំង ៦ ចិវំណាមួយ ។ គ្រងភាព្យថា ឆ្ងល់
 តាមកម្មវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌
 ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើកម្មដ៏គួរដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹម
 ប៉ុនប៉ងស្រូវ ។ វេសហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺភ្នំមាតពណ៌ខៀវតែយ៉ាង

[២២០] អនាមត្តំ អាទិយត្វា បរិកុញ្ញតិ កម្សោ
 ធន្នោ ហោតិ កម្សត្តតោកាសោ ជិណ្ឌោ ហោតិ
 កម្សត្តតេជ អកម្សកតំ សំសិទ្ធិនំ ហោតិ អក្ខុជ្ឈ
 អនុភតេ បរិវណ្ណា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិតាស្សាតិ ។

អនុម័ត្តាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

[២២១] វារៈវេលាមិនត្រូវគោរព (ក្នុងសិក្ខាបទនានានយ៉ាងណា)
 គឺភិក្ខុបាទនាម្ចាស់ភិក្ខុ ហើយប្រើប្រាស់ ១ កម្សត្តនុទ្ធជាគោរព ១
 កន្លែងដែលភិក្ខុបាទនុត្រាត្រាត ១ ភិក្ខុដទៃវេលាមិនបាទនាម្ចាស់ភិក្ខុ
 ក៏ខ្ចីភាពជាមួយនឹងវេលាដែលបាទនាម្ចាស់ភិក្ខុហើយ ១ ចីវរដែលបំរើជាយ
 ចំណេះថ្មី ១ ចីវរដែលដាក់អនុវត្តថ្មី ១ ចីវរចាស់ប្រគល់ថ្មី ១
 ភិក្ខុគត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខន្ធ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១២ ។

សម័យកាលទី១

(២២១) គេន សមយេន តុន្តោ កកា សាវត្ថិយំ
 វិហារិនី ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌកស្ស អាលោម ។
 គេន ហេ មន សមយេន វាយស្មា ឧបទន្ធា
 សក្យបុត្តោ កាតុនោ សន្ធិវិហារកស្ស កំភូនោ សាមំ
 ជីវំ វិគាម្យេត្វា អប្បទុត្វាគំ បរិកុញ្ញតិ ។ អថហេ
 សោ កំភូ កំភូនំ ឯតមន្តំ អារោមសិ អយំ អានុសោ
 អាយស្មា ឧបទន្ធា សក្យបុត្តោ មញ្ញំ សាមំ ជីវំ
 វិគាម្យេត្វា អប្បទុត្វាគំ បរិកុញ្ញតិ ។ យេ គេ
 កំភូ អប្បច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈរេន្តិ ទីយន្តិ វិចា-
 រេន្តិ គាថំ ហិ បាម វាយស្មា ឧបទន្ធា សក្យបុត្តោ
 កំភូស្ស សាមំ ជីវំ វិគាម្យេត្វា អប្បទុត្វាគំ បរិកុញ្ញ-
 ស្សតិ ។ យេ ។ សច្ចំ តិវ ភំ ឧបទន្ធា កំភូស្ស
 សាមំ ជីវំ វិគាម្យេត្វា អប្បទុត្វាគំ បរិកុញ្ញសិ ។
 សច្ចំ កកាតិ ។ វិគាហិ តុន្តោ កកា គាថំ ហិ

សម័យកាលទី២

(២២២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងរាជវាំង
 របស់អនាថបិណ្ឌកស្ស ធ្វើបត្រសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបទន្ធា
 សក្យបុត្រដ៏មានអាយុប្រាំបួនវ័យរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួមធ្វើនឹងភិក្ខុ
 សន្ធិវិហាររបស់ព្រះថេរីជាមិត្តម្តង ហើយមិនបាច់ឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏
 ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ រឿងនេះនោះប្រាប់សេចក្តីខុសគ្នាទាំងឡាយ
 ជា ម្ចាស់កុសល ឧបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ ប្រាំបួនវ័យ
 របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងធ្វើនឹងខ្ញុំ ហើយមិនបាច់ឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយ
 ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 គឺ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពាលាទោស គឺរៀប បន្តបន្ទាប់ថា
 ឧបទន្ធាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនមែនវិកប្បច្ឆីរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង នឹង
 ភិក្ខុធន្តា ហើយមិនបាច់ឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅសោះ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់សួរថា នៃឧបទន្ធា ពួក អ្នកឯងប្រាំបួនវ័យ
 ច្ឆីរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុធន្តា ហើយមិនបាច់ឲ្យដកវិកប្បចេញសិន
 ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបទន្ធាដ៏មានអាយុត្រាបចូលថា សូម
 ច្រើនប្រាថ្នាស្រាវ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនប្រាថ្នាថា

ពាម គ្រូ មោឃបុរិស កិត្តុស្ស សាមំ ជីវំ វិកាឃ្យេត្តា
 អប្បច្ចុទ្ធាតំ បរិកុញ្ញស្សសិ នេតិ មោឃបុរិស
 អប្បសង្ខាមំ វា មសាធាយ មសង្ខាមំ វា កិឃ្យេ-
 តាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ មន កិត្តុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុត្តិសេយ្យាជំ យោ មន កិត្តុ កិត្តុស្ស វា កិត្តុជយា
 វា សិក្ខាមាធាយ វា សាមលោកស្ស វា សាមលោកយា
 វា សាមំ ជីវំ វិកាឃ្យេត្តា អប្បច្ចុទ្ធាតំ បរិកុញ្ញេយ្យ
 ចាតិភ័យន្តិ ។

(២២២) យោ មនាគី យោ យោនីសា ។ យេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ យេ ។ អយំ សមស្មី ។ អត្ថំ អនិច្ចតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សនិ អញ្ញាប្បំ ភិក្ខុស្ស ។ ភិក្ខុនំ
 ឆាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្មា ។ សិក្ខុបាបា
 ឆាម ទ្វេ វស្សនំ ធនុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា ។
 សាមណេវេ ឆាម ធនសិក្ខាបដិកា ។ សាមណេវេ
 ឆាម ធនសិក្ខាបដិកា ។ សាមណេវេ សយំ វិកាម្យេត្ថា ។
 ចំវំ ឆាម ធនំ ចំវនំ អញ្ញាតំ ចំវំ វិកាប្បនុបតិ

នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងរិកប្បចិររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិតភ័យ
ផងគ្នា ហើយប្រើប្រាស់ចិរ ដែលមិនបានឱ្យគេដកវិកប្បពញាសិន
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដល់ភូតផងដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ឬទាំងភូតផងដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិតចាំនិទ្ទាយ អ្នកទាំងនិទ្ទាយឆប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិរបស់ខ្លួនយោង
នេះថា ភិតកណ្តាលយូរជាងវិកប្បចិរដោយខ្លួនឯងចំពោះភ្នំផងគ្នាភ្នំ ភិតមិត្ត
សិក្ខាមាត្រ ហាមណាភ្នំ ហាមណាភ្នំ ហើយប្រើប្រាស់ចិរដែលមិន
ទាន់ឱ្យគេដកវិកប្បពញាសិន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តយ ។

[២២២] គ្រងពាក្យថា កិត្តុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទាំង
បឋមបារាមិត្តសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា កិត្តុធិត្តា គឺកិត្តុ(១)ត ។ ដែល
ហៅថា កិត្តុនី គឺកិត្តុនីដែលបានបរសម្បទាភ្នំសង្ឃតាំងពីរដូចគ្នា ។ ដែល
ហៅថា សិក្ខាមាតា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាសង្ឃតាំងពី ៦ គ្រប់ពីរ
ផ្ទាំងហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេច
បុព្វជ្ជាតម្បហើយ) ទ្រទ្រង់ខ្ញុំសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាម-
ណេរី គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបុព្វជ្ជាតម្បហើយ) ទ្រទ្រង់ខ្ញុំសិក្ខាបទ
ទាំង ១០ ។ ពាក្យថា អោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បរាជ្យខ្លួនឯង ។ ដែល
ហៅថា ចរិក គឺចក្ខុចរិកទាំង ៦ ចរិកណាមួយ យ៉ាងគ្រប់ដុំក្នុងសម្រេច

ចង្អុល ។ វិកេច្ឆាចំ ជាម ទ្វេ វិកេច្ឆាចំ សម្មាសាវកេច្ឆាចំ
 ច បាម្ពាសាវកេច្ឆាចំ ច ។ សម្មាសាវកេច្ឆាចំ ជាម ឥម
 ចំវ តុយ្ហំ វិកេច្ឆាចំ ឥត្ថន្ទាមស្ស វាតិ ។ បាម្ពាសា-
 វកេច្ឆាចំ ជាម ឥម ចំវ វិកេច្ឆាចំត្រាយ តុយ្ហំ ធម្មតិ ។
 តេជ វត្តន្ទោ កោ តេ ធម្មតោ វា សន្និដ្ឋា វាតិ ។
 ឥត្ថន្ទាមោ ច ឥត្ថន្ទាមោ ជាតិ ។ តេជ វត្តន្ទោ អហំ
 តេសំ ធម្មំ តេសំ សន្នតំ បរិកុញ្ញ វា វិស្សាដ្ឋេហំ វា
 យជាមច្ចយំ វា តេហេហំតិ ។ អប្បទុត្តារតំ ជាម តស្ស
 វា អធិត្ថំ តស្ស វា អវិស្សាសោ បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៣] អប្បទុត្តារតេ អប្បទុត្តារតសញ្ញំ បរិកុញ្ញតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បទុត្តារតេ វេទតំតោ
 បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បទុត្តារតេ

កិច្ចវិកេច្ឆាចំ ។ វេទសាវកេច្ឆាចំ វិកេច្ឆាចំ ឥត្ថន្ទាមស្ស វាតិ ។ បាម្ពាសា-
 វកេច្ឆាចំ ជាម ឥម ចំវ វិកេច្ឆាចំត្រាយ តុយ្ហំ ធម្មតិ ។
 តេជ វត្តន្ទោ កោ តេ ធម្មតោ វា សន្និដ្ឋា វាតិ ។
 ឥត្ថន្ទាមោ ច ឥត្ថន្ទាមោ ជាតិ ។ តេជ វត្តន្ទោ អហំ
 តេសំ ធម្មំ តេសំ សន្នតំ បរិកុញ្ញ វា វិស្សាដ្ឋេហំ វា
 យជាមច្ចយំ វា តេហេហំតិ ។ អប្បទុត្តារតំ ជាម តស្ស
 វា អធិត្ថំ តស្ស វា អវិស្សាសោ បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៣] ចំវវេទសាវកេច្ឆាចំ ឥត្ថន្ទាមស្ស វាតិ ។ បាម្ពាសា-
 វកេច្ឆាចំ ជាម ឥម ចំវ វិកេច្ឆាចំត្រាយ តុយ្ហំ ធម្មតិ ។
 តេជ វត្តន្ទោ កោ តេ ធម្មតោ វា សន្និដ្ឋា វាតិ ។
 ឥត្ថន្ទាមោ ច ឥត្ថន្ទាមោ ជាតិ ។ តេជ វត្តន្ទោ អហំ
 តេសំ ធម្មំ តេសំ សន្នតំ បរិកុញ្ញ វា វិស្សាដ្ឋេហំ វា
 យជាមច្ចយំ វា តេហេហំតិ ។ អប្បទុត្តារតំ ជាម តស្ស
 វា អធិត្ថំ តស្ស វា អវិស្សាសោ បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

បច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា បរិក្ខេបន្តិក អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អតិថេន្ត វា វិស្សន្តេន្ត វា អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ បច្ចុប្ប-
 រកេ អប្បច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ បច្ចុប្ប-
 រកេ វេមត្តកោ អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ បច្ចុប្បន្នភាព
 បច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា អនាមត្តិ ។

[២២២] អនាមត្តិ សោ វា នេតិ តស្ស វា វិស្ស-
 សេន្តោ បរិក្ខេបន្តិក ឧប្បត្តតស្ស អាមត្តិធុត្តន្តស្សនិ ។

វេមត្តកោ ឧប្បត្តិ ។

បានឱ្យគេដកវិញ្ញាណ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាមត្តិចិត្តិយ ។ អត្តអន្តរាមត្តិ
 លេខនិចាយន្ត ត្រូវអាមត្តិចិត្តិយ ។ ចំពោះវេលាបានឱ្យគេដកវិញ្ញាណ អត្ត
 សំគាល់ថាមិនបានឱ្យគេដកវិញ្ញាណ ត្រូវអាមត្តិចិត្តិយ ។ ចំពោះវេលាបាន
 ឱ្យគេដកវិញ្ញាណ អត្តមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិចិត្តិយ ។ ចំពោះ
 វេលាបានឱ្យគេដកវិញ្ញាណ អត្តសំគាល់ថាបានឱ្យគេដកវិញ្ញាណ ហើយ
 មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[២២២] អនាមត្តិ (ត្រូវសំគាល់ថាមានពាក្យយ៉ាងនេះ)
 អត្តប្រើប្រាស់ចំពោះវេលាអត្តអន្តរាមត្តិ ឱ្យសំគាល់បេសស្វីដ
 សាលនិចិត្តិយអត្តអន្តរាមត្តិ ឱ្យសំគាល់ថា អត្តអន្តរាមត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

ទស្សនវិស័យ

[២២៥] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អនាថិបិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។ តេជ ចោ
បន សមយេន សត្តសាវត្ថិយា ភិក្ខុ អសង្កមាតបរិច្ចា-
រា ហោន្តិ ។ ធន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ សត្តសាវត្ថិយានំ ភិក្ខុនំ
បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិធន្ទត្ថិ ។ សត្តសាវត្ថិយា ភិក្ខុ
ធន្ទត្ថិយេ ភិក្ខុ ឯតទេវេនំ ទេវាវុសា អញ្ញាតំ បត្តិមិ
ចិវិមិតិ ។ ធន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ ហសន្តិ ។ តេ ពេនន្តិ ។
ភិក្ខុ ឯវាហាសុ តាស្ស តុម្ពេ អាវុសា ពេនជាតិ ។
នមេ អាវុសា ធន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ អញ្ញាតំ បត្តិមិ ចិវិមិ
អបដិធន្ទត្ថិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិទាចេន្តិ តាមំ ហិ ឆាម ធន្ទត្ថិយា
ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិធន្ទត្ថិ ។ យេ ។
សច្ចំ តេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិធន្ទ-
ជាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិហាហិ តុដ្ឋោ ភគវា តាមំ
ហិ ឆាម តុម្ពេ ហោយបុរសា ភិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ

សិក្ខាបទទី ១០

[២២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ភាគមជេសវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបព្រំសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯន ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុមិនបានទុកព្រឺនិច្ចាតិដោយស្រួល ។ ពួក
ធន្ទត្ថិយភិក្ខុលាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចិវិខ្លះ របស់ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុ ។ ពួក
សត្តសាវត្ថិយភិក្ខុក៏និយាយពាក្យទៅលើពួកធន្ទត្ថិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសា
អ្នកទាំងឡាយចូរទូបាត្រខ្លះ ចិវិខ្លះដល់យើង ។ ពួកធន្ទត្ថិយភិក្ខុក៏នាំទា-
សើប ។ ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះក៏យំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយយំ ។
ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា ពួកធន្ទត្ថិយភិក្ខុទាំងនេះ
លាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចិវិខ្លះ របស់យើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាភជាម្នាក់
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏គោលរោស ក៏នាំទៅ
បន្ទុះបង្ហូរថា មិនសម្បីបើពួកធន្ទត្ថិយភិក្ខុលាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចិវិខ្លះ
របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយលាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចិវិខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នា
ពិតមែនឬ ។ ពួកធន្ទត្ថិយភិក្ខុត្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមហាប្រាស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា វិទាហោយបុរសទាំងឡាយ

អបដិទេស្យថ ទេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ ក
 បសាធាយ បសន្នានំ ក កិយ្យោកាភាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច
 បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តសេយ្យថ យោ បទ
 កិក្ខុ កិក្ខុស្ស បន្តំ ក ជីវំ ក ជិសីននំ ក ស្វចំយវំ
 ក កាយតទ្ធនំ ក អបដិទេយ្យ ក អបដិទេយ្យ
 ក អន្តមសោ ហស្សបេត្តោចិ^(១) ចាតិភ្លិយន្តិ ។

[៤៤៦] យោ បចាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អជំប្បតោ
 កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុស្សនិ អញ្ញាស្ស កិក្ខុស្ស ។ បត្តោ
 ធាម ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ មត្តិកាយត្តោ ។ ជីវំ ធាម
 ធម្មំ ជីវាទំ អញ្ញាតំ ជីវំ វិគេច្យន្តមតំ បដិបំ ។
 ជិសីននំ ធាម សទសំ វុទ្ធតិ ។ ស្វចំយវំ ធាម
 សស្វចំតំ ក អស្វចំតំ ក ។ កាយតទ្ធនំ ធាម ទ្វេ
 កាយតទ្ធនានំ បដិកំ ស្វកេរន្តតំ ។ អបដិទេយ្យតិ

១ ឧ. ហស្សបេត្តោ ។ ឧ. ហស្សបេត្តោ ។

មិនសម្បូរដ៏អ្នកឯងកំលាំងគ្នាមកលាក់ទុកឲ្យបាត់បង់ ចំពោះ ថេស្តិក្កុដនីត្តា
 សោះ ខ្លួនមោឃបុរិសាទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងកំលាំងគ្នាធ្វើនេះ
 មិនមែនជាឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកវាដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកវាដែល
 ជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិវត្តទៅជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយឲ្យស៊ីជីវិតឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ
 លាក់ទុកឯង ឬប្រើប្រាស់លាក់ទុក ឲ្យបាត់បង់ ចំពោះ ឥសិទ្ធិ ឥសិទ្ធិ
 ចំពោះមូលក្តី វត្ថុឧបទ្ទេសក្តី ថេស្តិក្កុដនីត្តា ដោយហោចទៅស្វាមីត្រាតំ
 តែមានបំណងឥសិទ្ធិសីលលេង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៤៤៦] ត្រង់ភាស្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាដឹងចម្រើន
 ទុកដឹកសិក្ខាបទ ។ ភាស្យថា កិក្ខុដ៏ឆ្លាត ឥតក្នុងខ្សែ ។ ដែលហៅថា
 បាត្រ គឺបាត្រមានពីរយ៉ាង បាត្រដល់បាត្រដ៏ធំ បាត្រដ៏តូច ។ ដែល
 ហៅថា ចិវេ គឺបណ្តាចិវេទាំង៦ ចិវេណាមួយយ៉ាងតូចបំផុតឈ្មោះ
 វិកេច្យបាត ។ ដែលហៅថា ឥសិទ្ធិ ឥសិទ្ធិ ឥសិទ្ធិ ឥសិទ្ធិ ដែលនាងដោយ
 ដែលហៅថា ចំពោះមូល គឺបំពេញមូលដែលមានមូលក្តី ឥតមូលក្តី ។ ដែល
 ហៅថា វត្ថុឧបទ្ទេស គឺវត្ថុឧបទ្ទេសមានពីរយ៉ាង បាត្រដល់វត្ថុឧបទ្ទេស
 បដិកា (ចំពោះសម្ភារៈ) ១ វត្ថុឧបទ្ទេសស្វកេរន្តតំ (គឺវត្ថុឧបទ្ទេសសណ្តាន
 ជួនគោរពទៀតផ្សេង) ១ ។ ភាស្យថា លាក់ទុកឯង ឥតក្នុងលាក់ទុក

សយំ អបចិទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អបចិទា-
មេយ្យតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
សត្តី អាណាត្ថោ តហុតំបិ អបចិទេតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ តិឡា-
ជិច្ឆាយោ ។

[២២៧] ឧបសម្ព័ន្ធន្តស្ស ចត្តំ វា
ចិវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ វា អបចិ-
ទេតិ វា អបចិទាមេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធន្ត វេមតិកោ ចត្តំ
វា ចិវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ វា អប-
ចិទេតិ វា អបចិទាមេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ព័ន្ធន្ត អនុបសម្ព័ន្ធន្តស្ស
ចត្តំ វា ចិវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ
វា អបចិទេតិ វា អបចិទាមេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញំ បរិក្ខារំ
អបចិទេតិ វា អបចិទាមេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ឧត្តរាស្ស ។ អនុបសម្ព័ន្ធន្តស្ស ចត្តំ វា

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺភិក្ខុបង្គាប់
អ្នកដទៃ(ឲ្យលាក់ទុក)ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់គេតែម្តង អ្នកទទួល
បង្គាប់លាក់ទុកច្រើនផង ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ដោយហោច
ទៅ សូម្បីត្រាន់តែមានបំណង ទំនិសីទលេង គឺភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ទំនិសីទ ។

[២២៧] ឧបសម្ព័ន្ធន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្ព័ន្ធន្ត ហើយលាក់ទុក
ឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត្រភ្នំ ចិវភ្នំ ចិសីននៈភ្នំ បំពង់ម្លូលភ្នំ
ឆ្នែកខ្លួចភ្នំ ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រាន់តែមានបំណងទំនិសីទលេង
គឺត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធន្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ហើយលាក់
ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត្រភ្នំ ចិវភ្នំ ចិសីននៈភ្នំ បំពង់ម្លូលភ្នំ
ឆ្នែកខ្លួចភ្នំ ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រាន់តែមានបំណងទំនិសីទលេង
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្ព័ន្ធន្តទៅវិញ
ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត្រភ្នំ ចិវភ្នំ ចិសីននៈភ្នំ
បំពង់ម្លូលភ្នំ ឆ្នែកខ្លួចភ្នំ ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រាន់តែមានបំណង
ទំនិសីទលេង ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់
ទុក ឲ្យបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រាន់តែមានបំណងទំនិសីទ
លេង ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក

សប្បណាកវិក្ខុស្ស បរិមតិក្ខាបទី

(២២៩) តេន សមយេន តុន្នា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវេន អនាថមិណ្ឌិតស្ស អភមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបាយិ ឥស្សនសោ
ហោតិ ។ តាកា ចស្ស អមធានា ហោតិ ។ សោ កា-
តេ វិជ្ជិតា សីសំ ជិច្ចិតា ស្វលេ បដិចាដិយា បមេសិ ។
ភិក្ខុ ឯវាហំសុ តេនិមេ អារុសោ តាកា ជិវិតា
វេរេបិតាភិ ។ មយា អារុសោ អមធានា មេ
កាកាភិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិហារេន្តិ តាថ ហិ ធាម អាយស្មា
ឧបាយិ សត្វិច្ច ចាលំ ជិវិតា វេរេវាចស្សតិ ។ យេ ។
សត្វំ តតិ ភំ ឧបាយិ សត្វិច្ច ចាលំ ជិវិតា
វេរេវេសីតិ ។ សត្វំ ភគវាភិ ។ វិវេហំ តុន្នា
ភគវា តាថ ហិ ធាម ភំ មោយបុរិស សត្វិច្ច
ចាលំ ជិវិតា វេរេវេស្សសំ ទេតំ មោយបុរិស

សប្បណាកវិក្ខុ សិក្ខាបទទី ១

(២២៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងជេនវេន
របស់អនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ។ តាយិ
ដ៏មានអាយុ (ក្លាយ) ជាងាយឆ្លង់ឆ្នូ ។ លោកនោះមិនរោញចិត្ត
នឹងសត្វក្អែកចាំនិទ្យាយ ។ ។ តាយិនោះក៏បាញ់សត្វក្អែកចាំនិទ្យាយ
ទាត់ក្បាលហើយដោតរលើឈើអណ្តោត ដោយលំដាប់គ្នា ។ ភិក្ខុចាំនិ
ទ្យាយ ស្ទើរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកលាសម្លាប់សត្វក្អែក
ចាំនិទ្យាយ ។ ។ តាយិត្វិយថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំសម្លាប់(ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំ
មិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកភិក្ខុឆ្ងាត់ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។
ភិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះក៏ពោលទោស គំរង្វើល បន្ទុះបង្កើបថា ។ តាយិដ៏មានអាយុ
មិនគួរនឹងក្អែកផ្តាច់បដិសត្វចាកជីវិតសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់
សួរថា ម្ចាស់។ តាយិ ពួកអ្នកឯងក្អែកផ្តាច់បដិសត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។
។ តាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ទោសាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ហោសថា នៃហោយបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងក្អែកផ្តាច់បដិ
សត្វចាកជីវិតទេ ម្ចាស់ហោយបុរស អំពើនេះមិនមែនជាស្រព្វ

អប្បសន្ធានំ កំ បសាទាយ បសន្ធានំ កំ កិរយ្យកា-
 កយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចត្ថ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ទិសយ្យាទ យោ បទ កិច្ច សញ្ញាទ ចាណំ
 ជីវិតា វេរោមេយ្យ ចាចិត្តិយទ្ធំ ។

[២៨០] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិច្ចត្ថ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អក្កេ អជិយ្យោតោ
 កិច្ចត្ថ ។ សញ្ញាទាតិ ជាទន្តោ សញ្ញាទន្តោ ចេទុ
 អភិវិតវិត្ថា វិវិត្តោយោ ។ ចាណោ យាម កិច្ចនា-
 មតប្បណោ វត្ថុតំ ។ ជីវិតា វេរោមេយ្យាតិ ជីវិតវ្រិយំ
 ឧបច្ឆិទ្ធទតិ ឧបទេវេតិ សន្តតិ វិសោមេតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨០] ចាណោ ចាណសញ្ញិ ជីវិតា វេរោមេតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ចាណោ វេរោមេតិ ជីវិតា
 វេរោមេតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ ចាណោ អប្ប-
 ណសញ្ញិ ជីវិតា វេរោមេតិ អាមត្តិ ។ អប្បណោ

ផល់ភូគព្ភផលមិទានំផ្ទះបា ឬតាភូគព្ភផលផលផ្ទះបាហិយ ឡើយវិគ
 តែផ្ទះបាឡើយ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ ឥហិសិផល
 ឡើយវិសិស្សបទនោយោនិមេតិ កិច្ចណាមួយក្នុងផ្ទះបាឥស្សរាភិក
 ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[២៨០] ត្រីជិតាភូតា កិច្ចណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាឥតបរម-
 បារមីសំគាល ។ ភាស្យា ក្នុង គឺជីវិតស្តាប់ដាក់ ហើយក្នុងប្រតិក្ក
 ល្មើស ប្រតិក្កកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺដោយកសត្វកិច្ចនាម ។
 ភាស្យា ផ្ទះបាឥស្សរាភិក គឺផ្ទះបាឥស្សរាភិក បំបាត់បង់ឡើយវិគ
 ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[២៨០] សត្វ (កិច្ចនាម) កិច្ចសំគាល់ថាសត្វ (កិច្ចនាម) ហើយ
 ដាក់ចុះចាកដីក (សត្វាចំ) ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ សត្វ (កិច្ចនាម)
 កិច្ចនាមសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដាក់ចុះចាកដីក ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 សត្វ (កិច្ចនាម) កិច្ចសំគាល់ថាមិទានសត្វ (កិច្ចនាម) ហើយដាក់ចុះចាក
 ដីក មិនត្រូវតាមក្តីឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (កិច្ចនាម) កិច្ចសំគាល់ថា

ធម៌ត្ថយទណ្ឌ សច្ចាណវត្ថុស្ស ធម៌មសំព្វាបទស្ស គឺធម៌ត្ថវិទា

នាណសញ្ញី អាចត្តំ ទុក្ខជស្ស ។ អប្បាលោ វេយ្យាកា
អាចត្តំ ទុក្ខជស្ស ។ អប្បាលោ អប្បាលាសញ្ញី
អនាចត្តំ ។

[២៥២] អនាចត្តំ អសញ្ញិកំ អសតិយា អនាទន្ធស្ស
នមរណាដិប្បាយស្ស ឧត្តត្ថកស្ស អាធិកត្ថកស្សតិ ។

ធម៌មសំព្វាបទំ វិនិច្ឆ័យ ។

ធម៌ត្ថយទណ្ឌ សច្ចាណវត្ថុ សំព្វាបទទី១ ករណីសម្ពន្ធគ្រង់ក្រៃបី

សត្វ (តិរច្ឆាន) ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) តិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) តិក្ខុ
សំខាន់ជាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។

[២៥២] ករណីសម្ពន្ធគ្រង់ក្រៃអាចត្តិ (គ្រង់សំន្តាបទនេមាន ៦ យ៉ាង)
គឺតិក្ខុមិនក្លែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនជីវិត ១ មិនបំរើនីតិសម្លាប់ ១
តិក្ខុទុក្ខ ១ តិក្ខុមើមឃ្លាត ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[២៩៣] តេន សមយេន តុច្ឆោ ភគវា សា-
 វត្ថុយេ វិហារតិ ជេតវេន អនាថវិណ្ឌិតិស្ស ភាវមេ ។
 តេន ទោ ចន សមយេន ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ
 សម្មាណាតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ
 តតំ ហំ ឆាម ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ សម្មាណា-
 តំ ឧទតំ បរិកុញ្ញស្សន្តិ ។ មេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុ តុម្ហ
 ភិក្ខុវេ ជាតំ សម្មាណាតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញជាតិ ។
 សច្ចំ ភគវតិ ។ វិគេហិ តុច្ឆោ ភគវា តតំ ហំ ឆាម
 តុម្ហ មោឃបុរិសា ជាតំ សម្មាណាតំ ឧទតំ បរិ-
 កុញ្ញស្សនេ ឆេតិ មោឃបុរិសា អប្បសម្មាតំ វា
 បសាធាយ មសម្មាតំ វា កំឃ្លោតាវាយ ។ បេ ។
 ឋវេត្យ មន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុត្តិសយ្យាម យោ
 ចន ភិក្ខុ ជាតំ សម្មាណាតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញយ្យ
 ចាតិភ្និយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

[២៩៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
 ជេតវន ចេសអនាថវិណ្ឌិតសេន្ទី ទៀបគ្រន់សាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកឧត្តម្តាយភិក្ខុដ៏ដាច់ទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ភ័យពាលាចស
 ព័ន្ធចៀល បន្តបង្កប់ថា ពួកឧត្តម្តាយភិក្ខុដ៏ដាច់ទឹកមានសត្វហើយមិនគួរ
 នឹងយកទៅប្រើប្រាស់នោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដ៏ដាច់ទឹកមានសត្វហើយយក
 ទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឧត្តម្តាយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិដ៏បរមោសថា ម្ចាស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដ៏ដាច់ទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅ
 ប្រើប្រាស់ទេ ខ្លះមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពីនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រេថ្នាំជល់
 ពួកផនផលមិនទាន់ជ្រេថ្នាំ ឬទាំងពួកផនផលជ្រេថ្នាំហើយឡើងវិគតជ្រេ-
 ថ្នាំឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បដិសន្ធិ
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយបរិភោគទឹកដែល
 មានសត្វមានជីវិត (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវតាមគ្រប់គ្រង ។

[២៨២] យោ បដាតិ យោ យាធិសោ ។ យេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ យេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អជិយ្យតោ ភិក្ខុតិ ។
 ជាតាតិ ចាម សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ញោ វា ឥស្ស អា-
 រោចេន្តំ ។ សម្មាណកក្កំ ជាតោ បរិភោគេន
 មរិស្សន្តិកំ ជាតោ បរិកុញ្ចតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨៣] សម្មាណកេ សម្មាណកសញ្ញំ បរិកុញ្ច-
 តិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សម្មាណកេ វេមតិកោ
 បរិកុញ្ចតំ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ សម្មាណកេ អប្បា-
 ណកសញ្ញំ បរិកុញ្ចតំ អជាបត្តិ ។ អប្បាណកេ សម្មា-
 ណកសញ្ញំ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អប្បាណកេ វេមតិ-
 កោ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អប្បាណកេ អប្បាណក-
 សញ្ញំ អជាបត្តិ ។

[២៨៤] អជាបត្តិ សម្មាណកក្កំ អជាតោ
 អប្បាណកក្កំ ជាតោ បរិភោគេន ធម៌ មរិស្សន្តិកំ
 ជាតោ បរិកុញ្ចតំ ធម្មត្ថកស្ស អាធិកម្មត្ថកស្សតិ ។

[២៨៥] ត្រីតោស្វរោ ភិក្ខុណាម្បយ មានសេចក្តីអត់ប្បយ
 ក្នុងសំគាបទទី១ នៃបាវជិតកល្យាណចោយ ។ ដែលហៅថា ដំណើរ
 ដំណើរនៃ ធម្មត្ថកស្សន្តិកំប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដំណើរនៃទំនាទស្ស
 មានជីវិត (ឬ) ដំណើរនៃទំនាទស្សន្តិកំស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[២៨៦] ទំនាទស្សមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទំនាទស្សមាន
 ជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទំនាទស្ស ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសង្ឃឹម
 ក្នុងទំនាទស្សមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 ទំនាទស្សមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទំនាទស្ស ហើយប្រើប្រាស់ មិន
 ត្រូវតាមក្តី ។ ទំនាទស្ស ភិក្ខុសំគាល់ថាទំនាទស្ស ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 ទំនាទស្ស ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ ទំនាទស្ស
 ភិក្ខុសំគាល់ថាទំនាទស្ស មិនត្រូវតាមក្តី ។

[២៨៧] ព្រះវេលាមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសំគាបទទី១នេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺ ភិក្ខុមិនដំណើរនៃទំនាទស្ស (ក្តី) ដំណើរនៃទំនាទស្សស្លាប់ (ក្តី) ដំណើរនៃ
 ស្សន្តិកំមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ទំនាទស្ស
 ភិក្ខុមិនបាចិត្តិយ ។

តតិយសិក្ខាបទ

(២៩៧) គេច សមយេន តុដ្ឋោ កករា សាវត្ថិយំ
 វិហាភិ ជេតវេន អនាថចំណុំកស្ស អារាមេ ។ គេច
 ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ យថាធម្មំ
 ធិហតាធិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោជន្តិ អកតតំ តម្កំ
 តុក្កដំ កម្កំ បុទ កាកតំ កម្កំ អធិហតំ ធម្មិហតំ បុទ
 ធិហតិកត្ថន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិជ្ជា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
 យន្តិ មីយន្តិ វិហារេន្តិ កដំ ហំ នាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 ជាតំ យថាធម្មំ ធិហតាធិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោ-
 ជេស្សន្តិកិ ។ មេ ។ សន្តំ តេ តុម្កេ ភិក្ខុវា ជាតំ យថា-
 ធម្មំ ធិហតាធិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោជនាតិ ។
 សន្តំ កករាតិ ។ វិគរហំ តុដ្ឋោ កករា កដំ ហំ នាម
 តុម្កេ មោឃបុរិសា ជាតំ យថាធម្មំ ធិហតាធិការណំ
 បុទកម្មាយ ឧត្តោជេស្សន ធនតំ មោឃបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៣ .

[២៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគន្លឹលៅ
 ត្រូវជនពន របស់អនាថចំណុំកស្សដ៏ ជិតក្រីសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុដ៏នឹងអធិការណៈ^(១) ដែលសន្សំរៀនសូត្រតាមធម៌
 ហើយសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម(នោះ) គឺសន្សំមិនបានធ្វើ
 កម្ម(នោះ) គឺសន្សំធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះ
 ថា សន្សំរៀនសូត្រហើយមិនស្រួល រៀនហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវ
 រៀនជាថ្មីទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ ។ មេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ គោលការណ៍ គឺដ៏រឹងមាំ បន្តបន្ទាប់ថា ពួកធម្មត្ថិយ
 ភិក្ខុដ៏នឹងអធិការណៈ ដែលសន្សំរៀនសូត្រតាមធម៌ហើយ មិនគួរ
 នឹងសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតនោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង ពួកអ្នកឯងដ៏នឹង
 អធិការណៈ ដែលសន្សំរៀនសូត្រតាមធម៌ហើយ សើរីដើម្បីធ្វើជាថ្មី
 ទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាបទូលថា ចតុត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដ៏ឆ្លាតវៃមហោស
 ថា គ្មានគោរពបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដ៏នឹងអធិការណៈ ដែលសន្សំ
 រៀនសូត្រតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ

១ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ពោសកក្កស្សវិញ្ញាណ ២ រូបហើយ ។

ធម៌វិជ្ជាបដិសន្ធិ សម្មាសម្ពុទ្ធសូត ធម៌វិជ្ជាបដិសន្ធិ បញ្ចក្ខន្ធ

អប្បសន្ធាចំ វា បសាទាយ បសន្ធាចំ វា កិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯកា បទ កំភូម ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧត្តរសយ្យាឥ យោ បទ កំភូ ជាចំ យជាធម្មំ ធិហ-
តាធិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តរសយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២៩៩] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
កំភូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អធិប្បកោ
កំភូតិ ។ ជាតាតិ ធម៌ សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ញោ
វា តស្ស អាចេត្តិ សោ វា អាចេតិ ។ យ-
ជាធម្មំ ធម៌ ធម្មោ វិទយន សត្វ សាសនេន
កតំ ឯតំ យជាធម្មំ ធម៌ ។

[២៩៩] អធិការណំ ធម៌ ធម្មាវិ អធិការណាធិ
វិវាតាធិការណំ អនុវាតាធិការណំ អាបត្តាធិការណំ
កត្តាធិការណំ ។ បុទកម្មាយ ឧត្តរសយ្យាតិ
អកតំ កម្មំ ឧត្តរសយ្យាតិ កម្មំ បុទ កាតតំ កម្មំ អធិ-
បាតំ ឧត្តរសយ្យាតិ បុទ ធិហតិកម្មំ ឧត្តរសយ្យាតិ អាចិត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

ធម៌វិជ្ជាបដិសន្ធិ សម្មាសម្ពុទ្ធសូត ធម៌វិជ្ជាបដិសន្ធិ បញ្ចក្ខន្ធ

នៃហេយបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្វេដងដល់ពួកដទៃថេរ
មិនបានដែរថា ឬតាមពួកដទៃថេរដែរហើយច្បាប់នៃកិច្ចការទ្វេដង
។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បវិស័យនៃទ្វេដងនៃសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចការមួយកាលដឹងថាអធិការណ៍ដែលសង្ឃរាប់សម
គួរតាមធម៌ហើយ សេរីដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត កិច្ចការត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ ។

[២៩៩] ត្រង់ពាក្យថា កិច្ចការមួយ មានសព្វក្តីច្របូកច្របល់សិក្ខាបទ
៦ ១ នៃពាក្យដកស្រង់ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិច្ចដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី
ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់កិច្ចការក្តី កិច្ចដែលមានប្រៀបនោះប្រាប់ក្តី ។
ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិការណ៍ដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរាប់)
ហើយតាមធម៌តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀបប្រដៅព្រះណាស្តា នេះហៅថា
សមគួរតាមធម៌ ។

[២៩៩] ដែលហៅថា អធិការណ៍ គឺ អធិការណ៍មាន ២ យ៉ាង
និងវាធិការណ៍ ១ អនុវាធិការណ៍ ១ អាបត្តាធិការណ៍ ១ កត្តា-
ធិការណ៍ ១ ។ ពាក្យថា សេរីដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺកិច្ចសេរីថា
សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រេច សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃ
រាប់កម្មមិនស្រេច សង្ឃរាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរាប់ជាថ្មីទៀត
ដូច្នេះ ត្រូវតាមក្តីចាចិត្តិយ ។

[២៥០] ឧប្បត្តិកម្ម ឧប្បត្តិកម្មសញ្ញា ឧត្តរាជតំ
 អាមត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧប្បត្តិកម្ម វេមតិកោ ឧត្តរាជតំ
 អាមត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។ ឧប្បត្តិកម្ម អធិប្បត្តិកម្មសញ្ញា ឧត្តរា-
 ជតំ អធិបត្តិ ។ អធិប្បត្តិកម្ម ឧប្បត្តិកម្មសញ្ញា អាមត្តិ
 ឧត្តរាជស្ស ។ អធិប្បត្តិកម្ម វេមតិកោ អាមត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។
 អធិប្បត្តិកម្ម អធិប្បត្តិកម្មសញ្ញា អធិបត្តិ ។

[២៥១] អធិបត្តិ អធិប្បត្តិ វិ វិក្កុល វិ ឧត្តរាជ-
 យស្ស វិ កត្តំ កត្តិ ធានា ឧត្តរាជតំ ឧប្បត្តិកម្មសញ្ញា
 អាមត្តិកម្មសញ្ញា ។

និយមន្ត្រី ចំនួន ១

[២៥២] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ហើយស៊ីវិល្យ័ន ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
 បានសេចក្តីសន្សំយ ហើយស៊ីវិល្យ័ន ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយស៊ីវិល្យ័ន មិន
 ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។

[២៥៣] វិសេសមិនត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ (ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយស៊ីវិល្យ័ន មិនត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ)
 ដោយឧត្តរាជស្ស^(២) សន្សំនូវកម្មប្រកបដោយធម៌មិនត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ហើយស៊ីវិល្យ័ន
 ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

* បានដឹងកម្មប្រកបដោយធម៌ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។ ២ បានដឹងកម្មប្រកបដោយធម៌ត្រូវតែបង្កប់នូវគុណ ។

បត្តសំក្កាបទំ

[២២២] តេជ សមយេន តុន្តា តតត សាវ្វិយំ
វិហារេ ដេតវេន អនាជបិណ្ឌកស្ស អារាម ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អាយស្កា ធម្មនន្តោ សុត្តប្បន្តោ
សញ្ញេតិកំ សុត្តវិសដ្ឋី អាយត្តិ អាយដ្ឋិតា កាតុនា
សដ្ឋិវិហារិកស្ស ភិក្ខុនា អារាជេសំ អហំ អារុសោ
សញ្ញេតិកំ សុត្តវិសដ្ឋី អាយត្តិ អាយន្តោ ហ កស្ស
ចំ អារាជេសីតិ ។ តេជ ទោ បន សមយេន អញ្ញត-
រោ ភិក្ខុ សញ្ញេតិកំ សុត្តវិសដ្ឋី អាយត្តិ អាយដ្ឋិតា
សដ្ឋំ តស្ស អាយត្តិយា បរិកសំ យាជិ ។ តស្ស
សដ្ឋោ តស្ស អាយត្តិយា បរិកសំ អនាសិ ។ សោ
បរិសន្តោ តំ ភិក្ខុ បស្សិតា ឯតនាវេន អហំ អារុសោ
សញ្ញេតិកំ សុត្តវិសដ្ឋី អាយត្តិ អាយដ្ឋិតា សដ្ឋំ
តស្ស អាយត្តិយា បរិកសំ យាជិ តស្ស មេ សដ្ឋោ
តស្ស អាយត្តិយា បរិកសំ អនាសិ សោហំ បរិសាមិ
វេនយាមហំ អារុសោ វេនយាមិ មំ អាយស្កា តាវត្ថ-
តិ ។ តី ទុ ទោ អារុសោ យោ អញ្ញាបិ ឥមំ អាយត្តិ

សិក្ខាបទទី ២

[២២២] សម័យនា ព្រះពុទ្ធវិហារិកាគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតពន បេសំអនាជបិណ្ឌកស្ស ទៀតត្រង់សាវ្វិ ។ សម័យនាឯង
ព្រះបទនុសក្សត្រីមីនានាផ្សេង ត្រូវការបង្កើនសេនាគន្ធិកស្មុក្ខិ-
សដ្ឋី(១) ហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុជាសុទ្ធិវិហារិក បេសំព្រះបទនុសក្ស
នៃកាវុសា ទ្រង់ត្រូវការបង្កើនសេនាគន្ធិកស្មុក្ខិសដ្ឋីហើយ លោកគឺប្រាប់
ដល់អ្នកឯកាឡើយ ។ សម័យនាឯង ភិក្ខុ ទទួលត្រូវការបង្កើនសេនា-
គន្ធិកស្មុក្ខិសដ្ឋី ហើយសូមនៅចំពោះស ដើម្បីតាមតួនាទីនីសដ្ឋី ។
សដ្ឋីបានទទួលចំពោះស ដើម្បីតាមតួនាទីនីសដ្ឋីនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
កំពុងនៅចំពោះស គឺបានឃើញភិក្ខុដែលព្រះបទនុ ប្រាប់តាមតួនា-
ហើយបានកាលតាមនេះថា នៃកាវុសា ទ្រង់ត្រូវការបង្កើនសេនាគន្ធិ-
កស្មុក្ខិសដ្ឋី ហើយសុំចំពោះស ដើម្បីតាមតួនាទីនីសដ្ឋី សដ្ឋី
បានទទួលចំពោះស ដើម្បីតាមតួនាទីនីសដ្ឋីនោះឯង ទ្រង់នោះកំពុងនៅ
ចំពោះស នៃកាវុសា ទ្រង់សូមប្រាប់ទ្រង់ លោកគឺនាមអាយត្តិ
ទុកទ្រង់ ភិក្ខុនោះបានប្រាប់ទ្រង់ ។ ភិក្ខុនោះសួរវិញថា
នៃកាវុសា ទុកជាភិក្ខុដទៃណាតែត្រូវតាមតួនោះ ភិក្ខុនោះតែង

១ បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃកុសលសូត្រហើយ ។

ឥមំ សំគ្គាមនំ ឧដ្ឋស្សៈ យោ មន កំគ្គុ កំគ្គុស្ស
ជាតំ ឧដ្ឋលំ អាមត្តំ បដិច្ចាទេយ្យ ចាចិត្តយន្តំ ។

[២២៣] យោ មចាតំ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
កំគ្គុតំ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថំ អនិច្ចេតោ កំគ្គុតំ ។
កំគ្គុស្សាតំ អញ្ញស្ស កំគ្គុស្ស ។ ជាតាតិ យាម សាមំ
វា ជាតាតំ អញ្ញោ វា ឧស្ស អាហោចន្តំ សោ វា
អាហោចេតិ ។ ឧដ្ឋលា យាម អាមត្តំ ចត្តាវ ច ចាចជំ-
កាចិ នោស ច សង្ឃាធិសេសា ។ បដិច្ចាទេយ្យតិ
ឥមំ ជាតិតា ចោទស្សន្តំ សាវេស្សន្តំ ទំសស្សន្តំ
អត្ថស្សន្តំ បង្កំ កេវិស្សន្តំ^(១) ចាតោចស្សប័តំ ធុវំ ចិត្តត្ថ-
មត្ថេ អាមត្តំ ចាចិត្តយស្ស ។

[២២៤] ឧដ្ឋលាយ អាមត្តយា ឧដ្ឋលាមត្តិសញ្ញា
បដិច្ចាទេតិ អាមត្តំ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧដ្ឋលាយ អាមត្ត-
យា វេមត្ថំកោ បដិច្ចាទេតិ អាមត្តំ ឧត្តជស្ស ។
ឧដ្ឋលាយ អាមត្តយា អឧដ្ឋលាមត្តិសញ្ញា បដិច្ចាទេតិ
អាមត្តំ ឧត្តជស្ស ។ អឧដ្ឋលំ អាមត្តំ បដិច្ចាទេតិ

• ឧដ្ឋលា អវិជ្ជា វិស្សន្តំ ចិត្តំ ចោធិកេ អត្ថំ ។

អ្នកទាំងឡាយឃើញសំដែងឡើងនូវសំគ្គាមនៈនេះ យ៉ាងនេះថា កំគ្គុណាមួយ
កាលដឹងហើយបិទបាំងនូវអាមត្តិកាត្រក់ របស់កំគ្គុផងនា (កំគ្គុនោះ)
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តយ ។

[២២៥] ត្រង់ភាគរូប កំគ្គុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹង
សំគ្គាមនៈទាំងឡាយពិតណាស់ ។ ភាគរូប កំគ្គុផងនា បានដល់កំគ្គុវិទ ។
ដែលហៅថា ដំរីនោះ គឺកំគ្គុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កំគ្គុ
នោះក្តី កំគ្គុដែលត្រូវអាមត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាមត្តិកាត្រក់
បានដល់អាមត្តិពិតពិតទាំងឡាយ អាមត្តិសង្ឃាទិសេសទាំងឡាយផង ។
ភាគរូប បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (កំគ្គុណា) នៃនូវគោតមនៈថា កំគ្គុទាំង
ឡាយដឹងនូវកំគ្គុនោះហើយ ទឹងចោទ ទឹងស្រែក ទឹងជរា ទឹងប្រទេច
ទឹងបង្កាប់បង្កាន់ (ហេតុនោះ) អញ្ជើញទំនាច់ប្រាប់ឡើយ (កំគ្គុនោះ)
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តយ ។

[២២៦] អាមត្តិកាត្រក់ (ច្រមុះ) កំគ្គុសំគាល់ថាអាមត្តិកាត្រក់ ហើយ
បិទបាំងទុក ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តយ ។ អាមត្តិកាត្រក់ កំគ្គុសង្ស័យ
ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តយ ។ អាមត្តិកាត្រក់ កំគ្គុសំគាល់
ថាមិនមែនអាមត្តិកាត្រក់ (ស្រាវ) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវ
អាមត្តិបាចិត្តយ ។ កំគ្គុបិទបាំងអាមត្តិមិនកាត្រក់ទុក ត្រូវអាមត្តិ

អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្មន្ទស្ស ទុដ្ឋល្លំ វា
 អនុដ្ឋល្លំ វា អន្តោចារិ មជ្ជិមាទេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អនុដ្ឋល្លាយ រាមត្តិយា ទុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា រាមត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា វេមតិកោ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា អនុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(២២៥) អនាមត្តិ សធម្មស្ស កណ្តាលំ វា កាលាយោ
 វា វិគ្គយោ វា វិវាទោ វា ភវិស្សតិភំ ធារោចេតិ សធម្ម-
 ភោទោ វា សធម្មវាដំ វា ភវិស្សតិភំ ធារោចេតិ អយំ
 កត្តាធម្មោ ធម្មសោ ជីវិតទ្គរាយំ វា ត្រឡប់វិយទ្គ-
 រាយំ វា ភវិស្សតិភំ ធារោចេតិ អញ្ញោ បដិវ្យាបេ ភិក្ខុ
 អបស្សន្តោ ធារោចេតិ ឧប្បាទេតុកាមោ ធារោចេតិ
 បញ្ញាយិស្សតិ សកេន កម្មេនាតិ ធារោចេតិ ឧម្មត្ត-
 កស្ស អាធិកម្ម្មកស្សតិ ។

ធម្មសមុទេ វិជ្ជា ។

ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបិទបាទិសេចក្តីប្រតិក្ខិល្លិសភាគីកំ (ធូន) ភិក្ខុមិទភាគីកំ
 (ហោល)ភិក្ខុ ចេសំរុបសម្មន្ទ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ តាមភិក្ខុមិទភាគីកំ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាតាមភិក្ខុភាគីកំ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ តាមភិក្ខុមិទភាគីកំ ភិក្ខុ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ តាមភិក្ខុមិទភាគីកំ ភិក្ខុសំគាល់
 ថាតាមភិក្ខុមិទភាគីកំ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

(២២៥) វាវេសេមិទត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទៈចន្លោះដំបូង)
 ភិក្ខុមិទប្រាប់ដោយភិក្ខុថាសេចក្តីបញ្ជីភិក្ខុ ដំណោះក្តី ប្រកួតប្រកាសក្តី
 វិវាទក្តីនិងមានផលសង្ស័យ ភិក្ខុមិទប្រាប់ដោយភិក្ខុថា សង្ស័យនឹងបែក
 ចាក់ឬសង្ស័យនឹងប្រទេស ភិក្ខុមិទប្រាប់ដោយភិក្ខុថា ភិក្ខុនេះ កាចភាគីកំ
 ជំនិះផ្តល់សេចក្តីអនុភាពដល់ជីវិត ឬនូវសេចក្តីអនុភាពដល់ត្រឡប់ចេញ ។
 ភិក្ខុមិទឃើញភិក្ខុទាំងឡាយដទៃសមន្ថរ (ជំនិះប្រាប់) ហើយមានប្រាប់ទ
 ភិក្ខុមិទប្រាប់នឹងបិទបាទិសេចក្តី ហើយមិនមានប្រាប់ទ ភិក្ខុមិទប្រាប់ដោយ
 សង្ស័យថា ភិក្ខុវេសេស្រីតាមភិក្ខុនោះ ជំនិះប្រកាសដោយភិក្ខុថាសង្ស័យ
 ភិក្ខុនេះ ភិក្ខុមិទបញ្ជីភិក្ខុ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[២២២] តេជ សមយេន តុប្បា កតា វជគយោ
 វិហាតិ វេជ្ជរាជ កលទ្ធកតិវាម ។ តេជ ទោ មន
 សមយេន វជគយោ សត្តសាវត្តិយា នាគោ សហ-
 យតោ ហោន្តិ ។ ឧចាលិ នាគោ ភាសំ មគ្គុទោ^(១)
 ហោតិ ។ អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វង្គំ ឯតន-
 ហោសិ តេជ នុ ទោ ឧចាយេន ឧចាលិ អម្ពាតិ
 អត្ថយេន សុទញ្ច ជីវេយ្យ ន ធិ កិលមេយ្យតិ ។
 អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វង្គំ ឯតនហោសិ សាទ
 ទោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឯវិ ទោ ឧចាលិ អម្ពាតិ
 អត្ថយេន សុទញ្ច ជីវេយ្យ ន ធិ កិលមេយ្យតិ ។
 អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វង្គំ ឯតនហោសិ សាទ
 ទោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឯវិ ទោ ឧចាលិ អម្ពាតិ
 អត្ថយេន សុទញ្ច ជីវេយ្យ ន ធិ កិលមេយ្យតិ ។
 អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វង្គំ ឯតនហោសិ សាទ
 ទោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឯវិ ទោ ឧចាលិ អម្ពាតិ
 អត្ថយេន សុទញ្ច ជីវេយ្យ ន ធិ កិលមេយ្យតិ ។

។ ១. ឧ. ចាយោ ។ ២. ឧត្ថយយ្យតិវិ ជាសា ។

សិក្ខាបទទី៥

[២២២] សមយេនា ព្រះពុទ្ធជីវិតាទព្រះគោត កាលកតិវេន
 វត្តវេជ្ជរាជ ជាគលទ្ធកតិវាម សាទ ទៀតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សមយេ
 នោឯន៍ ក្នុងក្នុងទាំងឡាយ មានពុទ្ធជីវិតាទ ជាសិទ្ធិញ្ញវិធី
 គ្មានក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងវិញ្ញាណប្រាសាទក្នុងទាំង
 នោះ ។ សំគាល់នោះឯន៍ មាតាបិតាទុក្ខារ បាទនិក្ខាប្បដ្ឋេ
 ជា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ។ បាលិកប្បវេសន៍សាច្ចរាយន៍ មិន
 សំបាកផង ដោយទុក្ខយដ្ឋប្បដ្ឋេ ។ មាតាបិតាទុក្ខារ បាលិកុទារ
 បាទនិក្ខា ក្នុងក្រុងនេះទៀត បើទុក្ខារនៃសាសនាអក្ខរ ដល់
 ឥតអំពីយើងទៅ ។ បាលិកប្បវេសន៍សាច្ចរាយន៍ មិនសំបាកផង
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ។ មាតាបិតាទុក្ខារ បាលិកុទារ បាទនិក្ខា
 (១៨៥) ក្នុងក្រុងនេះ បើទុក្ខារនៃសាសនាអក្ខរ ប្រាសាទន៍
 យ្យ បើទុក្ខារនៃសាសនាអក្ខរ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ។ បាលិកប្បវេសន៍
 សាច្ចរាយន៍ មិនសំបាកផង ដោយមាតាបិតាទុក្ខារន៍ ។ បើមាតាបិតា

ឯកធម៌យោសិ សធម៌ ទោ ឧចាលំ គណនំ សិក្ខា-
 ស្សនំ វាស្ស ធុត្តោ ករិស្សនិ សធម៌ ទោ ឧចាលំ
 រូមំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ទោ ឧចាលំ អដ្ឋាភិ អប្បយេន
 សុទត្ថ ដីវេយ្យ ទ ទ កំលមេយ្យាតិ ។ អថទោ
 ឧចាលំស្ស មាតរមំគ្លងំ ឯកធម៌យោសិ សធម៌ ទោ ឧចាលំ
 រូមំ សិក្ខាស្សនំ អក្ខរិយស្ស ធុត្តាធិ ករិស្សនិ ឥមេ
 ទោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ សុទស័កា សុទសមាធារា
 សុគោដនានំ កុត្តិកា ជិវិតេសុ សយេនេសុ សយន្តិ
 សធម៌ ទោ ឧចាលំ សមណោសុ សក្យបុត្តិយេសុ
 បត្ថជេយ្យ ឯវំ ទោ ឧចាលំ អដ្ឋាភិ អប្បយេន សុទត្ថ
 ដីវេយ្យ ទ ទ កំលមេយ្យាតិ ។

(២២៧) អស្សាសិ ទោ ឧចាលំ ធារតោ មាតា-
 ចិត្តំ ឥមំ កតាសល្យាបំ ។ អថទោ ឧចាលំ
 ធារតោ យេន ភេ ធារតោ តេជ្ជមស្ថាមិ ឧបស្ថាមិក្ខា
 តេ-ធារតោ ឯកធម៌ ឯជ មយំ អយ្យា សមណោសុ
 សក្យបុត្តិយេសុ បត្ថជិស្សាមាតិ ។ សធម៌ ទោ ភិ
 អយ្យ បត្ថជិស្សាសិ ឯវំ មយំ បត្ថជិស្សាមាតិ ។

រេសំ បាលិកុមារ បាទនិក្ខត្តាភវន្ត្រេតា បើបាលិកុមារីភវនំ ឆិវ
 លំបាកជល្លទ្ធិ បើបាលិកុមារីមេលេបេនិមិត្ត ដល់ឥតអំពីយើងទៅ
 បាលិកុមារីរេសំ មិនលំបាកជល្ល ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ
 ឯន ។ មាតាធិបតីបាលិកុមារីភវន្ត្រេតា បើបាលិកុមារី
 មេលេបេនិមិត្ត តែតាមរេសំ បាលិកុមារីភវនំ បើបាលិកុមារី
 ជាសក្យបុត្រីនេះ មានសិលជាសុខ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អជាសុខ មាន
 ចក្ខុវិស័យ សិរីលំអ្នក ដែលឲ្យលំអ្នកបានចូលទៅ បើបាលិ
 កុមារីសំណាក់ សមណា ព័ន្ធច្បាយជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ
 បាលិកុមារីរេសំ មិនលំបាកជល្ល ដោយពាក្យយ៉ាង
 នេះឯន ។

(២២៨) ភារកៈឈ្មោះបាលិ បាទស្តាប់ភារកៈមាតាធិបតីភារកៈ
 យ៉ាងនេះហើយ ។ បើបាលិភារក ចូលទៅភារកៈភារកៈ ព័ន្ធច្បាយ
 ចូលទៅហើយបាទនិយាយពាក្យនេះទិវិតភារកៈព័ន្ធច្បាយ តែអ្នកព័ន្ធ
 ច្បាយ ភារកៈភារកៈ យើងទិវិតភារកៈសំណាក់សមណា ព័ន្ធច្បាយ
 ជាសក្យបុត្រ ។ ភារកៈព័ន្ធច្បាយ តែអ្នក បើអ្នកទិវិតភារកៈ យើង

អដទោ ភេ ធារណា ឯកាមេកស្ស មាតាបិតារោ
 ឧបសង្កម្ពិតា ឯតទរោជំ អនុជាធាច អញ្ញាតំ អតាស្មា
 អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អដទោ ភេសំ ធារណាចំ
 មាតាបិតារោ សព្វេចមេ ធារណា សមាទទ្ធា កស្សា-
 ណាទិច្ឆាយាតិ អនុជាជីសុ ។ ភេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
 ម័ត្តា បព្វជ្ជំ យាជីសុ ។ ភេ ភិក្ខុ បព្វាជេសុ
 ឧបសម្មាទេសុ ។ ភេ វត្តិយោ បព្វសសមយំ បព្វជ្ជាយ
 រោទន្តិ យោគុំ ទេជ ភត្តំ ទេជ ទាទនិយំ ទេដាតំ ។
 ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អាគមេដាវុសោ យាវ វត្តំ វិកាយតិ។
 សាទេ យោគុ កវិស្សតិ ចរិស្សជ សាទេ ភត្តំ កវិស្សតិ
 កុញ្ញិស្សជ សាទេ ទាទនិយំ កវិស្សតិ ទាទនិស្សជ
 នោ ទេ កវិស្សតិ យោគុ វា ភត្តំ វា ទាទនិយំ វា
 ចណ្ណាយ ចរិត្តា កុញ្ញិស្សជាតិ ។ ឯវមំ ទោ ភេ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុហំ វុទ្ធមាធា រោទន្តិយេវ យោគុំ ទេជ ភត្តំ ទេជ
 ទាទនិយំ ទេដាតំ សេយាសនំ ឧហានន្តិមំ ឧម្មាទន្តិមំ ។

។ យាវ វិកាយ វត្តិយាទិច្ឆ ចន្ទិច ឆេត្នេ ទិស្សតិ ។

នីវប្បសយនីវប្បវេរ ។ ទើបភេតិចំនីវនារេច្ចបរេវរោគាភាវិការៀន
 កស្មំខ្លួន ហើយបាននិយាយតាមនេះថា សូមលោកម្ចាស់រោគឥន្ទ
 អនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅប្បស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើប
 មាតាបិតាភេតិចំនីវនារេត្តាអនុញ្ញាតដោយនិមេយ្យថា ភេតិចំនីវ
 នេះមានចំណង់ស្និទ្ធ មានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ពួកភេតិចំនីវនារេ
 ច្ចបរេវរោគឥន្ទបានឮយាយសូមបព្វជ្ជា ។ ភិក្ខុចំនីវនារេត្តាបានឮ
 បព្វជ្ជាឧបសម្មតា ។ ពួកភិក្ខុ (ឬសម្ម) នោះ ក្រោកឡើងក្នុងក្រិ
 សម័យនីវប្បវេរហើយយំទៅថា អ្នកចំនីវឲ្យយេច្ចឲ្យបរេវ ចូរឲ្យបាយ
 ចូរឲ្យទាននិយៈ (ទំល្លឹ) ។ ភិក្ខុចំនីវឲ្យយេនិយាយយ៉ាងនេះថា វិទ
 ពាវុសា អ្នកចំនីវឲ្យយេច្ចនឹងចាំភ្នំសិទ្ធ បើមានបរេវ អ្នកចំនីវឲ្យយេ
 នឹងបានបុគ្គលបរេវ បើមានបាយ អ្នកចំនីវឲ្យយេនឹងបានទាន បើទា
 និយៈមាន ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបរេវបាយ ឬទាននិយៈមានទេ
 ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅចំណុចនាយនាយ ។ ពួកភិក្ខុភេតិចំនីវនារេ
 ដែលភិក្ខុចំនីវឲ្យយេនិយាយយ៉ាងនេះក៏ចោល នៅតែយំទៅថា អ្នក
 ចំនីវឲ្យយេច្ចឲ្យបរេវ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យទាននិយៈ ដូចជាភិក្ខុសាសនៈ
 រូ៖ តោមង្គក្ខៈ ។

[២២៨] អស្សាសំ ទោ ភគវំ វត្តិយា បច្ចុ-
 សសមយំ បច្ចុជ្ជាយ ធាតុសន្តំ សុត្តាន អាយស្សន្តំ
 អាទន្តំ អាមន្តសំ កំ ទុ ទោ សោ អាទន្ត
 ធាតុសន្តោតំ ។ អដទោ អាយស្សា អាទន្តោ ភគវតោ
 ឯតមន្តំ អាមនេសំ ។ អដទោ ភគវំ ឯតស្មី
 ឯនាទេ ឯតស្មី បត្តាណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្តា
 ភិក្ខុ បដិបុទ្ធំ សង្ឃំ តិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជាតំ
 ឧទរីសតិវស្សំ បុត្តលំ ឧបសម្មាទេន្តិគំ ។ សង្ឃំ ភគ-
 វតិ ។ វិគាមា គុម្ភោ ភគវំ តតិ យំ នាម តេ
 ភិក្ខុវេ មោយមុវសា ជាតំ ឧទរីសតិវស្សំ បុត្តលំ
 ឧបសម្មាទេស្សន្តំ ឧទរីសតិវស្សា ភិក្ខុវេ បុត្តលោ
 អត្តមោ មោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជ័យន្ទាយ
 បិមាសាយ ទំសមគសវាតាតបសិវសបសម្មស្សន្តំ
 ឧត្តានំ ឧកគតានំ វេទបថាទំ ឧប្បន្ទានំ សារិកានំ
 វេទនានំ ឧត្តានំ តិព្វានំ ទវំនំ តត្ថុកានំ អសាតានំ
 អមនាថានំ មាណាមាវានំ អននិកសត្តជាតិកោ មោតិ
 វិសតិវស្សា ន ទោ ភិក្ខុវេ បុត្តលោ ទមោ មោតិ

[២២៨] ព្រះមហាប្រាសាទព្រះវិហារក្នុងព្រះវិហារដ៏ធំបំផុត
 សម្បត្តិក្នុង លុះព្រះហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះកាន់ខ្លះមានកាយមកថា ម្ចាស់
 កាន់ខ្លះ សម្បត្តិក្នុងសម្បត្តិក្នុងបុគ្គល ។ ទើបព្រះកាន់ខ្លះមានកាយក្រាប
 ទូលដំណើរចុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះចំពោះនេះ ដំណើរនេះ
 ទើបព្រះមហាប្រាសាទព្រះវិហារក្នុងបុគ្គល ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុជាតិ
 ឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ ព្រះភិក្ខុជាតិឡាយដឹងហើយ ឲ្យទេវ-
 សម្បត្តិក្នុងបុគ្គលមានកាយចុះពី២០ឆ្នាំ គិតមែន ។ ភិក្ខុជាតិឡាយ
 ត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុមែន ។ ព្រះកាន់ខ្លះមានកាយ
 ទ្រង់បន្ទោសថា ខែភិក្ខុជាតិឡាយ មោយបុរសជាតិនោះដឹងហើយ មិន
 ត្រូវដឹងឲ្យទេ បុគ្គលមានកាយចុះពី២០ឆ្នាំទៅ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិ
 ឡាយ(ធម្មតា)បុគ្គលមានកាយមិនត្រូវ២០ឆ្នាំ តែដឹងដឹងត្រឹមត្រូវដាក់ក្រៅ
 យុទ្ធស្រាសម្បត្តិក្នុងបុគ្គលមានកាយចុះពី២០ឆ្នាំទៅ ជាតិ^១ ជាតិឡាយ
 ចំណិតក្នុងពាក្យដែលបុគ្គលមានកាយត្រូវ ចំណិតក្នុងពាក្យពាក្យដែល
 បុគ្គលមានកាយត្រូវ ចំណិតក្នុងពាក្យដែលបុគ្គលមានកាយត្រូវ ចំណិតក្នុងពាក្យដែល
 មិនស្រួល មិនជាតិជាចំណិត ជាចំណិតមិនឲ្យដឹងដែលកើតឡើងហើយ ហាក់
 ជាអ្នកមានជាតិចំណិតក្រី ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ ចំណិតក្នុងបុគ្គល

១ ធម្មតាបុគ្គលមានកាយចុះពី២០ឆ្នាំ មាណស្រីជាតិ ។

សិទ្ធិស្ម័ ទុក្ខស្ម័ ជ័យន្ទាយ ជិតសាយ ទំសមក.
សភិតតបសិសបសម្មស្ម័ ទុក្ខត្ថានំ ទុក្ខត្ថានំ វេ.
ធម្មតានំ ទុក្ខន្ទានំ សាវ័តានំ វេននានំ ទុក្ខត្ថានំ ត្ថានំ
ទុក្ខំ កុដ្ឋត្ថានំ អសាតានំ អមតានំ ចាលាហរានំ
អនិក្ខសត្ថានំ យោនំ ធម្មំ កំត្តានំ អប្បសន្ទានំ
កំ ចសានាយ ចសន្ទានំ កំ កិយ្យានាយ ។ យេ ។
ឋវេ បទ កំត្តានំ ឋវេ សំត្តានំ ទុក្ខសេយ្យនំ
យោ ចទ កំត្តានំ ទុក្ខសេយ្យនំ បុគ្គលំ ទុក្ខ-
សម្មាទេយ្យ សោ ច បុគ្គលោ អនុបសម្មាទេ តេ
ច កំត្តានំ កាយ្យានំ ឋវេ តស្មី ចាត្ថយន្តំ ។

បានស្បៀងប្រមាណ ២០ ទើបត្រូវបានគេក្ដេម្ភានស្រកសម្បូរដោយម្ហូប
 ទូលំទូលាយជាតំណាងឱ្យ ឥទ្ធិពលនៃការស្រុះស្រួលរបស់ពល
 រាស្ត្រជាតិខ្មែរ ឥទ្ធិពលនៃការស្រុះស្រួលដែលបានបង្កើតឡើង ឥទ្ធិពលនៃ
 ការប្រជុំគ្នាសរុបគ្នាជាមួយគ្នា មិនដែល មិនជាប់គ្នា ជាប់គ្នា
 បង្កើតឡើងដែលបានកើតឡើងហើយ បានជាអ្នកមានជាតិអភិវឌ្ឍន៍ ម្ចាស់
 ភិក្ខុបំណង អំពីនេះមិនមែនជាច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង
 ថា ចូរទៅរកផលដែលបានបង្កើតឡើងនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង ។ បើ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុបំណង អ្នកបំណង ឬអ្នកបំណងដែលបានបង្កើតឡើងនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង
 ថា ភិក្ខុបំណង ឬអ្នកបំណងដែលបានបង្កើតឡើងនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង
 ឈ្មោះនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើងនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង ២០ ឆ្នាំ
 ខាងលើនេះអនុវត្តន៍ដែលបានបង្កើតឡើងនៃច្បាប់ដែលបានបង្កើតឡើង អ្នកប្រាជ្ញ
 គួរតែដឹង ។ នេះជាភាសាបុរាណ គួរតែដឹង ។

១ គិតថាជាមធ្យម ២០ ហើយ តែនៅខ្លះទីនៃផ្ទៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងផ្ទៃ
មាតាឬនៅ ៧ ទី កាលដែលសង្រួត ១ នៅក្នុង ១៥ កើតទឹកស្ករ ផ្ទៃផ្ទុក ពុះផល់មកផ្ទៃ ១៥
កើតទឹកស្ករ ផ្ទៃមែ ២៥ ២០ ផ្ទៃ ៣ ទី ពុះតែចុងឱ្យឆ្ងល់ផល់ផ្ទៃ ១៥ កើតទឹកស្ករណា
ផ្ទៃមែ ហើយកប់យក ៧ ទីក្នុងផ្ទៃនិងចំណាស់ ២ ទីមកផ្សំនឹង ទើបបាត់ប្រមាណ ២០ ផ្ទៃកង ១

(២២៧) យោ ចនាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
 គំគូតិ ។ មេ ។ អយំ ឥច្ឆា អន្តរ អនិច្ចេតោ
 គំគូតិ ។ ជាតាតិ ជាម សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ញោ វា
 តស្ស អាពោចន្តំ សោ វា អាពោចនិ ។ ឧទរិសតិវស្សា
 ជាម អប្បត្តិវសតិវស្សា ។ ឧប បច្ឆាធនស្សាមិទិ តណំ
 វា អាចរិយំ វា បន្តំ វា ចិវំ វា បរិយេសតិ សមំ វា
 សធម្មតិ អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។ ញត្តិយា ធុត្តន្តំ ។
 ត្វិហំ តត្ថវាចាហំ ធុត្តន្តា ។ តត្ថវាចាចរិយាសាមេ
 ឧបជ្ឈាយស្ស អាមន្តំ ចាចិវិយស្ស តណស្ស ច
 អាចរិយស្ស ច អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។

(២២៨) ឧទរិសតិវស្ស ឧទរិសតិវស្សសញ្ញិ ឧប-
 សម្មាទេតិ អាមន្តំ ចាចិវិយស្ស ។ ឧទរិសតិវស្ស
 រមតិកោ ឧបសម្មាទេតិ អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។ ឧទរិ-
 សតិវស្ស បរិបុណ្ណវិសតិវស្សសញ្ញិ ឧបសម្មាទេតិ
 អចាមន្តំ ។ បរិបុណ្ណវិសតិវស្ស ឧទរិសតិវស្សសញ្ញិ

(២២៩) ត្រីវិជ្ជាភូមិ ភិក្ខុណាមួយ បានសេចក្តីដូចគ្នាទ័ត
 ស្ថាបនាទី១ នៃបាតិកកល្យា ។ ដែលហៅថា ដំនី គឺភិក្ខុនារដំនីដោយ
 ខ្លួនឯងក្តី ឬភិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនារក្តី កុលបុត្រដែលទំនើបសម្បទា
 នៅប្រាប់ក្តី ។ បុគ្គលដែលបានស្បែកមិនបានដល់២០ ឆ្នាំ ហៅថាបាន
 ស្បែកមិនបានត្រឹម២០ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុគិតវាញទំនើបសម្បទា ហើយ
 ស្រូបរកឈ្មោះសង្ឃក្តី អាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចិវក្តី សទ្ធគសីហ (ថ្មី) ក្តី ត្រូ
 អាចត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ក្នុងឧទារៈចប់ញាតិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ
 ទាំងឡាយ ក្នុងឧទារៈចប់កម្មវេទនាដ៏វេទនា ។ ឧបជ្ឈាយត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ
 ឈ្មោះសង្ឃទំនើបកាពារ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដក្នុងឧទារៈចប់កម្មវេទនាស្រេច ។

(២៣០) កុលបុត្រមានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថាមាន
 ស្បែកមិនត្រឹម២០ ហើយឱ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ កុលបុត្រ
 មានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ភិក្ខុបានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឱ្យឧបសម្បទា
 ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ហើយឱ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាចត្តិ ។ កុលបុត្រ
 មានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានស្បែកមិនត្រឹម ២០ ត្រូវអាចត្តិ

ចាចិត្តិយកណ្តុ សញ្ញាណវដ្តស្ស ធម្មាសម្ពាសនស្ស អនាចារ្យវិហ

អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បរិបុណ្ណវិសតីវស្ស វេមតិកោ
អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បរិបុណ្ណវិសតីវស្ស បរិបុណ្ណវិស-
តីវស្សសញ្ញា អនាចត្តិ ។

[២៧១] អនាចត្តិ ទុក្ខវិសតីវស្ស បុគ្គលំ បរិបុណ្ណ-
វិសតីវស្សសញ្ញា ទុបសម្មាទតិ បរិបុណ្ណវិសតីវស្ស
បរិបុណ្ណវិសតីវស្សសញ្ញា ទុបសម្មាទតិ ទុក្ខត្តកាស្ស
អាទិត្តិកស្សតិ ។

ចេត្តាសិក្ខាវិ វិជ្ជាវិ ។

ចាចិត្តិយកណ្តុ សញ្ញាណវដ្ត សំបូរទេវី ៥ វារៈដែលមិនត្រូវតាមក្តី

ទុក្ខជ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមក្តី
ទុក្ខជ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០
មិនត្រូវតាមក្តី ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសំបូរទេវីមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុសំគាល់ចុក្កលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ថាមានវស្សាគ្រប់ ២០
ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុសំគាល់ចុក្កលដែលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ថា
មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុឆ្លុះ ១ ភិក្ខុដើរចក្ខុភិក្ខុ ១ ។

សំបូរទេវី ៥ រាប់

ឆ្លើយសំណួរទី១

[២៧២] តើន សមយេន តុទ្វា អត្ថកា សាវត្ថុយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អនាថវិស្វកុស្ត អាណមេ ។
តើន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ សុត្តោ ពណ៌
គយា បដិយាលោកំ កន្តកាមោ យោតំ ។ អញ្ញាតរោ
កំត្តុ តេ មនុស្សេ ឯតនរោច អមាមិ អាយស្មន្តោហិ
សន្ធិ តមិស្មន្តមិតំ ។ មយំ ទោ កន្តេ សុត្តំ បរិហា
វិស្សាមាតំ ។ បដាតាថាវសាតិ ។ អស្សាសុំ ទោ
កម្មិតកា សុត្តា តិវ សុត្តំ បរិហាវស្មន្តមិតំ តេ មត្តេ
បរិយុដ្ឋិសុ ។ អថទោ តេ កម្មិតកា តំ សុត្តំ តរោទ្វា
អន្តិដ្ឋិតា តំ កំត្តុ ឯតនរោច តិស្ស វុំ កន្តេ ជានំ
ដេយ្យសត្តេន សន្ធិ កន្តសីតំ បលិពុដ្ឋិតា មុញ្ញិសុ ។
អថទោ សោ កំត្តុ សាវត្ថុ កន្តា កំត្តុចំ ឯតមត្តំ
អាណេសិ ។ យេ តេ កំត្តុ អម្បិទ្វា ។ យេ ។ តេ
ឧជ្ឈរយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចន្តំ តនំ ហំ យាម កំត្តុ ជានំ

សំណួរទី២

[២៧២] សមយេនាៈ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះនាគ កាលនឹងទៅក្នុង
ជេតវន រថសំអនាថវិស្វកុស្តេ ទៀបត្រីសាវត្ថុ ។ សមយេនា
ឯនី មានក្នុងឈ្មួញរទេះទី ក្នុង មានសេចក្តីប្រាថ្នាចេញពីគ្រងរាជគ្រឹះ
ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ កំត្តុ ទម្រង់បាទ
និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា តាតាដឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏
មានតម្លៃទាំងឡាយដែរ ។ ក្នុងមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា
សូមទាន ក្នុងយើងនឹងគេចវិនិច្ឆ័យចេញទៅតើ ។ កំត្តុនោះនិយាយថា
នែក្នុងនឹងមានតម្លៃទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងចុះ ។ ក្នុងក្រុមធ្វើ
ការគេយបានគួរនិយាយថា ក្នុងឈ្មួញនឹងគេចវិនិច្ឆ័យចេញ ហើយ
ចាំស្តាប់ក្នុងមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្ទះ ។ ឯក្នុងអ្នកធ្វើការគេយនោះក៏ចាប់បែប
យកក្នុងឈ្មួញរទេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកំត្តុនោះ
ថា ចាប្រាស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងក្នុង
ឈ្មួញរទេះដែលគេចវិនិច្ឆ័យចេញ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់យកកំត្តុនោះទុក
ហើយលែងទៅ ។ លំដាប់នោះឯនី កំត្តុនោះទៅកាន់ត្រីសាវត្ថុហើយ
ត្រូវដំណើរខ្លះដល់កំត្តុទាំងឡាយ ។ កំត្តុទាំងឡាយលាបរទេះសេចក្តី
ប្រាថ្នាដឹង ។ យេ ។ កំត្តុទាំងឡាយនោះ ពោលរោស គំរងៀល បន្ទុក
បង្គាប់ថា កំត្តុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្ទះវិញយ៉ាងមួយគ្នា

ដេយ្យសត្វេន សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមគ្គំ បដិ-
 បន្និស្សតីតិ ។ បេ ។ សន្និ កំរ ភ្នំ កំភ្លា ជាង ដេយ្យ-
 សត្វេន សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមគ្គំ បដិបន្និស្សតីតិ ។
 សន្និ កតកតិ ។ វិការហិ កុដ្ឋោ កតក កតដំ ហិ ឆាម
 ភ្នំ មោយមុរិស ជាង ដេយ្យសត្វេន សន្និ សំវិជាយ
 ឯកទ្វានមគ្គំ បដិបន្និស្សសំ នេតំ មោយមុរិស
 អប្បសន្នាចំ វា បសាធាយ បសន្នាចំ វា កិយ្យោភា-
 វាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន កំភ្លា ឥមំ សិក្ខាបដិ
 ទុដ្ឋិសេយ្យាដ យោ បន កំភ្លា ជាង ដេយ្យសត្វេន
 សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្វានមគ្គំ បដិបន្និស្ស អន្តមសោ
 កាមន្តរម្យ ចាចន្តិយន្តិ ។

[២៧៣] យោ បនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កំភ្លាតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សី អត្ថោ អចិប្បតោ
 កំភ្លាតិ ។ ជាធាតិ ឆាម សាមំ វា ជាធាតិ អត្ថោ
 វា ឥស្ស អាវាចេន្នំ សោ វា អាវាចេតិ ។ ដេយ្យ-
 សត្វោ ឆាម ចោវា កតកកម្មា វា ហោន្តិ អត្ថ-
 កកម្មា វា វាជាង វា ដេយ្យ កត្តន្តិ ស្តង្គំ វា

មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញគេចវេទន៍ប្រព្វពន្លោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្រាស់ស្អាត ឆែតុ ព្រះ អ្នកដ៏ដឹងហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា
 មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវេទន៍ប្រព្វពន្លោះ ពិតមែនឬ ។ កុំកុនោះ
 ក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោត
 ទ្រង់បន្ទោសថា ខ្លាលមោឃបុរស អ្នកដ៏ដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវ
 ឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវេទន៍ប្រព្វពន្លោះ ឆែ
 មោឃបុរស កំរើនមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឬនាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ មាល
 កំភ្នំវាឆែឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បវាទដឹងឃ្លាំងឡើយសិក្ខាបទទេយ្យនិរទេ
 ថា កំភ្នំណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអង្គ
 ដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយរហាចរេស្សម្យ៉ាងនោះស្រែកមួយ
 ក្រែកបង្កទាចក្តីយ ។

[២៧៤] ត្រីវិពាក្យថា កំភ្នំណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជកកល្យាណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកំភ្នំដឹងដោយ
 ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កុំកុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។
 ដែលហៅថាពួកឈ្មួញជាចោរ គឺពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី
 មិនបាចធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី ដល់ខ្លួនតិរិយាលួច (របស់) សេចក្តី

២៧១

បាចិត្តិយាណេ សច្ចាសាសនេស្វ ធួសិក្ខាធម៌ស្វ អនាចត្តិយ

អមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អរេយ្យសត្តេ វេមតិកោ អមត្តិ
ទុក្ខាជស្ស ។ អរេយ្យសត្តេ អរេយ្យសត្តសញ្ញិ
អនាចត្តិ ។

[២៧៨] អនាចត្តិ អសំវិទហិត្វា កច្ចតំ មទុស្សា
សំវិទហិត្វិ ភិក្ខុ ៥ សំវិទហតិ វិសង្កេតេន កច្ចតំ
អមធាស្ស ឧម្មត្តកាស្ស អាទិកាម្មកាស្សាតិ ។

ធួសិក្ខាធម៌ ឧត្តិម ។

បាចិត្តិយាណេ សច្ចាសាសនេស្វ ធួសិក្ខាធម៌ស្វ អនាចត្តិ

ត្រៃវិក្កេត្តិក្កដ ។ កូតិយ្យាប្រមិនមែនជាបោរ កិត្តសង្ឃ័យ ត្រៃវិក្កេត្តិ
ក្កដ ។ កូតិយ្យាប្រមិនមែនជាបោរ កិត្តសំខាល់ចាត្រៃវិក្កេត្តិប្រមិនមែនជា
បោរ មិនត្រៃវិក្កេត្តិ ។

[២៧៩] អសំវិទហិត្វិ (កុត្តសិក្ខាបទ. ទេវតា ៥ យ៉ាង)
តិកិត្តិមិនបបួល ហើយ ៧១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល កិត្តិមិនបបួល
កិត្តិកាវិសោយ១ សស្សត្ថេ(៧) ១ កិត្តិកាវិក្កេត្តិ ២ សច្ចត្តិ(៧) ១
កិត្តិក្កដ ១ កិត្តិមេម្បត្តិ ១ ។

សិក្ខាធម៌ ៥ ចំ ។

៖ បាចិត្តិយាណេស្វ ធួសិក្ខាធម៌ស្វ អនាចត្តិ ធួសិក្ខាធម៌ស្វ អនាចត្តិ
ធួសិក្ខាធម៌ស្វ អនាចត្តិ ។

សត្វមនុស្សបទី

[២៧៦] គេន សម័យន ពុទ្ធា កតក សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវន អនាថមិណ្ឌុកស្ស អាកមេ ។ គេន
ទោ បន សម័យន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តោសលេសុ
ជនបទេសុ សាវត្ថិ កត្ថត្ថោ អញ្ញតរោ តាមទ្វារោ
អតិក្កមតិ ។ អញ្ញតរោ ឥត្ថិ សាមិកេន សហ កណ្ឌិត្តា
តាមតោ ចិត្តមិត្តា កំ កិក្ខុ បស្សិត្តា ឯតនរោច គហំ
អន្តេ អយ្យោ កមិស្សតិកិ ។ សាវត្ថិ ទោ អហំ កតិកិ
កមិស្សតិ ។ អហំ អយ្យោន សុទ្ធំ កមិស្សតិ ។
ឯយ្យសិ កតិកិ ។ អថទោ កស្សា ឥត្ថិយោ សាមិកោ
តាមតោ ចិត្តមិត្តា មនុស្ស បុទ្ធំ អបយ្យោ ឯវរុបំ ឥត្ថិ
បស្សយ្យតាតិ ។ ឯសយ្យ បទ្ធជេតន សហ កត្ថតិ
តិ ។ អថទោ សោ បុរិសោ អនុតិក្ខិត្តា កំ កិក្ខុ តហិត្តា
អាតោតេត្តា ឬត្ថិ ។ អថទោ សោ កិក្ខុ អញ្ញតស្សី
កុក្ខមូលេ^(១) បទ្ធចេត្តោ ឯសិកិ ។ អថទោ សា ឥត្ថិ
តំ បុរិសំ ឯតនរោច ទាយ្យ សោ កិក្ខុ មំ ឯប្បនេសំ

១ ឯត្ថត្ថោ បទ្ធ វេទនាតំ កត្ថជំ ឃោតេ ឥត្ថិ ។

តិក្ខុបទីទី

[២៧៦] សម័យនា ព្រះពុទ្ធនំមានព្រះភាវ កាលនំនៅវត្តជេត-
នវេសំអនាថមិណ្ឌុកស្សី ទ្រៀបត្រីសាវត្ថិ ។ សម័យនានឯន កិក្ខុទ្ធរូប
ទៅតាន់ត្រីសាវត្ថិកុនិកាសលជនបទ បានចេញទៅតាមទ្វារមួយ ។
ស្រី ១ នាកំណ្វាទើប្តីហើយទេញពិស្រកៅ ឃើញកិក្ខុនោះហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ទីនិរទ័យណា ។
កិក្ខុនោះនិយាយថា នែនាង កត្តាទីនិរទ័យណាវត្ថិ ។ ស្រីនោះ
និយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់ទីនិរទ័យណាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយថា
មកចុះ នាង ។ ទល្លានោះឯន ប្តីនៃស្រីនោះទេញពិស្រកៅហើយ
សូមទុក្ខចាំទ្បាយថា នែអ្នកចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយបានឃើញ
ស្រីមានរូបក្រនិយ៉ាងនេះទេ ។ គេប្រាប់ថា នែអ្នក ស្រីនោះទៅ
ជាមួយទីនិរទ័យណាមួយទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់កិក្ខុនោះ វាយ
ហើយលែងទៅ ។ កិក្ខុនោះទ្រង់ត្រាត្រាអន្ទិយនៅវត្តជេតវេសំឈើ ១ ដើម
ក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះទីនិរទ័យនោះ
ថា នែអ្នក កិក្ខុនោះមិនមែនបបួលលោកខ្ញុំមកទេ តែជាខ្ញុំឯង

អថិច អហោមេវ តេន ភិក្ខុនា សន្តិ កត្តាមិ អការាភោ
 សោ ភិក្ខុ កត្ត ចំ ទមាបេហិតិ ។ អថេហ ភោ
 ហ្មសោ តំ ភិក្ខុំ ទមាបេសិ ។ អថេហ ភោ ភិក្ខុ
 សាវត្ថិ កត្តា ភិក្ខុនំ ឯកមត្ថំ អាហារេសិ ។ យេ ភេ
 ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ យេ ។ ភេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចា-
 រេន្តិ កតំ ហិ ឆាម ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សន្តិ សំវិជាយ
 ឯកត្តានមត្ថំ បដិបទ្ធិស្សនីតិ ។ យេ ។ សន្តំ កំ តំ
 ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សន្តិ សំវិជាយ ឯកត្តានមត្ថំ
 បដិបទ្ធិសីតិ ។ សន្តំ កតតំ ។ វិគរហិ តុន្តោ ភកក
 កតំ ហិ ឆាម តំ មោយហ្មស មាតុត្តាមេន សន្តិ
 សំវិជាយ ឯកត្តានមត្ថំ បដិបទ្ធិស្សនី ទេតំ មោយ-
 ហ្មស អប្បសន្នានំ វ បសាឆាយ បសន្នានំ វ
 ភិយ្យោភារិយ ។ យេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សំត្ថាបនំ ទុដ្ឋិសេយ្យាម យោ បន ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន
 សន្តិ សំវិជាយ ឯកត្តានមត្ថំ បដិបទ្ធិយ្យ អន្តមសោ
 កាមន្តរាជ្យំ ចាចិត្តយន្តំ ។

នៅដំបូងនឹងភិក្ខុនោះទៅ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីទុក្ខ) ទេ
 អ្នកចូលទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុ
 នោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិហើយប្រាប់ដំណើរនេះ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ យេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះជាលទោស គឺជាជ្រូក បន្តបន្តាប់ថា ភិក្ខុនឹងគូនឹងបបួលគ្នា
 ហើយដើរផ្លូវត្រូវជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យហើយទាត់ត្រាមសោះ ។ យេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាន់ស្មោះ ខ្លាភិក្ខុ ក្នុងភិក្ខុនឹងបបួលគ្នាហើយ
 ដើរផ្លូវត្រូវជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យហើយទាត់ត្រាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក្រាបបួលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះគូនឹងទាត់ដោយ
 ជ្រុងបន្ទោសថា ទៃមោយបុរស អ្នកនឹងមិនគូនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រូវ
 ជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យហើយទាត់ត្រាមទេ ។ ទៃមោយបុរស អត់ទេ
 មិនមែនជាឲ្យជ្រូកដល់ភិក្ខុដទៃដល់មិនបានជ្រូក ឬភិក្ខុដទៃដែល
 ជ្រូកហើយ ឲ្យដំរីកែជ្រូកឲ្យដំរីទេ ។ យេ ។ ខ្លាភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយអប្បសិវេនឲ្យភិក្ខុស្តាប់ទោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 បបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រូវជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យហើយទាត់ត្រាម ដោយហោច
 ទៅសម្លាប់នោះស្រែកមួយ ត្រូវតាមភិក្ខុទាំងឡាយ ។

[២៧៧] យោ បធាតិ យោ យាជំសោ ។ បេ ។
 កំក្ខតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បេតោ
 កំក្ខតំ ។ មាតុត្តាមេ ធាម មនុស្សក្ខំ ន យេត្តំ ន
 បេតិ ន តិវច្ឆានគតា វិញ្ញូ បដិពណ សុកាសិតទុត្តា-
 សិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាចិត្តំ ។ សន្និទ្ធិ ឯកកោ ។
 សំវិទាយាតិ កត្តាម ភតិចិ កត្តាម អយ្យ កត្តាម
 អយ្យ កត្តាម ភតិចិ អដ្ឋ វា ហិយ្យោ វា បេ វា
 កត្តាមាតិ សំវិទយាតិ អាបត្តិ ទុត្តជស្ស ។ អន្តមសោ
 កាមន្តាម្បិក កុត្តជសម្បតេ កាមេ តាមន្តរ តាមន្តរ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តាមកេ អត្ថោ អន្តរយោ-
 ជេ អន្តរយោជេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៨] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ សំវិទាយ
 ឯកកោមក្ខំ បដិបទ្ធិតិ អន្តមសោ តាមន្តាម្បិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតិកោ សំវិទាយ
 ឯកកោមក្ខំ បដិបទ្ធិតិ អន្តមសោ តាមន្តាម្បិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញំ សំវិទាយ

[២៧៩] គ្រីភាព្យថា កិត្តុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំផ្គុំ
 ទាំងសិក្ខាបទទាំងប្រាំបួនកក្ក ។ ដែលហៅថា មាតុត្តាម សំដៅ
 យកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្សស្រី ច្រកស្រី កំច្ឆានញ្ចៀ
 មនុស្សស្រីនោះមានជាអ្នកជំនុំគាចជំនុំសព្វ គូរពាក្យដែលនោះពាលល្អ
 ពាលអាក្រក់ ពាក្យទ្រព្យនោះ មិនមែនពាក្យទ្រព្យនោះ ។ ពាក្យថា មួយ-
 អន្តំ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ចប្បលគ្នា គឺកិត្តុទាំងមាតុត្តាមចប្បលគ្នាថា
 ខែនាង យើងទីនេះទៅ លោកម្ចាស់ យើងទីនេះទៅ លោកម្ចាស់ យើងទីនេះទៅ
 ខែនាង យើងទីនេះទៅ យើងទីនេះទៅវិញនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬទាន់ស្អែក កិត្តុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្ទាន់ស្រកមួយ
 កិត្តុទៅក្នុងស្រកមានចង្វាយល្អម្ខាងហើយទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
 ត្រូវចន្ទាន់ស្រក ។ កិត្តុដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រក ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ត្រូវវាក្យនយោជនំ ។

[២៨០] មាតុត្តាម កិត្តុសំគាល់ថាមាតុត្តាម ហើយចប្បលដើរ
 ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទាន់ស្រកមួយ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ មាតុត្តាម កិត្តុសន្សំយ ហើយចប្បលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា
 ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទាន់ស្រកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្តាម
 កិត្តុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្តាម ហើយចប្បលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា

ឯកត្ថានមត៌ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្យ អាបត៌
 ចាចិត្តិយស្ស ។ កិក្ខុ សំវិទហតិ មាតុត្ថាមោ ន
 សំវិទហតិ អាបត៌ ធុត្តាជស្ស ។ យក្ខិយា វា យេតិយា
 វា បណ្ណកេន វា តិវច្ឆានកតមនុស្សវត្ថុហិក្ខិយា វា
 សន្និ សំវិទាយ ឯកត្ថានមត៌ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ
 តាមន្តរម្យ អាបត៌ ធុត្តាជស្ស ។ អមាតុត្ថាមេ មាតុត្ថា-
 មសញ្ញា អាបត៌ ធុត្តាជស្ស ។ អមាតុត្ថាមេ វេទតិកោ
 អាបត៌ ធុត្តាជស្ស ។ អមាតុត្ថាមេ អមាតុត្ថាមសញ្ញា
 អនាមត៌ ។

[២៧៨] អនាមត៌ អសំវិទហិក្ខា កច្ឆតិ មាតុត្ថាមោ
 សំវិទហតិ កិក្ខុ ន សំវិទហតិ វិសង្កេតេន កច្ឆតិ
 អាបតាសុ ធុត្តាជស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ដោយហោចៅសូម្បីចន្លោះស្រកមួយ ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុ
 បបួល មាតុត្រាមមិទបបួល កិក្ខុត្រូវតាបត្តិក្នុង ។ កិក្ខុបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
 ជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យដោយយក្ខិយ ប្រែស្រមៃ មនុស្សរឿយឆ័តិវិច្ឆានញ្ញ
 ហេតុនិដ្ឋូមនុស្ស ដោយហោចៅសូម្បីចន្លោះស្រកមួយ ត្រូវតាបត្តិ
 ក្នុង ។ មិនមែនមាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវតាបត្តិក្នុង ។
 មិនមែនមាតុត្រាម កិក្ខុមាតុសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាបត្តិក្នុង ។ មិនមែន
 មាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវតាបត្តិ ។

[២៧៩] វិវាដេនមិទ្ធក្រវិកាបត៌ (ក្នុងសំព័ន្ធទេនមាតុចយាវ)
 កិក្ខុមិទបបួលហើយទៅទ មាតុត្រាមបបួល កិក្ខុមិទបបួលទ កិក្ខុទៅ
 ដោយទុសសន្តិកទ កិក្ខុទៅព្រោះមាតុសេចក្តីអន្តរាយទ កិក្ខុក្នុងទ
 កិក្ខុដើរមាតុក្នុង ។

អង្គមហាបទ

[២៨០] គេន សមយេន តុន្តា កក្កា សាវត្ថុយំ
 វិហាតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ គេន
 ទោ ចន សមយេន អវិជ្ជស្ស ជាម ពិក្ខុនោ កុដ្ឋា^(១)តា-
 ជិបុត្តស្ស ឯវរុបំ ចាបតំ និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ
 គជាហំ កក្កាតា ធម្មំ នេសិតំ អាជាបាមិ យថា យេមេ
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កក្កាតា តេ បដិសេវតោ បាលំ
 អន្តរាយាយាតិ ។ អសេវាសុំ ទោ សម្ពហុលា កិក្ខុ
 អវិជ្ជស្ស កំរ ជាម ពិក្ខុនោ កុដ្ឋាជិបុត្តស្ស ឯវរុបំ
 ចាបតំ និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ គជាហំ កក្កាតា ធម្មំ នេសិតំ
 អាជាបាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កក-
 កាតា តេ បដិសេវតោ បាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អដិទោ
 តេ ពិក្ខុ យេន អវិជ្ជា កិក្ខុ កុដ្ឋាជិបុត្តោ តេចុប-
 សន្តិមិស្ស ឧបសន្តិមិត្តា អវិជ្ជំ កិក្ខុំ កុដ្ឋាជិបុត្តំ ឯវ-
 នេវតំ សុតំ កំរ តេ អាវុសោ អវិជ្ជំ ឯវរុបំ ចាបតំ

១ កុដ្ឋាជិបុត្តោ ។

សិក្ខាបទទី ៨

[២៨០] សមីយោនា ព្រះក្សត្រីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
 ជេតពន របស់អបាជបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបត្រីសាត្រី។ សមីយោនាឯង កិក្ខុ
 ឈ្មោះអវិជ្ជជាតូចនៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ភ្នាក់ មានទិដ្ឋភាពគិតមានសភាព
 យ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា រ៉ូងដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ កិក្ខុជាច្រើនចេញទៅ
 ពាក្យនោះថា ពួកអ្នកឈ្មោះអវិជ្ជជាតូចនៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ភ្នាក់មានទិដ្ឋ
 ភាពគិតមានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
 អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា រ៉ូងដឹងច្បាស់នូវ
 ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ទើប
 កិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅក្នុងវត្តកិក្ខុជាតូចនៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ភ្នាក់នោះ
 លុះចូលទៅហើយ បានឆ្ងាយពាក្យនេះដឹងអវិជ្ជកិក្ខុជាតូចនៃត្រកូល
 អ្នកសម្លាប់ភ្នាក់ថា ម្ចាស់ពាក្យនោះថា ពួកអ្នកមានទិដ្ឋភាពគិត

និងដូចគ្នា ឧប្បត្តិ គឺជា បា គតវត្ថុ ធម្ម ធម្មតិ អាជា-
 បាម យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា គតវត្ថុ
 តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឬ ព្យ
 ទោ អហំ អាវុសោ គតវត្ថុ ធម្ម ធម្មតិ អាជា-
 បាម យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា គត-
 វត្ថុ តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ មា
 អាវុសោ អវិជ្ជា ឬ អវិជ មា គតវត្ថុ អញ្ញាចិត្តិ ធម្ម
 ហិ សាធុ គតវត្ថុ អន្តត្ថា ធម្ម ហិ គតវត្ថុ ឬ
 វិជយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ អវិជ្ជា អន្តរ-
 យិកា ធម្មា វុត្តា^(១) គតវត្ថុ អលក្ខ បទ តេ
 បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា
 គតវត្ថុ តហុត្ថក្ខា តហុត្ថាយាសា អាធិបេន ឬត្ថ
 ភិយ្យោ អដ្ឋក្កត្ថយមា កាមា វុត្តា គតវត្ថុ

១ ១. ឧ. អន្តរាយិកា វុត្តា ។

មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេចក្តី ដោយប្រការណា រ៉ូដីនីច្បាស់
 ដូចធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការផ្សេងៗទៀត ។
 អវិជ្ជាធម៌ថា តែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាច
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេចក្តី ដោយប្រការណា រ៉ូដីនីច្បាស់
 ដូចធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។
 ក៏ដូចទាំងឡាយនិយាយថា តែអាវុសោអវិជ្ជា អន្តរាយិកា យ៉ាងនេះ
 អ្នកកុំពោលបង្គំចំព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ព្រោះពោលបង្គំចំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថាយ៉ាង
 នេះទេ តែអាវុសោអវិជ្ជា ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយថាព្រឹទ្ធ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 សោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេចក្តីតែម្តង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយថា តាមទាំងឡាយមានសេចក្តីអាក្រក់ច មានទុក្ខច្រើន មាន
 សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ហេតុអ្វីតាមទាំងឡាយនោះមានច្រើន ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តាមទាំងឡាយមានមហាជាយាងផ្គុំនី

វិទ្យាបិដក បញ្ចកថា

ពហុធុត្តា ពហុចាយាសា អាធិណេ ឯត្ថ កំយោ
 មំសុយេស្វរមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។ តំណុ-
 ត្តាមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។ អត្ថាវតា-
 ស្វរមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។ សុបិនិត្យមមា
 កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។ យាចិត្តត្យមមា កាមា វុត្តា
 កតវតា ។ ឬ ។ វុត្តាមល្លមមា កាមា វុត្តា កតវតា
 ។ ឬ ។ អសំស្វរមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។
 សត្តិស្វរមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ ឬ ។ សម្បសំ-
 រមមា កាមា វុត្តា កតវតា ពហុធុត្តា ពហុចាយាសា
 អាធិណេ ឯត្ថ កំយោតិ ។ ឬ ។ ចោ អរិដ្ឋា
 កិត្តុ កត្តាធិបុត្រោ តេហិ កិត្តុហិ វុត្តមាសោ តេជេ
 តំ ចាមតំ ធិដ្ឋិតតំ^(១) ជាមសា មរណសា អកំនិវស្ស

មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីបង្ខំក្នុងចម្លងច្រើន ទោសក្នុងកាមតាំងឡាយ
 នេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានមហាដោយដ៏សាច់ ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 ថា កាមតាំងឡាយមានមហាដោយដ៏ក្លែងក្លាយ ។ ឬ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានមហាដោយ
 ឈ្លាញ់ដ៏ក្លែង ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានមហាដោយអ្នកយល់សម្លឹង ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានមហាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ ឬ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានមហាដោយផ្លែ
 ឈើ ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានមហាដោយកំប៉កទំនិញ ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា កាមតាំងឡាយមានមហាដោយលំណែន់និងផែនស្រួច
 ។ ឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានមហា
 ដោយក្បាលរាស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីបង្ខំក្នុងចម្លងច្រើន ទោស
 ក្នុងកាមតាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អរិដ្ឋិតក្នុងក្នុងនៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់
 ក្នុង ទុក្ខជាតិក្នុងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ កំនើតប្រកាន់ទំនៀង
 លាមកនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ទំនៀងដោយកំលាំង ហើយពាក្យយ៉ាងនោះ

១ ធុត្តា បញ្ចកថា ធុត្តិ ធុត្តិ ។

កេហាតិ ឃី ព្យា ទោ អហំ ភក្កសោ កក្កតា ធម្ម
 ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
 វុត្តា កក្កតា តេ បដិសេវតោ ចាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 យតោ ធម ទោ តេ កិក្ខុ ធាសត្ថិសុ អវិជ្ជំ កិក្ខុ
 កក្កតាធម្មតំ ឯតស្មា ចាបកា ធម្មិកតា វិវេចតំ អដទោ
 តេ កិក្ខុ យេធម កក្កតា តេ ឧបសន្តមិសុ ឧបសន្តមិកា
 កក្កតា ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ អដទោ កក្កតា ឯតស្មិ
 ធម្មតោ ឯតស្មិ ឧបករណោ កិក្ខុសន្តមិសុ សន្តមិកា ចេតា
 អវិជ្ជំ កិក្ខុ កក្កតាធម្មតំ បដិបុត្តំ សត្វំ តេ អវិជ្ជំ
 ឃី រូបំ ចាបកំ ធម្មិកតំ ឧប្បន្នំ កតាហំ កក្កតា ធម្ម
 ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
 វុត្តា កក្កតា តេ បដិសេវតោ ចាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 ឃី ព្យា ទោ អហំ កក្ក កក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា
 តាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កក្កតា

ដដែលថា នៃភក្កសោ ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេច ដោយប្រការណា ទុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិក្ខុទាំង
 ឡាយនោះ មិនអាចដាក់កុណ្ណោះអវិជ្ជាជាតួនៃត្រៃលុបអ្នកសម្លាប់ភ្នាក់
 ចេញពីទិដ្ឋភាពក្រំយ៉ាងនេះក្នុងកាលណា កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយក៏ប្រាបចូល
 ដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនេះទោះ ដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្សារហើយគ្រាសំសួរចំពោះអវិជ្ជាកិក្ខុ
 ជាតួនៃត្រៃលុបអ្នកសម្លាប់ភ្នាក់ថា នៃអវិជ្ជា ពួកអ្នកមានទិដ្ឋភាពក្រំមាន
 សភាពយ៉ាងនេះក៏ត្រូវឲ្យដឹងថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើ
 សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេច ដោយប្រការណា ទុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ក៏ត្រូវដឹងថា ។
 អវិជ្ជាកិក្ខុក្រាចចូលថា សូមទ្រង់ឆ្លើយប្រាប់ ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ

តេ បដិសេធិកា ជាសំ អន្តរាយាយាតិ ។ កុស្យ ទុ
 តោ ជាម តុំ មោឃបុរិស មយា ឃី ឧប្បំ ទេសិតំ
 អាជាជាសិ ឧទុ មយា មោឃបុរិស អនេកមរិយាយេន
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលក្ខ យេ តេ បដិសេធិកា
 អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា មយា តហ្ម-
 ទុត្តា តហ្មចាយាសា អាទិធមោ ឯត្ថ កិយេក អដ្ឋិកត្តិ-
 ល្មមមា កាមា វុត្តា មយា ។ យេ ។ មំសាមេស្វបមា
 កាមា វុត្តា មយា ។ យេ ។ តិល្យក្ខមមា កាមា វុត្តា
 មយា ។ យេ ។ អត្តិកាស្វបមា កាមា វុត្តា មយា
 ។ យេ ។ សុបិទក្ខមមា កាមា វុត្តា មយា ។ យេ ។
 យាទិកក្ខមមា កាមា វុត្តា មយា ។ យេ ។ វុត្តមល្ម-
 មមា កាមា វុត្តា មយា ។ យេ ។ អនិស្វបមា

នោះមិនអាចធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេច ដោយប្រការណា បដិគ្រ
 ព្រះអង្គនឹងចំរើន ឬព្រះអង្គនឹងច្បាស់នូវចម្លែងដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយ ដោយច្រកផ្លូវច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គនឹងត្រាស់ថា ម្ចាស់មោឃ-
 បុរស អ្នកជំនិច្បាស់នូវចម្លែងដែលគង់ជាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ មកពី
 អ្នកណា នៃមោឃបុរស ចម្លើយសេចក្តីអន្តរាយគង់ជាគតសំដែងហើយ
 ដោយអំណាចជាច្រើន ចម្លើយនិច្ចយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេចបានតែមែន គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយ
 មានសេចក្តីកាយភិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
 ទោសក្នុងកាមតាំងឲ្យយនោះមានច្រើន គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាម
 តាំងឲ្យយមានឧបមាដោយកង្ខ័យ ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយថា
 កាមតាំងឲ្យយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយ
 ថា កាមតាំងឲ្យយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងភ្លើងស្នៅ ។ យេ ។ គង់ជា-
 គតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយមានឧបមាដោយរក្សាវារីក្រអូង
 ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយមានឧបមាដោយអ្នក
 យល់សម្តី ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយមានឧបមា
 ដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយ
 មានឧបមាដោយថ្លៃឈ្នួល ។ យេ ។ គង់ជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឲ្យយ

កាតា វត្តា មយោ ។ មេ ។ សង្កស្សន្តមមា កាតា
វត្តា មយោ ។ មេ ។ សម្បស្សន្តមមា កាតា វត្តា មយោ
ពហុនុត្តា ពហុបាយាហា អាទិធមេ វេត្ត កិយ្យោ អធិ
ច បទ ត្ថំ មោយបុរិស អត្តបា ទុក្ខហំតេន ជំន្រ្ទតតេន
អម្ពេ មេវ អត្តាទិក្ខសិ អត្តាទក្ខ ទទសិ ពហុត្ថ
អប្បត្ថំ បសវសិ ឧត្តិ តេ មោយបុរិស កវិស្សតិ
និយវត្ថំ អហំតាយ ទុក្ខាយ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នាទំ វិ បសាទាយ បសន្នាទំ វិ កិយ្យោកា
វិយ ។ មេ ។ វេត្ត បទ កិក្ខុវេ វេតំ សិក្ខាបទំ
ទុក្ខិសេយ្យាច យោ បទ កិក្ខុ វេវ វេយ្យោ ឧបាហំ
កកវតា ធម្មំ មេសំតំ អាជាធាមិ យថា យេមេ
អន្តរាយកា ធម្មា វត្តា កកវតា តេ បទិសេវតា
ជាសំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ កិក្ខុ កិក្ខុហំ វេវស្ស
វេទិយោ មា កាយស្មា វេវ អវច មា កកវតំ

មានឧបទានដោយកំចៃនឹងផ្លែឆ្នាំ ។ ២ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា
ក្រុមទាំងឡាយមានឧបទានដោយលំពែងនឹងផ្លែស្រួច ។ ២ ។ គឺជាគត
សំដែងហើយថា ក្រុមទាំងឡាយមានឧបទានដោយក្បាលពស់មានទុក្ខ
ច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន របស់ក្នុងក្រុមទាំងឡាយ
នេះមានច្រើន នៃមោឃបុរស កាលបើចាកមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នក
ងងឹតហៅថាពាលបង្គំចោយនឹងផង ដឹកតាស់ខ្លួនឯងផង បានបាចជា
ច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខ្ជាប់ នៃមោឃបុរស ព្រោះថា
ចិដ្ឋិរបស់អ្នកងងឹតនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចាស់មិនមែនជាប្រយោជន៍
នឹងទុក្ខ អស់កាលជាអវិជ្ជា នៃមោឃបុរស គំរើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកផងដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
រើសតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ ២ ។ ខ្លាញ់ក្នុងក្រុមទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងខ្លះសំគាល់នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយពាលយ៉ាង
នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលផ្ដើមខ្លះសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រមទាន
ព្រះភាគសំដែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចផ្ដើមខ្លះសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេចក្ដី ដោយប្រការយ៉ាងណា ទ្វិជ្ជនិក្ខាបន្តិចដែល
ព្រះជំនាន់ព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ក៏ក្នុងនោះ
គឺក្នុងក្រុមទាំងឡាយនិយាយប្រាថ្នាដោយនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកច្បា

អត្តាចិត្តំ ន ហំ សាទុ កតវតា អត្តត្តាចំ ន ហំ
 កតវំ ឯវំ វធម្ម អនេកបរិយាយេន អាវុសា អន្ត-
 រាយិតា ធម្មា វុត្តា កតវតា អលញ្ច បទ តេ បដិសេ-
 វតា អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវញ្ច^(១) សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហំ វុទ្ធ-
 មាថោ តថេវ បក្កល្ហោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហំ យាវតតិយំ
 សមទុកាសិកញ្ចោ កស្ស បដិធិស្សត្ថាយ ។ យាវតតិ-
 យញ្ចោ សមទុកាសិយមាថោ តំ បដិធិស្សន្តេយ្យ វេទុតំ
 កុសលំ វោ ចេ បដិធិស្សន្តេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨០] យោ បថាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វិចិត្តិ អត្តេ អនិម្មតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ឯវំ វធម្មតិ កតាហំ កតវតា ធម្មំ
 ទេសិតំ អាជាតាបិ យថា យេមេ អន្តរាយិតា ធម្មា
 វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតា ចាលំ អន្តរាយាយាតិ ។

១ ខ. ឌ ឯវញ្ច ២៤ ។

កុំពាលយាធិនេះឡើយ កុំពាលបង្គំចម្រើនដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការ
 ពាលបង្គំចម្រើនដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពាល
 យាធិនេះទេ ខែអាវុសា ធម៌ចាំឡើយតែងធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរាយដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ចាំឡើយ
 នោះអាចធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេចក្តីមែន ។ ឯភិក្ខុនោះកាលដែល
 ភិក្ខុចាំឡើយពាលយាធិនេះហើយ តំនាំតែប្រកាន់មាំយាធិនោះដែល
 ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុចាំឡើយសូត្រសមុកាសនកម្មសំរាប់បដិធិ ដើម្បីឲ្យ
 លទ្ធផលនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុចាំឡើយសូត្រសមុកាស-
 នកម្មសំរាប់បដិធិ ហើយលទ្ធផលនៃផ្ទៃនោះបាន ។ កាលលទ្ធផល
 បាននេះជាភាវូ បើភិក្ខុនោះមិនលទ្ធផលទេ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

[២៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនគ្នាទាំង
 សិក្ខាបទទាំង ខែបាតដឹកកណ្ត ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពាលយាធិនេះ
 គឺភិក្ខុនោះពាលថា ធម៌ចាំឡើយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចាំឡើយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេចក្តី ដោយប្រការណា ខ្ញុំជឿច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២៨២] សោ ភិក្ខុនិ យោ សោ ឯវេនី ភិក្ខុ ។
 ភិក្ខុមាតិ អញ្ញាចិត្តិ ឯ ហិ សាធុ ភកវតោ អន្តត្វាទំ ឯ
 សុណន្តិ ភេហំ វត្តោ មា អាយស្មា ឯវិ អវេ មា
 ភកវតំ អញ្ញាចិត្តិ ឯ ហិ សាធុ ភកវតោ អន្តត្វាទំ ឯ
 ហិ ភកវ ឯវិ វេនយ្យ អនេកមវិយាយេន ភាវុសា
 អន្តរាយិកា ឯម្មា វត្តា ភកវតោ អលញ្ច មន ភេ
 មនិសេវតោ អន្តរាយាយាទំ ។ ធុតិមម្បិ វត្តោ
 ភកិយម្បិ វត្តោ ។ សវេ មនិមិស្សន្តិ វេនេតំ
 កុសលំ យោ ឯ មនិមិស្សន្តិ ភាមត្តិ ធុត្តិធម្ម ។
 សុត្វា ឯ វេនី ភាមត្តិ ធុត្តិធម្ម ។ សោ ភិក្ខុ
 សម្មមជ្ឈិវេ អានន្ត្រ្យត្វា វត្តោ មា អាយស្មា ឯវិ
 អវេ មា ភកវតំ អញ្ញាចិត្តិ ឯ ហិ សាធុ ភកវតោ
 អន្តត្វាទំ ឯ ហិ ភកវ ឯវិ វេនយ្យ អនេកមវិយាយេន
 ភាវុសា អន្តរាយិកា ឯម្មា វត្តា ភកវតោ អលញ្ច មន

[២៨២] ពាក្យថា ភិក្ខុនា ភិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះ
 ឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយវិទ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 លាឃើញ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយឱ្យ
 ភិក្ខុដែលបានចម្លងគ្រឹះនោះថា ខែលាភដ៏មានអាយុ លោកភិក្ខុនិយាយ
 យ៉ាងហ្នឹង កុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោល
 បង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះ
 ទេ ម្ចាស់ភាវុសា ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយដោយចរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាច
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេចក្តីមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយ
 ប្រដៅឱ្យភិក្ខុបានចម្លងគ្រឹះនោះអស់ព្រះភិក្ខុដ៏ដ៏ ត្រូវនិយាយប្រដៅឱ្យ
 អស់ព្រះភិក្ខុដ៏ដ៏ ។ បើភិក្ខុនោះឈប់បង្គាប់ ការឈប់បង្គាប់នេះជាការល្អ
 បើមិនឈប់ទេ ត្រូវការបង្កិតបង្កង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយព្យាបាយមិននិយាយ
 ប្រដៅ ត្រូវតែបង្កិតបង្កង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញភិក្ខុនោះមកកាន់ចំ
 កណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ លោកភិ
 ក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោលបង្គាប់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះ
 ទេ ម្ចាស់ភាវុសា ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ

តេ បដិសេធនា អន្តរាយាយាតិ ។ ធុត្ថយម្យ វត្តញ្ចោ
 តត្ថយម្យ វត្តញ្ចោ ។ សចេ បដិច្ចស្សដ្ឋតិ ឥទ្ធុត្ថ
 កុសលំ ចោ ចេ បដិច្ចស្សដ្ឋតិ កមត្តិ ធុត្តនស្ស ។

[២៥៣] សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមទុកាសិតញ្ចោ ។
 ឯវត្ត ចន ភិក្ខុវេ សមទុកាសិតញ្ចោ ។ ឲ្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិច្ចលេន សាដ្ឋោ ញ្ញាមេតញ្ចោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
 សាដ្ឋោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឯវត្ត ជាបតំ ធិដ្ឋតត្ថ
 ឧប្បន្នំ តតាហំ ភក្កតា ចន្នំ ធម៌សិតំ អុជាបាមិ យថា
 យេមេ អន្តរាយិកា ចន្ទា វត្តា ភក្កតា តេ បដិសេធនា
 ចាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ ធិដ្ឋី ចប្បដិច្ចស្សដ្ឋតិ ។
 យនិ សាដ្ឋស្ស បត្តកលំ សាដ្ឋោ ឥត្តន្ទាម ភិក្ខុ
 សមទុកាសេយ្យ តស្សា ធិដ្ឋយា បដិច្ចស្សត្ថាយ ។
 ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សាដ្ឋោ ឥត្តន្ទាមស្ស

សំដែងឃើញដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ចំណុចនោះ គេចង្អុលសេចក្តី
 អន្តរាយដល់អ្នកសេចក្តី ។ ភិក្ខុចំណុចនេះត្រូវនិយាយប្រដៅភិក្ខុមាន
 ទិដ្ឋភាពក្រីក្រនោះអស់ពីរដង ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់ពីរដង ។
 ចើត្តុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ
 ត្រូវតាមគ្រូទុក្ខ ។

[២៨៣] ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុចំណុចនេះសូត្រសមទុកាសនកម្ម ។ ឆ្ងល់
 ភិក្ខុចំណុចនេះ ភិក្ខុចំណុចនេះត្រូវសូត្រសមទុកាសនកម្ម (ដល់ភិក្ខុមាន
 ទិដ្ឋភាពក្រីក្រ) យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលឆ្ងល់នោះត្រូវផ្ញើសង្ឃជា
 បដិគ្រូព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋភាពក្រីក្រ
 មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ចំណុចនេះណាដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចំណុចនោះមិនគាច់
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេចក្តី ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងឃើញ ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ខ្ញុំនោះ ។ បើកម្មមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ
 សង្ឃច្បាស់សូត្រសមទុកាសនកម្មនេះនោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឱ្យលះបង់ទិដ្ឋ
 នោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បដិគ្រូព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

កិត្តុខោ ឯវុរុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ
 កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាបាមិ យថា យេមេ
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ មជ្ជិសេវតោ
 ទាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ ទិដ្ឋិ ឧប្បន្ន-
 ទិស្សន្តិតំ ។ សង្ឃោ ឥន្ទ្រញាមំ កិត្តុកំ សមុទ្រាសតំ
 តស្សា ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សត្តាយ ។ យស្សាយស្សាកា
 ទមតិ ឥន្ទ្រញាមស្ស កិត្តុខោ សមុទ្រាសតោ តស្សា
 ទិដ្ឋិយា មជ្ជិទិស្សត្តាយ សោ តុល្លាស្ស យស្ស ឧត្តមតិ
 សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្យំ ឯតមន្តំ វេទមិ ។ បេ ។
 តតិយម្យំ ឯតមន្តំ វេទមិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត
 សង្ឃោ ឥន្ទ្រញាមស្ស កិត្តុខោ ឯវុរុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិ-
 កតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាបាមិ
 យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ
 មជ្ជិសេវតោ ទាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ

កិត្តុខោនេះមានទិដ្ឋិកាត្រីកំមានសភាពយាតិនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ)
 ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើ
 សេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនកាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គល
 អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ម្តងម្តងដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិត្តុខោមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។
 (ឥឡូវនេះ) សង្ឃស្ត្រីសមុទ្រាសតកម្មចំពោះកិត្តុខោនេះដើម្បីឱ្យលះ
 បង់ទិដ្ឋិនោះ ។ កាស្ត្រីសមុទ្រាសតកម្មចំពោះកិត្តុខោនេះដើម្បីឱ្យលះ
 បង់ទិដ្ឋិនោះចូរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តរាយ លោកដ៏មានអាយុអន្តរាយ
 ត្រូវស្លៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តរាយ លោកដ៏មានអាយុអន្តរាយ
 នោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់ពីរពិជ័យផង ។ បេ ។
 ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់ពីរពិជ័យផង ។ បរិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិត្តុខោនេះមានទិដ្ឋិកាត្រីកំមានសភាពយាតិនេះកើតឡើង
 (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 ថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនកាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ម្តងម្តងដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិត្តុខោ

ជំងឺ ឧប្បជំងឺស្បែក ។ សង្ខារ វត្ថុប្រាម កំភូត
 សមុទុក្ខសតិ តស្ស ជំងឺយា ចជំងឺស្បែកយ ។
 យស្សយស្សតោ ឧមតិ វត្ថុប្រាមស្ស កំភូតោ សម-
 ុក្ខសតា តស្ស ជំងឺយា ចជំងឺស្បែកយ សោ
 តុណ្ហាស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសយ្យ ។
 សមុទុក្ខោ សង្ខារោ វត្ថុប្រាមោ កំភូត តស្ស ជំងឺយា
 ចជំងឺស្បែកយ ។ ឧមតិ សង្ខារោ តស្ស តុណ្ហា ។
 វិវេកតំ ចាយោមតិ ។

[២៨២] ញត្ថយា ធុត្ថង ។ ធុតំ តត្ថ-
 ភាហំ ធុត្ថង ។ តត្ថភាហំ ចាយោសាទេ អាមត្ថំ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨៤] ធម្មតម្មេ ធម្មតម្មេសញ្ញី ឧប្បជំងឺស្បែក
 អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មតម្មេ វេទនំតោ
 ឧប្បជំងឺស្បែក អាមត្ថំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្ម-
 តម្មេ អធម្មតម្មេសញ្ញី ឧប្បជំងឺស្បែក អាមត្ថំ

មនលរបេន៍ជំងឺនោះទេ ។ (ឧប្បវេនៈ) សង្ខារស្រួលមនុស្សសមុទុក្ខសតិ
 កំភូតនោះនេះដើម្បីឱ្យលះបង់ជំងឺនោះហើយ ។ ការស្រួលមនុស្សសម-
 ុក្ខសតិកំភូតនោះនេះដើម្បីឱ្យលះបង់ជំងឺនោះ គួរដល់លោកដ៏មានតម្លៃ
 អន្តរា លោកដ៏មានតម្លៃនោះត្រូវស្រៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មាន
 តម្លៃអន្តរា លោកដ៏មានតម្លៃនោះត្រូវឆ្ងាយឡើង ។ សង្ខារស្រួល
 សមុទុក្ខសតិកំភូតនោះនេះដើម្បីឱ្យលះបង់ជំងឺនោះហើយ ។
 ការស្រួលមនុស្សសមុទុក្ខសតិកំភូតនោះនេះគួរដល់សង្ខារ ហេតុនោះសង្ខារស្រៀម ។
 ខ្ញុំបាទុក្ខសង្ខារកម្មនេះជាយកាការស្រៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៨២] កំភូតត្រូវអាមត្ថិត្ថង ក្នុងទណៈចប់ញត្ថ ។ កំភូតត្រូវអាមត្ថិត្ថ
 ទុក្ខដ៏ពង្សយ ក្នុងទណៈចប់កម្មភាពតា (លើក) ។ កំភូតត្រូវអាមត្ថិត្ថ
 ចាចិត្តិយ ក្នុងទណៈចប់កម្មភាពស្រេច ។

[២៨៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ កំភូតសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 តែមិនលះបង់ ត្រូវអាមត្ថិត្ថចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កំភូតមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាមត្ថិត្ថចិត្តិយ ។ កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ កំភូតសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាមត្ថិត្ថ

បាចិត្តិយកស្ស សប្បណាទវុ សំព្វបទេស្ស អនាចត្តិកោ

បាចិត្តិយស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២៨៦] អនាចត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស បដិច្ចស្ស-
ជ្ជន្តស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិត្តកម្មកស្សតិ ។

អន្តរសិក្ខាទំ វិជ្ជិតំ ។

បាចិត្តិយកស្ស សប្បណាទវុ សំព្វបទេស្ស ភវៈវេលមិទ្ធរុវរាចត្តិ

បាចិត្តិយ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំភាសន៍កម្មប្រកបដោយធម៌
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំភាសន៍កម្មមិទ្ធប្រកប
ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[២៨៦] ភវៈវេលមិទ្ធត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទខេមោសយ៉ាទី)
នី សង្ខមិទ្ធស្រសមទុកាសនកម្ម ១ ភិក្ខុបរេជ ១ ភិក្ខុភូត ១ ភិក្ខុដ៏ម
បញ្ចក្ខិ ១ ។

សិក្ខាបទេ ៤ ២៩ ។

សិរីសត្វបទ

[២៨៧] តេជ សមយេន តុន្តា កកវា សាវត្ថិយំ
 វិហាតិ ជេតវន អនាថបំណុកស្ស អារាមេ ។ តេជ
 ទោ បន សមយេន ទព្ភត្ថិយា ភិក្ខុ ផានំ តថាវាទិចា
 អវិជ្ជន ភិក្ខុនា អកតាទុនម្ពេន តំ ធិដ្ឋី អប្បដិ-
 ចំស្សដ្ឋេន សន្និ សម្ពត្តាស្សន្តិមំ សំវសន្តិមំ សហាមិ សេយ្យំ
 កក្កេយ្យន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បថា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋា-
 យន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កកដំ ហិ នាម ទព្ភត្ថិយា ភិក្ខុ
 ផានំ តថាវាទិចា អវិជ្ជន ភិក្ខុនា អកតាទុនម្ពេន
 តំ ធិដ្ឋី អប្បដិចំស្សដ្ឋេន សន្និ សម្ពត្តាស្សន្តិមំ
 សំវសន្តិមំ សហាមិ សេយ្យំ កក្កេយ្យស្សន្តិគំ ។ បេ ។
 សច្ចំ កក តុន្តា ភិក្ខុវេ ផានំ តថាវាទិចា អវិជ្ជន
 ភិក្ខុនា អកតាទុនម្ពេន តំ ធិដ្ឋី អប្បដិចំស្សដ្ឋេន
 សន្និ សម្ពត្តាស្សន្តិមំ សំវសន្តិមំ សហាមិ សេយ្យំ
 កក្កេយ្យថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកហិ តុន្តា
 កកវា កកដំ ហិ នាម តុន្តា មោឃបុរិសា ផានំ

សិរីបទទី៩

[២៨៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលនឹងទៅត្រ
 ជេតវន បេសំអនាថបំណុកស្ស ទៀតក្រីសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកទព្ភត្ថិយភិក្ខុជំនិហើយ បរិភោគម្ហូប្បៈ នៅម្ហូប្បៈ សាម្របសិយាបថ
 ដេកម្ហូប្បៈ ជាមួយនឹងអវិជ្ជនក្នុងវេលានៅកែកាលយ៉ាងនោះ មិនបាទ
 ធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
 លេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកាលពេល គំរេងៀយ
 បន្តិចបន្តួចថា ពួកទព្ភត្ថិយភិក្ខុជំនិហើយមិនគួរនឹងបរិភោគម្ហូប្បៈ នៅ
 ម្ហូប្បៈ សាម្របសិយាបថដេកម្ហូប្បៈ ជាមួយនឹងអវិជ្ជនក្នុងវេលានៅកែកាល
 យ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះសោះ ។ បេ ។
 ព្រះជំនាន់ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ខ្លាញ់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយ
 ជំនិហើយ បរិភោគម្ហូប្បៈ នៅម្ហូប្បៈ សាម្របសិយាបថដេកម្ហូប្បៈជាមួយ
 នឹងអវិជ្ជនក្នុងវេលានៅកែកាលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបាទធ្វើតាមធម៌ ថា
 អ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកទព្ភត្ថិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមានចាត់ទ្រង់បន្ទាស
 ថា ខ្លាញ់មោឃបុរិសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយជំនិហើយមិនគួរនឹង

តថាភទិណ អភិជ្ជន ភិក្ខុនា អភិដាទុនដ្ឋេន តំ
 និជ្ជិ អប្បនិជ្ជស្សដ្ឋេន សន្និ សន្នត្ថេយ្យស្សថាចិ សំវសេយ្យ-
 ជាតិ សេហាមិ សេយ្យំ កេហ្វេយ្យស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា
 អប្បសន្នាចំ វា បសាទាយ មសន្នាចំ វា កិយ្យភាវយ
 ។ បេ ។ ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
 សេយ្យថ យោ ចទ ភិក្ខុ ដាចំ តថាភទិណ ភិក្ខុនា
 អភិដាទុនដ្ឋេន តំ និជ្ជិ អប្បនិជ្ជស្សដ្ឋេន សន្និ
 សន្នត្ថេយ្យ វា សំវសេយ្យ វា សថា វា សេយ្យំ
 កេហ្វេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨៨] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សិ អតេ អនិប្បតា
 ភិក្ខុតិ ។ ជាបាតិ ឆាម សាមំ វា ជាបាតិ អញ្ញា វា
 តស្ស ភាវោចន្តិ សោ វា ភាវោចតិ ។ តថាភទិ
 នាតិ តថាហំ កកវតា ចន្ទំ នេសិតំ អាជាបាមិ
 យថា យេមេ អន្តកយំនា ចន្ទា វុត្តា កកវតា តេ
 ចនិសេវតា ជាសំ អន្តកយាយាតិ ឯវាភទិណ ។

បរិភោគម្ហូប៖ នៅម្ហូប៖ សាម្រិចសិយាបថេវកម្ហូប៖ ជាមួយនឹងអវិជ្ជាភិក្ខុ
 ដែលនៅក្នុងកាលយាធិនោះ មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់វិជ្ជាភាវេ នៃ
 មោឃបុរិសាចំពោះ អំពើនេះមិនមែនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លារឿងទេ
 ។ បេ ។ ខ្លាចភិក្ខុទាំងពួក ក្នុងទាំងពួកយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយផ្ទះហើយ បរិភោគម្ហូបក្តី នៅម្ហូបក្តី សាម្រិច
 សិយាបថេវកម្ហូបក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលទាន់ប្រតិភិក្ខាសារវត្តនោះ ជា
 អ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់វិជ្ជាភាវេ នោះ ត្រូវជាបក្ខិកាចិត្តិយ ។

[២៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ ទានសេចក្តីដូចគ្នាទាំងបឋម-
 បារមី ។ ដែលហៅថា ដឹង ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់
 ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុមានវិជ្ជាគ្រប់នោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា ទានប្រតិភិក្ខាសារ
 យ៉ាងនោះ គឺនៅក្នុងនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងពួកយកាវស្សនៈ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តកយ ធម៌ទាំងពួកយនោះ
 បំណងធ្វើសេចក្តីអន្តកយដល់ពួកសាវៈ ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 នូវធម៌នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

[illegible]

ភិក្ខុណា ដែលសង្ឃលើកវត្ត(១) ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកគេ ភិក្ខុ
នោះហៅថាមិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់
វិជ្ជមាន គឺជាមួយនឹង(ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់ខ្វះវិជ្ជមានឲ្យដាច់(សព្វៈ ។
ពាក្យថា បរិភោគរួមគ្នា(២) សេចក្តីថា ដែលហៅថាបរិភោគរួម គឺបរិភោគរួម
មានពីរយ៉ាង បរិភោគរួមដោយភាមិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ។
ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយភាមិសៈនោះគឺ ភិក្ខុឲ្យភាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុ
នោះក្តី) ទទួលភាមិសៈអំពីភិក្ខុនោះក្តី (ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា
បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ)
សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ)
សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ (ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ រាល់ ១ ២ ។
ភិក្ខុសំដែងធម៌(ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយ
អក្ខរៈ (ត្រូវតាមគ្គិបាចិត្តិយ រាល់ ១ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរួមគ្នា គឺភិក្ខុ

[illegible]

ចាចិត្តយកល្អ សប្បុរសធម៌ស្អាត ឯមន្ត្រីក្នុងស្នង អាចត្តិវាច

សន្តិ ទុច្ចាសន៍ វា បរិវេណ វា សង្ឃកម្ម វា
កាចត្តិ អាចត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ សហ វា សេយ្យ
កាចត្តិ ឯកច្ឆន្ទ ទុក្ខត្តកោ ឯបន្ទ កំត្យ ឯបន្ទតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ កំត្យ ឯបន្ទ ទុក្ខត្តកោ
ឯបន្ទតិ អាចត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ទុកោ វា ឯបន្ទតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ទុច្ចហ៍ត្វា មុនប្បន្ថ ឯបន្ទតិ
កាចត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។

[២៨៧] ទុក្ខត្តកោ ទុក្ខត្តកោសញ្ញី សម្ពញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យ កាចត្តិ អាចត្តិ
ចាចិត្តយស្ស ។ ទុក្ខត្តកោ វេមនិកោ សម្ពញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យ កាចត្តិ អាចត្តិ
ទុក្ខត្តកោ ។ ទុក្ខត្តកោ អទុក្ខត្តកោសញ្ញី សម្ពញ្ញតិ
វា សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យ កាចត្តិ

ចាចិត្តយកល្អ សប្បុរសធម៌ស្អាត សិប្បបទ ។ ព្រះធម្មត្រាភាគី

ធ្វើទុច្ចាសន៍ បរិវេណត្តិ សន្ធិកម្មត្តិ ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលសន្ធិស្សីលើក
ក្តី (ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា សាម្រេចវិធានបដិសេធម្មត្តិ គឺការ
បើភិក្ខុដែលសន្ធិស្សីលើកក្តីបានដេកហើយ ភិក្ខុអំណាចក្នុងវិបិទបាចិត្តិយ
ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា សាម្រេចវិធានបដិសេធម្មត្តិ គឺការ
កំណត់ដេក ភិក្ខុនោះត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ម្យ៉ាងភិក្ខុគាត់និព្វានដេក
(ជាមួយគ្នា) ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រាច់ឆ្ងល់ហើយដេកវិញប្រាកដ
ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៨៨] ភិក្ខុដែលសន្ធិស្សីលើកក្តីហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសន្ធិស្សីលើកក្តី
ហើយ។ បរិវេណត្តិ នៅម្តង សាម្រេចវិធានបដិសេធម្មត្តិ (ត្រូវតាមត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដែលសន្ធិស្សីលើកក្តីហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំ
ហើយបរិវេណត្តិ នៅម្តង សាម្រេចវិធានបដិសេធម្មត្តិ (ត្រូវតាមត្តិ
ទុក្ខត្ត ។ ភិក្ខុដែលសន្ធិស្សីលើកក្តីហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសន្ធិស្សីមិនបាន
លើកក្តីទេ ហើយបរិវេណត្តិ នៅម្តង សាម្រេចវិធានបដិសេធម្មត្តិ

អធិបត្តិ ។ អនុត្តិកតោ ឧត្តិកតាសញ្ញា អធិបត្តិ
 ឧត្តរាជស្ស ។ អនុត្តិកតោ វេមតិកោ អធិបត្តិ អុត្តរ-
 ាជស្ស ។ អនុត្តិកតោ អនុត្តិកតាសញ្ញា អធិបត្តិ ។

(២៩០) អធិបត្តិ អនុត្តិកតោ ជាធាតុ ឧត្តិកតោ
 ឧសារតោ ជាធាតុ ឧត្តិកតោ តំ និដ្ឋិ បដិច្ចស្សដ្ឋាតំ
 ជាធាតុ ឧត្តកតាស្ស អាណិកម្មកាស្សាតិ ។

និមិត្តាប្បទំ ឧត្តិកំ ។

មិនត្រូវតាមគ្នា ។ កិក្កុវេលសង្ឃមិនបានលើកវត្ថុ កិក្កុសំភាល់ថាសង្ឃ
 លើកវត្ថុហើយ ត្រូវតាមគ្នាទុក្ខដ ។ កិក្កុវេលសង្ឃមិនលើកវត្ថុ កិក្កុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមគ្នាទុក្ខដ ។ កិក្កុវេលសង្ឃមិនលើកវត្ថុ កិក្កុ
 សំភាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ថុ មិនត្រូវតាមគ្នា ។

(២៩០) ពៈវេលមិនត្រូវតាមគ្នា (គ្រប់សំគាល់ទាន់ទាន់ ៥ យ៉ាង)
 កិក្កុដឹងថា កិក្កុទានសង្ឃមិនលើកវត្ថុ ។ កិក្កុដឹងថា កិក្កុវេលសង្ឃ
 លើកវត្ថុហើយ វេលសង្ឃបានស្រឡាញ់ចូលពួកវាញ ។ កិក្កុដឹងថា
 កិក្កុវេលសង្ឃលើកវត្ថុហើយ ។ បានលេចដំនើរនោះចេញហើយ ។
 កិក្កុទុក ។ កិក្កុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាធម៌ ៩ ចប់ ។

[២៧១] តេជ សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថិយំ
 វិហាតិ ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស ភាវមេ ។ តេជ
 ទោ បន សមយេន កណ្ឌកស្ស ឆាប សមណុទ្ទេ-
 សស្ស វិវរុចំ ឆាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តតាហំ
 កកវតា ធម្មំ ទេសនំ អាតាឆាមិ យថា យេមេ អន្តរ-
 យំកា ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ បដិសេវតា ចាលំ
 អន្តរយាយាតិ ។ អស្សាសុំ ទោ សច្ចបុលា ភិក្ខុ
 កណ្ឌកស្ស ឆាប តេ សមណុទ្ទេសស្ស វិវរុចំ
 ឆាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តតាហំ កកវតា ធម្មំ ទេសនំ
 អាតាឆាមិ យថា យេមេ អន្តរយំកា ធម្មា វុត្តា
 កកវតា តេ បដិសេវតា ចាលំ អន្តរយាយាតិ ។
 អដទោ តេ ភិក្ខុ យេន កណ្ឌកោ សមណុទ្ទេសា
 តេតុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមិត្វា កណ្ឌកំ សមណុទ្ទេសំ
 វិគលេវចំ សច្ចំ តេ អារុសា កណ្ឌកា វិវរុចំ

[២៧១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាន់អំណាច
 វត្តជេតវន របស់ក្រោមបិណ្ឌិកស្ស ជៀបព្រឹត្តិសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
 ឯង សមណុទ្ទេស^(១) ឈ្មោះកណ្ឌក មានទំនៀងត្រក់ មានសភាព
 យ៉ាងមេរត៍រឿង (ផ្លូវ) ជា ភ្នំដ៏ធំច្បាស់ខ្ពស់មិនដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ គឺមិនចាំបាច់ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា
 ជាធម៌ធ្វើសច្ចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចាំបាច់ឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសច្ចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាបានទេ ។ ភិក្ខុជាច្រើនបានពុំដំណឹង
 ថា សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឌក មានទំនៀងត្រក់ មានសភាពយ៉ាង
 នេះគឺរឿង (ផ្លូវ) ជា ភ្នំដ៏ធំច្បាស់ខ្ពស់មិន ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយ គឺមិនចាំបាច់ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសច្ចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចាំបាច់ឡាយនោះ មិនអាច
 ធ្វើសច្ចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាទេ ។ ទើបភិក្ខុចាំបាច់ឡាយ
 នោះចូលទៅក្រេបសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ឌក លុះចូលទៅហើយបាន
 និយាយតាមរូបនៃកណ្ឌកសមណុទ្ទេសថា ខែកក្កដា កណ្ឌក ពូថា

• សមណុទ្ទេស ជាពាក្យផ្ទាល់ៗ គ្នាដឹងតាមវិញ ហេតុដោយ ដឹងហើយសមណុទ្ទេស
 នឹងបាន ជាសមណុទ្ទេស ។

ចាបកំ ធិដ្ឋកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ នេសិតំ
 អាតាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា
 តេ បដិសេវតោ ខាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវំ ឡា ទោ
 អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ នេសិតំ អាតាធាមិ យថា យេមេ
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ ខាលំ
 អន្តរាយាយាតិ ។ មា អារុសោ កណ្តាក ឯវំ អរច មា
 ភគវតំ អញ្ញាចិត្តំ ឧ ហំ សាទុ ភគវតោ អញ្ញត្វាឧ ឧ ហំ
 ភគវ ឯវំ វាទយ្យ អនេកបរិយាយេន អារុសោ កណ្តាក
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា អលត្វា ចន តេ
 បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សនា តាមា វុត្តា
 ភគវតា តហុទុត្វា តហុចាយាសា អាតីនេវ ឯវុត្ត
 ភិយ្យោ អដ្ឋិកត្តល្អបមា តាមា វុត្តា ភគវតា ។ មេ ។

អ្នកឯងបានដឹងគ្រប់មានសភាពយ៉ាងនេះក៏ត្រូវ (ផ្សំចុះ) ថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ
 នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេវាទេ ពិតមែនឬ ។
 កណ្តាកសមណ្ឌទេសាធូយថា បដិស្រោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុណាដឹង
 ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយ
 ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាពិតមែន ។
 ក៏កុំទាំងឡាយនិយាយថា នៃអារុសោកណ្តាកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាង
 នេះឡើយ កុំពោលបង្កិច្ចព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កិច្ច
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាង
 នេះទេ នៃអារុសោកណ្តាកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយចរិយាយជារឿយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ចោសកុដកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន ៤ ទោះជាយកនិម្មិត ២ ២ ។

មិសេស្វបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។ ធិណ្ឌក្ខ-
 បមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។ អត្ថៈកាស្វបមា
 កាមា វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។ សុប្បិទក្ខបមា កាមា
 វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។ យាធិតក្ខបមា កាមា វុត្តា
 ភកវតា ។ មេ ។ វុត្តាស្វបមា កាមា វុត្តា ភកវតា
 ។ មេ ។ អសិស្វបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។
 សត្តិស្វបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ មេ ។ សច្ចសិ-
 បមា កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុនុត្តា ពហុចារិយា
 អាទិទេវ ឯត្ថ ចំយោត ។ ឯវិចី ចោ កាស្វបមា
 សមណុទ្ទេសោ តេហំ កំច្ចាហំ វុត្តាហោ តេហំ កំ
 ចាបតំ ទិដ្ឋិតតំ ថាមសា បរមាសា អតំចរិស្ស
 ហេហាតំ ឯវំ ព្យា ចោ អតំ កន្តេ ភកវតា ធម្មំ ធម្មតំ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំ
 សាច់ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានឧបមាដោយធម៌ក្នុង ដែលធ្វើដោយស្មៅ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយស្លែក
 ភ្លើង ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមាន
 ឧបមាដោយអ្នកយល់ស្តាប់ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា
 កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្លីធំ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយឆ្នែក ។ មេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយ
 កំចិត្តទិដ្ឋភ័យ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានឧបមាដោយសំពត់ទីនីមួយៗ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលរបស់
 មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ពោសក្តីកាមតាំងឡាយ
 នេះមានច្រើន ។ សមណុទ្ទេសោ កត្តាភកវតាសំដែងក្តីតាំងឡាយ
 ពោលយ៉ាងនេះ គឺថាប្រការទីដ្ឋិតគ្រប់នោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ប៉ង
 ហើយពោលយ៉ាងនោះដែលថា បង្កើតលោកដ៏ចំរើន បង្កើតឡស់នូវធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌តាំងឡាយណា

អាថាថាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា
 ភកវតា តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ យតោ
 ចោ តេ ភិក្ខុ ជាសត្វីសុ កណ្ណាតំ សមណុទ្ទេសំ
 ឯតស្មា ចាចកា ធិដ្ឋិតតា វិវេចេតុំ អថេចា តេ ភិក្ខុ
 យេន ភកវតា តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មីត្វា ភកវតា
 ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អថេចា ភកវតា ឯតស្មី ធិដាទេ
 ឯតស្មី បកវតោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាមេត្វា កណ្ណាតំ
 សមណុទ្ទេសំ បដិមុដ្ឋំ សង្ឃំ តំ តេ កណ្ណាតា ឯតរូបំ
 ចាបតំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
 អាថាថាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា
 ភកវតា តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 ឯវំ ព្យា ចោ អហំ គន្ធី ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា-
 ថាថាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា
 តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្ស ធុ
 ចោ ធាម ភំ មោយបុរិស មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាទេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចនឹងដោះសមណ្ឌទូស ឈ្មោះកណ្ណាតៈចេញពីទីដ្ឋី
 តាមកំនោះក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅជាលំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយត្រាបចូលសេចក្តីនឹងដល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិពាននេះ ចំណេះនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្ណាតសមណ្ឌទូសក្នុងកាលនោះ
 ថា ខែកណ្ណាតៈ ភូមិអ្នកឯងមានទីដ្ឋិតត្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើត
 ឡើង(ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
 សេវាទេ ព្រះមែនឬ ។ កណ្ណាតសមណ្ឌទូសនោះត្រាបចូលថា ចំព្រះព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវាពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ខ្លាចនាយបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលគេថាភាគសំដែងហើយយ៉ាងនេះ

ចរិតិយកលោ សប្បណាវត្តស្ស ឧសមស្ថាបនោ និពន្ធ

ចរិតិយកលោ សប្បណាវត្ត សិវាវេ ១១ និពន្ធ

អាជាតាសិ ឧទុ មយា ខោយបុរិស អនេកបរិយាយេន
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលក្ខ បន តេ បដេសេវតោ
 អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា មយា ធម្មាធុត្តា
 ធម្មនាយាសា អាទិណ ឯត្ថ គិយ្យោ អដ្ឋិកត្តល្អបមា
 កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ មសេស្ថបមា កាមា
 វុត្តា មយា ។ បេ ។ និយក្ខបមា កាមា វុត្តា មយា
 ។ បេ ។ អន្តរកាស្ថបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
 សុបិណត្ថបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ យាទិតត្ថប-
 មា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ វុត្តដល្អបមា កាមា
 វុត្តា មយា ។ បេ ។ អសិស្ថបមា កាមា វុត្តា មយា
 ។ បេ ។ សត្តិស្ថបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
 សប្បស្ថបមា កាមា វុត្តា មយា ធម្មាធុត្តា ធម្ម-

អតិបុគ្គលណាមក នៃមោឃបុរស ធម៌តាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 គឺជាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ដូចជាឯឡាយនោះអាចធ្វើ
 សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេន (មេន) គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ច្រើន ទោសក្នុងកាមតាំងឡាយនេះមានច្រើន គឺជាគតសំដែងហើយថា
 កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយឥន្ទ្រី ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយ
 ថា កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយឥន្ទ្រីសាច់ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែង
 ហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយឥន្ទ្រីធ្វើដោយស្មៅ ។ បេ ។
 គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយអក្ខរកម្ម
 ឥន្ទ្រី ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបទាន
 ដោយអ្នកយល់ស្មើ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានឧបទានដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានឧបទានដោយផ្ទៃឈើ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា
 កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយកំប៉ិចខ្លីជ្រីញ់ ។ បេ ។ គឺជាគត
 សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបទានដោយលំពែងខ្លីដៃកស្រែ
 ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបទាន
 ដោយក្បាលគតសំ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

ចាយាសា អាទិទេវា ឯត្ថ គិរិយ្យា អថ ច បទ ត្ថំ
 មោឃបុរិស អត្តា ធុត្តា ហិ តេន និដ្ឋិតតេន អម្ពេ ចេវ
 អត្តាចិត្តសំ អត្តាទត្ថ ទទសិ តហុត្ថ អប្បត្ថំ បសវនិ
 តំ ហិ តេ មោឃបុរិស កវិស្សតំ ធិយេត្តំ អហិតាយ
 ធុត្តាយ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ
 បសន្នានំ វា គិរិយ្យាការិយ អថទ្ទេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្នានេត្យវ អប្បសាធាយ បសន្នានេត្ថ ឯត្ថានំ
 អត្តាចិត្តាយាតិ ។ វិភហិត្វា ធម្មិ តាដំ តាត្វា កិត្ត
 ភាគទ្គេសំ តេនហិ កិត្តវេ សម្ពេទ្ធ តាណ្ហាតំ សមណ្ឌ-
 ទ្គេសំ ជាសេតុ ឯវេត្ថ បទ កិត្តវេ ជាសេតត្វោ អដ្ឋិតក្ក

នោសក្កតកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នៃមោឃបុរិស កាលបើដូច្នោះ
 ហើយ អ្នកឯងហៅថាគោលចក្ក៍ចំយើងផង គាស់កាយខ្លួនឯងផង
 សោយបាចជាច្រើនផង ព្រោះចំនៀងដែលខ្លួនកាន់យកខុស នៃមោឃបុរិស
 ចំនៀងដែលអ្នកឯងកាន់យកគាត់នោះ ខឹងចក្ក៍តាសមិនជាច្រើនយោជន៍ ជា
 ខ្លួនដល់ខ្លួនឯង អស់កាលជាអន្លើនៃមោឃបុរិស កំពើនេះមិន
 មែនទាំងឡាយជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនចង់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឡើងវិញនៃជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់មោឃបុរិស ចំនៀងក្រីក្រ
 របស់អ្នកនេះមានតែនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនចង់ជ្រះថ្លា
 ខឹងរើស្វើសចក្ក៍កាយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសាយិយាច្រើនធម៌ម្នាក់ថា រូបត្រាស់ហៅកិត្ត
 ទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិត្តទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សន្សំចូលញ៉ាំងកណ្តកសម-
 ណ្ឌទ្គេសឲ្យវិនាសចុះ(១) ម្ចាស់កិត្តទាំងឡាយ កណ្តកសមណ្ឌទ្គេសនោះ
 កិត្តទាំងឡាយត្រូវឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា នៃការសាសនាពុទ្ធិៈ កាលមាន

១ អត្ថកថា វិសាលោមានបីយ៉ាង គឺសំវាសនាសតា វិសាសទីបានបានស្វែងរកធម៌និង
 សន្សំ ១ សន្សំសាសនា វិសាសបានបាន ធិត្រូវឲ្យរំលោភ ១ ទណ្ឌកម្មសាសនា វិសាសយោង
 ត្រូវទណ្ឌកម្ម មានមិនត្រូវដឹកនាំច្រើននឹងកិត្តអស់កិរិយាជ្រើសរើស ១ ទណ្ឌកម្មនេះត្រូវទណ្ឌកម្ម-
 សាសនា ។

តេ ភាវុសោ កណ្ណកា ឧ ចេវ សោ ភគវតី សត្វា អប-
 ដិសិតតោ យម្បិចញ្ញេ សមណុទ្ទេសា លកន្តិ ភិក្ខុហិ
 សន្តិ ទ្វិវត្តតិវត្ត សហសេយ្យំ សាមី តេ នត្ថំ ចេ បិបេ^(១)
 វិណស្សតិ ។ អថចោ សាជ្ឈា កណ្ណកំ សមណុទ្ទេសំ
 ធាសេសំ ។

[២៧២] តេន ចោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ ជាធំ តថាធាសីតំ កណ្ណកំ សមណុទ្ទេសំ
 ឧបលាបេន្តិមិ ឧបដ្ឋាបេន្តិមិ សម្ពុញ្ញន្តិមិ សហាមិ
 សេយ្យំ កក្សេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អម្បថា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តិ ភកេ ហិ ធាម
 ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជាធំ តថាធាសីតំ កណ្ណកំ សម-
 ណុទ្ទេសំ ឧបលាបេស្សន្តិមិ ឧបដ្ឋាបេស្សន្តិមិ សម្ពុ-
 ញ្ញស្សន្តិមិ សហាមិ សេយ្យំ កក្សេស្សន្តិមិ ។ បេ ។
 សន្តំ ភិវ តុប្បេ ភិក្ខុវ ជាធំ តថាធាសីតំ កណ្ណកំ
 សមណុទ្ទេសំ ឧបលាបេថាមិ ឧបដ្ឋាបេថាមិ សម្ពុញ្ញ-
 ថាមិ សហាមិ សេយ្យំ កក្សេថាមិ ។ សន្តំ ភគវតី ។

១ បិបតិ ចរ អមាមាតិ វណ្ណា ។

វិចារេថាមី អ្នកឯងមិនត្រូវបានព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គៈនោះថាជាសាស្តា
 របស់អ្នកហើយ សមណុទ្ទេសនាំឱ្យយល់នៅតែជាឧត្តរិកិរិយារដកម្លេ
 ឯណា អស់គ្រឹះវិនិច្ឆ័យវិបស្សនាមិនកំចាត់ឱ្យយល់ កិរិយារដកនៅ
 ប្រឆាំងមិនមានផលអ្នកទេ តែមនុស្សក្រៅការ អ្នកឯងចង់សម្រេចបាន
 អ្នកចូរវិនិច្ឆ័យ ។ គង់កាលនោះឯង សង្ឃបានឱ្យកណ្ណកសមណុទ្ទេស
 វិនិច្ឆ័យ ។

[២៧៦] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុដឹងថា កណ្ណកសម-
 ណុទ្ទេសសង្ឃឱ្យវិនិច្ឆ័យនោះហើយ បញ្ចុបេក្ខល្មន្ត ឱ្យបម្រើ
 បរិភោគម្ហូប៖ សម្រេចអរិយាបថដកម្ហូប៖ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាដទៃ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកាលចោល និងៀស
 បន្តិចបន្តួចថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុដឹងថា កណ្ណកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យ
 វិនិច្ឆ័យនោះហើយ មិនខ្វះនឹងបញ្ចុបេក្ខល្មន្ត ឱ្យបម្រើ
 ម្ហូប៖ សម្រេចអរិយាបថដកម្ហូប៖ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ណកសម-
 ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិនិច្ឆ័យនោះហើយ បញ្ចុបេក្ខល្មន្ត ឱ្យ
 បម្រើ បរិភោគម្ហូប៖ សម្រេចអរិយាបថដកម្ហូប៖ ភិក្ខុមនុស្ស ។
 ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្របខ្លួនថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុមនុស្ស ។

វិការហិ តុដ្ឋោ កកក កាតំ ហិ នាម តុដ្ឋោ មោឃបុរិសា
 ជាតំ តថាជាសតំ កណ្តាតំ សមណុទ្ទេសំ ឧបសា-
 បេស្សជាបិ ឧបដ្ឋាបេស្សជាបិ សម្មត្ថំស្សជាបិ សហមិ
 សេយ្យំ កម្មេស្សជំ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្ទានំ
 ក ចសាធាយ មសន្ទានំ ក កិយ្យកាភាយ ។ ចេ ។
 វិវត្ត បទ កំត្រូវ កមិ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យជំ
 សមណុទ្ទេសាចិ ចេ វិវ វិវេយ្យ តថាហិ កកវតា
 ធម្មំ នេសតំ អាជាបាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា
 ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ បដិសេវតា ជាលំ អន្តរ-
 យាយាតិ ។ សោ សមណុទ្ទេសោ កំត្រូវ វិវេស្ស
 វិវេស្សោ មា អាវុសា សមណុទ្ទេស វិវ អវច
 មា កកវតំ អត្តាធិត្ថិ ធម ហិ សាទុ កកវតោ
 អត្តក្ខានំ ធម ហិ កកក វិវ វិវេយ្យ អនេតាបរិយា-
 យេន អាវុសោ សមណុទ្ទេស អន្តរាយិកា ធម្មា
 វុត្តា កកវតា អលក្ខ បទ តេ បដិសេវតោ អន្តរ-
 យាយាតិ ។ វិវត្ត សោ សមណុទ្ទេសោ កំត្រូវ

ព្រះពុទ្ធចំនាន់ជាតិទ្រង់បន្ទោសថ ម្ចាស់មោឃបុរិសា អ្នកទាំង
 ខ្លាញ់ដឹងថា កណ្តាតសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យនាស យ៉ាងនោះហើយ
 មិនឆ្លើយតបតាមបញ្ជាខ្លះ ឱ្យចម្រើន បរិភោគខ្លះ សាម្រែចអំណាច
 ដេកមេត្ត ១១ នៃមោឃបុរិសាទាំងខ្លាញ់ អំពីនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លា
 ដល់ភ្នែកដដែលមែនទាន់ជ្រះថ្លា ឬចាត់ភ្នែកដដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកគេ
 ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ ចេ ។ ម្ចាស់កំត្រូវទាំងខ្លាញ់ អ្នកទាំងខ្លាញ់គប្បី
 សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពាលយ៉ាងនេះ
 ថា ខ្ញុំដឹងខ្លាស់ម្ល៉េះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំង
 ខ្លាញ់ណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថាដល់បើធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយ ធម៌ទាំងខ្លាញ់នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
 សេចក្តីសមណុទ្ទេសនោះកំត្រូវទាំងខ្លាញ់ត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា
 នៃអាវុសាសមណុទ្ទេស អ្នកឯងគិតនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពាល
 ចង្អុលព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ពាលពាលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 មិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពាលយ៉ាងនេះទេ នៃអាវុសា
 សមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងខ្លាញ់ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយដោយចំណាយជាច្រើន ធម៌ទាំងខ្លាញ់នោះអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេច (២១) ។ សមណុទ្ទេសនោះពាលដែលកំត្រូវ

វត្ថុមាន តាម ចក្ខុវិស័យ សា សមណុទ្ទេស
 កិច្ចហំ ឃើញ រូបនិយម អន្តរក្ខេប តេ អាក្រក់
 សមណុទ្ទេស ១ ទេវ សោ ភក្ខ ភ សត្វា អបដិសំគត្តោ
 យម្បិទត្តោ សមណុទ្ទេសា សក្ខំ កិច្ចហំ សត្វិ
 ទ្វិវត្តកិច្ច សហសេយ្យ សាមិ តេ ទត្ថិ ចរ ចម
 វិទស្សនិ ។ យោ បទ កិច្ច ជាតំ តថាទាសំតំ
 សមណុទ្ទេសំ ឧបសាមេយ្យ វា ឧបដ្ឋាមេយ្យ វា
 សម្ពុញ្ញេយ្យ វា សហ វា សេយ្យ តាម្បេយ្យ
 ចាតិកិច្ច ។

[២៩៣] សមណុទ្ទេសា ជាម សាមណាភ
 វត្ថុតំ ។ ឃើញ វាធម្មតិ តថាហំ កក្កតា ធម្ម
 ទេសំតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរក្ខេប
 ធម្មា វត្ថុ កក្កតា តេ បដិសេវិតា ជាតំ អន្ត
 រាយាយាតិ ។

[២៩៤] សោ សមណុទ្ទេសាតិ យោ សោ ឃើញ
 សមណុទ្ទេសា ។ កិច្ចហំតិ អញ្ញាហំ កិច្ចហំ ។
 យេ បស្សន្តិ យេ សុណន្តិ តេហំ វត្ថុត្រា មា

តំវិទ្យាយោ តាម យ៉ាងនេះហើយ ក៏ដោយ ក្រែងកាន់ដែល សមណុទ្ទេស
 នោះកិច្ចហំ ឃើញ ត្រូវនិយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា នៃអាក្រក់ សមណុ
 ទ្ទេស កាលនាថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវបានព្រះដ៏មានព្រះភាពនោះ
 ថាជាសាស្ត្ររបស់អ្នកឡើយ ហេតុណាដែលឃើញនូវវត្ថុនាថ្ងៃនេះ
 ដែលមិនបានអស់ក្រិច្ច ជាមួយនឹងកិច្ចហំ ឃើញ ការផេតនៅម្តេ
 នោះ មិនបានដល់អ្នកនេះ នៃមនុស្សត្រូវការ អ្នកច្បាប់សាចញ្ញា
 ច្បាប់នាសា ។ កិច្ចណាមួយដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសង្ខេបនូវវាស
 យ៉ាងនេះហើយ មកនេះចក្ខុវិស័យ ឲ្យច្រើនក្តី ប៉ុន្តែភាពម្តង យោបល់
 អំណាចដេញមក ក៏ដូចនោះត្រូវតាមត្រូវចិត្ត ។

[២៩៥] ដែលយោង សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណា ។
 ពាក្យថា តាម យ៉ាងនេះ គឺតាម ក្នុងន័យសំខាន់ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាពសំដែងហើយ គឺនឹងឃើញនូវវត្ថុដែលព្រះដ៏មានព្រះភាព
 សំដែងថាជាមន្ត្រីសេចក្តីអន្តរក្ខេប នឹងឃើញនូវវត្ថុនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរក្ខេបដល់ចក្ខុវិស័យនោះ ។

[២៩៦] ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជា
 អ្នកតាមយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា កិច្ចហំ ឃើញ គឺកិច្ចហំ ឃើញ
 ឯទៀត ។ កិច្ចហំ ឃើញ ឯណាមួយ កិច្ចហំ ឃើញ ឯណាមួយ កិច្ច

អាវុស្ត សមណុទ្ទេស វិវា អវច មា កកវន្ត អត្តាចិត្តិ
 ១ ហិ សាធុ កកវតា អត្តាចិត្តាចំ ១ ហិ កកវ
 វិវា វាធយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុស្ត សមណុទ្ទេស
 អន្តរាយំតា ធម្មា វត្ថា កកវតា អលញ្ច ចន តេ បដិ
 សេវតា អន្តរាយាយាតិ ។ ធុតំយម្យ វត្ថុញ្ចា តតិយម្យ
 វត្ថុញ្ចា ។ សាច បដិច្ចស្សន្នតិ ឥឡោតំ កុសលំ ឆោ ចេ
 ចដិច្ចស្សន្នតិ សោ សមណុទ្ទេសោ ភិក្ខុហិ វិវាស្ស
 វចនំយោ អដ្ឋតាត្ថ តេ អាវុស្ត សមណុទ្ទេស ១
 ចេវ សោ កកវា សត្វា អបដិសិទ្ធាញ្ចា យម្យចញ្ចា
 សមណុទ្ទេសោ លក្ខន្តិ ភិក្ខុហិ សន្និ ធម្មតតិក្ខុ
 សហសេយ្យំ សាមំ តេ ធុតិ ចរ ចិវ វិទស្សតិ ។

[២៨៥] យោ មនាតិ យោ យាចិសោ ។ ចេ ។

ភិក្ខុតិ ។ ចេ ។ អយំ ឥមស្មី វាត្ថុ អនិច្ចេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ជាតាតិ ជាម សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ចា វា

តំនិទ្យាយនោះត្រូវតាមនិងសមណុទ្ទេសនោះថា វិវាស្តសមណុ-
 ទ្ទេស អ្នកកុំតាមយ៉ាងនេះឡើយ កុំតាមចង្អុលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ឡើយ ការប៉ាលចង្អុលព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ
 ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនតាមយ៉ាងនេះទេ វិវាស្តសមណុទ្ទេស
 ធម៌តំនិទ្យាយ ដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 ដោយចរិយាយជាច្រើន ធម៌តំនិទ្យាយនោះ គាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់
 បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះគិតតំនិទ្យាយត្រូវតាម
 អស់រំពើវេទន៍ផង ត្រូវតាមអស់រំពើវេទន៍ផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះ
 ឈ្មោះចង្អុល ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សម-
 ណុទ្ទេសនោះ គិតតំនិទ្យាយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា វិវាស្តសម-
 ណុទ្ទេស តាមទាន់ថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវគាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 នោះថាជាសាស្ត្រយល់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសតំនិទ្យាយដទៃនៃវិវាច
 ការដកខ្លួនរួចឯកាសក្រីព័រនិងក្រីព័រជាមួយនឹងគិតតំនិទ្យាយ ការ
 ដកនៅម្លោះមិនមានដល់អ្នកទេ នៃមនុស្សឥតអាយុ អ្នកចូរចៀស
 ចេញទៅ ចូរវិចារទៅ ។

[២៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃធម្មបទិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ដ៏ធំ អីក៏ដឹងហើយខ្លួនឯងក៏

តស្ស អាហារេត្តិ សោ វ អាហារេតិ ។ តថា នាសិតត្តំ ឯវ
 ធាស្ថិតំ ។ សមណុទ្ទេសោ នាម សាមណោ វុទ្ធិតិ ។
 ឧបលាមេយ្យ វាតិ តស្ស បត្ថំ វ ជីវំ វ ឧទ្ទេសំ វ
 មវបុជ្ជំ វ ឧស្សមីតិ ឧបលាមេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឧបជ្ឈាមេយ្យ វាតិ តស្ស តុណ្ហំ វ មត្តិកំ វ ឧត្តកដ្ឋំ
 វ មុទោនកំ វ សាធិយតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 សម្ពុញ្ញេយ្យ វាតិ សម្ពោតោ នាម ទ្វេ សម្ពោតា
 អាមិសសម្ពោតោ ធ ធម្មសម្ពោតោ ធ ។ អាមិស-
 សម្ពោតោ នាម អាមិសំ ទេតិ វ បដិគ្គណ្ហតំ វ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ពោតោ នាម ឧទ្ទិសតិ
 វ ឧទ្ទិសារមេតិ វ ។ បទេធន ឧទ្ទិសតិ វ ឧទ្ទិសារមេតិ វ
 បទេ បទេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តកាយ ឧទ្ទិ-
 សតិ វ ឧទ្ទិសារមេតិ វ អត្តកាយ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ សហ វ សេយ្យំ កម្មេយ្យតិ ឯកច្ឆន្ទ
 ចាសិតតោ សមណុទ្ទេសេ ជិបទ្ធ កិក្ខុ ជិបដ្ឋតិ

កិក្ខុតំវិទ្យាយដទៃប្រាប់កិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យ
 ថា ដែលសង្ឃឱ្យវិចារនោះហើយ គឺសង្ឃឱ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។
 ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណោ ។ ពាក្យថា បក្កៈ
 បក្កាសក្តី គឺកិក្ខុបក្កាសក្តីដោយគិតថា អញ្ជើញឱ្យបក្កាសក្តី ចំរើក្តី
 បាលីក្តី អដ្ឋកថាភ្នំ ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 ឱ្យបរម្មិត្ត គឺកិក្ខុត្រឹមត្រូវនឹងអំណាចក្តី ម្ចាស់ក្តី ឈើស្លូតក្តី ទឹក
 ក្នុងក្តី ហើយសមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 បរិភោគម្ហូបក្តី គឺបរិភោគម្ហូបនោះហើយ បានដល់បរិភោគម្ហូបដោយការ-
 មិស ។ បរិភោគម្ហូបដោយធម៌ ហៅថាបរិភោគម្ហូប ។ ដែលហៅថាបរិ-
 ភោគម្ហូបដោយការមិស គឺកិក្ខុឱ្យអាមិសក្តី ខ្សួលក្តី ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 ដែលហៅថា បរិភោគម្ហូបដោយធម៌ គឺកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេស
 នោះក្តី ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឱ្យស្តាប់ក្តី ។ កិក្ខុសំដែងធម៌ដល់
 សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ពលំ ។ បទ ។ កិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី
 ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្កៈ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ
 ពលំ ។ អក្កៈ ។ ពាក្យថា សាម្រេចកិរិយាដេកនៅម្ហូបក្តី គឺការសម្រេច
 សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិចារនោះបានដេកហើយ កិក្ខុក៏ដេកក្នុងវិបិទប៉ុន្តែ

អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កំតុ ធិបន្ន ធាសិកតោ
 សមណុទ្ទេសោ ធិបន្នតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ
 វ ធិបន្នតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហំគា
 បុទប្បុរំ ធិបន្នតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៩២] ធាសិកតោ ធាសិកតសញ្ញី ឧបលាមេតិ
 វ ឧបដ្ឋាមេតិ វ សម្ពុញ្ជតិ វ សហ វ សេយ្យំ
 កេម្មតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធាសិកតោ វេមតិកោ
 ឧបលាមេតិ វ ឧបដ្ឋាមេតិ វ សម្ពុញ្ជតិ វ សហ វ
 សេយ្យំ កេម្មតិ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។ ធាសិកតោ
 អធាសិកតសញ្ញី ឧបលាមេតិ វ ឧបដ្ឋាមេតិ វ
 សម្ពុញ្ជតិ វ សហ វ សេយ្យំ កេម្មតិ អធាមត្តិ ។
 អធាសិកតោ ធាសិកតសញ្ញី អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 អធាសិកតោ វេមតិកោ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អធា-
 សិកតោ អធាសិកតសញ្ញី អធាមត្តិ ។

ជាមួយ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ កាលបើកំតុផលហើយ សមណុទ្ទេស
 ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសកិរេកនា (វិវា) កំតុនោះត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។
 បូជន៍ទាំងពីរចាត់ កំតុនោះត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ កំតុក្រាតាឡើងហើយ
 ផេកញយ ។ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[២៩៦] សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កំតុសំគាល់
 ថាសង្ឃឲ្យវិនាសហើយរបបបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគម្ហូបក្តី
 សម្រេចកិរិយាផេកម្ហូបក្តី ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃ
 ឲ្យវិនាសហើយ កំតុបានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី
 បរិភោគម្ហូបក្តី សម្រេចកិរិយាផេកម្ហូបក្តី ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុ-
 ទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កំតុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស
 ទៅវិញហើយរបបបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគម្ហូបក្តី សម្រេចកិរិយា
 ផេកម្ហូបក្តី មិនត្រូវអាមត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កំតុ
 សំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិន
 ឲ្យវិនាស កំតុបានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែល
 សង្ឃមិនឲ្យវិនាស កំតុសំគាល់ថាសង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាមត្តិ ។

បាចិញ្ចិយកណ្តុ សប្បណាវត្តិ សមសិក្ខាបទស្ស អនាចរិកា

(២៩៧) អនាមត្តិ អនាសិក្ខាគោតិ ជាធាតុ តំ

ធិដ្ឋី ចធិធិស្សដ្ឋោតិ ជាធាតុ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាធិកម្ម-
កាស្សាតំ ។

សមសិក្ខាបទំ វិជ្ជិតំ ។

សប្បណាវត្តា សន្តមោ ។

តស្សដ្ឋានំ

សត្វច្ចរេសប្បណំ	ឧក្កោនុដ្ឋល្យធាននំ
ឧទរិសតិ សត្វត្ថុ	សរិវធានវរិដ្ឋតំ
ឧត្តត្តកស្សកាស្សាវ ធស	សិក្ខាបទនា ឥមេតំ ។

បាចិញ្ចិយកណ្តុ សប្បណាវត្តិ សិក្ខាបទំ ១១ វារៈវិសមិទ្ធស្រវាចក្តិ

(២៩៨) វារៈវេលមំទ្រវាចក្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)

គិត្តុជីវិថា សមណុទ្ទេសនោសេវិមំទានឱវាស ១ កិត្តុជីវិថាសម-
ណុទ្ទេសនោលរេវជិទិដ្ឋនាវេហិយ ១ កិត្តុក្ក ១ កិត្តុធម៌មហាភិ ១ ។

សិក្ខាបទំ ១១ បឋំ ។

សប្បណាវត្តិ ៧ បឋំ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បណាវត្តិគោតៈ
មាន ១០ សិក្ខាបទនេះគឺ

សត្វច្ចរេសិក្ខាបទ ១	សប្បណាសិក្ខាបទ ១
ឧក្កោសិក្ខាបទ ១	ឧដ្ឋល្យធានសិក្ខាបទ ១
ឧទរិសតិសិក្ខាបទ ១	សត្វសិក្ខាបទ ១
សរិវធានសិក្ខាបទ ១	អវិជ្ជកសិក្ខាបទ ១
កិត្តុសិក្ខាបទ ១	កណ្តាលសិក្ខាបទ ១ ។

សហធម្មិកវគ្គសូត្រ បរិមសិក្ខាបទ៍

[២៩៨] តេជ សមយេន កុត្តោ កកា កោសម្ពិយេ
វិហារតិ យោសិតាមេ ។ តេជ ទោ មជ សមយេន
អាយស្មា ធម្មោ អនាចារំ អាចារតិ ។ កិក្ខុ ឯវហាហំសុ
មា អាវុសោ ចន្ទ ឯវុមំ អតាសិ ធនំ អប្បតិកំ ។
សោ ឯវុវេតិ ន តារាហំ អាវុសោ ឯតស្មី សំគ្គាបនេ
សិក្ខិស្សាមិ យាវ ធម្មំ កិក្ខុំ ឡត្តំ វិនយនំ បរិបុត្តា-
មិតំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ធម្មាយន្តិ
ទិយន្តិ វិហារន្តិ តាវំ ឯ ឆាប អាយស្មា ធម្មោ
កិក្ខុហំ បហធម្មិកំ វុទ្ធានោ ឯវុវេតិ ន តារាហំ
អាវុសោ ឯតស្មី សំគ្គាបនេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ធម្មំ
កិក្ខុំ ឡត្តំ វិនយនំ បរិបុត្តាមិតំ ។ យេ ។ សុទ្ធំ កិក្ខុ
ន្ទំ ចន្ទ កិក្ខុហំ សហធម្មិកំ វុទ្ធានោ ឯវុវេតិ ន
តារាហំ អាវុសោ ឯតស្មី សំគ្គាបនេ សិក្ខិស្សាមិ
យាវ ធម្មំ កិក្ខុំ ឡត្តំ វិនយនំ បរិបុត្តាមិតំ ។

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទ៍ ១

[២៩៨] សមយេនា ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគ កាលធនំនៅ
យោសិតាមេ ទៀចត្រីកោសម្ពិ ។ សមយេនាឯនី ធម្មជីមានាយុ
តែងប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នៃ
តារាហន្ទៈ អ្នកកុំធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ក្នុងដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនគួរទេ ។ ធម្មកិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃតារាហតាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនចាត់សិក្សាសិក្សាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ កិក្ខុតាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ យេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយនោះពោលថាស គំរាបៀល បន្តបន្តិច
ថា ធម្មជីមានាយុ កាលបើកិក្ខុតាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយ
កមិ មិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃតារាហតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាត់
សិក្សាសិក្សាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ យេ ។ ព្រះជីមានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា នៃធម្មៈ ពួក អ្នកឯងកាលបើកិក្ខុតាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ និយាយ (នឹងកិក្ខុតាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នៃតារា-
ហតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាត់សិក្សាសិក្សាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាក
សួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ដ៏តម្លៃឧត្ត ។

សង្ខ កកវតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា កកវ កង ហិ
 ធាម ភ្នំ មោឃបុរស កិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុទ្ធាតោ
 ឃី វត្ថុសំ ឧ តាវហំ អាវុសា ឯតស្មី សិក្ខាបទេ
 សិក្ខាស្សមិ យាវ ធម្មំ កិក្ខុ ឡត្តំ វិធមេធរំ បរិមុទ្ធាមិគំ
 ធនំ មោឃបុរស អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ បសន្ធានំ
 វា កិយ្យោភាគិយ ។ មេ ។ ឃីវា បទ កិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ កិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុទ្ធាតោ ឃី វាធម្យ ឧ តាវហំ អាវុសា
 ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខាស្សមិ យាវ ធម្មំ កិក្ខុ
 ឡត្តំ វិធមេធរំ បរិមុទ្ធាមិគំ ចាចិត្តិយំ ។ សិក្ខាបទេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ អត្ថាភិក្ខុ បរិមុទ្ធិតត្ថំ បរិមុទ្ធាតត្ថំ ។
 អយំ ឥត្ថ សាមិច្ឆិតំ ។

[២៧៧] ហោ ចនាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អធិប្បតោ កិក្ខុតំ ។
 កិក្ខុហិតិ អត្ថាហិ កិក្ខុហិ ។ សហធម្មិកំ ធាម យំ
 កកវតា បញ្ញត្តិ សិក្ខាបទំ ឯត សហធម្មិកំ ធាម ។

ធម្មកិក្ខុក្រាបទូលថា ចរិតគ្រិដ្ឋដ៏មានព្រះភាគ ភិកមេ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
 បានជាគង់នៅឆ្នាសថា នៃមោឃបុរស កាលបើកិក្ខុចាំឯខ្យងនិយាយ
 ពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសា
 ចាំឯខ្យង ខ្ញុំមិនចាត់សិក្សាសិក្សាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់បាទសាក
 សូរិក្ខុវេ នែសណ្តាសដែលទ្រទ្រង់និយាយនៅឡើយ នៃមោឃបុរស
 អំពើនេះ មិនមែនចាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃ ដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លា ឬចាំពួក
 ដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯ
 ខ្យង អ្នកចាំខ្យង ធម្មសំដែងឡើងនូវសិក្សាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុ
 ណាមួយកាលកិក្ខុចាំខ្យង ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោល
 យ៉ាងនេះថា នៃអាវុសាចាំខ្យង ខ្ញុំមិនចាត់ហាសូរិក្ខុវេ នែស
 ណ្តាសដែលទ្រទ្រង់និយាយដល់បណ្តា ខ្ញុំមិនមែនសិក្សាសិក្សាបទនេះដល់ប
 នោះ កិក្ខុនោះស្រែកបង្កចាចិត្តិយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំខ្យង កិក្ខុអ្នកសិក្សា
 គួរមើលឲ្យសំ គួរសាកសួរ គួរពិចារណា ។ នេះជាសាមិច្ឆិកម្ម ក្នុង
 សិក្សាបទនោះ ។

[២៧៨] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្សាបទ
 ទី១ នៃបាតដ៏កណ្តុ ។ ពាក្យថា កិក្ខុចាំខ្យង គឺកិក្ខុចាំខ្យងវេទ ។
 ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្សាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបញ្ញត្តិហើយ សិក្សាបទនោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។

តេជ វុទ្ធាចោ ឯវំ វុទ្ធិ ឯ តាវាហំ អាវុសោ ឯវុស្សី
 សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ ឯញ្ញំ កិក្ខុំ ក្យត្តំ វិទេយ-
 ចំ ចណ្ឌិតំ មេធាវំ ឥហុស្សតំ ធម្មតាវិកំ បរិបុត្តាមិកំ
 កណ្ឌិតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០០] ឧបសម្ពន្ធ ឧបសម្ពន្ធសញ្ញី ឯវំ វុទ្ធិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធ វេមនីតោ ឯវំ
 វុទ្ធិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធ អនុប-
 សម្ពន្ធសញ្ញី ឯវំ វុទ្ធិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អរ្យញ្ញត្ថេន វុទ្ធាចោ វុទ្ធិ ឯ សល្លោកាយ ឯ ទូត-
 ត្ថាយ ឯ តាសាទិកតាយ ឯ អបចយាយ ឯ វិយា-
 ម្ពាយ សំវត្ថុតិ ឯវំ វុទ្ធិ ឯ តាវាហំ អាវុសោ
 ឯវុស្សី សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ ឯញ្ញំ កិក្ខុំ

កិក្ខុនោះ កាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោល
 យ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខែអាវុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាក្នុង
 សិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាសន្តិក្នុងខែ ដែលឈ្មោះថា
 វិទេយនេះ ដូចគ្នាមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សត ជាធម្មតាវិកាទៅឡើយ
 កិក្ខុនោះត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣០១] ឧបសម្ពន្ធ កិក្ខុសំភាសនំ ឧបសម្ពន្ធភិក្ខុមន ហើយ
 ពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ កិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ កិក្ខុ
 សំភាសនំ មិនមែនឧបសម្ពន្ធ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមក្តី
 បាចិត្តិយ។ កិក្ខុកាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិទេយ-
 ចត្តាភិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
 ផ្សេងពីនាគតិលស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់បដិកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីទាំងមកទូទៅសេចក្តីផ្សេងៗ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំទូទៅកិលេសផ្ត
 មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមទេ (ប្រាជ្ញាវៀក) ពោលថា
 ខែអាវុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់

[៣០១] សិក្ខាមាណសិក្ខា សិក្ខាតុល្យាមេន ។ អញ្ញា-
 តត្ថង្គិ ជាធិតត្ថ ។ បរិបុត្តិតត្ថង្គិ ឥន្ទ កណ្ត កម្ម
 ឥមស្ស គោ អន្តោតិ ។ បរិបុត្តិតត្ថង្គិ ចំនួនត្ថ តុល-
 យ៍តត្ថ ។ អយំ តត្ថ សាមីចិត្ត អយំ តត្ថ អនុធម្មតា ។

[៣០២] អនាមត្តិ ជាធិស្សមិ សិក្ខាស្សមិត្ត
 គណតិ ឧប្បត្តកស្ស អាធិតម្មិតស្សតិ ។

បរិបុត្តិត ឥន្ទ ។

[៣០៣] ក្រីវតាគ្យថា អ្នកសិក្សា អ្នកមាឌសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 ឥន្ទសិក្សា ។ ពាក្យថា គូរធីន្ទរូសំ ភិក្ខុនេះ ។ ពាក្យថា គូរសាគ
 ស្ស គិក្ខុសាគស្សថា បតិព្រលោកដ៏ធំរើម ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យ
 នេះមោទសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គូរពិចារណា ភិក្ខុនិក
 គូរថ្វីនី ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិត្តម្នាក់សិក្សាបទនោះ ភិក្ខុនេះ
 តាមទំនៀមក្នុងសិក្សាបទនោះ ។

[៣០៤] ករៈដែលមិនត្រូវគាបភ្លឺ (ក្នុងសិក្សាបទនេះមាន ៣
 យ៉ាង) គឺភិក្ខុគោលថា ខ្ញុំនឹងចឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ ភិក្ខុគោល ១ ភិក្ខុ
 ដើមបញ្ចក្ខិ ។

សិក្សាទី ១ ៤០ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[៣០៣] គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវ សាវត្ថុយំ
វិហារំ ផេតវំ អនាថិយិណ្ឌិកស្ស ពោរមេ ។ គេន
ចោ បន សមយេន ភគវ ភិក្ខុនំ អនេកបរិយា-
យេន វិទយន្តេ គេថេនិ វិទយស្ស វណ្ណំ កាសតិ
វិទយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាតិស្ស អាតិស្ស
អាយស្មតា ឧចាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ។ ភិក្ខុ
ភគវ ចោ អនេកបរិយាយេន វិទយន្តេ គេថេនិ
វិទយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិទយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ
អាតិស្ស អាតិស្ស អាយស្មតា ឧចាលិស្ស វណ្ណំ
កាសតិ មាន មយំ អារុសា អាយស្មតា ឧចាលិស្ស
សង្កេតេ វិទយំ បរិយាប្បណាមាតិ ។ គេ ច ឧប្ប
កំម្ម វេរា ច ធន ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតា
ឧចាលិស្ស សង្កេតេ វិទយំ បរិយាប្បណាមាតិ ។ វាថា
ចព្វត្តិយានំ កំម្មនំ ឯតទយោសំ ឯតរហំ ចោ អារុសា
ឧប្ប កំម្ម វេរា ច ធន ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតា
ឧចាលិស្ស សង្កេតេ វិទយំ បរិយាប្បណាមាតិ សេ

សិក្ខាបទទី២

[៣០៣] សមយាទា ព្រះក្នុងដំណាច់ព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុ
វេរាន របស់គោតម្បណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបត្រីសាវត្ថុ សមយាទានឯង ព្រះ
ដំណាច់ព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិទយកថា សំដែងគុណនៃវិទយ ទ្រង់សំដែង
គុណនៃការរៀនវិទយ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់
ព្រះបាលីដ៏មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដំណាច់ព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិទយកថា ទ្រង់
សំដែងគុណនៃវិទយ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការរៀនវិទយ ទ្រង់
កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះបាលីដ៏មានអាយុ
ដោយបរិយាយជាច្រើន នៃអារុសាទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើងនឹង
រៀនវិទយក្នុងសំណាក់ព្រះបាលីដ៏មានអាយុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ ជាវេរាខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុគុណ្ឌលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិទយ
ក្នុងសំណាក់ព្រះបាលីដ៏មានអាយុ ។ សំដាប់នោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍
ភិក្ខុមាននំខិតផ្សំចុះថា នៃអារុសាទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង ភិក្ខុច្រើន
អង្គ ជាវេរាខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុគុណ្ឌលខ្លះ រៀនវិទយក្នុង
សំណាក់ព្រះបាលីដ៏មានអាយុ បើភិក្ខុទាំងឡាយនេះជាអ្នកចេះស្ទាត់

ទុន្ទាទុទុន្ទកេហិ សិក្ខាបដេហិ ទុន្ទិដ្ឋេហិ យាវនេវ
កុក្កុទ្ធាយ វិហសាយ វិលទាយ សំវត្ថុន្តិកំ សិក្ខា-
បដវិណ្ឌនកេ ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣១៤] យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុនិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិឃ្យនោ ភិក្ខុនំ ។
ចាតិកោតេ ទុន្ទិឃ្យហនេតិ ទុន្ទិស្សន្តេ វា ទុន្ទិសាមេន្តេ
វា សង្ខារយំ វា ករោន្តេ ។ វាវ វនយ្យតិ កំ បដិ-
មេហិ ទុន្ទាទុទុន្ទកេហិ សិក្ខាបដេហិ ទុន្ទិដ្ឋេហិ
យាវនេវ កុក្កុទ្ធាយ វិហសាយ វិលទាយ សំវត្ថុន្តិ-
យេ ឥមំ បរិយាប្បណន្តំ តេសំ កុក្កុទ្ធមំ ហោតិ វិហសា
ហោតិ វិលទា ហោតិ យេ ឥមំ ន បរិយាប្បណន្តំ តេសំ
កុក្កុទ្ធមំ ន ហោតិ វិហសា ន ហោតិ វិលទា ន ហោតិ
អទុន្ទិដ្ឋំ ឥនំ វា អទុន្តហិតំ ឥនំ វា របរិយាប្បតំ^(១)

១ គម្ពីរយុល្លាតត្ថំ ក្នុង ខេត្ត ជំនួញ ។

ក្នុង ១ ព័ន្ធនេះដែលភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទព័ន្ធទ្វាយ
នេះច្រើត្រូវទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត
ដើម្បីសេចក្តីរសេសសាយចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុនារត្រូវអាបត្តិបាធិក្ខិយ
ព្រោះគោលបង្គាប់សិក្ខាបទ ។

[៣១៥] ត្រីនិភាស្យថ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាឯង
សិក្ខាបទទី១នៃបាធិដ្ឋយកណ្តោ ។ ភាស្យថ គោលបើភិក្ខុសំដែងឡើងទៅ
ជាភិក្ខុ គឺគោលបើភិក្ខុសំដែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសំដែងឡើងក្តី
ធ្វើស្វាច្ច័យក្តី ។ ភាស្យថ គោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុណាគោលបង្គាប់
នៃយេផល្លទសម្បទ្ធផង្ហាថា ប្រយោជន៍អ្វីហើយសិក្ខាបទក្នុង ១ ព័ន្ធនេះ
ដែលភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទព័ន្ធនេះច្រើត្រូវទៅដើម្បី
សេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេសសាយចិត្ត
ប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនារមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេសសាយចិត្ត ភិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខា-
បទនេះ ភិក្ខុនារមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត
សេចក្តីរសេសសាយចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសំដែងឡើងក៏
ជាគោរព សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសិក្សាពីការស្តាប់ សិក្ខាបទនេះ

ឥឡូវ វា អនាមិក ឥឡូវ វា វិទ្យោ វា អនុបាយតុ សមេ
វា ភិក្ខុ អបកតត្ថា ហោ ឆ្លង់ ឧបសម្បទ្ធស្ស វិទយំ
វិណ្ឌិតិ អាមត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣៥៥] ឧបសម្បទ្ធន្ទ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ វិទយំ វិណ្ឌិតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធន្ទ វេមតិកោ វិទយំ
វិណ្ឌិតិ អាមត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធន្ទ អនុប-
សម្បទ្ធសញ្ញំ វិទយំ វិណ្ឌិតិ អាមត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
អញ្ញំ ធម្មំ វិណ្ឌិតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស
វិទយំ វា អញ្ញំ វា ធម្មំ វិណ្ឌិតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធន្ទ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធន្ទ វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធន្ទ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

[៣៥៦] អនាមត្តិ ធន វិណ្ឌិតុកាមោ ឥឡំ កាវ
សុត្តន្តេ វា តាជាយោ វា អភិធម្មំ វា បរិយាបុណស្ស
បច្ឆា វិទយំ បរិយាបុណស្សសីតិ កាលាតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាជិតម្មតកស្សាតិ ។

បើមិនមានអ្នកណាជៀនកំណត់ការស្តី សិក្សាបទនេះបើមិនមានអ្នកណា
ជ្រាបកំណត់ការស្តី វិទ្យាបដិសេធ ឆ្លង់ ឧបសម្បទ្ធន្ទ វិទយំ ឧបសម្បទ្ធន្ទ
ដ៏វិស្វាសា ភិក្ខុនោះត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ ។

[៣៥៧] ឧបសម្បទ្ធន្ទ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធន្ទ ហើយកាល
បង្ហាញវិទ្យា ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធន្ទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយកាលបង្ហាញវិទ្យា ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធន្ទ ភិក្ខុសំគាល់
ថា មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ទហើយកាលបង្ហាញវិទ្យា ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុកាលបង្ហាញមិនមែន ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ ភិក្ខុកាលបង្ហាញវិទ្យាភ្នំ
ធម្មិយភ្នំ ចំពោះអនុបសម្បទ្ធន្ទ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ទ
ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធន្ទ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ទ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ទ ភិក្ខុសំគាល់
ថា មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ទ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។

[៣៥៨] វាវេសមិទ្ធិត្រូវតាមភ្នំ (ភិក្ខុសិក្សាបទនេះមាន២យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនខឹងកាលបង្ហាញ ១ ភិក្ខុកាលបង្ហាញចុះអ្នកច្បាប់ៗត្រូវស្រ្តី
ចាំឱ្យយក្តី ភាពចាំឱ្យយក្តី អភិធម្មត្តិ ជាមុនសិន ចាំរៀនវិទ្យា
ជាខាងក្រោយវិញ ១ ភិក្ខុទុក្ខ ១ ភិក្ខុមើមបញ្ញាភ្នំ ១ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ

[៣១៨] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកា សាវត្ថិយំ
 វិហាតំ ជេនវេន អបាជិបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ តេជ
 ទោ មន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អបាជានំ អាជិ-
 ក្ខា អត្តកាណតេជ អាបជ្ជាតំ ជាទទ្ធិតំ ចាតិមោក្ខេ
 ឧទ្ទិស្សនាទេ ឋវំ វេនន្តំ ឥតាទេវ ទោ មយំ ជាតាម
 អយម្បំ តិវ ចម្មោ សុត្តានតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អ-
 ទុឡមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា
 ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិហារេន្តិ តតំ ហិ
 បាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ឋវំ
 វេនន្តំ ឥតាទេវ ទោ មយំ ជាតាម អយម្បំ តិវ ចម្មោ
 សុត្តានតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អទុឡមាសំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិតិ ។ មេ ។ សទ្ធី តិវ គុប្ប ភិក្ខុវេ
 ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ឋវំ វេនន្តំ ឥតាទេវ ទោ
 មយំ ជាតាម អយម្បំ តិវ ចម្មោ សុត្តានតោ
 សុត្តបរិយាបន្នោ អទុឡមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

[៣១៩] សម្មេនាវោ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលឆន្ទៈ
 ត្រូវបាន របស់អនាថិបិណ្ឌិតសម្មី ដ៏ត្រូវសាវត្ថិ ។ គ្រាពោះឆន្ទៈ
 ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុនាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាបាហិយនិកថា ភិក្ខុវាំងឡាយច្បាស់ដឹងថា
 យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិជាយសេចក្តីល្អ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិ-
 មោក្ខ ក៏នាំគ្នាកាលយាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែទីនឹងដឹងសព្វវេន
 ថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងស្តុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុក្ខស
 (ការស្ម័គ្រ) កប់កន្លះវេន ។ ភិក្ខុវាំងឡាយណាជាអ្នកហេតុប្រាជ្ញាភិក្ខុ
 ។ មេ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយនោះកាលតាស ក៏ច្រៀល បន្តបន្ទាប់ថា ពួក
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ប្រើប្រាស់កាលយាង
 នេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែទីនឹងដឹងសព្វវេនថា ធម៌នេះ
 មកហើយក្នុងស្តុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុក្ខសកប់កន្លះវេន
 ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ពួក
 អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាកាលយាងនេះថា
 យើងទាំងឡាយទើបតែទីនឹងដឹងសព្វវេនថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងស្តុត្តៈ
 កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុក្ខសកប់កន្លះវេន ក៏ត្រូវមេធា ។

សព្វ កតកតំ ។ វិសហំ ឡោ កតក កតំ ហំ ជាម
 តុត្ថេ មោយបុរិសា ចាតិមោត្ថេ ឧទ្ទិស្សមាទេ បរំ វគ្គេ
 សនាទេ ចោ មហំ ជាតាម អយម្យំ កិរ ធម្មោ សុត្តា-
 កតោ សុត្តបរិយាយោ អទ្ធិន្ទ្រមាសំ ឧទ្ទិសំ អាតច្ចតិ
 ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ
 បសន្នាទំ វា កិយ្យោភារិយ ។ មេ ។ ឯវិញ បទ
 កិត្តុយ សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យោ យោ បទ កិត្តុ
 អទ្ធិន្ទ្រមាសំ ចាតិមោត្ថេ ឧទ្ទិស្សមាទេ បរំ វគ្គេ
 សនាទេ ចោ អហំ ជាតាម អយម្យំ កិរ ធម្មោ
 សុត្តាកតោ សុត្តបរិយាយោ អទ្ធិន្ទ្រមាសំ ឧទ្ទិសំ
 អាតច្ចតិ ។ តតោ កិត្តុ អញ្ញោ កិត្តុ ជាទេយ្យំ
 ទំសិទ្ធិបុព្វំ សមីទា កិត្តុទា ទ្ធិត្តិក្កត្តុ ចាតិមោត្ថេ
 ឧទ្ទិស្សមាទេ តោ បទ កតោ កិយ្យោតិ ទ ទ
 តស្ស កិត្តុទា អញ្ញាណកោទ មុត្តំ អត្ថំ យញ្ញ
 តត្ថ អាបត្តំ អាបន្នោ តត្ថ យថាធម្មោ តាបតាត្ថា
 ឧត្តរិត្ថស្ស(១) មោហោ អារាហេតថោ តស្ស តេ អារុសោ

ពួកពុទ្ធគ្នងកិត្តុយថា សូមទ្រង់មគ្គាប្រាស ភិកម្ម ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភោគទ្រង់ក៏ដ្បើលថា ម្ចាស់មោយបុរសចាំឱ្យយ អ្នក
 ចាំឱ្យយកាលកិត្តុកំពុងសំដែងបាតិមោត្ថ មិនស្មាននឹងមកកាលយ៉ាងនេះ
 ថា យើងចាំឱ្យយទើបវិនិច្ឆ័យក៏ក្នុងកាលកំពុងនេះថា ធម៌នេះមកហើយ
 ក្នុងសុត្ត កប់ចូលហើយក្នុងសុត្ត មកកាន់ទទួលរាល់កន្លែង ម្ចាស់
 មោយបុរសចាំឱ្យយ កំពើទេមិនមែនតែម្នាក់ផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឱ្យជ្រះថ្លា ឬតែម្នាក់ផងដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យទើបតែជ្រះថ្លាវិញនេះ
 ។ មេ ។ ម្ចាស់កិត្តុចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយកម្ចាស់ដែលឱ្យនិម្មិតសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា កិត្តុណាមួយ កាលកិត្តុកំពុងសំដែងបាតិមោត្ថរាល់កន្លែង
 នេះ ហើយកាលយ៉ាងនេះថា ថ្មីទើបវិនិច្ឆ័យក៏ក្នុងកាលកំពុងនេះថា ឱ្យថា
 ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្ត កប់ចូលហើយក្នុងសុត្ត មកកាន់ទទួលរាល់
 កន្លែង ។ បើកិត្តុចាំឱ្យយដទៃនឹងឱ្យកិត្តុនោះថា កិត្តុនេះធ្លាប់អត្ថុយ
 ស្តាប់បាតិមោត្ថ ដែលកិត្តុសំដែងអស់វាទើបដឹងហើយ នឹងកាលទៅ
 ថ្មីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីច្រើន(ចាកអាបត្តិ) ដោយអាត្មាដែល
 មិនដឹងមិនទាន់ដល់កិត្តុនោះទេ កិត្តុនោះត្រូវតែចង្អុល ក្នុងរឿងនិកាយា
 នោះ សេចក្តីច្បាញនឹងកិត្តុនោះឱ្យធ្វើនូវអាបត្តិទៅ ដោយគួរតាមធម៌
 ម្យ៉ាងទៀត ក៏ថ្វីបើកាលហៅកេរ្តិ៍មកដល់កិត្តុនោះថែមទៀតថា ម្ចាស់

ធម៌ត្ថិយកល្យាណ សហធម៌កល្យាណ គតិយសិប្បកល្យាណ ចក្ខុវិស័យ

អណាគា គស្ស តេ ធុល្លង្គំ យំ ភ្នំ ចាតិមោក្ខេ
ឧទ្ទិស្សមាទេ ន សាធុតំ អដ្ឋិកត្វា មនសិករោ-
សិកេ ។ ឥតំ តស្មី មោហនកោ ចាតិភ្នំយន្តិ ។

[៣០៨] យោ មនាតំ យោ យានីសោ ។ មេ ។

ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
អទ្ធិស្សមាសន្តិ អទ្ធិចោសនីកំ ។ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្ស-
មាទេតិ ឧទ្ទិស្សន្តេ ។ ឯវំ វនេយ្យាតិ អនាចារំ អាចរិក្ខា
អត្តាណកេន អាចន្ទាតិ ជាទន្ធិតិ ចាតិមោក្ខេ
ឧទ្ទិស្សមាទេ ឯវំ វនេតិ ឥនាទេ ទេ អនំ ជាធម៌
អយម្យំ តិវ ធម្មោ សុត្តានកោ សុត្តន្តយាយោន្តោ អទ្ធិស្ស-
មាសំ ឧទ្ទេសំ អាចន្តតិកិ អាចន្តិ ធុត្តនស្ស ។

ធម៌ត្ថិយកល្យាណ សហធម៌កល្យាណ សិប្បកល្យាណ ៣ សេចក្តីចក្ខុវិស័យ

ភាវិសា (ភាវនៈ) មិនជាលាភរបស់អ្នកឯងទេ អ្នកឯងបានទទួល
ភាគីកំ ដោយហេតុថា កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខេ អ្នកមិនបាន
ធ្វើទុក្ខកម្មចិត្តឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាភាវិក្ខុជាចិត្តឲ្យ
គោរពភិក្ខុ(ធ្វើឡើងនោះ (ធ្វើហើយ) ។

[៣០៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹងសិក្ខា-

ចរទី១ នៃបាវនីកកល្យាណ ។ ពាក្យថា កាលភិក្ខុនេះ ភិក្ខុវិស័យបោសថ ។
ពាក្យថា កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខេ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុង
ស្ម័គ្របាតិមោក្ខេ ។ ពាក្យថា កាលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណា
ប្រព្រឹត្តអនាមហិយត្រាថា ភិក្ខុកំពុងឲ្យយន្តដឹងថា យើងត្រូវ
ភាវិក្ខុដោយអាការបរិទេស កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខេ ភិក្ខុនោះ
កាលយ៉ាងនេះថា មិនមែនជាទីដឹងឲ្យដឹងទេ ពួកវាមិនមែនហើយ
ក្នុងស្តុក្ខៈ ក្នុងចូលហើយក្នុងស្តុក្ខៈ មកតាមទំនួលរបស់ភិក្ខុនេះថា ភិក្ខុ
នោះត្រូវភាវិក្ខុក្នុង ។

[៣០៨] តញ្ចេតិ មោហេតុកាមំ កំត្តំ អញ្ចេ
 កំត្តំ ជាឈ្មោះ ចំណុចបញ្ចំ ឥតិយា កំត្តុយា ធូតិកត្តុ
 ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ តោ បទ វាណា កិយ្យោតិ
 ន ធន តស្ស កំត្តុយោ អត្តាលាភេទ មុតិ អត្តិ យេត្ត
 តត្ថ អាចត្តំ អាចន្តោ ឥត្ថំ យថាធម្មោ តាវេតត្ថោ
 ធូតិកត្តុ មោហោ អាហេយេតត្ថោ ។ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចាវ
 អាហេយេតត្ថោ ។ ឡាត្តន កំត្តុយា បដិច្ចាលទេ សាដ្ឋោ
 ញាបេតត្ថោ សុណាតុ មេ កន្លៃ សាដ្ឋោ អយំ ឥត្តន្តា
 មោ កំត្តុ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ន សាតុតំ អដ្ឋ
 តត្ថា មនសំករោតិ ។ យេនិ សាដ្ឋស្ស មត្តតត្ថំ
 សាដ្ឋោ ឥត្តន្តាមស្ស កំត្តុយោ មោហំ អាហេយេយ្យ ។
 ឯវត្ថុ ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លៃ សាដ្ឋោ អយំ
 ឥត្តន្តាមោ កំត្តុ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ន សាតុតំ
 អដ្ឋតត្ថា មនសំករោតិ ។ សាដ្ឋោ ឥត្តន្តាមស្ស

[៣០៨] ភាស្យថា បើ(កំត្តុចំណុចយេនិវត្តន៍) ទូរកិច្ចាវ
 សេចក្តីថា កំត្តុចំណុចយេនិវត្តន៍ធូតិកត្តុ(ប្រាជ្ញាទូរសេចក្តីវត្តន៍ថា កំត្តុ
 នេះព្រមអង្គិយ (ស្តាប់) បាតិមោក្ខេឈ្មោះកំត្តុសំដែងអស់វាចាបើដឹងហើយ
 នឹងរោលទៅទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីច្រើន (ចាកអាចត្តិ)
 ដោយអាការៈដែលមិនដឹងមិនមានដល់កំត្តុនោះទេ កំត្តុនោះត្រូវអាចត្តិណា
 ក្នុងរឿងនាព្រះនោះ សង្ឃតប្បញ្ញាតិកំត្តុនោះទៀតទូរកំត្តុនោះ ដោយ
 ត្រូវតាមទម្ងន់ ម្យ៉ាងទៀតធម្មប្បវេណីសេចក្តីវត្តន៍ និមោហាកេមន្តដល់
 កំត្តុនោះវេទនាទៀត ។ ម្ចាស់កំត្តុចំណុចយេនិវត្តន៍ មោហាកេមន្ត
 ក្នុងទៀតយ៉ាងនេះ ។ កំត្តុដែលជាអស្ចារ្យស អត់អាច ធម្មប្បញ្ញាតិសង្ឃ
 ឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កំត្តុនេះឈ្មោះ
 នេះ កាលកំត្តុកំត្តុសំដែងបាតិមោក្ខេ មិនបាច់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យសាម្រេច
 ប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ បើមោហាកេមន្ត មានការដឹងមត្តដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បវេណីមោហាកេមន្ត ដល់កំត្តុឈ្មោះនេះ ។
 នេះជាពាក្យប្រកាសឱ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កំត្តុនេះឈ្មោះនេះ កាលកំត្តុកំត្តុសំដែងបាតិមោក្ខេ មិន
 បាច់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យសាម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះសង្ឃតប្បវេណី

ចាត់តាំងយកស្រុក សហគម្មីកវត្តស្នួរ គង្គិយសិក្ខាបវស្ស អាចារ្យវិចិត្រ

ភិក្ខុដោ មោហតំ អាហោចតំ ។ យស្សយស្សតោ ទមតិ

ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុដោ មោហស្ស អាហោចតំ សោ

តុល្លាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ កាលេយ្យ ។ អាហោ

ចំភោ សាដ្ឋេច ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុដោ មោហោ ។

ទមតិ សស្សស្ស តស្ថា តុល្លា ។ វិវាមតំ ធារយាមិតំ ។

[៣១១] អតារោចិតេ មោហោ មោហោតំ អាមត្តិ

ទុក្ខឥស្ស ។ អាហោចិតេ មោហោ មោហោតំ អាមត្តិ

ចាត់តាំងយស្ស ។

[៣១២] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កេសញ្ញំ មោហោតំ

អាមត្តិ ចាត់តាំងយស្ស ។ ធម្មកក្កេ វេសតិកោ មោហោតំ

អាមត្តិ ចាត់តាំងយស្ស ។ ធម្មកក្កេ អធម្មកក្កេសញ្ញំ

មោហោតំ អាមត្តិ ចាត់តាំងយស្ស ។ អធម្មកក្កេ

ចាត់តាំងយកស្រុក សហគម្មីកវត្ត សិក្ខាបវស្ស ៣ វិវាដិស្សត្រូវអាចត្តិ

មោហារោចិត្តកម្មផលភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោចិត្តកម្មផលភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះគួរដល់លោកដ៏មានកាយុអន្តរិកា លោកដ៏មានកាយុអន្តរិកា
នោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានកាយុអន្តរិកា លោក
ដ៏មានកាយុអន្តរិកានោះគប្បីរកាលឡើង ។ មោហារោចិត្តកម្មសង្ឃបាទារីក
ឡើងហើយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោចិត្តកម្មនេះសមគួរ
ដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហារោចិត្តកម្ម
នេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣១៣] កាលមោហារោចិត្តកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើ
ភិក្ខុត្រូវធ្វើវេទ្ទិក ត្រូវអាចក្តីទុក្ខជ ។ កាលមោហារោចិត្តកម្មសង្ឃលើក
ឡើងហើយ ភិក្ខុនោះត្រូវធ្វើវេទ្ទិកទៀត ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣១៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយ
ធម៌ ហើយត្រូវធ្វើវេទ្ទិក ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយត្រូវធ្វើវេទ្ទិក ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កម្ម
ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រូវធ្វើ
វេទ្ទិក ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា

ឧបត្ថម្ភសក្ខី អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។ អធម្មតាប្ប
 វេមតិកោ អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។ អធម្មតាប្ប អធម្ម-
 តាប្បសក្ខី អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។

[៣១២] អធម្មតា ១ វិភាជន សុត្តំ ហោតិ
 ឧបត្ថម្ភសក្ខី វិភាជន សុត្តំ ហោតិ ឧបត្ថម្ភសក្ខី-
 តាប្បសក្ខី ឧបត្ថម្ភសក្ខី អាបត្តិ ឧត្តរស្ស ។

និយមន្ត្រី ១

ឧបត្ថម្ភសក្ខី ហោតិ (វិភាជន) ត្រូវតាមតួក្នុង ។
 ឧបត្ថម្ភសក្ខី ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមតួក្នុង ។
 ឧបត្ថម្ភសក្ខី ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមតួក្នុង ។
 ឧបត្ថម្ភសក្ខី ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមតួក្នុង ។

[៣១២] វិភាជនសក្ខី (ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ) គឺ
 ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ
 ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ
 ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ ត្រូវតាមសេចក្តីសន្សំ

សិក្សាបទ ១២២ ។

បត្តសុក្ខបទ .

[៣០៣] ភេទ សមយេន កុដ្ឋោ ភគវា សាវត្ថុយំ
វិហាតំ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។ ភេទ
ទោ មន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុម្មតា អនត្ត-
មថា សត្តសាវត្ថិយានំ ភិក្ខុនំ បហារំ ធម្មតំ ។ ភេ
រោធន្តំ ។ ភិក្ខុ វិហាតំសុ តិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ
រោធជាតំ ។ ឥមេ អាវុសោ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុម្មតា
អនត្តមថា អម្ពាតំ បហារំ ធម្មតិ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ ភេ ទស្សយន្តំ ចិយន្តំ វិហាធន្តំ តាជំ
ហិ ធាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុម្មតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ
បហារំ ធម្មត្ថិយនំ ។ បេ ។ សច្ចំ កំរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
កុម្មតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ បហារំ ធម្មតំ ។ សច្ចំ
ភគវាតំ ។ វិគាហិ កុដ្ឋោ ភគវា តាវំ ហិ ធាម
តុម្ហេ ហោយបុរិសា កុម្មតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ បហារំ
ធម្មតំ ធម្មតំ ហោយបុរិសា អប្បសន្នានំ កំ បសាធាយ

សិក្ខបទ ៤

[៣១៣] សមយាទា ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
គ្រួសារនេះ យេសវនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតគ្រងសាវត្ថី ។ ត្រាវនាឯង
ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុគ្រាធន៍ ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុ
(ភិក្ខុមានពួក១៧) ។ សត្តសាវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឮយំនេះថា ខ្មាលអាវុសា អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វី
បានយំ ។ ពួកសត្តសាវត្ថិយភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្មាលអាវុសា ពួកធម្មត្ថិយ-
ភិក្ខុទាំងនេះគ្រាធន៍បានឲ្យប្រហារដល់ពួកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលពោល កិរវៀល
បន្តបន្តប្រាប់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងគ្រាធន៍ ហើយទៅប្រហារភិក្ខុ
ទាំងឡាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះមុនីមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ខ្មាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយគ្រាធន៍ ហើយនាំគ្នាប្រហារភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុតាមទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់កិរវៀលថា
ខ្មាលហោយបុរិសាទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងគ្រាធន៍ ហើយនាំគ្នា
ប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយទេ ខ្មាលហោយបុរិសាទាំងឡាយ អំពើខេមិននាំ

បសន្ធានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវេក្ខ បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បទ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស កុប្បតោ អនត្តមទោ បហាវំ ននេយ្យ
 ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣០២] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថុ អនិប្បេតា
 ភិក្ខុតំ ។ ភិក្ខុស្សាតិ អត្ថស្ស ភិក្ខុស្ស ។ កុប្បតោ
 អនត្តមទោតិ អនត្ថិកោ អាហាតចិត្តា វិសជាតោ ។
 បហាវំ ននេយ្យតំ កាយេន វា កាយេប្បដិសន្ធន វា
 ចិស្សត្តិយេន វា អន្តបសោ ឧប្បលមត្តេនបិ បហាវំ
 ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៣] ឧបសម្ពន្ធ ឧបសម្ពន្ធសញ្ញំ កុប្បតោ
 អនត្តមទោ បហាវំ ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧប-
 សម្ពន្ធ វេមតិកោ កុប្បតោ អនត្តមទោ បហាវំ ទេតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធ អនុបសម្ពន្ធសញ្ញំ
 កុប្បតោ អនត្តមទោ បហាវំ ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អនុបសម្ពន្ធស្ស កុប្បតោ អនត្តមទោ បហាវំ ទេតិ

ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកផនវិសមិទគាន់ជ្រះថ្លា ឬតំពួកផនវិសមិទគាន់ជ្រះថ្លាហើយ
 ឲ្យចំរើកត្រជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 នប្បិសំផនឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្រោធទីផ
 ហើយឲ្យប្រហារដល់ភិក្ខុផងក្នុង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣០៤] ត្រីជាក្សត្រ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាគង
 សិក្ខាបទ ១ នៃបាវចនកណ្ត ។ កាត្យា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ផង ។ កាត្យា ក្រោធទីផ សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រឹមត្រូវ មានចិត្ត
 ភ័ក្ត្រ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ។ កាត្យា ឲ្យប្រហារ ភិក្ខុប្រហារដោយកាយក្តី
 ដោយត្រង់បំផ្លាញកាយក្តី ដោយត្រង់ប្រាប្បចាសក្តី ដោយហោចទៅ
 សូម្បីតាមដោយស្វ័កត្រលិក ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣០៥] ឧបសម្ពន្ធ^(១) ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្ពន្ធ ហើយក្រោធទី
 ផឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ហើយក្រោធទីផឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្ពន្ធ^(២) ហើយក្រោធទីផឲ្យប្រហារ ត្រូវអា-
 បត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រោធទីផ ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្ពន្ធ

១ ធានដល់ភិក្ខុ ។ ២ ធានដល់ដំណើរនៃពាក្យ ។

បាចិត្តិយកណ្តោ សហទន្ធានុស្ស ចន្ទនិស្សាទស្ស អនាចន្តវាចា

អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញា
អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេទនាតោ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

[៣០៦] អនាចត្តិ គេខន្តិ វិរោមិយមា.នា ខោត្តា-
ដិប្បាយោ បមាវ ទេតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកប្បិកស្សតិ ។

ចន្ទនិស្សាទ ទំនៀង ។

បាចិត្តិយកណ្តោ សហទន្ធានុស្ស សិក្ខាទទិ ៤ វាវដិលមិទ្ធរូបិលចត្តិ

ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំណាស់ថា ឧបសម្បទ្ធ ត្រូវអាចត្តិ
ទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឲ្យប្រហារ)
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំណាស់ថា អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។

[៣០៦] វាវដិលមិទ្ធរូបិលចត្តិ (ភិក្ខុសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយ ព្រឹត្តាប្រិទ្ធ ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងឲ្យ
ទ្រទ្រង់កិច្ចប្រហារទៅវិញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម្បីចញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាទទិ ៤ ០៥ ។

បញ្ចមសំក្តាបទំ

[៣១៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន ឆន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ កុម្ភិកា អនត្តមថា
សត្តសាវត្ថិយាធំ ភិក្ខុធំ តលសត្ថិកំ ឧត្តិវន្តិ ។ តេ
បហាសមុទ្ធិតា រោធន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវាមាសុ កិស្ស
តុម្ហេ អារុសោ រោធមាតិ ។ ឥមេ អារុសោ ឆន្ទត្ថិយា
ភិក្ខុ កុម្ភិកា អនត្តមថា អម្ពាតំ តលសត្ថិកំ ឧត្តិ-
វន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
ទិយន្តិ វិហារេន្តិ កដំ ហិ ធាម ឆន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ កុម្ភិកា
អនត្តមថា^១ ភិក្ខុធំ តលសត្ថិកំ ឧត្តិវស្សន្តិ ។ មេ ។
សច្ចំ កំរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ កុម្ភិកា អនត្តមថា ភិក្ខុធំ
តលសត្ថិកំ ឧត្តិវាតិ ។ សច្ចំ កកាតិ ។ វិហារិ
ពុទ្ធា កកា កដំ ហិ ធាម តុម្ហេ មោយមុសិសា
កុម្ភិកា អនត្តមថា ភិក្ខុធំ តលសត្ថិកំ ឧត្តិវស្សន្តិ

១ ឆន្ទនេ សត្តសាវត្ថិយាធំ ពន្លឺ ពោធិក ឆ្នាំ ។

សំក្តាបទី ៥

[៣១៨] សមយេនា ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភោគ កាលនឹងនៅក្នុង
ជេតវន យេសំអនាថបិណ្ឌិកសេន្តិ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ត្រាខាងនេះ ពួក
ឆន្ទត្ថិយកុម្ភិកាគ្រាឆន្ទិ ហើយនាំលំពែងជិតបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្តសា-
វត្ថិយកុម្ភិកា(ឬគាតាដើម្បីដឹងនឹងវាយ) សត្តសាវត្ថិយកុម្ភិកាទាំងនោះទើបតែ
នឹងរួចដំប្រហារមេកាយ (មានសេចក្តីភិតភ័យ) ដំនាញយំ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបាទសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកអ្នកយំ ។
សត្តសាវត្ថិយកុម្ភិកាឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ឆន្ទត្ថិយកុម្ភិកាទាំងនេះគ្រាឆន្ទិ
ហើយនាំបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ ចេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមោលមោសាដ៏រៀល
បន្ទុះបង្ហាប់ថាពួកឆន្ទត្ថិយកុម្ភិកាទាំងនេះគ្រាឆន្ទិហើយនាំបាតដៃឡើងដូច
ជាលំពែងសំដៅភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ ចេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភោគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយគ្រាឆន្ទិ ហើយនាំបាតដៃឡើង
ដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆន្ទត្ថិយកុម្ភិកាទាំង
ស្រុងទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភោគ
ទ្រង់តែងរៀលថា ម្ចាស់មោលមោសាទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងបិណ្ឌុច្ឆេទ
គ្រាឆន្ទិ ហើយនាំបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ

ចាត់តាំងយក សហមន្ត្រីស្តី ចក្ខុវិស័យស្តី ចក្ខុវិស័យ

ចាត់តាំងយក សហមន្ត្រីស្តី សំណួរទី ៥ សេចក្តីចក្ខុវិស័យ

នេះ មោឃៈចុះសា អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
បសន្ធានំ វា កិយ្យោភាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ មន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាមនំ ឧត្តិសេយ្យាដ យោ មន
កិក្ខុ កិក្ខុស្ស កុប្បតោ អនុត្តមនោ តលសន្តិកំ
ឧត្តិសេយ្យ ចាត់តាំងយក ។

នេះមោឃៈចុះសា អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
ដែលមិនបានដឹងថា ឬនាំឲ្យកើតឡើងដល់ដឹងថា ឲ្យដឹងពីក្នុងដឹងថា
ឲ្យដឹង ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
នាំសិក្ខាមន្ត្រីនេះយកនេះថា កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
លំដាប់គឺបានដឹងដល់ដឹងកិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ ។

(៣១៥) យោ មនាទិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុវេ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិច្ចេតោ កិក្ខុវេ ។
កិក្ខុស្សនំ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ កុប្បតោ អនុត្តមនោ
អនកិក្ខុ អាហាវចិត្តោ ទិលដាតោ ។ តលសន្តិកំ
ឧត្តិសេយ្យាតិ កាយំ វា តាយច្បង់តង្គំ វា អនុមសោ
ឧប្បលមន្តិមំ ឧប្បាវតិ អាចត្តិ ចាត់តាំងយក ។

(៣១៥) ត្រង់នាក្យថា កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
បទទី ១ នៃបាវចនាស្តី ។ នាក្យថា សំដៅកិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
ដឹង ។ នាក្យថា ក្រាវចនា គឺមានចិត្តមិនក្រៃលក់ មានចិត្តក្រៃលក់
មានចិត្តដឹង ។ នាក្យថា ជាឲ្យដឹងឲ្យលំដាប់គឺបានដឹង សេចក្តីថា
កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ ក្រាវចនា ឲ្យដឹង ដោយហោចហៅ
សូម្បីតែស្តីច្រើន ត្រូវអាចក្តីបានដឹង ។

(៣១៦) ឧបសម្បទ្ធី ឧបសម្បទ្ធីសញ្ញា កុប្បតោ
អនុត្តមនោ តលសន្តិកំ ឧត្តិសេយ្យាតិ អាចត្តិ ចាត់តាំងយក ។
ឧបសម្បទ្ធី វេមនិកោ កុប្បតោ អនុត្តមនោ តល
សន្តិកំ ឧត្តិសេយ្យាតិ អាចត្តិ ចាត់តាំងយក ។ ឧបសម្បទ្ធី
អនុបសម្បទ្ធីសញ្ញា កុប្បតោ អនុត្តមនោ តលសន្តិកំ
ឧត្តិសេយ្យាតិ អាចត្តិ ចាត់តាំងយក ។ អនុបសម្បទ្ធីសញ្ញា

(៣១៦) ឧបសម្បទ្ធី កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
នាំលំដាប់គឺបានដឹងឲ្យដឹង ត្រូវអាចក្តីបានដឹង ។ ឧបសម្បទ្ធី កិក្ខុវេ
សេចក្តីស្មើគ្នា ដោយក្រាវចនាគឺនាំលំដាប់គឺបានដឹង ត្រូវអាចក្តី
បានដឹង ។ ឧបសម្បទ្ធី កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
នាំលំដាប់គឺបានដឹងឲ្យដឹង ត្រូវអាចក្តីបានដឹង ។ កិក្ខុវេ ឥមំ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ

ក្រុមប្រឹក្សា អនុបសម្បទ កលសត្តិកំ ឧត្តរតិ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ ឧបសម្បទសត្តិ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ វេសតិកោ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 អនុបសម្បទ អនុបសម្បទសត្តិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

[៣២១] អនាបត្តិ កេណិ វិហាប័យមាធា
 មោត្តាជិច្ចាយោ កលសត្តិកំ ឧត្តរតិ ឧត្តរតិស្ស
 អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ពក្កមស្សត្ថេនំ និដ្ឋិតំ ។

អនុបសម្បទ ហើយចាស់តែងតែបាត់ដៃច្រើន (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។
 អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាបសម្បទ (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 អនុបសម្បទ (ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។

[៣២១] វារៈដែលមិនត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសំគាល់នេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុដែលឧបាសម្បទប្រើប្រាស់ហើយមានសេចក្តីជ្រាបដឹងម្យ៉ាងទៀត
 រួចខ្លួនក៏ចាស់តែងតែបាត់ដៃច្រើន ១ ភិក្ខុគួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សំព្វាទំ ៤ ចប់ ។

ធម្មសិក្ខាបទ

[៣២០] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
 វិហាតំ ជេតវិនេ អបាជបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេជ
 ចោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្ពលកោន
 សង្ឃានិសេសេន អនុត្តិសេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា
 ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ តតំ ហិ ឆាម
 ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្ពលកោន សង្ឃានិសេសេន
 អនុត្តិសេស្សន្តិកំ ។ យេ ។ សច្ចំ តេវ គុម្ភេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុំ អម្ពលកោន សង្ឃានិសេសេន អនុត្តិសេថាតិ ។
 សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភគវា តតំ ហិ
 ឆាម គុម្ភេ មោយបុរិសា ភិក្ខុំ អម្ពលកោន សង្ឃានិ-
 សេសេន អនុត្តិសេស្សថ ធម្មតំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្នាធំ វា បសាធាយ បសន្នាធំ វា ភិយេកាកាយ

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគ កាលធនំនៅវត្ត
 ជេតវិនេ យេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋំ ដិតក្រិនិសាវត្ថិ ។ ព្រះនារោង ពួកពុ-
 ត្ថិយភិក្ខុនាំគ្នាភំចាតំ (តិចាទ) ភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសសមិទ
 មានម្ហូប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាជ្ញាគិត ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយនោះគោរពសេចក្តី គំរើង្រិល ចម្រុះបង្កប់ថា ពួកពុត្ថិយភិក្ខុមិនគួរ
 នឹងចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសសមិទមានម្ហូបសារ ។ យេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្រាប់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយ
 ចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសសមិទមានម្ហូប ពិតមែនឬ ។ ពួក
 ពុត្ថិយភិក្ខុទូលថា សូមត្រឡប់សួរព្រះបាទ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តប្រៀបថា ម្ចាស់មោយបុរេសាទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង
 មិនគួរនឹងចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសសមិទមានម្ហូបទេ ម្ចាស់
 មោយបុរេសាទាំងឡាយ អំពីនេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំងឡាយដែល
 មិនចាត់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកផងដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យនឹកតែជ្រះថ្លារឿងទេ

។ បេ ។ ឃី ។ បេ ។ ចន ។ ចិត្ត ។ កំម ។ សិក្ខាបដិ ។ ឧត្តសេយ្យាដ
យោ បេ ។ ចិត្ត ។ ចិត្ត ។ អម្ពលកោ ។ សង្ខារិសេសេន
អនុត្តសេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣២២] យោ បចាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
ចិត្តាតិ ។ បេ ។ អយំ ។ ឥមស្មី អន្តេ ។ ធម្មតោ ។ ចិត្តាតិ ។
ចិត្តន្តិ អញ្ញំ ។ ចិត្តន្តិ ។ អម្ពលតំ ។ បាម ។ អនិច្ចំ អស្មតិ
អបរិសន្តិ ។ សង្ខារិសេសេនាតិ កោសន្តិ អញ្ញតេ ។
អនុត្តសេយ្យាតិ ចោទេតិ ។ ចោទាមេតិ ។ អាចត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៣] ឧបសម្ពន្ធ ឧបសម្ពន្ធសញ្ញំ អម្ពលកោ
សង្ខារិសេសេន អនុត្តសេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្ពន្ធ វេទនិកោ អម្ពលកោ ។ សង្ខារិសេសេន
អនុត្តសេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធ អនុ
បសម្ពន្ធសញ្ញំ អម្ពលកោ ។ សង្ខារិសេសេន អនុត្ត
សេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាចារិបត្តិយា ។
ធិដ្ឋិបត្តិយា ។ អនុត្តសេតិ អាចត្តិ ធុត្តាស្ស ។

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុបាទិទ្បាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុផងនាដោយអាចត្តិសន្ធិវិសេស
មិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២៤] ត្រង់ភាគរាង ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាភ្នំ
សិក្ខាបទទី១ ខែប្រាជ្ញាបណ្ណ ។ ភាគរាង ភិក្ខុផងនា គឺភិក្ខុផង ។ ដែល
ហៅថា មិនមានមូល គឺអាចត្តិសន្ធិវិសេសដែលខ្លួនមិនបាទាបើក្ស
មិនបាទពុំ មិនបាទស្រ្តីស ។ ភាគរាង ដោយអាចត្តិសន្ធិវិសេស
គឺបណ្តាសន្ធិវិសេសទាំង១៣ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ។ ភាគ
រាង ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុនោះមិនដឹង ប្រើគេច្បាចោទក្តី ត្រូវអាចត្តិ
បាចិត្តិយ ។

[៣២៥] បេសម្ពន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្ពន្ធ ហើយចោទ
ដោយអាចត្តិសន្ធិវិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាចត្តិសន្ធិវិសេសមិនមាន
មូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្ពន្ធ
ហើយចោទដោយអាចត្តិសន្ធិវិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុចោទដោយការបារម្ភក្តី ដោយចំដើមក្តី ត្រូវអាចត្តិក្នុង ។

បាច់ផ្ទុយកស្កា សហធម្មតាវិស្វស្ស ផ្ទៀងផ្ទាត់ស្ស អតាបដ្ឋិវាហ

អនុបសម្បទ្ធ អនុទ្ធីសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធ ថេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣២២] អនាបត្តិ តថាសញ្ញា ចោទេតិ វា ចោទា-
ថេតិ វា ឧដ្ឋក្កកស្ស អាទិកាម្មតកស្សាតិ ។

ផ្ទៀងផ្ទាត់ ផ្ទៀង ។

បាច់ផ្ទុយកស្កា សហធម្មតាវិស្វស្ស សិក្ខាបទទី ៦ វិវាទសទីឡក្កវិភាគទី

កិក្ខុបោទអនុបសម្បទ្ធ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ កិក្ខុសំគាល់ថា
ឧបសម្បទ្ធ (ហើយចេញ) (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ កិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ កិក្ខុសំគាល់ថាអនុ-
បសម្បទ្ធ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣២២] វិវាទសទីឡក្កវិភាគ (ក្នុងសិក្ខាបទទី១២១ យ៉ាង)
កិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ពិតមែនហើយចេញឯងក្តី ច្រើនឲ្យចេញក្តី ១
កិក្ខុ ១ កិក្ខុមិមបញ្ញា ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ រាប់ ។

សត្តមសិក្សាបទី

[៣២៥] តេជ សមយេន តុទ្ធោ កតវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិកស្ស អាពមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សត្តាសវត្ថិយាចំ
ភិក្ខុចំ សព្វំចុ កុក្កុចំ ឧបទហន្តិ កតវតា អាវុសោ
សំគ្គាបទំ បញ្ញត្តំ ច ឧទវិសតិវស្សា បុគ្គលោ ឧប-
សម្មាទេតទ្វេតិ តុម្កេ ច ឧទវិសតិវស្សា ឧបសម្មា
តាច្ចំ ទោ តុម្កេ អនុបសម្មាតិ ។ តេ រោទន្តិ ។
ភិក្ខុ ឯវាហស្ស តិស្ស តុម្កេ អាវុសោ រោទជាតិ ។
នមេ អាវុសោ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អម្ពាតំ សព្វំចុ កុក្កុចំ
ឧបទហន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាទេន្តិ កាជំ ហំ ជាម ធម្មត្ថិយា
ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុចំ សព្វំចុ កុក្កុចំ ឧបទហស្សន្តិ ។ យេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្កេ ភិក្ខុវ ភិក្ខុចំ សព្វំចុ កុក្កុចំ

សិក្សាបទទី ៧

[៣២៨] សម័យនោះ ព្រះកេតុដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងជននៃ បេសកទានបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រង់សាវត្ថិ ។ ព្រះនាងនិង
ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់សង្ស័យគិតដល់ពួក
សត្តសេដ្ឋិយភិក្ខុជា ម្ចាស់អាវុសោ សំគ្គាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តទុកហើយថា ពួកសមានផ្ទាំងយក៦០ សង្ស័យមិនប្រៀបសម្បទា
ឡើយ ចំណែកពួកលោកមានអាយុមិនទាន់ដល់៦០ ឆ្នាំមកទទួលរូប-
សម្បទា ពួកលោកមិនមែនជាឧបសម្មន្ទទេដឹង ។ សត្តសេដ្ឋិយ
ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នា ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្វាយនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ ពួកលោកយំ ព្រោះអ្វី ។ ពួកសត្តសេដ្ឋិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ
ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់សង្ស័យដល់
ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលោកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ យេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះគោលរោស គំរើង បន្តបង្កប់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិន
គួរនឹងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់សង្ស័យ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
គ្នាទោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា ពួកអ្នកនឹងក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់សង្ស័យដល់ភិក្ខុ

១ ឧត្តម្ហ សត្តសេដ្ឋិយខេដ្ឋីបំ ពន្ធិ ពេត្តា អត្ថិ ។

ឧបទេហាថា ។ សព្វំ ភក្កភតិ ។ វិភាហិ តុន្តោ
 ភក្កភ តាមំ ហិ តាម តុន្តោ មោឃបុរិសា ភិក្ខុនំ
 សត្វំ កុក្កុនំ ឧបទេហិស្សនំ ធម៌ មោឃបុរិសា
 អប្បសន្នាមំ វា បសាទាយ បសន្នាមំ វា ភិយ្យាតា-
 វាយ ។ ចេ ។ ឋវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ទិសេយ្យនំ យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស សត្វំ
 កុក្កុនំ ឧបទេហាយ្យ ឥតិស្ស មុហុត្ថម្យំ អជាស្ស
 ករិស្សន្តិ ឋននោ បច្ចយំ ករិក្ខា អនត្ថា ចាចិភ្នំយន្តំ ។

[៣២២] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ ចេ ។

ភិក្ខុតិ ។ ចេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិច្ចេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សនំ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ សត្វំ ទាតិ
 ជាទន្តោ សញ្ញាទន្តោ ទេព្វ អភិវត្តា វិគត្តោ ។
 កុក្កុនំ ឧបទេហាយ្យ ឧទរិសតិស្សោ មញ្ញោ វុំ

តាំងឡាយផងគ្នា ភិក្ខុមេត្ត ។ ភក្កភតិយក្កុទ្ធលា កុក្កុនំ
 មេត្តាប្រាស ភិក្ខុមេត្ត ។ ព្រះពុទ្ធជំនាមព្រះភាគ ជ្រីវនិជ្រាបថា
 ម្ចាស់មោឃបុរិសាតាំងឡាយ ភក្កភតិយក្កុទ្ធលា កុក្កុនំ
 សេចក្តីរឿនសសន្ស័យផលភិក្ខុតាំងឡាយផងគ្នា៖ ម្ចាស់មោឃបុរិសា
 តាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនច្បាប់ដូចជាផលផលនៃនាមព្រះពុទ្ធ
 បូជាភក្កភតិយក្កុទ្ធលា មោឃបុរិសា ក្នុងនាមព្រះពុទ្ធនេះ ។ ចេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយតម្រូវសំដែងឡើងនៅសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយក្នុងនាមព្រះពុទ្ធនេះ សេចក្តីរឿនសសន្ស័យផលភិក្ខុផង
 គ្នាដោយគិតថា (សេចក្តីរឿនសសន្ស័យនេះ) កើតឡើង ការមិនសប្បាយ
 ចិត្តនឹងមានផលភិក្ខុនោះ ។ ពេទ្យមិនខាន ភិក្ខុនោះត្រូវកេងកើតបាចិត្ត
 ព្រោះច្រើនសេចក្តីរឿនសសន្ស័យនោះនឹងជាហេតុនៃ មិនមែនហេតុ
 ដទៃឡើយ ។

[៣២៣] ត្រីវិភាគយក ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃទានដ៏កណ្ត ។ ពាក្យថា ផលភិក្ខុនឹងគ្នា ភិក្ខុផលភិក្ខុ
 ដទៃ ។ ពាក្យថា ត្រូវ សេចក្តីថា ភិក្ខុនឹងគ្នាដឹងថា ក្នុងសិក្ខាបទព្រឹក្ស
 កន្លង ។ ពាក្យថា បង្កហេតុឱ្យមានសេចក្តីរឿនសសន្ស័យ សេចក្តី
 ថា ភិក្ខុណាមួយក្នុងនាមព្រះពុទ្ធនេះ សេចក្តីរឿនសសន្ស័យថា លោកទំនង

ឧបសម្បទ្ធ វិញ្ញាណ មញ្ញេ តយា កុត្តំ មន្ទំ មញ្ញេ
 តយា មិតំ មាតុត្តាមេន សន្ទំ រហោ មញ្ញេ តយា
 និសំនុន្តិ កុត្តរុំ ឧបទហតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឯតទេវ បទ្វយំ កាវិទ្យា អនុញ្ញត្តិ ន អញ្ញោ កោចិ
 បទ្វយោ រហាតិ កុត្តរុំ ឧបទហតិ ។

[៣២៧] ឧបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញី សញ្ញិទ្ធ
 កុត្តរុំ ឧបទហតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ
 រមតំកោ សញ្ញិទ្ធ កុត្តរុំ ឧបទហតិ អាបត្តិ ចា-
 ចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ អធិបសម្បទ្ធសញ្ញី សញ្ញិទ្ធ
 កុត្តរុំ ឧបទហតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អធិប-
 សម្បទ្ធស្ស សញ្ញិទ្ធ កុត្តរុំ ឧបទហតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខាស្ស ។ អធិបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញី អាបត្តិ
 ទុក្ខាស្ស ។ អធិបសម្បទ្ធ រមតំកោ អាបត្តិ ទុក្ខា-
 ស្ស ។ អធិបសម្បទ្ធ អធិបសម្បទ្ធសញ្ញី អាបត្តិ
 ទុក្ខាស្ស ។

ជាមានផ្លូវមុខនាង[គ្រប់ ២០ ហើយឧបសម្បទាទេវីនី លោកបរិភោគ
 អាហារក្នុងវេលាវិភារទេវីនី លោកផឹកទឹក[ស្រវឹងទេវីនី លោកអន្តរ
 ភូតិស្វាមីជាមួយនឹងមាតុត្តាមេន ក៏ក្រានោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
 ពាក្យថា ព្រោះធ្វើសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយនោះចង់ជាហេតុពិត មិនមែន
 ហេតុផ្លូវទេវីនីយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃនានា ចំពោះត្រង់បន្ត
 ហេតុនិទានសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣២៨] ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ហើយត្រង់
 ធ្វើមាសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧប-
 សម្បទ្ធ ភិក្ខុនាទសេចក្តីសន្សំយ ហើយត្រង់ធ្វើមាសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយ
 ឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 អធិបសម្បទ្ធ ហើយត្រង់ធ្វើមាសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រង់ធ្វើមាសេចក្តីរន្សៀសសន្សំយឲ្យកើតឡើងដល់
 អធិបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខា ។ អធិបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខា ។ អធិបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនាទសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខា ។ អធិបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អធិបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខា ។

បាវិស្សន្តរស្ថាន សហធម្មវិស្សន្តរ សុត្តន្តបិដកស្ស អនាបត្តិវិវាទ

[៣៦៨] អនាបត្តិ ឧ កុក្កុដ្ឋំ ឧបសម្បជ្ជោ វិការលេ មញ្ញេ
ឧបសម្បជ្ជោ មញ្ញេ ឧបសម្បជ្ជោ វិការលេ មញ្ញេ
តយា កុក្កុដ្ឋំ មញ្ញេ តយា បិកំ មាគ្គុត្តាមេន សន្តិ
រហោ មញ្ញេ តយា ជិសំដ្ឋំ វិស្សន្តរ ជាតាហិ មា ភេ
បញ្ញា កុក្កុដ្ឋំ អរហន្តិ កណ្តិ ឧបសម្បជ្ជោ
អាទិកម្មកស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក វិស្សន្តរ ។

បាវិស្សន្តរស្ថាន សហធម្មវិស្សន្តរ សុត្តន្តបិដកស្ស អនាបត្តិវិវាទ

[៣៦៨] អនាបត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺកុក្កុដ្ឋំមានបំណងនឹងផ្ដើមសេចក្ដីច្រើនសសន្ស័យឱ្យកើតឡើង វិ
ការលេ (តាមសេចក្ដីយល់) ជា លោកប្រែប្រួលមានផ្ទាំងមិនទាន់ដល់
២០ ហើយឧបសម្បជ្ជោមើល លោកប្រែតាមការក្នុងវិស្សន្តរមើល
លោកជិតជិតស្រវឹងទេដឹង លោកអន្តិយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
ទេដឹង លោកយុទ្ធា លោកយុទ្ធាដឹងចុះ លោកកុក្កុដ្ឋំសសន្ស័យស្ដាយក្រោយ
ឡើយ ១ កិច្ចកុក្កុដ្ឋំ ១ កិច្ចដើមបញ្ញាតិ ១ ។

សុត្តន្តបិដក វិស្សន្តរ ។

អង្គបទសិក្សាបទ

[៣២៨] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ធម្មវាទ អនាថមំស្លាភស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ មេសលេហំ
ភិក្ខុហំ សន្និ កណ្ណតិ ។ មេសលា ភិក្ខុ ឯវ វេនន្ត
អលដ្ឋិចា ឥមេ អាវុសា ធម្មតិយា ភិក្ខុ ន សក្កា
ឥមេហំ សហ កណ្ណតិ ។ ធម្មតិយា ភិក្ខុ ឯវ វេនន្ត
តិស្ស គុម្មេ អាវុសា អម្ពេ អលដ្ឋិវាទេន ចាបេថាតិ ។
កហំ បទ គុម្មេ អាវុសា អស្សតាតិ ។ មយំ
អាយស្សន្តានំ ឧបស្សតិ តិដ្ឋតាតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្ត
វិហរេន្តំ កដំ ហំ ចាម ធម្មតិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
កណ្ណនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាចាបន្ទានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋិស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ តិវ គុម្មេ ភិក្ខុវ ភិក្ខុនំ
កណ្ណនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាចាបន្ទានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋតាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិហរេហំ ពុទ្ធា ភគវា

សិក្សាបទទី ៨

[៣២៩] សមយេន ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ព្រះរាជវាំង មេសុភោជនិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រង់សាវត្ថិ ។ ព្រះនារេន
ពួកធម្មតិយភិក្ខុឈ្លោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាច្រើនស្រឡាញ់ ។
ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាច្រើនស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា
សោ ធម្មតិយភិក្ខុទាំងនេះជាពួកអលដ្ឋិទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្លោះនឹងពួក
នេះទេ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុ (បាទពូ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា
ព្រោះហេតុអ្វីអ្នកទាំងឡាយញ៉ាំងពួកយើងឲ្យដល់ដោយពាក្យជាអលដ្ឋិ ។
ពួកភិក្ខុមានសីលជាច្រើនស្រឡាញ់សួរថា ម្ចាស់អាវុសា ចុះពួកអ្នកបាទពូ
គង់ទិលា ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរនៅបណ្តប់
ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយតាមពាក្យនេះច្រើន បន្តបន្ទាប់ថា ពួកធម្ម-
តិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នាមិនឲ្យ
នឹងឈរនៅបណ្តប់សោះ ។ បេ ។ ព្រះជីមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយបន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរនៅបណ្តប់ ពិតមែន ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុចូល
ថា សូមច្រើនមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ

កតំ ហំ នាម ភុត្តោ មោឃយុវសា កំក្កនំ កណ្តាធិបតីតំ
 កលហជាតាតំ វិវាទបញ្ចតំ ឧបស្សតិ ភិដ្ឋេស្សន្ត
 ទេតំ មោឃយុវសា អប្បសញ្ចតំ កំ បសាទាយ
 បសញ្ចតំ កំ ភិយ្យោកាវយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ
 កំក្កន ឥមំ សិក្ខាធនំ ឧទ្ទិសេយ្យន្ត យោ បទ
 កំក្កន កំក្កនំ កណ្តាធិបតីតំ កលហជាតាតំ វិវា-
 ទបញ្ចតំ ឧបស្សតិ ភិដ្ឋេយ្យ យំ ឥមេ កណ្តស្សន្ត
 តំ សោស្សន្តមិ ឯតទេវ បទ្ទយំ កក្កនា អនុត្ត
 មាធិត្ថយន្ត ។

[៣៣១] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កំក្កន ។ បេ ។ អយំ ឥបស្សី អត្ថេ អនិប្បេតោ កំក្កន ។
 កំក្កនន្ត អញ្ញាសំ កំក្កនំ ។ កណ្តាធិបតីតំ កលហ-
 ជាតាតំ វិវាទបញ្ចតំ អនិករណាជាតាតំ ។ ឧបស្សតិ
 ភិដ្ឋេយ្យតិ ឥមេសំ សុត្ថា តោទេស្សន្តមិ សាវេស្សន្តមិ
 បទិចោទេស្សន្តមិ បទិសាវេស្សន្តមិ មន្តំ កក្កស្សន្តមិ

ទ្រង់តែងនិយាយថា ម្ចាស់មោឃយុវសាទាំងឡាយ កាលបើកំក្កនទាំងឡាយ
 បន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់
 ទេ ម្ចាស់មោឃយុវសាទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរំលឹកគ្រឿងជ្រះថ្លា
 ឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កំក្កនទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រែងឱ្យនឹងស្តាប់
 សុត្តបទនេះយ៉ាងនេះថា កំក្កនាមួយកាលបើកំក្កនទាំងឡាយ បន្តិហេតុ
 ប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ដោយឥតថា កំក្កនាទាំងនេះ
 នឹងរោលពាក្យណា អញ្ញាសំស្តាប់ពាក្យនោះ កំក្កនាត្រូវតាមគ្នា
 បាច់ភ្លឺយ ព្រោះភ្លឺភិយាយឈរអែបស្តាប់នោះហេតុពិត មិនមែនហេតុ
 ដទៃឡើយ ។

[៣៣២] ត្រង់ពាក្យថា កំក្កនាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 សុត្តបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាល ។ ពាក្យថា កាលបើកំក្កនទាំងឡាយ គឺ
 កាលបើកំក្កនទាំងឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
 ទែងគ្នា គឺកំក្កនទាំងនោះមានគន្លងរលាតគេឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរ
 អែបស្តាប់ គឺកំក្កនដទៃដោយឥតថា អញ្ញាសំកំក្កនទាំងនេះហើយនឹង
 ចោទនឹងឱ្យសឹក នឹងចោទចំពោះនឹងឱ្យលើកចំពោះ នឹងធ្វើឱ្យអៀនឆ្មាស

អាបត្តិ ទុក្ខាវស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខាវស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខាវស្ស

[៣៣២] អបាបត្តិ ឥមេសំ សុត្វា វិរមិស្សមិ
វិរមិស្សមិ វិចសមិស្សមិ អត្តាធំ បរិមោចស្សមិ
គុច្ឆតិ ទុម្ពត្តតាស្ស អាទិកម្មតាស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទ ទីដប់ ។

បសម្បទ្ធ (ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុទានសេចក្តីសន្សំយ
(ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធដដែល
(ត្រាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៣២] ករវេសមិទ្ធ (ត្រាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដ៏រាជ្យជាយតិកថា អញ្ញាទីស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងថយចេញ
មិនទៀតនឹងរង្វាប់ (សេចក្តីច្រកក្របខ័ណ្ឌ) ទីនេះមាន ១ ភិក្ខុ ១
ភិក្ខុដ៏មហាភិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

[៣៣៣] គេន សមយេន ពុត្តោ ភក្កា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អបាធិបណ្ឌិតស្ស អាលមេ ។ គេន
 ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ អបាចាវ
 អាចារ្យោ ឯកមេកស្ស កម្មេ កេយិរមាណ
 បដិក្កោសន្តិ ។ គេន ទោ បន សមយេន សង្ឃោ
 សន្តិបត្ថោ ហេតិ គេនចិលេ កកណិយេន ។
 ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ ជីវកម្មំ ករោត្តា ឯកស្ស ធម្មំ
 អនិសុ ។ អថទោ សង្ឃោ អយំ អាវុសោ ធម្មត្ថិ
 យោ ភិក្ខុ ឯកកោ អាគតោ ហន្តស្ស មយំ កម្មំ
 ករោមាតិ ធម្ម កម្មំ អកាសិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ យេន ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ តេនុបសន្តិមិ ។
 ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ឯកនរោចំ តិ អាវុសោ
 សង្ឃោ អកាសិកំ ។ សង្ឃោ មេ អាវុសោ កម្មំ
 អកាសិកំ ។ ន មយំ អាវុសោ ឯកនគ្គាយ
 ធម្មំ អនិម្ហា ធុយ្ហំ កម្មំ កវិស្សតិកំ សចេ មយំ
 ជាធម្មបទ ធុយ្ហំ កម្មំ កវិស្សតិកំ ន មយំ ធម្មំ

[៣៣៣] សមយេនា ព្រះពុទ្ធនិមាទព្រះភាគ កាលគង់នៅ
 ក្នុងជេតវន បេសកនាថបណ្ឌិតស្នដ៏ ដ៏គត្រិសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ព្រាហ្មណ៍កុំ បានប្រព្រឹត្តអនាថា កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីជីវិតវាស) រស់
 រស់ភិក្ខុមួយរូប ។ កំចាត្នានិយាយទូលំ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបាន
 ប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃភិក្ខុមួយ ។ ទើបពួកព្រាហ្មណ៍កុំ កំពុងធ្វើចីវរកម្ម
 បានឱ្យឆ្កុះ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) រស់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង
 សង្ឃប្រិក្សាគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ធម្មត្ថយភិក្ខុនេះមកក្រែងកំចាត បើដូច្នោះ
 ពួកយើងត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
 ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅក្នុងព្រះពុទ្ធបរិវារ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍កុំបានសួរភិក្ខុ
 នោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃបានធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍កុំបាន
 និយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងទាំងឡាយបានឱ្យឆ្កុះ ដើម្បីជា
 ប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះដោយដិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកកំរេ បើ
 យើងទាំងឡាយដឹងថាសង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកកំរេ យើងទាំងឡាយ

ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ធម្មេន វិធីយេន
សត្វ សាសនេន តតំ ឯតំ ធម្មតំ ធម្មតំ ។
ធម្មំ ធម្មំ ទីយតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៤) ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ធម្មំ ធម្មំ
ទីយតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតំកោ
ធម្មំ ធម្មំ ទីយតំ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។ ធម្មកម្មេ
អធម្មកម្មសញ្ញំ ធម្មំ ធម្មំ ទីយតំ អធម្មតំ ។ អធម្ម-
កម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។ អធម្មកម្មេ
វេមតំកោ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។ អធម្មកម្មេ អធម្ម-
កម្មសញ្ញំ អធម្មតំ ។

(៣៣៥) អធម្មតំ អធម្មេន វា វត្ថុន វា ធម្ម-
កម្មាហស្ស វា កម្មំ កតត្ថំ ជាធម្មោ ទីយតំ ធម្មត្ថ-
កស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

សិក្ខាបទ ទី៣៣ ។

តំ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ
វេលសង្ខារោកម្មតិកាមវិទ្យា តាមតាមប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះ
ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ក៏ក្រុមឲ្យឆ្លុះ ហើយត្រឡប់តំរៀល
(ជាភាវៈត្រាយវិញ) ត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។

(៣៣៦) កម្មប្រកបដោយធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយឲ្យឆ្លុះត្រឡប់តំរៀលវិញ ត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយ
ធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆ្លុះត្រឡប់តំរៀលវិញ ត្រូវតា-
មត្រូវចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយឲ្យឆ្លុះត្រឡប់តំរៀល មិនត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌
ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យឆ្លុះត្រឡប់តំរៀល) ត្រូវ
តាមត្រូវចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
តាមត្រូវចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
មិនត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។

(៣៣៧) វាវេលសង្ខារោកម្មតិកាមវិទ្យា (ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌)
ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
មិនត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។ ក៏កុស្តសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។

សិក្ខាបទ ទី ៣៣ ។

ទស្សនវិស័យ

[៣៣៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកក សាវត្ថិយំ
 រហាតិ ជេតវនេ អនាថិបិណ្ឌិកស្ស អាកាមេ ។ តេជ
 ។ បទ សមយេន សង្ខារ សង្ខបតិកា រហាតិ
 តេជជនេវ កាលាយេន ។ ធម្មតិយា កំភូ ចិវគម្ព
 ករោត្តា ឯកស្ស ធម្មំ អនំសុ ។ អដទោ សង្ខារ
 យស្សតាយ សង្ខបតិកា តំ កម្ព កាសិស្សាមាតិ ញត្ថិ
 វេមេសិ ។ អដទោ សោ ភិក្ខុ ឯវមកមេ ឯកមេកស្ស
 កម្ពំ ករោត្តិ កស្ស តុម្ពេ កម្ពំ កាសិស្សាមាតិ ធម្មំ
 អនត្វា ឧដ្ឋាយាសថា បក្កាមំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ សម្មាសា
 ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ជ័យន្តិ វិចារេន្តំ កដំ បា
 មាម ភិក្ខុ សង្ខារ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាតាយ ធម្មំ
 អនត្វា ឧដ្ឋាយាសថា បក្កាមំស្សតិ ។ បេ ។ សង្ខ
 កា តុំ ភិក្ខុ សង្ខារ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាតាយ ធម្មំ
 អនត្វា ឧដ្ឋាយាសថា បក្កាមំសិ ។ សង្ខ កកកតិ ។

សិក្ខាបទ ១០

[៣៣៨] សម័យនោ ព្រាហ្មណ៍នាមព្រាហ្មណ កាលននំនេវ
 វត្តជេតវនេ បេសំអនាថិបិណ្ឌិកស្ស ជិតគ្រិស្ណាវត្ថិ ។ ព្រាហ្មណនំ
 សង្ខបានប្រជុំគ្នាដោយសង្ខត្តងណាមួយ ។ ពួកពុទ្ធគ្នីយភិក្ខុភិក្ខុ
 ធ្វើចិវហោយបានឱ្យឆ្លុះដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ព្រាហ្មណនំ សង្ខប្រជុំគ្នាដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងព្យាប្បវិទ្យាដោយប្រាហ្មណ៍ យើង
 តាំងឱ្យយន្តិវិទ្យាមួយនេះ ។ ឧទាហរណ៍ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុ
 តាំងនេះតែងតែកម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប យកនេះឯង (ឧទាហរណ៍) លោកតាំង
 ឱ្យយន្តិវិទ្យាមួយនេះដល់អ្នកណាបាន ហើយនិមន្តឱ្យឆ្លុះតាំងក្រាបពាក្យសន្តិ
 ច្រៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុតាំងឱ្យយន្តិវិទ្យាមួយនេះសព្វគ្រប់គ្រាន់ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតាំងឱ្យយន្តិវិទ្យាមួយនេះសព្វគ្រប់គ្រាន់ តាំងច្រៀសចេញទៅថា កាលសង្ខត្តង
 ប្រែប្រួលនិច្ច ភិក្ខុមិនបានឱ្យឆ្លុះ មិនឆ្លុះនិមន្តក្រាបពាក្យសន្តិច្រៀស
 ចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រាហ្មណនំព្រាហ្មណត្រាស់សួរថា ឆ្ងល់ភិក្ខុ ពួក
 កាលសង្ខត្តងប្រែប្រួលនិច្ច (គឺសង្ខត្តងនិច្ចយាវ្យាប្បវិទ្យាមួយមិនបាន
 ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឱ្យឆ្លុះហើយក្រាបពាក្យសន្តិច្រៀសចេញទៅ
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាស់ឆ្លើយថា បពិត្រព្រាហ្មណនំព្រាហ្មណ ពិតមែន ។

[៣១៩] អនុគម្ព អនុគម្ពសញ្ញា ធម្មំ អនត្ថា
 ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
 អនុគម្ព វេទនកោ ធម្មំ អនត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា
 បន្តិមតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អនុគម្ព អនុគម្ពសញ្ញា
 ធម្មំ អនត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមតិ អនាបត្តិ ។
 អនុគម្ព អនុគម្ពសញ្ញា អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 អនុគម្ព វេទនកោ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អនុគម្ព
 អនុគម្ពសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៣២០] អនាបត្តិ សង្ខស្ស កណ្តាលំ វា កាល-
 ហោ វា វិក្កហោ វា វិវាដោ វា កវិស្សត្តិកំ កដ្ឋតំ
 សង្ខកោដោ វា សង្ខរាជំ វា កវិស្សត្តិកំ កដ្ឋតំ
 អនុម្ពេទ វា វិក្កន វា ធម្ម កត្តាវហស្ស វា

[៣២១] កម្មប្រកបដោយធម៌ កិច្ចសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ ហើយមិនឱ្យធូរក្រោកចាកភាសនាច្រើនស្រេចញាតៅ ត្រូវអាបត្តិបា-
 ចិត្តយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិច្ចមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនឱ្យធូរ
 ក្រោកចាកភាសនា ច្រើនស្រេចញាតៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ កិច្ចសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ហើយមិនឱ្យធូរក្រោកចាក-
 សន្ធាច្រើនស្រេចញាតៅមិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌កិច្ចសំគាល់
 ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនឱ្យធូរក្រោកចាកភាសនាច្រើនស្រេចញា
 តៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិច្ចមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិច្ចសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកប
 ដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣២២] វិវិដលមិទ្ធិត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) ។
 គឺកុំទៅ ដោយនឹកថា សេចក្តីបង្កើនចិត្ត សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី
 សេចក្តីប្រកាន់ទុស្តាក្តី សេចក្តីពាសវិវាទក្តី នឹងមានផលសង្ស័យ ។
 កិច្ចទៅដោយនឹកថា ការបកញ្ចាយនៃសង្ស័យ ការប្រែប្រួលនៃសង្ស័យ
 នឹងមាន ។ កិច្ចទៅដោយនឹកថា សង្ស័យនឹងធ្វើឱ្យមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
 នឹងធ្វើឱ្យជាតិក្តី នឹងធ្វើឱ្យផលកិច្ចវិវិដលមិទ្ធិក្តី ។

កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ១

កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ១

ឯកវគ្គសមស្សបទ

[២២១] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកា វាជគមោ
វិហាតិ វេជ្ជវេន កាលទុក្ខនិវាបេ ។ តេជ ទោ
មន សមយេន អាយស្មា ធម្មោ មល្លបុត្តោ សង្ឃស្ស
សេនាសនេន មច្ឆាមេតំ កត្តានិ ច ទុទ្ទិសតំ ។
សោ ពាយស្មា ទុក្ខលចីវរា ហោតិ ។ តេជ ទោ
មន សមយេន សង្ឃស្ស ឯកំ ចីវំ ទុប្បន្នំ ហោតិ ។
អនេទោ សាដ្ឋកំ តំ ចីវំ អាយស្មតោ ទុក្ខស្ស មល្ល-
បុត្តស្ស អនាសិ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ទដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ
វិចារចន្តំ យថាសន្តតំ ភិក្ខុ សង្ឃតំ លាភំ បរិណា-
មេន្តិតំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ទដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារចន្តំ កតំ ហំ ធាម ធម្មត្ថិយា
ភិក្ខុ សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវំ ធម្មា មច្ឆា ទីយនន្ត្រំ
អាបន្តិស្សន្តិតំ ។ យេ ។ សច្ចំ កំ ឡោ ភិក្ខុប-
សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវំ ធម្មា មច្ឆា ទីយនន្ត្រំ
អាបន្តិសាតំ ។ សច្ចំ កកាតំ ។ វិករហំ ពុទ្ធា
កកា កតំ ហំ ធាម ឡោ មោឃបុរសា សមគ្គេន

សិក្ខបទទី ១១

[២២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅក្នុង
វេលាវេន ជាពេលទុក្ខនិវាបន ជិតត្រង់រាជគិរី ។ គ្រាទាន់នឹង ទទួល
មល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ ខឹងសំដែងកត្តផលសង្ឃ ។
ទទួលមល្លបុត្រដ៏មានអាយុនោះជាអ្នកទានចីវរទុក្ខលកាត ។ សម័យនោះនឹង
ចីវរ ១ បាទក៏នាំភ្ញីដល់សង្ឃ ។ សង្ឃទូចចីវរនោះដល់ទទួលមល្លបុត្រ
ដ៏មានអាយុ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងគ្នាគោរពទោស គំរង្រៀល បន្ទុះបង្ហាត់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយចង្ហែនលាភរបស់សង្ឃទៅតាមសច្ច័តាបច្ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសច្ច័ត្រាជ្រាប ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគោរព
ទោស គំរង្រៀល បន្ទុះបង្ហាត់ថា កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាទូចចីវរ (ដល់
ភិក្ខុ) ហើយ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនអនុវត្តនឹងបកគំរង្រៀលជាធាតុគ្រាយសោះ
។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាទូចចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវបំបកគំរង្រៀល
ជាធាតុគ្រាយវិញ ជិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
បេត្តាប្រាស ពិនិមេន ។ ព្រះពុទ្ធាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និម្រៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

សង្ខេប ចំរើន ធាតុ ចត្វា ច័យនិរត្តិ អាចន្តិកស្សន្ត
 នេត្ត ខោយបុរិសា អប្បសង្កាប វា មសាធាយ មសង្កា-
 ប វា កិល្បេភាវយ ។ មេ ។ ឋិត្យ មន កំគុវេ
 ឥមំ សំគ្គាបនំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ មន កំគុ សមគ្គេន
 សង្ខេប ចំរើន ធាតុ ចត្វា ច័យនិរត្តិ អាចន្តិកស្សន្ត
 យថាសន្តតំ កំគុ សង្កឹកំ លាភំ មរណាមន្តតំ
 ពាចន្តិយន្តិ ។

[៣២២] យោ មនាតិ យោ យាធិសា ។ មេ ។
 កំគុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិយ្យតា កំគុ-
 តិ ។ សមគ្គោ ជាម សង្ខេប សមាទសំវាសកោ ស-
 ភាទសីវាយំ មំគោ ។ ចំរើន ធាតុ ចត្វា ចំរើន អញ្ញាតិ
 ចំរើន វិគម្យនុបតំ បន្តិមំ ។ ធាតុតិ សយំ ធាតុ ។
 យថាសន្តតំ ជាម យថាមិត្តតា យថាសន្តិជ្ជតា យថា-
 សម្ពត្តតា យថាសមាប្បជ្ឈិយកតា យថាសមាធា-

ឡចំរើន (ដល់កំគុ) ហើយ មិនឲ្យខឹងពួកអ្នកឯង ក៏ដើរលាងខាងក្រោយ
 វិញទេ ម្ចាស់មាយបុរសទាំងឡាយ កំពើនេះមិនមែនជាទីជ្រកជ្រក
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រកទេ ឬទាំងពួកជនដែលជ្រកហើយឡើងវិញក៏
 ជ្រកទៀតទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កំគុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សម្រេចឲ្យធម៌សុភមន្តនេះយ៉ាងនេះថា កំគុលាមួយ(កាលបើ)សង្ឃត្រម
 ត្រៀងឲ្យចំរើន (ដល់កំគុ) ហើយ ក៏ដល់ឲ្យធម៌គិរិយាគ្រប់លាង
 ខាងក្រោយវិញថា កំគុទាំងឡាយចង្អុលលាភចេញសង្ឃ តាមសេចក្តី
 តាមចិត្ត កំគុនោះត្រូវតាមចិត្តបាច់ក្តីយ ។

[៣២២] ត្រង់ពាក្យថា កំគុលាមួយ តាមសេចក្តីផ្តួចផ្តើម
 សុភមន្តទី ១ ខែបាទដ៏កកល ។ សង្ឃមានសំវាសស្មើគ្នា ប៉ុន្តែក្នុង
 សំវាស្មើគ្នា ហៅថា ត្រមត្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចំរើន គឺបណ្តាចំរើន
 ៦ យ៉ាង ចំរើនលាមួយ យ៉ាងក្នុងចំរើនក្នុងសម្រេចកំគុវិញបាន^(១) ។
 ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីតាមចិត្ត
 នោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលជាប្រពន្ធគ្នា តាម
 បុគ្គលដែលជាប្រពន្ធគ្នា តាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត
 តាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត

១ គឺថា បានដល់សម្ពត្តិខ្លួនឯង ចេញពី ៨ ធ្លាក់ ទៅ ៤ ធ្លាក់ ដោយធម៌ត្រៀម
 សុភមន្តនេះហៅថា សម្ពត្តិខ្លួនឯងក៏ដោយ ។

ដលកាជកស្ស វា ទុដ្ឋកាជកស្ស វា អប្បមត្តក-
 វិស្សជ្ជកស្ស វា ចិវ វា អត្ថំ វា បរិស្ថាវ ជំនួញ ទ័យនិ
 អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស សង្ខេប សម្ម-
 តស្ស វា អសម្មតស្ស វា សេដាននប្បញ្ញាបកស្ស វា
 កត្តទ្ទេសកស្ស វា យាតុកាជកស្ស វា ដលកាជកស្ស
 វា ទុដ្ឋកាជកស្ស វា អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកស្ស វា ចិវ
 វា អត្ថំ វា បរិស្ថាវ ជំនួញ ទ័យនិ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។
 អនម្មតក្ខេ ធម្មតក្ខេសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនម្ម-
 តក្ខេ វេមតំតោ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនម្មតក្ខេ
 អនម្មតក្ខេសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។

(៣២២) អនាបត្តិ មកតិយា នន្ទា ឆោសា មោហា
 កយា គរោន្តំ ក្ខត្តោ តស្ស ជំនួញ លាបិ វិចិត្រ-
 កេស្សតំ ន សម្មា ឧបាទស្សតិទិ ទ័យនិ ទុដ្ឋត្តកស្ស
 អាទិកម្មកស្សតិ ។

ឯកាសនសិលាបត្រ ទំនៀង ។

ចែកខ្លួនបបក្ខី ជាអ្នកចែកខ្លួនផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកខ្លួនបង្កើតក្តី ជាអ្នក
 ចាត់ចែងខ្លួនក្នុងបង្កើតក្តី ត្រូវតាមតួទុក្ខផ្តល់ ។ ភិក្ខុកំរាជ្យិលសន្សំដែល
 បានឲ្យចិវ ឬបរិស្ថាវជំនួញ ដល់អនុបសម្បទ្ធដែលសន្សំសន្តប្បមិនបាន
 សន្តត្រូវជាអ្នកត្រាលខ្លួនសេដាននៈក្តី ជាអ្នកសំដែងខ្លួនក្តី ជាអ្នកចែក
 ខ្លួនបបក្ខី ជាអ្នកចែកខ្លួនផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកខ្លួនបង្កើតក្តី ជាអ្នកចាត់ចែង
 ខ្លួនក្នុងបង្កើតក្តី ត្រូវតាមតួទុក្ខផ្តល់ ។ ក្នុងមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
 សំគាល់ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ ត្រូវតាមតួទុក្ខផ្តល់ ។ ក្នុងមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមតួទុក្ខផ្តល់ ។ ក្នុងមិនប្រកបដោយធម៌
 ភិក្ខុសំគាល់ជាអ្នកមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវតាមតួទុក្ខផ្តល់ ។

(៣២២) វាវេជ្ជលមិនត្រូវតាមតួ (ក្នុងសិលាបត្រនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុកំរាជ្យិលសន្សំអ្នកធ្វើ ព្រោះឆន្ទានតំ ឆោសានតំ មោហានតំ
 កយានតំដោយច្រក្រវីថា ព្រាយាជន៍អ្វីដោយលាភ ដែលសន្សំឲ្យដល់
 ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះទុកជាបុរាណយកតំផ្ទៃលាភនោះឲ្យវិធានទៅដល់
 មិនមិនបាននាំយកទៅដោយប្រការទ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទំនួលខុសត្រូវសាធារណៈ

(២៤) គេ សមយេន ពុទ្ធា ភក្តិ សាវ័ន្តិយ៍
វិហាតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ គេ ហេ
បន សមយេន សាវ័ន្តិយ៍ អន្តរាស្ស បូតស្ស សង្ឃស្ស
សចិរភត្តំ បដិយត្តំ ហោតិ កោដេត្តា ចីវរេន អន្តរាស្ស-
មាតិ ។ អដទោ ធូត្តិយា ភិក្ខុ យេន សោ បូតោ គេតុ-
បសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មីតា តំ បូតំ ឬតនេរេតំ ទេតាវុសា
ឥមាចិ ចីវរេន ឥមេសំ ភិក្ខុនន្តំ ។ ន មយំ កន្លេ
នស្សាម អន្តាតំ សង្ឃស្ស អនុស្សំ សចិរភិក្ខុ
បញ្ញត្តាតិ ។ តហ អារុសោ សង្ឃស្ស ឆាយតា តហ
សង្ឃស្ស ភត្តា ឥមេ គុម្ពេ ចំស្សាយ គុម្ពេ សម្បស្សន្តា
ឥនេ វិហាន្តិ គុម្ពេ ចេ ឥមេសំ ន នស្សាថ អថ កោច-
ហិ ឥមេសំ នស្សាតិ ទេតាវុសា ឥមាចិ ចីវរេន ឥមេសំ
ភិក្ខុនន្តំ ។ អដទោ សោ បូតោ ធូត្តិយេហិ ភិក្ខុហិ

សិក្ខាបទទី ១២

[៣២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏បានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងរជ្ជកាល
 របស់អោបបិណ្ឌិតស្ដេច ជិតគ្រឿងហត្ថិ ។ ត្រាចោះឯង ប្រជុំជនក្នុង
 មួយក្នុងគ្រឿងសាត្រូវនាំគ្នាពាក់តែឆិបឆ្មាំងព្រមទាំងចិវីទុករដ្ឋឃ្លីថ្វាយសង្ឃ
 ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងមិនខ្លាចរលាកទាំងហើយនឹងប្រគល់
 ចិវី ។ លំដាប់នោះ ពួកទទួលឆ្មើយក៏ចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូល
 ទៅហើយ បាននិយាយភាសានេះនឹងប្រជុំជននោះថា ខ្ញាលភាវសា
 ពួកអ្នកចូលចិវីទាំងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាន
 និយាយតបវិញថា ព្រះករុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំខ្លាចភាគតែឆ្មើ
 ឆ្មាំងព្រមទាំងចិវីទុករដ្ឋឃ្លីថ្វាយសង្ឃកល់ៗផ្ទាល់ ។ ពួកទទួលឆ្មើយក៏
 និយាយល្អវិលមកថា ខ្ញាលភាវសា វាយករបស់សង្ឃទៅច្រើន កក
 របស់សង្ឃក៏ខានច្រើន ភិក្ខុអច្បាស់នេះបានសម្រយាល់អ្នកទាំងឡាយ
 បានជួបច្រើនពួកអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំង
 ឡាយមិនប្រគល់ដល់រលាកទាំងនេះ ទុរអ្នកលា ឆើតនឹងប្រគល់ដល់
 រលាកទាំងនេះបាន ខ្ញាលភាវសា ចូរអ្នកទាំងឡាយឱ្យចិវីទាំងឡាយ
 នេះដល់ភិក្ខុអច្បាស់នេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកទទួលឆ្មើយក៏

នេះ មោឃបុរសា អប្បសន្នាចំ កំ បសាទាយ បសន្នាចំ
កំ កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ ធន កំគូតេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ទុន្តិសេយ្យាម យោ បទ កំគូ ជាង សន្និកំ
លាភំ បរិណតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣៤៦] យោ បនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
កំគូតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិច្ចេតោ
កំគូតំ ។ ជាបាតិ ជាម សាមំ កំ ជាបាតិ អញ្ញោ កំ
តស្ស អារោចន្តំ សោ កំ អារោចេត ។ សន្និកំ
ជាម សន្និស្ស និច្ចំ ហោតិ បរិច្ចតំ ។ លាភោ ជាម
ចិវបិណ្ឌាចាតសេនាសទកិលាទប្បន្ទយកេសន្ន បរិក្ខាភ
អន្តមសោ ទុណ្ឌបិណ្ឌោបិ និច្ចកដ្ឋបិ ទសិកស្សត្ថបិ ។
បរិណតំ ជាម ទស្សាម ករិស្សានតិ កំចា កិញ្ច
ហោតិ ។ បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(ដើម្បីសង្ខារហើយ) ហេតុអ្វីបានជាបង្ហាត់ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្ចាស់មោឃ .
បុរសទាំងឡាយ អំណើនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរំលឹកគេជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់កុំពំនិច្ចរយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងទូរស័ក្តាបទនេះយ៉ាង
នេះថា កំគូលាមួយដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្ហាត់ទៅ (ដើម្បីសង្ឃ
ហើយ) (គឺទ្រង់បង្ហាត់ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ កំគូនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៤៦] ត្រង់តាម្នាថា កំគូលាមួយ មានសច្ចក្តីបុគ្គលក្នុង
សំបុកទី ១ នៃបុរាណកល្យា ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកំគូដឹងដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កំគូនោះក្តី អ្នកផ្លាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់កំគូ
នោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃ គឺលាភដែលទាយក បាន
ថ្វាយ បានបរិក្ខាដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់បរិវា
ចិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ គឺបរិក្ខារគឺថ្នាំជាដើមដល់មនុស្សឈឺ របោយ
ហោចទៅ សូម្បីតែអំណើនក្តី ឈឺស្លេងក្តី អម្បែរនិងជីវិតអ្នកញឹក
(គឺហៅថាលាភក្នុងសំបុកទីនេះ) ។ ដែលហៅថា គេបង្ហាត់ទៅ គឺ
ផ្លាស់របស់គេបញ្ចេញចំពោះ ពួកខ្ញុំដឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំដឹងថ្វី ។ កំគូបង្ហាត់
ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៤៨] បរិណាតេ បរិណាតសញ្ញា បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អាបត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ បរិណាតេ វេមតិកោ បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញា បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អធាបត្តិ ។ សង្ខស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស សង្ខស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ចេតិយស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស ចេតិយស្ស វា សង្ខស្ស វា បុគ្គលស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គលស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស បុគ្គលស្ស វា សង្ខស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ បរិណាតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញា អធាបត្តិ ។

[៣៤៩] លាភគបដ្ឋានទៅហើយ ក៏កុស្តសំគាល់ថាគបដ្ឋានទៅហើយ ត្រូវបំបាត់ទុកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិចាចិក្ខុយ ។ លាភគបដ្ឋានទៅហើយ ក៏កុមាសចក្ខុសង្ខយ ហើយបដ្ឋានទុកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគបដ្ឋានទៅហើយ ក៏កុស្តសំគាល់ថា គេមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ហើយបដ្ឋានទុកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាភគបដ្ឋានទៅ ដើម្បីសង្ខ តែក៏កុមាសមក ដើម្បីសង្ខដទៃវិញ ក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគបដ្ឋានទៅហើយដើម្បីចេតិយ ក៏កុមាសមកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ខក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគបដ្ឋានទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ ក៏កុត្រូវបំបាត់ទុក ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ខក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ក៏កុស្តសំគាល់ថាគបដ្ឋានទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ក៏កុមាសចក្ខុសង្ខយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភគមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ក៏កុស្តសំគាល់ថាគេមិនទាន់បដ្ឋានទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្តុ សហទម្ពិកស្តុ ត្វាសមស្សិតាចស្តុ គណបុរិសា

បាចិត្តិយកណ្តុ សហទម្ពិកស្តុ សិក្ខាបទទី១៤ វិចិត្តិយកណ្តុ

[៣៤៨] អនាចត្តិ កក្ក ទេដានី បុច្ឆិយមាថោ
យន្ត តុម្ពាតំ ទេយ្យទិដ្ឋោ បរិភោតំ វា លកេយ្យ បដិ-
សង្ការំ^(១) វា លកេយ្យ បរិដ្ឋិតិកោ វា អស្ស យន្ត វា
បដ តុម្ពាតំ ចិត្តំ បសិទ្ធិតិ កក្ក ទេដានី គណតិ
ទុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ពិត្តកស្សតិ ។

[៣៤៨] វិចិត្តិយកណ្តុ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៣៣ យ៉ាង)
គឺការលើកយកស្មារតី ក្នុងខ្លួននិងថ្វាយក្នុងចំណា ក៏ក្នុងប្រាថ្នា ទេយ្យគម្ព
របស់អ្នកទាំងឡាយ គឺប្រាថ្នាបរិភោគក្តី គឺប្រាថ្នាការដួសផុសក្តី គឺប្រា
ថ្នាទៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងចំណា ម្យ៉ាងទៀតចិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយជ្រះថ្លា
ក្នុងចំណា អ្នកទាំងឡាយ ប្រថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ១ ក៏ក្នុង ១ ក៏ក្នុង ១
ចក្ខុតិ ១ ។

ត្វាសមស្សិតាច ទំដ្ឋិតិ ។

សិក្ខាបទទី ១៤ បទ ។

សហទម្ពិកស្តុ គណបុរិសា ។

សហទម្ពិកស្តុ ទី ៨ បទ ។

កស្សប្បាច

ទំព័រនៃសហទម្ពិកស្តុ (មាន ១២ សិក្ខាបទ) គឺ

សហទម្ពិកស្តុ ខេហាមទធម្មហារកំ
គលសត្តិ អម្ពលក្ខ កក្កត្វ ច ទុបស្សតិ
បដិភាហាទន្តក្ខេ ទក្ខត្វ បរិណាមទត្តិ ។

- សហទម្ពិកសិក្ខាបទ ១ វិណ្ឌខសិក្ខាបទ ១
- ខេហាមទសិក្ខាបទ ១ បហារកសិក្ខាបទ ១
- គលសត្តិសិក្ខាបទ ១ អម្ពលកសិក្ខាបទ ១
- កក្កត្វសិក្ខាបទ ១ ទុបស្សតិសិក្ខាបទ ១
- បដិភាហាសិក្ខាបទ ១ ទន្តសិក្ខាបទ ១
- ទក្ខសិក្ខាបទ ១ បរិណាមសិក្ខាបទ ១ ។

១ ចក្ខុតិ គឺចិត្ត ចេតនា ទំស្សតិ ។

រាងវិគ្គល្យ បឋមសិក្ខាបទ

រាងវិគ្គ លីក្ខបទទី១

[៣២៩] ភេទ សមយេន តុន្តោ ភក្កា សាវត្ថយំ
 វិហាតំ ជេតវនំ អនាថមំល្អិតស្ស អាកាម ។ ភេទ
 ទោ មន សមយេន រាជា បសេននំ កោសលោ
 ឧយ្យានចាលំ អាណាមេសំ ភក្ក កណោ ឧយ្យានំ
 សោធនេហំ ឧយ្យានំ កមិស្សានាតំ ។ ឯវំ ជេតវនំ ទោ
 សោ ឧយ្យានចាលោ ញោ បសេននំស្ស កោសលស្ស
 បដិស្សណំត្វា ឧយ្យានំ សោធនេត្តោ អទ្ទស ភក្កវត្ថំ
 អញ្ញាតស្មី កុក្កម្ភលេ ជិសំវត្ថំ ជិស្វាន យេន រាជា
 បសេននំ កោសលោ ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 រាជានំ បសេននំ កោសលំ ឯវនកេច សុត្ថំ^(១) រេវ
 ឧយ្យានំ អនិច ភក្កា ភក្ក ជិសំវត្ថោតំ ។ មោកុ
 កណោ មយំ ភក្កវត្ថំ បយ័កុចាសិស្សានាតំ ។ អថទោ
 រាជា បសេននំ កោសលោ ឧយ្យានំ ភក្កា យេន
 ភក្កា ភេទុបសង្កមិ ។ ភេទ ទោ មន សមយេន
 អញ្ញាតេ ឧចាសកោ ភក្កវត្ថំ បយ័កុចាសេត្តោ ជិសំវត្ថោ

១ សុត្ថំ រោង ពង្សំ ហេតុពោ ទីស្លាតំ ។

[៣២៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
 ជេតវន មេសំអនាថមំល្អិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេច
 ព្រះនាមបសេននំកោសល បានក្រសែចង្កាចំនាយឧយ្យានចាល (អ្នកឧយ្យ
 ឧយ្យាន) ថា ខ្លួននាយ ឯងចូរទៅជម្រកកាន់ទទួល យើងនឹងទៅ
 ទទួល ។ នាយឧយ្យានចាលនោះបានទទួលព្រះត្រាចរបស់ព្រះបាទ
 បសេននំកោសលថា បរិត្រិច្ចសម្មតិរោ យាងហ្មឺនហើយ ។ ក៏ជម្រ
 ទទួល ទទួលបានឃើញព្រះជំរាងព្រះភាគគង់នៅក្រាមម្លប់ឈើមួយ
 សុទ្ធជើញហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះបាទបសេននំកោសល កុំចូលទៅ
 ជល់ហើយបានក្រាបទូលព្រះបាទបសេននំកោសលយាងនេះថា សូមជ្រើស
 មេត្តាជ្រាស ទទួលរៀបចំស្លាតហើយ ម្យ៉ាងទៀតព្រះជំរាងព្រះភាគ
 ក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេននំកោសលជ្រើសមានបង្គួលថា ខ្លួន
 នាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅកាន់ព្រះជំរាងព្រះភាគ ។ គ្រានោះ
 ព្រះបាទបសេននំកោសលជ្រើសយាងទៅកាន់ទទួល ហើយចូលទៅកាន់
 ព្រះជំរាងព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ វេលានោះឯង មានបុរសម្នាក់កំពុងអង្គុយ

ហោតិ ។ អនុសា ទោ វាជានំ បសេននី កោសលេ
 តំ ឧបាសតំ ភក្កន្តំ បយ័កុចាសន្តំ ជិសីន្តំ ជិស្វាទ
 កិកោ អដ្ឋាសំ ។ អថទោ វត្ថោ បសេននីស្ស កោ-
 សលស្ស ឯតនហោសិ ទាហតាយំ បុរិសោ ទាហោ
 ហោតុំ យថា ភក្កន្តំ បយ័កុចាសន្តិ ។ យេន ភក្ក
 តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្តា ភក្កន្តំ អភិវាទេត្តា ឯតា-
 មន្តំ ជិសីនំ ។ អថទោ សោ ឧបាសកោ ភក្កតោ
 ការវេទ វាជានំ បសេននី កោសលំ នៅ អភិវាទេសិ
 ទ បទុដ្ឋាសិ ។ អថទោ វាជានំ បសេននី កោសលេ
 អនត្តមថោ អហោសិ តថ ហិ នាម អយំ បុរិសោ
 មយំ អាតតេ នៅ អភិវាទេស្សតិ ទ បទុដ្ឋេស្សតិ ។
 អថទោ ភក្កវា វាជានំ បសេននី កោសលំ អនត្តមថំ
 វិនិត្តា វាជានំ បសេននី កោសលំ ឯតនវេទ ឯសោ
 ទោ មហាវាជ ឧបាសកោ ពហុស្សតោ អាតតាតាមា
 ការមេស្ស វិភកតោតិ ។ អថទោ វត្ថោ បសេននីស្ស
 កោសលស្ស ឯតនហោសិ ទាហតាយំ ឧបាសកោ
 វុរកោ ហោតុំ ភក្កវា ឥមស្ស វណ្ណំ វណ្ណតិ ។

តាលំជិតព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ចើបព្រះបាទបសេននីកោសលទ្រង់ទត
 ឃើញ ។ បុរសគេនោះកំពុងអង្គុយតាលំជិតព្រះជីមានព្រះភាគ លុះទតច្បាស់
 ហើយទ្រង់មានសេចក្តីភិតភ័យ ហើយគំរើងបំភានៅ (បង្កំនិយាសិទ) ។
 លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេននីកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ
 មិនមែនជាមនុស្សតាមការ ។ បុរសអង្គុយតាលំជិតព្រះជីមានព្រះភាគ ។
 ឯព្រះបាទបសេននីកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះជីមានព្រះភាគវេទ
 លុះចូលទៅទល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះជីមានព្រះភាគ ហើយគន់នៅក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ ចំណែក ។ បុរសគេនោះមិនបានថ្វាយបង្គំ មិនត្រាច់ចូល
 ព្រះបាទបសេននីកោសលឡើយ ព្រោះគេគេដល់ព្រះជីមានព្រះភាគ ។
 គ្រានោះ ព្រះបាទបសេននីកោសលទ្រង់គួចព្រះទ័យថា បុរសនេះតាល
 ឃើញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនត្រាច់ចូល(អញ)សោះ ។
 ទណៈនោះ ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេននីកោសល
 ស្តេចមានព្រះទ័យភាពអម្ប់ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេននី-
 កោសលយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហាពជ ។ បុរសគេនេះឯងជាពហុស្សតាអ្នក
 ស្ងាត់ក្នុងបិដក បានពន្យល់ក្នុងតាមទាំងឡាយទៅប្រាសអស់ហើយ ។
 ព្រះបាទបសេននីកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ។ បុរសគេនេះមិនមែន
 ជាមនុស្សយកតាបទ សូម្បីព្រះជីមានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។

នំ ឧទាសកំ ឯតទរោច វេទយ្យសំ ឧទាសក យេន
 អត្តោតិ ។ សុដ្ឋ ទេវតំ ។ អថទោ ភគវា វាចាមំ
 បសេននិ កោសលំ ធម្មិយា កាដាយ សទ្ធស្សសំ
 សមាទមេសិ សមុត្តេជេសំ សម្បហំសេសំ ។ អថទោ
 វាចា បសេននិ កោសលា ភគវតា ធម្មិយា កាដាយ
 សទ្ធស្សកោ សមាទមំតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ
 ឧដ្ឋាយាសតា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា មទក្ខិលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។

[៣៩៦] កេន - ទោ បទ សមយេន វាចា
 បសេននិ កោសលា ឧបិយ្យសាទរាគតោ ហោតិ ។
 អន្តសា ទោ វាចា បសេននិ កោសលា នំ
 ឧទាសកំ វជ្ជយាយ ធម្មតាលី កច្ចន្តំ និស្វាទ
 បក្កោសាយេត្វា ឯតទរោច វំ កំ ឧទាសក
 តហុស្សតា ភគតាគតោ សាទុ ឧទាសក អត្តោតំ
 វត្តោតាវ ធម្មំ វាទេហិតិ ។ យមហំ ទេវ ជាតាមំ
 អយ្យាចំ វាចាសា អយ្យាវ ទេវស្ស វត្តោតាវ ធម្មំ
 វាទេស្សន្តិតិ ។ អថទោ វាចា បសេននិ កោសលា

ព្រះបាទបសេននិកោសល ទ្រង់មានព្រះឡាញ់ចំពោះនឹងឧទាសកនោះ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧទាសក អ្នកត្រូវការដោយរបស់ណា ឲ្យប្រាប់ដល់
 យើងចុះ ។ ឧទាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃព្រះហឫទ័យ ។
 គ្រោះនោះព្រះឡាញ់ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យលំស្អូតបសេននិកោសល ឲ្យឃើញ
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គភាព ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ព្រះបាទបសេ-
 និកោសល លុះព្រះឡាញ់ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 អង្គភាព ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ស្ដេចគាំព្រាគបាគភាសនៈថ្វាយ
 ចង្អុលព្រះឡាញ់ព្រះភាគ ហើយទ្រង់ធ្វើបទក្សំណាច្យាសចេញទៅ ។

[៣៩៧] គ្រោះនឹង ព្រះបាទបសេននិកោសលស្ដេចនឹងក្នុងភ្នាក់
 ភាគលើខ្សែប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេននិកោសលបាទរាគ
 ឃើញឧទាសកនោះដើរចង់គ្រឿងតាមដល់ លុះទៅហើយទ្រង់ឲ្យហៅ
 មក ហើយមានព្រះឡាញ់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧទាសក ភ្នាក់អ្នកនឹងជាពុទ្ធ-
 ស្សតស្លាប់ក្នុងចំណក ម្ចាស់ឧទាសក ល្អហើយ អ្នកច្នៃបង្កាញធម៌ក្នុងផ្ទះខែ
 ពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ឧទាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃ
 ព្រះអង្គដ៏ដ៏ដ៏មហា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ព័ន្ធយាយ លោក
 ម្ចាស់ព័ន្ធយាយនឹងដ៏បង្កាញធម៌នោះក្នុងផ្ទះខែពួកស្រី (និព្វានប្រាស្ន់)
 របស់ព្រះអង្គបាទ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេននិកោសល

ដំណើរការ បន្តបន្ទាប់ទៅ យើង រក្សា បសេនទិស្ស
 កោសលស្ស ដំណើរ តេជុបស្តម្ភ ។ តេជ ទោ
 មន សមយេន រាជ បសេនទិ កោសលោ មល្លកាយ
 ទេវយា សន្និ សយនគតោ ហោតិ ។ អន្តសា
 ទោ មល្លកា ទេវ អាយស្មន្ត អាទន្ត ទូរតា ។
 អាទន្ត ទិស្វាន សហសា វ្រ្មាសំ ។ មិត្តកម្ម
 ទុស្សំ មគ្គស្សត្ថ ។ អដ្ឋទោ អាយស្មា អាទន្តោ
 តតោ ។ មជ្ឈិមវិទ្យា អារម្ម តត្ថា ភិក្ខុនំ ឯ ឧបាសិកា
 អារាមេសំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ បេ ។
 តេ ទុដ្ឋាយន្ត ទិយន្ត វិទាចេន្ត កងំ ហំ នាម
 អាយស្មា អាទន្តោ បុត្រ អប្បជ្ជិសំវិទិតោ រក្សា
 អន្តបុរំ បរិសស្សតិ ។ បេ ។ សន្និ កំ ភិក្ខុ អាទន្ត
 បុត្រ អប្បជ្ជិសំវិទិតោ រក្សា អន្តបុរំ បរិសស្សតិ ។
 សន្និ កតវាតិ ។ វិករហិ តុច្ឆោ កតវា កងំ ហំ
 នាម ភិក្ខុ អាទន្ត បុត្រ អប្បជ្ជិសំវិទិតោ រក្សា អន្តបុរំ

នឹងបំបែកចូលទៅកាន់រាងដ៏ស្រស់បស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។
 វេលាពេលនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចកំពុងផ្តាំមួយព្រះរាជព្រះ
 នាមមល្លកា ។ នាមមល្លកាទៅបាទឃើញព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុមកអំពី
 ចង្កាយ លុះឃើញហើយក៏ត្រេកទៀតដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌
 លឿងរលឹកស្អាតក៏ប្លែកចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ
 ត្រឡប់យកទិវារមកកាន់អាហារ ប្រាប់ដំណើរនូវជីវិតកុំបំភ័យ ។
 កុំបំភ័យឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ ។ បេ ។ កុំបំភ័យឡាយនោះ
 ពោលពោល តំរៀល បន្តបន្ទាប់ថា ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ ស្តេច
 មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅកាន់ក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេច
 សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាទន្ត ឮថា
 ស្តេចមិនទាន់ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងស្រាវជ្រាវចូលទៅកាន់ក្នុងព្រះរាជវាំង
 របស់ស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអាទន្តចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិត
 មែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អាទន្ត ស្តេចមិនទាន់
 ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅកាន់ក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចទេ

ធម៌ត្ថិយកល្យាណ ធម៌ត្ថិយកល្យាណ ធម៌ត្ថិយកល្យាណ ធម៌ត្ថិយកល្យាណ

បរិស័ស្សសំ ទេវតំ អាណន្ទ អប្បសន្ធានំ វា បសាធាយ
បសន្ធានំ វា ភិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វិការហិត្វា ធម្មិ
កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ។

[៣៨០] នសយិមេ^(១) ភិក្ខុវេ អាណិណំ វាជន្តេប្ប-
វប្បវសនេ ។ កតមេ នស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ វាជា មហេ-
សំយា សុទ្ធិ សយនកតា^(២) ហោតិ ។ កត្វ ភិក្ខុ
បរិសតំ ។ មហេសំ វា ភិក្ខុំ ទិស្វា សំតំ ចាតុកករោតិ
ភិក្ខុ វា មហេសំ ទិស្វា សំតំ ចាតុកករោតិ ។ កត្វ វត្តោ
ឯវំ ហោតិ អត្ថា ឥវេសំ កតំ វា កាស្សន្តំ វាតំ ។ អយំ
ភិក្ខុវេ បរិមោ អាណិណំ វាជន្តេប្បវប្បវសនេ ។ បុណ
ចចរំ ភិក្ខុវេ វាជា ឧហុកក្ខោ ឧហុកករណីយោ អញ្ញា-
តំ ឥត្ថំ កត្វា នស្សតំ ។ សា តេន កត្តំ កត្តាតំ^(៣) ។
កត្វ វត្តោ ឯវំ ហោតិ ន ទោ ឥធិ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ
អញ្ញក្រ បព្វដំតេន សិយា ទុ ទោ បព្វដំតស្ស កម្មន្តិ ។

១ ឧ. វសិវេ ។ ២ ឧ. វសិវេ ។ ៣ កត្តិ ។

មាសនាខន្ធ អំពើនេះមិនមែនជាទិវ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬជាពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យនិរតិជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ច្រើន
បរិស្ថានហើយច្រើនផ្ទៃមិត្តជាគ្រាសំ ហៅក្នុងចំណុចយមក ដោយ
ព្រះករុណា ។

[៣៨១] មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពោសតាំង ១០ យ៉ាងនេះមែនទាន
ក្នុងកិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិសសាស្ត្រ ។ ពោសតាំង ១០ យ៉ាងនោះ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ស្តេចក្នុងនរោតនៈ ច្រើនច្រើន
លើកឡើងប្រយុទ្ធជាមួយមហេសី ។ ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ មហេសី
បានឃើញភិក្ខុ មេនិរតិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសី
មេនិរតិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ។ ស្តេចមេនិរតិយាញញឹមនោះ
យ៉ាងនេះថា ការមិនគួរអ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬជាអ្នកទាំងពីរ
នេះមិនធ្វើខុសការមិនគួរ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាពោសក្នុងកិរិយា
ចូលទៅទានក្នុងបុរិសសាស្ត្រ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅ
មាននៅទៀត ស្តេចជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន មានការងារក្នុងផ្ទះច្រើន ច្រើន
យ៉ាងទៅប្រាសស្រីដទៃហើយកំរិត ។ ឯស្រីនោះក៏មានកំរិតដោយស្តេច
នោះ ។ ស្តេចមេនិរតិយាញញឹមនោះយ៉ាងនេះថា ដទៃមួយដទៃចូលទៅ
ក្នុងទីនេះមិនបានទេ ដើម្បីឲ្យមេនិរតិយាញញឹម មេនិរតិយាញញឹមនោះមិន
ធ្វើខុសការមិនគួរ ។

អយំ ភិក្ខុវេ ធុតំយោ អាជីណេ វាជន្តេបុរោសេ ។
 បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ភត្តា អន្តេបុរោ អត្ថានំ គង្គ
 នស្សតិ ។ តត្ថ ភត្តា ឯវំ យោតិ ន ទោ ឥន អត្ថោ
 គោចំ បរិសតិ អត្ថាត្រិ បព្វជេតេន សំយា ធុ ទោ
 បព្វជេតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ អាជី
 ណេ វាជន្តេបុរោសេ ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ភត្តា
 អន្តេបុរោ អត្ថានំ គត្ថេយ្យោ ពហិវា សាម្ពនំ តត្ថន្តំ ។
 តត្ថ ភត្តា ឯវំ យោតិ ន ទោ ឥន អត្ថោ គោចំ
 បរិសតិ អត្ថាត្រិ បព្វជេតេន សំយា ធុ ទោ បព្វជេតស្ស
 កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ អាជីណេ វាជន្តេបុរោសេ
 ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ភត្តា អន្តេបុរោ ចតុត្ថោ វា ចំតំ
 បត្តេតិ បតា វា បុត្តំ បត្តេតិ ។ តេសំ ឯវំ យោតិ ន ទោ
 ឥន អត្ថោ គោចំ បរិសតិ អត្ថាត្រិ បព្វជេតេន សំយា
 ធុ ទោ បព្វជេតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ
 អាជីណេ វាជន្តេបុរោសេ ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ

ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាពោសទីបី ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅទានក្នុងបុរោស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅទានទៅទៀត គេនេះណា
 មួយក្នុងបុរោស្តេចទុំកំទៅ ។ ស្តេចវេសន៍ត្រៀមស្រឡាញ់ទៅយោងនេះ
 ថា ដទៃមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រឿយសិនតែបញ្ចមិត ទំនង
 ជាមួយបស់បញ្ចមិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាពោសទីបី ក្នុង
 ភិក្ខុយាច្ចលទៅទានក្នុងបុរោស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅ
 ទានទៅទៀត រឿយកំទាន់ឡាយ ដែលស្តេចត្រៀមទុំកំទាន់ក្នុង
 មាននៅទានក្នុងបុរោស្តេច ត្រូវបំបែកសាយទៅទានៈត្រ ។ ស្តេចវេសន៍
 ទ្រង់ត្រៀមស្រឡាញ់ទៅយោងនេះថា ដទៃមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិន
 មានទេ រឿយសិនតែបញ្ចមិត ទំនងជាមួយបស់បញ្ចមិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 វាំងឡាយ នេះជាពោសទីបួន ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅទានក្នុងបុរោស្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅទានទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រប្រាជ្ញាទ័ន្ទ
 ប្រើប្រាស់ចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរោស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតាប្រាជ្ញាទ័ន្ទប្រើ
 ប្រើចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រព្រះរាជបិតាមានវេសន៍ទ្រង់
 ត្រៀមយោងនេះថា ដទៃមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រឿយ
 សិនតែបញ្ចមិត ទំនងជាមួយបស់បញ្ចមិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 នេះជាពោសទីប្រាំ ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅទានក្នុងបុរោស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ

៣៦៩

ពាចិត្តិយកណ្ណោ រដេន្តស្ស បរិច្ចេក្ខន្ធស្ស វេណិវេណិ

រាជា វិចិត្រាជ័យំ ឧត្ត មា(២) វេណិ ។ យេសន្តំ
អមបាមំ តេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន
សំសង្ខា សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
កំគូរេ ចន្ទោ អាទិទរេ រាជេន្ទ្របុរិសេន ។ បុន
ចរំ កំគូរេ រាជា ឧត្តជ័យំ ជិទេ មា(២) វេណិ ។
យេសន្តំ អមបាមំ តេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិ-
តេន សំសង្ខា សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
អយំ កំគូរេ សត្តមោ អាទិទរេ រាជេន្ទ្របុរិសេន ។
បុន ចរំ កំគូរេ រាជា អតោលេ សេនំ ឧប្បោជេតិ ។
យេសន្តំ អមបាមំ តេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ
បព្វជិតេន សំសង្ខា សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស
កម្មន្តំ ។ អយំ កំគូរេ អដ្ឋមោ អាទិទរេ រាជេន្ទ្របុរិ-
សេន ។ បុន ចរំ កំគូរេ រាជា តាលេ សេនំ

ពាចិត្តិយកណ្ណោ រដេន្តស្ស បរិច្ចេក្ខន្ធស្ស វេណិវេណិ

តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្ដេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំង
នៅក្នុងវិចិត្រាជ័យំ ឧត្តសំ ។ ការតាំងនោះមិនជាច្បាប់ចិត្តរបស់ដទៃ
តាំងឡាយណា ផងតាំងឡាយនោះមិនក្លៀសយ៉ាងនេះថា ស្ដេចតែង
ច្រកច្រកដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាហេតុប្រាជ្ញា ក្នុងកិរិយាចូលទៅរកក្នុងបុរិស
ស្ដេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្ដេចទ្រង់
បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងវិចិត្រាជ័យំ ឧត្តសំ ។ ការតាំងនោះមិន
ជាច្បាប់ចិត្តរបស់ដទៃតាំងឡាយណា ផងតាំងឡាយនោះមិនក្លៀស
យ៉ាងនេះថា ស្ដេចតែងច្រកច្រកដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វ-
ជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាហេតុប្រាជ្ញា ក្នុងកិរិយាចូល
ទៅរកក្នុងបុរិសស្ដេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាន
ការទៀត ស្ដេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុងកាលមិនសប្បុរស ។
ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាច្បាប់ចិត្តរបស់ដទៃតាំងឡាយណា
ផងតាំងឡាយនោះមិនក្លៀសយ៉ាងនេះថា ស្ដេចតែងច្រកច្រក
ដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
នេះជាហេតុប្រាជ្ញា ក្នុងកិរិយាចូលទៅរកក្នុងបុរិសស្ដេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្ដេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ព

ឧប្បេក្ខន្ធា អន្តរាមត្តតោ ឱវត្តាបេតិ ។ យេសន្តំ
 អមចាមំ កេសំ វរំ ហោតិ កថា ទោ បព្វជិតេន
 សំសង្ខេបំ សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កខ្មុំ ។ អយំ
 កំក្កវេ ធរមា អាទិទេវំ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ បុរ
 ចបរំ កំក្កវេ រាជន្តេបុរំ^(១) ហត្ថិសម្មតំ អស្សសម្មតំ
 រេសម្មតំ រេសិយាទំ រុសសន្តកន្ធិសាជាដ្ឋត្វាទិ យាទិ
 ន បព្វជិតស្ស សាវ្យាទិ ។ អយំ ទោ កំក្កវេ
 ធរសមា អាទិទេវំ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ ឥមេ ទោ
 កំក្កវេ ធរស អាទិទេវំ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេតិ ។

[៣៨២] អថទោ កកវា អាយស្មតំ អាទតំ អនេ-
 កបរិយាយេន វិគាហិតា ទុក្ខតាយ ទុប្បេក្ខន្ធាតាយ
 ។ បេ ។ វរំតុ បទ កំក្កវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុន្តិសេយ្យាទ
 យោ បទ កំក្ក រក្ខេ ទតិយស្ស ឧត្តាភិសិក្ខស្ស^(២)
 អនិក្ខន្ធរាជិត អនិក្ខតាគនេតេ^(៣) បុព្វេ អប្បជិស-
 វិនិតា ឥទ្ធិទំលំ អតិក្ខាមេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

១ ១. ឧ រក្ខេ កក្កេវ ។ ២ ឧត្តាភិសិក្ខស្ស ។ សោ បទ បទអាទិទេវ ៥ សធនេ ។
 ៣ អនិក្ខតាគនេតេ បិ បាយោ ។ សោចិ ឥមេ ៥ សធនេ ។

ទៅក្នុងកាលនីសមគ្នា ហើយទ្រង់ត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការ
 ត្រឡប់វិលវិញនោះមិនជាទំនាស់ទំនួលរបស់ដទៃទាំងឡាយណា ដទៃទាំង
 ឡាយនោះវេទនៈនឿយយ៉ាងនោះទេ ។ ស្តេចតែងត្រឡប់ត្រឡង់ដោយ
 បព្វជិត ទំនងជាតម្រូវរបស់បព្វជិតទេវីនី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ទោសទីប្រាំបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវាស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ហេតុអ្វីទៅមានការទៀត ទានក្នុងក្នុងបុរិវាស្តេចដែលជ្រើសរើស
 ដោយដំរី ដែលជ្រើសរើសដោយសេះ ដែលជ្រើសរើសដោយថ្ម ដំរីរូប
 សំឡេងក្នុងទោសដ៏ផ្សាជាតិ ហេតុអ្វីទៅសេចក្តីត្រឡប់ សុទ្ធតែជាលេសមិន
 សមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសដប់ ក្នុង
 កិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវាស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសទី
 យ៉ាងនេះឯងជាទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវាស្តេច ។

[៣៨៦] លំដាប់នោះ ព្រះវិហារព្រះភាគ ច្រើនបុគ្គលព្រះ
 ភាគខ្ពស់មានតាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឆ្ងល់សំដែងឡើងខ្លះសំគាល់នេះហោង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ (បេ) ស្តេចជាគ្រូត្រឡប់បុគ្គលសក្តិហើយ
 មិនទាន់ប្រាថ្នាមុខ ឈានកន្លងចេញចូលទៅក្នុងព្រៃប្រាសាទ ដែល
 ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រែកក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវតាមគ្នាបាត់គ្នា ។

ព្រះបាទ

ចាត់តាំងឈ្មោះ រាជវង្ស របស់ស្រីព្រះបាទ ស្រីព្រះបាទ

(៣៩៣) យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
 ទត្ថិយោ ឆាម ឧកតោ សុជាតោ មោតិ មាតិកោ ច
 មិតិកោ ច សំសុទ្ធកមាណិកោ យោ សុត្តមា មិតាម-
 ហយុតា អត្ថត្ថោ អនុចត្ថោ ជាតិកំណេ ។ មុត្ថាតិ-
 សំត្ថោ ចាម ទត្ថិយាតិសេកេន អតិសំត្ថោ មោតិ ។
 អធិក្ខន្ធកាធិកេតិ វាជា សយជ័យវា អធិក្ខន្ធា មោតិ ។
 អធិក្ខន្ធកាធិកេតិ មហេសី សយជ័យវា អធិក្ខន្ធា មោតិ
 ឧកោ វា អធិក្ខន្ធា មោតិ ។ មុត្ថេ អធិប្បតិសំវិទិតាតិ
 មុត្ថេ អធិមត្ថិតោ ។ ឥន្ទ្រិលោ ឆាម សយជ័យវាស្ស
 ឧត្តារោ វុត្ថិតិ ។ សយជ័យវា ឆាម យត្ថ កត្ថិយ រត្តា
 សយជ័ មត្តត្ថំ មោតិ អន្តមសោ សាណិប្បការាម-
 វិត្តត្ថិយ ។ ឥន្ទ្រិលំ អត្ថត្តារមេយ្យតិ បឋម ចានំ ឧត្តារំ
 អត្ថត្តារមេតិ អាមត្តិ ឧត្តរស្ស ។ ធុតិយំ ចានំ អត្ថត្តារ-
 មេតិ អាមត្តិ ចានិត្តិយស្ស ។

ចាត់តាំងឈ្មោះ រាជវង្ស ស្រីព្រះបាទ ១ ស្រីព្រះបាទ

(៣៩៣) ត្រង់ពាក្យថា ក៏ក្នុងឈ្មោះ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 ស្រីព្រះបាទ ១ នៃព្រះបាទ ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់
 ដ៏អន្តរាគមន៍ក៏ក្នុងស្រីព្រះបាទ ដ៏បានពាក្យនឹងបានចំណា ជាអ្នកកាន់យក
 ជាតិមហាសុទ្ធិល្អ ដល់កំណត់ក្នុងដ៏ដូចជាតិដ៏ដ៏ ដ៏ដ៏បាននោះ
 ចង់ចោល ដ៏បានតិប្បិលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុត្ថាតិសេក
 ហើយ គឺស្តេចដែលបានអតិសេក ដោយអតិសេកច្បងក្សត្រិយ៍ ។
 ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញកំណើតក្រឡាព្រះ
 បង្គំ ។ ពាក្យថា ស្រីក្រមុំមិនទាន់ចេញ គឺមហេសី មិនទាន់ចេញកំណើត
 ក្រឡាព្រះបង្គំ ឬមួយស្តេចនឹងមហេសីទាំងពីរ មិនទាន់ចេញកំណើតក្រឡា
 ព្រះបង្គំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់បាន
 នឹងមុនជាមុន ។ ដែលហៅថា គណី គឺសំដៅយកគណីនៃក្រឡា
 ព្រះបង្គំ (បានដល់ក្រឡាព្រះបាទ) ។ ច័ក្រឡាព្រះបង្គំស្តេច
 ដែលគេកែតាំងទុក ក្នុងទីណាមួយ ដោយហេតុទៅស្ទើរតែទីដែល
 គេបែងប៉ាន់កំណត់ដោយនឹង ក៏ហៅថា ក្រឡាព្រះបង្គំទាំងអស់ ។
 ពាក្យថា ឈានក្នុងគណីចូលទៅ សេចក្តីថា ក៏ក្នុងឈានដ៏ហានទី ១
 ឲ្យក្នុងគណីចូលទៅ ត្រូវតាមក្នុងក្នុង ។ ឈានដ៏ហានទី ២ ចូលទៅ
 ត្រូវតាមក្នុងក្នុង ។

[៣៥៤] អប្បដិសំវិធិតេ អប្បដិសំវិធិតសញ្ញា ឥន្ទ-
 ទិលំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បដិសំវិ-
 ធិតេ វេមតំភោ ឥន្ទទិលំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អប្បដិសំវិធិតេ បដិសំវិធិតសញ្ញា ឥន្ទទិលំ
 អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បដិសំវិធិតេ អប្ប-
 ដិសំវិធិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិធិតេ វេម-
 តំភោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិធិតេ បដិសំវិធិត-
 សញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៣៥៥] អនាបត្តិ បដិសំវិធិតេ ០ ទុក្ខិយោ ហោតិ
 ០ ទុក្ខិយាភិសេភេន អភំសំន្តោ ហោតិ ០ ភជា សយ-
 និយក ០ និក្ខន្តោ ហោតិ មហេសី សយនិយក ០ និក្ខន្តា
 ហោតិ ០ ភោ ០ សយនិយក ០ និក្ខន្តា ហោតិ ០
 សយនិយក ០ ឧត្តត្ថកស្ស អាទិកក្ខត្តកស្សាតិ ។

បដិសំវិធិតេ ០ ទុក្ខិយោ ហោតិ ០

[៣៥៦] ស្តេចមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបាននិមន្ត
 ហើយដើរកន្លងដណើចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត
 កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្លងដណើចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយ
 ដើរកន្លងដណើចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយ
 កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបាននិមន្ត ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយ
 កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយ កិក្ខុ
 សំគាល់ជាស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៥៧] ពិវេជនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
 គឺស្តេចបាននិមន្ត ១ ដណើមិនទាន់ដាច់ត្រឹម ១ ជាស្តេចតែមិនបាន
 ទទួលឧបាសកដោយអតិសកជាត្រឹម ១ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡា
 ព្រះបន្ទំ ១ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ឬមួយស្តេចនឹងមហេសី
 ព្រះបន្ទំ ១ ចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ស្តេចនឹងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡា
 ព្រះបន្ទំ ១ កិក្ខុត្រូវ ១ កិក្ខុមិនត្រូវ ១ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[៣៩៦] តេន សមយេន ឡោ កតវា សាវគ្គិយំ
វិហាតំ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ អចិវតិយា ននិយា
ញាយតិ ។ អញ្ញតរោបំ ព្រាហ្មណោ បញ្ចសតានំ ជីវិតំ
ជលេ ធិត្តិមិត្តា អចិវតិយា ននិយា ញាយិត្តា^(១) វិស្ស-
វិត្តា អគមាសិ ។ អជទោ សោ កិក្ខុ តស្សយំ ព្រាហ្ម-
ណស្ស ជីវិតា មា នស្សិតិ អត្តហេសិ ។ អជទោ
សោ ព្រាហ្មណោ សវិត្តា គុរិគោ អាជាវិត្តា តំ កំត្តុំ
ឯតនរោច អបំ មេ រោ ជីវិតំ បស្សេយ្យស្ថិតិ ។
ហន្ត ព្រាហ្មណាតិ អនាសំ ។ អជទោ តស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតនហោសិ តេន នុ ទោ អហំ ឧចាយេន
ភីមស្ស កិក្ខុនោ បុណ្ណបត្តំ ន ននេយ្យន្តិ ។ ន
មេ រោ បញ្ចសតានំ សហស្សំ មេតិ បល្ល័ត្តិត្តា
ឌុញ្ចំ ។ អជទោ សោ កំត្តុ អារាមំ តត្ថា កិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បច្ឆា

សិក្ខាបទទី ២

[៣៩៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធម៌មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងជេតវេន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ក៏តម្រូវបង្ខំឲ្យក្នុងស្ថានអចិវតិ ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀតបានទុកថង់
ប្រាក់ចំនួន៨០០ អហោចណៈរស់គោក ហើយចុះផ្អាកក្នុងស្ថានអចិវតិ
(ឡើងមកហើយ) ក៏រួចថង់ប្រាក់ ដើរទៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ
ក៏ត្រូវបានកំរើសយកដោយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្ម-
ណ៍នោះ កុំបរិភោគបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញក៏ត្រឡប់វិល
មកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរក៏ត្រូវបានដឹងនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ជីវិតាន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ក៏ត្រូវបាន
បានឱ្យថង់ប្រាក់នោះទៅដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្ម-
ណ៍នោះបានគិតយំនេះថា អញមិនប្បវិទ្យាឡើយថាស្ថិតក្នុងនេះ ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចាចប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់
កហោចណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន៨០០ទេ របស់ខ្ញុំប្រាកដជា១០០០ ឬចាប់ក៏
នោះហើយក៏វិលទៅ ។ បពិត្រលោកក៏ត្រូវបានដឹងកាន់កាប់ហើយប្រាប់
សេចក្តីខ្លះដល់ក៏ត្រូវបានឮយ ។ ក៏ត្រូវបានឮយណា បានសេចក្តីប្រាថ្នាពីច

។ មេ ។ គេ ឧប្បាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កដំ ហិ
 ឆាម កំគុំ រតនំ ឧត្តហេស្សតិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ កំ គុំ
 កំគុំ រតនំ ឧត្តហេស្សតិ ។ សច្ចំ រតនំ គុំ ។ វិចារេ
 ពុត្តា រតនំ កដំ ហិ ឆាម គុំ មោឃបុរិស រតនំ
 ឧត្តហេស្សសិ ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្ធានំ វា មសា-
 ឆាយ បសន្ធានំ វា កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វេរុញ បដ
 កំគុំ វេ ឧមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តសេយ្យាដ យោ បដ កំគុំ
 រតនំ វា រតនសម្មតំ វា ឧត្តស្គាយ្យ វា ឧត្តស្គា-
 មេយ្យ វា ចាចិក្ខយន្តំ ។ វេរុញំ រតនតា កំគុំ ឧ
 សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៨៩] គេន វេ បដ សមយេន សាវត្ថយា
 ឧស្សវេ ហោតិ ។ មនុស្សា អលន្តកប្បជយត្តា ឧយ្យាដំ
 កច្ឆន្តំ ។ វិសាទាចិ មិការហោតា អលន្តកប្បជយត្តា
 ឧយ្យាដំ កមិស្សមីតិ តាមតោ ឯក្ខមិត្តា ក្សាហំ
 ករិស្សមិ ទិយ្យាដំ កត្តា យន្តុតាហំ កត្តន្តំ បយ្យុតា-

។ មេ ។ កំគុំ តាំងឡាយនោះពាលៈពាស កំរងៀល បន្តបន្តបន្ត
 កំគុំមិនធូរនឹងសេយ្យភាពនោះមានសាស្ត្រាភ័យជាដើមសោះ ។ មេ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគក្រសែស្បែក ម្ចាស់កំគុំ ឮថាអ្នកឯងសេយ្យភាពនោះ ពិត
 មែនឬ ។ កំគុំនោះចូលថា សូមច្រើនមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគច្រើនកំរងៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនធូរ
 នឹងសេយ្យភាពនោះទេ ម្ចាស់មោឃបុរិស អំពីនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រេថ្លាដល់
 ភ្នែកដទៃដល់មិនទាន់ជ្រេថ្លា ឬនាំភ្នែកដទៃដល់ជ្រេថ្លាហើយឱ្យរំងើរតែ
 ជ្រេថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កំគុំតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឃ្លីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំគុំណាមួយសេយ្យភាពឯងក្តី ឱ្យគេសេយ្យភាពក្តី
 នូវភេទក្តី នូវក្តីដែលគេសន្មតថាភេទក្តី ត្រូវអាបក្តីបិក្តិយ ។
 សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនបញ្ញត្តិហើយដល់កំគុំតាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះ ។

[៣៩០] សមីយនោះឯង មានមហាស្រពក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 មនុស្សតាំងឡាយប្រដាប់តាក់តែងខ្លះទៅកាន់ទ្បាន ។ សូម្បីនាង
 វិសាទាមិការហោតា ក៏បានប្រដាប់តាក់តែងភាយ ហើយក៏ចេញចាកស្រុក
 ទៅដោយគិតថា អញទឹងទៅកាន់ទ្បានដែរ ហើយគិតទៅទៀតថា
 ចុះអញទឹងទៅកាន់ទ្បានឬក្តី ស៊ីដូច្នោះឆ្នាំគេអញចូលកាលព្រះដ៏មាន

សយ្យន្តំ អាគារណំ ឱមុត្តត្ថា ឧត្តរាសន្ត្រំ កណ្ឌំកំ
 តន្ត្រីត្ថា តាសិយា អនាសំ ហន្ត ធម៌ ឥមំ កណ្ឌំកំ
 កណ្ឌាហិតំ ។ អថទោ វិសាទា មិគាមាតា យេន
 ភគវំ គេតុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្ថា ភក្កន្តំ អភិវំធមត្ថា
 ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទិ ទោ វិសាទំ
 មិគាមាតំ ភគវំ ធម្មយា តតាយ សន្នុស្សសិ
 សមាធមេសិ សមុត្តេដេសំ សម្មាសេសំ ។ អថទោ
 វិសាទា មិគាមាតា ភក្កតា ធម្មយា តតាយ
 សន្នុស្សតា សមាធមិតា សមុត្តជិតា សម្មាសិតា
 ឧត្តាយាសនា ភក្កន្តំ អភិវំធមត្ថា បធម្មំណំ កត្វា
 បត្តាមំ ។ អថទោ សា ធាសំ តំ កណ្ឌំកំ វិស្សិត្វា
 អតមាសំ ។ ភិក្ខុ បស្សិត្វា ភក្កតា ឯកមន្តំ អាហ-
 រេសុំ ។ គេតហិ ភិក្ខុវេ ឧត្តហេត្វា ជិត្តំបថាតំ ។
 អថទោ ភគវំ ឯកស្មី ជិតានេ ឯកស្មី បករណ
 ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុថាបាមិ ភិក្ខុវេ
 តេនំ វំ រកេសម្ពតំ វំ អជ្ឈរាមេ ឧត្តហេត្វា វំ

ព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះខ្លួនត្រឡប់មកវិញ ចង់ជាបង្ខំដោយសំភវំ
 ចង្អុល ហើយបានបុណ្យទៅតាមដំណើរ ហើយបាន ឯងចូលមកបង្ខំចំនេះ
 ទៅ ។ សំដៅប៉ុន្មាន ឆ្នាំវិសាទាមិគាមាតា បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាង
 វិសាទាមិគាមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ។ ឯនាង
 វិសាទាមិគាមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យ
 កាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រាតចាក
 អាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទត្យណៈហើយចៀសចេញ
 ទៅ ។ ឯនាងវិសាទាមិគាមាតាបានបុណ្យដោយសំភវំ ហើយដើរចេញទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបចូលដំណើរម៉្លេះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរអើសយកទុកចុះ ។ ព្រះនិពាននេះ ដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដោយព្រះតុល្យដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ
 អើសឯង ចូរច្រើនឲ្យអើស ឲ្យរកនក្តី ឲ្យរកដែលគេស្មានថាគង់នក្តី

ឧត្តហារបេតិកភណ្ឌ ក៏ ដូច្នេះដែរ យស្ស ក៏ស្ម័គ្រ ហោ
 ហ៊ុនស្ម័គ្រ ។ ឯវិញ បទ ក៏ត្រូវ ដឹង សិក្ខាបទ
 ឧត្តសេយ្យនៃ យោ បទ ក៏ត្រូវ រតន៍ ក៏ រតនសម្បត្តិ ក៏
 អញ្ញត្តិ អន្តរាគមន៍ ឧត្តសេយ្យ ក៏ ឧត្តសេយ្យ ក៏
 ចាត់តាំង ។ ឯវិញ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ សិក្ខាបទ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៩៩] តេជ ទោ បទ សមយេន កាសិស្ថ
 ជនបទស្ថ អនាថបិណ្ឌិតស្ស កហមតិស្ស កម្មត្ថ-
 តាមោ ហោតិ ។ តេជ ច កហមតិស្ថ អន្តរាសិ
 អាណត្តោ ហោតិ សាច កម្មត្ថា អាណត្តិ កត្ត
 កមយ្យសីតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន សម្មហុសា
 ក៏ត្រូវ កាសិស្ថ ជនបទស្ថ ហោតិ ចរោតា យេន
 អនាថបិណ្ឌិតស្ស កហមតិស្ស កម្មត្ថតាមោ តេជ-
 ស្ថតិស្ថ ។ អន្តរា ទោ ហោ បុរិសោ តេ ក៏ត្រូវ
 ទូរតោ អាណត្តោ ជិស្វាន យេន តេ ក៏ត្រូវ តេជស្ថតិ
 ឧបស្ថតិស្ថ តេ ក៏ត្រូវ អភិវាទេត្វា ឯតេជ អភិវា-
 សេន្ត កត្ត អយ្យ ស្វាគន្ធាយ កហមតិស្ថ កត្ត ។

ក្នុងភាពហើយទុកដោយគិតថា គេបែបស្ម័គ្រ អ្នកនោះនឹងយក
 ទៅ ។ ហេតុក៏ត្រូវច្បាស់ អ្នកតាំងច្បាស់យ៉ាងណាដែលត្រូវសិក្សា
 នេះយ៉ាងនេះថា ក៏ត្រូវតាមយុទ្ធសាស្ត្រ ឱ្យគេស្ម័គ្រ ឱ្យគេស្ម័គ្រ ឱ្យគេ
 ដែលគេស្ម័គ្រគេស្ម័គ្រ ត្រូវតាមច្បាប់ច្បាប់ រៀបរៀង (បើសយក
 គេនេះសេស) ទៅក្នុងវត្ថុ ។ សិក្សាបទនេះព្រះអង្គព្រះរាជទ្រង់
 បញ្ជាហើយ ដល់ក៏ត្រូវច្បាស់យ៉ាងនេះ ។

[៣៩៩] ត្រាតារង្គ ក្នុងកាសិស្ថបទ មានស្រុក ១ ជាទីធ្វើ
 ការងាររបស់អង្គបដិសេធប្រាសាទ ។ កហមតិស្ថនោះបង្កប់អង្គបដិសេធប្រាសាទ
 (ក្នុងន័យ) ថា បើលោកម្ចាស់តាំងច្បាស់ច្បាប់ អ្នកនឹងប្រើក្នុងប្រ-
 ភេទនេះ ។ ត្រាតារង្គ ក៏ត្រូវច្បាស់យ៉ាងណាដែលត្រូវតាំងច្បាប់
 កាសិស្ថបទ ហើយហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងាររបស់អង្គបដិសេធប្រាសាទ
 កហមតិ ។ បុរសនោះបង្កើតក៏ត្រូវតាំងនោះមកដល់ច្បាប់ លុះបុរស
 ប្រើប្រាស់ហើយ បានចូលទៅក្នុងក៏ត្រូវតាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 បានថ្វាយបង្គំក៏ត្រូវតាំងនោះហើយពេលនូវពាក្យនេះថា បទត្រូវព្រះករុណា
 សូមលោកម្ចាស់តាំងច្បាប់ច្បាប់យ៉ាងណាដែលត្រូវ ក្នុងវិញស្រុក ។

បទ កំត្តាវេ ឥមំ សំគ្គាបដំ ឧទ្ទិសេយ្យាដំ យោ បទ
 កំត្តា រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អត្ថាត្រ អដ្ឋារមា វា
 អដ្ឋារសថា វា ឧត្តរណ្ណោយេ វា ឧត្តរណ្ណោយេយ្យ វា
 ចាចំគ្គិយំ ។ រតនំ វា បទ កំត្តាវេ រតនសម្មតំ វា
 អដ្ឋារមេ វា អដ្ឋារសថេ វា ឧត្តរណ្ណោ វា ឧត្តរណ្ណោ-
 យេន្ទា វា ចិត្តិមិត្តំ យស្ស ភវិស្សតិ សោ ហវិស្សតិ ។
 អយំ ភត្ត សាមីចិត្តំ ។

[៣៨៨] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កំត្តាតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អដិប្បេតោ កំត្តាតិ ។
 រតនំ ឆាម មុត្តា មណី វេជ្ជរិយោ សន្តោ សិលា បរិស្សំ
 រតនំ ជាត្របំ លោហិតន្តោ មសារេប្បំ វតំ រតនំ
 ឆាម ។ រតនសម្មតំ ឆាម យំ មទុស្សនំ ឧបកោតប-
 រិកោតំ វតំ រតនសម្មតំ ឆាម ។ អត្ថាត្រ អដ្ឋារមា វា
 អដ្ឋារសថា វាតិ វាបេន្ទា អដ្ឋារមិ អដ្ឋារសថំ ។
 អដ្ឋារមោ ឆាម បរិក្ខិត្តស្ស អារាមស្ស អន្តោអារាមោ
 អបរិក្ខិត្តស្ស ឧបទារោ ។ អដ្ឋារសថា ឆាម បរិក្ខិត្តស្ស

ន្ទសំគ្គាបទោនោយោនីនោថា កំត្តនាមួយវេសឯក្ខិ ឱវេសក្ខិ ឱវេសក្ខិ
 ន្ទក្ខិវេសក្ខិសេន្ទក្ខិវេសក្ខិ ត្រៃវេសក្ខិបាចិត្តិយ វៀវេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ
 បុរាណក្ខិវេសក្ខិ ។ ម្យ៉ាងទៀតកំត្តនាមួយវេសឯក្ខិ ឱវេសក្ខិ ឱវេសក្ខិ
 ន្ទក្ខិវេសក្ខិសេន្ទក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិ
 ចោយទុកជាភក្ខិយាតិកាថា រតនៈរបស់ដំណា ជនៈនោះនឹងនាំយកទៅ ។
 នេះជាសាមីចិត្ត ក្នុងសំគ្គាបទនោះ ។

[៣៨៩] ត្រីវិភាគក្នុង កំត្តនាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសំគ្គា-
 បទទី១២៩បាទិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា រតនៈនោះ បានដល់កែវមុត
 កែវមណី កែវវិចិត្រ ស្និ កែវសិលា កែវចរិត្ត ប្រាក់ មាស កែវក្រហម
 (កែវទទឹម) កែវមរកត (កែវព្រិស) ទេវរណ្ណជាតនៈ ។ ដែល
 ហៅថា ត្រៃវេសក្ខិសេន្ទក្ខិវេសក្ខិ បានដល់ក្នុងនាមួយជាត្រីវិ-
 បេកោតបរិកោតរបស់មទុស្សនំច្បាយ ក្នុងនាមួយថា រតនៈសេន្ទក្ខិ
 រតនៈ ។ ភាគក្នុង វៀវេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិ គឺ
 លើកវេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ ។ ដែលហៅថា វាសក្ខិ
 វេសក្ខិ គឺត្រៃវេសក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ (ចេ) ក្នុង
 ដែលមិនមានលើក វាសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ ។ ដែលហៅថា វាសក្ខិ
 វេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ គឺវេសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ វាសក្ខិវេសក្ខិវេសក្ខិ

អាវស្មេស្ស អន្តោអាវសេថា អបេក្ខិត្តស្ស ឧបហ-
 រោ ។ ឧត្តល្លោយ្យាតិ សយំ កល្លានតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ ឧត្តល្លោយេយ្យាតិ អញ្ញំ កល្លាបេតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៦០] រតនំ វា បទ កិច្ចុចា រតនសម្មតំ វា
 អដ្ឋរាមេ វា អដ្ឋាវសេថ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហា-
 បេត្វា វា ឯកុបិតត្វន្តិ រូបេន វា ឯមិក្កេន វា សញ្ញាណំ
 កត្វា ឯកុបិត្វា អាចក្ខិត្វត្វំ យស្ស កល្លំ ធម្មំ សោ
 អាគច្ឆតិ ។ សទេ តត្ថ អាគច្ឆតិ សោ វត្ថុញោ អាវុសា
 កំធិសន្ត កល្លាន្តិ ។ សទេ រូបេន វា ឯមិក្កេន វា
 សម្មាធម៌ ឆាតត្វំ ។ តោ ទេ សម្មាធម៌ វិចីជាហិ
 អាវុសាតិ វត្ថុញោ ។ តត្វា អាវុសា បក្កមន្តេន យេ
 តត្ថ ហេត្ថិ កិច្ច បដិវត្តា ភេសំ ហេត្ថ ឯកុបិត្វា

ខៃទិស្លាតំ (បើ) ទិស្លាតំវេលេវតាចេតិ សំបាយក(និមទ័យចារ
 ខៃទិស្លាតំ ។ ពាក្យថា វេសឯនិ សេចក្តីថា ភិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង
 ត្រូវតាមកិច្ចបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ឱវេសេស សេចក្តីថា ភិក្ខុឱវេស្តកដ៏ខ
 កាន់យក ត្រូវតាមកិច្ចបាចិត្តិយ ។

[៣៦១] ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុឱវេស្តកដ៏ខ ឬឱវេស្តក
 ខ្លាចខ្លាច ខ្លាចខ្លាចវេលេវតាចេតិ ខាងក្នុងក្នុង ខាងក្នុងទិស្លាតំក្តី
 ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា ភិក្ខុស្មោះ(១) (ស្រ្តីនិក្ខណៈនិក្ខ)ដោយ
 រូបក្តី ដោយឯមិក្កស្រ្តីនិសំគាល់ក្តី ឧប្បទុកដាក់ហើយប្រាប់ថា ធន
 ណាបាត់កល្ល ធននោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកក្នុងទី
 នោះភិក្ខុឱវេស្តកដ៏ខ អាវុសា កល្លាបេស្តកដ៏ខម្តេច ។ បើគេ
 ប្រាប់ត្រូវតាមរូបក្តី តាមឯមិក្កស្រ្តីនិសំគាល់ក្តី ភិក្ខុឱវេស្តកចុះ ។ បើគេ
 ប្រាប់មិនត្រូវ ភិក្ខុឱវេស្តកដ៏ខ អាវុសា អ្នកចូរមកខ្លួនឯងចុះ ។
 កាលភិក្ខុនោះនិទ្ទេស្រាចញាតាវិស្លាតំនោះទៅ ភិក្ខុជាដ៏ទ្រាយ
 ណាដ៏សមគួរមាននៅក្នុងទីនោះ ឱវេស្តកដ៏ខភិក្ខុជាដ៏ទ្រាយនោះ

១ ភិក្ខុដែលបានវិសេស ៧ ប្រការ មានមាសប្រាក់ជាដើម ដែលទទួលបានក្នុងក្នុង
 លំនៅរបស់ក្នុង ត្រូវឆ្លើយតបយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ ជំនាន់ ឬទីដ៏គួរឱ្យស្រឡាតែង
 ទុកនៅ និសេចក្តីក្នុងក្នុងនោះ ដូច្នេះ ខ្លួនណាបានវិសេស ក្នុងនោះចូរមកទទួលយក ។

បញ្ចវគ្គត្រូវ ។ ចោ ចោ ហោន្តិ កិត្តុ បដិវត្តា យេ កត្ត
 ហោន្តិ ឥហបតីតា បដិវត្តា ភេសំ ហេតុ ចិត្តុបិត្តា
 បញ្ចវគ្គត្រូវ ។ អយំ កត្ត សាមីចិត្ត អយំ កត្ត អនុជម្ពតា ។

(៣៦០) អនាបត្តិ ភេសំ វា ភេសសម្មតំ វា អដ្ឋា-
 រាមេ វា អដ្ឋាវសាដេ វា ឧត្តហេតុា វា ឧត្តហាយេតុា
 វា ចិត្តុបិត្តិ យស្ស ភវិស្សតិ សោ ហវិស្សតីតិ ភេស-
 សម្មតំ^(១) វិស្សាសំ កណ្ណាតិ ពាវគាលំគំ កណ្ណាតិ
 បំសុត្វលសញ្ញាស្ស ឧម្មត្តកាស្ស អាជីកាម្មិកាស្សតិ ។

ទុតិយសំណួរទី ៣៦១ ។

១ រាជំ វា ភេសសម្មតំ វា កត្តុបិ ឆោត្តរេ វិស្សតំ ។

ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនបានកំណត់សម្ភារៈទេ ក៏គួរនោះត្រូវផ្អែក
 ទៅដល់បេសកកម្មរបស់កំណត់សម្ភារៈ ដែលបាននៅក្នុងចំណេះ ហើយត្រូវ
 ចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា ទេវតាសាមីចិត្តម្នាក់ស្ថិតបទនោះ គឺនេះ
 ភាមិម្នាក់ក្នុងរឿងនោះ ។

(៣៦១) វា-ដែលមិនត្រូវហេតុ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺក្នុងកេសធម៌ ឬឱ្យគេកេស ខ្លះគេកេស ខ្លះក្នុងកេសធម៌សម្មតិជាគេកេស
 មានក្នុងកេស មានក្នុងចិត្តកេស ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា គេនេះ
 បេសកកម្ម គួរនោះនឹងនាំយកទៅ ១ ក៏គួរកាន់យកក្នុងកេសធម៌
 ជាគេនេះដោយស្ម័គ្រស្មាល ១ ក៏គួរកាន់យកជាបេសក្ខី ១ ក៏គួរសំគាល់ថាជា
 បេសកកម្ម ១ ក៏គួរត្រូវ ១ ក៏គួរដើមចេញត្រូវ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

ធម៌យសិក្ខាបទ

[៣៦៦] តេជ សមយេន តុច្ឆា ភគវ សាវត្ថយំ
វិហរតំ ជេតវេន អបាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេជ
។ ចន សមយេន ចតុត្ថបរា ភិក្ខុ វិការលេ
តាមំ ចរិសំត្វា សភាយំ ជិសំទិត្វា អនេកវិហិតំ
តិវច្ឆានកតំ ករេន្តំ សេយ្យជំនំ រាជកតំ ចោរកតំ
មហាមគ្គកតំ សេនាភកតំ ភយកតំ យុទ្ធកតំ
អន្តកតំ ចានកតំ វត្តកតំ សយនកតំ មាលាកតំ
កន្ទកតំ ញាតិកតំ យានកតំ តាមកតំ ជិត-
មកតំ ឈកតំ ធនចនកតំ ភត្តិកតំ សុរកតំ
វិសិទ្ធកតំ កុម្មជ្ជានកតំ មុត្តប្បេតកតំ ធានត្តកតំ
លោកត្វា យំ កំ សមុទ្ធត្វា យំ កំ ភតិភវភវកតំ

សិក្ខាបទទី ៣

[៣៦៦] សម្ពយាសា ព្រឹក្សុដិមាតព្រះតាគ កាលឆនំនៅត្ត
ជេតវេន បេសំអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋំ ជំពក្រិវិសាវត្ថុ ។ ត្រាឆារឯង
ពួកព្រឹក្សុដិមាតព្រះតាគស្រុកក្នុងវេលាវស្សិល ហើយអង្គុយនិយាយ
និវាទនកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរាជធានីប្រជុំនិយាយ និវាទនកថាឆារ
ថ្មបាតច្បុះ និវាទនកថាឆារ និវាទនកថាភ្លើងស្តេច ពោលអំពីចោរ
ពោលអំពីមហាមគ្គ ពោលអំពីសេនាភាហាន ពោលអំពីភយ (ន័វិសត្វ
សាលាវិដាជីម) ពោលអំពីយុទ្ធជន ពោលអំពីមាយ ពោលអំពីចិត
ពោលអំពីសំរាត់ ពោលអំពីចិដេត ពោលអំពីផ្កាអម្រឹត ពោលអំពី
គ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក
ពោលអំពីនិមម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រែ
ពោលអំពីសុទ្ធ ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដែលទុក្ខម ភិក្ខុនិវាទន
ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់នៅតាមបរលោក ពោលអំពីភ្លើង
ផ្សេងៗ ដែលនគប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិកុមារក្នុង
លោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ(១)និវិអភវៈ(២)ដែលជាហេតុ

១ ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ ។ ២ អភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ អភវៈ ពិ
សេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត
ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត ភវៈ ពិសេស្យតទិដ្ឋិ មុត្តិ(ឡេ)ត

ឥត វា ។ មនុស្ស ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារន្តិ
 កង់ ហ៍ ឆាម សមណ សក្យបុត្តិយា វិការល
 កាម បរិសុត្វា សកាយំ ចិស័ន្តិ អនេកវិហិតំ
 តិរច្ឆានកង់ កថេស្សន្តិ សេយ្យដំនំ កង់ ចោរ
 កង់ មហាបត្តកង់ សេនាគង់ កយកង់ យុទ្ធកង់
 អន្តកង់ ឆានកង់ វត្តកង់ សយនកង់ អាណា
 កង់ កង្កកង់ ញាតិកង់ យានកង់ តាមកង់
 ចិត្តកង់ ធម្មកង់ ធនធម្មកង់ ឥត្តិកង់ សុរកង់
 វិសុទ្ធាកង់ កុដ្ឋន្តិយកង់ បុព្វប្បកកង់ ចានត្តកង់
 លោកត្វាយិកំ សមុទ្ធត្វាយិកំ ឥតិកកកកកង់
 ឥតិ វា សេយ្យនាមំ តិហំ កាមកោតិចោតិ ។
 អស្សោសុំ ចោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាមំ ឧដ្ឋា
 យន្តាមំ ទ័យន្តាមំ វិចារន្តាមំ ។ យេ តេ កិក្ខុ
 អប្បិដ្ឋា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារន្តិ កង់
 ហ៍ ឆាម ធម្មត្តិយា កិក្ខុ វិការល កាម បរិសុត្វា

ឥត(ប្រយោជន៍ ដូច្នេះ ដូច្នេះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលពាស
 គំរងៀល បន្ទុះបង្ហូរចំ ពួកសមណសក្យមុតិ មិនឆ្ងល់មកចូលស្រុក
 ក្នុងវេលាវេលាហើយអង្គុយនិយាយនិព្វានកថាផ្សេងៗជាច្រើន ក្នុងពេល
 ជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រូសិស្សអ្នកបរិភោគនូវតាមសោះ ក៏ព្រានកថា
 ទោះដូចម្តេចៗ ក៏ព្រានកថាទោះគេ ពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីហា
 ពោលអំពីមហាមាត្រ ពោលអំពីសេនាបាហាន ពោលអំពីភ័យ (និងសក្ខ
 សាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក
 ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទំពេក ពោលអំពីកម្រិត ពោលអំពីគ្រឿង
 ក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីឧត្តម
 ពោលអំពីធម៌ ពោលអំពីផលបទ ពោលអំពីស្រី ពោលអំពីសុរា
 ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដក់ដៃនៃក្រុម គឺអំពីទឹក ពោលអំពីញាតិ
 ដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ពោលអំពីលោក
 (លទ្ធិកុមារក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភ្នំភ្នំភ្នំអស់ដែលជា
 ហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះ ដូច្នេះ ។ ក៏កុំទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
 ទាំងនោះពោលពាសគំរងៀល បន្ទុះបង្ហូរចំហើយ ។ ក៏កុំទាំងឡាយណា
 បានសេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ យេ ។ ក៏កុំទាំងឡាយនោះពោលពាស គំរងៀល
 បន្ទុះបង្ហូរចំ ពួកធម្មត្តិយកិក្ខុ មិនឆ្ងល់មកចូលស្រុកក្នុងវេលាវេលា

សកាយ ធិស័ន្ទ្រា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
 កថេស្សតិ សេយ្យដំណំ រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិក-
 វាវកថំ ឥតិ វាតិ ។ បេ ។ សច្ចំ តិវា តុម្ក-
 តិក្កាវ វិការលេ តាមំ បវិស័ត្វា សកាយំ ធិស័ន្ទ្រា
 អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេស្សតិ សេយ្យដំណំ
 រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិកវាវកថំ ឥតិ វាតិ ។
 សច្ចំ កកវាតិ ។ វិការហិ តុម្កា កកវា កថំ ហំ
 តាម តុម្កា មោយបុរិសា វិការលេ តាមំ បវិស័ត្វា
 សកាយំ ធិស័ន្ទ្រា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
 កថេស្សតិ សេយ្យដំណំ រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិកវា-
 វកថំ ឥតិ វា ធាតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ
 វា បសាធាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
 វិវា បេ កិក្កាវ ឥមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាជ

ហើយអង្គុយនិយាយតែប្លែកជាងផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរាងជាច្រើនរាល
 ហោះ តែប្លែកជាងនោះដូចម្តេចខ្លះ តែប្លែកជាងនោះ ពោលអំពី
 រឿងស្តេច ។ បេ ។ រោលអំពីក្តីនៃអតីត ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍
 ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នេះខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ ហើយ
 អង្គុយនិយាយតែប្លែកជាងផ្សេងៗ ជាច្រើន តែប្លែកជាងនោះដូចម្តេចខ្លះ
 តែប្លែកជាងនោះ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពី
 ក្តីនៃអតីតដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នេះខ្លះ ពិតមែនឬ ។
 ពួកឧត្តម្មយក្សចូលថា សូមច្រើនមេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះភិក្ខុ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់និយាយថា ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំងឡាយ
 ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលស្រុក ក្នុងវេលាវិការលេ ហើយអង្គុយនិយាយ
 តែប្លែកជាងផ្សេងៗ ជាច្រើន តែប្លែកជាងនោះដូចម្តេចខ្លះ តែប្លែកជាង
 នោះ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីក្តីនៃអតីត
 ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នេះខ្លះ ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំង
 ឡាយ កំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយ ដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទូទាំងពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ទ្រង់និយាយជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឡើងខ្ពស់ក្នុងស្ថាននោះ

យោ ចន ភិក្ខុ វិការលេ តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិគ្គិ-
យន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ កករតា ភិក្ខុនំ សំគ្គាបនំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៦៣] តេន ទោ ចន សមយេន សម្ពុហុលា
ភិក្ខុ គោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កុច្ឆន្តា សាយ
អញ្ញតិ តាមំ ឧបេក្ខីសុ ។ មនុស្សា តេ ភិក្ខុ ចស្សៈ-
ត្វា ឯតនេវេចំ បរិសេដ កន្តតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ
កករតា មជ្ជត្ថត្ថំ វិការលេ តាមំ បរិសេត្ថំ ត្បត្តា-
យន្តា^(១) ន បរិសេសុ ។ ទោក តេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខីសុ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថី កុច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាហ-
រេសុ ។ ភិក្ខុ កករតា ឯតមន្តំ អាហរេសុ ។ អថទោ
កករ ឯតស្មី ចំនានេ ឯតស្មី ចករណេ ធម្មំ កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាមុច្ឆា
វិការលេ តាមំ បរិសេត្ថំ ឯវត្ថុ ចន ភិក្ខុវេ នមំ សំគ្គា-
បនំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ ចន ភិក្ខុ អនាមុច្ឆា វិការលេ
តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិគ្គិយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ កករតា
ភិក្ខុនំ សំគ្គាបនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ ពុទ្ធបាយត្ថា ធាមន្តំ កន្តតិ យេន្តា វិស្សតិ ។

យាវនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការល ត្រូវតាមភ្នំបាចិគ្គិយ ។
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសំគ្គាបនេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយាវនេះ ។

[៣៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនប្រទេសកាន់គ្រឿង
សាវត្ថីក្នុងកាលសលដទេ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ក្នុងវេលា ល្ងាច ។
មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏បោះកាលខ្សែក្បាលនេះថា
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះសន្សំយថា
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាមឱ្យការចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលហើយ
បានជាមិនបរិទេសទេ ។ ចៅភិក្ខុទាំងឡាយបានឮនូវភិក្ខុទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះទៅគ្រឿងសាវត្ថីហើយប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏ប្រកបចូលដំណើរនេះចំពោះព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ព្រះនិពាននេះ
ដំណើរនេះ ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ច្រើនម្តងហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលបានលា
ភិក្ខុផងនោះហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីស្រឡាញ់នូវសំគ្គាបនេនយាវនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិន
បានលាហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាវិការល ត្រូវតាមភ្នំបាចិគ្គិយ ។
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសំគ្គាបនេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយាវនេះ ។

[៣៦៤] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវ្រ្មី កុច្ឆាត្តា សាយំ អញ្ញាតំ
 តាមំ ឧបកថ្មី ។ មនុស្សា ភំ ភិក្ខុំ បស្សិតា ឯតទភោទំ
 បរិសថ កន្តេតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ កកវតា បដិគ្គត្តំ
 អបាបុច្ឆា វិការលេ តាមំ បរិស័ត្តំ តុក្កុច្ឆាយនោ
 ទ ចារិសំ ។ ចោក ភំ ភិក្ខុំ អច្ឆិទ្ធិសុ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ សាវ្រ្មី កុច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហារេសំ ។ ភិក្ខុ
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុ ។ អថទោ កកវ ឯតស្មី
 ឯតាទំ ឯតស្មី បករណោ ធម្មី តតំ តត្ថា ភិក្ខុ អា-
 មន្តេសំ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាបុច្ឆា វិការលេ
 តាមំ បរិស័ត្តំ វេត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សំត្វាបដំ ឧទ្ទិ-
 សេយ្យម យោ បទ ភិក្ខុ សន្តំ ភិក្ខុំ អបាបុច្ឆា
 វិការលេ តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិគ្គិយន្តិ ។ វេត្តនំ
 កកវតា ភិក្ខុនំ សំត្វាបដំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៦៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អហិចា ធម្មោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អភិ
 អាហារិស្សមីតិ តាមំ កុច្ឆតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ

[៣៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់គ្រែសាវ្រ្មីក្នុងកោស-
 លជនបទ វេលាល្ងាចបានចូលទៅកាន់ស្រែកមួយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 ឃើញភិក្ខុនោះហើយបានដោលខ្លាចក្បែរនេះថា សូមលោកម្ចាស់ទិដ្ឋចូល
 មក ។ ចំណែកភិក្ខុនោះឆ្លៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាម
 ការដែលទំនាបលាភិក្ខុផងនា ហើយចូលស្រែកក្នុងវេលាវិការល ទើបទិដ្ឋ
 ហិនចូលទៅ ។ ភូតហោរកិច្ចឧភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសា-
 វ្រ្មីក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលដំ
 ណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា ហើយគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺគេអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុលាភិក្ខុដែលមានទៅជាមុន ហើយ
 ទើបចូលស្រែកក្នុងវេលាវិការលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំដែងឡើងខ្លះសំគ្រាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទំនាបលាភិក្ខុដែល
 មានទៅ ហើយចូលស្រែកក្នុងវេលាវិការល គ្រែអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសំគ្រាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[៣៦៥] សម័យនោះឯង មានសំបឹកភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុមួយ
 រូបទៅកាន់ស្រែកដោយគិតថា អញទំនើទៅយកភ្លើងមក ។ ភែភិក្ខុនោះ

កតវត្ថា បដិគ្គត្តំ សន្តំ កិច្ចំ អនាបុត្រា វិការេ កាមំ
 បរិសិទ្ធិ កុក្កុទ្ធាយន្តោ ន ចាវិសំ ។ កតវត្ថា ឯ
 មត្តំ អាណេសំ ។ អថា កតវា ឯស្មី ចំណេ
 ឯស្មី ឯសាវេណ ឯម្មំ កាមំ កត្វា កិច្ចំ អាមាទ្តសំ
 អនុបាទាមំ កិច្ចេវ តថាវុប អប្បាយិកោ ករណីយេ
 សន្តំ កិច្ចំ អនាបុត្រា វិការេ កាមំ បរិសិទ្ធិ វិញ
 បន កិច្ចេវ ឥតំ សិក្ខាបដិ ទុទ្ធិសេយ្យាច យោ
 បន កិច្ចំ សន្តំ កិច្ចំ អនាបុត្រា វិការេ កាមំ
 បរិសេយ្យ អញ្ញត្រិ តថាវុប អប្បាយិកោ ករណីយោ
 ចាចិគ្គិយន្តិ ។

[៣៦៦] យោ បថាតិ បេក យាធិសោ ។ បេ ។
 កិច្ចតិ ។ បេ ។ អយំ ឥស្មី អភេ អធិប្បេតា កិច្ចតិ ។
 សាញោ ចាម កិច្ច សញ្ញា យោតិ អបុត្រា បរិសិទ្ធិ ។
 អសន្តោ ចាម កិច្ច ន សញ្ញា យោតិ អបុត្រា បរិសិទ្ធិ ។
 វិការេណ ចាម មជ្ឈន្តិកោ វិគរិតោ យាវ អនុណ្ឌត្ថ-
 មថា ។ កាមំ បរិសេយ្យតិ បរិសិទ្ធិស្ម កាមស្ម
 បរិសេយ្យ អតិក្កមន្តស្ម អបត្តិ ចាចិគ្គិយសា ។

ន្ស៊ីសថា ព្រះជំនាន់ព្រះភាគច្រើនយាងហាមការមិនបាទលាភិក្ខុដែល
 មាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការេ ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ កិច្ច
 នោះគ្របចូលដំណើរចុះចំពោះព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ។ ព្រោះនឹងមាននេះ
 ដំណើរនេះ ព្រះជំនាន់ព្រះភាគច្រើនឆ្លើយថា ហើយព្រាស់ហៅកិច្ច
 ចាំនិទ្យាយមកថា ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ គឺជាឥតអនុញ្ញាតកិច្ចដែលមាន
 កិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ មិនបាទលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុង
 វេលាវិការេបាន ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយឬប្រសិនបើទៀត
 ខ្ញុំស៊ីក្តីបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយមិនបាទលាភិក្ខុដែលមាននៅ
 ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការេ ត្រូវតែចាត់ចាត់យ៉ាង រៀបរយនៃនោះមិន
 ប្រញាប់ដូច្នោះ ។

[៣៦៦] ត្រីវិការៈ កិច្ចណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 សំគាល់ទី ១ នៃប្រាជ្ញាបិដក ។ ដែលហៅថា កិច្ចមាននៅ គឺកិច្ច
 ដែលគេគ្រូនឹងលាហើយចូលទៅ (កាត់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា
 កិច្ចមិនមាននៅ គឺមិនមានកិច្ចដែលគេគ្រូនឹងលាហើយចូលទៅ (កាត់
 ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិការេនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃជ្រៅត្រង់ទៅ
 ដល់ចល័តន៍អនុលោមទៀត ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាត់ស្រុក សេចក្តីថា
 កិច្ចណាមួយនឹងបរិសេសដែលមានបេតិ ត្រូវតែចាត់ចាត់យ៉ាង ។

(៣៦៥) អនាមត្តិ តថាវុចេ អប្បាយិកោ ការណីយេ
 សង្ខំ ភិក្ខុំ អាមុត្តា បរិសតិ អសង្ខំ ភិក្ខុំ អនាមុត្តា
 បរិសតិ អន្តរាណម៍^(១) កច្ចតិ ភិក្ខុនុបស្សយំ កច្ចតិ
 តំគ្គិយសេយ្យំ កច្ចតិ បដិក្កមមំ កច្ចតិ ការមទ មត្តោ
 ហោរិ អាបធាសុ ឧម្មត្តកាស្ស អាទិកាម្មិតស្សតិ ។

សំយសំក្ខបំ ឧដ្ឋតំ ។

១ ឧ.ម. អន្តរាណំ ។

(៣៦៥) ព្រះវិសេនមិនត្រូវកាចក្កំ (ក្នុងសំគាលនោះមាន ១១ យ៉ាង)

ភិក្ខុមានកំច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែល
 មាននៅហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលាព្រះភ្នំភិក្ខុហើយចូលទៅ ១
 ភិក្ខុដើរទៅកាន់ចង្វារគោរម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុ ១ ភិក្ខុទៅកាន់
 លំនៅភ្នំភិក្ខុ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ចំណង់ហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរ
 តាមផ្លូវមាននៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្ក ១
 ភិក្ខុដើរចង្វារភិក្ខុ ១ ។

សំក្ខបទី ៣ ចប់ ។

បុព្វសិក្ខាបទី

(២៦៩) តេជ សមយេន តុន្តោ ភក្ខា សាគ្គសុ
វិហារតំ កាចេលវត្ថុស្មី ឯត្រាជារមេ ។ តេជ ទេ បដ
សមយេន អញ្ញតរេន ឧទ្ធតារេន កិក្ខុ បរិវតា ហោន្តិ
យេសំ អយ្យាចំ សូចិយេន អន្តោ អហំ សូចិយេនាតំ ។
តេជ ទេ បដ សមយេន កិក្ខុ ឥហ រូចិយេន វិញ្ញា-
បេន្តិ ។ យេសំ ឧទ្ធតារ សូចិយេន តេ មហាន្តេ សូចិយេន
វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហាន្តា សូចិយេន តេ ឧទ្ធតារ សូ-
ចិយេន វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថទោ ឧទ្ធតារេន កិក្ខុនំ ឥហ
សូចិយេន ករោន្តោ ន សន្តោតំ អញ្ញំ វិញ្ញាយីតំ កល្លា
កាតុំ អត្តនាមិ ន យាបេតិ ។ បុត្តនារាបិស្ស កិល-
មន្តិ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ កង់
ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តន្តយា ន មន្តិ ជាតិគា
ឥហ រូចិយេន វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ នមេសំ ឥហ
រូចិយេន ករោន្តោ ន សន្តោតំ អញ្ញំ វិញ្ញាយីតំ
កល្លា កាតុំ អត្តនាមិ ន យាបេតិ បុត្តនារាបិស្ស

សិក្ខាបទទី ២

(២៧០) សមយេនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាវ កាលនឹងទៅ
និព្វានពាច ទៀចព្រឹត្តិកប្បិលពស្តុ គង់ផែនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មាន
ជាតិវិទ្យុកម្នាត់ បានបរិវេណភិក្ខុតាំងឡាយថា លោកម្ចាស់តាំងឡាយ
ណាត្រូវការបំពេញម្តង ទ្រុំព្រះករុណានិងប្រគេនបំពេញម្តង ។ ព្រោះ
ភិក្ខុតាំងឡាយក៏បានសូមបំពេញម្តងជាច្រើន ។ ពួកភិក្ខុណាមានបំពេញ
ម្តងគួប ភិក្ខុតាំងនោះសូមបំពេញម្តងទៀត ពួកភិក្ខុណាមានបំពេញ
ចំ ភិក្ខុតាំងនោះសូមយកបំពេញម្តងគួបទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាតិវិទ្យុក
វេលាវត្តិបំពេញម្តងច្រើនប្រគេនភិក្ខុតាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់
សម្រាប់លក់ដូរទៀតបានឡើយ ហើយមិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានផង តាំងក្នុងនឹងប្រពន្ធរបស់ជាតិនោះសោត ក៏ឡើយ
ព្រួយលំបាក ។ មទុស្សតាំងឡាយក៏បោលទោស ក៏ដោយ បន្ត
ចម្លាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិននឹងប្រមាណ សូមបំពេញ
ម្តងច្រើន ឯជាតិវិទ្យុកនេះវេលាវត្តិបំពេញម្តងច្រើនប្រគេនភិក្ខុតាំងនោះ
ក៏មិនអាចធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរទៀតបាន ហើយមិនបានញ៉ាំងអត្ត-
ភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង តាំងក្នុងនឹងប្រពន្ធរបស់ជាតិនោះសោត

[៣៧០] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អតេ អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
 អដ្ឋ ទាម យង្គិញ្ចំ អដ្ឋ ។ ធម្មោ ទាម ហត្ថិន្ទោ
 វ្យុតំ ។ វិសាលំ ទាម យង្គិញ្ចំ វិសាលំ ។ កាក-
 បេយ្យាតិ កាកេតិ វា កាកាមេតិ វា បយោតេ ធុត្តង្គំ
 បដិសាកេត កិក្ខុតា ទាធិត្ថយំ ធម្មេតត្ថំ ។

[៣៧១] អត្តោ វិប្បកតំ អត្តោ បរិយោសាមេតិ
 អាមត្តិ ទាធិត្ថយស្ស ។ អត្តោ វិប្បកតំ បរេហំ
 បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ ទាធិត្ថយស្ស ។ បរេហំ វិប្ប-
 កតំ អត្តោ បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ ទាធិត្ថយស្ស ។
 បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ ទាធិត្ថ-
 យស្ស ។ អញ្ញស្សត្ថាយ កាកេតំ វា កាកាមេតិ វា
 អាមត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។ អញ្ញេ កតំ បដិសាក្ខ
 បរិកុញ្ញតំ អាមត្តិ ធុត្តង្គស្ស ។

[៣៧២] ត្រីភាគ្យា កិក្ខុណាមួយ ជាសេចក្តីផ្តុំបញ្ចក្ខន្ធសិក្ខា-
 បទទី ១ ដែលបានកត់សម្គាល់ ។ ដែលហៅថា ដ្ឋី គឺដ្ឋីនិណាមួយ ។ ដែល
 ហៅថា ធម្មោ សំដៅយកក្នុងវិចារណា ។ ដែលហៅថា ស្មាតិ គឺស្មាតិ
 ណាមួយ ។ ពាក្យថា វ្យុតេ គឺវ្យុតេដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី
 ត្រូវតាមចិត្តផ្ទាល់ប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបែបបទបំណងមូលដែលខ្លួនបាន
 ធម្មនោះ ហើយសម្របសម្រួលតាមក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣៧៣] កិក្ខុញ្ញតំបំណងមូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យ
 សាម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបញ្ញតំបំណងមូល
 សាម្រេចបំណងមូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។
 បំណងមូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុសាម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
 តាមក្តីបាចិត្តិយ ។ បំណងមូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នក
 ដទៃសាម្រេច ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ត្រូវអ្នក
 ដទៃឲ្យធ្វើ ត្រូវបំណងមូលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវតាមចិត្តផ្ទាល់ ។ កិក្ខុបាន
 បំណងមូលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមក្តី
 ផ្ទាល់ ។

(៣៧២) អនាមិក្ខា កណ្តាល អរណិកោ វិជ
 អញ្ញាជ័យា អញ្ញាជ័យា កសិជ័យ ឧដកា-
 បុញ្ញាជ័យា ឧដកាស្ស អាជិកាម្មិកាស្សាតិ ។

បន្តសំបាប់ ដំបូង ។

(៣៧២) ករោជលមិទ្ធិស្រាបត្តិ (ក្នុងស័ក្តបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)
 ភិក្ខុយកន្ត្រឹមជាដើមមកធ្វើជាឡៅកុំ ។ ធ្វើជាបេសសប្រាប់បូជាភ្លើង ។
 ធ្វើជាគ្រឿងក្នុងចាន ។ ធ្វើជាភ្នំកំសត្រាប់ដាក់ក្នុងភ្នំភ្លើង ។ ធ្វើជា
 បង្គំវៃភ្នំកំសាន ។ ធ្វើជាម្រៀមកំបិត ។ ធ្វើជាបេសសប្រាប់បូជាភ្លើង ។
 ភិក្ខុភ្នំ ។ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទ ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[៣៧៣] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភក្កា សាវត្ថិយំ
 វិហារតំ ជេតវិទេ អបាជបិណ្ឌិតស្ស អាកាមេ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អាយស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ
 ឧដ្ឋេ ឆោតេ សយតិ ។ អថទោ ភក្កា សម្ពហុសេហិ
 ភិក្ខុហិ សង្ឃិ សេចាសនចារិកំ អាហិល្លាដ្ឋោ យេចា-
 យស្មតោ ឧបទេវស្ស សក្យបុត្តស្ស វិហារោ ភេតុប-
 សង្កមិ ។ អន្តសា ទោ អាយស្មា ឧបទេវោ សក្យបុត្តោ
 ភក្កវង្គំ ទ្ការតា ។ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភក្កវង្គំ ឯតនាភេត
 អាគច្ឆតុ មេ ភក្កេ ភក្កា សយនំ បស្សត្ថតិ ។ អថ-
 ទោ ភក្កា តតោ ។ បដិច្ចវង្គតា ភិក្ខុ អាមន្តសំ
 អាសយតោ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា វេទិតប្បោតិ ។ អថទោ
 ភក្កា អាយស្មន្តំ ឧបទេវន្តំ សក្យបុត្តំ អនេកបរិយាយេន
 វិភាហិតា ឧត្តរតាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តិសយ្យាជ ឯវ បទ ភិក្ខុវេ ឆត្វំ ។

សិក្ខាបទទី ៥

[៣៧៤] សម័យនា ព្រះត្រៃបិដកជាដើម កាលនឹងនៅក្នុង
 ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសង្ឃ ទៀបត្រីសាវត្ថី ។ ត្រាងោះឯង
 ព្រះបទឧសក្យបុត្តដ៏មានកាយសំរិលស្រស់ស្អាត ។ វេលាទោះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធជំរើរលើកកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
 ច្រើនរូប ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលព្រះបទឧសក្យបុត្តដ៏មានកាយ
 នៅ ។ ឯព្រះបទឧសក្យបុត្តដ៏មានកាយបានត្រឡប់ទៅឃើញព្រះដ៏
 មានព្រះភាគកំពុងយាងមកពីចម្ងាយ សុទ្ធជាឃើញហើយ ក៏បានក្រាប
 ទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បតិច្ឆត្រៃអន្តរិយិយំ
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ចូលមកទស្សនាមើលទីដេក របស់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រឡប់មក
 ពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯមោយបុរិស អ្នកទាំងឡាយឆប្បីដឹងដោយទីស្រយ(១) ។ ត្រា
 ងោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះបទឧសក្យបុត្តដ៏មានកាយ
 ដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយឆប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទ្យុវេអត្ថិវត្តិ

១ ឆានិលំវិថេ ។

បីបំ ក ការយសានេន អន្តរ្យលាទកំ ការភេត្យំ
 សុភត្តលេន អញ្ញត្រិ ហេដ្ឋមាយ អដទិយា កំ
 អតិក្កាមយោ ទេននកំ ចាចិត្តយន្តិ ។

[៣៧៤] ឧវ ឆាម ការណំ ឧបាសាយ វុច្ចតិ ។

មនោ ឆាម ចត្តារោ មត្យា មសារកោ ពុទ្ធកាតោ
 កុដ្យាចានកោ អាហទូចានកោ ។ បីបំ ឆាម ចត្តាវ
 បីហិ មសារកំ ពុទ្ធកាតន្តំ កុដ្យាចានកំ អាហទូ-
 ចានកំ ។ ការយសានេនាតិ ការភេត្តា កំ ការយសោ
 ក ។ អន្តរ្យលាទកំ ការភេត្តំ សុភត្តលេន អញ្ញត្រិ
 ហេដ្ឋមាយ អដទិយាតិ មថេត្វា ហេដ្ឋមំ អដទិយំ ។

កំភិក្ខុនិម្មំ ត្រូវធ្វើឱ្យមានជើង៨ ឆ្នាប់ ដោយឆ្នាប់ព្រះសុភ កសិក
 ត្រូវប្រើគ្រឿងក្រាបចុះទៅ (បើធ្វើ) ឱ្យកខ្វក់ហួសពីការទៅ ត្រូវ
 ទៅទេននកំយ(១) ។

[៣៧៥] ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងថ្មីប្រមាណ ។
 ដែលហៅថា គឺគ្រឿង ២ យ៉ាង បានដល់គ្រឿងដែលគេដាច់
 ជើងហើយបញ្ចូលទៅក្នុងដំណាប់នោះ ។ គ្រឿងដែលគេចង្អុលជើង
 គ្រឿងដោយគ្រឿង ហើយធ្វើដោយសារធិបតាចល្យន៍ ។ គ្រឿងដែលគេធ្វើ
 ជើងប្រពៃណីជើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ។ គ្រឿងដែលគេបាន
 បញ្ចូលក្នុងក្នុងមេ ។ ដែលហៅថា កំភិ គឺកំភិមាន ២ យ៉ាង
 កំភិដែលគេដាច់ជើងហើយបញ្ចូលទៅក្នុងដំណាប់នោះ ។ កំភិ
 ដែលគេចង្អុលជើងកំភិដោយកំភិ ហើយធ្វើដោយសារធិបតាចល្យន៍ ។
 កំភិដែលគេធ្វើជើងប្រពៃណីជើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ។ កំភិ
 ដែលគេបានបញ្ចូលក្នុងក្នុងមេ ។ ពាក្យថា ឱ្យគេធ្វើគឺធ្វើ
 ឯក្ខត្តំ ឱ្យគេធ្វើគ្គំ ។ ពាក្យថា ឱ្យធ្វើឱ្យមានជើង៨ ឆ្នាប់ ដោយឆ្នាប់
 ព្រះសុភ វៀរចាកទៅគ្រឿងក្រាប គឺវៀរទៅគ្រឿងក្រាបចុះទៅ

១ អាចធ្វើឱ្យយសានេននកំត្រូវកាន់ (ជើងត្រូវ) ទោទុនជាវិសេសឱ្យទើបសិលិង្គបាន លើ
 ចំណង់ឱ្យយសានេន សិលិង្គបានរៀប ។

ធម្មសិក្ខបទី

(៣៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវ្យ័យំ
វិហារនំ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌុកស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ មក្កំមិ បិប័មិ
ត្វលោនន្នំ កាការេន្នំ ។ មនុស្សា វិហារោវិកំ អា-
ហិណ្ឌុត្ថា មស្ស្រា ឧជ្ឈាយន្នំ ទិយន្នំ វិចារេន្នំ កាថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា មក្កំមិ បិប័មិ
ត្វលោនន្នំ កាការេស្សន្នំ សេយ្យថាបំ ភំហិ កាមកោ-
តំនោតិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា-
យន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា
។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្នំ ទិយន្នំ វិចារេន្នំ កាថំ ហិ នាម
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ មក្កំមិ បិប័មិ ត្វលោនន្នំ កាកា-
រេស្សន្នំ ។ យេ ។ សន្នំ ភិក្ខុ ត្ថេន្នំ ភិក្ខុវេ មក្កំមិ
បិប័មិ ត្វលោនន្នំ កាការេថាតំ ។ សន្នំ កកវាតិ ។

សិក្ខបទី ៦

(៣៧៨) សមយេន ព្រះពុទ្ធវិចារោត កាលននំវាវុ
ជេតវនេ បេសំអនាថមិណ្ឌុកសេដ្ឋំ ទៀចក្រិស្សាវតី ។ ត្រាចារេន្នំ ពួក
ព្រាត្រិយភិក្ខុវេន្នំ ត្រូវ តាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡីន ឬសំឡីតប្បាស
(ជាដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារឹក បានឃើញ
ហើយក៏ពាលទោស គំរើង្រិល បន្ទុះបង្ហូរថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត
មិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើត្រូវ តាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡីដូចពួកត្រៃហស្ត
អ្នកបរិភោគកម្ពុណសោះ ។ កាលមនុស្សនាំគ្នាពាលទោស គំរើ-
ង្រិល បន្ទុះបង្ហូរ ក៏កុំចាំនិព្វាយក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកកុណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ យេ ។ កុំចាំនិព្វាយក៏ពាលទោស គំរើង្រិល
បន្ទុះបង្ហូរថា ពួកព្រាត្រិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើត្រូវ តាំងខ្លះ ញាតំ
ដោយសំឡីសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា អ្នកភិក្ខុចាំនិព្វាយ
ព្រាត្រិយភិក្ខុវេន្នំ ត្រូវ តាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡី ពិភីមទេ ។

វិសាមី ឧត្តរ ឧត្តរ ក្នុង ហ៊ុន ឆ្មារ មោឃ បុរស
 មក្សមី ប្រប់ប្រី គ្រួសារធំ កាកបាទស្រី ទេត មោឃ បុ-
 រសា អប្បសន្ធាន ក បសាឆាយ បសន្ធាន ក កិយ្យា-
 កាកយ ។ បេ ។ ឯវត្ស បទ កិត្តុ ឥម សិក្ខាបទ
 ឧត្តរសយ្យា យោ បទ កិត្តុ មក្ស ក ប្រប់ ក
 គ្រួសារធំ កាកបាទស្រី ឧត្តរសន្ធាន ចាតិក្ខយធំ ។

[៣៨៨] យោ បទាតិ យោ ឃាន់សោ ។ បេ ។ កិត្តុតិ

។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តរ អធិប្បនា កិត្តុតិ ។ មញ្ញា

ឆាន ចត្តារោ មញ្ញា មស្សាកោ កុដ្ឋិកាតាឆ្មា កុដ្ឋិកា

ចានកោ អាហាទុចានកោ ។ ប្រប់ ឆាន ចត្តារិ ប្រប់

កិត្តុតាំងនោះក្រាបបូជា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប កិត្តុមេ ។ ព្រះពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទូលថា ម្ចាស់មោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នក
 តាំងឡាយមិនគួរទំនៀមទ្រង់ត្រឡប់ កំរិត ញាតិដោយសំឡេង ម្ចាស់
 មោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើទេមិនមែនជាពុករលួយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យ
 ជ្រះថ្លាឡើង ឬជាពុករលួយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយមកប្រាប់ដល់ខ្ញុំកុំ
 សំគាល់ទេនោះយ៉ាងនេះថា កិត្តុណាមួយឱ្យទ្រង់ត្រឡប់ កំរិត ញាតិ
 ដោយសំឡេង ត្រូវតែប្រាកដជាចិត្តយ៉ាង ។

[៣៨៩] ពាក្យថា កិត្តុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទាំងស្រុង ។ បេ
 ខែបុណ្យឆ្នាំ ។ ដែលហៅថា ត្រៃ គឺត្រៃមាន ៤ យ៉ាង បាទ
 ដល់ត្រៃដែលគេដាច់ជើង ហើយបញ្ចូលទៅត្រៃក្នុងដំណាច់នោះទ ត្រៃ
 ដែលគេបង្កើតជើងត្រៃដោយមេត្រៃ ហើយបង្កើតដោយសារប្រជាបល្ល័ង្ក ត្រៃ
 ដែលគេបង្កើតប្រហែលនឹងជើងសេះដើរក្រោយដើម ត្រៃដែលគេបាទ
 បញ្ចូលបញ្ចូលក្នុងមេ ។ ដែលហៅថា កំរិត គឺកំរិតមាន ៤ យ៉ាង
 បាទដល់កំរិតដែលគេដាច់ជើងហើយបញ្ចូលមេកំរិតក្នុងដំណាច់នោះទ

* អាចផ្តល់ចំណុចនេះមានកិត្តុតាំងមោឃ (សំឡេង) តាមមូលដ្ឋានយុត្តិធម៌ ទើបសំដែងបាន
 ច្បាស់លាស់បំផុត ។

មហាភក្តិ ពុទ្ធិភាពត្ថំ កុដ្ឋិវោធាតំ អាហរុចាធាតំ ។
 ត្វលំ នាម តិលំ ត្វលាជំ ត្រុត្តត្វលំ លតាត្វលំ ចោត
 ត័ត្វលំ ។ កាណមេយ្យតិ កាហតិ វ កាណមេតំ វ
 មយោភ ធុត្តាជំ បដិលភេទ ធុន្តាលត្វា តាចិត្តិយំ
 ធមេសតត្ថំ ។

[៣៧៧] អត្តចា វិប្បកាតំ អត្តចា បរិយោសារមេតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តចា វិប្បកាតំ បរិយា បរិ
 យោសារមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរិយា វិប្បកាតំ
 អត្តចា បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរិយា
 វិប្បកាតំ បរិយា បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អត្តស្សត្វាយ កាហតិ វ កាណមេតិ វ អាបត្តិ
 ធុត្តាជស្ស ។ អញ្ជេត កាតំ បដិលភត្វា បរិកុញ្ចតិ
 អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

តាំងដែលគេបង្ហាត់ដឹងតាំងដោយគេតាំងតាំងឲ្យយ ហើយធ្វើដោយ
 សាមីបដាបល្អ ១ តាំងដែលគេបង្ហាត់ដឹងច្រើនជាងដឹងសាមីបដាបល្អ
 ដើម ១ តាំងដែលគេបង្ហាត់ដឹងតាំងតាំង ១ ។ ដែលចោត សំឡ
 តិសំឡទាន ព្យាបាតិ តិសំឡកើតពីដើមឈើ (មានដើមកាតាដើម) ១
 សំឡកើតពីល្អ (មានល្អចំណេះដឹង) ១ សំឡកើតពីស្រូវ ១ ។
 ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺតាំងដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវតាមក្តី
 ទុកដកដីប្រយោគដែលធ្វើ ក៏ត្រូវតែកាយសំឡក្តីត្រូវតែក្តីណាដែល
 បានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិចេញ ។

[៣៧៨] វិទ្យាបិដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ក៏ត្រូវសម្រេច
 ដោយខ្លួនឯង ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ វិទ្យាបិដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់
 ស្រេច ក៏ត្រូវអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ វិទ្យាបិដក
 ដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ក៏ត្រូវសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវតាមក្តី
 បាចិត្តិយ ។ វិទ្យាបិដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ក៏ត្រូវអ្នកដទៃ
 រៀនសម្រេចឲ្យ ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ ក៏ត្រូវវិទ្យាបិដកដោយខ្លួនឯងក្តី
 អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីចូលរួមដទៃ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខ ។ ក៏ត្រូវវិទ្យាបិដក
 ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខ ។

ព្រះបាទសីហនុ រាជវង្ស សង្ឃសីហនុ អភិបាល

(៣៨០) អថាបត្តិ អាយោគេ កាយតទុនេ អំស.
 ធម្មតេ បត្តត្ថវិកាយ បរិស្សារិនេ តិដ្ឋោហនំ ករោតិ
 អញ្ញោន ខតំ បដិសទិកា ទទ្ធាលេត្តា បរិកុញ្ញតិ ទទ្ធក្ក-
 កស្ស អាជិតម្ហិតស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទ ច្បាប់ ១

ព្រះបណ្ឌិត កេស/ឧ ស៊ីហ្វធី ៦ អរិយធម៌ប្រជាជន

[២៩១] ព្រះវេលាទំនៀមទម្លាប់ (ក្នុងសំបុត្រទំនៀមទម្លាប់) យ៉ាង
 ដំបូងបង្អស់នៃការយាង ១ ធ្វើជាស្រីឆ្មារ ១ ធ្វើជាយាងបាត ១
 ធ្វើជាស្រីបាត ១ ធ្វើជាស្រីបាត ១ ធ្វើជាស្រីបាត ១ ធ្វើជាស្រីបាត ១
 វេលាព្រះវេលាទំនៀម (ហើយយកមក) ទម្លាប់ទម្លាប់ទម្លាប់ ១
 ក្នុងគ្រឹះ ១ ក្នុងគ្រឹះបាត ១ ។

សំណួរទី ៥ ចប់ ។

សត្វមស័ក្ខបទី

[២៩០] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភគវា សាវត្ថិយំ
 វិហរតិ វេតវេន អនាថមំល្ហិតាស្ស អារាមេ ។ តេជ
 ទោ វេន សមយេន ភគវតា ភិក្ខុនំ ចំសីននំ
 អនុញ្ញាតំ ហោតិ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ភគវតា ចំសីននំ
 អនុញ្ញាតន្តិ អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ ជាវន្តិ
 មក្កស្សបិ បិវស្សបិ ធុរតោមិ បដ្ឋតោមិ ឥលម្ពេន្តិ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ វេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កាតំ ហំ ជាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ ជាវស្សន្តិ ។ វេ ។
 សត្វំ តតិ តុដ្ឋោ ភិក្ខុវេ អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ
 ជាវថាតិ ។ សត្វំ ភគវាតិ ។ វិកាហំ តុដ្ឋោ ភគវា
 កាតំ ហំ ជាម តុដ្ឋោ ហោយធុរិសា អប្បមាណិកានិ
 ចំសីននានិ ជាវស្សនំ វេតំ ហោយធុរិសា អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយេកាវាយ

សិក្ខាបទទី ៧

[២៩១] សមីយនោ ព្រះត្រៃបិដកនិកាយោ កាលនិវេទនា
 នេននេ បេសំភាវបំណុកាស្ស ទៀចគ្រិស្ណាភិ ។ ត្រាវានេន
 សំពតំនិសីទនៈ (សំពតំសម្រាប់ត្រាវនិក្ខេប) ព្រះបិដកនិកាយោ ទ្រង់
 បានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុនិកថា
 សំពតំនិសីទនៈព្រះបិដកនិកាយោ ទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើ
 ប្រាស់សំពតំនិសីទនៈទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ធ្វើឱ្យសំពតំនិសីទនៈ
 រាំងទោសយុទ្ធពើរវាងមុខៗ ពីរាងក្រោយរាំងក្រៃធំកាំង ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាថា វេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏រោលចោស ក៏រង្វៀល ចង្កុះមន្តិថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនដូរ
 ខឹងប្រើប្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ។ វេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយប្រើ
 ប្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រមាណពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏ចម្លើយថា សូមទ្រង់ត្រាស់សួរ ពិតមែន ។ ព្រះត្រៃបិដក
 និកាយោ ទ្រង់បញ្ជាក់ថា អ្នករោលចោសភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 រាំងទោសយុទ្ធពើរវាងមុខ មិនដូរខឹងប្រើប្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រមាណ
 ទេ ហោយបុរសទាំងឡាយ ក៏ពើរនេះមើលទៅដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា
 ឱ្យជ្រេថ្លាឡើង ឬក៏ពួកដទៃដែលជ្រេថ្លាហើយឱ្យកាន់កែជ្រេថ្លាឡើងទៀត

ព្រះវិហារលោក រាជវាំង សុទ្ធិសិទ្ធិបាវិស្វ ចេញញាតិ

។ បេ ។ ឯវត្ថុ បេ កំភូរ សម្ល ឯស្តាបន៍ ឧត្ត-
សេយ្យន៍ ឯស្តាបន៍ បេ កំភូរ ការយមាណ
បមាណីតំ ការយម្ភ ។ គតិទំ បមាណំ ឯយសោ
ទ្វេ វិទន្តិយោ សុភវន្តិយោ តំវិយំ ឯយស្ស ។ កំ
អតិក្កាមយោ ធននតំ ឆាតិក្កិយន្តំ ។ ឯវត្ថុ
កតតា កំភូរ ឯស្តាបន៍ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៧៦] តេ ។ បេ សម្មាយេន អាយស្មា
ឧទាយំ មហាភាយោ ហោតិ ។ ឯ កតតា
បុរោ ឯស្តាបន៍ បញ្ញបេត្តា សមន្តតោ សមញ្ញមាថោ
ឯស្តាបន៍ ។ អថ តេ កតតា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ ឯវត្ថុ
កេច តំស្ស ឯ ឧទាយំ ឯស្តាបន៍ បញ្ញបេត្តា សមន្តតោ
សមញ្ញសំ សេយ្យន៍ បុរោសិកាភោតិ ។ តថា
មា បេ កតតា កតតា កំភូរ អតិក្កតំ ឯស្តាបន៍
អនុញ្ញាតន្តំ ។ អថ តេ កតតា ឯវត្ថុ ឯតា
ឯវត្ថុ បញ្ញបេត្តា ឯវត្ថុ កតតា កំភូរ អមន្តសិ
អនុនាមិ កំភូរ ឯស្តាបន៍ ឯស្តាបន៍

ព្រះវិហារលោក រាជវាំង សុទ្ធិសិទ្ធិបាវិស្វ ចេញញាតិ

។ បេ ។ ឯវត្ថុ បេ កំភូរ សម្ល ឯស្តាបន៍ ឧត្ត-
សេយ្យន៍ ឯស្តាបន៍ បេ កំភូរ ការយមាណ
បមាណីតំ ការយម្ភ ។ គតិទំ បមាណំ ឯយសោ
ទ្វេ វិទន្តិយោ សុភវន្តិយោ តំវិយំ ឯយស្ស ។ កំ
អតិក្កាមយោ ធននតំ ឆាតិក្កិយន្តំ ។ ឯវត្ថុ
កតតា កំភូរ ឯស្តាបន៍ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៧៦] សម្មាយេន ។ ឯវត្ថុ បេ កំភូរ សម្ល ឯស្តាបន៍ ឧត្ត-
សេយ្យន៍ ឯស្តាបន៍ បេ កំភូរ ការយមាណ
បមាណីតំ ការយម្ភ ។ គតិទំ បមាណំ ឯយសោ
ទ្វេ វិទន្តិយោ សុភវន្តិយោ តំវិយំ ឯយស្ស ។ កំ
អតិក្កាមយោ ធននតំ ឆាតិក្កិយន្តំ ។ ឯវត្ថុ
កតតា កំភូរ ឯស្តាបន៍ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

ចាចិត្តយស្មោះ ។ បរហេ វិប្បត្តតំ បរហេ បរិយាសា-
បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្មោះ ។ អញ្ញាស្សត្ថាយ ករោតិ
វា កាវាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញោ កតំ
បដិលកិត្យា បរិកុញ្ញតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៨៨] អធិបត្តិ បរិយាសាបេតិ ករោតិ ទុក្ខដស្ស
ករោតិ អញ្ញោ កតំ បរិយាសាបេតិ បដិលកិត្យា
បរិកុញ្ញតំ វិចារំ វា កុម្មត្ថរាវំ វា សាណិច្ឆា-
ការំ វា កំសិ វា តិម្លោហាមំ វា ករោតិ ទុក្ខត្ថកស្ស
អាជិកម្មត្ថកស្សតិ ។

សត្វតស៊ូក្នុង សត្វតំ ។

ចាចិត្តយ ។ សំពត់និស្សន្ទៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនបានស្រប ភិក្ខុឲ្យអ្នក
ដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវតាមតួចាចិត្តយ ។ ភិក្ខុធ្វើមិនត្រូវ ឲ្យដទៃធ្វើត្រូវ ដើម្បី
អ្នកដទៃ ត្រូវតាមតួចាចិត្តយ ។ ភិក្ខុបានសំពត់និស្សន្ទៈដែលបុគ្គលដទៃ
ធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមតួចាចិត្តយ ។

[៣៨៩] ព្រះដែលមិនត្រូវតាមតួ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់និស្សន្ទៈត្រូវតាមប្រធាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និស្សន្ទៈថយចុះ
ពីប្រធាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់និស្សន្ទៈ ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យស៊ីសហ្មស
ប្រធាណ ហើយកាន់ចេញរួចប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និស្សន្ទៈឲ្យ
ជាពិភានត្តិ ឲ្យជាកម្រាលដៃមន្ត្រី ឲ្យជារោងក្អី ឲ្យជាកូកក្អី ឲ្យជា
ទ្រើយក្អី ១ ភិក្ខុដទៃ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ១៨ ។

អង្គបទទី ១

[៣៨៦] គេន សមយេន តុន្តា កកា សាវត្ថុយំ
 វិហារិ ជេនកេន អនាធិប័ណ្ណិកាស្ស អារាមេ ។ គេន
 ទោ បន សមយេន កកាតា កំក្កុនំ កណ្តាប្បដិច្ចានិ
 អនុញ្ញាតា យោគិ ។ ធម្មត្ថិយា កំក្កុ កកាតា
 កណ្តាប្បដិច្ចានិ អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណីកាយោ កណ្តា
 ប្បដិច្ចានិយោ ជាបន្តំ បុរោហិ បន្តោហិ អាកាស្ត្រា
 អាហិណ្ឌុន្តំ ។ យេ តេ កំក្កុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។
 តេ ឧទ្ទាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ ហិ ឆាម
 ធម្មត្ថិយា កំក្កុ អប្បមាណីកាយោ កណ្តាប្បដិច្ចានិយោ
 ជាបស្សន្តំ ។ យេ ។ សច្ចំ កំក្កុ តុន្តា កំក្កុ អប្បមាណី
 កាយោ កណ្តាប្បដិច្ចានិយោ ជាបដាតិ ។ សច្ចំ
 កកាតំ ។ វិសហិ តុន្តា កកា កតំ ហិ ឆាម
 តុន្តា មោយបុរិសា អប្បមាណីកាយោ កណ្តាប្បដិច្ចា
 និយោ ជាបស្សថ ធនំ មោយបុរិសា អប្បសន្ទានំ ក
 បសាតាយ បសន្ទានំ ក កំយេកាកាយ ។ យេ ។ វិវេក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
 ជេនកេន របស់អនាធិប័ណ្ណិកាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះនោះឯង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម្ម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុគិតគេងថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្រប
 កម្មទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ចាញ់មុខទ្រព្យក្រោយទ្រព្យហើយចេញ
 ដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីក្រៃថ្លាខឹង ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាល
 ទោស គំរើងលីល បន្តបង្ខំថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
 សម្រាប់គ្របកម្មមិនសមប្រមាណសោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់
 គ្របកម្មទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ឯតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាចទូល
 ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
 សម្រាប់គ្របកម្ម មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស កំរើនេះ
 មិនមែនជាពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬទាំងពួកដទៃដែល
 ជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យកាន់កែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ចាត់វិធានការ រកស៊ីធម្ម ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ចក្ខុវិស័យ

បទ កិច្ចការ ឥត សំគាល់ ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល
ច្បាប់ច្បាប់ បទ កិច្ចការ ការយោធន៍ បទសាសនា
ការត្រួតពិនិត្យ ។ ក្រិតិច្ច បទសាសនា ធម្មសាសនា
វិទ្យាសាស្ត្រ សុភវិទ្យាសាស្ត្រ កិច្ចការ ធ្វើ វិទ្យាសាស្ត្រ ។
តំ អតិថិជនយោធន៍ ទទួលបាន ចាត់វិធានការ ។

[៣៨៨] កណ្តាលច្បាប់ច្បាប់ ធម្ម យស្ស មហេសី
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល កិច្ចការ ក អស្សុភោ ក
កុល្យកថា ក ភាគីយោ ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ។
ការយោធន៍ កណ្តាល ក ការយោធន៍ ក ។
បទសាសនា ការត្រួតពិនិត្យ ។ ក្រិតិច្ច បទសាសនា ធម្មសាសនា
វិទ្យាសាស្ត្រ សុភវិទ្យាសាស្ត្រ កិច្ចការ ធ្វើ វិទ្យាសាស្ត្រ ។
តំ អតិថិជនយោធន៍ កណ្តាល ក ការយោធន៍
ក បទសាសនា កុល្យកថា បទសាសនា កុល្យកថា ចាត់វិធានការ
ទទួលបាន ។

[៣៨៩] អត្ថបទ វិទ្យាសាស្ត្រ អត្ថបទ យោធន៍
អត្ថបទ ចាត់វិធានការ ។ អត្ថបទ វិទ្យាសាស្ត្រ យោធន៍

ក្នុងភាគីយោធន៍ ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត
ធ្វើសំគាល់សម្រាប់គ្រប់គ្រង ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។ ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត
កណ្តាលសម្រាប់គ្រប់គ្រង យោធន៍ ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។

[៣៩០] សំគាល់សម្រាប់គ្រប់គ្រង ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។

[៣៩១] សំគាល់សម្រាប់គ្រប់គ្រង ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល
ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ឧបសម្ព័ន្ធរូបវន្ត កណ្តាល ។

បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ បរេហំ
 វិប្បតតំ អត្តចា បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
 បរេហំ វិប្បតតំ បរេហំ បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តយស្ស ។ អត្តាស្សត្ថាយ គរោតំ វា កាវរេតិ វា
 អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អញ្ញោ តតំ បដិលកិត្តា
 បរិពុញ្ជតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

[៣៩៨] អបាបត្តិ បណ្តាវិគ្គ គរោតិ ឧតកំ
 គរោតំ អញ្ញោ តតំ បណ្តាវិគ្គ បដិលកិត្តា
 បរិពុញ្ជតិ វិសាធំ វា ឧត្តត្ថាវា វា សាវាវិស្សា តាវា
 វា តិសី វា តិស្តោហាធំ វា គរោតិ ឧត្តត្ថាស្ស
 អាទិកត្តិកស្សតិ ។

អដ្ឋមសំបាវៈ ឧទ្ទិសំ ។

ខ្លួនធ្វើមិនចាត់ស្រេច ក៏កុំឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវតាមតួបាចិត្តយ ។
 សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនចាត់ស្រេច ក៏កុំឱ្យសម្រេច
 ខ្លួនឯង ត្រូវតាមតួបាចិត្តយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើ
 មិនចាត់ស្រេច ក៏កុំឱ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឱ្យ ត្រូវតាមតួបាចិត្តយ ។
 ក៏កុំធ្វើឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវតាមតួបាចិត្តយ ។
 ក៏កុំបាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកម្ម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវតាមតួបាចិត្តយ ។

[៣៩៩] ក្រៅវិសាលមិនត្រូវតាមតួ (ក្នុងសិក្ខាបទខេមាស ៦ បំណង)
 គឺកុំធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មត្រូវតាមប្រមាណ ១ ក៏កុំធ្វើសំពត់សម្រាប់
 គ្របកម្មឈប់ចុះពីប្រមាណ ១ ក៏កុំបាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នក
 ដទៃធ្វើឱ្យកន្លងហួសប្រមាណហើយកាត់ចេញ គេប្រើប្រាស់ ១ ក៏កុំធ្វើ
 សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មឱ្យជាពន្លាតក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលវែងដ៏ក្តី ជាតាំង
 ក្តី ជាពូកក្តី ជាភ្នំយក្តី ១ ក៏កុំធ្វើ ១ ក៏កុំដើមចេញក្តី ១ ។

វិមលីកាបទ

[៣៧៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថុយំ
វិហារំ ជេតវនំ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អាកាមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន កកវតា កំភូតំ វស្សុកសាដិកា
អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ធម្មត្ថិយា កំភូតំ កកវតា វស្សុ-
កសាដិកា អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណិកាយោ វស្សុក-
សាដិកាយោ ជាវន្តិ ធម្មតោមិ បច្ឆតោមិ អាកាស្យត្ថា
អហិណ្ឌុត្ថិ ។ យេ តេ កំភូតំ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ តេ
ឧជ្ឈាហន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ កតំ ហិ ជាម ធម្មត្ថិយា
កំភូតំ អប្បមាណិកាយោ វស្សុកសាដិកាយោ
ជាវស្សុត្ថិ ។ យេ ។ សព្វំ កកវ គុត្តំ កំភូតំ អប្បមា-
ណិកាយោ វស្សុកសាដិកាយោ ជាវជាតិ ។ សព្វំ
កកវតិ ។ វិហារំ ពុទ្ធា កកវា កតំ ហិ ជាម គុត្តំ
មោយបុរិសា អប្បមាណិកាយោ វស្សុកសាដិកាយោ
ជាវស្សុច ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាតំ វា បសា-
នាយ បសន្នាតំ វា កំយោរកាវយ ។ យេ ។ ឯវេត្យ

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៧៦] សមយេន ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថី ។ គ្រាមានឯង សំពត់
ស្បែកសាដកព្រះដីមានព្រះភាគបាទអនុញ្ញាតហើយដល់កិត្យុតាំងឡាយ ។
ឯពួកធម្មត្ថិយកិត្យុតិកត្តាថា សំពត់ស្បែកសាដកព្រះដីមានព្រះភាគបាទ
អនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់ស្បែកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញ
ពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកកិត្យុណា បានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ យេ ។ កិត្យុតាំងនោះក៏រាល់ទោស គំរេចៀល ចន្ទ្របង្គាប់ថា ពួកធម្ម-
ត្ថិយកិត្យុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់ស្បែកសាដកមិនសមប្រមាណ រសោះ
។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំង
ឡាយប្រើប្រាស់សំពត់ស្បែកសាដក មិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។
កិត្យុតាំងនោះក្របខ្លួនថា សូមទ្រង់បេក្ខាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះគុដ្ឋដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ចរម្ចាស់ថា ឲ្យពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ប្រើប្រាស់សំពត់ស្បែកសាដក មិនសមប្រមាណទេ ឲ្យពួកមោឃបុរស
អំពើចេះមិនមែនពួកជនដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬចាំពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់កែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់កិត្យុ

បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សំគ្គាបដំ ឧត្តិសេយ្យេ វស្សកសា
 ដិតំ បទ ភិក្ខុនា ការយោធនេ បមាណិកា
 ការេត្វា ។ តត្រិដំ បមាណំ ធិយសោ ទ វិទន្តិយោ
 សុតតវិនិច្ឆ័យា តិវយំ អឡុតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាម
 យោ ធនេតំ វាចិត្តិយដ្ឋំ ។

(៣៩១) វស្សកសាដិតា ធាម វស្សទស្ស
 ធាតុម្មាសត្វាយ ។ ការយោធនេតិ តេរោត្តោ ភិ
 ការយោត្តោ ភិ ។ បមាណិកា ការេត្វា ។ តត្រិដំ
 បមាណំ ធិយសោ ទ វិទន្តិយោ សុតតវិនិច្ឆ័យា តិវយំ
 អឡុតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាមេត្វា តេរេតិ ។ ការយោត្ថ
 ភិ បយោតេ ឧត្តដំ បដិលាភេទ ធិត្ថន្ទា វាចិត្តិយំ
 ធនេសេតំ ។

(៣៩២) អត្តនា វិប្បតតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
 អាមត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បតតំ បរេហំ បរិ
 យោសាមេតិ អាមត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ វិប្បតតំ

តំវិទ្យាយ អត្តនាវិប្បតតំវិប្បតតំវិប្បតតំវិប្បតតំវិប្បតតំវិប្បតតំ
 ភិក្ខុវេតេត្ថិសំគ្គាបដំ ត្រូវឱ្យគេធ្វើឱ្យត្រូវទ័តប្រមាណ ។ ឯ
 ប្រមាណក្នុងសំគ្គាបដំការនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម
 ទទឹង ២ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុភក ។ បើភិក្ខុធ្វើឱ្យកន្លងហួស
 ប្រមាណនោះទៅ ត្រូវទទេកបាចិត្តិយ ។

(៣៩៣) វិទ្យាយោថា សំគ្គាបដំការនោះ គឺសំគ្គាបដំបរិក្ខុ
 ធ្វើសម្រាប់ឱ្យត្រូវត្រូវសំគ្គាបដំ វិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា
 ឯវិក្ខុ ឱ្យគេធ្វើឱ្យ ភិក្ខុត្រូវឱ្យគេធ្វើឱ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណ
 ក្នុងសំគ្គាបដំការនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២
 ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុភក ។ បើភិក្ខុធ្វើឯវិក្ខុ ឱ្យគេធ្វើឱ្យ
 ឱ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាចត្តិក្នុងក្នុងប្រយោគបរិយោធ ភិក្ខុ
 ត្រូវតាមសំគ្គាបដំភិក្ខុសាដកស្រីវិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា វិទ្យាយោថា
 អាមត្តិបាចិត្តិយេចញ ។

(៣៩៤) សំគ្គាបដំការនោះដែលខ្លះធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យ
 សម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ សំគ្គាបដំការនោះដែល
 ខ្លះធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
 សំគ្គាបដំការនោះដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេច

អន្តរា បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ បរេហំ
វិញ្ញកតំ បរេហំ បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
អញ្ញាស្សត្ថាយ តតោតិ វា តារាមេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស ។ អញ្ញោន តតំ បដិលភិក្ខា បរិកុញ្ចតំ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

[៣៩៣] អនាបត្តិ បរិយោសារមេតិ ឧទតំ
តតោតិ អញ្ញោន តតំ បរិយោសារមេតិ ចាចិត្តយស្ស
ចិដ្ឋិតា បរិកុញ្ចតំ វិភាជំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាលាប្បា-
តារំ វា ភិសី វា តំម្កោយាជំ វា តតោតិ ឧម្មត្តតស្ស
អាទិកម្មតស្សាតិ ។

វិសេស្សបទំ វង្សំ ។

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តយ ។ សំពត់ស្បែកសាជកដែលអ្នកដទៃធ្វើ
មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តយ ។
ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
ភិក្ខុបានសំពត់ស្បែកសាជកដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[៣៩៣] វាជសេនាបទស្ស (ភិក្ខុសំព័ន្ធបទស្ស ៦ យ៉ាង)
ភិក្ខុធ្វើសំពត់ស្បែកសាជកត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់ស្បែកសា-
ជកដោយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់ស្បែកសាជកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ
ហួសប្រមាណ ហើយ (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុ
ធ្វើសំពត់ស្បែកសាជក (នោះ) ឲ្យជាវាសនក្តី ជាគម្រាលវាសនក្តី
ជាវាសនក្តី ជាពូកក្តី ជាវង្សយក្តី ១ ភិក្ខុត្រូវ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សំព័ន្ធបទស្ស ។

ឧសមសិក្ខាបទ

(៣៩៤) តើន សមយេន តុច្ឆា កកក សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ដេវកនេ អនាថិច្ចិល្លាស្ស វេទកថេ ។
តើន ។ ។ បន សមយេន អាយស្មា នច្ឆា កក-
កតា វាតុច្ឆាបុត្តា អភិវុទោ ហោតិ ឧស្សជ្ជិយោ
ព្វហេតិកា ធម្មត្ថុលោមកោ កកកតា ។ សោ
សុតតិវរាជ្យមាលំ ជីវំ ជាវតិ ។ អន្ធិសំសុ ។ ។
ដេវ កិក្ខុ អាយស្មន្តំ ធម្មំ ទ្វារោ ។ វាតុច្ឆន្តំ
និស្វាទ កកក វាតុច្ឆតិវំ វេសនា វុធិហន្តំ ។ តេ
ឧបតតំ សព្វាធិកា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ
ហំ ជាម អាយស្មា នច្ឆា សុតតិវរាជ្យមាលំ ជីវំ
ជាវស្សតិវិ ។ ។ ។ សន្ធិ កិក ត្វំ ធម្ម សុតតិវរាជ្យ-
មាលំ ជីវំ ជាវស្សតិ ។ សន្ធិ កកកតិ ។ វិហារំ តុច្ឆា
កកក កតំ ហំ ជាម ត្វំ ធម្ម សុតតិវរាជ្យ-
មាលំ ជីវំ ជាវស្សសំ ធម្មំ ធម្ម អប្បសន្ធានំ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៣៩៥) សម្មយោនា ព្រះកុដ្ឋដ៏មានព្រះភាគ កាលវេន៍ទៅវត្តផេត-
កន របស់អង្គាវច្ចិល្លាកៈស្មដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្ថុ ។ ព្រះនារេន៍ ព្រះនន្ទដ៏
មានអាយុ ជាបុគ្គលនៃព្រះមាតុប្បានព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានបុណ្យគួរនឹង
មើលមើល ទាំងឡាយដ៏ថ្លៃ មានកំណត់ជាដ៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ថ្នាក់ ។
ព្រះនន្ទនោះទ្រង់បិវប្បន្ទន្ទន៍ចំពោះព្រះសុតត ។ ពួកភិក្ខុជាដ៏បុណ្យ
ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាគ្រោក
ទៅនឹកតាសន, ដោយនឹកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធជាសាមញ្ញ ។
លុះព្រះនន្ទចូលមកដ៏គាល់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ រើបពោល
ទោស គំរាមៀង បន្តបង្គាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
បិវប្បន្ទចំពោះព្រះសុតតសោះ ។ ។ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃនន្ទ
ពួកអ្នកដ៏ប្រើប្រាស់បិវប្បន្ទចំពោះព្រះសុតត គិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ
ត្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ព័ត៌មែន ។ ព្រះកុដ្ឋជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាថា នៃនន្ទ អ្នកដ៏មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់បិវប្បន្ទ
ចំពោះព្រះសុតតសោះ នៃនន្ទ ក៏ព្រំនេះមិនមែនជាពួកដ៏មានវេនមិនទាន់ព្រះថ្លៃ

មហេសី វិស្សតតំ មហេសី បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ
 ចាចិទ្ធិយេស្ស ។ អញ្ញាស្សតាយ តតោតិ វា តាព-
 មេតំ វា អាមត្តិ ទុក្ខាស្ស ។ អញ្ញាច តតំ
 មដិលភំត្វា បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្ខាស្ស ។

[១៧៩] អបាយត្តិ ឧទកំ តតោតិ អញ្ញាច តតំ
 មដិលភំត្វា ចិទ្ធិត្វា បរិកុញ្ញតិ វិតាចំ វា ភុម្មន្តរណំ វា
 សាលាប្បកាវ វា ភិសិ វា ចំម្លោហានំ វា តតោតិ
 ទុម្មត្តតស្ស អាទិកម្មតស្សាតិ ។

សេសសិក្ខាទំ ទំន្តំ ។

អនេកា វិចារ ។

តស្សឆានំ

អញ្ញា ច រតនំ សង្ខំ សូចំ មញ្ញត្វា គូលំកំ
 ចិសីននត្វា តត្ថាត្វា វស្សីកា សុត្ថានន ចាតិ ។

ចិវដែលអ្នកដទៃធ្វើមុនគេនោះស្រេច ភិក្ខុទ្ធិអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវ
 អាមត្តិជាចិត្តយ ។ ភិក្ខុធ្វើចិត្ត ឲ្យរតន៍ធ្វើ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុបានចិវដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។

[២៧៧] វាវដែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុធ្វើចិវវេយ្យចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានចិវដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ
 (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើចិវវេយ្យ ឲ្យជាពិការ
 ភ្នំ ជាតម្រាលផែនដីភ្នំ ជាតាន់ភ្នំ ជាតូកភ្នំ ជាឡើយភ្នំ ១ ភិក្ខុឆក
 ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សំគាល់ទី ១០ ០៧ ។

រកឆ្លើយទី ៤ ០៧ ។

ឧបាសន៍នៃវិធីនេះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

- កដសិក្ខាបទ ១ រតនសិក្ខាបទ ១
- សុត្តសិក្ខាបទ ១ សូចសិក្ខាបទ ១
- មញ្ញសិក្ខាបទ ១ គូលំកសិក្ខាបទ ១
- ទិសីននសិក្ខាបទ ១ ភណ្ឌសិក្ខាបទ ១
- វស្សីកសិក្ខាបទ ១ សុត្ថានសិក្ខាបទ ១ ។

(៣៩៨) ឧទ្ទិដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ ទ្វេទុតិ ចាចិត្តយា
 ធម្មា ។ ឧត្តាយស្មន្តោ បុត្តាមិ កក្កុត្ត បរិសុទ្ធា
 ទុតិយវ្យា បុត្តាមិ កក្កុត្ត បរិសុទ្ធា ឧត្តយវ្យា បុត្តាមិ
 កក្កុត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធគាយស្មន្តោ កស្មា តុល្លា ។
 ឯកមេតំ ចារយាមីតិ ។

បាចិត្តយកណ្តុ ឧទ្ទិដ្ឋ ។

(៣៩៨) បតិទ្រិលោកន៍មានកាយុតាំងឡាយ កក្កុត្តាចិត្តយ
 តាំង៨២ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកជំទាវកាយុក្នុង
 ភាបត្តិចាំរើនោះ លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់
 ក៏រាជាតិបំប៉នផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ
 អស់ក៏រាជាតិបំប៉នផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោក
 ជំទាវកាយុតាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងភាបត្តិចាំរើនោះ
 ព្រោះចោតនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទូរស័ព្ទ
 ចរិសុទ្ធនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

បាចិត្តយកណ្តុ ចប់ ។

បាដិទេសនីយកណ្ណំ

ឥមេ ទោ បដាយស្មុត្តា ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បរិមសិក្ខាបទំ

[៣៧៧] ភេទ សមយេន ពុត្តា ភក្កា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវេន អចាដចិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្តា កំកុច្ចំ សាវត្ថយំ
មិណ្ឌាយ ចរិត្តា បដិក្កមនកាលេ អញ្ញត្តា កំកុច្ចំ
បស្សិត្តា ឯតនរោច ហន្តយ្យ កំកុច្ចំ បដិក្កណ្ឌតំ ។
សុដ្ឋុ កតិធិតិ សព្វេ វ អត្តហោសំ ។ សា ឧបកេដ្ឋ
កាលេ ធាសត្តំ មិណ្ឌាយ ចរិត្តំ ចិណ្ឌិត្តា អហោសំ ។
អថទោ សា កំកុច្ចំ ទុតិយម្យំ ធិវសំ ។ មេ ។
តតិយម្យំ ធិវសំ សាវត្ថយំ មិណ្ឌាយ ចរិត្តា បដិក្កម-
នកាលេ តំ កំកុច្ចំ បស្សិត្តា ឯតនរោច ហន្តយ្យ

បាដិទេសនីយកណ្ណំ

បតិក្រិលោកនីមានតាយុតំនិទ្យាយ តាបក្កបាដិទេសនីយ តំនិទ្យាយ
ភេទមកតានុទេស ។

សិក្ខាបទទី ១

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំនានព្រះរោគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតពន បេសំអនាថចិណ្ឌិតស្មី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
ឯង មានកំកុច្ចំទ្រព្យចៅចិណ្ឌិត្តា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់
មកវិញ បានឃើញកំកុច្ចំទ្រព្យ ហើយបាននិយាយភាសានេះថា បតិក្រិ
លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ កំកុច្ចំនោះគបថា
នៃតានី ប្រពៃហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់តាំងអស់ ។ កាលចៅលោ
កនី (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កំកុច្ចំនោះក៏មិនអាចនិវាសនៅចិណ្ឌិត្តាបានឡើយ
ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លុះត្រាបានត្រាយមក កំកុច្ចំនោះទៅចិណ្ឌិត្តា
ក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាងបីពីរដងផង ។ មេ ។ អស់ថ្ងៃជាគ្រប់
បីដងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញកំកុច្ចំនោះទៀត
ហើយបាននិយាយភាសានេះថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់

កំភ្លុំ បដិគ្គណាតំ ។ សុដ្ឋ កតំនីតំ សុព្វ ។ អក្កហេសំ ។
 សា ឧបកាដ្ឋេ កាលេ បាសត្តិ មិណ្ឌាយ ចរិត្ត
 ជំនួញត្តា អហោសំ ។ អថទោ សា កំភ្លុំ ចតុត្ថ
 ធិវេស វជ្ជយាយ បវេទន្តំ តច្ចតិ ។ សេដ្ឋី តហចតិ
 អថេន បដិបដំ អាគច្ឆន្តោ តំ កំភ្លុំ ឯកតោវេច អមេ-
 ហាយ្យតិ ។ សា ឧត្តមន្តំ តត្ថេវ បវេទនំ ។ សេដ្ឋី
 តហចតិ តំ កំភ្លុំ ឧបាសេសំ ឧបាហាយ្យ មយាសំ
 ចាតិកាតិ ។ បាហំ តហចតិ តយា ចាតិកា អថេន
 អហាមេវ ទុក្ខលាតិ ។ តិស្ស បទ ត្វំ អយ្យេ ទុក្ខលាតិ ។
 អថទោ សា កំភ្លុំ សេដ្ឋីស្ស តហចតិស្ស ឯកមត្តំ
 អាហេសេសំ ។ សេដ្ឋី តហចតិ តំ កំភ្លុំ យវំ ទេត្វា
 កោដេត្វា ឧដ្ឋាយតិ ទិយតិ វិហាចេតិ កតំ ហំ បាម
 កត្តន្តា កំភ្លុំយា ហត្ថតោ អាមំសំ បដិគ្គហោស្សន្តំ

ទទួលយកចង្អាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះអបថា ខែឆាវ (ច្រវែងហើយ) ក៏
 ទទួលយកចង្អាន់ទាំងអស់ ។ កាលៈទេសៈលោក (ច្រវែងហើយ)
 ភិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនិរទេសទៅបិណ្ឌទានបានឡើយ ក៏ដាច់ចង្អាន់ ។
 លំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃទី ៤ ភិក្ខុនីនោះក៏ទេសនិរទេសទៅតាមច្រក ។
 តាមសេដ្ឋីធម៌បាតិម្រាត កាលបរាជមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាទនិយាយ
 ភាស្យទេវនិមិត្តភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។
 ភិក្ខុនីនោះកាលៈទេសៈចៀសចេញទៅក៏ជួលជំនក់ខ្លះនោះឯង ។ សេដ្ឋីតហ-
 បតិក៏បាទញ្ជាតិភិក្ខុនីនោះឲ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 បេត្តាអត់ទោស (ផ្សិត) លោកម្ចាស់ខ្ញុំបាទធ្វើឲ្យជួលហើយ ។ ភិក្ខុនី
 នោះអបថា ខែឆាវបតិ ខ្លួនភាគ អ្នកឯងនឹងបាទធ្វើឲ្យជួលកំទេ ខ្លួន
 ភាគជាស្រីទានកំលាំងអង្គប្រាប់ខ្មែរ ។ សេដ្ឋីតហបតិសួរថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ក្រែងហេតុអ្វីបានជាលោកមានកំលាំងអង្គប្រាប់ ។ ឧបាសោ
 ភិក្ខុនីនោះ ក៏បាទប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់សេដ្ឋីតហបតិ (ដោយសព្វ
 គ្រប់) ។ សេដ្ឋីតហបតិក៏បាទចាំយកភិក្ខុនីនោះ ទៅឯផ្ទះឲ្យតាមចង្អាន់
 ច្រវែងហើយក៏ពោលទោស និងចៀស ចន្តបន្ទាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 មិនគួរនឹងទទួលភាគសៈអំពីភិក្ខុនីនោះ ផ្សិតហេតុត្រូវរកឯងបានលោក

កុញ្ញយ្យ វា បដិទេសេត្ថំ នេន កំភូតា តាម្បិ
អាស្រោ ធម្មំ អាចម្មិ អសម្បាយំ ចាដិទេសនីយំ កំ
បដិទេសេមីតិ ។

[២០០] យោ បចាតំ យោ យាដិសោ ។ បេ ។
កំភូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥនស្មី អត្ថំ អចិប្បតោ កំភូតំ ។
អញ្ញាតីតា ឆាម មាតិសោ វា មិតិសោ វា យា សត្តមា
ចិតាមហយុតា អសម្ពុតា ។ កំភូតំ ឆាម ទតតោសាជ្ឈ
ឧបសម្បត្តា ។ អន្តរយំ ឆាម វេយាវាប្បយំ សិដ្ឋាជតំ
យំ ។ ទាទនីយំ ឆាម បញ្ច កោជនាទិ យាមកាលំតំ
សត្តាមកាលំតំ យាវជីវិតំ បេត្តា អវសេសំ ទាទ-
នីយំ ឆាម ។ កោជនីយំ ឆាម បញ្ច កោជនាទិ ទំនេនា
គុម្មាសោ សត្តំ មន្ទោ មំសំ ។ ទាទិស្សាមិ កុញ្ញស្ស-
មីតិ បដិក្កណ្ឌតិ កាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស ។ អន្តោហារ
អន្តោហារ អាចម្មិ ចាដិទេសនីយស្ស ។ អញ្ញាតីកាយ
អញ្ញាតីកសត្តំ អន្តរយំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថាតា ទាទនីយំ
វា កោជនីយំ វា សហត្ថា បដិក្កហត្ថា ទាទនិ វា

១ ត្រីតាមិ ឃាវា ។

ហើយចំពាស្តីក្តី ចំពាសាត្តិ កំភូតោត្រូវសំដែងតាមក្តីប៉ុន្តែដើម្បីសម្រេច
ម្ចាស់កាសា ឬត្រូវតាមក្តីប៉ុន្តែដើម្បីសម្រេច ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើន
ក៏ដើរលាហើយមិនជាទីសប្បាយ ឥឡូវនេះសូមសំដែងតាមក្តីនោះទេ ។

[២០១] ភាស្យថា កំភូតាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំគ្នា
សិក្ខាបទទី ១ នៃបាទដ៏កកល្យោ ។ កំភូតិដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នា អំពី
ចំណែកនាងនាងបូជាដល់កំភូតិដែលដ៏ជួបជុំគ្នាទី ៧ ហៅថាមិនមែន
ជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានប្រសព្វភក្តីសំណាត់សន្សំទាំងពីរពួក
ហៅថាកំភូតិ ។ (ចក្ខុវិស័យ(ក្តី) (ចក្ខុវិស័យ(ក្តី) ទីប្រជុំផ្លូវនា
ជ្រុង ២ ឬមាត់ជ្រុង ៣(ក្តី) ឬរាងសំត្រកូល(ក្តី) ហៅថាចន្លោះឬរ ។
ដែលហៅថា ភាទនីយៈ គឺលើកលែងកោជនទាំង ៥ ទីនេះសំដែង
ជាយាមកាលំតំ សត្តាមកាលំតំ យាវជីវិតំបញ្ច (គ្រាពីរនោះហៅ
ថា ភាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជនីយៈនោះ គឺកោជន
មាន ៥ យ៉ាង បានដល់បាយ ១ ឯកុម្មាស ១ សម្បូរ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។
កំភូតទទួលយកភាទនីយៈប្រភេទនីយៈ ដោយបំណងថា តាមអញ្ញាតិ
ចំពាស្តី ទីបីចំពាសា ត្រូវតាមក្តីប៉ុន្តែ ។ កំភូតត្រូវតាមក្តីប៉ុន្តែដើម្បីសម្រេច
ត្រឹម ១ វារៈដែលលេចចូលទៅ ។ កំភូតមិនមែនជាញាតិ កំភូតដ៏ជួបជុំ
ជាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកភាទនីយៈ ឬ កោជនីយៈដោយ
វេលាសំបូរ កំភូតដ៏ជួបជុំដែលចូលទៅភាគចន្លោះឬរ យកមកចំពាស្តីក្តី

កុញ្ចតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ វេមតិកោ អន្តរាយវំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ទានតិ
 វា កុញ្ចតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ ញាតិកសញ្ញំ អន្តរាយវំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា
 ទានតិ វា កុញ្ចតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនិយស្ស ។ យាម-
 កាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវដិកំ អាហារត្ថាយ
 បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោ-
 ហារ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បទាយ
 ហត្ថតោ ទានិស្សាបិ កុញ្ចស្សាមិទំ បដិគ្គណាតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោហារ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ អហាបត្តិ ។

បរិភោគក្ខំ (ត្រូវភាគក្ខំបាដិទេសនិយៈ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹង
 កិក្ខុនិយមនៃមនុស្សាភិ ហើយទទួលយកទាននិយៈប្រភេទនិយៈដោយ
 វេមស្សន្ត អំពីកិក្ខុនិយមចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្ប័ក្ខំ
 បរិភោគក្ខំ (ត្រូវភាគក្ខំបាដិទេសនិយៈ ។ កិក្ខុនិយមនៃមនុស្សាភិ កិក្ខុសំគាល់
 ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកទាននិយៈប្រភេទនិយៈ ដោយវេមស្សន្ត
 អំពីកិក្ខុនិយមចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្ប័ក្ខំ បរិភោគក្ខំ
 (ត្រូវភាគក្ខំបាដិទេសនិយៈ ។ កិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ដែលជាយាវដិក - ដើម្បីជាអាហារ (ត្រូវ
 ភាគក្ខំទុក្ខដ ។ កិក្ខុត្រូវភាគក្ខំទុក្ខដត្រប់ៗ វារៈដែលលេចចូលទៅ ។
 កិក្ខុទទួលយកទាននិយៈប្រភេទនិយៈអំពីកិក្ខុនិយម ដែលបានឧបសម្បទា
 ក្នុងសំណាត់សង្ស័យត្រូវបាន ដោយបំណងថា ភាគកញ្ញាទីនឹងពាស្ប័
 នឹងបរិភោគ (ត្រូវភាគក្ខំទុក្ខដ ។ កិក្ខុត្រូវភាគក្ខំទុក្ខដត្រប់ៗ វារៈដែល
 លេចចូលទៅ ។ កិក្ខុនិយម កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ (ត្រូវ
 ភាគក្ខំទុក្ខដ ។ កិក្ខុនិយម កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវភាគក្ខំទុក្ខដ ។
 កិក្ខុនិយម កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវភាគក្ខំទុក្ខដ ។

[៤១១] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ទាមេនី ឧ
 នេតិ ឧបទ័ត្តិមិត្តា នេតិ អន្តរាទេ ភិក្ខុទ្ធចូបស្សយេ
 តំភ្លិយសេស្សយេ បដិក្កាមេនេ តាមតោ ចិហាន្តា
 នេតិ យាមកាលិកំ សត្តាមកាលិកំ យាវជីវិតំ
 សតិ បច្ចយេ ចរិតុញ្ញាតំ នេតិ សំគូណាយ
 សាមណេវិយា ឧទ្ទក្កកស្ស អាទិកាទ្ទិកស្សាតិ ។

ចប់សិក្ខាបទ ៩០៨ ។

[៤១១] វារាជិកបទ្បិកាចន្តិ (ភ្នំសំគូណេនេមាត ១១ យ៉ាវ) ។
 ភិក្ខុនិជាញាតិ១ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិឱ្យធម្មទូរាទនិយៈនីវិកោជនិយៈ
 មិនបានឱ្យដោយខ្លួនឯង១ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ បានដាក់ចុះឱ្យទាននិយៈ
 នីវិកោជនិយៈហើយឱ្យ១ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ បានឱ្យទូរាទនិយៈនីវិ
 កោជនិយៈភ្នំសំគូណេនេមាតភិក្ខុនិទានភាគ ១ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ
 បានឱ្យទូរាទនិយៈនីវិកោជនិយៈភ្នំដំណេករបស់ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនិមិនមែន
 ជាញាតិ បានដោយកាទានិយៈនីវិកោជនិយៈអំពីស្រែ ហើយឱ្យភ្នំ
 វារាជិកបទ្បិកាចន្តិ ១ ភិក្ខុនិបានដោយការសំដែងជាយាមកាលិក
 សត្តាមកាលិក នីវិកោជនិយៈយាវជីវិត ឱ្យដោយពាក្យថា កាលបើ
 ហេតុមាន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទានចុះ ១ ភិក្ខុទទួលយកទាននិយៈនីវិ
 កោជនិយៈអំពីថែរបស់សិក្ខុមាតា ១ ភិក្ខុទទួលយកទាននិយៈនីវិកោជ-
 និយៈអំពីដំណេកលោក ១ ភិក្ខុទទួល ១ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ឧត្តិសយ្យាត ភិក្ខុ បដេវ កុលេសុ វិមជ្ជិតា កុញ្ញន្តី ។
 តត្រិ ទេវា ភិក្ខុនី វេសាសាមាជ្ឈនា បិសា ហោតិ វេទ
 ស្វមំ ទេវ វេទ ឧត្តរំ ទេវាតិ ។ តេហិ ភិក្ខុហិ សា
 ភិក្ខុនី អបសាទេតត្វា អបសន្តា តាវ ភតិធំ យាវ
 ភិក្ខុ កុញ្ញន្តីតិ ។ ឯកស្សមិ ទេវា ភិក្ខុនោ ធម្មជិ-
 កាសយ្យ តំ ភិក្ខុនី អបសាទេតុ អបសន្តា តាវ ភតិធំ
 យាវ ភក្ខុ កុញ្ញន្តីតិ បដិទេសេតតុំ តេហិ ភិក្ខុហិ
 តាវហ្នំ កុលេសា ធម្មំ អាបជ្ជិត្វា វសម្បាយំ ចាដិទេ-
 សិយំ តំ វេទេសាមាតិ ។

[៤០៣] ភិក្ខុ បដេវ កុលេសុ វិមជ្ជិតា កុញ្ញន្តីតំ
 កុលំ ឆាម ចត្តាវ កុលាចំ ទុតិយកុលំ ព្រាហ្មណ-
 កុលំ វេស្សកុលំ សុត្តកុលំ ។ វិមជ្ជិតា កុញ្ញន្តីតិ
 បញ្ញន្តី ភោជនាចំ អញ្ញាឧបេ ភោជនេន វិមជ្ជិតា
 កុញ្ញន្តី ។ ភិក្ខុនី ឆាម ឧកតោសាជ្ឈ ឧបសម្មន្តា ។

១ ពេលភិ កុលំ ឆេត្តក ទិស្សតិ ។ ២ ឧ.ម. ធម្មស្ស ធម្មិ ។

អ្នកតាំងឱ្យយកស្រែដីធ្លីទៀងទៀតស្រែកុលេសាមាជ្ឈនាមនេះថា ភិក្ខុតាំងឱ្យយ
 ដែលជនបាទនិមន្តចាំយ ឆាន់ក្នុងសំណាត់របស់ត្រកូលតាំងឱ្យយ ។
 បើមានភិក្ខុនិមន្តយល់ច្បាស់គេជំនុំនោះថា អ្នកតាំងឱ្យយចូលប្រកាន់សម្ប
 បកភូមិទីនេះ អ្នកតាំងឱ្យយចូលប្រកាន់បាយមកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ
 ត្រូវបណ្តាញភិក្ខុនីនោះថា នែឆាវ ។ ចូរយើងចេញទៅសិន ទម្រង់តែពួក
 ភិក្ខុតាំងចូលសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុស្នម្បី ១ ចូរបើមិនបាទនោះពាលបណ្តាញភិក្ខុនី
 នោះដោយពាក្យថា នែឆាវ ។ ចូរយើងចេញទៅ ទម្រង់តែពួកភិក្ខុតាំងចូល
 សព្វគ្រប់ ចូរចូរសិន ។ ភិក្ខុតាំងនោះត្រូវស្រែដីធ្លីដោយពាក្យថា ឆាល
 កុលេសា យើងត្រូវចាំយកក្នុងឆាន់បាទនិមន្តយើងដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់តែងជ្រើស មិនដាច់សម្បាយចិត្ត វាច្បាស់យើងស្នមសំរេង
 អាបត្តិទោបចេញ ។

[៤០៣] ពាក្យថា ភិក្ខុតាំងឱ្យយដែលជនបាទនិមន្តឆាន់ក្នុងសំ
 ណាត់របស់ត្រកូលតាំងឱ្យយ ស្មើគ្នាថា ដែលហៅថា ត្រកូល បាទ
 ដល់ត្រកូល ៤ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រិទ្ធ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូល
 ឈ្មួញ ១ ត្រកូលអ្នកត្រិទ្ធ ។ ពាក្យថា ដែលជនបាទនិមន្តឆាន់ គឺភិក្ខុដែលពួក
 ជនបាទនិមន្តឆាន់ដោយភោជនតាំង ៥ ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា
 ភិក្ខុនី គឺស្រីដែលបាទនិមន្តសម្បទា ក្នុងសំណាត់សង្ឃតាំងពីពួក ។

រោសាសន្តំ ឆាម យជាមិត្តតា យជាសន្តិដ្ឋតា យជា-
 សម្ពុត្តតា យជាសមាទុបដ្ឋាយកតា យជាសមាបា-
 ចរិយកតា កង ស្កម៍ គេម កង ខ្ពង់ គេចាតិ
 អយំ រោសាសន្តំ ឆាម ។ តេហំ ភិក្ខុហិតិ កុញ្ញា-
 គេហំ ភិក្ខុហិ ។ សា ភិក្ខុវិចិត្តិ យា សា រោសាសន្តំ
 ភិក្ខុវិ ។ តេហំ ភិក្ខុហិ សា ភិក្ខុវិ អបសារគតញ្ច
 អបសក្ក ភាវ ភតិវិ យាវ ភិក្ខុ កុញ្ញវិចិត្តិ ។ ឯតស្សប្ប
 ចេ ភិក្ខុវោ អបសាវិគេ^(១) វាជិស្សាមិ កុញ្ញស្សមិត្ត
 បដិក្កដាតិ អាមត្តំ ឧត្តរស្ស ។ អដ្ឋោបាម អដ្ឋោ-
 បាម អាមត្តំ វាជិគេសជ័យស្ស ។

[២០២] ឧបសម្ពន្ធាយ ឧបសម្ពន្ធសញ្ញិ រោសា-
 សន្តំយា ឧ ជិវាវតិ អាមត្តំ វាជិគេសជ័យស្ស ។
 ឧបសម្ពន្ធាយ វេមតិកោ រោសាសន្តំយា ឧ ជិវាវតិ
 អាមត្តំ វាជិគេសជ័យស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធាយ អនុប-
 សម្ពន្ធសញ្ញិ រោសាសន្តំយា ឧ ជិវាវតិ អាមត្តំ

១ អបសាវិគាតិ កុញ្ញិ យេន្តេ វិស្សា ។ អបសាវោ អបសាវគេ កង
 អប្បាច្យ វត្ថុ ។

ដែលហៅថា បង្គាប់ ភិក្ខុវិចិត្តិការពារជាអ្នកចាត់ចែងយូរឬប្រាកដមួយ
 ក្នុងនោះ អ្នកចាត់ចែងយូរឬប្រាកដមួយក្នុងនោះ តាមសមត្ថភាពសំខាន់
 ដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលជាប់ស្គាល់ ភិក្ខុដែលជាប់ស្គាល់ ភិក្ខុដែល
 មានបេស្សយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុទាំងនេះហៅថាអ្នក
 បង្គាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុចាត់ចែង ភិក្ខុភិក្ខុដែលភិក្ខុចាត់ចែង (នោះឯង) ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុដែលភិក្ខុដែលភិក្ខុចាត់ចែង ។ ភិក្ខុចាត់ចែង
 ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុទាំងនោះដោយពាក្យថា វិទ្យាវិ ចូរយោចឱ្យទៅសំខ
 វិទ្យាវិ ភិក្ខុភិក្ខុចាត់ចែងបេស្សយ៍ ។ ភិក្ខុសូម្បី ចូរចំណុះបណ្តេញ
 ភិក្ខុនោះ ហើយទទួលយកដោយគិតថា កាតាអញមិនចំណុះបេស្សយ៍
 ត្រូវភាពត្រូវក្នុង ។ ភិក្ខុត្រូវភាពត្រូវបានវិទ្យាវិ ។ ព្រះដែលលេច
 ចូលទៅ ។

[២០២] ឧបសម្ពន្ធា^(១) ភិក្ខុវិចិត្តិ ភិក្ខុវិចិត្តិសំខាន់ឧបសម្ពន្ធា
 វិទ្យា តែមិនបានពោលហាម ត្រូវភាពត្រូវបានវិទ្យាវិ ។ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសន្សំយក្នុងឧបសម្ពន្ធាភិក្ខុវិចិត្តិ ហើយមិនបានពោលហាម
 ត្រូវភាពត្រូវបានវិទ្យាវិ ។ ឧបសម្ពន្ធាភិក្ខុវិចិត្តិ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាអនុបសម្ពន្ធាទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវភាពត្រូវ

១ ត្រូវដែលបានឧបសម្ពន្ធាភិក្ខុវិចិត្តិ ដែលហៅថា ភិក្ខុនោះឯង ។

តតិយសំក្កាបទំ

[៤១៦] តេជ សមយេន តុម្ភោ ភគវា សាវន្តិយំ
វិហាតំ វេតនំ អនាជបិណ្ឌិតស្ស អនាមេ ។ តេជ ទោ
យេន សមយេន សាវន្តិយំ អញ្ញាតំ តុលំ ឧគតោ ធម្មន្តំ
ហោតិ សង្ខាយ វជ្ជាតំ កោកេន ហាយតំ ។ យំ តស្មី
តុលេ ឧប្បជ្ជតិ បុរេតន្តំ ទានជ័យំ វា កោជជ័យំ វា
តំ សត្វំ ភិក្ខុនំ វិស្សាជ្ជត្វា អប្បកុណា អនសិទ្ធា
អន្តទ្គំ ។ អនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កាតំ
ហំ បាទ សមណា សក្យបុត្តិយា ឲ មន្តំ ជានិគ្វា
បដិក្កហោស្សន្តំ ឥមេ ឥមេសំ ធម្មា អប្បកុណា អន-
សិទ្ធា អន្តទ្គិតំ ។ អស្សេនសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ អនុស្សានំ
ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អដេទោ តេ
ភិក្ខុ កតាតោ ឯតមន្តំ អារាមេសុំ ។ អដេទោ ភគវា
ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី ឯតករណេ ឯត្ថំ កាតំ តត្វា
ភិក្ខុ អមន្តេសំ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ យំ តុលំ

សំក្កាបទទី៣

[៤១៦] សម័យនោះ ព្រះត្រៃបិដកព្រះការក កាលគន្លឹះនៅក្នុង
ដេតពន របស់អនាជបិណ្ឌិតស្ស ទៀតក្រីស្មាក្រី ។ ត្រាឆាន់ឯង ក្នុង
ក្រុងសាវត្ថីមានត្រកូល ១ មានសេចក្តីជ្រើសរើសចំពោះ (១) (ប្តីប្រពន្ធ)
បានចំរើនដោយសង្ខារ តែសេចក្តីច្បាស់លាស់ ។ ខាងនេះឬ
កោជន័យៈណាដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះក្នុងវេលាមុនក្នុង ជនចំរើន
នោះជួនកាលមានបរិភោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាងនេះឬកោជន័យៈ
ចំរើនអស់ទៅប្រភេទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏គោរព
ទោស ក៏រៀប បន្តបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹង
ទទួលស្គាល់ច្រណែនហើយទទួលយកសារៈ ដទៃទាំងឡាយនេះបាទច្រើន
ខ្លះខាងនេះ ទាំងកោជន័យៈដល់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយជួនកាលមានបរិភោគ
ខ្លួនឯង ។ កាលពួកមនុស្សទាំងនោះគោរពទោស ក៏រៀប បន្តបង្គាប់
ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាបចូល
សេចក្តីផ្តុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មតាជាត្រង់ត្រាឆាន់ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះត្រៃបិដកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូល

• អង្គកថា ធម្មបទដ្ឋកថាព្រះត្រៃបិដកនិងព្រះសមណបុគ្គល ។

សង្ខារោ វិជ្ជាតិ ភោគេន ហាយតិ វិវរុបស្ស កុលស្ស
 ញត្តិគុតិយេន កង្កេន សេត្តសម្ពុត្តិ ធាតុ វិវរុប បទ
 កិក្ខុវេ ធាតុនា ។ ឡត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ខេព
 ញាបេតនោ សុណាតុ មេ កង្កេ សង្ខេព ឥត្តន្ទាមំ កុលំ
 សង្ខារោ វិជ្ជាតិ ភោគេន ហាយតិ ។ យេន សង្ខេពស្ស
 បត្តកលំ សង្ខេព ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស សេត្តសម្ពុត្តិ
 ននេយ្យ ។ វិសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កង្កេ សង្ខេព
 ឥត្តន្ទាមំ កុលំ សង្ខារោ វិជ្ជាតិ ភោគេន ហាយតិ ។
 សង្ខេព ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស សេត្តសម្ពុត្តិ នេតំ ។
 យស្សាយស្សោ ទមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស
 សេត្តសម្ពុត្តិយា ធានំ សោ កុល្លាស្ស យស្ស ទត្ថ-
 មតិ សោ កាសេយ្យ ។ និច្ឆា សង្ខេព ឥត្តន្ទាមស្ស
 កុលស្ស សេត្តសម្ពុត្តិ ។ ទមតិ សង្ខេពស្ស តស្មា

ណាដែលចំរើនដោយសត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ គឺជាឥត
 អនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យសត្វសម្បត្តិ និសម្បត្តិត្រកូលនោះថាជាសត្វត្រកូល
 ដោយឥតមានញត្តិជាដំបូង ចំពោះត្រកូលបែបនេះចុះ ម្ចាស់កុំភ័យ
 ឡាយ (សេត្តសម្ពុត្តិ) សង្ឃត្រឡើយនេះ ។ កិក្ខុ ១ ប្តូរដែលជា
 អកល្យាណប្រតិពលត្រូវផ្ដើមសង្ឃឱ្យដឹងថា បតិក្រិព្វសង្ឃដំបូង
 ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់ឱ្យច្បាស់ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះតែងចំរើនដោយ
 សត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើឥតមានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បឱ្យឱ្យសេត្តសម្ពុត្តិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។
 នេះជាភាគផ្ដើមសង្ឃឱ្យដឹង ។ បតិក្រិព្វសង្ឃដំបូង ព្រះសង្ឃ
 សូមស្តាប់ឱ្យច្បាស់ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះចំរើនដោយសត្វ
 តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឱ្យឱ្យសេត្តសម្ពុត្តិដល់ត្រកូល
 ឈ្មោះនេះ ។ កិរិយាឱ្យឱ្យសេត្តសម្ពុត្តិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរ
 ដល់លោកដ៏មានកាយុអង្គណា លោកដ៏មានកាយុអង្គនោះត្រូវស្វ័យ បើ
 មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានកាយុអង្គណា លោកដ៏មានកាយុអង្គនោះតប្ប
 ភោលឡើង ។ សេត្តសម្ពុត្តិសង្ឃឱ្យឱ្យដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះរួច
 ស្រេចហើយ ។ ការឱ្យសេត្តសម្ពុត្តិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ

កុណី ។ ឯវេទន៍ ជាយោមីតិ ។ ឯវេទ បទ កិត្តុវេ
 ទន៍ សំគ្គាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ យោជំ ទោ បទ កាជំ
 សេត្តុសម្មតាជំ កុលាជំ យោ បទ កិត្តុ តថា-
 មេសុ សេត្តុសម្មតេសុ កុលេសុ ទានជ័យំ វា
 ភោជជ័យំ វា សមាគ្គា បដិគ្គហេត្វា ទាធយេ វា
 កុញ្ញេយ្យ វា បដិទេសេតតំ ភេទ កិត្តុជា ការ្យ្នំ
 ការុសោ ធម្មំ អាបដ្ឋិ អសម្បាយំ ទានិទេសជ័យំ
 តំ បដិទេសេមីតិ ។ ឯវេទន៍ ភក្កតា កិត្តុជំ
 សំគ្គាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២១៧] ភេទ ទោ បទ សមយេទ សាវត្ថិយំ
 ឧស្សវេ ហោតិ ។ មនុស្សកិត្តុ ជំមន្តត្វា ភោជន្តំ ។
 តំបិ ទោ កុលំ កិត្តុ ជំមន្តសិ ។ កិត្តុ កុញ្ញា-
 យន្តា ទានិកសេន្តំ បដិគ្គត្តំ ភក្កតា សេត្តុសម្ម-
 តេសុ កុលេសុ ទានជ័យំ វា ភោជជ័យំ វា សមាគ្គា
 បដិគ្គហេត្វា ទានិកំ កុញ្ញត្តំ ។ តេ ឧទ្ទាយន្តំ ទិយន្តំ
 វិចារេន្តំ តំន្តំ ទោ ជាម អម្ពាតំ ដីវេភេទ យំ

បានជាសង្ឃស្សីនៅ ។ ឯសូមចាំទុកនូវរឿងនេះក្រងហេតុដែលស្សីម
 នៅយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិត្តុចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយធម្មបទសំគ្គាបទន៍
 នូវសំគ្គាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថា
 ជាសេត្តុត្រកូលហើយ កិត្តុណាមួយទទួលយកអាទិយៈក្តី ភោជន័យៈក្តី
 ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានឱ្យសេត្តុសម្មតិបបរោ-
 ហើយទំពារស៊ីក្តី បរិភោគក្តី កិត្តុនោះត្រូវសំដែងថា ម្ចាស់កុរុសោ ឯត្រូវ
 កាបន្តិឈ្មោះបោះទិសន័យៈ មិនជាទិសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តែងរៀន ឧប្បវ័ន្ធសូមសំដែងនូវអាបដ្ឋិគោរពញា ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តាហើយដល់ពួកកិត្តុយ៉ាងនេះ ។

[២១៨] សម័យនោះឯង មហាស្រព (គេលេង) នៅក្រុង
 សាវត្ថិ ។ ពួកមនុស្សគេបាននិមន្តកិត្តុចាំនិទ្យាយឱ្យឆាន់ ។ ចំណែក
 ទានត្រកូលនោះឯង ក៏បាននិមន្តកិត្តុចាំនិទ្យាយឱ្យ (ឆាន់ចង្អៀត) ។ កិត្តុ
 ចាំនិទ្យាយនិករន្ស៊ីសមិទហិទទួលនិមន្ត ព្រោះតែថា ការដែលទទួល
 យកអាទិយៈក្តី ភោជន័យៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែល
 សង្ឃបានសន្មតថាសេត្តុហើយ (យកមក) ទំពារស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគយាត់ហើយ ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយនោះក៏ពាលពោស
 កំរាបរៀន ចុះបង្គាប់ថា យើងនឹងរស់នៅប្រយោជន៍អ្វី ឬក៏លោកម្ចាស់

អយ្យា អន្តាគំ ន បដិក្កណ្ឌន្តិគំ ។ អស្សោសុំ ទោ
 ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារ-
 េន្តានំ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ កកវតា ឯតមភ្នំ
 អាណេសុំ ។ អថទោ កកវ ឯតស្មី ចំណេ ឯតស្មី
 បត្តរណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ វេទុជា-
 នាមំ ភិក្ខុវេ ធម្មន្តិកេន សេត្តសម្មតេសុ កុលេសុ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា សហគ្គា បដិក្កហេត្វា
 ទានកុំ កុញ្ញកុំ ឯវត្ថុ មន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
 ឧជ្ឈិសេយ្យាថ យានិ ទោ មន តានិ សេត្តសម្មតានិ
 កុលានិ យោ មន ភិក្ខុ កត្វាវេសុ សេត្តសម្មតេសុ
 កុលេសុ មុត្វ អនិមន្តិកោ ទាននិយំ វា ភោជនិយំ
 វា សហគ្គា បដិក្កហេត្វា ទានេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ
 វា បដិទេសេត្តំ ភេន ភិក្ខុជា ការយ្ហំ អាវុសា
 ធម្មំ អាមជ្ជិ អសប្បាយំ ចានិទេសនិយំ តំ បដិ-
 ទេសេមីតិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តំ ហេវំតំ ។

ទាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកទាននិយៈភោជនិយៈរបស់យើង កាល
 មនុស្សទាំងនោះពោលពោល គំរងៀល បន្តិចបន្តួច ពួកភិក្ខុក៏បានឮ
 ច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលៈសចក្កីនូវការព្រះ
 ជំទានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 ជំទានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើចម្អកថា ហើយស្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាធម្មទុក្ខញ្ញត ដើម្បី
 ឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត ហើយទទួលយកទាននិយៈភ្នំ ភោជនិយៈភ្នំ
 ដោយដែលរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា
 សេត្តត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឮកថាទាំងឡាយក៏ប្រសើរឡើងទូរស៊ីក្ខាបទនេះយើង
 នេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេត្តត្រកូល
 ហើយ ភិក្ខុណាមួយក៏បាននិមន្តនូវភាគមុន ហើយទទួលយក
 ទាននិយៈភ្នំ ភោជនិយៈភ្នំ ដោយដែលរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែល
 សង្ឃបានសន្មតថាជាសេត្តត្រកូល បានសភាពវិបបរនោះហើយ (យកមក)
 ទំពាស្តីភ្នំ បរិភោគភ្នំ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្ចាស់ភាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយ
 ឲ្យកាបភ្នំបាច់ទេសនិយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះជំទានព្រះភាគ
 ទ្រង់គំរងៀល ខ្ញុំសូមសំដែងឲ្យកាបភ្នំនោះចេញ ។ ស៊ីក្ខាបទនេះ
 ព្រះជំទានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៤០៨) តេជោ មេ បទ សមយោជ អន្តរាគម កិត្ត
 តស្ស កុលស្ស កុលបុត្រោ ហោតិ ។ អថេតោ សោ
 កិត្ត បុត្រសមយោ ធិរាសេតោ បន្តិច្ឆេតោ យោ
 តំ កុលំ តេជបស្ថន្តិ ឧបស្ថន្តិ បញ្ញត្តោ អាសនេ
 ធិសិទ្ធ ។ អថេតោ សោ កិត្ត កិលាណោ ហោតិ ។
 អថេតោ តេ មនុស្សា តំ កិត្តំ ឯតទេវាចំ កុញ្ញថ
 កន្តេតិ ។ អថេតោ សោ កិត្ត កតវតោ បដិស្តិតំ អនិ-
 មន្ត្រេតេ សេត្តសម្មតេសុ កុលេសុ ទាននិយំ វ
 កោជនិយំ វ សហត្ថា បដិស្តេហត្ថា ទានន្តំ កុញ្ញត្តន្តិ
 កុញ្ញត្ថាយន្នោ ធន បដិស្តេហសំ ធាសត្ថំ បិណ្ឌយ
 ចរិតំ ចន្ទតត្ថោ អហោសំ ។ អថេតោ សោ កិត្ត អារាមំ
 តត្ថា កិត្តនំ ឯតមត្តំ អាហោសំ ។ កិត្ត កតវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោសំ ។ អថេតោ កតវា ឯតស្មំ ធិនាទេ ឯតស្មំ
 បករណេ ធម្មំ តាមំ កត្ថា កិត្ត អាមន្តេសំ អនុជាបាទំ
 កិត្តេ កិលាណេ កិត្តោ សេត្តសម្មតេសុ កុលេសុ
 ទាននិយំ វ កោជនិយំ វ សហត្ថា បដិស្តេហត្ថា

(៤០៨) សម័យនោះឯង មានកិត្ត ទុប្បេ ជាដ៏គួរឲ្យសង្វេគ
 នោះ ។ លុំដាច់នោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម កិត្តនោះបានស្រៀត
 ស្រងឹលហើយប្រាប់ដោយពាក្យដ៏ធំថា ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះ
 ចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើកាសនៈដែលគេកាលទុក ។ វេលានោះ
 កិត្តនោះជួបជាមួយនឹង ។ ត្រាងនោះ មនុស្សទាំងឡាយក៏បាននិយាយ
 ពាក្យទេវនិងកិត្តនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្ត
 ទាន់សិន ។ វេលានោះ កិត្តនោះនឹកឆ្លើយថា កិត្តដែលគេនិមន្ត
 ហើយទទួលយកទាននិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយដែលស្ម័គ្រ អំពីពួក
 ត្រកូលដែលសង្ស័យបានសន្មតថាជាសក្ត្រកូលហើយ (យកមក) ចំពោះ
 បូជិតភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហោមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយ
 មិនតាមដើម្បីដើរទៅបណ្តាបាន ក៏អត់ចង្អាត ។ វេលានោះ កិត្តនោះ
 ត្រឡប់ទៅក្តីវិញ បានបំណុលប្រាប់រឿងនេះដល់កិត្តទាំងឡាយ ។ កិត្ត
 ទាំងឡាយក៏បានក្រាបចូលសេចក្តីមុខចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
 និពាននេះ ដ៏ល្អឯនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យមកជាត្រាស់ហៅ
 កិត្តទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា មាលកិត្តទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 ឲ្យកិត្តដែលបានមុខទទួលយកទាននិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយដែលស្ម័គ្រ
 អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ស័យបានសន្មតថាជាសក្ត្រកូលហើយ (យកមក)

ទានិកំ កុញ្ញិកំ ឯកា បទ កិក្ខុ វេទិកំ សិក្ខាបទំ
 ទន្ធិសេយ្យាទ យានិ ទោ បទ តានិ សេត្តសម្មតានិ
 តុលានិ យោ បទ កិក្ខុ វេទិកា វេស្ស សេត្តសម្មតេសុ
 តុលេសុ ឬត្ថ អនិមន្តិកោ អតិលាហោ ទានិយំ វ
 កោនិយំ វ សហគ្គា បទិក្ខុហោត្ថា ទានេយ្យ វ
 កុញ្ញេយ្យ វ បទិកេសេត្ថំ តេន កិក្ខុជា តាវ្យំ
 អាវុសោ ធម្មំ អាបទិ អសប្បាយំ បាឋនេសនិយំ
 តំ បទិកេសេនិកំ ។

[៤០៨] យានិ ទោ បទ តានិ សេត្តសម្មតានិ
 តុលានិ សេត្តសម្មតំ ជាម យំ តុលំ សប្បាយ
 វន្តិកំ ភោគេន ហាយតិ ឯកា ឬស្ស តុលស្ស ឬត្ថិកំ
 យេន កេត្តេន សេត្តសម្មតិ ទំប្លា យោតិ ។ យោ បទាតិ
 យោ យានិសោ ។ យេ ។ កិក្ខុតិ ។ យេ ។ អយំ វេស្ស
 អត្ថ អនិមន្តិកោ កិក្ខុតិ ។ វេទិកា វេស្ស សេត្តសម្មតេសុ
 តុលេសុតិ ឯកា វេស្ស សេត្តសម្មតេសុ តុលេសុ ។
 អនិមន្តិកោ ជាម អន្តិកាយ វ ស្វាតាយ វ

ទំពាស្សី ឬបរិភោគបាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឬភិក្ខុទាំងឡាយប្រសិន
 ឲ្យទិដ្ឋសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រៃកូលណាមួយដែលសង្ឃបាទ
 សន្មតថាជាសេត្តត្រៃកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយវាមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន
 ហើយវាទាំងឡាយទាំងនេះ បាទទទួលយកទាំងនេះក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយ
 ដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រៃកូលដែលសង្ឃបាទសន្មតថាជាសេត្តត្រៃកូលរបប
 ខោលហើយ (យកមក) ទំពាស្សី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្ចាស់
 តាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយឲ្យតាមភិក្ខុជាទំពាស្សីនេះ មិនជាទីសប្បាយ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់ពិរិយ ខ្ញុំសូមសំដែងតាមភិក្ខុនោះចេញ ។

[៤០៩] ពាក្យថា ពួកត្រៃកូលណាមួយដែលសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេត្តត្រៃកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រៃកូលណាដែលទំពាស្សីនោះជាសេត្ត
 តែសាមញ្ញឲ្យចាកច្រកសម្បត្តិ សង្ឃបាទឲ្យសេត្តសម្មតិដោយភ្នែកចុះពីយ
 កម្មវិធីនោះត្រៃកូលរបបនេះ (ត្រៃកូលនោះ) ឈ្មោះថាសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេត្តត្រៃកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទំពាស្សី
 បទទី ១ នៃបាឋន៍សេនីយកណ្តុ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រៃកូលដែលសង្ឃបាទ
 សន្មតថាជាសេត្តត្រៃកូលរបបនោះ គឺអំពីពួកត្រៃកូលដែលសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេត្តត្រៃកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា វាគឺជា
 និមន្ត គឺវាគឺជាមន្ត្រីដើម្បីទាញក្នុងវិជ្ជាទេ ឬដើម្បីទាញក្នុងវិជ្ជាស្តេក ទោះបី

អធិបតីតោ យុវបាវ ឧត្តមន្ត ធិបតីតោ ឯសោ
 អធិបតីតោ បាម ។ ធិបតីតោ បាម អដ្ឋតនាយ វ
 ស្វាគនាយ វ ធិបតីតោ យុវបាវ អបោស្តមន្ត
 ធិបតីតោ ឯសោ ធិបតីតោ បាម ។ អតិលាបោ
 បាម សក្កោតិ បិណ្ឌាយ ចរិតុ ។ តិលាបោ បាម
 ឧ សក្កោតិ បិណ្ឌាយ ចរិតុ ។ ទានធិយំ បាម
 បញ្ច កោដនាធិ យាមកាលិកំ សក្កាហកាលិកំ
 យាវជីវិកំ បរេត្តា អវសសំ ទានធិយំ បាម ។
 កោដនីយំ បាម បញ្ច កោដនាធិ ឧបោ ឥឡាសោ
 សត្វ បច្ឆោ មិសំ ។ អធិបតីតោ អតិលាបោ
 ទានស្សនំ កុញ្ញិស្សនំ បដិក្កណ្ឌតំ អាមត្តិ
 ឧត្តមន្ត ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ
 ចាជនេសនីយស្ស ។

[៤១៤] សេត្តុសម្មតេ សេត្តុសម្មតសញ្ញំ អធិបតីតោ
 អតិលាបោ ទានធិយំ វ កោដនីយំ វ សហស្ត

ភិក្ខុដើរទៅកាន់ចំបាររបស់ពួក ទើបមានពួកដទៃមន្ត ភិក្ខុនេះគឺហៅថា
 ឥតមានគេមន្តថា ។ ដែលហៅថា មានគេមន្ត គឺមានគេមន្តដើម្បីចាត់
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីចាត់ក្នុងថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនចាត់ចំបារដើរទៅកាន់
 ចំបាររបស់ពួកដទៃឡើយ (ស្រាប់តែមានពួកដទៃមន្ត ភិក្ខុនេះហៅ
 ថាមានគេមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាច ដើម្បីនិមិជ្ជិកទៅចំណុចបាន
 ភិក្ខុនោះហៅថាមិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនិមិជ្ជិកទៅចំណុច
 បានបាន ភិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា មានជម្ងឺ គឺជម្ងឺ
 លែងតែមានជម្ងឺ យ៉ាង និមិជ្ជិកសំដៅយាមកាលិក សក្កាហកាលិក
 និមិជ្ជិកសំដៅយាវជីវិកៈចញ្ច ក្រៅពីនោះហៅថាមានជម្ងឺ គឺជម្ងឺ ។ ដែល
 ហៅថា មានជម្ងឺ បានដល់កោដនីយ យ៉ាង គឺបាយ ១ ម៉ែស្រស់ ១ ម៉ែ
 ក្រីម ១ ក្រីម សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេមន្ត ឥតមានជម្ងឺចូល
 យកទៅមានជម្ងឺ ឬកោដនីយៈដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស្តី នឹង
 ចំរើកោត (ត្រូវកាចក្តីទុក្ខ ។ ភិក្ខុត្រូវកាចក្តីទុក្ខនឹងទំពាស្តី នឹង
 ដែលលេចចូលទៅ ។

[៤១៥] (ភិក្ខុណាដែលសន្សំបានសន្សំថាជាសេត្តុ ភិក្ខុសំដៅថា
 ភិក្ខុណាដែលសន្សំបានសន្សំថាជាសេត្តុនៃមន្ត ឥតមានគេមន្ត ឥតមានជម្ងឺ
 ហើយចូលយកទៅមានជម្ងឺ កោដនីយៈក្តី ដោយដែលសំខាន់ (យកមក)

បដិគ្គហេតុ ទានតំ វា កុញ្ញតំ វា អាបត្តិ ចាដិ-
 ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ វេមតំភោ អនិមន្តិភោ
 អភិលាបោ ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា សហត្ថា
 បដិគ្គហេតុ ទានតំ វា កុញ្ញតំ វា អាបត្តិ ចាដិ-
 ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញា
 អនិមន្តិភោ អភិលាបោ ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា
 សហត្ថា បដិគ្គហេតុ ទានតំ វា កុញ្ញតំ វា - អាបត្តិ
 ចាដិទេសនីយស្ស ។ វេមតំភោ វិកតំ សត្តាហនា វិកតំ
 យាវជីវិតំ អាហារត្ថាយ បដិគ្គហតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អជ្ឈេហារេ អជ្ឈេហារេ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អសេក្ខ-
 សម្មតេ សេក្ខសម្មតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អសេក្ខសម្មតេ វេមតំភោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អសេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញា អាបត្តិ ។

[២០០] អបាមត្ថំ ធិមន្តិកស្ស តិលាទស្ស ធិមន្តិ-
 កស្ស វា តិលាទស្ស វា សេសតំ កុញ្ញតំ អញ្ជេសំ
 ភិក្ខុវា គុក្ខ បញ្ញត្តា ហោតំ យរោ ធិហិត្វា ទេន្តិ
 ធិព្វគត្តេ សលាភកកត្តេ បក្ខិកេ ទុច្ចោសថិកេ ចាដិប-
 ទិកេ យាមកាលំតំ សត្តាហកាលំតំ យាវជីវិតំ
 សតិ បទ្ទយេ បរិកុញ្ញតិ ទេតំ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកត្ថ-
 កស្សតំ ។

ធម៌យសិក្ខាបទំ ខន្ធនំ ។

[២០១] ព្រះវេលាទិវត្តិកាបក្កិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមានគេមន្តិ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបានរំលងវេលាសល់អំពីភិក្ខុដែល
 គេបានមន្តិ ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ចង្ហាន់ដែលគេបានគាត់
 តែងតែក្នុងទីនោះចំពោះភិក្ខុដទៃ ១ ឬដទៃបានឆ្ងាយភាវនិយៈ ឬ
 ភោជនិយៈមកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលបានវិច្ឆកត្ត ១ សលាភកត្ត ១
 បក្ខិកត្ត ១ ទេវាសបិកត្ត ១ បាដិបទិកត្ត ១ ដទៃបានប្រគេនខ្លួនរបស់
 ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ធិវិរបស់ជាយាវជីវិក ដោយរំលង
 កាលបរិច្ឆេទវេលា ធិមន្តិលោកម្ចាស់ទាន់បុរៈ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុជម្ង
 បញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ រចំ ។

បញ្ចសិក្ខាបទី

[៤០៤] គេន សមយេន តុន្តោ ភគវ សន្តោសុ
វិហាតិ កម្មិលវត្ថុស្មំ ឯត្រាជារាមេ ។ គេន ទោ បន
សមយេន សាគិយនាសកា អវុត្តា ហោន្តំ ។
សាគិយាធិយោ វត្ថុន្តំ អាញ្ញតេសុ សេនាសនេសុ កត្តំ
កាតុំ ។ អស្សាសុ ទោ សាគិយនាសកា សាគិយា-
ធិយោ កិរ អាញ្ញតេសុ សេនាសនេសុ កត្តំ កត្តុតា-
ហតិ ។ តេ មត្តេ បរិយុដ្ឋិសុ ។ សាគិយាធិយោ
បណ្ឌិតំ ទាននិយំ រោជនិយំ(១) អាធាយ វារាញ្ញកំ
សេនាសនំ អគមិសុ ។ សាគិយនាសកា ឯត្តមិត្តា
សាគិយាធិយោ អច្ឆិទ្ធិសុ ច ន្ទសេសុភូ ។ សាគិយា
ឯត្តមិត្តា តេ ចោរេ សកល្លោ កមោត្តា ឧជ្ឈាយន្តំ
ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ ហំ នាម ភន្តុត្តា អាហមេ ចោរេ
បដិវសន្តេ នារោចស្មន្តិតិ ។ អស្សាសុ ទោ កិត្តុ
សាគិយាធិ ឧជ្ឈាយន្តាធិ ទិយន្តាធិ វិចារេន្តាធិ ។

១ រាជនិយំ វា រោជនិយំ វាគី កត្តំ រោជន្តា ទិស្សនិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

[៤០៥] សមិយនោ ព្រះត្រៃបិដកោនោ កាលេនីវេទិ-
ត្រាជារាមេ ទៀបក្រីកចំសេនាសុ កុនិវេទនសក្កៈ ។ ត្រាជារាមេ មាន
ពួកទាសៈរបស់សាគិយជន ជាមនុស្សទូចភាព ។ ពួកស្រីសាគិយៈ
ប្រាជ្ញាធម្មិទិវិធម្មិវត្ថុ (ប្រភេទពួកកុនិវេទន) កុនិវេទនាសនៈ
ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួកទាសៈរបស់សាគិយជនបានក្នុងឈើថា
អវុត្ត ក្នុងពួកស្រីសាគិយៈមានសេចក្តីប្រាជ្ញាធម្មិទិវិធម្មិវត្ថុ (ប្រ-
ភេទពួកកុនិវេទន) កុនិវេទនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួក
ទាសៈទាំងនោះទាំងអស់ទាំងអស់ស្នាក់នៅក្នុងព្រៃ ។ (លុះ) ពួកស្រី
សាគិយៈនាំយកទាននិយៈនិងរោជនិយៈដ៏តូចបំផុតទៅជូនកុនិវេទនា-
សនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ឯពួកទាសៈរបស់សាគិយជន ក៏ចុះចេញទៅប្លង់
ពួកស្រីសាគិយៈ ហើយប្រទូស្តវេទនទៀតផង ។ ពួកសាគិយជនក៏បាន
ចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះប្រមាទនិស្សតានី ហើយគេពាលេកស
និរវេជ្ជិយ ចន្ទបន្ទាប់ថា កាលពួកចោរទាំងនោះនៅក្នុង លោកច្បាស់ទាំងឡាយ
មិនគួរនឹងមិនប្រាប់(យើងឱ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាគិយជនពាលេ
កស និរវេជ្ជិយ ចន្ទបន្ទាប់ ក៏ចុះទាំងឡាយក៏បានពួកច្បាស់ ។

[៤០៣] ខេត ទោ បទ សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 អារាញោសុ សេនាសនេសុ ភិលាយោ ហោតិ ។
 ឧទុស្ស្វា ទាននិយំ ភោជនិយំ អាធាយ អារាញកំ
 សេនាសនំ អភមិសុ ។ អថទោ តេ ឧទុស្ស្វា តំ ភិក្ខុ
 ឯតទភេតុំ កុញ្ញថ កន្តេតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ កកវតោ
 បដិក្ខុតំ អារាញោសុ សេនាសនេសុ ទាននិយំ ក
 ភោជនិយំ ក សហគ្គា បដិក្ខុហេត្វា ទានិកុំ កុញ្ញកុត្ត
 តុក្កន្ទាយនោ ន បដិក្ខុហេសិ ជាសត្វិ មិណ្ឌាយ
 ចរិតុំ ទិទ្ធកន្តោ អហោសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
 ឯតមត្ថំ អាហេនេសិ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 នេសុ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី ទិណានេ ឯតស្មី បក-
 រណេ នម្ពី កាថំ កាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ភិលានេន ភិក្ខុនា អារាញោសុ សេនាសនេសុ
 ទាននិយំ ក ភោជនិយំ ក សហគ្គា បដិក្ខុហេត្វា
 ទានិកុំ កុញ្ញតុំ វិវាតុំ បទ ភិក្ខុវេ វេតំ សំគ្គាបទំ

(២១៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូលំទូលាយជាងគេសព្វគ្រប់
សព្វគ្រប់ទាំងអស់ដែលកំពុងនៅក្នុងវិប្បិស្សនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយបាននាំយក
ភាគច្រើននៃសម្បត្តិទាំងអស់នោះទៅក្រុងវិសាខាស្ថានៈដែលកំពុងនៅក្នុង
វិប្បិស្សនៈ (នោះ) ។ ត្រាចនោះឯង មនុស្សទាំងនោះក៏បាននាំយកពាក្យនេះទៅ
ភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ច្បងមិត្តមិត្ត ។
លោកនោះ ភិក្ខុនោះទឹកភ្លៀសថា ការដែលភិក្ខុទូលំទូលាយភាគច្រើន
ឬភាគច្រើន ដោយដែលសំខាន់ក្នុងវិសាខាស្ថានៈទាំងឡាយដែលកំពុងនៅ
ក្នុងវិប្បិស្សនៈ (ហើយយកមក) ទំនាស់ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងរស់នៅប្រាកដ
បានឡើយក៏រត់ចង្អៀត ។ លុះត្រាបានត្រាយមក ភិក្ខុនោះបានដំណាល
រឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានត្រាបចូលសេចក្តីខ្លាំងចំ
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនឹងបាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើចម្លងថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុង
វេលានោះដោយព្រះក្នុងដ៏តាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគម្ពុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកភាគច្រើន ឬភាគច្រើន ដោយដែលសំ
ខាន់ ក្នុងវិសាខាស្ថានៈទាំងឡាយដែលកំពុងនៅក្នុងវិប្បិស្សនៈ (យកមក) ទំនា
សឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឆាប់រស់ផងឡើង

ឧទ្ទិសេយ្យម យាធិ ទោ ធន តាធិ អាត្មតាធិ សេនា-
 សតាធិ សាសន្ត្រ័សម្មតាធិ សប្បជីកយាធិ យោ ធន
 ភិក្ខុ តថាគ្រូបេសុ សេនាសនេសុ វិហារន្តោ ឬទ្វេ អប្ប-
 ជិសំវិនិកំ ទាធនិយំ វា កោធនិយំ វា អដ្ឋរាមេ
 សហគ្គា ចជិត្តហេត្វា អភិណ្ឌោ ទានេយ្យ វា កុញ្ញយ្យ
 វា ចជិទេសេតតំ តេន ភិក្ខុនា តាម្លំ អាវុសា ធម្មំ
 អាមជ្ជិ អសប្បាយំ ចាជិទេសនិយំ តំ ចជិទេសេ-
 មិតិ ។

[៤៤៤] យាធិ ទោ ធន តាធិ អាត្មតាធិ សេនា-
 សតាធិ អាត្មតាធិ ធាម សេនាសនំ បន្ទាធនុ-
 សតំតំ បច្ឆិមំ ។ សាសន្ត្រ័ ធាម អាណមេ អាណមុបចារ
 ចោរាធិ ធិវិជ្ជោតាសោ ធិស្សតំ កុត្តោតាសោ ធិស្សតំ
 បំភោតាសោ ធិស្សតំ ធិសំប្រោតាសោ ធិស្សតំ
 ធិបន្ទោតាសោ ធិស្សតំ ។ សប្បជីកយំ ធាម អាណមេ
 អាណមុបចារ ចោរាធិ មនុស្សា ហតា ធិស្សន្តំ វិលុត្តា
 ធិស្សន្តំ អាតោជិតា ធិស្សន្តំ ។ យោ បធាតំ យោ

នូវស្ថាប័ននេះយ៉ាងនេះថា ច័សេនាសនៈតាំងឡើងឡើយដែល
 នៅក្នុងព្រៃ ដែលនេសន្តតថាជីប្រកបដោយរន្ទៀស ច្រកប
 ដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយនាំគ្នាទៅក្នុងច័សេនាសនៈតាំង
 ឡើយនេសកាតម្ល៉េះ បានទទួលយកទាំងនេះក្តី កោធនិយៈក្តី ដែល
 គេមិនបានឱ្យដំណឹងជាមុន ដោយដែលសំខ្លួនក្នុងភាព (ហើយយកមក)
 ចំណាស់បំប៉ាន់ ភិក្ខុនាត្រូវសំដែងភាពក្តីថា ខ្មាសភាវសា ខ្ញុំត្រូវ
 ហើយនូវភាពក្តីនោះបាត់ទៅស្រេច មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះជីវាន
 ព្រាហ្មត្រឡើងក្រឡើង ខ្ញុំសូមសំដែងនូវភាពក្តីនោះចេញ ។

[៤៤៥] ភាគីថា ច័សេនាសនៈតាំងឡើងឡើយដែលនាង
 នៅក្នុងព្រៃ គឺច័សេនាសនៈយ៉ាងដ៏តបំផុតត្រឹម ៨០០ ដូចគឺព្រឹស្តុត ហៅ
 ថា េសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ដែលហៅថា ជីប្រកបដោយរន្ទៀស
 គឺនេសាសនៈច័សេនា េសេនាសសម្រាប់បំប៉ាន់ េសេនាសសម្រាប់ឈរនៅ
 េសេនាសសម្រាប់ក្នុងនេសេនា េសេនាសសម្រាប់ជិតនៅ របស់ភិក្ខុនាចោលព្រៃ
 ក្នុងភិក្ខុភាព ឬក្នុងបចារវិភាគ ។ ដែលហៅថា ជីប្រកបដោយ
 ភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សតាំងឡើងដែលភិក្ខុនាចោលសម្លាប់ វិប្បមំ វា
 វាយចូលតាំងក្រែកក្នុងភាព ឬបចាររបស់ភាព ។ ភាគីថា

យាធិសោ ។ យេ ។ កិក្ខុតិ ។ យេ ។ អយំ ឥមស្មី
 អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខុតិ ។ តថាវុបេសុ សេនា-
 សនេស្គតិ ឯវុបេសុ សេនាសនេសុ ។ អប្បជិសំវិទិតំ
 ឆាម ចក្កន្ធី បជិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បជិសំវិទិតំ ឆាម ។
 អារាមំ អារាមុបចារំ វេបេត្វា បជិសំវិទិតំ ឯតំ
 អប្បជិសំវិទិតំ ឆាម ។ បជិសំវិទិតំ ឆាម យោ
 កោធិ ឥន្ទំ វា បុរិសោ វា អារាមំ វា^(១) អារាមុ-
 បចារំ វា^(២) អារាមុ វារោចេតិ ឥន្ទុត្ថាមស្ស កន្ត្តេ
 ចាននិយំ វា^(៣) កោជនិយំ វា^(៤) អាហារិយស្សតិវតំ ។
 សនេ សាសន្តំ យោតិ សាសន្តន្តំ អាធិត្ថិតតំ ។
 សនេ សប្បជិកយំ យោតិ សប្បជិកយន្តំ អាធិត្ថិតតំ ។
 សនេ យោតុ កន្ត្តេ អាហារិយស្សតិវតំ កណាតិ ចោរា
 វត្តញ្ចា មនុស្សា ឥន្ទុបចន្តំ អបសក្កាជាតំ ។ យោតុយា
 បជិសំវិទិតេ តស្សា បរិវារោ អាហារិយតំ ឯតំ

១. ២. ៣. ៤ ឧ. ឧ. កេត្តតស្ស និមេ វាសតុ ។ យោតិ ។

កិក្ខុតិកម្មយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទី ១ សិក្ខាបទទី ១ នៃបារមីកកល្ណ ។
 ពាក្យថា ក្នុងវិសេនាសនៈ ពិនិត្យយោធិសកាពដូច្នេះ គឺវិសេនាសនៈ
 ពិនិត្យយោធិសកាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង
 ទៅបើសហធម្មិកបុគ្គលពាក់ ៨ បានឲ្យដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះ
 ក៏ដឹងហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទី ១
 ត្រូវពិភាក្ស ឬបញ្ជាបេសកកម្មក្តី ការឲ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះ
 ថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យដំណឹង
 តិបុគ្គលណាមួយទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អារាម ឬបញ្ជាបេសកកម្ម
 ប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេ
 ដឹងនាំយកទានិយៈឬកោជនិយៈ (មកប្រគេន) ។ បើប្រកបដោយវត្ថុស
 កិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ច័ប្រកបដោយវត្ថុស ។ បើច័ប្រកបដោយភីយ
 ចំពោះមុខ កិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ច័ប្រកបដោយភីយចំពោះមុខ ។ បើទាយក
 និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សេចក្តីវត្ថុសក្តី សេចក្តីភីយ
 ក្តីក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជាដឹងនាំយក ទានិយៈឬកោជនិយៈមកមុខ
 ទានៈ (នោះ) កិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកបោះថា ប្បីគឺមានពួកមនុស្ស
 គេនឹងចូលមកក្នុងនេះ អ្នកពិនិត្យយោធិសកាពចេញសិន ។ កាល
 ទាយកឲ្យដំណឹងដឹងប្រគេនបចេ តែទាយកនោះត្រូវប្រាប់នាំយក

បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ កត្តេន បដិសំវិទិតេ តស្ស
 បរិសរោ អាហារិយតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ទានន័យេន
 បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិសរោ អាហារិយតំ ឯតំ
 បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ កុលេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មី
 កុលេ មនុស្ស ទានន័យំ ក ភោជន័យំ ក អាហារន្តំ
 ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ តាមេន បដិសំវិទិតេ យេ
 តស្មី តាមេ មនុស្ស ទានន័យំ ក ភោជន័យំ ក
 អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ប្បភេន បដិសំ
 វិទិតេ យេ តស្មី ប្បភេ មនុស្ស ទានន័យំ ក ភោជន័យំ
 ក អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ទានន័យំ ឆាម
 បញ្ច ភោជនាចិ យាមតកាលំកំ សក្កហកាលំកំ
 យាមនីតំ បមេត្តា អវសេសំ ទានន័យំ ឆាម ។
 ភោជន័យំ ឆាម បញ្ច ភោជនាចិ ទំនោ កុម្មារសា
 សត្ត មច្ឆោ មំសំ ។ អដ្ឋារមោ ឆាម បរិក្ខត្តស្ស

ចរិករបេសបថរនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថាឆាមគឺឲ្យដំណឹងដែរ ។
 កាលនាយកឲ្យដំណឹងថាទិវប្រគេនកត្ត កែតាយកនោះត្រឡប់ជាតាយក
 ចរិករបេសបថរនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថាឆាមគឺឲ្យដំណឹងដែរ ។
 កាលចេតាយកឲ្យដំណឹងថាទិវប្រគេនទានន័យៈ កែតាយកនោះ
 ត្រឡប់ជាតាយកចរិករបេសបថរនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថាគ
 ឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយកឲ្យដំណឹងថាត្រកូលនោះទិវ
 ប្រគេន មានពួកមនុស្សណាមួយត្រកូលនោះគេនាយកទានន័យៈឬភោជ
 ន័យៈមកប្រគេន នេះហៅថាគឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយក
 គេឲ្យដំណឹងថាអ្នកស្រុកគេទិវប្រគេន មានពួកមនុស្សណាមួយស្រុក
 នោះគេនាយកទានន័យៈឬភោជន័យៈមកប្រគេន នេះហៅថាគឲ្យ
 ដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយកឲ្យដំណឹងថាប្រជុំជនគេទិវប្រគេន
 មានពួកមនុស្សណាមួយប្រជុំជននោះគេនាយកទានន័យៈឬភោជន័យៈមក
 ប្រគេន នេះហៅថាគឲ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ទានន័យៈ
 និវ្រ្តិវេនភោជនាចិយំ យំនំ ទំនំរបស់យាមកាលិក សក្កហកាលិក
 ទំនំយាមិកានវិញ ត្រឹមតាមហៅថាទានន័យៈទំនំអស់ ។ ដែលហៅថា
 ភោជន័យៈ បានដល់ភោជន៍យំនំបាយទ ទំស្រស់ទ ទំ(ក្រ)មទ ទ្រិទ
 សាច់ទ ។ ដែលហៅថា ទានក្នុងភាព ឬ ទានក្នុងភាពមិនភាគម

អាកាមស្ស អន្តោអារាមោ អបរិក្កុត្តស្ស ឧបទាហ ។
 អតិលាបោ ឆាន សក្កោតិ មិល្លាយ ឆរិត្ត ។ តិលាបោ
 ឆាន ឆ សក្កោតិ មិល្លាយ ឆរិត្ត ។ អប្បដិសំវិនិក
 អតិលាបោ ទានិស្សមំ កុញ្ញតិ កុញ្ញតិ បដិក្កល្លាតិ
 អាចត្តិ ធុត្តុបស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាចត្តិ
 ចានិទេសនីយស្ស ។

[៤៣៨] អប្បដិសំវិនិកេ អប្បដិសំវិនិកសញ្ញិ ទាន-
 នីយំ វា កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហគ្គា បដិក្កល្លាតា
 អតិលាបោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចានិទេស-
 នីយស្ស ។ អប្បដិសំវិនិកេ វេមតិកោ ទាននីយំ វា
 កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហគ្គា បដិក្កល្លាតា អតិ-
 លាបោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចានិទេសនី-
 យស្ស ។ អប្បដិសំវិនិកេ បដិសំវិនិកសញ្ញិ ទាននីយំ វា
 កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហគ្គា បដិក្កល្លាតា អតិ-
 លាបោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចានិទេសនី-
 យស្ស ។ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យា-
 ដិវិកំ អាហារក្លាយ បដិក្កល្លាតិ អាចត្តិ ធុត្តុបស្ស ។

ដែលមានបេស ចូរចេញវាទអាកាមដែលវេសបេស ។ ភិក្ខុណាដែលអាច
 ទិវិដើរទៅមិល្លាតាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះជាឆានជម្ងំ ។ ភិក្ខុណាដែល
 មិនអាចទិវិដើរទៅមិល្លាតាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះជាមាទជម្ងំ ។ ភិក្ខុ
 មិនមានជម្ងំចូលយកទាននីយៈឬភោជនីយៈ ដែលតាមកតិកាទិវិដើរ
 ដោយគិតថា អាត្មាអញទិវិដើរ ទិវិបរិភោគ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិបាត់ទេសនីយៈត្រប់ ។ វារៈដែលរលបចូលវោ ។

[៤៣៩] តាមកមិនបានទិវិដើរ ភិក្ខុមិនមានជម្ងំសំគាល់ថា
 តាមកមិនបានទិវិដើរ ដោយចូលយកទាននីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
 ដោយដែលបេសខ្លួនទានក្នុងអាកាម (យកមក) ទំពាស្សបរិភោគ ត្រូវ
 អាចត្តិបាត់ទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមិនមានជម្ងំនាសេចក្តីសង្ស័យក្នុងចេសដែល
 តាមកមិនបានទិវិដើរ ដោយចូលយកទាននីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
 ដោយដែលបេសខ្លួនទានក្នុងអាកាម (យកមក) ទំពាស្សបរិភោគ ត្រូវ
 អាចត្តិបាត់ទេសនីយៈ ។ តាមកមិនបានទិវិដើរ ភិក្ខុមិនមានជម្ងំសំគាល់
 ថាតាមកមិនបានទិវិដើរ ដោយចូលយកទាននីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
 ដោយដែលបេសខ្លួនទានក្នុងអាកាម (យកមក) ទំពាស្សបរិភោគ ត្រូវ
 អាចត្តិបាត់ទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុចូលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទិវិ
 របស់ជាយាមកាលិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាតាហារ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។

[២១៧] ឧទ្ទិដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ វាជំនេ-
 សនិយា ធម្មា ។ តត្ថាយស្មន្តោ បុត្តាមំ កក្កដុត្ត បរិសុទ្ធា
 ធុតិយម្បិ បុត្តាមំ កក្កដុត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុត្តាមំ
 កក្កដុត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធតត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហំ ។
 វរាមេតំ ជារយាមិតិ ។

បាធិវេសន៍យកល្ខ និច្ឆិកំ ។

[២១៧] បពិត្រលោកជំទាវអាយុតាំងឡាយ អាបក្កិបាជិទេសន៍-
 យៈតាំង ២ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកជំទាវអាយុ
 ក្នុងកាបក្កិបាជិទេសនៈ លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ
 ជាគំរប់ពីរផងផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជា
 គំរប់បីផងផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកជំទាវ
 អាយុតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងកាបក្កិបាជិទេសនៈ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាលោកស្ងៀមទៅ ។ ខ្ញុំបាទកន្លែងសេចក្តីបរិសុទ្ធត្រង់ការស្ងៀម
 នៅទីនេះឯង ។

បាធិវេសន៍យកល្ខ បច្ចុប្បន្នៈ ។

សេចក្តីយកណ្តំ

ឥម ទោ បទាយស្មត្ថោ សេត្តិយា

ធម្មា ទុទ្ទេសំ អាកន្ធខំ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ

ធម្មិសង្ខំ សារុប្បា

[៤០៨] តេន សមយេន ទុត្តោ ភក្ខវំ សាវត្ថិយេ
វិហាវតិ ជេតវនេ អបាជមិណ្ឌុកស្ស អារាមេ ។ តេឯ
ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ បុរោហិតំ
បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា ជិវសេន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ ឆាម សមណា សក្យ-
មុត្តិយា បុរោហិតំ បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា ជិវសេន្តិ
សេយ្យថាមិ ភិហំ កាមកេតិលោតិ ។ អស្សេសុំ ទោ
ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធិ ទុដ្ឋាយន្តាធិ ទ័យន្តាធិ
វិចារេន្តាធិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្វា ។ បេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ ឆាម ធម្មត្ថិយា

សេចក្តីយកណ្តំ

បពិត្រលោកជំនាន់កាយទាំងឡាយ វត្តដែល

ឧប្បសិក្សតាំងនៅនៃវិសាមកកាន់ខ្មែរ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

សារុប្ប មាត ២២

[៤០៨] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធវិចារេន្តិ កាលសម្រេចតិយោ-
បរោនក្នុងវត្តជេតវនេ បេសំអនាថបិណ្ឌុកសេដ្ឋំ ជិតក្រិចសាវត្ថំ ។ សម័យ
នោឯនី ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុស្យទិស្សនិស្សយមុទុន្ទ្រ សុយាត្រាយន្ទ្រ ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលចោស ក៏រៀប បន្ទុបផ្គាប់ថា សមណៈទាំង
ឡាយជាសក្យបុត្រមិនសមបើនិស្សទិស្សនិស្សយមុទុន្ទ្រ សុយាត្រាយ
ន្ទ្រ ដូចជាពួកគ្រិយស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោភៈ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលចោស ក៏រៀប បន្ទុបផ្គាប់ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ចោស ក៏រៀប បន្ទុបផ្គាប់ថា អ្នកបើដៃ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុបរិទ

អធិបតី អសញ្ញា អសតិយា អជាទទួស្ស តិលា-
ទស្ស អាបធាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(២០៩) សាវត្ថិនិទាន៍(១) ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ធូត្ថិយា ភិក្ខុ បុរោហិត បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា
ចារុបត្ថិ ។ បេ ។ បរិមណ្ឌលំ ចារុបស្សមីតិ សំគ្វា
ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលំ ចារុបត្ថំ ទោ ករណីយា សមំ កត្វា ។
យោ អនាធិយំ បដិច្ច បុរោហិត បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា
ចារុបតិ រាបត្ថិ ធូត្ថកស្ស ។

អធិបតី អសញ្ញា អសតិយា អជាទទួស្ស តិលា-
ទស្ស អាបធាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(២១០) សាវត្ថិនិទាន៍ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ធូត្ថិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិក្ខា អន្តរយេ ភច្ឆត្ថិ ។ បេ ។
សុប្បជ្ជន្នោ អន្តរយេ ភមិស្សមីតិ សំគ្វា ករណីយា ។

• យក សាវត្ថិនិទាន៍ ទំស្សតំ គត្ថ ធម៌ សមយេន ពុត្តោ កតិ សាវត្ថិយំ វិហរិ
ដេវវេន អនាធិបិណ្ឌកស្ស អនាធិ យលំ ហេតុ ។

អរវេលមិទ្ធ(ក្រវាបត្ថិ) (ក្រវសំគាបទនេនោន ពយោនិ) ភិក្ខុមិទ្ធ
វ្រូនិទ ភិក្ខុមិទ្ធានសតិទ ភិក្ខុមិទ្ធជីវិទ្ធិទ ភិក្ខុមិទ្ធជម្ពិទ ភិក្ខុមិទ្ធសេចគ្គិ
អន្តរយេ ភិក្ខុមិទ្ធជ ភិក្ខុមិទ្ធជម្ពិទ ។

(២១១) សាវត្ថិនិទាន៍ ។ សមយេនោនិទ ពុត្តត្ថិយភិក្ខុមិទ្ធជ
(វិហរ) ស្វយមុខ្វះ ស្វយេក្រាយខ្វះ ។ បេ ។ ទ្រវិក្រាសំថា ភិក្ខុមិទ្ធជ
សេចគ្គិសំគាប អញ្ញនិទំដណ្តប់ (ចិវរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុមិទ្ធជណ្ឌបឲ្យជាបរិមណ្ឌលតិ ធ្វើទៅយោ វាទិកិឲ្យត្រឹមស្មើ
គ្នា ។ ភិក្ខុមិទ្ធជស្រីយេសេចគ្គិមិទ្ធជ ដណ្តប់ (ចិវរ) ឲ្យស្វយមុខ្វះ
ស្វយេក្រាយខ្វះ ភិក្ខុមិទ្ធជក្រវាបត្ថិ ។

អរវេលមិទ្ធ(ក្រវាបត្ថិ) (ក្រវសំគាបទនេនោន ពយោនិ) ភិក្ខុមិទ្ធ
វ្រូនិទ ភិក្ខុមិទ្ធានសតិទ ភិក្ខុមិទ្ធជីវិទ្ធិទ ភិក្ខុមិទ្ធជម្ពិទ ភិក្ខុមិទ្ធសេចគ្គិ
អន្តរយេ ភិក្ខុមិទ្ធជ ភិក្ខុមិទ្ធជម្ពិទ ។

(២១២) សាវត្ថិនិទាន៍ ។ សមយេនោនិទ ពុត្តត្ថិយភិក្ខុមិទ្ធជ
សេចគ្គិសំគាប(១) ហើយនិទំដណ្តប់ (ភិក្ខុមិទ្ធជ) ។ បេ ។
ទ្រវិក្រាសំថា ភិក្ខុមិទ្ធជសេចគ្គិសំគាប អញ្ញនិទំដណ្តប់ ឲ្យស្មើដោយ
ក្រវាបត្ថិ ។

• ភិក្ខុមិទ្ធជណ្ឌបឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

សុប្បដិច្ចទ្វេន អន្តរាយេ កង្ខតំ ។ យោ អនាទិយំ

បដិច្ច កាយំ វិវិត្វា អន្តរាយេ កង្ខតិ អាមត្តំ ទុក្ខាវស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្តិច្ចំ អសតិយា អនាទន្តស្ស

គិលានស្ស អាមនាស្ស ឧប្បន្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

[២២៦] សាវត្ថិទិដានិ ។ គេន ទោ មន សមយេន

ធន្តត្ថិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិត្វា អន្តរាយេ ទិសិទន្តិ

។ ចេ។ សុប្បដិច្ចទ្វេន អន្តរាយេ ទិសិទិស្សមិត្តិ សិក្ខា

ករណីយា ។

សុប្បដិច្ចទ្វេន អន្តរាយេ ទិសិទិកង្ខតំ ។ យោ

អនាទិយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្វា អន្តរាយេ ទិសិទតិ

អាមត្តំ ទុក្ខាវស្ស ។

ភិក្ខុត្របិទប៉ាន់(១)ឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនកើត ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
តាមភ្លឺក្នុង ។

ព្រះដែលមិនត្រូវតាមភ្លឺ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ត្រូវទ ភិក្ខុគានសក់ទ ភិក្ខុមិនជីវ្គន្តទ ភិក្ខុមានដង្កូវទ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ទ ភិក្ខុធុតទ ភិក្ខុជ័មបញ្ញាត្តិទ ។

[២២៧] សាវត្ថិទិដានិ ។ សមីយាទានន្ត ធន្តត្ថិយភិក្ខុបំរើឱ្យយ
បើកចំហកាយអន្តរាយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ យេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុអញ្ជើញ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញបិទប៉ាន់(កាយ)ឱ្យល្អអន្តរាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្របិទប៉ាន់(២)ឱ្យល្អអន្តរាយទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត ហើយបើកចំហកាយអន្តរាយទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវតាមភ្លឺក្នុង ។

១ អង្គថា បាច់ប៉ាន់ឱ្យល្អ ដំបងទម្រង់រូប អធិប្បាយថា ភិក្ខុមិនចូលទៅក្នុងស្រុកស្រូវ
យកបរិវារទាំងគ្រប់លើស្មា ពាក់ព័ន្ធហើយយកនាងតាំងបិទប៉ាន់ រួចហើយធ្វើបុនដុំទាំង
ពីរឱ្យត្រូវស្មើគ្នា ហើយប្រឡូងប្រឡូង ប្របិទប៉ាន់ដកចេញពីក្នុងដៃ ហើយធម្មត្រឡប់ទៅ ។
២ អង្គថា បាច់ប៉ាន់ដំបងអន្តរាយទៅក្នុងស្រុក ត្រូវបើកកាយទៅលើតាំងពីកញ្ចឹមរហូតដល់
ក្បាល ទាំងដៃតាំងពីក្នុងស្រែកទៅក្នុងស្រែក ទាំងជើងតាំងពីក្នុងកំពុងជើងទៅក្នុងកំពុង
ហើយធម្មត្រឡប់ទៅ ។

អនាមត្តំ អសញ្ញត្តំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិណ-
ទស្ស វាសុបកតស្ស អាបជាសុ ឧត្តត្តកស្ស អាទិ-
កម្មត្តកស្សតិ ។

[២២២] សាវត្ថិវិទានំ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ចព្វត្ថយោ កិក្ខុ ហត្ថម្យំ ចានម្យំ តីណ្ហេបេន្តា អន្តរ-
យេវ កច្ឆន្តិ ។ មេ ។ សុសំវុតា អន្តរយេវ តម្លស្សមីតិ
សំវុតា ការណីយា ។

សុសំវុតេន អន្តរយេវ កច្ឆន្តិ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិទ្ធិ ហត្ថំ វា ចានំ វា តីណ្ហេបេន្តា អន្តរយេវ កច្ឆន្តិ
អាបត្តិ ឧត្តត្តស្ស ។

អនាមត្តំ អសញ្ញត្តំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិណ-
ទស្ស អាបជាសុ ឧត្តត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

[២២៣] សាវត្ថិវិទានំ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ចព្វត្ថយោ កិក្ខុ ហត្ថម្យំ ចានម្យំ តីណ្ហេបេន្តា
អន្តរយេវ ចិសំទិទ្ធិ ។ មេ ។ សុសំវុតា អន្តរយេវ
ចិសំទិស្សមីតិ សំវុតា ការណីយា ។

ករៈវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺក្នុងមិន
ក្រែង ក្នុងគ្មានសតិ ក្នុងមិនជីវ្ជខន្ធ ក្នុងមានជម្ងឺ ក្នុងដែលចូលទៅកាន់
លំនៅ ក្នុងមានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងឆក ក្នុងដើមបញ្ញត្តិ ។

[២២៤] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមីយានោះឯង ឆក្ខុន្តិយក្នុងទាំងឡាយ
កសាវដ្ឋន្ធ កសាវេន្តន្ធ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ក្នុងកម្មប្បវេសបក្តិសិក្សាថា អញមិនសង្ឃឹមឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។
ក្នុងត្រូវតែសង្ឃឹមឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ក្នុងណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនដើរ ហើយត្រូវតែស្រែងដើរ ដើរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

ករៈវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៩យ៉ាង) គឺក្នុងមិន
ក្រែង ក្នុងគ្មានសតិ ក្នុងមិនជីវ្ជខន្ធ ក្នុងមានជម្ងឺ ក្នុងមានសេចក្តី
អន្តរាយ ក្នុងឆក ក្នុងដើមបញ្ញត្តិ ។

[២២៥] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមីយានោះឯង ឆក្ខុន្តិយក្នុងទាំងឡាយ
កសាវដ្ឋន្ធ កសាវេន្តន្ធ អត្តិយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ក្នុងកម្មប្ប
វេសបក្តិសិក្សាថា អញមិនសង្ឃឹមដោយល្អអត្តិយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

សុស័ក្តន អន្តរាយេ ចំសិទ្ធិតត្ថំ ។ យោ អនា-
និយំ បដិច្ច បាតំ វា ចាតំ វា តីណ្ណេយោ អន្តរាយេ
ចំសិទ្ធិត អាបត្តិ ធុត្តេស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទទ្គស្ស ភិណ-
ទស្ស អាបតាសុ ធុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ពត្តកស្សាតំ ។

(២២២) សាវត្ថិចំនាតំ ។ ភេទ ទៅ បទ សមយេន
ទព្វត្តិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឧលោកេត្តា អន្តរាយេ
តទ្ធាត្ថំ ។ យេ ។ ធុត្ថុត្តទត្ថុ អន្តរាយេ តមិស្សាមីតិ
សិទ្ធា ករណីយា ។

ធុត្ថុត្តទត្ថុ អន្តរាយេ តទ្ធាត្ថំ យុត្តមត្ថំ មេត្ត-
ឆ្នេន ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឧលោ-
កេត្តោ អន្តរាយេ តទ្ធាតិ អាបត្តិ ធុត្តេស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទទ្គស្ស ភិណ-
ទស្ស អាបតាសុ ធុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ពត្តកស្សាតំ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្ខេបចូលអន្តរាយេនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយ
សេចក្តីមិនកើត ហើយក៏សង្ខេប ឬវាសាជីន៍ក្នុងយោ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

វាវេលមិទ្ធិត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវេយាវិ) ភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជីវិត ១ ភិក្ខុមានជីវិត ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភិក្ខុ ។

(២២៦) សាវត្ថិភាទ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកគ្នាភិក្ខុ
ក្រឡេកមើលត្រង់ចំនោះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ភិក្ខុតប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិនមានភ្នែកសំឡឹងចុះដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រឡេកមើល
ត្រង់តម្បយជ្ឈន៍មិ ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនកើត ហើយក្រឡេក
មើលត្រង់ចំនោះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។

វាវេលមិទ្ធិត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវេយាវិ) ភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជីវិត ១ ភិក្ខុមានជីវិត ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភិក្ខុ ។

[២២៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេជ ចោ ចន សមយេន
 ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឱលោកេត្តោ អន្តរាយេ
 និសីទន្តំ ។ បេ ។ ឧត្ថុត្ថកាយ អន្តរាយេ និសីទិស្សាប័តិ
 សិក្ខា ករណីយា ។

ឧត្ថុត្ថកាយ អន្តរាយេ និសីទន្តំ យុកមត្ត
 បេត្តន្តេន ។ យោ អបាធាយំ បដិច្ច តហំ តហំ
 ឱលោកេត្តោ អន្តរាយេ និសីទតិ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

អបាបត្តិ អសញ្ញិច្ច មសតិយា អជាជន្តស្ស កិលា-
 ជស្ស អាបទាសុ ឧប្បត្តកាយ អាជិកម្មិតាស្សាតំ ។

[២២៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេជ ចោ បន សមយេន
 ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ ឧត្ថុត្ថកាយ អន្តរាយេ តទ្ធជំ ។ បេ ។
 ឧត្ថុត្ថកាយ អន្តរាយេ តទិស្សាប័តិ សិក្ខា
 ករណីយា ។

ឧ ឧត្ថុត្ថកាយ អន្តរាយេ តទ្ធជំ ។ យោ អបា-
 ធាយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ឧបតោ វា ឧត្ថុបិក្ខា
 អន្តរាយេ តទ្ធជិ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

[២២៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សមីយោនោធនិ ព្ពក្កេត្ថិយភិក្ខុ
 ត្រៃវិក្កោមិយត្រីនិទានោ អន្តរាយេក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 ថា ភិក្ខុឧប្បវ្វេសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនិមិត្តានៃក្នុងសំប្បវ្វេសន្តរាយេ
 ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រីវិក្កោមិយត្រីនិទានោត្រីវិក្កោមិយភិក្ខុឧប្បវ្វេសន្តរាយេ
 ផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាភាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពើ ហើយត្រៃវិក្កោមិយត្រីនិទា-
 នោ ។ អន្តរាយេក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រៃវិក្កោមិយភិក្ខុ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រៃវិក្កោមិយ (ក្នុងសិក្ខាបទៈទុរោទេ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្រង ១ ភិក្ខុតាមសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានធម៌ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុ ១ ។

[២២៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ សមីយោនោធនិ ឧប្បត្ថិយភិក្ខុភាសិយ
 សេយចិវិក្កោមិយត្រីនិទានោ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុឧប្បវ្វេសេចក្តី
 សិក្សាថា អញ្ញនិមិត្តានៃក្នុងសំប្បវ្វេសន្តរាយេ ។

ភិក្ខុមិនត្រៃវិក្កោមិយត្រីនិទានោ ។ ភិក្ខុណាភាស្រីយេ
 សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសេយចិវិក្កោមិយត្រីនិទានោ ។ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុ ១
 ផ្ទះ ត្រៃវិក្កោមិយភិក្ខុ ។

អនាមគ្គិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិតកស្សាតិ ។

(២២៨) សាវ្រ្តិទិដ្ឋានំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា កំភូ ឧត្តត្ថកាយ អន្តរយេ ធិសីទិដ្ឋ
។ បេ ។ ឧ ឧត្តត្ថកាយ អន្តរយេ ធិសីទិស្សមីតិ
សិក្ខា តាណីយា ។

ឧ ឧត្តត្ថកាយ អន្តរយេ ធិសីទិដ្ឋតំ ។ យោ
អនាមគ្គិ បដិច្ច ឯកតោ វា ឧតតោ វា ឧត្តចិត្តា
អន្តរយេ ធិសីទតិ អាមគ្គិ ឧត្តតស្ស ។

អនាមគ្គិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលាទស្ស វាសុចតកស្ស អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស
អាធិកម្មិតកស្សាតិ ។

ក្រៅដែលមិនត្រូវអាមគ្គិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសភី ១ ភិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(២២៩) សាវ្រ្តិទិដ្ឋានំ ។ សម័យនាធិដ្ឋ ធម្មតិយាភិក្ខុបំណិទ្យាយ
សើយចិវេអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទិដ្ឋត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវេទី
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញមិនមែនសើយចិវេអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចិវេ អន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាគា
ស្រីយសេចក្តីមិនគេច ហើយសើយចិវេនាធិទាន្តិយបំណិវេនាធិអន្តិយនៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាមគ្គិទុក្ខជ ។

ក្រៅដែលមិនត្រូវអាមគ្គិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសភី ១ ភិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូល
ទៅក្នុងភាវស ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ឧប្បត្តិករវិគ្គា^(១)

[២២៨] សាវត្ថុនិដាច់ ។ ភេទ ១៦ បទ សម្ភារៈ ៤
ធាតុក្តីយា ភិក្ខុ មហាហសីតំ ហសន្តា អន្តរាយេ
កង្ខត្តិ ។ បេ ។ ឆ ឧដ្ឋក្សតាយ អន្តរាយេ កង្ខស្សមិតិ
សិក្ខា កាណិយា ។

ឆ ឧដ្ឋក្សតាយ អន្តរាយេ កង្ខត្តិ ។ យោ អនាធិយំ
បដិច្ច មហាហសីតំ ហសន្តា អន្តរាយេ កង្ខតិ អាបត្តិ
ឧត្តរជស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្យុច្ច អសនិយោ អនាធាតុស្ស
តិលាធស្ស ហសនិយស្មី វត្ថុស្មី មហាភម្ពត្តិ^(២) កាភោតំ
អាបតាស្ស ឧប្បត្តតស្ស អាធិកម្មតស្សាតិ ។

[២២៩] សាវត្ថុនិដាច់ ។ ភេទ ១៦ បទ សម្ភារៈ ៤
ធាតុក្តីយា ភិក្ខុ មហាហសីតំ ហសន្តា អន្តរាយេ
និសិទ្ធិត្តិ ។ បេ ។ ឆ ឧដ្ឋក្សតាយ អន្តរាយេ និសិ-
ទ្ខស្សមិតិ សិក្ខា កាណិយា ។

• ឧប្បត្តិករវិគ្គា កង្ខតិ យោគ វិស្សតំ ។ ៦ ហសនម្ពត្តិ ធាណី កង្ខតិ
យោគ វិស្សតំ ។

ឧប្បត្តិករវិគ្គ

[២២៨] សាវត្ថុនិដាច់ ។ សម័យនោះឯង ធាតុក្តីយក្ខតំឡាយ
ស្មើគ្នាដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ [ទង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើសចក្ខី
សិក្សាថា អញនឹងមិនស្មើគ្នាដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្មើគ្នាដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយេ
សេចក្តីមិនអំពី ហើយស្មើគ្នាដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

ការដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសំនុំទាននេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុស្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជំនឿ ១ ភិក្ខុមានធម៌ ១ ភិក្ខុត្រាស់ត្រដ្ឋ
ញញឹមក្នុងត្រវែលដូចញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២៩] សាវត្ថុនិដាច់ ។ សម័យនោះឯង ធាតុក្តីយក្ខតំឡាយ
ស្មើគ្នាដើរឆ្លុយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ [ទង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនស្មើគ្នាដើរឆ្លុយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ន ឧជ្ឈក្សតាយ អន្តរាយេ ជិសំធិតតំ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហសន្តោ អន្តរាយេ
ជិសំធិតំ អាបត្តិ ទុក្ខធម្មស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អដាទន្តស្ស តិណា
ទស្ស ហសជ័យស្មី វត្ថុស្មី មិហតមត្តំ^(១) តកោនំ
អាបជាសុ ឧម្មត្តតស្ស អាធិកម្មិតស្សាតិ ។

[២៣១] សាវត្ថិធិដាច់ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧច្ចាសន្តំ មហាសន្តំ តកោនា អន្ត-
រាយេ តច្ឆន្តិ ។ វេ ។ អប្បសន្តោ អន្តរាយេ តមិស្សា-
មីតិ សិក្ខា តកោណិយា ។

អប្បសន្តេន អន្តរាយេ តច្ឆន្តំ ។ យោ អនាធរិយំ
បដិច្ច ឧច្ចាសន្តំ មហាសន្តំ តកោនោ អន្តរាយេ តច្ឆតិ
អាបត្តិ ទុក្ខធម្មស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អដាទន្តស្ស តិណា-
ទស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តតស្ស អាធិកម្មិតស្សាតិ ។

[២៣២] សាវត្ថិធិដាច់ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧច្ចាសន្តំ មហាសន្តំ តកោនា អន្តរាយេ

១ ហសឧត្តតិ ឆានិកាភិ យោកេ ទិស្សតិ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសេចក្តីទាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
ពេស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសេចក្តីទាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
កាបត្តិទុក្ខជ ។

ករវេលមិនត្រូវកាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុ
មិនក្រែង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់
តែធ្វើឲ្យញឹកញាប់ក្នុងវេលាសន្ធាញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគួត
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៣១] សាវត្ថិធិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឧត្តមភិក្ខុធ្វើឲ្យ
សំឡេងហើ សំឡេងឮដំឡើងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មត្រូវសេចក្តីសិក្សាថា អញមិននិយាយសំដីតិចចាមើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិចដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាពេស្រីយ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើឲ្យសំឡេងហើ សំឡេងឮដំឡើងដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខជ ។

ករវេលមិនត្រូវកាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុគួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៣២] សាវត្ថិធិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឧត្តមភិក្ខុធ្វើឲ្យ
សំឡេងហើ សំឡេងឮដំឡើងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា

និស្សិតន្ត ។ បេ ។ អប្បសរេន្ត អន្តរាយេ និស្សិតស្សមិត្ត
សិទ្ធា ករណីយា ។

អប្បសរេន្ត អន្តរាយេ និស្សិតតត្ថ ។ យោ អនា-
និយេ បដិច្ច ឧបាសន្ត មកាសន្ត ករណេន្ត អន្តរាយេ
និស្សិត អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អនាធិស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាធិកម្មកស្សតិ ។

[៤៣២] សាវត្ថិនិដាធិ ។ តេន ទោ បទ សមាយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្ធិត្ថ
កាយំ ទិលម្ពេន្ត ។ បេ ។ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ
តមិស្សមិត្ត សិទ្ធា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្ធិត្ថ កាយំ
បក្កហេន្ត តទ្ធិត្ថ ។ យោ អនានិយេ បដិច្ច កា-
យប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្ធិត្ថ កាយំ ទិលម្ពេន្ត
អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អនាធិស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាធិកម្មកស្សតិ ។

ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសិទ្ធិសិទ្ធិ អញ្ញាតិវិនិយាយសំដីតិអន្តរាយេកុដ
ចន្ទាផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិតិអន្តរាយេកុដចន្ទាផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា
កាស្រីយេសេចក្តីមិនអើប្រើ ហើយធ្វើទូស្រីយេសេកុដចន្ទាផ្ទះ
នៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិ ។

ព្រះវិសេន្តិក្ខិត្ត (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រីក្រ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនបំផ្លាញ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុមិន ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣២] សាវត្ថិនិដាធិ ។ សម្មយោនេនិ ពួកធម្មតិយភិក្ខុត្រៃ
វិញ្ញាណ យោលកាយដើរនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ។ បេ ។ វិនិច្ឆ័យសំដី ភិក្ខុ
ធម្មវិញ្ញាណសិទ្ធិសិទ្ធិ អញ្ញាតិវិនិច្ឆ័យសំដីតិអន្តរាយេកុដ ។

ភិក្ខុមិនត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិចន្ទាផ្ទះ ។ ត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិ
កាយដើរនៅ (ក្នុងចន្ទាផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយេសេចក្តីមិនអើប្រើ
ហើយត្រៃវិញ្ញាណ យោលកាយដើរនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ត្រៃវិញ្ញាណសិទ្ធិ ។

ព្រះវិសេន្តិក្ខិត្ត (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រីក្រ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនបំផ្លាញ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុមិន ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៣] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ តេជ ទោ បទ សម-
យេន ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ-
និសីទត្ថំ កាយំ ឱលម្ពេត្តា ។ មេ ។ ន កាយប្បចាលកំ
អន្តរយេន និសីទិស្សមីតិ សំគ្គា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយេន និសីទិតត្ថំ កាយំ
មគ្គហេត្វា និសីទិតត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ ចជិច្ច កា-
យប្បចាលកំ អន្តរយេន និសីទតិ កាយំ ឱលម្ពេត្តា
អាមត្ថិ ឧត្តជស្ស ។

អនាមត្ថិ អសញ្ញត្ថ អសតិយា អនាធន្តស្ស
តិលានស្ស វិសុបតតស្ស អាមធាស្ស ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មតស្សតិ ។

[៤៣៤] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ តេជ ទោ បទ សម-
យេន ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរយេន
ចត្វត្ថំ កាយំ ឱលម្ពេត្តា ។ មេ ។ ន កាយប្បចាលកំ
អន្តរយេន ចត្វស្សមីតិ សំគ្គា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយេន ចត្វត្ថំ កាយំ មគ្គហេ-
ត្វា ចត្វត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ ចជិច្ច កាយប្បចាលកំ
អន្តរយេន ចត្វតិ កាយំ ឱលម្ពេត្តា អាមត្ថិ ឧត្តជស្ស ។

[៤៣៥] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សម័យនាធិនំ ធម្មត្ថិយភិក្ខុតាំងឱ្យយ
ត្រៃវេនិកាយ យោលកាយអត្ថិយេវេក្ខន្ធចន្ទានេវ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មិក្ខេសេចក្តីសិក្សថា អញ្ញនិមិត្តត្រៃវេនិកាយ អត្ថិយេវេក្ខន្ធ
ចន្ទានេវ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រៃវេនិកាយ អត្ថិយេវេក្ខន្ធចន្ទានេវេវ ត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ
កាយហើយអត្ថិយេវេ (ក្នុងចន្ទានេវ) ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយសេចក្តី
មិទ្ធិអើរី ហើយហ្វោនិកាយ យោលកាយ អត្ថិយេវេក្ខន្ធចន្ទានេវ
ត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ។

វេនិកត្ថំផ្លូវត្រៃវេនិក (ក្នុងសិក្សាបទនានា ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ត្រៃវេនិក ភិក្ខុធម្មិក្ខេសេចក្តី ភិក្ខុមិទ្ធិវិទ្យុន ភិក្ខុមិទ្ធិវិទ្យុន ភិក្ខុវេនិកត្ថំផ្លូវ
កាយហើយ ភិក្ខុមិទ្ធិសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុមិទ្ធិ ភិក្ខុវេនិកត្ថំផ្លូវ ។

[៤៣៦] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សម័យនាធិនំ ធម្មត្ថិយភិក្ខុតាំងឱ្យយ
បន្តិកាយ វេនិកត្ថំផ្លូវត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មិក្ខេ
សេចក្តីសិក្សថា អញ្ញនិមិត្តបន្តិកាយវេនិកត្ថំផ្លូវត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រៃវេនិកាយវេនិកត្ថំផ្លូវត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវស្រួល
វេនិក (ក្នុងចន្ទានេវ) ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយសេចក្តីមិទ្ធិអើរី ហើយ
បន្តិកាយវេនិកត្ថំផ្លូវត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ត្រៃវេនិកត្ថំផ្លូវ ។

អនាមិក្ខំ អសត្យុត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស គិលា-
នស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[២៣៩] សាវត្ថិទិដានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ វិសីទន្ត
កាហុ ឱលម្ពេត្តា ។ បេ ។ ន កាហុប្បចាលកំ
អន្តរយេ វិសីទិស្សមីតិ សំគ្គា កាណិយា ។

ន កាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ វិសីទិគត្ថំ កាហុ
បត្តហេត្វា វិសីទិគត្ថំ ។ យេ អនាទិយំ បដិច្ច
កាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ វិសីទិគតិ កាហុ ឱលម្ពេត្តា
អាមន្តិ ធុន្តេស្ស ។

អនាមិក្ខំ អសត្យុត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស
គិលានស្ស វិសុបកតស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[២៣៦] សាវត្ថិទិដានំ ។ ភេទ ទោ បទ សម-
យេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សីសប្បចាលកំ អន្តរយេ
ចន្ទន្តិ សីសំ ឱលម្ពេត្តា ។ បេ ។ ន សីសប្បចាលកំ
អន្តរយេ ចនិស្សមីតិ សំគ្គា កាណិយា ។

វាវៃលមិនត្រូវតាមគ្នា (ក្នុងសំគ្គាបទនេះមានដំណើរ) ធិក្កមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជំនុំ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុរើមបញ្ញតិ ១ ។

[២៣៨] សាវត្ថិទិដាន សម័យនោះឯង ធម្មត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវ វាសវែងអន្ទុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
ធម្មវិញ្ញាណសិក្សាថា អញនឹងមិនត្រូវ អន្ទុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រូវ អន្ទុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវថាវាវែងឱ្យស្រួល
អន្ទុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយេសចក្ខុមិនអើពើ ហើយត្រា
វែង វាសវែងអន្ទុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមគ្នា ។

វាវៃលមិនត្រូវតាមគ្នា (ក្នុងសំគ្គាបទនេះមានដំណើរ) ធិក្កមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជំនុំ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលរៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុរើមបញ្ញតិ ១ ។

[២៣៦] សាវត្ថិទិដាន ។ សម័យនោះឯង ធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ត្រូវឯកក្បាល អក្បាលដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសិក្សាថា អញនឹងមិនបានត្រូវឯកក្បាលដើរនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ន សីសប្បចាលកំ អន្តរាយេ កន្លង់ សីសំ បន្ត-
ហេតុ កន្លង់ ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ
អន្តរាយេ កន្លង់ សីសំ ឱលម្ពេន្តា អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វុច្ច អសតិយា អនាធន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ឧច្ឆត្តកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

[២៣៧] សាវ្យៈនិពាជំ ។ ខេន ខោ បន សមយេន
នព្វក្តិយា ភិក្ខុ សីសប្បចាលកំ អន្តរាយេ និសីទិត្តំ
សីសំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ន សីសប្បចាលកំ
អន្តរាយេ និសីទិត្តំ ភិក្ខុ កាណិយា ។

ន សីសប្បចាលកំ អន្តរាយេ និសីទិត្តំ សីសំ
បន្តហេតុ និសីទិត្តំ ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច
សីសប្បចាលកំ អន្តរាយេ និសីទិត្តំ សីសំ ឱលម្ពេន្តា
អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វុច្ច អសតិយា អនាធន្តស្ស តិលា-
នស្ស វាសុបកតស្ស អាបនាស្ស ឧច្ឆត្តកស្ស អាធិ-
កម្មិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រឡប់ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង់
ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពើ ត្រឡប់
ក្បាល ឬក្បាលដើរដល់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតែបង្ខំខ្លួន ។

ព័រវេលមិនត្រូវតែបង្ខំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គង ១ ភិក្ខុមើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[២៣៨] សាវ្យៈនិពាជ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមួយភ្នំ
ត្រឡប់ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ថ្ងៃនោះសាវ្យៈ
ភិក្ខុភិក្ខុនិសេចក្តីសិក្សា អញ្ជើញមិនត្រឡប់ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ទេ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រឡប់ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង់
ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពើ ហើយ
ត្រឡប់ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតែបង្ខំខ្លួន ។

ព័រវេលមិនត្រូវតែបង្ខំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គង ១ ភិក្ខុមើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[២៣៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ខេ បទ សមយេន

ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ ទម្ពកតា អន្តរាយេ កន្លងំ ។ បេ ។ ន
ទម្ពកតោ អន្តរាយេ គម្ពិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ទម្ពកតេន អន្តរាយេ កន្លងំ ។ យោ អនាធរិយំ
បដិច្ច ឯកតោ វា ឧកតោ វា ទម្ពំ កត្វា អន្តរាយេ
កន្លងំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាធរិយំ អសច្ច័យ អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ទម្ពត្តកស្ស អាទិតម្ពិតស្សាតិ ។

[២៣៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ខេ បទ សមយេន

ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ ទម្ពកតា អន្តរាយេ ធិសីនត្ថំ ។ បេ ។ ន
ទម្ពកតោ អន្តរាយេ ធិសីនត្ថស្សមីតិ សិក្ខា ករ-
ណីយា ។

ន ទម្ពកតេន អន្តរាយេ ធិសីនត្ថំ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ឧកតោ វា ទម្ពំ
កត្វា អន្តរាយេ ធិសីនត្ថំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២៣៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ សមយេនាធិនំ ភូតញ្ចក្ខិយភិក្ខុ (យកវៃដ)

ស្ម័មចន្តិះដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវ្រ្មសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើញមិន (យកវៃដ) ស្ម័មចន្តិះដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្ម័មចន្តិះដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយ
សេចក្តីមិនកើត ហើយធ្វើឲ្យអីយាស្ម័មចន្តិះតែម្នាក់គឺ ពាំពិពារាតិក្ខី
ហើយដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមតួទុក្ខជ ។

កវ. ២៥ លមិនត្រូវកោបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេនាន ៨ យកវៃដ) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវ្ជខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុ ១ ។

[២៣៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ សមយេនាធិនំ ភូតញ្ចក្ខិយភិក្ខុ (យកវៃដ)

ស្ម័មចន្តិះអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវ្រ្ម
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញមិន (យកវៃដ) ស្ម័មចន្តិះអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកវៃដ) ស្ម័មចន្តិះហើយអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។
ភិក្ខុណាគាស្រីយសេចក្តីមិនកើត ហើយធ្វើឲ្យអីយាស្ម័មចន្តិះតែម្នាក់គឺ
ពាំពិពារាតិក្ខី អន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមតួទុក្ខជ ។

អនាមត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
កំណាទស្ស វាសុបតតស្ស អាមធាសុ ទុម្ពត្តកស្ស
អាទិតិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤២២] សាវត្ថិវិជានំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ កុច្ចតិ
។ មេ ។ ឧ ឧត្តន្នាតោ អន្តរយេ កមិស្សាមិតំ សិក្ខា
ការណីយោ ។

ឧ ឧត្តន្នាតោ អន្តរយេ កុច្ចតិ ។ យោ អនា-
ទិយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ កុច្ចតិ
អនាមត្តំ ធម្មត្ថស្ស ។

អនាមត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កំណា-
ទស្ស អាមធាសុ ទុម្ពត្តកស្ស អាទិតិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤២៣] សាវត្ថិវិជានំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ ធិសីទត្ថិ
។ មេ ។ ឧ ឧត្តន្នាតោ អន្តរយេ ធិសីទស្សាមិតំ
សិក្ខា ការណីយោ ។

ព័រវេលមិនត្រូវបានក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ចំរើន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៤] សាវត្ថិវិជានំ ។ សមយោនោវេន ពួកចក្ខុវិញ្ញាណភិក្ខុទទួល
ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុឆកប្បវេសនក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនទទួលក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
គាស្រីយសេចក្តីមិនដើរ ហើយទទួលក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
អាមត្តិទុក្ខដ ។

ព័រវេលមិនត្រូវបានក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៥] សាវត្ថិវិជានំ ។ សមយោនោវេន ពួកចក្ខុវិញ្ញាណភិក្ខុទទួល
ក្បាលឆក្ខុយោនាក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុឆកប្បវេសនក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនទទួលក្បាលឆក្ខុយោនាក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១ ឧត្តរាភិក្ខុ អន្តរាយេ ធិសីទិកត្ថំ ។ យោ
អនាទិយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុច្ឆិកា អន្តរាយេ ធិសី-
ទតិ អាបត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វាច្ច អសតិយា អនាធិត្តស្ស
កិលានស្ស វិសុបកតស្ស អាបនាស្ស ឧប្បត្តតស្ស
អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

[២២២] សាវត្ថិទិលា ។ តេន ទោ បន សមយេន
ចត្វត្ថិយា វិក្កុ ឧត្តរាភិក្ខុយ អន្តរាយេ កច្ចត្ថិ
។ បេ ។ ១ ឧត្តរាភិក្ខុយ អន្តរាយេ កមិស្សមិទិ
សិក្ខា ការណីយា ។

២ ឧត្តរាភិក្ខុ អន្តរាយេ កច្ចត្ថំ ។ យោ អនា-
ទិយំ បដិច្ច ឧត្តរាភិក្ខុយ អន្តរាយេ កច្ចតិ អាបត្តិ
ធុត្តន្តស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វាច្ច អសតិយា អនាធិត្តស្ស កិ-
លានស្ស វិសុបកតស្ស អាបនាស្ស ឧប្បត្តតស្ស
អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

គិត្តមិនត្រូវទទួលអត្ថិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ គិត្តណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើហើយទទួលអត្ថិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះត្រូវអាបត្តិក្នុង ។

ក៏ដោយមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺគិត្តមិន
ត្រូវ ១ គិត្តមិនមានស្មារតី ១ គិត្តមិនដឹងខ្លួន ១ គិត្តមានជម្ងឺ ១ គិត្តចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ គិត្តមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ គិត្តឆ្គង ១ គិត្តដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២២] សាវត្ថិទិលា ។ សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធគ្នុងកិក្ខុយ
ចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា គិត្តប្បវិទ្ធិសេចក្តី
សិក្សាថា អញមិនមែនចំអើតដើរហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

គិត្តមិនត្រូវចំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ គិត្តណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះត្រូវអាបត្តិក្នុង ។

ក៏ដោយមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺគិត្តមិន
ត្រូវ ១ គិត្តមិនមានស្មារតី ១ គិត្តមិនដឹងខ្លួន ១ គិត្តមានជម្ងឺ ១ គិត្តចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ គិត្តមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ គិត្តឆ្គង ១ គិត្តដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២៣] សាវត្ថិទិលា ។ សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធគ្នុងកិក្ខុយ
ត្រឡប់មកទទួលអត្ថិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា គិត្តប្បវិទ្ធិ
សេចក្តីសិក្សាថា អញមិនមែនអត្ថិយត្រឡប់មកទទួលអត្ថិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

[២២៣] សាវត្ថិទំនាង ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេ ទំសិទ្ធិ
។ បេ ។ ន បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេ ទំសិទ្ធិស្ម័ត្តិ
សិក្ខា កាលាយា ។

ន បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេ ទំសិទ្ធិត្ថំ ។ យោ
អនាទិយំ បទិទ្ធ ហត្ថបល្ល័ត្តិកាយេ វា ទុស្សបល្ល័ត្តិ-
កាយេ វា អន្តរយេ ទំសិទ្ធិ អាបត្តិ ធម្មត្ថិយោ ។

អបាបត្តិ អសត្ថិទ្ធ អសត្ថិយា អនាទិស្ស
តិណទស្ស វាសុបកកស្ស អាបត្ថិស្ស ធម្មត្ថិកស្ស
អាទិកម្មិតស្ស ។

សមត្ថិស ពោជនប្បជីសំយុត្តា

[២២៤] សាវត្ថិទំនាង ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ អសត្ថិទ្ធ បិណ្ឌចាតំ បទិក្ខណ្ឌន្តិ
ធម្មត្ថិកាយោ វិយ ។ បេ ។ សត្ថិទ្ធ បិណ្ឌចាតំ បទិក្ខ-
បេស្សន្តិ វិស្សា កាលាយា ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអន្តរយេត្រាបាលស្ម័ត្តិ ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អន្តរយេត្រាបាលស្ម័ត្តិដោយដៃក្តី ត្រាបាម
ដោយកន្លែងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រាបាលស្ម័ត្តិ ។

ពោជនប្បជីសំយុត្ត (ក្នុងសំគាល់នេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានដើម្បី ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរយេ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

ពោជនប្បជីសំយុត្ត ៣០

[២២៥] សាវត្ថិទំនាង ។ សមយេនាធិន ពួកពួកគ្នាភិក្ខុទទួល
តាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នាខឹងចាត់ចោល
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញទំនងទទួលតាហារ
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

សត្តង្គំ បិណ្ឌចារតោ បដិក្កហេតព្វោ ។ យោ
 អបាធរិយំ បដិក្ក អសត្តង្គំ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កល្អាតិ
 ធនុត្តតាមោ វិយ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អបាបត្តិ អសត្តង្គំ អសតិយា អបាធនុស្ស តិលា-
 ធន្ស អាបធាសុ ធុត្តតាស្ស អាធិត្តត្ថកស្សាតិ ។

[២២៨] សាវត្ថិច្ឆន្ទំ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
 ធាតុត្ថិយា ភិក្ខុ គហំ គហំ ឱលោកេត្តោ បិណ្ឌចាតំ
 បដិក្កល្អាតិ អាធិត្តត្ថិ អតិក្កត្តត្ថិ ធន ជាធន្ទំ ។ មេ ។
 បត្តសញ្ញំ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កហេស្សាធិតិ សិក្ខា
 ការណីយា ។

បត្តសញ្ញំ បិណ្ឌចារតោ បដិក្កហេតព្វោ ។ យោ
 អបាធរិយំ បដិក្ក គហំ គហំ ឱលោកេត្តោ បិណ្ឌចាតំ
 បដិក្កល្អាតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អបាបត្តិ អសត្តង្គំ អសតិយា អបាធនុស្ស តិលា-
 ធន្ស អាបធាសុ ធុត្តតាស្ស អាធិត្តត្ថកស្សាតិ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលតាមការបំណុលបានដោយគោរព ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
 សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលតាមការបំណុលបានដោយគោរព ធ្វើដូចជាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ចាត់ចោល (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ) ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្នុង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២៩] សាវត្ថិច្ឆន្ទំ ។ សមីយនោះឯង ពួកធាតុត្ថិយភិក្ខុ
 សំឡឹងមើលទៅក្នុងទីនោះ ។ ទទួលបំណុលបាន កាលបើមានជនកំពុង
 ជាក់បាត្រក្តី ដាក់ចូលហើយដើរទៅក្តី ក៏មិនបាច់ដឹងសោះ (ព្រោះមិន
 សង្ឃឹមរាល់តែមើលទៅទីផ្ដេសថ្កាស) ។ មេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្ប
 ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញដឹងសំគាល់ក្នុងបាត្រហើយទទួលបំណុលបាន ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់ក្នុងបាត្រហើយទទួលបំណុលបាន ។ ភិក្ខុណា
 អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅក្នុងទីនោះ ។ ទទួលបំណុលបាន
 (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ) ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្នុង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៦] សាវត្ថិវិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 ទទ្ធក្ខិយា ភិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កណ្ឌត្ថា ស្ងប់យេវ
 តហំ បដិក្កណ្ឌត្ថំ ។ បេ ។ សមស្វបកំ បិណ្ឌចាតំ
 បដិក្កហេស្សមីតិ សិក្ខា ការណីយា ។

សូតោ ធាម ទ្វេ សូតា មុត្តសូតោ មាសសូតោ
 ហត្ថហារិយា ។ សមស្វបកោ បិណ្ឌចាតោ បដិក្ក-
 ហេតតោ ។ យោ អបាទិយំ បដិទ្ធិ ស្ងប់យេវ តហំ
 បដិក្កណ្ឌតិ អាមត្ថិ ធុត្តជស្ស ។

អបាមត្ថិ អសត្ថំច្ច អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
 ទស្ស រសារេស ញាតតានំ ចរិវតានំ អញ្ញាស្សត្ថាយ
 អត្តតោ ធរេន អាមធាសុ ឧម្មត្តតស្ស អាទិត្តម្ម-
 តស្សតិ ។

[៤៤៧] សាវត្ថិវិទានំ ។ តេន ទោ ចទ សមយេន
 ទទ្ធក្ខិយា ភិក្ខុ ធូបីតតំ^(១) បិណ្ឌចាតំ បដិក្កណ្ឌត្ថំ
 ។ បេ ។ សមត្ថត្ថកំ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កហេស្សមីតិ
 សិក្ខា ការណីយា ។

១. វ ធូបីតតំ ។

[៤៤៦] សាវត្ថិវិទានំ ។ សម័យគោរង ពួកពុទ្ធស្នាភិក្ខុកាលទទួល
 បិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្បទ្រឹមជាន់ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្ប
 ធ្វើសេចក្តីសំគាល់ អញ្ជើញទទួលបិណ្ឌបាតឱ្យល្មមគ្នាទាំងសម្បទ្រឹម^(១) ។

ដែលហៅថា សម្ប បានដល់សម្បទ្រឹមយ៉ាង ភិសម្បសណ្តែក
 បាយ ១ សម្បសណ្តែករាជទាស ១ ដែលគូជទន្សំតាំងទៅដោយដៃបាន ។
 ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នាទាំងសម្ប ។ ភិក្ខុណាហៅស្រីយសេចក្តីមិន
 អើបើ ហើយទទួលយកសម្បទ្រឹមជាន់ ត្រូវតាមភិក្ខុក្តី ។

ព្រះវិសេន្ត៍ត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោទ ១២ យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
 ក្រីង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ សម្បមាន
 រសជីវិតស្រស់ ១^(២) ភិក្ខុទទួលយករបស់ដទៃជាញាតិ ១ របស់ដទៃដែល
 បានបរិភោគ ១ ភិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួល
 យកដោយឱ្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុ
 ដើមចញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៤៧] សាវត្ថិវិទានំ ។ សម័យគោរង ពួកពុទ្ធស្នាភិក្ខុទទួល
 បិណ្ឌបាតពេញភិក្ខុបាត ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បធ្វើសេចក្តី
 សំគាល់ អញ្ជើញទទួលបិណ្ឌបាតឱ្យស្រីត្រឹមកណ្តាប់ចាត់បាត ។

១ អង្គថា សម្បដែលមានប្រភពពីរភាគ ៤ ដែលគូ ហៅថា សម្បល្មមទាំងបិណ្ឌបាត ។
 ២ អង្គថា គួបអាហារដទៃ ។ មានសម្បទ្រឹម ត្រីលាច់ដើម ដែលប្រើសម្បសណ្តែក
 បាយនិងសម្បសណ្តែករាជទាសចេញ ។

សមគំត្តិកោ បិណ្ឌចារកោ បដិស្ឋាហនត្ថោ ។ យោ
 អចានវយំ បដិច្ច ឬបិកតំ បិណ្ឌចានំ បដិស្ឋាហនិ
 អាមត្តំ ធុត្តុជស្ស ។

អចាមត្តំ អសហ្មិច្ច អសតិយា អនាធុត្តស្ស
 អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្ព័តកស្សតិ ។

វគ្គពន្យល់ ធម៌យោ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យពេញស្មើត្រឹមគណ្តាប់មាត់បាត ។ ភិក្ខុ
 ណាគាស្រីយសេចភិក្ខុមិនដំពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ឲ្យកំពុងលើស
 គណ្តាប់មាត់បាតត្រូវ ត្រូវអាមត្តុក្ខដ ។

ពរវេលាមុនត្រឹមតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជិនខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
 ភិក្ខុគួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

វគ្គពន្យល់ ទី ៣ ដប់ ។

សក្ខីភាព

[២២៩] សាវ្ត្រីនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ អសក្កន្ធនំ បិណ្ឌបាតំ កុញ្ញន្តំ អកុញ្ញ-
តុតាមា វិយ ។ បេ ។ សក្កន្ធនំ បិណ្ឌបាតំ កុញ្ញស្ស-
មីតំ សិក្ខា ការណីយា ។

សក្កន្ធនំ បិណ្ឌបាតោ កុញ្ញតព្វា ។ យោ អនាធិយំ
បដិទ្ធ អសក្កន្ធនំ បិណ្ឌបាតំ កុញ្ញន្តំ អកុញ្ញតុតាមា
វិយ (១) អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

អនាបត្តិ អសក្ខន្ធនំ អសតិយា អនាធុស្ស ភិណ្ឌ-
ជស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មត្តកស្សន្តំ ។

[២២៩] សាវ្ត្រីនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឱណោតេត្តោ បិណ្ឌបាតំ
កុញ្ញន្តំ អាត្ថេវន្តបំ អត្ថត្តាន្តបំ ន ជាទន្តំ ។ បេ ។
បត្តសញ្ញំ បិណ្ឌបាតំ កុញ្ញស្សមីតំ សិក្ខា ការណីយា ។

បត្តសញ្ញំ បិណ្ឌបាតោ កុញ្ញតព្វា ។ យោ
អនាធិយំ បដិទ្ធ តហំ តហំ ឱណោតេត្តោ បិណ្ឌបាតំ
កុញ្ញន្តំ អាបត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

• អកុញ្ញតុតាមាវិយា ១. ឧ. បេត្តកេ ៩៩ ។

សក្ខីភាព

[២២៩] សាវ្ត្រីនិទានំ ។ សមយេនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុនាម
បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់បាន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបានបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវបានបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយបានបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់បាន ត្រូវ
តាមភ្នំទុក្ខដ ។

ក៏ដល់មិនត្រូវតាមភ្នំ (គួរសំគាល់ទេនោះទៅ យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ត្រូវទេ ភិក្ខុមិនមានស្មារតីទេ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួនទេ ភិក្ខុមានជម្ងឺទេ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយទេ ភិក្ខុអត់ទេ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខន្ធទេ ។

[២២៩] សាវ្ត្រីនិទានំ ។ សមយេនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុសាមាស
មើលទៅទីនោះៗ បានបិណ្ឌបាត កាលបើពេលកំពុងអង្គុសក្តី អង្គុស
រួចហើយចេញដើរទៅក្តី ក៏មិនដឹងអ្វីឡើយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុសប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់នៃគុណបាត្របានបិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់នៃគុណបាត្រ ហើយបានបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅទីនោះៗ បានបិណ្ឌបាត
ចេញពី ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។

អនាមត្តិ អសញ្ញត្តិ អសតិយា អជាទន្តស្ស កំលា-
ទស្ស អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាជិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤៥០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ចោ បទ សមយេទ
ទព្វត្ថិយា កិក្ខុ ភហំ ភហំ ឧមសិក្ខា^(១) បិណ្ឌចាតំ
កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ សមធានំ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ
សិក្ខា ការណីយា ។

សមធានំ បិណ្ឌចាតោ កុញ្ញតាព្វា ។ យោ
អនាទិយំ បទិទ្ធ ភហំ ភហំ ឧមសិក្ខា^(២) បិណ្ឌចាតំ
កុញ្ញតិ អាមត្តិ ឧម្មត្តស្ស ។

អនាមត្តិ អសញ្ញត្តិ អសតិយា អជាទន្តស្ស
កំលាទស្ស អញ្ញាសំ ទេវោ ឧមសតិ អញ្ញាភាជនេ
អាភិរោ ឧមសតិ ឧត្តរិកម្មំ អាមធាសុ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាជិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ចោ បទ សមយេទ
ទព្វត្ថិយា កិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញត្ថា សូមយេវ តហំ
កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ សមស្វបកំ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ
សិក្ខា ការណីយា ។

កាវេលមិទ្រុកាបត្តិ (គងសំភាបទនេមោទ ពិ យ៉ាវី) គិក្ខុមិទ
ក្រុង ១ ភិក្ខុមិទមានស្មាតិ ១ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធ ១ ភិក្ខុមានជម្ង ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុត្រី ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយានាវេន ពួកទព្វត្ថិយកិក្ខុកាយ
បាយទ្យទ្ធន៍ក្នុងវិទ្យានោះ ។ ធានំបិណ្ឌចាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញធានំបិណ្ឌចាតកវិទ្យាស្មី ។

ភិក្ខុត្រូវធានំបិណ្ឌចាតកវិទ្យាស្មី ។ ភិក្ខុណាពោស្រីយាសេចក្តីមិទ
គេរោ កាយបាយទ្យទ្ធន៍ក្នុងវិទ្យានោះ ។ ធានំបិណ្ឌចាត ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។

កាវេលមិទ្រុកាបត្តិ (គងសំភាបទនេមោទ ១០ យ៉ាវី) គិក្ខុមិទ
ក្រុង ១ ភិក្ខុមិទមានស្មាតិ ១ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធ ១ ភិក្ខុមានជម្ង ១ ភិក្ខុកាយ
បិណ្ឌចាតទ្យទ្ធន៍ក្នុងវិទ្យាស្មីក្នុងជីវិទ្ធ ១ ភិក្ខុកាយបិណ្ឌចាតទ្យទ្ធន៍ក្នុង
កាយពុះក្នុងភាជនជីវិទ្ធ ១ ភិក្ខុកាយសម្មុត្តរិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្ត-
រាយ ១ ភិក្ខុត្រី ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយានាវេន ពួកទព្វត្ថិយកិក្ខុកាយ
ធានំបិណ្ឌចាត ក៏ធានំសម្មុត្តរិក្ខុផង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញធានំបិណ្ឌចាតទ្យទ្ធន៍ក្នុងវិទ្យាស្មី ។

១.២ ១. ៥. វិទ្យុត្ថ ។

ស្រាថា តាម ទេ ស្រាថា ឧត្តស្រាថា មាសស្រាថា
ហត្ថហារិយោ ។ សមស្រាថា ចំណូលតា កុញ្ញតត្ថោ ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច ស្រាថា ឧបាស្រាថា កុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាទិយំ អសក្ខិច្ច អសតិយា អនាទិយស្ស
កំលានស្ស រសាស ញាតតាចំ បរិវាទំ
អញ្ញាស្សត្ថាយ(១) អត្តនោ ធនេន អាបត្តាស្ស ទុក្ខតាស្ស
អាទិកម្មកស្សតិ ។

[២៩៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
ធនតិយា កំត្វ ឥធម្មតា(២) ឧបត្ថា ចំណូលតា កុញ្ញតិ
។ ចេ ។ ន ឥធម្មតា(៣) ឧបត្ថា ចំណូលតា កុញ្ញស្សមិទិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឥធម្មតា(៤) ឧបត្ថា ចំណូលតា កុញ្ញតត្ថោ ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច ឥធម្មតា(៥) ឧបត្ថា ចំណូលតា
កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

១ អញ្ញាស្សត្ថាយាភិ ឧ.ម. ចោត្តា ឧត្តិ ។ ២-៣-៤-៥ ឥធម្មតា កុញ្ញតិ ចោត្តា
ទិស្សតិ ។

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់សម្មតិយោជី គឺសម្មសិក្ខាភាយ ១
សម្មសិក្ខាភាយ ១ ដែលបានដល់ដំណើរដោយដៃបាត ។ កិក្ខុត្រៃ
តាន់ចំណូលតាឧបត្ថាសម្ម ។ កិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនអំពើ
តាន់សម្មតិយោជី ត្រៃតាបត្តិកុក្ក ។

ន.ដែលមិនត្រៃតាបត្តិ (គ្រងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ត្រៃតា ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្មមាន
សេដ្ឋីត្រៃតា ១ កិក្ខុតាន់សម្មរបស់ញាតិ ១ កិក្ខុតាន់សម្មរបស់ជនដែល
បានបរិភោគ ១ កិក្ខុតាន់សម្មដើម្បីចាត់យោជន៍ដល់ជនដទៃ(២) ១ កិក្ខុ
តាន់សម្មដែលបានមកដោយច្បាប់របស់ខ្លួន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
កិក្ខុធូត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៩៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សទ្ធិយោនោធនំ ពួកធម្មតិយកិក្ខុច្រមក្រង
កំលូលបាយ ហើយតាន់ចំណូលតា ។ ចេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុធម្មតិយសេ-
ចក្តីសិក្សាថា កញ្ញាមិនមែនបានច្រមក្រងកំលូលបាយហើយតាន់ចំណូលតា ។

កិក្ខុមិនត្រៃច្រមក្រងកំលូលបាយហើយតាន់ចំណូលតាទេ ។ កិក្ខុ
ណា កាស្រីយសេចក្តីមិនអំពើ ច្រមក្រងកំលូលបាយហើយតាន់ចំណូលតា
ត្រៃតាបត្តិកុក្ក ។

១ ច្រមក្រងនេះហៅក្នុងឈ្មោះសិក្ខា ត្រៃតាដើម្បីចាត់យោជន៍ដល់ជនដទៃ កិក្ខុ
ឧទ្ធរសម្មតិយោជី ទេវីនី តែសំបុកនេះឈ្មោះកំលូលសម្ម កិក្ខុតាន់ដើម្បីខ្លួនទេ ឥធម្ម
តា តាន់ចំណូលតាឧបត្ថាសម្ម ។

អនាមិក្ខិ អសត្យុច្ច អសត្យាយា អនាមិក្ខិស្ស តិណ-
 ទស្ស ចរិត្តកោ សេសេ ឯកាតោ សន្តិទិក្ខា ទិមទិក្ខា
 កុញ្ញតិ អាមនាស្ស ឧម្មត្តក ឬ អាទិក្ខិកាស្សតិ ។

[៤៨៣] សារត្តិទិដានំ ។ វេទ វេទ បទ សមយេន
 ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ សូមំបិ ឡញ្ញំបិ ទិណនេន បដិច្ចានេត្តិ
 ភិយ្យោកម្យតំ ឧបាទាយ ។ វេ ។ ទ សូមំ វ ឡញ្ញំ
 វ ទិណនេន បដិច្ចានេស្សាមំ ភិយ្យោកម្យតំ ឧបាទា-
 យាតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ទ សូមំ វ ឡញ្ញំ វ ទិណនេន បដិច្ចានេត្តិ
 ភិយ្យោកម្យតំ ឧបាទាយ ។ យោ អនាមិយំ បដិច្ច
 សូមំ វ ឡញ្ញំ វ ទិណនេន បដិច្ចានេតិ ភិយ្យោ-
 កម្យតំ ឧបាទាយ អាមត្តិ ទុត្តិយស្ស ។

វាវិលមិទ្រវាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្រីក្រ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ភិក្ខុមានជម្ងឺ ភិក្ខុ
 ប្រមូលមិស្តាមាតវេលាសេសសល់បន្តិចបន្តួច ឱ្យចូលជាមួយគ្នា ហើយ
 ច្រមោង ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុធូត ភិក្ខុផឹបចេញតិ ។

[៤៨៤] សារត្តិទិដានំ ។ សមីយាទានេន ក្នុងទុក្ខិយភិក្ខុ
 កកាយបាយលុបសម្បូរ ម្ហូបរូះ ព្រោះភាស្រីយសចក្តិល្អាតច្រើន
 ។ វេ ។ ច្រើនត្រស់ថា ភិក្ខុឈប់រៀនសូត្រ បិក្ខុថា អញ្ជើងទិមិទកកាយ
 បាយលុបសម្បូរ ម្ហូប ព្រោះភាស្រីយសចក្តិល្អាតច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្បូរ ម្ហូប ព្រោះភាស្រីយសចក្តិ
 ល្អាតច្រើនទេ ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយសចក្តិមិនអំពើ ហើយកកាយបាយ
 លុបសម្បូរម្ហូប ព្រោះភាស្រីយសចក្តិល្អាតច្រើន ត្រូវអាមត្តិក្នុង ។

កង់ បំ បាម ឧត្ត មោឃបុរិសា ស្វបំបិ ឱនំបិ
 អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សង ធនំ មោឃបុ-
 រិសា អប្បសន្នានំ វា មសាធាយ មសន្នានំ វា កំយោ-
 ភាភិយ ។ មេ ។ ឯវក្ក បទ កិក្ក ឥតំ សំត្តាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យង ឧ ស្វបំ វា ឱនំ វា អត្តោ អត្តាយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សង កំ សំត្តា ករណីយា ។
 ឯវក្កងំ កក្កតា កិក្កងំ សំត្តាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៩៩] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ក កិលាន
 ហោតិ ។ កិលានបុត្តកា កិក្ក កិលាន កិក្ក ឯវក-
 កងំ កក្កតាសោ ឧមជ័យំ កក្ក យាមជ័យតិ ។
 បុត្ត មយំ កក្កសោ ស្វបំបិ ឱនំបិ អត្តោ អត្តាយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញាម ភេទ ទោ ជាស្ម ហោតិ ឥនាទំ
 បទ កក្កតា បទិក្កត្តងំ កក្កបាយន្តា ឧ វិញ្ញាបេម
 ភេទ ទោ ឧ ជាស្ម ហោតិ ។ កក្កតា ឯវកងំ

ជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរិសា អ្នកតាំង
 ឡាយមិនគួរបើនឹងហ៊ានសូមសម្ភារៈ បាយន្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ហើយឆាន់សារ ម្ចាស់មោឃបុរិសា កំពើផលអ្នកធ្វើនេះ
 នឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនចង់ប្រែថ្វាឡើង ឬពួកជនដែល
 ប្រែថ្វាហើយ ឲ្យកាន់តែប្រែថ្វាឡើងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កុញ្ញតាំងឡាយ
 អ្នកតាំងឡាយ ត្រូវសម្រែងឲ្យសំគាល់ទានយ៉ាងនេះថា កិក្កប្បី
 ធ្វើសេចក្តីសំគាល់ អត្ថនិងមិនសូមសម្ភារៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង
 ហើយឆាន់ទេ ។ សំគាល់នេះព្រះជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយផល
 ពួកកុញ្ញាមនេះ ។

[២៩៩] សម័យនោះឯង កិក្កតាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួក
 កិក្កអក្កស្វរៈជម្ងឺបានជាលោក្យនេះនឹងកិក្កដែលមានជម្ងឺថា ម្ចាស់កក្កសោ
 អ្នកតាំងឡាយឈ្នះអត់ចំបុនបុរេ អ្នកតាំងឡាយឈ្នះកាន់កក្កតាឲ្យ
 ច្រើនត្រូវបានបុរេ ។ កិក្កតាំងនោះធ្វើយថា ម្ចាស់កក្កសោ ភិរិម
 យើងតែសូមសម្ភារៈ បាយន្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ហេតុ
 នោះបានជាយើងសម្ភារៈ តែឡើយនេះ ព្រះជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់ហាម
 ឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរន្ធីសង្ឃឹមបានជាមិនហ៊ានសូមគេ
 ហេតុនោះបានជាយើងមិនសម្ភារៈ ។ កិក្កតាំងនោះបានក្រាបទូល

[illegible]

១ ស្ទើរ វា ដំណើរ វា អតិសារ អតិសារ អតិសារ
 វិញ្ញាបនបត្រ កុញ្ចតិ ។ យោ អតិសារ បដិប
 ស្ទើរ វា ដំណើរ វា អតិសារ អតិសារ អតិសារ
 វិញ្ញាបនបត្រ កុញ្ចតិ អតិសារ អតិសារ ។

អប្បនិរុត្តិ អសញ្ញាទូ អសតិយា អជាឧទ្ទស្ស ចិល-
 េស្ស ព្រាគកាន់ បរិវិតាធំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្ថោ
 នេនេ អាជនាស្យ ឧម្មត្ថកស្ស អាជីកម្មត្ថកស្សាតិ ។

• អង្គការ កាកបាទ ឯករដ្ឋ ។ បេ ។ វិញ អាសន្នស្ថានី ឯករដ្ឋកិច្ច ។

សេចក្តីនេះចាំបាច់ព្រះជំនាន់ព្រះសាសនា ។ ព្រះវិហារនេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 ជំនាន់ព្រះសាសនាដែលបានបង្កើតជាគុណវេលានោះ ក្នុងព្រះត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមករាល់ព្រះសាសនា មានភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអកុសលកម្មដែល
 បង្កភិក្ខុដែលមានជម្ងឺសូមសម្បត្តិ តាមភិក្ខុ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ
 នាងបាទ មានភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវស្រែងផ្សេងៗស្រុកបាទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក្នុងសេចក្តីសំគាល់ អញគឺមានជម្ងឺនិងមិនបាទ
 សូមសម្បត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយនាង ។

កិត្តភក្តមានជ័យ ចំនុចសូមសម្លេងប្រយោជន៍ខ្លះហើយ
 តាងៗ កិត្តភក្តមានជ័យស្រីសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្លេងប្រយោជន៍
 ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លះហើយតាងៗ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ។

[illegible]

[២៨៦] សាវត្ថុនិកាខ ។ តេជ ទោ បទ សមាយេន
 ធម្មត្ថំយា កំភូ ឧជ្ឈានសញ្ញី បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧជ្ឈានសញ្ញី បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេស្សមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧជ្ឈានសញ្ញីនា បរេសំ បាត្តា ឱលោកេន្តិ ។
 យោ អនាទិយំ បដិច្ច ឧជ្ឈានសញ្ញី បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេន្តិ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្ថំ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
 ឧស្សមីតំ វា នាមេស្សមីតិ វា ឱលោកេន្តិ ន
 ឧជ្ឈានសញ្ញីស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
 កស្សមីតិ ។

[២៨៧] សាវត្ថុនិកាខ ។ តេជ ទោ បទ សមាយេន
 ធម្មត្ថំយា កំភូ មហន្តំ កាតឡំ កាភេន្តិ ។ បេ ។
 ភាតិមហន្តំ កាតឡំ កាស្សមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ភាតិមហន្តា កាតឡា កាតេន្តា ។ យោ
 អនាទិយំ បដិច្ច មហន្តំ កាតឡំ កាភេន្តិ អាមត្ថំ
 ទុក្ខដស្ស ។

[២៨៦] សាវត្ថុនិកាខ ។ សម័យនារោងនី ពួកត្រកូលកំភូប្រជុំនឹង
 លើកទោស ហើយសំឡឹងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ។ បេ ។ ជ្រងំក្រាស់ថា
 កំភូតប្បវិទូសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រឹងលើកទោស ហើយសំឡឹង
 មើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ។

កំភូមិនត្រូវសំឡឹងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ដោយប្រជុំនឹងលើកទោស
 ខេ ។ កំភូណាភាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រជុំនឹងលើកទោស កំ
 សំឡឹងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ត្រូវអាមត្ថំទុក្ខដ ។

ការវែលមិនត្រូវអាមត្ថំ (ក្នុងសិក្ខាបទៈខេមាទ៤យ៉ាង) គឺកំភូមិន
 ត្រូវ ១ កំភូមិនមានស្មារតី ១ កំភូមិនជីវៈខ្លួន ១ កំភូសំឡឹងមើលដោយគិតថា
 អញនឹងឱ្យអញនឹងប្រឹងឱ្យច្បាស់ ១ កំភូមិនបានប្រជុំនឹងលើកទោស ហើយ
 សំឡឹងមើល ១ កំភូមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កំភូឆ្ងល់ ១ កំភូដើមបញ្ចក្ខិ ១ ។

[២៨៧] សាវត្ថុនិកាខ ។ សម័យនារោងនី ពួកត្រកូលកំភូធ្វើកំភូត
 បាយជំពេក ។ បេ ។ ជ្រងំក្រាស់ថា កំភូតប្បវិទូសេចក្តីសិក្សាថា
 អញនឹងមិនធ្វើកំភូតបាយជំពេក ។

កំភូមិនត្រូវធ្វើកំភូតបាយជំពេកខេ(១) ។ កំភូណាភាស្រ័យសេចក្តី
 មិនអើពើ ហើយធ្វើកំភូតបាយជំពេក ត្រូវអាមត្ថំទុក្ខដ ។

១ អដ្ឋកថា កំភូតបាយជំពេកប៉ុណ្ណោះ ក្នុងលោកប្បដិសេធន៍ខេ បើក្នុងឱ្យវេទា
 ពណ៌នា ។

អនាមិក្ខិ អសញ្ញិក្ខិ អសតិយា អនាមិក្ខិស្ស
តិលានស្ស ទុក្ខកោ ដលានស្ស ទុក្ខកោ អនាមិក្ខិ
ទុក្ខកោស្ស អនាមិក្ខិស្ស ។

[២២៤] សាវត្ថិក្ខិកា ។ ទេព ទោ មន សមយោន
ធម្មតិយា តិក្ខុ វិជ្ជា អាលោក កាលោ
កុញ្ញត្ថិ ។ មេ ។ បរិមន្តាល អាលោក កាលោ
សិក្ខា កាលោយ ។

បរិមន្តាល អាលោក កាលោ ។ យោ អនា-
មិក្ខិ មនិក្ខិ វិជ្ជា អាលោក កាលោ អនាមិក្ខិ ទុក្ខកោស្ស ។

អនាមិក្ខិ អសញ្ញិក្ខិ អសតិយា អនាមិក្ខិស្ស
តិលានស្ស ទុក្ខកោ ដលានស្ស ទុក្ខកោ អនាមិក្ខិ
ទុក្ខកោស្ស អនាមិក្ខិស្ស ។

សង្ឃបុរិស្ថ ធម្មតា ។

ព្រះវិសេន្ត្រ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺកុម្មុល
ក្រុង ១ កុម្មុលមានស្មារតី ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ កុម្មុល
បរិវេណ ១ ក្រុង ១ ក្រុង ១ សម្បត្តិក្នុង ១ កុម្មុលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កុម្មុ
ល ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ ។

[២២៥] សាវត្ថិកា ។ សមយោន ធម្មតិយា តិក្ខុ
ធ្វើឲ្យកុម្មុល ធម្មតិយា ធម្មតា ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កុម្មុលធ្វើ
សេចក្តីសិក្សា អញ្ជើញធ្វើឲ្យកុម្មុលធម្មតិយា ធម្មតា ។

កុម្មុលធ្វើឲ្យកុម្មុលធម្មតិយា ធម្មតា ។ កុម្មុលអាស្រ័យសេចក្តី
មិនកើត ហើយធ្វើឲ្យកុម្មុលធម្មតិយា ក្រុង ១ ។

ព្រះវិសេន្ត្រ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺកុម្មុល
ក្រុង ១ កុម្មុលមានស្មារតី ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ កុម្មុល
បរិវេណ ១ ក្រុង ១ ក្រុង ១ សម្បត្តិក្នុង ១ កុម្មុលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កុម្មុ
ល ១ កុម្មុលដ៏ធំ ១ ។

កតព្យវគ្គ

[២៥៨] សាវត្ថីខំនាង ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្លិយា កំភូ អនាហដេ កតន្យេ មុទន្ទាវ វិវត្ត
។ បេ ។ ឧ អនាហដេ កតន្យេ មុទន្ទាវ វិវស្សមីត
សំន្ទា កាណិយា ។

ឧ អនាហដេ កតន្យេ មុទន្ទាវ វិវត្ត ។ យោ
អនាណិយេ បដិច្ច អនាហដេ កតន្យេ មុទន្ទាវ វិវត្ត
អាបត្តិ ធិត្ថជស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្ថច្ច អសតិយា អនាធិត្ថជស្ស កំលា-
ធន្ស អាបនាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាណិក្ខត្ថកស្សតិ ។

[២៦០] សាវត្ថីខំនាង ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្លិយា កំភូ កុញ្ញមាណា សត្វំ ហត្ថំ មុទេ
បត្តិបត្តិ ។ បេ ។ ឧ កុញ្ញមាណា សត្វំ ហត្ថំ មុទេ
បត្តិបស្សមីត សំន្ទា កាណិយា ។

កតព្យវគ្គ

[២៥៨] សាវត្ថីខំនាង ។ សម័យនោរាង ពួកធាតុក្លិយាភិក្ខុកាល
នាំខ្លាបាយនៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ភិក្ខុរោមាត់ចាំ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មវិជ្ជាសេចក្តីសិក្សាថា កាលនាំខ្លាបាយមិនទាន់មកដល់ អញទីត
បិទបើកទ្វារមាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវរោមាត់ចាំនាំខ្លាបាយដែលមិនទាន់ទាន់មកដល់មាត់
ទេ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ ហើយរោមាត់ចាំនាំខ្លាបាយ
ដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។

ករៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានដើម្បី ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[២៦០] សាវត្ថីខំនាង ។ សម័យនោរាង ពួកធាតុក្លិយាភិក្ខុកាល
នាំខ្លាបាយ ក៏ញាត់(ព្រាម)ដៃចាំនាំអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។ បេ ។ ច្រើន
ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិជ្ជាសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលនាំខ្លាបាយ ទីតមិនញាត់
(ព្រាម) ដៃចាំនាំអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

១ កុញ្ញមាន១១ សត្វា ហត្ថោ មុខេ បក្ខិបិកត្វា ។
 យោ អនាគតិយំ បដិច្ច កុញ្ញមានោ សត្វំ ហត្ថំ មុខេ
 បក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។

អដាចត្តិ អសត្តិ អសតិយា អដាចត្តិស្ស តំណ.
 ចស្ស អាចជាស្ស ទុត្តត្តិស្ស អាតិកត្តិស្សតិ ។

[២២៧] សាវត្ថុជំនាន់ ៗ គេន ទៅ បទ សមយេន
 ធម្មតិបក ភិក្ខុ សុត្តន្តបិដក មុខង ព្យាបារត្ថ
 ៗ មេ ១ ន សុត្តន្តបិដក មុខង ព្យាបារស្សម័តិ សិក្ខា
 ភិក្ខុសិលា ។

ន សភាពឡេង ឌុចេង ព្យាហិតក្នុង ។ យោ អត.
នាយិ បដិពូ សភាពឡេង ឌុចេង ព្យាហិត អាមត្ត
ពុត្តជស្ស ។

អរិយធម៌ អសញ្ញា អសតិយក អសិទ្ធិស្ស កំលា-
 លស្ស អាយតនស្ស ឧត្តត្ថកស្ស អាទិកម្មត្ថកស្សតិ ។

អំពីការបោះឆ្នោតដោយមិនត្រូវបានបង្កើតឡើង (មាត្រា) ដែលបានកំណត់
 ទៅ ១ អំពីការបោះឆ្នោតដោយមិនត្រូវបានបង្កើតឡើង (មាត្រា)
 ដែលបានកំណត់ឡើង (មាត្រា) ដែលបានកំណត់ ១

ក្នុងថ្ងៃសម័យ(ត្រីវិភាគ) (ក្នុងសិទ្ធិបោះឆ្នោតយ៉ាងនេះ) គិតកុម្មុល
ក្រុង ១ កុម្មុលមានស្លាក ១ កុម្មុលដំណូង ១ កុម្មុលផ្សេង ១ កុម្មុល
សេចក្តីពន្យល់ ១ កុម្មុល ១ កុម្មុលបញ្ចប់ ១ ។

[២៦១] សាវត្ថុទី៣ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុនិយាយ
 តាំងពីម្នាក់ទៅក្នុងមាត់ ។ ២២ ។ [២៦២] ភិក្ខុបង្វែរមុខសេចក្តី
 សិក្សាថា អញ្ញតិមន្តនិយាយតាំងពីម្នាក់ទៅក្នុងមាត់ ។

ក្នុងនាមស្រីយាយទាំងបីនាក់នេះ ។ ក្នុងនាម
ស្រីយាយស្រីមិនមែន ហើយនិងយាយទាំងបីនាក់នេះ នៅក្នុងនាម
ស្រីយាយទាំងបីនាក់ ។

ព្រះវិស្ណុមុនី (ត្រូវស្គាល់) (ក្នុងសិលាចារឹកនេះមាន ៧ ឃ្លាំង) ភិក្ខុមុនី
 ក្រុង ១ ភិក្ខុមុនីមានស្រះ ១ ភិក្ខុមុនីជីវិត ១ ភិក្ខុមុនីជីវិត ១ ភិក្ខុមុនី
 សេចក្តីផ្តល់ ១ ភិក្ខុមុនី ១ ភិក្ខុមុនី ១ ភិក្ខុមុនី ១ ។

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទាន ។ តេជ ទេ បទ សមាយេន
 ឧត្តត្ថយោ ភិក្ខុ បិណ្ឌុត្ថេយ្យេន កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ន
 បិណ្ឌុត្ថេយ្យេន កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន បិណ្ឌុត្ថេយ្យេន កុញ្ញត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
 បដិច្ច បិណ្ឌុត្ថេយ្យេន កុញ្ញតិ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស ។

អនាមត្ថំ អសភ័ក្កំ អសតិយា អនាធន្តស្ស
 តិលាជស្ស ទដ្ឋតេ ជលាជលេ អាមតាសុ ធម្មត្ថ-
 តាស្ស អាត់តាម្ពតាស្សាតិ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទាន ។ តេជ ទេ បទ សមាយេន
 ឧត្តត្ថយោ ភិក្ខុ កាតធុរាច្ឆនតំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ន
 កាតធុរាច្ឆនតំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន កាតធុរាច្ឆនតំ កុញ្ញត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
 បដិច្ច កាតធុរាច្ឆនតំ កុញ្ញតិ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស ។

អនាមត្ថំ អសភ័ក្កំ អសតិយា អនាធន្តស្ស
 តិលាជស្ស ទដ្ឋតេ ជលាជលេ ឧត្តរកេត្តិ អាមតាសុ
 ធម្មត្ថតាស្ស អាត់តាម្ពតាស្សាតិ ។

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោរោសិ ពួកធុត្ថិយភិក្ខុនាម
 បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវ្រ្មសេចក្តី
 សិក្សាថា អញ្ជើញនិមន្តនាមបោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបានបោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាពាស្រីយ
 សេចក្តីមិនអើពើ នាមបោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ត្រូវតាមត្ថិក្ខុក្នុង ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវតាមត្ថិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនត្រូវ
 ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវិត ១ ភិក្ខុមានជីវិត ១ ភិក្ខុមានបរិស្ថាន ១
 ប្រែលើក្នុងដំណើរ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនុករណ៍ ១ ភិក្ខុអនុ ១ ភិក្ខុបើបញ្ចាតិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោរោសិ ពួកធុត្ថិយភិក្ខុនាម
 កាត់ដុំបាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវ្រ្មសេចក្តីសិក្សាថា
 អញ្ជើញនិមន្តនាមកាត់ដុំបាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបានកាត់ដុំបាយទេ ។ ភិក្ខុណាពាស្រីយសេចក្តីមិន
 អើពើ នាមកាត់ដុំបាយ ត្រូវតាមត្ថិក្ខុក្នុង ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវតាមត្ថិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវិត ១ ភិក្ខុមានជីវិត ១ ភិក្ខុនាម
 បរិស្ថាន ១ ប្រែលើក្នុងដំណើរ ១ សម្មុត្តិកេត្តិ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនុករណ៍ ១
 ភិក្ខុអនុ ១ ភិក្ខុបើបញ្ចាតិ ១ ។

[៤៦៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
 ទព្វត្ថិយា ភិក្ខុ អវគណ្ណការកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។
 ន អវគណ្ណការកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ការណីយា ។
 ន អវគណ្ណការកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
 បដិច្ច ឯតកោ វ ទុកតោ វ កណ្ណំ កត្វា កុញ្ញតិ
 អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
 តិលាទស្ស^(១) ឥលាដលេ អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស
 អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៦៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
 ទព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ហត្ថនិទ្ធនកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។
 ន ហត្ថនិទ្ធនកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ការណីយា ។
 ន ហត្ថនិទ្ធនកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
 បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធនកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
 តិលាទស្ស ការចរំ ធន្ទេន្តោ ហត្ថំ និទ្ធនតិ អាបនាស្ស
 ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

១ តិលាទស្ស ទព្វពេសី កុញ្ញំ ហេតុពេ វិស្សាទំ ។

[៤៦៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមយេនាធិនំ ពួកធុត្តិយភិក្ខុនាមប្រិម
 ពំនុនបាយក្នុងថ្នាល(គំប្រិមប្បទស្ថា) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសម្ប
 ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមិននាំទៅប្រើពំនុនបាយក្នុងថ្នាល ។
 ភិក្ខុមិនត្រូវនាំទៅប្រើពំនុនបាយក្នុងថ្នាលទេ ។ ភិក្ខុណា ភាស្រីយ
 សេចក្តីមិនអើពើ នាំទៅប្រើពំនុនបាយ ក្នុងថ្នាលម្ខាង ឬទាំងពីរខាង
 ត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។

ការដែលមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវ្ឌ្ឍន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានផ្លែ
 ឈើធំតូច ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[៤៦៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមយេនាធិនំ ពួកធុត្តិយភិក្ខុនាម
 លាសវៃដ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសម្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
 អញ្ជើងមិននាំទៅលាសវៃដ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវនាំទៅលាសវៃដទេ ។ ភិក្ខុណា ភាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ
 នាំទៅលាសវៃដបណ្តើរ ត្រូវតាមក្តីខ្ពង់ ។

ការដែលមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រែង ១
 ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវ្ឌ្ឍន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចោលសម្រាម
 ហើយលាសវៃដ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ គេន ទោ បទ សមាយេន
 ធាតុតិយា ភិក្ខុ សំគ្គាវការកំ កុញ្ញត្ថំ ។ មេ ។
 សំគ្គាវការកំ កុញ្ញស្សន្ទិកំ សិក្ខា ការណីយា ។

ន សំគ្គាវការកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ
 បដិច្ច សំគ្គាវការកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្វ័ច្ច អសតិយា អំជាធានុស្ស
 ភិណ្ឌនស្ស ករាចរំ ធម្មញ្ញោ សិក្ខំ ធម្មយតិ(១) អាបនាស្ស
 ឧប្បត្តកស្ស អាទិកត្ថិតស្សន្ទិកំ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ គេន ទោ បទ សមាយេន
 ធាតុតិយា ភិក្ខុ ធិត្ថនិច្ឆារកំ កុញ្ញត្ថំ ។ មេ ។ ន ធិត្ថ-
 និច្ឆារកំ កុញ្ញស្សន្ទិកំ សិក្ខា ការណីយា ។

ន ធិត្ថនិច្ឆារកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ
 បដិច្ច ធិត្ថនិច្ឆារកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ សម័យនោរោចំ ភូតធម្មត្ថយភិក្ខុធានំ
 ត្រាបំបាយឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិច្ឆិសេចក្តី
 សិក្សថា អញនឹងមិនទាន់ត្រាបំបាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់ធ្វើត្រាបំបាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយទេ ។ ភិក្ខុណា
 អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទាន់ធ្វើត្រាបំបាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយ ត្រូវ
 តាមភ្នំឧត្តរ ។

ពេលដែលមិនត្រូវតាមភ្នំ (ភិក្ខុសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចោល
 សម្រាមាថាយោទាំងនឹងត្រាបំបាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
 ច្រក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សម័យនោរោចំ ភូតធម្មត្ថយភិក្ខុធានំ
 លៀនអណ្តាត ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិច្ឆិសេចក្តីសិក្សថា
 អញនឹងមិនទាន់លៀនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់លៀនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិន
 អើពើ ទាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវតាមភ្នំឧត្តរ ។

អនាមត្តិ អសត្វត្ថ អសតិយា អនាទទ្ធស្ស តិណ-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តតាស្ស អាទិកាម្មិតាស្សាតិ ។

[៤៦៨] សាវត្ថិច្ចតាច ។ តេន ទោ បន សមាយន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ធម្មចម្មតាភកំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ធម្មចម្មតាភកំ កុញ្ញស្សមីតិ សំគុតា ករណីយា ។

ធម្មចម្មតាភកំ កុញ្ញត្ថំ ។ យេ អនាធិយំ
បដិច្ច ធម្មចម្មតាភកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ឧត្តនស្ស ។

អនាមត្តិ អសត្វត្ថ អសតិយា អនាទទ្ធស្ស
តិណនស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តតាស្ស អាទិកាម្មិតាស្សាតិ។

ករឡវិជ្ជា ចញ្ចមោ ។

ភវវេសមិនត្រូវតាមភ្នំ (ភូមិសំគុតាបទនេមាន វេយាទិ) គឺភ្នំមិន
ត្រូវ ១ ភ្នំមិនមានស្មារតី ១ ភ្នំមិនដឹងខ្លួន ១ ភ្នំមានធម៌ ១ ភ្នំមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភ្នំតូច ១ ភ្នំដើមបញ្ចក្ខិ ១ ។

[៤៦៨] សាវត្ថិច្ចតាច ។ សមីយានានិច្ច ពួកពួកនិយកុតាន
ធ្វើសំឡេងឮផ្លូវ ។ បេ ។ ព្រឹត្តិសាសនា ភិក្ខុបច្ច័យសេចក្តីសំគុតា
អញ្ជូនដឹងនានាធ្វើសំឡេងឮផ្លូវ ។

ភ្នំមិនត្រូវតាន់ធ្វើសំឡេងឮផ្លូវ ។ បេ ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយសេចក្តី
មិនអើពើ តាន់ធ្វើសំឡេងឮផ្លូវ ។ ត្រូវលក្ខត្តត្ត ។

ភវវេសមិនត្រូវតាមភ្នំ (ភូមិសំគុតាបទនេមាន វេយាទិ) គឺភ្នំមិន
ត្រូវ ១ ភ្នំមិនមានស្មារតី ១ ភ្នំមិនដឹងខ្លួន ១ ភ្នំមានធម៌ ១ ភ្នំមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភ្នំតូច ១ ភ្នំដើមបញ្ចក្ខិ ១ ។

ករឡវិជ្ជា ៤៣ ។

សូរស្រីគ្រោ

[៤៦៧] តេជ សមយេន តុច្ឆា ភគវ តោសម្មិយំ
 វិហាតិ យោសំភារមេ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរេន ព្រិញ្ញុណោន សង្ឃស្ស មយោទាចំ បដិ-
 យត្តំ យោតិ ។ ភិក្ខុ សុវុស្សតារតំ ទិវំ វិវុត្តំ ។
 អញ្ញតរេ ឧដបុត្តតោ ភិក្ខុ វិវាហា សត្វាយំ មញ្ញ
 សង្ឃោ សំគំ គតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញា
 ។ យេ ។ តេ ធម្មាយុត្តំ ជ័យត្តំ វិចារេត្តំ កតំ ហិ
 ឆាម ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្ត ធរំ តាវិស្សត្តិទិ ។ យេ ។ សង្ឃំ
 តិវ ត្ថំ ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្ត ធរំ អកាសីតិ ។ សង្ឃំ
 ភគវតិ ។ វិគយោ តុច្ឆោ ភគវ កតំ ហិ ឆាម ត្ថំ
 មោយបុរិស សង្ឃំ អារត្ត ធរំ តាវិស្សសំ ធរតំ មោយ-
 បុរិស អប្បសន្នាចំ កំ បសាទាយ បសន្នាចំ កំ កំយោ-
 កាវយ ។ យេ ។ វិគយោត្វា ធម្មិ កតំ កត្វា ភិក្ខុ

សូរស្រីគ្រោ

[៤៦៨] សមយោនោនិ ព្រិញ្ញុដំបាទដោត កាលធនំខេ
 យោសំភារម ជិតគ្រិកោសម្ពិ ។ វេលាឆោននិ មានព្រិញ្ញុណំម្នាក់
 បានគាត់តែងទីកោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ទាំងពួកគេក៏បានទិកដៅធ្វើ
 សំឡេងឱ្យឮត្រង ។ ។ មានភិក្ខុ ១ ប្រឆាប់ជាអ្នកបោះ (ពីដើម) បាន
 ចោលពាក្យទេថា សង្ឃទាំងអស់នេះចំនងជាធ្វើទីកោះឱ្យទ្រង់ដាក់
 ទេវីនី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាបានសេចក្តីប្រាថ្នាចំនង ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះក៏ចោលចោល ក៏ជឿល បន្តបន្តិចថា ភិក្ខុ(នេះ) មិនសមរម្យ
 នឹងហិរោកាលក៏ប្លែងប្រាក្ខព្រះសង្ឃ (ដូច្នេះ) ហោះ ។ យេ ។ ព្រះ
 ដំបាទព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បានឮជាអ្នកនឹងចោលក៏ប្លែង
 ប្រាក្ខសង្ឃ ពិតទេឬ ។ ភិក្ខុនោះត្រាច្បូលថា សូមទ្រង់មេត្តា-
 ប្រោស ពិតទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំបាទព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសថា ម្ចាស់
 មោយបុរស អ្នកនឹងមិនសមរម្យនឹងហិរោកាលក៏ប្លែងប្រាក្ខសង្ឃ (ដូច្នេះ)
 ហោះ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើដែលអ្នកនឹងធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន
 ដែលមិនចង់ជ្រះថ្លាឱ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិនិ
 វិតត្រជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ យេ ។ ទ្រង់បញ្ជាសថាហើយ ទ្រង់ធ្វើអ្នកធម្មកថា

អបាបត្តិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
នស្ស អាបដាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

[៤៧១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ទទ្ធកិយា ភិក្ខុ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញន្តំ ។ បេ ។ ទ
បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ទ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិទ្ធ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អបាបត្តិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
នស្ស បរិត្តកេ សេសេ ឯកតោ សង្ករ្យត្វា និល្លេហិត្វា
កុញ្ញតិ អាបដាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

[៤៧២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ទទ្ធកិយា ភិក្ខុ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញន្តំ ។ បេ ។ ទ
ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ទ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិទ្ធ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ពរវេលមិនត្រូវតាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ទ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ទ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុឆក ទ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ទ ។

[៤៧១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធូរត្រឡប់មកភិក្ខុនោះ
លិខ្ខុបាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុឈ្លប្រើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
នឹងមិនទាន់លិខ្ខុបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់លិខ្ខុបាតទេ ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនកើត
ហើយទាន់លិខ្ខុបាត ត្រូវតាបត្តិខ្លួន ។

ពរវេលមិនត្រូវតាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ទ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ទ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទ ភិក្ខុប្រមូល
រោជនចាំទ្បាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងវិធានមួយនាមិខ្ខុ
ហើយទាន់ ទ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុឆក ទ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ទ ។

[៤៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធូរត្រឡប់មកភិក្ខុនោះ
លិខ្ខុបបូរោត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុឈ្លប្រើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនទាន់លិខ្ខុបបូរោត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់លិខ្ខុបបូរោតទេ ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនកើត
ហើយទាន់លិខ្ខុបបូរោត ត្រូវតាបត្តិខ្លួន ។

តោវិយកលោ សុវស្សន្តស្ស សមុទ្ទិស យាមិធម្មវិសិយុត្តា

អបាចន្តំ អសក្កំទុ អសតិយា អនាទត្តំស្ស តិលា-
នស្ស អាបបាសុ ឧដ្ឋាស្សនស្ស អាទិកម្មិកស្សាទិ ។

[៤៧៣] គេន សមយេន កុដ្ឋោ កកក កក្កេស្ត
វិហារតំ សុសុហារិកេ កេសកក្ការិយេ មិគធាយេ ។
គេន ទោ មន សមយេន កំក្ក កោកានិយេ ចាសានិ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាទិយជាលកំ បដិក្កណ្ឌន្តិ ។
មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កាដំ ហិ បាម
សមណា សក្យបុត្តយា សាមិសេន ហត្ថេន ចាទិយ-
ជាលកំ បដិក្កហស្សន្តិ សេយ្យជាបំ តិហិ កាមកោ-
តិយោទិ ។ អស្សាសុំ ទោ កំក្ក តេសំ មទុស្សានំ
ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កំក្ក
អប្បជ្ជា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កាដំ
ហិ បាម កំក្ក សាមិសេន ហត្ថេន ចាទិយជាលកំ
បដិក្កហស្សន្តិ ។ បេ ។ សន្ធិំ កំក កំក្ក កំក្ក
សាមិសេន ហត្ថេន ចាទិយជាលកំ បដិក្កណ្ឌន្តិ ។

សេតិយកលោ សុវស្សន្តស្ស យាមិធម្មវិសិយុត្ត ៣១

ក៏ដដែលមិនត្រូវតាមគ្នា (គតិសុត្តន្តបិដកនិកាយិ) គឺកំក្កមិន
ត្រូវ ១ កំក្កមិនមានសារភី ១ កំក្កមិនដឹងខ្លួន ១ កំក្កមានជម្ងឺ ១ កំក្កមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កំក្កនឹង ១ កំក្កដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៣] សមិយោទានេន ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគជ័យនិង
នៅកេសកក្ការិយ (វិចារិយ) ជាទីប្បអភ័យដល់សត្វមិន ទៀចត្រង
សុសុហារិកៈ គតិដៃនគត្តៈ ។ សមិយោទានេន ពួកកំក្កនៅលើ កោកន
ប្រាសាទ (ក្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានដៃប្រឡាក់ដោយ
កាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់ ។ មទុស្សាទាំងឡាយ កំពោល
ចោស តិរវៀល បន្ទុះបង្ហាបំប៉ា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មានដៃ
ប្រឡាក់ដោយកាមិសៈ មិនសមរម្យនឹងទទួលបាត់ភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់
ដូចជាពួកគ្រិហស្តវិសេសបរិភោគតាមគុណៈសោះ ។ ពួកកំក្កបាទឮមទុស្ស
ទាំងនោះកោលចោស តិរវៀល បន្ទុះបង្ហាបំប៉ាយ ។ កំក្កទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កំក្កទាំងនោះកំពោលចោស
តិរវៀល បន្ទុះបង្ហាបំប៉ា កំក្កទាំងឡាយមានដៃប្រឡាក់ដោយកាមិសៈ
មិនសមរម្យនឹងទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់សោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំក្កទាំងឡាយ បាទពួកកំក្កទាំងឡាយ
មានដៃប្រឡាក់ដោយកាមិសៈទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់ ពិតមែនឬ ។

សង្ខារកតិ ។ វិភាសនា ពុទ្ធា កតក កតិ ឃា ធាម
 តេ កិច្ចាវ មោឃសុភា សាមីសេន មាត្រេន ចាតិយ-
 ចាលតំ បដិគ្គហេស្សន្តំ នេតំ កិច្ចាវ អប្បសន្នាធំ វា
 បសាធាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 ឯវត្ថុ បទ កិច្ចាវ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តសេយ្យនំ ន
 សាមីសេន មាត្រេន ចាតិយចាលតំ បដិគ្គហេស្សន្តំ
 សិក្ខា តតណិយា ។

ន សាមីសេន មាត្រេន ចាតិយចាលតោ បដិគ្គហេ-
 តត្វា ។ យោ អនាធិវយំ បដិច្ច សាមីសេន មាត្រេន
 ចាតិយចាលតំ បដិគ្គណ្ហាតំ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញត្តិ អសតិយា អនាធិវយំ កិលា-
 នស្ស ចោវិស្សន្តិកំ វា ចោវិចេស្សន្តិកំ វា បដិគ្គណ្ហាតំ
 អាបតាសុ ឧត្តត្តសស្ស អាតិកម្មត្តសស្សាតិ ។

[៤៧២] តេន សមយេន ពុទ្ធា កតក កត្តេសុ
 វិហារតិ សុសុមាតិវ ពេសកន្តវនេ មិកតាយេ ។

កិច្ចាវនិទានកិច្ចាវទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស កតមេន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់កិច្ចាវនិទាយ មោឃសុភាវនា
 មាតិវច្ឆិកា ដោយកាមិសៈ មិនសមាចរនឹងទទួលភាវនាចិត្តសម្រាប់
 តាន់សោះ ម្ចាស់កិច្ចាវនិទាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកដទៃដែលមិន
 ចាន់ជ្រៅច្បងជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រៅ
 ឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវនិទាយ អ្នកនាំនិទាយត្រូវសំដែងឡើង
 ខ្លាចសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចាវប្បវត្តិសេចក្តីសិក្សាថា អញមានវេ
 ច្ឆិកាដោយកាមិសៈ មិនមែនទទួលភាវនាចិត្តសម្រាប់តាន់ ។

កិច្ចាវនិវេទនាដោយកាមិសៈ មិនត្រូវទទួលភាវនាចិត្តសម្រាប់
 តាន់ទេ ។ កិច្ចាវនាព្រឹត្តិយសេចក្តីមិនអំពើ មានវេច្ឆិកាដោយ
 កាមិសៈទទួលភាវនាចិត្តសម្រាប់តាន់ ត្រូវតាមកិច្ចាវនា ។

ក្នុងវេលាមិនត្រូវតាមកិច្ចាវ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិច្ចាវ
 ក្រែងទ កិច្ចាវនិទានស្មារតីទ កិច្ចាវនិទានដ៏ទូល កិច្ចាវនិទានដ៏ទូល កិច្ចាវទទួល
 ភាវនាចិត្តសម្រាប់តាន់ដោយចំណី អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើភេទ
 លាងទ កិច្ចាវនិទានសេចក្តីអន្តរាយទ កិច្ចាវទទួល កិច្ចាវដ៏បញ្ញត្តិទ ។

[៤៧២] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹង
 ទៅក្នុងភេសកទ្បាវន (វិចិត្រសម័យ) ជាទីឲ្យអភិយដល់សត្វមិត្ត ទៀប

តេជ វេទ ធម៌ សមយោជ ភិក្ខុ តោកតោជ ចាសារិទ្ធ
 ក វិទូតំ បត្តិដាវំ អន្តរយេ ធម្មេន្ទ្រំ ។ អនុស្សា
 ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ ជាម សមណា
 ក ត្យបុត្តិយោ សសំត្ថតំ បត្តិដាវំ អន្តរយេ ធម្មេន្ទ្រំ
 សេយ្យោហិ ភិមី កោមភោតិចោតិ ។ អស្សាសុំ តោ
 ភិក្ខុ តេសំ អនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចា-
 រេន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈា-
 យន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ ជាម ភិក្ខុ សសំត្ថតំ
 បត្តិដាវំ អន្តរយេ ធម្មេន្ទ្រំ ។ យេ ។ សច្ចំ តិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សសំត្ថតំ បត្តិដាវំ អន្តរយេ ធម្មេន្ទ្រំ ។
 សច្ចំ កកកតិ ។ វិចារិ តុវុត្តា កកក កថំ ហិ ជាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា សសំត្ថតំ បត្តិដាវំ អន្តរយេ
 ធម្មេន្ទ្រំ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្តាតំ វិ មហាគាយ

ត្រង់សុសុភារតៈ ក្នុងផ្នែកក្តី ។ សម័យនោះឯង ក្នុងភិក្ខុភាវី
 កោកន្ត្រីប្រាសាទ (ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) បានទឹកដែល
 លាងបាត្រចំនីត្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ចោល
 ទោស ភិក្ខុវិល បន្តបង្ហាត់ថា ក្នុងសមណៈជាសក្យបុគ្គ មិនសមបើទីនិ
 ហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រចំនីត្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដូចជាក្នុង
 ត្រហស្តវេលបរិភោគភាមគុណសោរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំង
 នោះភាសាទោស ភិក្ខុវិល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសច្ច្រឹក្សាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចោលទោស ភិក្ខុវិល បន្ត
 បង្ហាត់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើទីនិហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រចំនី
 ត្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ ។ យេ ។ ព្រះធម៌មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយចាក់ទឹក
 លាងបាត្រចំនីត្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក្រាបទូលថា សូមព្រះធម៌ព្រះមគ្គាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចម្លែងថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំង
 នោះ មិនសមបើទីនិហ៊ានចាក់ទឹកលាងបាត្រចំនីត្រាប់បាយនៅក្នុង
 ចន្លោះផ្ទះសោះ អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនទាន់ដឹកតាមគុណដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬក្នុងន័យដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យកាន់តែ

បសន្នាធំ ឯ កិយ្យកាណ័យ ។ បេ ។ ឃ័ញ្ច បទ កិក្ខុវេ
សម័ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសយ្យាថ ឯ សស័ត្តកំ បត្តដោវធំ
អន្តរាយេ ឧទ្ទេស្សមីតិ សិក្ខា កាណ័យា ។

ឯ សស័ត្តកំ បត្តដោវធំ អន្តរាយេ ឧទ្ទេតត្ថំ ។
យោ អនាធរិយំ បដិច្ច សស័ត្តកំ បត្តដោវធំ អន្តរ-
យេវ ឧទ្ទេតិ អាបត្តិ ឧត្តរាស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញា អសតិយា អជាឧត្តស្ស កិលា-
ឧស្ស ឧទ្ធរិត្វា វា កិច្ចិត្វា វា បដិគ្គហោ វា ធិហរិត្វា
ឧទ្ទេតិ អាបនាស្ស ឧត្តត្តកាស្ស អាធិតម្ភិតាស្សាតិ ។

សោឡុស ធម្មទេសនាបដិស័យុត្តា

[២៧៥] សាវត្ថិធិនាធំ ។ តេ ។ ចេ បទ សមយេន
ឧទ្ធរិត្តិយា កិក្ខុ ឧត្តនាណ័ស្ស ធម្មំ នេសេន្តិ ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្បថ្វា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ

ជ្រេវាទៀនៈ ។ បេ ។ គ្នាសក្ខុវាទិយ្យាយ អ្នកទាំងឡាយនប្បសំដែន
ទៀនៈនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុប្បវិទូសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន
ចាត់ទុកលាងបាត្រទាំងនៃគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវចាត់ទុកលាងបាត្រទាំងនៃគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។
កិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ ចាត់ទុកលាងបាត្រទាំងនៃគ្រាប់បាយ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៍ ។

ព្រះវេលាមុន(នូវ)កាបត្ត (ក្នុង)សិក្ខាបទនេះទានដយ៉ាងនេះ) កិក្ខុមិនត្រូវទុក
កិក្ខុមិនមានស្មារតីទុក កិក្ខុមិនដឹងទុក កិក្ខុមានដឹងទុក កិក្ខុប្រមូលគ្រាប់បាយ
មកក្នុងអាយស្រីតទោលវត្តទុក កិក្ខុប្របាច់គ្រាប់បាយឲ្យរលាយជា
ទឹកហើយចាក់ចោលទៅនឹងសេក្តី កិក្ខុចាត់ទុកលាងបាត្រទាំងនៃគ្រាប់បាយទៅ
ក្នុងកាដង (សន្លា) ក្តី កិក្ខុនាំយកទឹកលាងបាត្រទាំងនៃគ្រាប់បាយទៅចាក់
ចោលទៅក្នុង កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ កិក្ខុធូត កិក្ខុដើមបញ្ញក្តី ។

ធម្មទេសនាបដិស័យុត្ត មាត ៤៦ សិក្ខាបទ

[២៧៥] សាវត្ថិធិនាធំ ។ សម័យនោះឯង ពួកឧទ្ធរិត្តិយកិក្ខុ
សំដែនធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងក្នុងខ្លួន ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាទាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ចោលចោល កិរវៀស

នេះ កិច្ច កតកំតា ឯតមត្តំ អាចារេស្មំ ។ អថាចា
 កតកំ ឯតស្មំ ចំនាទេ ឯតស្មំ បក្សេវលោ ធម្មំ តាច់
 កត្វា កិច្ច អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ កិច្ចវេ ធម្ម-
 ចាណិស្ស កិលាទស្ស ធម្មំ នេសេត្តំ ឯតេ ចន កិច្ចវេ
 ឥមំ សំគ្គាបនំ ឧត្តិសេយ្យេន ន ចត្តពាណិស្ស
 អតិលាទស្ស ធម្មំ នេសេស្សមិទិ សំគ្គា កាលភិយា ។

ធម្មំ ចាម តិណិ ធម្មានិ សេតិច្ឆន្តំ កិលាច្ឆន្តំ
 ចល្លាច្ឆន្តំ មល្លាលតន្តំ សលាតាតន្តំ ។ ធម្មោ ចាម
 ពុទ្ធកាសិកោ សាវត្ថកាសិកោ ឥសិវាសិកោ នេវតា-
 កាសិកោ អត្ថបសញ្ញិកោ ធម្មបសញ្ញិកោ ។ នេសេយ្យ-
 តិ^(១) បនេន ។ នេសេតិ បនេ បនេ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។
 អត្ថកាយ នេសេតិ អត្ថកាយ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។

១ គយ បាវា វិបាកតោ មាគិកយំ ឆន្ទិមាធា ។

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីថ្កុំថ្កាចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនឹងមាន
 នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ
 រួចទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ
 គឺជាគម្ពីរក្នុង ដើម្បីឲ្យកិច្ចសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានគ្រ
 នោកនិវេទនា (ឥតមានទោស) ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ឆ្លៀតសំដែងឲ្យដល់ក្នុងចន្លោះយ៉ាងនេះថា កិច្ចធម្មវិទ្យាសេចក្តីសំគ្គាថា
 អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានឥទ្ធិមានគ្រនៅក្នុងវេ ។

ដែលហៅថា គ្រ បានដល់គ្រឿយនិងគិ គ្រដែលគេកាល
 ដោយសំនាមមានពាណិស្ថ គ្រដែលគេធ្វើដោយវេនិទ គ្រដែលគេធ្វើ
 ដោយស្វិកាលី ១ (គ្រទាំងឡាយនេះ) ដែលគេចង់ឲ្យមានកងមូល^(១) បង
 ឲ្យដាច់មាំដោយផ្ទុំនៃគ្រ^(២) ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់សំដែង ភាវិតសំដែង ឥសិវាសំដែង ទេវតាសំដែង ប្រកបដោយអដ្ឋក-
 ថា ប្រកបដោយទាម្បី ។ គ្រឿងកាត្វាថា សំដែង គឺកិច្ចសំដែងដោយចង
 ត្រីកាបក្ខិក្ខុផ្ក គ្រឿង ១ ២ ។ កិច្ចសំដែងដោយគុរៈ ត្រីកាបក្ខិក្ខុផ្ក
 គ្រឿង ១ អក្ខរៈ ។

១ ឱកាសិយ ធម្មនេះធ្វើឡើងទាំងមានដំបូលដូចជាកង ហើយយកមកភ្ជាប់នឹងផ្ចិត
 ចល្លាកាយនៃនិងធាតុ ។ ២ ធម្មនេះធ្វើឡើងចល្លាកាយនិងផ្ចិតទាំងឡាយគ្រង់ចង់ឲ្យមាន
 គងឯង (ផ្ចិតល្អ) ធម្មវិបាកបិដក ។

ន ឧត្តបាលីស្ស អតិលាទស្ស ធម្មោ ទេសេតថោ ។
យោ អបាទវ័យំ បដិច្ច ឧត្តបាលីស្ស អតិលាទស្ស
ធម្មំ ទេសេតំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អបាទត្ថំ អសញ្ញាទុក្ខំ អសតិយា អជាទុក្ខស្ស
តិលាទស្ស អាបទាស្ស ឧបសគ្គកាស្ស អាទិកាម្មិតាស្សាតិ ។

[២៧៧] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ ឧត្តបាលីស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។
ន ឧត្តបាលីស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមិទិ
សិក្ខា គាណិយា ។

ឧល្លោ ចាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស ចតុតោត្ថោ
ឧល្លោ ។ តតោ ទុក្ខោន្តោ អឧល្លោ ឧបសគ្គ
អឧល្លោ ។ ន ឧត្តបាលីស្ស អតិលាទស្ស ធម្មោ
ទេសេតថោ ។ យោ អបាទវ័យំ បដិច្ច ឧត្តបាលីស្ស
អតិលាទស្ស ធម្មំ ទេសេតំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អបាទត្ថំ អសញ្ញាទុក្ខំ អសតិយា អជាទុក្ខស្ស តិលា-
ទស្ស អាបទាស្ស ឧបសគ្គកាស្ស អាទិកាម្មិតាស្សាតិ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានធម៌នៅក្នុងវិវាទ ។
ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មាន
ធម៌នៅក្នុងវិវាទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

ព៌វេសិយមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៧៨] សាវត្ថិទិដានំ ។ សម័យោនាមិកំ ភូតធម្មត្ថយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្ស មានជំពង់នៅក្នុងវិវាទ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិតាសំថា ភិក្ខុតប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានជំពង់
នៅក្នុងវិវាទ ។

វេសិយោថា ជំពង់ បានដល់ដំបងប្រវែង ២ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។
វេសិយា ២ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាជំពង់ រឺថា ២ ហត្ថនោះក៏មិនហៅថា
ជំពង់ដែរ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានជំពង់នៅក្នុង
វិវាទ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺ មានជំពង់នៅក្នុងវិវាទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

ព៌វេសិយមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
 ទព្វក្កិយា ភិក្ខុ សត្វចាណិស្ស ធម្មំ ធនេសន្តំ ។ បេ ។
 ទ សត្វចាណិស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ ធនេសស្សម័តិ
 សំត្វា កាណិយា ។

សត្វំ ឆាថ ឯកកោណាវ ទុកកោណាវ បចារណិ^(១) ។
 ទ សត្វចាណិស្ស អតិលាទស្ស ឆន្ទោ ធនេសកថោ ។
 យោ អនាធរិយំ បដិច្ច សត្វចាណិស្ស អតិលាទស្ស
 ធម្មំ ធនេសតិ អាចត្ថំ ទុក្ខជស្ស ។

អធាចត្ថំ អសត្វច្ច អសតិយា អជាទទ្គស្ស តិលា-
 ទស្ស អាចធាសុ ទុក្ខត្ថកស្ស អាទិកក្ខិត្តកស្សាតិ ។

[៤៨៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
 ទព្វក្កិយា ភិក្ខុ អាវុទ្ធចាណិស្ស ធម្មំ ធនេសន្តំ ។ បេ ។
 ទ អាវុទ្ធចាណិស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ ធនេសស្សម័តិ
 សំត្វា កាណិយា ។

១ បចារណន្តំ កន្លង ឆោត្តក វិស្សាតិ ។

[៤៨៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ សមយោទោវេន ពួកទព្វក្កិយភិក្ខុសំដែន
 ផលមនុស្សមានត្រៀងស្រ្តាទៅក្នុងដែន ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុ
 ប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែនផលមនុស្សគ្មានផង មាន
 ត្រៀងស្រ្តាទៅក្នុងដែន ។

ត្រៀងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតវិគ្គាត ឬមានមុខមុតទាំង
 ពីរទាំង ហៅថា ត្រៀងស្រ្តា ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែនផលមនុស្ស
 គ្មានផង មានត្រៀងស្រ្តាទៅក្នុងដែន ។ កិច្ចការពាស្រ័យសេចក្តី
 មិនអើពើ សំដែនផលមនុស្សគ្មានផង មានត្រៀងស្រ្តាទៅក្នុងដែន
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

ក្នុងដែនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានដំណើរ) គឺភិក្ខុមិន
 ត្រូវទទួល ភិក្ខុមិនមានស្មារតីទទួល ភិក្ខុមិនជិនខ្លួនទទួល ភិក្ខុមានផងទទួល ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអនុលោមទទួល ភិក្ខុទទួល ភិក្ខុជើងបញ្ចក្ខន្ធទទួល ។

[៤៩០] សាវត្ថីនិទានំ ។ សមយោទោវេន ពួកទព្វក្កិយភិក្ខុសំដែនផល
 មនុស្សមានត្រៀងតាវុកទៅក្នុងដែន ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្ប
 វេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែនផល មនុស្សគ្មានផង មាន
 ត្រៀងតាវុកទៅក្នុងដែន ។

សេចក្តីយកល្បោ បាទុកវិញ្ញាណ លោក្ខណ៍ ឧបទេសតាមដំណើរ

អាវុធ ជាម ជាតោ កោនិស្សោ ។ ១ អាវុធតា-
ណិស្ស អភិណិស្ស ធម្មោ ធម្មេសតោ ។ យោ
អចារិយំ ធម្មិច្ច អាវុធតាណិស្ស អភិណិស្ស ធម្មំ
ធម្មេសតិ អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អធិបត្តិ អសត្វិច្ច អសតិយា អជាទទ្គស្ស កិណ-
ទស្ស អាមធាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្ស ។

ស្មារតី ធម្មោ ។

សេចក្តីយកល្បោ ស្មារតី ឧបទេសតាមដំណើរ ១២

ធម្មានដង្កង់ត្រា (ដូចដង្កែប) ធម្មានដង្កង់មូល ហៅថា គ្រឿង
កាវុធ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងកាវុធ
នៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងកាវុធនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។

កវ. ដែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ភិក្ខុសិក្ខាបទខេមោន វេ យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបារាំង ១ ។

ស្មារតីទី ២ ចប់ ។

បាទុការវិគ្គ

[២៨០] សាវត្ថុនិទានំ ។ កេន ។ ចា បទ សមយេន
ចក្ខុភិយា ភិក្ខុ បាទុការុជ្ឈស្ស ធម្មំ នេសេន្តិ ។ ឬ ។
ន បាទុការុជ្ឈស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ
សិក្ខា ការណីយា ។

ន បាទុការុជ្ឈស្ស អតិលាទស្ស ធម្មា
នេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាធរិយំ បទីច្ច អក្កន្តស្ស វ
បទីឧក្កស្ស វ ឱមុក្កស្ស វ អតិលាទស្ស ធម្មំ
នេសេតិ អារម្ភំ ឧក្កន្តស្ស ។

អនាមត្ថំ អសក្ខំច្ច អសនិយា អនាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ព័ត្តកស្សាភិ ។

[២៨១] សាវត្ថុនិទានំ ។ កេន ។ ចា បទ
សមយេន ចក្ខុភិយា ភិក្ខុ ឧបាហោនារុជ្ឈស្ស ធម្មំ
នេសេន្តិ ។ ឬ ។ ន ឧបាហោនារុជ្ឈស្ស អតិលាទស្ស
ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ សិក្ខា ការណីយា ។

បាទុការវិគ្គ

[២៨០] សាវត្ថុនិទាន ។ សមីយោនារធន ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុ
សំវេនិចមិជលំអនុស្សាពាក់ទ្រនាប់ជើង ។ ឬ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
ភក្ខិរក្ខិសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំវេនិចមិជលំអនុស្សនានជម្ងឺពាក់
ទ្រនាប់ជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំវេនិចមិជលំអនុស្សនានជម្ងឺពាក់ទ្រនាប់ជើងទេ ។ ភិក្ខុ
ណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត សំវេនិចមិជលំអនុស្សនានជម្ងឺពាក់ទ្រនាប់
ជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោយបង្កើនក្នុងបន្តិចក្តី (ត្រូវអាចក្តីទុក្ខជ ។

ព្រះវេលមិទ្ធិត្រូវអាចក្តី (ក្នុងសិទ្ធិបទនោះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៨១] សាវត្ថុនិទាន ។ សមីយោនារធន ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុសំវេនិចមិ
ជលំអនុស្សពាក់ស្បែកជើង ។ ឬ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុភក្ខិរក្ខិសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសំវេនិចមិជលំអនុស្សនានជម្ងឺពាក់ស្បែកជើង ។

၈ ဒုတိယသက္ကရာဇ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်
 ၁၈၈၁ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊ ဝမ်းမောင်
 ၁၈၈၁ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊ ဝမ်းမောင်
 ၁၈၈၁ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊ ဝမ်းမောင်
 ၁၈၈၁ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊ ဝမ်းမောင်

អនាមិក្ខំ អសត្យុច្ច អសត្ថយោ អនាណ្តស្ស កំលា-
នស្ស រាមនស្ស ឧដ្ឋត្ថកស្ស អាធិកម្ម្ហកស្សតំ ។

(៤៨២) សាវត្ថីន័យ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ យានតតស្ស ធម្ម
នេសន្តំ ។ បេ ។ ច យានតតស្ស អភិលានស្ស
ធម្ម នេសេស្សមីតិ សំគ្គា តារាណីយា ។

យោង បាវ វង្ស រោ សកដ សន្តមាជិតា
សិវិតា បាវង្គី ។ ឧ យោឧតតស្ស អតិលាឧស្ស ឧម្មោ
ឧសេតត្វា ។ យោ អបាឧវយំ បដិទ្ធ យោឧតតស្ស
អតិលាឧស្ស ឧម្មំ ឧសេតិ កាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ភ័ក្ត្រមុខត្រូវសំដែងដល់អនុស្សាវរីយ៍ជាតិស្បែកជើងទេ ។ ភ័ក្ត្រ
ណាតាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងដល់អនុស្សាវរីយ៍ជាតិស្បែកជើង
ស្បែកជើងភ័ក្ត្រ ពាក្យ ដោះបង្កើនបរិយោជន៍ (ត្រូវតាមភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ ។

ព្រះវិស្ណុមិន(ត្រីភាគតិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រិន ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមិនជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមិន
សេចក្តីអនុញ្ញាត ១ ភិក្ខុមិន ១ ភិក្ខុមិនបញ្ចក្ខិ ១ ។

(២៨២) អាវុធិបាទ ។ សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធិយកក្នុងដៃ
 ដង្ហែមនុស្សទៅលើយាន ។ ល ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កុំអប្បបរិច្ឆេទសេចក្តី
 សិក្សាថា អញខឹងមិនសំដែងដល់មនុស្សនោះឡើយទេ ។

ដែលហៅថា យោង គឺសំដៅយក(១) រង ១:១៖ ២៤ និង
 ២៤:២៤ ត្រូវបាន បំភ្លឺ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ត្រូវសំដែងឱ្យបានស្របគ្នា
 ដើម្បីទៅលើយោង ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការសំដៅសេចក្តីនេះគឺ ត្រូវសំដែងឱ្យ
 ដល់មុខស្រឡាត់ដើម្បីទៅលើយោងត្រូវការបង្កើត ។

* អង្គការ យានដ៏ចម្រើនពេញលេញប្រកាន់ចូលរួមការងារសម្រាប់សង្គមស្ថាប័នដ៏ធំជាងគេ ។ ៥ គាត់
គឺជាអ្នកដឹកនាំ គេបានបង្កើនស្ថានភាពនៃការងាររបស់ខ្លួន ៥ មាននាមប្រាក់ជាដើម មានទ្រង់
ត្រាយផ្លូវដល់ស្ថាប័ន ៥ ។

អបាបត្ថិ អសញ្ញត្ថ អសតិយា អជាទទ្គស្ស កំលា-
ទស្ស អាបធាសុ ទុម្ពត្ថកស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨៣] សាវត្ថិទិដាន ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ទទ្ធក្ខិយា កិក្ខុ សយនគតស្ស ទម្ព
នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ សយនគតស្ស អកំលាទស្ស ទម្ព
នេសេស្សាមិទំ សិក្ខា កាវណីយា ។

ទ សយនគតស្ស អកំលាទស្ស ទេវា នេសេ-
តត្វា ។ យោ អបាទវិយំ បដិច្ច អន្តរសោ ទមាយំចិ^(១)
និវទ្គស្ស^(២) អកំលាទស្ស ទម្ព នេសេតិ អាមត្ថិ
ទុក្ខជស្ស ។

អបាបត្ថិ អសញ្ញត្ថ អសតិយា អជាទទ្គស្ស កំលា-
ទស្ស អាបធាសុ ទុម្ពត្ថកស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨៤] សាវត្ថិទិដានិ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ទទ្ធក្ខិយា កិក្ខុ បល្លត្ថិកាយ និសិទ្ធស្ស
ទម្ព នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ បល្លត្ថិកាយ និសិទ្ធស្ស
អកំលាទស្ស ទម្ព នេសេស្សាមិទំ សិក្ខា កាវណីយា ។

១ ទ. ឧបាសិ ។ ២ ទ. វ. និវទ្គស្ស ឈយនគតស្ស ។

វារៈវេលមិនត្រូវតាបត្ថ (គ្រឿងស៊ីកាបទខេរមាន៧យ៉ាង) ធីកុម្មិន
ត្រង់ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៥] សាវត្ថិទិទាន ។ សម័យោនាវេន ពួកទទ្ធក្ខិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សនៅលើដីណាគ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុបញ្ញត្តិសេចក្តី
សិក្សាថា អញទីដឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដីណាគ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដីណាគទេ ។ ភិក្ខុ
ណាគាស្រីយោសេចក្តីមិនគោរព សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ ដោយ
ហោចៅសូម្បីជេតនៅលើដីនី ក៏ត្រូវតាបត្ថិក្តី ។

វារៈវេលមិនត្រូវតាបត្ថ (គ្រឿងស៊ីកាបទខេរមាន៧យ៉ាង) ធីកុម្មិន
ត្រង់ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៦] សាវត្ថិទិទាន ។ សម័យោនាវេន ពួកទទ្ធក្ខិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្ស អត្ថិយត្រិបាមក្សាលជន្តង់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុបញ្ញត្តិសេចក្តីសិក្សាថា អញទីដឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ
អត្ថិយត្រិបាមក្សាលជន្តង់ ។

ន បណ្ឌិតិកាយ ជិតិស្ថស្ស អតិលាទស្ស ធម្មោ
ទេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច ហត្ថបណ្ឌិតិ-
កាយ ក ទុស្សបណ្ឌិតិកាយ ក ជិតិស្ថស្ស អតិ-
លាទស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបន្តំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសក្ខិច្ច អសតិយា អនាទិស្ថស្ស កិលា-
ទស្ស អាមទាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកក្ខិតស្សានំ ។

[៤៥៥] សាវត្ថិទិទានំ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ធម្មតិយា កំក្ខ វេរិតសីសស្ស ធម្មំ
ទេសេតិ ។ បេ ។ ន វេរិតសីសស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា កាលិយា ។

វេរិតសីសោ បាម តេសន្តំ ន ទស្សបេត្វា
វេរិតោ ហេតិ ។ ន វេរិតសីសស្ស អតិលាទស្ស ធម្មោ
ទេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច វេរិតសីសស្ស
អតិលាទស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបន្តំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសក្ខិច្ច អសតិយា អនាទិស្ថស្ស
កិលាទស្ស កេសន្តំ វិរាបេត្វា ទេសេតិ អាមទាស្ស
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកក្ខិតស្សានំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺគ្រុន្តិយ ត្រូវបាមក្បាលដង្កូវ
១ ។ ភិក្ខុណាកាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ
គ្រុន្តិយត្រូវបាមក្បាលដង្កូវដង្កូវ ដោយចក្ខុ អង្គុយត្រូវបាមក្បាលដង្កូវដោយ
សំពត់ក្តី ត្រូវបាមក្តីក្នុង ។

ស្រ្តីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កាត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៥] សាវត្ថិទិទានំ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកគ្នាភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សជួរក្បាល ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ភិក្ខុបច្ចុប្បន្នសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើញមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺគ្រុន្តិយ ។

ដែលហៅថា មនុស្សជួរក្បាល គឺសំដែងយកមនុស្សដែលជួរក្បាល
មិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺគ្រុន្តិយ
ក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណាកាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺគ្រុន្តិយ ត្រូវបាមក្តីក្នុង ។

ស្រ្តីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់
មនុស្សនានាឲ្យចិត្តឈរឲ្យរលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសំដែង ១
ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កាត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោន
 ទទុក្ខំយា ភិក្ខុ ឧត្តស្វាគសីសស្ស ធម្មំ នេសេន្តំ
 ។ បេ ។ ទ ឧត្តស្វាគសីសស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ
 នេសេស្សម័តិ សិក្ខា កាណ័យា ។

ឧត្តស្វាគសីសោ បាម សសីសំ ចារុតោ វុត្ថតិ ។
 ទ ឧត្តស្វាគសីសស្ស អភិលាទស្ស ធម្មោ នេសេ-
 តត្វោ ។ យោ អនាធរិយំ បដិច្ច ឧត្តស្វាគសីសស្ស
 អភិលាទស្ស ធម្មំ នេសេតិ អាបន្តំ ឧត្តសស្ស ។

អនាទត្ថិ អសញ្ញត្ថ អសមិយា អនាទទុស្ស កិលា-
 ទស្ស សីសំ ភិកេចេត្វា នេសេតិ អាបនាស្ស ឧត្តត្ថកាស្ស
 អាទិកម្មកាស្សាតិ ។

[៤៨៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោន
 ទទុក្ខំយា ភិក្ខុ ធម្មាយំ^(១) ចិសិទិក្ខា អាសនេ ចិសិទ្ធស្ស
 ធម្មំ នេសេន្តំ ។ បេ ។ ទ ធម្មាយំ^(២) ចិសិទិក្ខា អាសនេ
 ចិសិទ្ធស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ នេសេស្សម័តិ សិក្ខា
 កាណ័យា ។

[៤៨៦] សាវត្ថុនិទាន ។ សម័យោនាវេន ពួកទុក្ខិយភិក្ខុ
 សំដែនធម៌ផល់មនុស្សទទួរក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុឧប្បិក្ខេ
 សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញមិនមិនសំដែនធម៌ផល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទួរក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទទួរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សផ្សេងៗសំពត់
 គ្រឿងនិក្ខាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែនធម៌ផល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទួរក្បាល
 ទេ ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយាយចក្ខុមិនអើច សំដែនធម៌ផល់មនុស្សគ្មាន
 ជម្ងឺទទួរក្បាល ត្រូវអាបន្តិក្ខុផ ។

ការដែលមិនត្រូវអាបន្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនបានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់
 អន្លូបិកាយភក្ត្រក្បាលហើយរទ្ធិបសំដែន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
 ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុចម្លងបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៧] សាវត្ថុនិទាន ។ សម័យោនាវេន ពួកទុក្ខិយភិក្ខុ
 អន្តិយថ្កាសំនិទិដិ ហើយសំដែនធម៌ផល់មនុស្សអន្តិយទៅលើអាសនៈ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុឧប្បិក្ខេសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញមិនមិនអន្តិយ
 ថ្កាសំនិទិដិ ហើយសំដែនធម៌ផល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអន្តិយទៅលើ
 អាសនៈ ។

សេចក្តីបកស្រាយ បទដ្ឋកថា ធម្មសោតនិស្សយន្ត ១២

ន ឆាយំ វិសិដ្ឋំ ភាសនេ វិសិដ្ឋស្ស អតិ-
លាទស្ស ធម្មោ នេសេតញ្ចោ ។ យោ អធានិយំ បដិច្ច
ឆាយំ វិសិដ្ឋំ ភាសនេ វិសិដ្ឋស្ស អតិលាទស្ស
ធម្មំ នេសេតិ អាយត្តិ ឧត្តរស្ស ។

អធានត្ថំ អសត្ថំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អបនាសុ ឧត្តរកាស្ស អនិកម្មកាស្សាតិ ។

[៤៨៨] សាវ្រ្តិច្ឆានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ វិទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋំ ឧទេ ភាសនេ
វិសិដ្ឋស្ស ធម្មំ នេសេត្ថំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧត្តរយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កាតំ
ហិ ឆាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ វិទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋំ
ឧទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋស្ស ធម្មំ នេសេស្សន្តិកំ ។ បេ ។
សន្ធិ កាវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋំ
ឧទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋស្ស ធម្មំ នេសេតាតិ ។
សន្ធិ កកាតិ ។ វិកាហិ តុម្ពោ កកា កាតំ
ហិ ឆាម តុម្ពេ មោយបុរិសា វិទេ ភាសនេ វិសិដ្ឋំ

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយជាប់នឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺអង្គុយនៅលើភាសនៈទេ ។ ភិក្ខុណា គាស្រ័យសេចក្តីមិនអាច អង្គុយ
នៅលើផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើភាសនៈ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វាវេសមិនត្រូវអាបត្តិ (គតិសុភាចនាទានោ វេយាភិ) ភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៨] សាវ្រ្តិច្ឆានំ ។ សម្លេងនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុអង្គុយ
លើភាសនៈចាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើភាសនៈខ្ពស់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដូច្នេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះភាស
នោស គំរាវៀល បន្ទុះចម្លាប់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុមិនសម្រេចនឹងអង្គុយលើ
ភាសនៈចាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើភាសនៈខ្ពស់សោះ
។ បេ ។ ព្រមែនព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ បាទ
ក្នុងអ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើភាសនៈចាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
អង្គុយលើភាសនៈខ្ពស់ ពិតមែន ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបចូលថា សូម
ទ្រង់ព្រះមហាវិទ្យាស ភិក្ខុមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បន្ទោសថា ឆ្ងល់ដោយបុរសវិនិច្ឆ័យ អ្នកទាំងឡាយមិនច្នៃនឹងអង្គុយ

ឡើយ អាសនេ ជំនុំស្រុក ធម្ម ធម្មស្រុក ធម្ម
 មោឃៈបុរិស អប្បសង្កាត ក មហាធាយ មហាធាយ
 ក កិរិយាភាគយ ។ មេ ។ វិចារិកា ធម្ម ក
 កក្ក កក្ក អាមន្តសិ ។

(២៨៨) ក្នុងបុគ្គ កិក្កាវ កាកណសិយ អញ្ញាស្ស
 ធរកស្ស(១) មហាបតិ កត្តិម អប្បសិ ។ អដោ
 កិក្កាវ សា ធរក(២) កំ ធរក ឯតទិក កត្តិម
 អប្បបុត្ត កត្តិម អម្ព ទានិកត្តិ ។ ធម្ម អម្ព
 អត្តាលោ អម្ពស្សាតិ ។ ស(៣) ធម្ម លក្ខស្សាតិ
 មិស្សាតិ ។ កេ ។ មេ បទ សមយេន អញ្ញា
 អម្ព ធុរេលោ យោតិ ។ អដោ កិក្កាវ សោ ធរកា
 យេន សោ អម្ព កេតុបស្កតិ ធម្មស្កតិ កំ អម្ព
 អក្ករិយា ធម្មសោ អម្ព ។ អដោ កិក្កាវ កកា
 បុរេហេតេន ក្រាហ្មណេន សន្តិ យេន សោ អម្ព
 កេតុបស្កតិ ធម្មស្កតិ ឡើយ អាសនេ ជំនុំស្រុក

លើកសនៈខាង ហើយសំដែងធម៌ដល់អនុស្សន្តិយាលីកាសនៈខ្ពស់ទេ
 មោឃៈមោឃៈបុរិសតំនុក្កយ កំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹងតំនុក្កន
 ដែលមិនទាន់ជ្រើសរើសឡើយ ឬត្រូវបានដែលជ្រើសរើស ឡើយ
 តែជ្រើសរើស ។ មេ ។ ជ្រើសរើសត្រូវបានត្រឹមត្រូវហើយ
 ត្រូវបានត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវ ។

(២៨៨) ឆ្លាតវៃតំនុក្កយ កាលពីដើមក្នុងក្រុងកាកណសិយមានស្រី
 ជាប្រពន្ធរបស់បុរសចក្ខុវិស័យម្នាក់ជាស្រីមានកំរិត ។ ឆ្លាតវៃតំនុក្កយ
 វេលានោះ ស្រីចក្ខុវិស័យនោះបាននាំគ្នាទៅទិញបុរសចក្ខុវិស័យ
 នោះថា បតីនៃអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវខ្លួនខ្ញុំមានកំរិតហើយ ខ្ញុំចង់ទទួល
 បានផ្ទៃស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះឆ្លើយថា ផ្ទៃស្វាយនោះទេ (ត្រាស់)
 កាលនេះមិនមែនជាកាលនោះផ្ទៃស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា ដើម្បីមិន
 បានផ្ទៃស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជាទិញស្លាប់ (កុំខានឡើយ) ។ (ត្រាស់) ឯង មាន
 ដើមស្វាយរបស់ស្តេច (ទាតិ) តែងមានផ្លែជាប់ជាងគេ ។ ឆ្លាតវៃ
 តំនុក្កយ សម័យនោះ បុរសចក្ខុវិស័យនោះក៏ចូលទៅកេងស្វាយនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ឡើងទៅក្នុងលើដើមស្វាយនោះ ។ ឆ្លាតវៃ
 តំនុក្កយ វេលានោះឯង ស្តេចបានជ្រើសរើសលើកកាន់ដើមស្វាយ
 នោះជាមួយនឹងក្រាហ្មណបុរេហេតិ ស្តេចដល់ហើយក៏នាំលើកសនៈខ្ពស់

១ ឧ. ឧ. ធរកស្ស ។ ២ ឧ. ឧ. ធរក ។ ៣ សព្វាត្រ័ កត្តិ យោគី វិស្វាត ។

လေ့ထုံးကျင့်၊ တရုတ်နိဗ္ဗာန်၊ နှစ်လေးစားစိတ်ယူမှု

មន្ត្រី បរិយាប្បណតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ តស្ស ចរិតតស្ស
 ឯតទយោសិ យាវ អនម្ពិកោ អយំ ភជា យត្រិ ហិ
 បាម ឧទេ អាសនេ ចិសិទ្ធិត្វា មន្ត្រី បរិយាប្បណិស្សតិ
 អយត្វា ព្រាហ្មណោ អនម្ពិកោ យត្រិ ហិ បាម ធិចេ
 អាសនេ ចិសិទ្ធិត្វា ឧទេ អាសនេ ចិសិទ្ធិស្ស មន្ត្រី
 វាចស្សតិ អបត្តម្ពិ អនម្ពិកោ យោហំ ភត្តិយា
 ការណា ភត្តា អម្ពិ អវហភមិ សត្វមិទំ ច ចរិតតន្ត្រី ។
 កត្តា បរិយតំ ។

ဒါက နဂါး နှင့် နတ်တို့ ဒါက နဂါး နှင့် ဗုဒ္ဓတို့

យោងតាម វគ្គ ១៤ទី យោងតាមឆ្នេរ ជ័យភី ។

හාලිං දිනෙක කුණා හුඹිඳු හුඹෙහෙ(4)

តាម ឧទ្ទេ ៥ ក្នុង ឧទ្ទេ អំបៀក រូបីតោ

ပေဉ်းယကလူ၊ ဟေဉ်းယကလူ၊ စတုရေယကလူ၊ စတုရေယကလူ

ហើយក៏រៀនទូរមន្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ត្រាវនា បុរសចណ្ឌាស
នោះមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចណា គង់លើកាសនៈខ្ពស់ហើយ
រៀនទូរមន្ត ស្តេចនេះឯងហៅថាម៉ែប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ឆ្លៀត
ខ្សែត្រាញឃ្លាំងណា អត្ថិយៈលីកាសនៈទាប ហើយចង្ហាញមន្តផលមនុស្ស
ដែលអត្ថិយៈលីកាសនៈខ្ពស់ ត្រាញឃ្លាំងនេះឯងហៅថាម៉ែប្រកបដោយ
ធម៌ដែរ ចំណែកខ្លះអញដែលមកលួចផ្លូវស្វាយចស់ស្តេច ព្រោះហេតុគំនិត
ប្រៃ អញនេះឯងហៅថាម៉ែប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯច្បាប់ចាំបំនែក
ច្រឡកច្រឡាអស់ហើយ ។ បុរសនោះនឹកឮខ្លះហើយក៏លា អត្ត
ភិក្ខុម្នាលយមកឆ្លងទីនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា

(ព្រាហ្មណ៍ ណាមក្សត្រិយមន្ត្រី (ដល់ស្តេច) ភ្នំ
ស្តេចអង្គរ រៀនមន្ត្រីមុន (ច្រកចេញយាមមន្ត្រី
ដល់ទាំងពីរ ព្រះបាទ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ
ដល់ទាំងពីរ ព្រះបាទ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ រាជ្យោទ័យ

செய்யுள் கீழ்க்கண்டவற்றுள்

(ខេត្តកណ្តាល) ខ្ញុំបាទទទួលបានព័ត៌មានពី
ស្រីសាលីដែលលាយដោយសារចម្លែកក្នុងស្ថានភាព
(ជាការបំផ្លាញ) ព្រោះវាគួរតែ ខ្ញុំនឹងប្រកាស

ចិត្តំ តំ ធនលាភំ យសលាភញ្ច ព្រាហ្មណ

យា វុត្តំ វិនិច្ឆេតេ អនុទ្ធិចរណេ វា ។

បរិពុដ មហាវិគ្គេយ្យ បចន្តញ្ញេមំ ចាលាចោ

មា តំ អនម្មោ អាចរិតោ អស្មា កុម្មមិកំភិណាតំ ។

[២៨០] តតាបិ មេ ភិក្ខុវេ អមតាចា ធិនេ

កាសនេ ធិសីទិក្ខា ឧទ្ធ កាសនេ ធិសីទិក្ខស្ស មន្តំ

វិនេតុំ តមន្តំ បទ ឯកាហំ ធន អមតាចា កវិស្សតិ

ធិនេ កាសនេ ធិសីទិក្ខា ឧទ្ធ កាសនេ ធិសីទិក្ខស្ស

មន្តំ នេសេតុំ នេតំ ភិក្ខុវេ អច្យសន្នាមំ វា បសាធាយ

បសន្នាមំ វា កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ

ទៅក្នុងមន្តនោះមិនបានទេ (វែងដឹងថា)

ធម៌នោះពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។

ឯមុនសព្វហោយក៏នោះសព្វជាឯវិញ្ញាណ

បតិព្រាហ្មណំ ការដែលបានទ្រព្យ

ខ្លីបានយសបែបនោះ ពាក្យនិព្វានតែងមាន

(ជាធម្មតា) មន្តិវិទ្យា ការចម្លើយពីគ

ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឱ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុង

អបាយ បតិព្រមហាវិគ្គេយ្យ អនុវិចារ្យោចញ្ញ

សូម្បីពួកសត្វផងក៏តែងតែចំណាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ)

អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឱ្យស្រឡាត់នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តនុស្សមិ

ហើយ មុនជាតិក៏បែកបាយដូចជាអ្នកមិនមែនខ្លះៗ ។

[២៨១] ខ្លាញ់ក្នុងចំណីហ្នឹង សូម្បីតែក្នុងគ្រោះនោះបុគ្គលអង្គុយលើ

កាសនៈភាចហើយបង្ហាញមន្តដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើកាសនៈខ្ពស់នោះ

ក្នុងក្នុងនោះមិនគាប់ចិត្តដល់គេជាគត ខ្លីនិយាយទៅប្តីដល់បុគ្គលដែល

អង្គុយលើកាសនៈភាច ហើយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើ

កាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលអច្យវិនិច្ឆ័យ ក៏រឹងតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តគេជាគត

ព្រៃពេក ខ្លាញ់ក្នុងចំណីហ្នឹង អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល

កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដិ ទុដ្ឋិសយ្យាថ ន ធិរេ អាសាន
និសំនិក្ខា ទុច្ច អាសាន និសំនិក្ខា អតិលានស្ស
ធម្មំ ធម្មសោតបដិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន ធិរេ អាសាន និសំនិក្ខា ទុច្ច អាសាន
និសំនិក្ខា អតិលានស្ស ធម្មា ធម្មសោតបដិ ។ យោ
អនាទិយំ បដិច្ច ធិរេ អាសាន និសំនិក្ខា ទុច្ច
អាសាន និសំនិក្ខា អតិលានស្ស ធម្មំ ធម្មសោត
អាបត្តិ ធម្មសោត ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អនិច្ចស្ស
តិលានស្ស អាបត្តិ ធម្មសោត ធម្មសោត ធម្មសោត ។

[២៨១] សាវត្ថិធិនាទំ ។ គេន ចោ ធម្ម សមយេន
ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ បិកា និសំនិក្ខា ធម្មំ ធម្មសោត
។ បេ ។ ន បិកា និសំនិក្ខា អតិលានស្ស ធម្មំ
ធម្មសោតបដិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន បិកា និសំនិក្ខា អតិលានស្ស ធម្មា ធម្មសោត
បដិច្ច បិកា និសំនិក្ខា អតិលានស្ស ធម្មំ ធម្មសោត
អាបត្តិ ធម្មសោត ។

មិនបានប្រែប្រួល បុគ្គលនៃក្រុមនេះ ឲ្យបានប្រែប្រួល
។ បេ ។ ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា
បេនេយ្យាននេន កិក្ខុប្បិច្ឆេសចក្ខុសិក្ខា អញ្ជើញមិនអង្គុយ
កាសនៈ បេ ហើយសំដែងនិមិត្តសមុប្បត្តិធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា
កាសនៈ ។

កិក្ខុមិនប្បិច្ឆេសចក្ខុសិក្ខា ហើយសំដែងនិមិត្តសមុប្បត្តិ
ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ។ កិក្ខុធម្មត្ថិយា
ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ។ កិក្ខុធម្មត្ថិយា
ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ។

កិក្ខុមិនប្បិច្ឆេសចក្ខុសិក្ខា (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) កិក្ខុមិន
ក្រុង ១ កិក្ខុមិនមានស្នាម ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុបានដឹង ១ កិក្ខុបាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុធម្មត្ថិយា ១ កិក្ខុធម្មត្ថិយា ១ ។

[២៨១] សាវត្ថិធិនាទំ ។ សមីយាននេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុធម្មត្ថិយា
សំដែងនិមិត្តសមុប្បត្តិធម្មត្ថិយា ។ បេ ។ ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា
សិក្ខា អញ្ជើញមិនអង្គុយសំដែងនិមិត្តសមុប្បត្តិធម្មត្ថិយា ។

កិក្ខុមិនប្បិច្ឆេសចក្ខុសិក្ខា ហើយសំដែងនិមិត្តសមុប្បត្តិ
ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ។ កិក្ខុធម្មត្ថិយា
ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា ។

អនាមិក្ខំ អសញ្ញំ អសត្ថយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស អាបជានុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មកាស្សាតិ ។

[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរោ កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ
នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរោ កច្ឆន្តស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ សំគ្គា កាលីយា ។

ទ បច្ឆតោ កច្ឆន្តទ បុរោ កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស
នម្មោ នេសេតោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ
កច្ឆន្តោ បុរោ កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ នេសេតិ
អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស ។

អនាមិក្ខំ អសញ្ញំ អសត្ថយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបជានុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មកាស្សាតិ ។

[២៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន កច្ឆន្តស្ស
ធម្មំ នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន
កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ សំគ្គា
កាលីយា ។

អនាមិក្ខំ អសញ្ញំ អសត្ថយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបជានុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មកាស្សាតិ ។
[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរោ កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ
នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរោ កច្ឆន្តស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ សំគ្គា កាលីយា ។

[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ
[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ
[២៨២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ

ភិក្ខុនិទ្រូបដើរភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរ
ភាវិមុខ ។ ភិក្ខុណាភាសិយាសេចក្តីមិនដើរ ដើរភាវិតោយ
ហើយសំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ (ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
និទ្រូបដើរភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ

អនាមិក្ខំ អសញ្ញំ អសត្ថយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបជានុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មកាស្សាតិ ។
[២៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន កច្ឆន្តស្ស
ធម្មំ នេសេន្តិ ។ បេ ។ ទ ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន
កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិទិ សំគ្គា
កាលីយា ។

[២៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ដើរភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ
[២៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ដើរភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ
[២៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមីយោនោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
ដើរភាវិតោយ សំវេនិទមិផលំមនុស្សដើរភាវិមុខ ។ បេ ។ ទ

[៤៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេជ ចោ បទ សមយេន
 នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ហរិតេ ឧប្បាទ្យំ បស្សន្តម្យំ ទេឡ្យម្យំ
 កកេដ្ឋំ ។ បេ ។ ន ហរិតេ អតីលាទោ ឧប្បាទំ វា បស្សន្តំ
 វា ទេឡ្យំ វា កកេស្សមីតំ សិក្ខា កកេសិយា ។

ន ហរិតេ អតីលាទោ ឧប្បាទំ វា បស្សន្តំ វា វា
 ទេឡ្យំ វា កកេស្ស ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច ហរិតេ
 អតីលាទោ ឧប្បាទំ វា បស្សន្តំ វា ទេឡ្យំ វា កកេស្ស
 អាមត្តំ ឧក្កេស្ស ។

អនាមត្តំ អសទ្គំ អសតិយា អនាមត្តស្ស តីលា-
 នស្ស អបមរិតេ កកេសោ ហរិតំ ឧប្បាទិ អាមតាស្ស
 ឧប្បត្តកស្ស អាមតកម្មកស្សតិ ។

[៤៨៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកេសា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ វេតនេន អនាមមិណ្ឌុកស្ស អារាមេ ។ តេជ

[៤៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធក្នុងភិក្ខុ
 បន្ទាបន្ថែមច្បាប់ច្បាប់ បស្សន្តច្បាប់ ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 ស្រស់ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញ
 គ្មានដំបូន្មន់មិនបន្ទាបន្ថែមច្បាប់ ឬបស្សន្ត ឬច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ ។

ភិក្ខុគ្មានដំបូន្មន់ត្រូវបន្ទាបន្ថែមច្បាប់ ឬបស្សន្ត ឬច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 ស្រស់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ ។ ភិក្ខុណាគ្មានដំបូន្មន់សេចក្តីមិន
 អើច្នៃ ហើយបន្ទាបន្ថែមច្បាប់ ឬបស្សន្ត ឬច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ ត្រូវតាមត្រូវត្រូវ ។

ពរវេសលមិនត្រូវតាមត្រូវ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
 ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុគ្មានដំបូន្មន់ ១ ច្បាប់ ឬ
 បស្សន្ត ឬច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 ហើយពួកពុទ្ធត្រូវតែវេសលមានស្មារតី ឬច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់
 សេចក្តីអនុញ្ញាត ១ ភិក្ខុមិន ១ ភិក្ខុមិនបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានថោគ កាលច្រើននឹងនៅ
 វត្តរេតននរបស់អនាមមិណ្ឌុកសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថិ ។ វេលានោះឯង

ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧទ្ធារម្យ
 បស្សវម្យ ទេធម្មម្យ កកោន្ត ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
 យន្ត ទិយន្ត វិចារេន្ត កង់ ហំ ធាម សមណា
 សក្យបុត្តិយា ឧទកេ ឧទ្ធារម្យ បស្សវម្យ ទេធម្មម្យ
 កវិស្សន្តិ ។ សេយ្យចាបិ គំហំ កាមកោតិយានិ ។
 អស្សាសុ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ
 ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា
 ។ បេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កង់ ហំ
 ធាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧទ្ធារម្យ បស្សវម្យ
 ទេធម្មម្យ កវិស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 ឧទកេ ឧទ្ធារម្យ បស្សវម្យ ទេធម្មម្យ កកោតាតិ ។
 សច្ចំ ភគវតិ ។ វិគរហំ តុម្ហោ ភគវា កង់ ហំ
 ធាម តុម្ហេ មោយបុរិសា ឧទកេ ឧទ្ធារម្យ បស្សវម្យ
 ទេធម្មម្យ កវិស្សន្តិ ទេតិ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វា
 បសាទាយ មសន្តានំ វា កិយ្យោភាវយ ។ បេ ។

ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុបន្ទាប់នឹងពួកនេះ បស្សវនេះ ស្តោះទឹកមាត់នេះ ដាក់លើ
 ទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយគំពោលទោស និងប្រិល បន្តបង្កប់ថា
 ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើទីនិហានបន្ទាប់នឹងពួកនេះ បស្សវនេះ
 ស្តោះទឹកមាត់នេះ ដាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រិហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណ
 ហោរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស និងប្រិល
 បន្តបង្កប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះគំពោលទោស និងប្រិល បន្តបង្កប់ថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
 មិនសមបើទីនិហានបន្ទាប់នឹងពួកនេះ បស្សវនេះ ស្តោះទឹកមាត់នេះ ដាក់លើ
 ទឹកសោះ ។ បេ ។ ព្រះវិហារព្រះគោន្ត្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយបន្ទាប់នឹងពួកនេះ បស្សវនេះ ស្តោះទឹកមាត់នេះ
 ដាក់លើទឹក ពិតឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច្បូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រោស ពិតឬទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់វិហារព្រះគោន្ត្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទីនិហានបន្ទាប់នឹងពួកនេះ
 បស្សវនេះ ស្តោះទឹកមាត់នេះ ដាក់លើទឹកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនជាវិជ្រាបដល់ពួកដទៃដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកដទៃដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឲ្យកាន់កែជ្រះថ្លាឡើយ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង

ឯវត្ត បទ កំពូល សំ សំស្តាយធំ ទី១២៤ យ្យប
 ឧ ឧបតេ ឧប្បា ក បស្សី ក ទេវ្យ ក កកិប្បមីត
 សំស្តាយ កកណ៍យា ។ ឯវត្តធំ កកកក កំពូល
 សំស្តាយធំ បញ្ចត្ត ហោត ។

[illegible]

១ ព្រះនាយក ពលរដ្ឋាភិ ក្នុង ឆ្នាំ ១៩៧៥ ២

ឡាយត្រូវសំដែងឡើងទូរស័ក្តិចរនេះ យ៉ាងនេះថា ភ័ក្ត្រឃ្លីថ្មីសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនបានយាងបង់ច្រានបុប្ផស្រាវប្រុសស្លាប់វិញទេ ពាក់
សេចក្តី ។ សិក្សាខ្លះនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តិចំពោះពួក
ភ័ក្ត្រយ៉ាងនេះ ។

[២៩៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺនឹកស្មើស្មើ
ការបោះបង់ទុព្វារៈខ្លះ បស្សៈខ្លះ ស្ដោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បោះបង់ទុព្វារៈខ្លះ បស្សៈខ្លះ បោះបង់ទុព្វារៈខ្លះ ដាក់លើទឹក ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យម្នាក់ម្នាក់
នោះរួចទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធពីភាគ ម្នាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតសុញ្ញាគន្ធិភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ បោះបង់ទុព្វារៈខ្លះ
បស្សៈខ្លះ ស្ដោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកបោះ ម្នាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រែងឲ្យនិទានស្តាប់ភាគនេះយោងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្ដីសម្រេចថា អញមានជម្ងឺនឹងមិនបោះបង់ទុព្វារៈ ឬបស្សៈ ឬស្ដោះ
ទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

ន ឧទកេ អភិលាទេន^(៦) ឧទ្ធារោ វា បស្សាវោ
 វា ទេន្យោ វា កាតត្ថោ ។ យោ អបាធិវយំ បដិច្ច
 ឧទកេ អភិលាទោ ឧទ្ធារំ វា បស្សាវំ វា ទេន្យំ
 វា កាតតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អបាបត្តិ អសភ័ព្វ អសតិយា អជាទទ្គស្ស
 តំលាទស្ស ឋលេ កតោ ឧទកំ ឧទ្ធារតិ អាបតាស
 ឧប្បត្តកស្ស អាធិកម្មិតស្សតិ ។

បាទុក្ខស្នា លទ្ធាមា ។

៦ វិកុតតិ ធុត្តជ ទេន្យោ បស្សតិ ។

ភិក្ខុគ្នានជម្ងឺមិនត្រូវបោះបង់ឧទ្ធារ ឬបស្សាវៈឬស្តោទឹកមាត់ ដាក់
 លើវិករទេ ។ ភិក្ខុណាគ្នានជម្ងឺតាមសេចក្តីមិនគិត ហើយបោះបង់
 ឧទ្ធារៈឬបស្សាវៈឬស្តោទឹកមាត់ ដាក់លើទឹក ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

កាលដែលមិនត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិទ្ធិតាមទានមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្នុង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជីវិត ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ឧទ្ធារៈ
 ឬបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបោះបង់ដាក់លើទឹក ហើយហូរទៅក្នុង
 ទឹក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ខិ ១ ។

បាទុក្ខស្នា ជី បតិ ។

សេចក្តីយកសេចក្តី ឧបាសមាគម

ကံစား ချော့လေ့ရှိတယ် ၊

បាទ អរគុណ ប្រសិនបើ

အရှင် ယောနိ ၁ ဂျ. ၁၀၈

စာအုပ်အမျိုးအမည် (၈) အမျိုးအမည်

၁၂၆ နိဗ္ဗာန်သုတ် ၁

Lycopodium obscurum L.

6 25 0 25 45 45 1

2000 2000 2000

சுதந்திர சிந்தனை 7

$$2.5 \times 10^{-4} \text{ mol/l} \quad 2.5 \times 10^{-4} \text{ mol/l}$$

2 1342 8000

အ(က) ဝ ဒဏ္ဍဇာလိယျ

ឧបត្ថម្ភការណ៍ ១

ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව

ਅਨੁਸ਼ਾਸਤਰ ੮

បុណ្យភ័ក្ត្រ ឯសំណួរ

អង្គការ គណៈកម្មាធិការ ២ ។

५. ब्रह्मसूत्रसंज्ञा

សម្បត្តិស្ថាប័ន ១ បច្ចេកទេស ១

សូមព្យាយាមដឹងពីការងារនេះ ។ សូមទទួលបានព័ត៌មាន

ឧបករណ៍បោះពុម្ព ១ ដាន់ម៉ាស៊ីនព្យាបាល ១

បរិមណ្ឌលការងារបរិសេស ១ អនាម័យភូមិភាព ១

ឧបត្ថម្ភបង្កើន ១ ឧបត្ថម្ភព្យាបាល ១

ឧបករណ៍បកប្រែ ១ ឧបករណ៍បកប្រែ ១

ឧបករណ៍ ការពារ ព្រំដែន	១	ឧបករណ៍ ការពារ ព្រំដែន	២
ឧបករណ៍ ការពារ ព្រំដែន	១	ឧបករណ៍ ការពារ ព្រំដែន	២

စာအုပ်အမျိုးအစား ၁ စာအုပ်အမျိုးအစား ၁

စတုတ္ထအကျဉ်းချုပ်	၁	အကျဉ်းချုပ်	၁
-------------------	---	-------------	---

ឧបត្ថម្ភវិស្វកម្មកម្ពុជា ១ ឧបត្ថម្ភវិស្វកម្មកម្ពុជា ១

အနုပညာလောက	၁	အနုပညာလောက	၁
အနုပညာလောက	၁	အနုပညာလောက	၁

မြတ်ဗုဒ္ဓကဏ္ဍ	၇	စန္ဒရီလကလေး	၇
မြတ်ဗုဒ္ဓကဏ္ဍ	၈	စန္ဒရီလကလေး	၈

[illegible]

မကုသရာ သိမ်းပေး	မကုသရာ သိမ်းပေး	မကုသရာ သိမ်းပေး
မကုသရာ သိမ်းပေး	မကုသရာ သိမ်းပေး	မကုသရာ သိမ်းပေး

အမှတ်(၁)ရပ်ကွက်	၁	အမှတ်(၂)ရပ်ကွက်	၁
အမှတ်(၃)ရပ်ကွက်	၁	အမှတ်(၄)ရပ်ကွက်	၁

உய்யுதகரி	௭	உய்யுதகரி	௭
உய்யுதகரி	௭	உய்யுதகரி	௭

ឧបត្ថម្ភសហគមន៍ ១ ឧបត្ថម្ភសហគមន៍ ១

វិធីបំបាត់ ឧបាសាវៈ

ធម៌ វិចារសេ ហ្វាង
 បច្ចុតោ ឧប្បុរេច ច
 បិគោត ធន កាតត្យ
 ហវេត ឧបកត្តិ បាតិ ។
 បរិមណ្ឌលុដ្ឋត្យកា
 ទត្តិ សត្តិច្ច បាហជា
 ឧ ស្កុស្កុ បាទុកា
 តេត្យេត សត្តត្ថិយា ។
 ចត្វាត្តា អតិលោក
 តោតមេ យសស្សិយា
 សាវេត សិក្ខុនត្ថាយ
 បញ្ចសត្តតិសេត្តិយាតិ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ទោ អាយស្មាត្ថា សេត្តិយា ធម្មា ។ តត្ថា-
 យស្មាត្ថោ បុត្តាមិ កត្តិក្ខ បរិសុត្ថា ធុតិយម្យ ធុត្តាមិ
 កត្តិក្ខ បរិសុត្ថា តតិយម្យ បុត្តាមិ កត្តិក្ខ បរិសុត្ថា
 បរិសុត្ថោត្ថាយស្មាត្ថោ តស្មា តុល្លា ។ បរិមតំ បាហយាមិតំ ។

សេត្តិយាត្ថា វិចិត្រំ ។

វិធីបំបាត់ ឧបាសាវៈ

ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១
ឧបាសាវៈ ១	ឧបាសាវៈ ១

កថ សិក្ខាបទ(នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានអាយុសង្ខារត្រឡប់
 ជាសង្ខារ បានបញ្ញត្តិហើយ ដើម្បីឱ្យពួកសាវៈសិក្សាតាម ។
 បតិក្រណេតដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ត្រូវដែលគប្បីសិក្សាទាំងឡាយ
 ខ្ញុំបានសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេត្តិ-
 យត្ថាតាំងនោះ លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរដាក់បើតិវេនីផង
 លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរដាក់បើតិវេនីផង លោក
 ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុង
 សេត្តិយត្ថាតាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ស៊ីមាទៅ ។
 ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយអាការៈស្ស៊ីមាទៅយ៉ាងនេះ ។

សេត្តិយាត្ថា ចប់ ។

ទុក្ខដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ សត្ត អនិករណសមជា
 ធម្មា ។ ភក្ខាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា
 ធុតិយម្យំ បុច្ឆាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្យំ បុច្ឆាមិ
 កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធាយស្មន្តោ តស្មា តុល្លំ ។
 ឯកមេតំ ធារយាមីតំ ។

អនិករណសមជា ធម្មា ធីដ្ឋិកា ។

(២៧៧) ទុក្ខដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ ចិដានំ ទុក្ខដ្ឋា
 ចត្តារោ ខារាជិកា ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា តោស សង្ខារិបេសា
 ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា ទេ អនិយតា ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា តំស
 ជិស្សត្តិយា ចាជិត្តិយា ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា ទេ ទុក្ខំ ខាជិត្តិ-
 យា ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា ចត្តារោ ចាជិទេសជិយា ធម្មា ទុក្ខដ្ឋា

បតិគ្រលោកដ៏មានកាយុទ្ធានិទ្ទាយ ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់អនិករណៈ
 ខាងក្រោមនេះ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានកាយុក្កន៍
 ចម្រើនយ៉ាងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរដាក់ចំពោះជនផង
 អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរដាក់ចំពោះជនផង អស់លោកជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានកាយុទ្ធានិទ្ទាយ ចម្រើនយ៉ាងនោះ ហើយ
 ហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមទៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទូរឿងនេះដោយ
 អាការស្ងៀមទៅយ៉ាងនេះ ។

ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់អនិករណៈ ចប់ ។

(២៧៨) បតិគ្រលោកដ៏មានកាយុទ្ធានិទ្ទាយ ខិតខំស្វែងរកផ្លូវច្រើន
 ហើយ អាបត្តិបាតដ៏ក្រីក្រស្រីផងឡើងហើយ អាបត្តិសន្ធឹកទិសសទព្វ
 ខ្ញុំស្វែងរកផ្លូវច្រើនហើយ អនិយតស្ថិតិបាតខ្ញុំស្វែងរកផ្លូវច្រើនហើយ អាបត្តិ
 ទិស្សត្តិយបាតចិត្តិយ ៣០ ខ្ញុំស្វែងរកផ្លូវច្រើនហើយ អាបត្តិបាតចិត្តិយ ៧២
 ខ្ញុំស្វែងរកផ្លូវច្រើនហើយ អាបត្តិបាតទិសនិយៈ ២ ខ្ញុំស្វែងរកផ្លូវច្រើនហើយ

សេតុំយា នន្តា ឧទ្ទិដ្ឋា សត្ត អនិក្ករណសមដា ធម្មា ។
 ឯត្ថកំ តស្ស គុណតោ សុត្តានតំ សុត្តបរិយាយន្តំ
 អនុន្តរាសំ ឧទ្ទេសំ អាទិដ្ឋតំ ។ តត្ថ សម្មោហោ សម-
 ត្តេហំ សម្មោទមាទេហំ អរិយមាទេហំ សិក្ខិតត្ថន្តី ។

មហានិរោធៈ និដ្ឋិតោ ។

សេតុយត្ថង្គំសំដែនឡើងហើយ ធម៌សម្រាប់ច្បាប់អតិករណៈមាន ៧
 យ៉ាងខ្ញុំក៏សំដែនឡើងហើយ ។ សំគាល់មានប្រមាណចំណេះ របស់ព្រះ
 អ្វីមានព្រះភាគនោះ អសាមញ្ញក្នុងសុត្ថៈ (ហតិកា) កប់ត្រូវហើយក្នុង
 សុត្ថៈ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសំដែនដូចនិមិត្ត) រាប់ ។ កន្លះខែ ។
 អសាមញ្ញកាលអង្គធម្មត្រឡប់ត្រង់តា ធម្មត្រឡប់យកតា កុំរំលោភ
 ធម្មត្រឡប់ ក្នុងសំគាល់និងនោះទៅហោតិ ។

មហានិរោធៈ ចរិ ។

សន្និសីទបង្កើនស្រីប្រាសាទអាកា

៥០៥
លេខរៀង

សំណួរទី ៦

និទានធម្មត្ថយកំណត់	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទរំលឹក	២
បទពាក្យនិយម	៣
ការដែលនិយមន័យអាចប្តូរ	៤

សំណួរទី ៧

និទានសន្តិកថាស្តីពីកំណត់	១
សេចក្តីបញ្ជាក់	២
សិក្ខាបទរំលឹក	៣
បទពាក្យនិយម	៤
ការដែលនិយមន័យអាចប្តូរ	៥

សំណួរទី ៨

និទានកំណត់ ២ ២០	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ សិក្ខាបទរំលឹក	២
បទពាក្យនិយម	៣
ការដែលនិយមន័យអាចប្តូរ	៤

សំណួរទី ៩

និទានធម្មត្ថយកំណត់	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទរំលឹក	២

៥០៦ សន្និកម្មបង្កលម្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
ចក្ខុភាពនិយម	១៥
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩
សិក្ខាបទទី ១០	២០
និទានភិក្ខុស្រុកអាហារវិកាលក្សយ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិក័ត្ត នឹងបទភាពនិយម	២១
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២២
ទទួលនៃស្វាសនាមវិក័ត្ត	២៣
ទទួលនៃ សិក្ខាបទទី ១	២២
និទានភិក្ខុឈរកិក្ខុ	"
ការសន្មតភិក្ខុឈរកិក្ខុជាអ្នកត្រូវការកិក្ខុនិ	២៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧
ការសន្មតភិក្ខុដែលប្រគល់ដោយគង្គ ២ ប្រការឱ្យជាអ្នកត្រូវដាក់កិក្ខុនិ	៣០
សិក្ខាបទវិក័ត្ត	៣១
គម្រោង ២ ប្រការ	៣៣
ចក្ខុភាពនិយម	៣៤
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៨
សិក្ខាបទទី ២	៣៨
និទានព្រះបុព្វបុត្តក	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិក័ត្ត នឹងបទភាពនិយម	៤២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤៣

សន្និកម្មបង្កលម្រាប់មាតិកា ៥០៧
លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣	៤៤
និទានព្រះបុព្វបុត្តក	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤៥
និទានព្រះបុព្វបុត្តកជាដំបូង	៤៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងសិក្ខាបទវិក័ត្ត	៤៧
ចក្ខុភាពនិយម	៤៨
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤៩
សិក្ខាបទទី ៤	៥០
និទានព្រះបុព្វបុត្តក	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិក័ត្ត នឹងបទភាពនិយម	៥១
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៥៣
សិក្ខាបទទី ៥	៥៤
និទានភិក្ខុ ទទួលប្រាប់ទៅដំណាងគាត	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៥៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៥៦
សិក្ខាបទវិក័ត្ត នឹងបទភាពនិយម	៥៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៥៨
សិក្ខាបទទី ៦	៥៨
និទានមាឈរកិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិក័ត្ត	៦១
ចក្ខុភាពនិយម នឹងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៦២

សិក្ខាបទទី ៧

៦៣

និទានចង្អុលយកក្នុង	៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ប្លង់	៦៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទរំកង	៦៥
បទភាគនិយម	៦៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៦៨

សិក្ខាបទទី ៨

៦៤

និទានចង្អុលយកក្នុង	៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ប្លង់	៧០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទរំកង	៧១
បទភាគនិយម	៧២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៧៣

សិក្ខាបទទី ៩

៧៤

និទានដំបូងនូវកិច្ច	០
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ប្លង់	៧៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទរំកង	៧៧
បទភាគនិយម	៧៨
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៧៩

សិក្ខាបទទី ១០

៨០

និទានទាយកិច្ច	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំកង	៨១

បទភាគនិយម និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៨២
បទភាគនិយម	៨៣

កោដកវត្ថុ បដិមសិក្ខាបទ

៨៤

និទានចង្អុលយកក្នុង	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ប្លង់ និងនិទានព្រះសាវ័ចន្តត្ថេរ	៨៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងបទភាគនិយម	៨៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៨៨

សិក្ខាបទទី ៦

៨៨

និទានចង្អុលយកក្នុង	៣
បដិមសិក្ខាបទ និងបដិមាបញ្ញត្តិ	៩០
និទានចង្អុលយកក្នុង	៩១
និទានចង្អុលយកក្នុង	៩២
និទានចង្អុលយកក្នុង	៩៣
បញ្ញត្តិបញ្ញត្តិ	៩៤
បញ្ញត្តិបញ្ញត្តិ	៩៥
សន្តមាបញ្ញត្តិ	៩៧
បទភាគនិយម និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៩៩

សិក្ខាបទទី ៣

១០០

និទានចង្អុលយកក្នុងនូវកិច្ចស្បៀង	៣
បដិមសិក្ខាបទ	១០៣
និទានចង្អុលយកក្នុងនូវកិច្ចស្បៀង និងបដិមាបញ្ញត្តិ	១០៤

៥១០ សង្ខេបចង្អុលប្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
ទុតិយាប្បដ្ឋាន្តិ...	១០៥
តតិយាប្បដ្ឋាន្តិ...	១១៦
និយាយពីឧទ្ធចក្ខុភាពនៃពុទ្ធិសាសនាដែលគេប្រើប្រាស់ក្នុងសិក្សាសាសនា និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១១៧
បទភាគនិយាយ...	១១៨
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១១៩

សិក្សាបទទី ៤

១១០

និទាននៃសិក្សាសាសនាបទសំខាន់ៗ...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១១៤
បទភាគនិយាយ...	១១៦
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១១៧

សិក្សាបទទី ៥

១១៨

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួល...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់និងសិក្សា...	១១៩
សេចក្តីបញ្ជាក់និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១២០
បទភាគនិយាយ...	១២៣
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១២៤

សិក្សាបទទី ៦

១២៥

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួលនិងសិក្សា...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១២៨

សង្ខេបចង្អុលប្រាប់មាតិកា

៥១១

លេខទំព័រ

បទភាគនិយាយ...	១២៩
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១៣០

សិក្សាបទទី ៧

១៣១

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួលនិងសិក្សា...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១៣២
បទភាគនិយាយ...	១៣៣
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១៣៤

សិក្សាបទទី ៨

១៣៥

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួលនិងសិក្សា...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់...	១៣៦
សិក្សាបទវិក័ត្ត និងបទភាគនិយាយ...	១៣៧
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១៣៨

សិក្សាបទទី ៩

១៣៩

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួលនិងសិក្សា...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់និងសិក្សា...	១៤០
សេចក្តីបញ្ជាក់និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១៤១
បទភាគនិយាយ...	១៤២
ការដែលមិនត្រូវអានច្បាប់...	១៤៣

សិក្សាបទទី ១០

១៤៥

និទាននៃច្បាប់ប្រែប្រួលនិងសិក្សា...	"
សេចក្តីបញ្ជាក់និងសិក្សាបទវិក័ត្ត...	១៤៦

សង្ខេបកថាសង្គ្រាមមាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី១	១៤៧
បទភាគទី២៖ វិនិច្ឆ័យនិងមិត្តភាព	១៤៨
ទាននៃគោតមភូមិ	១៤៩

អបេសកក្ក សិក្ខាបទទី ១

១៥០

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១	១៥៣
បទភាគទី២	១៥៤
ការដែលមិត្តភាព	១៥៥

សិក្ខាបទទី ២

១៥៦

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទទី១	១៥៨
បទភាគទី២	១៥៩
ការដែលមិត្តភាព	១៦០

សិក្ខាបទទី ៣

១៦១

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១	១៦៣
បទភាគទី២ វិនិច្ឆ័យនិងមិត្តភាព	១៦៤

សិក្ខាបទទី ៤

១៦៥

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១	១៦៦

សង្ខេបកថាសង្គ្រាមមាតិកា

៥០៦

លេខទំព័រ

បទភាគទី២	១៦៧
ការដែលមិត្តភាព	១៦៨

សិក្ខាបទទី ៥

១៦៩

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១	១៧១
បទភាគទី២	១៧២
ការដែលមិត្តភាព	១៧៣

សិក្ខាបទទី ៦

១៧៤

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៧៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ១-២-៣	១៧៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ១-៣	១៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ១-២ នឹងសិក្ខាបទទី១	១៧៨
បទភាគទី២	១៧៩
ការដែលមិត្តភាព	១៨០

សិក្ខាបទទី ៧

១៨១

និទានព្រះអាឡេក្សាន់ដ្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី១ និងបទភាគទី២	១៨២
បទភាគទី២	១៨៣
ការដែលមិត្តភាព	១៨៤

សិក្ខាបទទី ៨

១៩៥

និទានធម្មនិយកិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទរវាង	១៩៤
បទភាគនិយ	១៩៥
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩៦

សិក្ខាបទទី ៩

១៩៧

និទានធម្មនិយកិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង សិក្ខាបទរវាង និងបទភាគនិយ	១៩៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩៨

សិក្ខាបទទី ១០

២០០

និទានធម្មនិយកិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរវាង	២០១
បទភាគនិយ	២០២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ និងការដែលត្រូវអនុវត្ត	២០៣

សូត្របាធិស្ឋ សិក្ខាបទទី ១

២០៤

និទានព្រឹក្សាឃ្លាសភោ នឹងឃ្លាសពលៃ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទរវាង និងបទភាគនិយ	២០៥
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០៦

សិក្ខាបទទី ២

២០៦

និទានធម្មនិយកិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣
សិក្ខាបទរវាង និងបទភាគនិយ	២០៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០៧

សិក្ខាបទទី ៣

២០៦

និទានសក្ខីសេវនិយកិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរវាង	២០៨
បទភាគនិយ	២០៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០៧

សិក្ខាបទទី ៤

២០៨

និទានធម្មនិយកិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣
សិក្ខាបទរវាង បទភាគនិយ	២០៩
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១០

សិក្ខាបទទី ៥

២១១

និទានធម្មនិយកិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣
សិក្ខាបទរវាង និងបទភាគនិយ	២១២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១៣

សិក្ខាបទទី ៦

២១៤

និទានសិក្ខាប្រិយ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	២១៥

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ និងសិក្ខាបទរំលង	២២៦
ចក្រភាគីនិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២២៧

សិក្ខាបទទី ៧ ២២៨

និទានព្រះចៅក្រមសាលាដំបូង	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	២២៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២	២៣០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៣	២៣១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៤	២៣២
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៥	២៣៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៦	២៣៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៧	២៣៥
សិក្ខាបទរំលង	២៣៦
ចក្រភាគីនិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៣៧

សិក្ខាបទទី ៨ ២៣៨

និទានកំណត់ប្រែប្រួល	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំលង	២៣៩
ចក្រភាគីនិយម	២៤០
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៤១

សិក្ខាបទទី ៩ ២៤២

និទានស្រាវជ្រាវស្វ័យប្រវត្តិ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំលង	២៤៣

ចក្រភាគីនិយម	២៤៣
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៤៤

សិក្ខាបទទី ១០ ២៤៥

និទានសក្ខីសវនីយកម្ម	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំលង	២៤៦
ចក្រភាគីនិយម	២៤៧
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ និងទម្រង់នៃសាក្សីភាព	២៤៨

សច្ចបណ្ណករ/ក្មេង សិក្ខាបទទី ១ ២៤៩

និទានទម្រង់ប្រែប្រួល	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទរំលង និងចក្រភាគីនិយម	២៥០
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៥១

សិក្ខាបទទី ២ ២៥២

និទានទម្រង់ប្រែប្រួល និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សិក្ខាបទរំលង ចក្រភាគីនិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៥៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២៥៤

និទានទម្រង់ប្រែប្រួល	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទរំលង និងចក្រភាគីនិយម	២៥៥
ចក្រភាគីនិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	២៥៦

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ២

២៥៧

ឱកាសក្នុងការសិក្សាប្រាជ្ញាបណ្ឌិត	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី២	២៥៨
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៥៩

សិក្ខាបទទី ៣

២៦០

ឱកាសក្នុងការសិក្សា	"
សេចក្តីបញ្ជាក់	២៦១
សិក្ខាបទទី៣ និងបទដ្ឋាននីតិវិធី	២៦២
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៦៣

សិក្ខាបទទី ៤

២៦៤

ឱកាសក្នុងការសិក្សា	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៤	២៦៥
បទដ្ឋាននីតិវិធី	២៦៦
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៦៧

សិក្ខាបទទី ៥

២៦៨

ឱកាសក្នុងការសិក្សា	"
សេចក្តីបញ្ជាក់	២៦៩
សិក្ខាបទទី៥ និងបទដ្ឋាននីតិវិធី	២៧០
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៧១

សិក្ខាបទទី ៦

២៧២

ឱកាសក្នុងការសិក្សាប្រាជ្ញាបណ្ឌិត	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៦	២៧៣
ការស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ	២៧៤
បទដ្ឋាននីតិវិធី	២៧៥
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៧៦

សិក្ខាបទទី ៧

២៧៧

ឱកាសក្នុងការសិក្សា	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៧	២៧៨
ការសិក្សាប្រាជ្ញាបណ្ឌិត មានពីរយ៉ាង	២៧៩
បទដ្ឋាននីតិវិធី	២៨០
ការដែលមិនត្រូវអោយ	២៨១

សិក្ខាបទទី ៨

២៨២

ឱកាសក្នុងការសិក្សាប្រាជ្ញាបណ្ឌិត មានពីរយ៉ាង	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៨	២៨៣
បទដ្ឋាននីតិវិធី	២៨៤
ការដែលមិនត្រូវអោយ និងឧទាហរណ៍សម្រាប់ការសិក្សា	២៨៥

សមាប្បវត្តិ សិក្ខាបទទី ៩

២៨៦

ឱកាសក្នុងការសិក្សា	"
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៩	២៨៧

៥២១ សន្និកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ចក្ខុវិស័យ	៣១៧
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣១១

សិក្ខាបទទី ២

៣១១

គំនិតព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងអាទិសង្ឃតិយ គឺគំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ គឺសិក្ខាបទទី១	៣១៣
ចក្ខុវិស័យ គឺការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣១៤

សិក្ខាបទទី ៣

៣១៥

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ គឺសិក្ខាបទទី២	៣១៧
មោហាភោជនកម្ម	៣១៨
ចក្ខុវិស័យ	៣១៩
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣២០

សិក្ខាបទទី ៤

៣២១

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី៣ គឺចក្ខុវិស័យ	៣២២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣២៣

សិក្ខាបទទី ៥

៣២៤

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី៤ គឺចក្ខុវិស័យ	៣២៧
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣២៦

សន្និកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

៥២២

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

៣២៧

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី៥ គឺចក្ខុវិស័យ	៣២៨
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣២៩

សិក្ខាបទទី ៧

៣៣០

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ គឺសិក្ខាបទទី៦	៣៣១
ចក្ខុវិស័យ	៣៣២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៣៣

សិក្ខាបទទី ៨

៣៣៤

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ គឺសិក្ខាបទទី៧	៣៣៥
ចក្ខុវិស័យ	៣៣៦
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៣៧

សិក្ខាបទទី ៩

៣៣៨

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ គឺសិក្ខាបទទី៨	៣៣៩
ចក្ខុវិស័យ គឺការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៤០

សិក្ខាបទទី ១០

៣៤១

គំនិតឆន្ទៈយកិក្ខុ	១
-----------------------------	---

៥២៦ សន្ធិកម្មសង្គ្រាមមាតិកា

សេចក្តីចេញផ្សាយ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៤២
បទកោដិសីយ និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៤៣

សិក្ខាបទទី ១១ ៣៤៥

និទានទទួលរដ្ឋប្រឹក្សា	"
សេចក្តីចេញផ្សាយ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៤៦
បទកោដិសីយ	៣៤៧
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៤៨

សិក្ខាបទទី ១២ ៣៤៩

និទានទទួលរដ្ឋប្រឹក្សា	"
សេចក្តីចេញផ្សាយ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៥១
បទកោដិសីយ	៣៥២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៥៣

កងកម្ម សិក្ខាបទទី ១ ៣៥៦

និទានស្តេចត្រូវចាត់បង់សេចក្តីកោសល	"
និយាយពីទោសចូលទៅកាន់ព្រំព្រលហេតុ ១០ ឃើង	៣៥៧
សេចក្តីចេញផ្សាយ	៣៥៨
សិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៥៩
បទកោដិសីយ និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៦០

សិក្ខាបទទី ២ ៣៦៥

និទានកិច្ច ១ រូប	"
សេចក្តីចេញផ្សាយ និងនិទាននាងវិសាលភាពអារាម	៣៦៦

សន្ធិកម្មសង្គ្រាមមាតិកា ៥២៧

សេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ១ និងនិទានទទួលរដ្ឋប្រឹក្សាសេដ្ឋី	៣៦៧
សេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ២ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៦៨
បទកោដិសីយ	៣៦៩
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៧០

សិក្ខាបទទី ៣ ៣៧១

និទានទទួលរដ្ឋប្រឹក្សា និងនិយាយពីប្រភេទពល	"
សេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ១ និងនិទានកិច្ចប្រឹក្សា និងសេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ១	៣៧២
សេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ២	៣៧៣
សេចក្តីចេញផ្សាយជាបន្ទាប់ទី ៣ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៧៤
បទកោដិសីយ	៣៧៥
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៧៦

សិក្ខាបទទី ៤ ៣៧៧

និទានកិច្ចប្រឹក្សា	"
សេចក្តីចេញផ្សាយ	៣៧៨
សិទ្ធិបញ្ញត្តិ និងបទកោដិសីយ	៣៧៩
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៨០

សិក្ខាបទទី ៥ ៣៨៥

និទានប្រែប្រួលទទួលរដ្ឋប្រឹក្សា	"
សេចក្តីចេញផ្សាយ និងសិទ្ធិបញ្ញត្តិ	៣៨៦
បទកោដិសីយ និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្វើ	៣៨៧

លេខទី៣

សិក្ខាបទទី ៦

៣៨៨

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី១...	៣៨៩
បទដ្ឋាននីតិវិធី...	៣៩០
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៣៩១

សិក្ខាបទទី ៧

៣៩២

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងនីតិវិធីបោះឆ្នោត...	៣៩៣
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី២...	៣៩៤
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៣៩៥

សិក្ខាបទទី ៨

៣៩៦

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៣...	៣៩៧
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៣៩៨

សិក្ខាបទទី ៩

៣៩៩

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៤...	៤០០
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៤០១

សិក្ខាបទទី ១០

៤០២

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
---------------------	---

លេខទី៣

សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី១...	៤០៣
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៤០៤
បទដ្ឋាននីតិវិធី...	៤០៥

បទដ្ឋាននីតិវិធី សិក្ខាបទទី ១

៤០៦

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី២...	៤០៧
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៤០៨

សិក្ខាបទទី ២

៤០៩

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៣...	៤១០
បទដ្ឋាននីតិវិធី...	៤១១
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៤១២

សិក្ខាបទទី ៣

៤១៣

នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៤...	៤១៤
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៥...	៤១៥
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៦...	៤១៦
នីតិវិធីបោះឆ្នោត...	៤១៧
សេចក្តីបញ្ជាក់ និងសិក្ខាបទទី៧...	៤១៨
បទដ្ឋាននីតិវិធី...	៤១៩
ការដែលមិនត្រូវអាន...	៤២០

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ២	២២៨
គិតត្រូវតាមសម្លេងសាសនា	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ខាត	២២៩
គិតតាមភិក្ខុ ០ រួច គឺសេចក្តីបញ្ញត្តិឆាប់	២៣០
សិក្ខាបទទី៣	២៣១
ដទៃទៀត	២៣២
ការដែលមិនត្រូវស្រឡាត់	២៣៣

សេចក្តីបញ្ជាក់	សំណួរ
ចំណូលសរុប	៣
សរុប ២០២០	៣
ចំណូលសរុប	២០២
ចំណូលសរុប	២០២

សរុបរួម	៤៥៦
សរុបប្រាក់	៤៥៥
សរុបប្រាក់	៤៥៥
សរុបប្រាក់	៤៥៥

ចម្រុះសមាជិកស្រុកត្បូងឃ្មុំ ១៦ សិក្ខាប័ត្រ	៤៧៦
បាវករវិទ្យា	៤៧៧
បរិក្ខារ ២៨៣ សិក្ខាប័ត្រ	៤៧៨
ព្រឹត្តិបត្រសម្រាប់សិស្សនិស្សិត	៥០១

សេចក្តីស្នើសុំ ត្រូវបានបោះឆ្នោតស្របច្បាប់ ដោយស្រាប់តំណាងនៃ
អង្គការស្រុកស្រែចម្ការ ។

Printing costs were met through the gift of

Nat Tanaka
1197 Nagasaki, Santor-cho, Sakata-gun, Shiga Japan

この本は次の方によって複製されました。

田中ゆい
〒521-02 滋賀県草津市山本町長岡1157
☎0749-55-0022
新平和亭 兄 暇死 菩提の為に